

SLOVENSKI
PRAVOPIS

SLOVENSKI
PRAVOPIŠ

IZDALO IN ZALOŽILO
ZNANSTVENO DRUŠTVO

LJUBLJANA
1935

PO PRAVOPISNIH IN PRAVOREČNIH NAČELIH, KI JIH JE ODOBRI
LA PRAVOPISNA KOMISIJA ZNANSTVENEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI,
STA IZDAJO PRIREDILA A. BREZNIK IN F. RAMOVŠ

NAKLADA PRI JUGOSLOVANSKI KNJIGARNI R. Z. Z O. Z.
V LJUBLJANI

NATISNILA UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI
(PREDSTAVNIK FRANCÈ ŠTRUKELJ)

Kratice

Najbolj navadne kratice so:

<i>bl.</i> blaženi, blažena	<i>nam.</i> namesto
<i>cg</i> centigram	<i>n. n. m.</i> na navedenem mestu
<i>cl</i> centiliter	<i>n. pr.</i> na primer
<i>cm</i> centimeter	<i>o.</i> oče, pri redovnih imenih
<i>č.</i> častiti, častita	<i>p.</i> pater, oče, pri redovnih imenih
<i>č. g.</i> častiti gospod; <i>č. s.</i> častita sestra	<i>pog.</i> pogovorna oblika
<i>del.</i> deležnik	<i>p. n.</i> polnonaslovno, s polnim naslovom
<i>dln</i> dinar	<i>po Kr. (r.)</i> po Kristusu, po Kristusovem rojstvu
<i>dr.</i> doktor	<i>pr Kr. (r.)</i> pred Kristusom, pred Krist. rojstvom
<i>dv.</i> dvojina	<i>prid.</i> pridevnik
<i>edn.</i> ednina	<i>prim.</i> primerjaj
<i>fol</i> folio, v obliki pole	<i>prisl.</i> prislov
<i>g</i> gram	<i>prof.</i> profesor
<i>gl.</i> glagol; glej	<i>P. S.</i> postscriptum, pripis
<i>h. š.</i> hišna številka	<i>q</i> metrski stot
<i>ha</i> hektar	<i>rod.</i> rodilnik
<i>hl</i> hektoliter	<i>sam.</i> samostalnik
<i>I. I.</i> ime in priimek	<i>sl.</i> sledeč, sledeča stran
<i>izg.</i> izgovori	<i>s. r.</i> svojeročno
<i>i. dr.</i> in drugo	<i>s.</i> srednji spol
<i>kr.</i> kraljevski	<i>str.</i> stran
<i>km</i> kilometer	<i>sv.</i> sveti, sveta, sveto
<i>l</i> liter	<i>Št.</i> Šent
<i>l. l.</i> lanskega leta	<i>št.</i> številka
<i>L. S.</i> loco sigilli, na mestu pečata	<i>t</i> tona, 1000 kg
<i>m.</i> moški spol	<i>t. j.</i> to je
<i>m</i> meter	<i>t. l.</i> tega leta
<i>mg</i> miligram	<i>t. m.</i> tega meseca
<i>μm</i> miriameter	<i>tož.</i> tožilnik
<i>m. m.</i> minulega meseca	<i>všt.</i> vštrevši
<i>mn.</i> množina	<i>ž.</i> ženski spol
<i>m. p.</i> manu propria, s svojo roko	

Navodilo in pravila

V slovarju so sprti s pravopisnimi upoštevana vsa osnovna in potrebna pravorečna pravila (poudarjeni in nepoudarjeni, dolgi in kratki zlogi, polglasnik ə, trdi l = ʎ, široka in ozka e in o itd.).

Naglasni znaki in ležeči tisk se nanašajo samo na izgovor.

Poudarjeni samoglasniki, dolgi in kratki, so označeni takole:

dolgi			kratki		
i	ú		i	ù	
é	ó		è	ò	ò
ē	ō	ó	è	ò	ò

Dolgo poudarjeni imajo ostrivec (´). Črki e in o podajata po dva glasova, ozkega in širokega; ta je zaznamovan s streščico, oni z navadnim dolžinskim znakom; prim. za ozki é: *kméta, gréšnik, živéti, délati, jesén*; za široki ê: *téta, žena, sêstra, têpem, novêmbler*; za ozki ó: *nocój, hója, vólja, bós, hóstija*; za široki ô: *nôga, rôsa, môra, bôsa, bôsti*.

Kratko poudarjeni samoglasniki nosijo krativec (˘); izgovarjajo se čisto in razločno, a odsekano kratko. Tudi pri kratkem e in o razlikujemo med ozkim in širokim glasom (ozka imata piko spodaj), prim. široka e, o: *mèč, rdèč, pogrèb; nòr, stròp, odbòr*; ozka ɛ in ɔ v *jěj(te), bədět, oživět* za pisano *bedeti, oživeti*; *kòy, nauzdòy, stòy* za pisano *kol, navzdol, stol*.

Kadar izraža črka e polglasnik, je v ležečem tisku polglasnik podan s črko ə. V končnem zlogu moškega imena je e kot polglasnik izkazan s tem, da je pripisan rodilnik ali ženska in srednja oblika, ki nima polglasnika, n. pr. *lonec, -nca; gorek, -rka, -o*. Glasovno skupino əʎ zbornega govora smeš v konverzacijskem govoru govoriti kot u (zborno: *rékəʎ, kôtəʎ* za pisano *rekel, kotel*; pogovorno: *réku, kôtu*).

Pogovorne (konverzijske) oblike uvaja kratica *pog.*; posebej so označene pogovorne kratke oblike nedoločnika, ker imajo večinoma različen poudarek od onega v zbornih dolgih oblikah. V pogovornih oblikah je — če ni že posebej — označen tudi izgovor glasov *ə* in *ʊ*.

Pisani *l* podaja dva glasova: pred samoglasniki navadni *l*, pred soglasniki in na koncu zloga (besede) pa kratki dvo-glasniški *u* (označen v ležečem tisku s črko *ʌ*); kadar se tudi v ti drugi legi govori navadni *l*, je to v ležečem tisku posebej izraženo (razen pri povsem mladih tujkah, kjer *l* ni dvomljiv).

Pisani *v* se govori na koncu zloga (besede) kot *ʊ*, pred istozložnim soglasnikom pa kot *ʊ* ali *u*.

Glasovni skupini *lj* in *nj* govorimo razločno v obeh sestavnih delih, le na koncu zloga (besede) se drugi del (glas *i* za pisani *j*) ne izgovarja, zato pa je prvi del (*l*, *n*) mehak, jasen glas.

Izglasni zveneči soglasniki zgublajo v svojem končnem delu zven; *mráz*, *léd*, *hríb*, *bóg* si prizadevaj govoriti s končnim *-z*, *-d*, *-b*, *-g* in po naravi sami postanejo ti glasovi na pol zveneči.

Izgovor soglasniških skupin ni posebej zaznamovan, ker je naravno dan (n. pr. *razšírjen*, *rascépljen*, *ljúcki* za pisano *razšírjen*, *razcepljen*, *ljudski* itd).

Tujke, lastnina knjižnega jezika, so tolmačene z domačimi izrazi ali pa so opisane; pripisani so uporabni in uporabljeni slovenizmi. V ležečem tisku so morebitne izgovorne posebnosti navedene. Enačaj (=) kaže ali enakost izrazov (sinonima) ali pa pravilno slovensko izražanje.

Pismene, govorne in akcentske dvojnice, ki jih raba ali govor še nista zenačila, so zapisane druga poleg druge.

O rabi velikih in malih črk

Z veliko začetnico se pišejo:

1. **Lastna imena**, t. j. imena, ki zaznamujejo posamezne osebe, živali ali stvari, n. pr. *Jugoslavija, Beograd, Ljubljana, Slovenec, Kras, Balkan, Župančič, Anton; Nero (pes), Luca* (kobilica, v Jurčičevi pesmi); *Jelen* (ime vola; Župančič, Jerala, II); *Dimka, Čada* itd.; *Mladika* (list), *Slavec* (pevsko društvo), *Jastreb* (ime ladje), *Mesec, Zemlja, Sonce* (kot zvezdoslovno ime).

Imena, ki ne zaznamujejo posameznih oseb ali stvari, ampak njihovo vrsto, so **občna imena** in se pišejo z malo začetnico, n. pr. *mesto, gora, list, društvo, zveza* itd.

Kadar je lastno ime **sestavljeno** iz več imen, se piše 2. začetno ime z veliko, ostala se pišejo z veliko, če so lastna, z malo črko, če so občna imena.

Sem spadajo:

1. Krajevna imena.

a) Če je krajevno ime sestavljeno iz pridevnika in takega samostalnika, ki je že zase lastno ime, se piše samostalnik z veliko začetnico, n. pr.

Bohinjska Bistrica, Ilirska Bistrica, Slovenska Bistrica (kraj), *Kamniška Bistrica, Tržiška Bistrica* (reka), *Koroška Bela, Bohinjska Bela, Škofja Loka, Banja Loka, Nemška Loka, Stara Loka, Velika Loka, Mala Loka, Nemški Gradec, Polhov Gradec, Železna Kapla, Nova Oslica, Stara Oslica, Stara Vrhnika, Rimske Toplice, Velika Nedelja, Mala Nedelja*.

Enako je pisati:

Spodnja Avstrija, Zgornja Avstrija, Mala Azija, Prednja Azija, Zahodna Azija, Prednja Indija, Velika Britanija, Visoke Tatre, Visoke Ture, Nizke Ture, Zahodni Karpati, Mali Karpati, Beli Karpati, Gozdni Karpati, Tržaški Kras, Dinarski Kras, Osrednje Alpe, Avstralske Alpe, Moravska Ostrava, Poljska Ostrava, Velika Kaniža, Mlada Boleslava, Nova Fundlandija, Nova Zelandija

3. b) Če je krajevno ime sestavljeno iz pridevnika in takega samostalnika, ki je občno ime, se piše samostalnik z malo črko, n. pr.

Bela cerkev, Nova cerkev (kraj), Šmarna gora, Višnja gora, Kranjska gora (kraj), Šenturška gora, Sveta gora, Žalostna gora, Sladka gora, Kamna gorica, Sinja gorica, Slovenske gorice, Zlato polje, Babno polje, Velo polje, Pusto polje, Malo polje, Loški potok, Volčji potok, Krvavi potok, Beli potok, Težka voda, Gornji grad, Stari grad, Mali grad, Dolenja vas, Gorenja vas, Zdenska vas, Krška vas, Radohova vas, Štepanja vas, Sinča ves, Dobrla ves, Bela peč, Mirna peč, Vranja peč, Novo mesto, Laški trg, Stari trg (pri Ložu), Nadanje selo, Staro selo, Četena ravan, Martinj vrh, rod.: Martinjega vrha; Črni vrh, Mrzli vrh, Sinji vrh, Zidani most, Ravni dol, Veliki dol, Hudi log, Zali log, Mrzla draga, Suhi plaz, Črna prst, Krška vas, Opatje selo.

Tako pišemo tudi imena ulic, cest ter jezer, planot, dolin itd., n. pr. *Gosposka ulica* (v Ljubljani), *Gosposvetska cesta* (v Ljubljani, imenovana po *Gospe Sveti*), *Ljubljansko barje*, *Dravsko polje*, *Mursko polje*, *Ziljska dolina*, *Poljanska dolina*, *Tržaški zaliv*, *Reški zaliv*, *Postojnska jama*, *Škocijanske jame*, *Cerkniško jezero*, *Bohinjsko jezero*, *Jadransko morje*.

Enako je pisati:

Zedinjene države, *Zlati rog*, *Železna vrata* (pri Ršavi), *Skalne gore* (vzhodna vrsta Kordiljer), *Sinje gore* (v Avstraliji), *Zeleni rt*, *Črno morje*, *Rdeče morje*, *Vzhodno morje*, *Belo morje*, *Ledeno morje*, *Veliki ocean*, *Tihi ocean*, *Indijski ocean*, *Češka grmada*, *Sudetsko gorstvo*, *Češko sredogorje*, *Nemško sredogorje*, *Francosko sredogorje*, *Hanaško višavje*, *Erdeljsko višavje*, *Dinarske planine*, *Savinjske planine*, *Kamniške planine*, *Julijske planine*, *Balkanski polotok*, *Apeninski polotok*, *Veliki voz* (ozvezdje).

4. c) Če so imena sestavljena iz treh ali več besed, se pišejo lastna imena z veliko, občna imena z malo črko, n. pr.

Dunajsko Novo mesto, *Bohinjska Srednja vas* (ali *Srednja vas v Bohinju*), *Sv. Marjeta na Dravskem polju*. *Sv. Jurij v Slovenskih goricah*, *Št. Jurij ob južni železnici*. Enako: *Dinarski obmorski Kras*, *Južne apneniške Alpe*, *Severno Ledeno morje*, *Južno Ledeno morje* (*Ledeno morje* je lastno ime), *Rtič dobre nade*.

Opomba. Tuja lastna imena pišemo tako, kakor so v tujih oblikah navadna, n. pr. *Sierra Nevada* (slov.: Sneženo pogorje), *Rio Grande* (slov.: Velika reka), *Buenos Aires* (slov.: Dobre sape).

Glede pisave krajevnih imen, ki se imenujejo po kakem svetniku, pomni: 5.

a) Pridevek *Šent* (nastal iz lat. *sanctus*) se je spojil z lastnim imenom, tako da tvori z njim eno besedo. Piše se na dvojen način: ali v skrajšani obliki po tuje ali po domače v celi obliki, n. pr. *Št. Vid* ali *Šentvid*; pridevnik se piše v celi obliki: *šentvidski* (*šentviški*), *Št. Janž* ali *Šentjanž*, pridevnik: *šentjanški*, *Št. Jernej* ali *Šentjernej*, pridevnik: *šentjernejski*. Enako pišemo *Sveti* in *Sv.*, n. pr. *Sveti Lovrenc* (na Dravskem polju) ali *Sv. Lovrenc*, pridevnik: *svetolovrenški*.

b) Pridevek *Šent* se je v nekaterih imenih skrajšal in ga ne smemo ločiti od lastnega imena, n. pr. *Štanijel* (iz: Šent Danijel), *Števerjan*, *Štandrež*, *Šenpas* (iz: Sanctus Bassus), *Šenčur* (pri Kranju), *Šenklavž* (v Ljubljani; iz Šent Miklavž), *Šempeter*, *Šmartno*, *Šmarna gora*, *Šmarca*, *Šmaver*.

Pridevek *Sveti* (*Sv.*) in *Šent* (*Št.*) je treba rabiti tako, kakor se med ljudstvom govori, n. pr. *Št. Vid* je nad Ljubljano, *Sv. Vid* pa nad Cerknico; *Št. Jakob* je ob Savi, *Sv. Jakob* nad Škofjo Loko; *Šmarjeta* je na Dolenjskem, *Sv. Marjeta* pod Ptujem.

2. Imena (naslovi) listov, knjig, slovstvenih izdelkov, društev, podjetij itd.; n. pr. *Obrtni vestnik* (list), *Dom in svet*, *Zlata doba* (list), *Časopis za zgodovino in narodopisje* (list), *Cvet in sad* (Jurčičeva povest), *Podobe iz sanj* (Cankarjeva knjiga), *Čez plan* (Župančičeva pesniška zbirka), *Muzejsko društvo za Slovenijo*, *Leonova družba*, *Družba sv. Mohorja* (ali *Mohorjeva družba*), *Tiskovna zadruga*, *Narodna tiskarna*, *Zveza slovenskih zadrug*, *Rdeči križ*, *Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti*. 6.

II. **Stalni pridevki**, ki se rabijo kot lastna imena, n. pr. *Dušan Silni*, *Aleksander Zedinitelj*, *Peter Veliki Osvoboditelj*, *Ludovik Sveti*, *Ludovik Pobožni*, *Friderik s Praznim žepom*. 7.

Z. malo pišemo n. pr. *Plinij st.* (*starejši*), *Plinij ml.* (*młajši*).

8. III. **Bog** in imena, ki jih rabimo o Bogu, n. pr. *Gospod, Stvarnik, Oče, Sin, sv. Duh, sv. Trojica, sv. Rešnje Telo, Tolažnik, Jagnje božje, Vsemogočni, Vsevedni, Križani*. — Prav tako pišemo imena, ki jih rabimo o Mariji, n. pr. *sv. Devica, sv. Mati, Mati božja, Bogorodica, Brezmadežna*.

Opomba. Z veliko začetnico pišemo ta imena le tedaj, kadar se rabijo kot lastna imena, n. pr. *Stvarnik*, toda: *Bog je stvarnik; Mati božja*, toda: *Marija je mati božja; Tolažnik*, toda: *sv. Duh je tolažnik*.

9. IV. **Svojilni pridevniki**, ki so narejeni od **osebnih** lastnih imen, n. pr. *Meško: Meškov, -a, -o*, n. pr. *Meškove črtice; Cankar: Cankarjev, -a, -o*, n. pr. *Cankarjev jezik; Gospod: Gospodov dan, Gospodnje ime, Marijin praznik*; enako: *Zvon (list), Zvonov urednik, Dom in svet (list), Dominsvetovi sodrujniki*; dalje tudi: *Zvonovci, Dominsvetovci, Vajevci, Čbeličarji*.

Sem spadajo samostalniško rabljeni svojilni pridevniki in iz njih narejene izvedenke, ki pomenijo **godove** in **praznike**, n. pr. *Šmaren* (nastalo iz *Šent Marijin dan*, god, praznik), *Veliki Šmaren, Mali Šmaren; Duhovo* (praznik sv. Duha), *Telovo* (praznik sv. Telesa), *Jurjevo, Gregorjevo; Gospojnica (Šmaren), Velika Gospojnica, Mala Gospojnica*.

Opomba. Pridevniki osebnih imen, ki niso svojilni, se pišejo z malo začetnico, n. pr. *Cankar: cankarski, cankarjanski* (n. pr. jezik, t. j. jezik, ki je podoben Cankarjevemu); *Salomon: salomonska modrost, Drakon: drakonske postave; Danaide: danaidsko delo*.

10. Pridevniki, narejeni iz **stvarnih** lastnih imen (ne osebnih), se pišejo z malo začetnico, n. pr. *Jugoslavija: jugoslovanski*, n. pr. *jugoslovanska država, jugoslovanski kralj, jugoslovanske reke; Ljubljana: ljubljanski*, n. pr. *ljubljska občina, ljubljansko mesto; ljubljanska plinarna; Češkoslovaško: češkoslovaška republika, češkoslovaška država; Šenklašč (v Ljubljani): šenklaščki*, n. pr. *šenklaščki zvonik, šenklaščka cerkev; Trst: tržaški*, n. pr. *tržaška luka, tržaška cesta* (toda: *Tržaška cesta* kot ime ceste v Ljubljani); *Sava: savski*, n. pr. *savski brčg, savski valovi, savski pritoki; Triglav: triglavske stene, triglavski vrh, triglavske rože, triglavska pot; Francija: francoska republika, francoska revolucija; Niagara: niagarski slap*.

Opomba. Primeri, v katerih bi bila pisava z malo črko nerazumljiva ali dvoumna, se smejo pisati z veliko začetnico, n. pr. *Vaški prebivalci* (t. j. prebivalci kraja *Vače*); *Gorski cerkovník* (*Gora pri Sodražici*).

K lastnim imenom ne prištevamo imen za **strokovne pojme**, zato jih pišemo z malo začetnico. 11.

Taka imena so:

a) Imena za godove, praznike, letne čase itd., n. pr. *božič*, *sv. večer* (*sveti večer*), *sv. dan* (*sveti dan*), *tepežni dan* (*pámetiva*), *svečnica*, *pust*, *pepelnica*, *sredozimci*, *tihi teden*, *cvetna nedelja*, *vélíki ponedeljek*, *vélíki torek* itd., *vélíka nedelja*; *vuzem*, *velikonočni ponedeljek*, *bela nedelja*, *križev teden*, *bin-košti* itd.

Primeri, v katerih bi bila pisava z malo začetnico dvoumna, se smejo pisati z veliko, n. pr. *Božič*, *Novo leto*, *Velika noč*, *Vsi sveti*, *Štirideset mučencev*.

b) Imena za redove, verske družbe itd., n. pr. *misijonarji* (*misijonska družba*), *usmiljenke*, *usmiljeni bratje*, *jezuit*, *franciškan*, *benediktinec*, *luteranec* (*pripadnik Lutrov*), *ilirec* (*pripadnik ilirskega gibanja*).

c) Imena za bajeslovne predmete in osebe, n. pr. *vile*, *rojenice*, *sojenice*, *povodni mož*, *morska deklica*, *vedomec*, *deveta dežela*; dalje: *deseti brat*, *desetnica*.

č) Razni strokovni izrazi, n. pr. *sv. pismo*, *novi zakon*, *evangelij*, *slovenstvo*, *slovanstvo*; *križarske vojske*, *sedemletna vojna*, *pariški mir*, *vzhodno vprašanje*, *francoska revolucija*, *ilirsko gibanje*, *narodna skupščina*, *dravska banovina*, *banovinski svèt*, *ministrstvo prosvete*, *vseučiliški svèt*.

V. Vznamenje **spoštovanja** se pišejo z veliko začetnico: 12.

1. osebni in svojilni zaimek *Vi*, *Vas*, *Vam* itd., *Vaš*, *Vaša*, *Vaše*, *Ti*, *Tvoj* v pismih in dopisih.

2. osebni in svojilni zaimek *Ti*, *Tvoj* v ogovorih na Boga in Marijo, n. pr. *Takrat*, *Oče*, *Ti pri meni stoj*, *Ti me v rajski dom pokliči Svoj*.

3. naslovi najvišjih oseb: *Vaše kraljevo Veličanstvo!* *Vaša Svetost!* Tako se pišejo tudi priimki za tretjo osebo: *Njegovo Veličanstvo kralj Peter II.* — *Njegova Svetost papež Pij XI*

13. Z malo pišemo naslove in označbe: *sv. oče* (papež), *kralj*, *cesar*, *papež*, *sultan*, *šah*, *minister*, *ban*; enako v nagovorih: *g. minister*, *g. ban* itd.; dalje: *o. (oče)*, *p. (pater)*, *m. (mati)*, *dr. (doktor)*, n. pr. *o. Stanislav Škrabec*, *p. Hipolit*, *m. Elizabeta*; *dr. France Prešeren*.

14. VI. Z veliko začetnico se piše vsaka prva beseda v stavku, napisih, podpisih ter v premem govoru za dvopičjem.

V premem govoru za dvopičjem, n. pr. *Vzdihoval sem v teh žalostnih dneh in neki gospod mi je rekel: Manj besed, gospodje, in več dela!* (Cankar).

Kadar je stavek med narekovajema le del celotnega stavka in se ta z vmesnim stavkom ali za klicajem, vprašajem itd. nadaljuje, se piše z malo začetnico, n. pr. „*Saj res,*“ *pravi cesar*, „*precej moram poslati po Krpana*“

O pisavi in sklanji tujih lastnih imen

15. Tuja lastna imena se pišejo v slovenščini na dva načina: v tuji ali domači obliki. S slovenskim pravopisom (po izreki) jih pišemo v knjigah, ki so namenjene preprostemu ljudstvu.

Tuja lastna imena se ravnaajo po naslednjih pravilih.

1. Kadar imamo za tuja krajevna imena slovansko ime ali obliko, rabimo to, n. pr. *Dunaj*, *Rim*, *Pariz*, *Gradec*, *Benetke*, *Oglej*, *Nemčija*, *Bavarsko*, *Videm* (Udine), *Poreč* (Parenzo), *Pulj* (Pola), *Solnograd* (Salzburg), *Aniža* (Enns), *Budišin* (Bautzen), *Draždani*, rod. *Draždanov* (Dresden), *Gdansko* (Danzig), *Heb* (Eger), *Lipsko*, rod. *Lipskega* ali *Lipska* (Leipzig), *Podmokli* (Bodenbach), *Rujana* (Rügen), *Tubing* (Tübingen) itd.

Prisiljeno je sloveniti imena kakor Inomost, Frankobrod itd.; boljše je rabiti tujo obliko Innsbruck, Frankfurt.

16. 2. Slovanska lastna imena pišemo v nespremenjeni obliki; slovenskemu pravopisu (črkopisu) prilagodimo le bolj znana krajevna imena, n. pr. *Lvov* (poljsko Lwów), *Varšava* (poljsko Warszawa), *Praga* (češko Praha) itd. Sklanjamo jih po zgledu slovenskih osnov, n. pr. *Mickiewicz* (izg *Mickjevič*), rod. -cza, daj -czu, orod. s -czem (kakor slov. kovač). Imena

• češko končnico *-cký* (n. pr. Palacký), poljsko končnico *-cki* (n. pr. Krasicki) in *-ski* (Pilsudski), rusko končnico *-ski* (n. pr. Dostojevski) sklanjamo po zgledu slov. *Koseski*, tedaj: Palacký, Palackega; Krasicki, Krasickega; Dostojevski, Dostojevskega itd. Ruska imena na *-oj* in *-ov* (prvotno pridevnik, n. pr. Tolstoj, Gorčakov) sklanjamo kakor slov. samostalnice, n. pr. Tolstoj, Tolstoja, Tolstoj; Trubeckoj; Gorčakov, Gorčakova, Gorčakovu; Čehov, Čehova itd.; pridevniki imen na *-ov* imajo končnico *-ovlji*, *-ovlja*, *-ovlje*, n. pr. *Čehovlje črtice*.

3. Staroklasična (grška in latinska) imena pišemo v 17. slov. obliki, sklanjamo pa jih po osnovi, ki jo imajo v grškem ali latinskem jeziku.

a) Če imajo v vseh sklonih isto osnovo, jih sklanjamo po zgledu slov. osnov, n. pr. *Troja*, *Troje*, *Troji* itd.; *Atene*, *Aten*, *Atenam*; *Tebe*, *Teb*, *Tebam*; *Delfi*, *Delfov*, *Delfom*; *Levktra*, *Levkte*, *Levktrom* (množinska imena).

b) Če imajo v odvisnih sklonih drugačno osnovo kot v imenovalniku, pridržimo tujo osnovo, n. pr. *Stiks*, rod. *Stiga*; *Lahes*, *Laheta*; *Ksenofon*, *Ksenofonta*; *Ajas*, *Ajanta*; *Herakles*, *Herakleja*; *Ares*, *Areja*; *Tetis*, *Tetide*; *Laokoon*, *Laokoonta*; latinska imena: *Cicero*, *Cicerona*; *Kato*, *Katona*; *Ceres*, *Cerere*; *Juno*, *Junone*; *Mecenas*, *Mecenata*; dalje: *Sapfo*, rod. *Sapfe*, prid. *Sapfin*, *-ina*, *-ino*; *Alekto*, rod. *Alekte*; *Leto*, rod. *Lete*.

V imenovalniku ednine so bolj znana imena tuje končnice odpahnila, n. pr. *Homer* (gr. *Homeros*), *Livij* (lat. *Livius*), *Ovid* (lat. *Ovidius*), *Sokrat* (gr. *Sokrates*), *Orest* (gr. *Orestes*), *Herodot* (gr. *Herodotos*) itd.

4. Lastna imena drugih jezikov pišemo v nespremenjeni obliki. Sklanjatev se ravna v pisavi po tuji pisni osnovi, v izreki pa po tuji fonetični (glasovni) osnovi, n. pr. *Descartes*, rod. *Descartesa*, svoj. prid. *Descartesov* (izg.: dekárt, dekúrta, dekártov); *Calais*, rod. *Calaisa*, prid. *calaiski* (izg.: kalé, kaléja, kaléjski); *Diderot*, rod. *Diderota*, prid. *Diderotov* (izg.: didró, didrója, didrójev).

Glede sklanjatve pomni:

a) V odvisnih sklonih odpahujemo nemi *-e-*, razen v primerih, kjer označuje izreko spred stoječega soglasnika. Zgledi: 19.

Baltimore (izg.: baltimor), rod. *Baltimora*, v *Baltimoru*; *Morse* (izg.: mors), *Morsa*, *Morsov aparat*; *Lafontaine* (izg.: lafōtên), rod. *Lafontainea*, prid. *Lafontainov*. Če nemi -e- označuje izreko spred stoječega soglasnika, ga pridržimo, n. pr. *Cambridge* (izg.: kémbridž), rod. *Cambridgea* (izg.: kembridža); *George* (izg.: džordž; angleški gospodarstvenik), rod. *Georgea* (izg.: džordža), *Georgeov* (izg.: džordžov). *Lesage* (izg.: lesáž), rod. *Lesagea* (izg.: lesaža), *Lesageov* (izg.: lesažov). Če bi oblika z odpahnjenim -e postala nejasna, ga pridržimo, n. pr. *Poe* (*Edgar*), rod. *Poeja*, prid. *Poejev* (izg.: pó, pója, pójev).

b) Osnovam na -e, -i in na **poudarjeni samoglasnik** pritikamo končnico -j-; osnove na -e: *Goethe* (izg.: göte), rod. *Goetheja*, svoj. prid. *Goethejev*; *Bramante*, *Bramanteja*, *Bramantejev* itd.; osnove na -i: *Assisi* (izg.: asizi), rod. *Assisija*, v *Assisiju*; *Manzoni* (izg.: manconi), *Manzonija*, *Manzonijev*; osnove na poudarjeni samoglasnik: *Zola* (izg.: zolá), rod. *Zolaja*, prid. *Zolajev*; *Hugo* (izg.: ügó) Viktor, *Hugoja* (izg.: ügója); *Barthou* (izg.: bartú), rod. *Barthouja*; *Boileau* (izg.: bwaló), *Boileauja* (izg.: bwalója); *Bourdaloue*, rod. *Bourdalouja*; *Richelieu*, rod. *Richelieuja*.

Če se skupina samoglasnikov končuje na -i (-y), se -j- ne piše, n. pr. *Broadway* (izg.: bródvé), rod. *Broadwaya* (izg.: bródvéja); *Macaulay* (izg.: mekôli), rod. *Macaulaya* (izg.: mekôlija); *Cambrai* (izg.: kãbrê), *Cambraia*.

c) Ostale osnove gredo po slov. zgledih, n. pr. *Brentano*, rod. *Brentana*, daj. *Brentanu* (kakor slov. Jenko); *Boccaccio* (izg.: bokkáčo), rod. *Boccaccia* (izg.: bokkáča), svoj. prid. *Boccacciiov* (izg.: bokkačov); (pri tujih imenih se -o- za mehкими soglasniki ne spreminja v -e-l); *Brescia* (izg.: brešja), rod. *Brescie*, v *Brescii* (izg.: brešje, v brešji).

20. Če so tuja imena **sestavljena** iz dveh ali več imen, se sklanja samo drugo (zadnje) ime, n. pr. *Campo* (izg.: Kampo) *Formio*, rod. *Campo Formia*, v *Campo Formiu*.

Pri nenavadnih ali manj rabljenih krajevnih imenih sklanjanje lahko opustimo, n. pr. v *Karlsruhe*, pri *Waterloo*, v *Peru* itd.

Bolj znana in mnogo rabljena krajevna imena pišemo v domači (fonetični) obliki, n. pr. *Bruselj*, *Lizbona*, *Ženeva*, *versajski mir*, *marsejski zločin* itd.

O razzlogovanju

Kadar je treba besede deliti na zloge, se je ravnati po 21. sledečih pravilih.

I. Nezložene besede.

1. Soglasnik med dvema samoglasnikoma se jemlje k naslednjemu zlogu, n. pr. *de-la-ti, u-če-nec, ma-te-rin je-zik*.

2. Kadar je med dvema samoglasnikoma več soglasnikov, se dele besede po izrekljivosti soglasnikov.

a) Take soglasniške skupine, ki morejo kako besedo začenjati, jemljemo k naslednjemu zlogu, n. pr. *ti-ska-ti* (zlog *ska* more besedo začenjati, n. pr. *ska-kati*), *mi-sli-ti* (primeri: *sli-na*), *ra-skav, de-kla, ju-tro, do-bro, pa-stir, se-stra*.

b) Od takih soglasniških skupin, ki ne morejo besede začenjati, se jemljejo k naslednjemu zlogu tisti soglasniki, ki morejo besede začenjati, drugi ostanejo pri prejšnjem zlogu, n. pr. *ov-ca, mrav-lja, kr-ščan-stvo, pal-ma, av-strij-ski, hol-mec, son-ce, živ-lje-nje*. V soglasniških skupinah delimo običajno končnice (obrazila) od osnove, če se meje med osnovo in končnico (obrazilom) zavedamo, n. pr. *mor-je, grozd-je, polet-je, ljud-je, kost-mi, ljud-mi, da-naš-nji, si-nov-lji, lep-ši, draž-ji*; tako tudi *pri-vzdig-ni-ti, na-pih-ni-ti*.

3. Znaka *lj* in *nj* sta enotna, zato ju ne delimo, n. pr. *po-lje, ko-ljem, zna-nje, ža-njem, z dla-njó, pe-te-li-nji, z ži-va-ljo, s so-ljo*.

II. V zloženih besedah delimo predloge od osnove, če se sestave še zavedamo: *ob-zidje, raz-širiti, pred-lagati, od-gnati, po-znati, spo-znati, so-brat, pra-vzor*; drugače pa po zgornjih pravilih: *o-blak, ra-zum, ra-zu-me-ti*.

O pisavi sestavljenih besed

Besede so sestavljene na dva načina: ali so tako spojene, 22. da tvorijo eno besedo in imajo samo en naglas (**spojenke**), n. pr. *vinógrad, morebíti, velikonóčni* ali pa ohrani vsaka besedilna vrsta svojo obliko in svoj naglas, n. pr. *Velíka nóč, móž hódna, po póli brát*

Sestavljene besede, ki so prave **spojenke**, se pišejo skupaj; take besedne zveze so:

23. 1. **Samostalniki**, n. pr. *hudoúrník, póлноč, zahvalibógca* (kobilica), *neboditréba* (negoden človek), *neprídiprav* (porednež), *kázipot, kázimed* (neka rastlina), *klátivítez*.

Narazen se piše: *po póli brát, rod. po poli bráta; po poli sestra, mož beseda, žal beseda, figa mož, narobe svet, mojster skaza, pol miš pol tič* (netopir), *čire čare, rod. čire čar; čebela delavka, možicelj vstajač*.

24. **Vezej** (-) rabimo, kadar vežemo samostalnike različnega pomena, n. pr. *Wolf-Pleteršnikov slovar* (t. j. slovar, ki ga je spisal Pleteršnik, škof Wolf pa založil), *železnica Ljubljana-Kamnik*.

Enako v prispodobah, n. pr. *Nevesta-duša mora biti pripravljena, da vredno sprejme ženina-Boga* (Cankar; pomeni: nevesta = duša, ženin = Bog); *spi* (v grobu) *car-ponos* (Župančič, Manom Jos. Murna).

25. 2. **Pridevniki**, n. pr. *goloròk, plodonòsen, sladkosnéden, bojažéljen, častilákomen; novomášni, zlatopóljski* (od Zláto pólje), enako: *prédnjeindijski* (Prednja Indija), *máloázjski* (Mala Azija); *júžnoslovánski* (južni Slovan), *národnopolítični* (narodna politika), *národnogospodárski* (narodno gospodarstvo); *poljúdnoznánstven* (poljudno znanstvo).

Dalje: *svetlosiv, svetlordeč, črnorumen, škrlatnordeč, predivastorumen*.

Opomba. Pridevniki te vrste so prave sestavljenke, v katerih je prvi del **določilna**, drugi del **osnovna** beseda, n. pr. *svetlosiv*: *svetlo* je določilna, *siv* je osnovna beseda.

26. Besedne zveze, ki **niso** prave sestavljenke, se pišejo narazen, n. pr. *čudno spačen obraz* (čudno je načinovni prislov, ne določilna beseda); *kričeče rdeča barva, rajsko lepa ptica, nedolžno vprašujoči pogled; kapljivo tekoče telo; šale prisiljeno duhovitih gostov* (Detela).

Ako vežemo pridevnike različnega pomena, rabimo' namesto veznika in včasih **vezaj**, n. pr. *Rozika je pogledala brata vdano-tožno* (= vdano in tožno); *ponosno-prezirljivo je gledal okrog sebe; grenko-zasmehljivo se je smejala; stalno pa:*

rusko-japonska vojska (t. j. vojska med Japonci in Rusi), *francosko-slovenski slovar*; *Moravsko-vargarska dolina*.

3. **Zaimki** in z zaimki zloženi prislovi, n. pr. 27.
kolikaj, količkaj, malokdo, malokdaj, marsikdo, vsakdo, vsakteri, vsaksebi (= narazen), *vsekako, vsekdar, takisto, tostran, onstran, onkraj, vsepovsod, kdorkoli* ali *kdor koli*.

Narazen pišemo: *kdor si bodi, kolikor toliko, kar môči, kdo ve, Bog (bog) ve*, n. pr. *kdo ve kam; kdo ve kolikokrat, Bog (bog) vedi, Bog (bog) ga vedi, kar se dá*.

Skupaj pišemo: *nate, nase, pome, pote, ponjo, ponj, nanj, vanj, medenj, skozenj, zanje, ponje* itd.

4. **Števniki** in sicer od 11 do 20 ter desetice od 20 do 90, 28.
tedaj: *enajst, dvanajst, trinajst . . . , devetnajst, dvajset, trideset, štirideset . . . , devetdeset; enajsti, dvajseti, trideseti* itd.

Drugi števniki se pišejo **narazen**, n. pr. *ena in dvajset, pet in dvajset, dve sto, tri sto, dva tisoč*.

5. **Prislovi**, n. pr. *bržda, bržčas, bržkone* (= menda), 29.
čed dalje, čezdalje, čimprej, čimdalje, kajpak, kajne, kajneda, málone, malodane, prejkone, morda, morebiti, seve, seveda, večidel, semtertja (= včasih), *obenem, odsihmal, ravnokar, pravkar, tolikodane* (= skoraj); *plašč mu je segal tolikodane do pet*. (Tavčar.)

Ako imajo posamezni izrazi še svoj pomen, se pišejo **na-** 30.
razen, n. pr. *okoli in okoli, bolj in bolj, gori in doli, tja in sem, sem ter tja* (= tja in nazaj), *več ali manj, prej ali slej, naprej in naprej, malo po malo, zdaj pa zdaj, noč in dan, dan na dan, tako rekoč, tako zvan, ravno tako, prav tako, ravno tam; kratko in malo ne, malo in dosti ne, prav za prav*.

6. **Predlogi**, n. pr. *izmed, iznad, izpod, izpred, izza*. 31.

Če izrazi v zvezi s predlogi pomen spremene ali če se pomen predloga več jasno ne čuti, se predlog piše skupno z besedo; enako pišemo okrnjene izraze; n. pr. *počasi, pokonci, povprek, počez, poredko, pogodu, povšeči, popolnoma, pogostoma, posebej, potemtakem* (= torej), *popoldne, naposled, nalašč, narobe, naravnost, natanko, navzkriž, dovolj, docela* (= popolnoma), *dodobra* (= popolnoma), *iznova (znova)*, *obenem* (= hkrati), *izkratka (skratka), medtem, zdavnaj, izčista (sčista), hkrati (hkratu), kvečjemu, sčasoma, včasih, včasi, časi, venomer*,

vnovič, vobče, zares, zmerom, zapored, zbogom, zapovrstjo, pozimi, poleti, podnevi, ponoči; obklej?, osorej, otorej; povsem.

32. Če se pomen predloga čuti ali če imajo posamezni izrazi še svoj pomen, se piše predlog posebej, n. pr. *po večini, iz večine, po navadi, iz navade, po strani pogledati, v stran stopiti, v kraj dejati, pri kraju biti s čim. od kraja začeti, na novo, na pol (n. pr. na pol oblečen), na glas, na ves glas zajoče, na mah (= takoj); na moč (to mi na moč ugaja), na splošno, na videz, na zunaj, na pamet, na dolgo kaj pripovedovati, na čisto spisati, na tihem; na suho priti; iz glave kaj znati; pred kratkim, pred nedavnim, pred sinočnjim, pred včerašnjim, pri priči, pri tej priči, v kratkem (namreč času), ob kratkem kaj povedati, po nepotrebem, po večjem, po nemarnem kaj izrekati, po vrsti, po sili, od daleč, od blizu, od kod si?, od tam sem prišel, od začetka, v začetku; za malo se zdeti, za nič, za kaj (n. pr. Ali je ta stvar za kaj ali ni za nič?), v nič devati; zaradi tega, zbog tega, razen tega, kljub temu.*

33. 7. **Vežniki**, n. pr. *anti, bodisi, dasi, dasiravno, dasitudi, dasiprav, čeprav, čeravno, najsi, medtem, niti, nato, potem, zakaj, zatorej, zategadelj, akoravno,*

34. **Narazen** pišemo: *ne le — ampak tudi, ne samo — ampak (temveč, temuč) tudi, pri vsem tem, čim več — tem bolje, čim bolj — tem manj, čim bliže — tem huje; manj ko, bolj ko, delj ko, brž ko, medtem ko, hitro ko, v tem ko.*

35. **Vežaj** rabimo v primerih: *ka-li, le-tá, le-tá, le-tó; le-tega, le-temu; le-oni, le-ona, le-ono, le-onego; le-sem, le-tam; brez vezaja se piše: tale, takle, takala, takole, tamle, todle, tule, šele, sedajle, vendarle.*

O rabi naglasnih znamenj

36. V navadni pisavi nam rabi troje naglasnih znamenj in sicer ostrivec ' in strešica ^ v dolgih ter krativec ` v kratkih zlogih.

1. Ostrivec rabimo za dolge naglašene zloge, n. pr. *roké, nogé: na róke, na nóge; pomlád: na pómład; prodájaj: napródaj.*

2. Strešica se rabi samo za široki dolgi e in o, n. pr. *Po zémli srečno hôdi, moj up je šél po vódi, le jadrajmo za njim!* (Prešeren.)

Strešica se rabi zlasti tedaj, kadar hočemo ločiti široki e, o (é, ô) od ozkega e, o (é, ó), n. pr. *môra (môra ga tlači)*, toda: *móra v vójsko iti; bôde* (n. pr. *trnje bôde izpod rož, Župančič*), pa: *bódem, bódeš, bôde* (bom, boš, bo); velelniki: *vódi, dovóli, pokôri se*, sedanjik pa: *on vódi, dovóli, pokorí se; pretéče*, toda: *bojim se pretéče nevarnosti*.

Napačno je rabiti strešico v rodilniku množine moških in ženskih samostalnikov, n. pr. *otrôk* (pravilno: *otrók*), *vôz* (prav.: *vóz*), *kônj* (prav.: *kónj*); *vodá, gorá* (prav.: *vodá, gorá*).

3. Krativec pišemo samo na kratkih zlogih, n. pr. *brát* (rodilnik: *bráta*), *měč* (rodilnik: *měča*), *otròk* (rodilnik: *otròka*), *kònj* (rodilnik: *kònja*); *napojèn, do dnà, šěl, šlà*.

V navadni pisavi se rabijo naglasna znamenja le tedaj, kadar hočemo na naglas posebej opozoriti, tako:

1. v pesmih, n. pr. *V mladosti vèndar trdníše so mreže*, toda: *Mladost, vèndàr po tvoji tèmni zarji*. (Prešeren.) — *Temnà je noč in stresa grom oblake*, toda: *Mož in oblakov vojsko je obojno končala tèmna noč* (Isti). — *Kaj nisi še šla skoz temò z brlečo svečko v rokàh?* (Župančič.) — *Od tega, kar rastè pri njega gradu*. (Prešeren.) — *Oči so iskale, na šlè so né dom, vse več: domovino*. (Župančič.)

2. Kadar hočemo enako pisane besede med seboj razločevati, n. pr. *svèt, svéta* (svéta vprašam), *svétnik*, pa: *svét, svéta; králjev*, pa: *kraljév; sédi* (velelnik), pa: *on sedí, vélika nedelja*, pa: *velíka noč*. — *Življenje, mladost, pomlad je kakor vélika maša*. (Cankar.) — *Vélíki zvon poje ji, bije, toži, vpije, pada trdó na njeno glavó*. (Župančič.)

3. Pri manj znanih besedah, da pisatelj označi pravi naglas, n. pr. *Narod vas bo izpljunil kot zavrélico*. (Župančič.) — *France je zapustil kmetijo v najsilnejšem delu, o pričetku jesenske orí*. (Grafenauer.)

Večkrat se piše naglasno znamenje pri besedah, ki se semtertja napačno naglašajo; najbolj navadni zgledi so: *pázduha, bití za váruha, molédujem, svétovati* itd.

40. Ločila so znamenja, ki jih rabimo v pisavi, da ločimo posamezne stavčne člene ali stavke med seboj.

Vejič (,) pišemo:

a) Za **zvalniki**, **medmeti** in **vzkliki**, n. pr. *Tako si šla, mladost, tako si mi pobegnila, sreča, brez blagoslova!* (Cankar.) — *Gorje, kdor nima doma!* (Jenko.) — *Ostrigli, oh, so mi peroti!* (Gregorčič)

b) Loči **pristavek** od besede, ki jo pojasnjuje, če stoji za njo, n. pr. *Primož Trubar, prvi slovenski pisatelj, je umrl l. 1586.* — *Od mene, tvojega prijatelja, ne smeš pričakovati slabih nasvetov.*

c) Loči **nedoločnik**, kadar nadomešča odvisni stavek z *da* (*da bi, ne da bi, namesto da bi...*), n. pr. *Bog ima pravico, grešnike kaznovati.* — *Tako ga bom premikastil, da se mu nikdar več ne bodo vrnile hudobne želje, po Dunaju razsajati.* (Levstik.)

Opomba. Če je nedoločnik osebek v stavku, se **ne** piše vejič, n. pr. *Po toči zvoniti je prepozno.* — *Bob ob steno metati je nehvaležno delo.* — *Električne žice se dotikati je smrtno nevarno.*

Enako se **ne** piše vejič, če stoji nedoločnik kot dodatek a) za glagoli nepopolnega pomena ali b) kot dodatek pridevnikov, ki merijo na kako dejanje. a) *Z enakim ti vračati mi brani dober okus.* (Detela.) — *Meni se je iz srca hotelo le-to jagnje z vami jesti.* (Trubar.); b) *Prijatelji so bili pripravljani zanj vse žrtvovati.* — *Ne bodi len bolnika obiskati.*

č) Loči take stavčne člene, ki se dajo zvezati z veznikom „in“, n. pr. *Iglica gre skozi opleni, blazino, soro in os.* — *Ne bojim se ne meča, ne sulice, ne drugega velikanovega orožja.* (Levstik.) — *Voda gine, pada, sahne.*

41. d) Pred vezniki *ne le* — *ampak tudi, tudi, a, ali, ampak, toda, vrh tega, potem, nato, zdaj — zdaj, nekoliko — nekoliko, kajti, ker, ko, kadar, kjer, kamor, če, četudi, čeprav, temveč, marveč, da, dasi, pa, vendar* itd., n. pr. *Bil je tak netek, da so ljudje zmerom jedli, pa vendar niso bili nikdar siti.* (Levstik.) —

Zgodovina nam kaže ne le lepa in slavna dela, temveč tudi strašti in hudobije. — Žetev je velika, ali delavcev je malo.

Opomba. Če si sledita dva veznika (ali členek in veznik), se piše vejica pred drugim veznikom, če se z njim začenja nov stavek. N. pr. *V svoji neizkušeni poštenosti si je mislila da, če se sama ne briga po nepotrebnem za druge, jo bodo pustili tudi drugi pri miru.* (Detela.) — *Skusili ste, da, kdor se iz prvega prenagli, se kmalu upeha.* (Vodnik).

e) Loči v **priredjih** in **podredjih** posamezne stavke med seboj, n. pr. *Tvoja roka, moj otec, zemljé mi lepoto je odpirala, ti kazal si njiv mi plodove, sprovajal me v les, razkladal skrivnosti glasov in družine dreves in vedela sva, kje kosi mladijo, kje drozdi, kod divji mož hodi, kje vile se skrivajo v gozdi.* (Župančič.)

Pred *in, pa, ter* stoji vejica le, ako jo zahteva spred stoječi stavek, n. pr. *Sava nastane iz dveh rek: iz Save Dolinke, ki izvira blizu Ráteč, in Save Bohinjke, ki prihaja iz Savice.* — *Velik razložek je med zakoni, ki vladajo naše svobodne sile, ter zakoni, ki vladajo naše telesne sile.*

f) Loči **vrinjene**, **vmesne** ali **skrajšane** stavke v celotnem stavku, n. pr. *Jurko pa, ne bodi len, je pobral kost golenico in jim je mlatil rebra, da je kar treskalo.* (Milčinski.) — *Ciganka je zbolela sredi noči; cigan, kaj je hotel, je šel okrog sosedov prosit pomoči.* (Isti.) — *Res prete, da bi tako ne, državljanom še večji davki.* (Levstik.) — *Vsak človek ima trenotja, ko ga, hoti ali ne hoti, obidejo misli, prijetne, neprijetne, to ni v njegovi moči.* (Stritar.) — *Danes človek, jutri črna zemlja.* — *Še Bog, da je toliko!*

Opomba. Vejica se ne piše pri sestavljenih prisllovih, n. pr. *Prestrašil se je sam Bog vedi zakaj.* — *Bežale so Bog vedi kam in Bog vedi pred kom.* (Cankar.) — *Pojasnil si hodijo iskat sam ne vem kam vsepovsod, edino k nam ne.* (Župančič.) — *Naložil sem nekaj polen v peč, kjer se je kuhalo kaj vem kaj.* — *Jaz nisem kdo ve koliko prispeval.* (Isti.)

Pika (.) se piše:

a) Na koncu vsakega stavka, ki ni vprašalni ali klicalni stavek.

Posebej pomni, da se piše pika v odvisnih vprašalnih stavkih, n. pr. *Cesar je vprašal Krpana, kaj nosi v tovoru.*

b) Po napisih, naslovih, podpisih, po kraticah in za vrstilnimi števniki, n. pr. *Mladim srcem. Spisal Fr. Ks. Meško. II. zv.* (= zvezek). *Celovec 1914. Izdala Družba sv. Mohorja.*

Brez pike se pišejo kratice za denar, mero, utež in za kemične prvine, n. pr. *din* (dinar), *km* (kilometer), *S* (sulphur, žveplo), *CO₂* (oglenčeva kislina).

44. **Dvopičje** (:) se rabi, kadar hočemo opozoriti na kako besedo ali stavek. Pišemo ga:

a) Pri naštevanju in sicer pred deli, ki jih naštevamo, n. pr. *Dva sveta Janeza sta: eden dan krči, drugi ga razteza.*

b) Po pripravljajočih stavkih, kadar je izrek, ki se napoveduje, zvezan z njimi brez veznika, n. pr. *Kdo je večji: stvarnik ali stvar?* (Cankar.) — *Vprašam vas: ali veste, kaj je skrb?* (Cankar) — *Iz pesmi gozda in njiv, nebá in zvonov poje tisto edino, kar je božjega na zemlji: ljubezen in mir.* (Isti.)

c) Po napovedanem stavku pred premim ali dobesednim govorom, n. pr. *Kristus pravi: „Ljubite svoje sovražnike.“*

č) Sredi mnogočlenske periode, da se loči prorek od poreka, n. pr. *Kdor je čul v svojih otročjih letih doma blažene glasove božičnega zvona, naj biva onkraj morja, na drugem koncu sveta, naj mu bode otrplo srce v žalostnih izkušnjah življenja: ko mu pride sveti večer, tedaj se mu zbudi teh glasov spomin; zdi se mu, da mu zopet done, kakor so mu nekdaj doneli v daljni domovini, v srečni mladosti, ki je tako daleč, tako daleč za njim!* (Stritar.)

45. **Podpičje** (;) nekoliko krepkeje loči posamezne stavke ali besede kakor vejica; rabi se:

a) Med prirednimi neodvisnimi stavki, n. pr. *Dokler je človek mlad in krepak, je ves svet njegov; kamor položi trudno glavo, tam je doma; vse mu je prijazno, vse mu vrata odpira in srce.* (Stritar.)

b) V daljših stavkih, zlasti v protivnih, vzročnih ali sklepalnih priredjih, n. pr. *Stara slovenščina le imej svoje pravice; naši zato ne jemljimo njenih!* (Škrabec.)

c) V krajši periodi loči prorek od poreka; v mnogočlenski periodi loči posamezne stavke prve in druge polovice, n. pr.

Ko izgublja jeseni priroda svojo lepoto, mineva cvetica za cvetico in pada list za listom; tedaj se začno zbirati po ledinah in zvonikih ptičja krdela. — Ko bi se sklicali narodi pred sodni stol, naj se izkažejo, kako so gospodarili z izročeniimi talenti; kako se je vsak po svoje udeležil vesoljne človeške omike: bi se smel mali slovenski narod brez strahu pokazati med drugimi z drobno knjigo, kateri se pravi: Prešernove poezije. (Stritar.)

Vprašaj (?) stoji:

46.

a) Po posameznih samostojnih vprašalnih besedah, n. pr. *Kdo? — Kaj? — Zakaj? — Komu pišeš? Bratu?*

b) Po neodvisnih vprašalnih stavkih, n. pr. *Čemu živimo? Kako bi človek živel in se ne bi vprašal, čemu? — O blažena leta vesele mladosti, zlata doba učilniškega življenja, kam si pobegnila? (Levstik.)*

Klicaj (!) se stavi:

47.

a) Na koncu samostojnih želelnih, velelnih in klicálnih stavkov, n. pr. *Srečne oči, ki štiriperesno deteljo vidijo, nesrečne roke, ki jo utrgajo!*

b) Pri samostojnih medmetih in vzklikih, n. pr. *„Križ božji!“ tako se pobožno reče, kadar se začne kako delo. — Čakaj me; lop, lop! bo pelo po tvoji grbi.*

Pomišljaj (—) nam rabi:

48.

a) Da loči vrinjeni stavek od celotnega stavka, n. pr. *Komaj je zatisnil oči — človek bi mislil, da je minila le minuta — se je zbudil in dan je bil. (Cankar.) — Bog ne bo udaril samo tebe, ki kazen zaslužiš — da bi tako ne! — ampak vso hišo. (Cankar.)*

b) Da nasprotje močnejše poudarja, n. pr. *Mladost, lepota, moč, razum — lesen križ na grobu tam kje na daljni bojni poljani. (Cankar.)*

c) Kadar hočemo kako besedo ali misel posebej poudariti, n. pr. *Skrb — to je vse trpljenje življenja. (Cankar.) — Tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji so nam izginili — več ne doseže jih naše oko. (Župančič.)*

č) V eliptičnih (nepopolnih) stavkih, n. pr. *Slamniki so bili razmetani vse križem — gruča otrok, ki se love po travniku (= izpuščeno: bili so kakor gruča otrok, ki se...). (Cankar.)*

Namesto pomišljaja stoji včasih samo vejica, n. pr. *Roke so mi omahnile, stal sem kakor od kamena, podoba vseh bridkosti* (= izpuščeno: bil sem prava podoba . . .). (Cankar)

d) Kadar se pričeta misel ne dovrši, n. pr. *Takoj tiho, če ne —! Ali mislite, da sem —?*

Namesto pomišljaja rabimo včasih tri pike, n. pr. *Molitev je kakor blaga misel . . . pride, kamor je poslana.* (Cankar.)

49. **Narekovaj** („“) nam rabi:

a) Da zaznamenuje premi ali dobesedni govor, n. pr. *In sto in sto glasov grmi: „Rešitelj Jefte naj živi!“* (Gregorčič.) *„Bog vas primi, kraljeva Venus!“* tako je pozdravil leta 1227. *koroški knez s svojimi vitezi Ulrika Lichtensteinskega, ki je kot Venera oblečen potoval.*

Glede vejice pri narekovaju pomni: Kjer je stavek z narekovaji pretrgan, stoji vejica **za** narekovajem, n. pr. *„Po moji pameti“, pravi počasi, „je to žganje“.*

b) Da posamezne besede ali stavke in naslove posebej označimo, n. pr. *Divji petelin jame „skrtati“, potem „poči“ in „prevrže“ in nazadnje „zabrusi“, pravijo lovci. — „Bog z vami“ je odgovor na „Bog vas primi“.* — V naslovih, n. pr. *„Jurja Kozjaka“* in *„Domna“* je spisal Jurčič, ko je bil še gimnazijec.

c) Kadar je treba med besede z narekovajem pisati še kake besede, ki imajo narekovaj, se rabi znamenje: ‚ ali » «, n. pr. *Levstik piše: „Cegnarju se njegov ‚Pegam in Lambergar‘ ni posrečil.“* Ali: *„ . . . se njegov »Pegam in Lambergar« ni posrečil.“*

50. **Opuščaj** (’), ki se navadno rabi v pisavi narodnih pesmi in starejših pesnikov, naznanja, da je kak glasnik, navadno samoglasnik, izpuščen, n. pr. *Spredaj šilce, zadaj vi’ce, v sredi usta, kamen hrusta* (plug).

PRAVOPISNI
SLOVAR

A

- abbé, abbéja m.
 abecéda ž.
 Abel, Abela m.; Abelova daritev
 abituriént, -a m., abituriéntka ž., abituriénski
 abnormen, -mna, -o, nepravilen, nenavaden; abnormálen; abnormitéta = abnormálnost
 abolírati, -am, ukiniti, odpraviti, razveljaviti; abolícija ž., ukinitev, odprava, razveljavljenje
 abonírati, -am, naprej plačati, naročiti; abonènt, -ènta kdor naprej plača, naročnik; abonmá, -ája predplačilo, naročilo
 abórtus, -usa m. splav; abortírati, -am; abortíven, -vna, -o
 ábota ž. áboten, -tna, -o; ábotnež m., ábotnost, -i ž.
 ábranek, -nka m.
 abreviatúra ž. okrajšava, kratica
 Abrúci rod. -cov m. množ.
 absénca ž. odsotnost, zamuda; absentírati se, odstraniti se, izostati
 absínt, -ínta m. pelinkovec
 absolúten, -tna, -o nujen, neomejen, popoln, sam na sebi; vseskozi; absolútna večina nadpolovična večina
 absolutízem, -zma m. samovlada, neodgovorna vlada, absolutist m.; absolutístičen, -čna, -o
 absolutórij m. odpust, odpustnica
 absolvírati, -am zvršiti, dovršiti; absolvènt, -ènta m.; absolvèntka ž.
 absorbírati, -am vsrkati; vpiti, vpijem, absórpcija ž. vpoj
 abstinéncia ž. vzdržnost
 abstínènt, -ènta m.; abstínèntski, -a, -o
 abstrahírati, -am odmisлити; abstrákten, -tna, -o odmišljen, umišljen, neresničen, pojmoven, splošen
 absúrden, -dna, -o nesmiseln, prignati kaj ad absúrdum = dokazati nesmiselnost kake stvari
 abúzus, -usa m. zloraba, krivara
 acetilénka ž.
 adágio (-gio izg. -džo); počasí (peti)
 Adam, (ádám, -a) -a m.; Adámov, -a, -o, n. pr. Adámo vo jabolko
 adaptírati, -am prilagoditi, prenoviti, pripraviti; adaptácija ž. prilagoditev, prenovitev
 adekváten, -tna, -o primeren, enak
 adhezija ž. sprijemnost
 ad hóc (lat.) nalašč za to
 adíjo zbogom
 adjúnt, -úntka m. pristav
 adjutánt, -a m. pribočnik
 adjútum, -uma m. odškodnina (plača)
 adlátus, -usa m. pomočnik
 administrácija ž. uprava, upravništvo
 admirál, -a m.; admirálski, admirálstvo
 adoptíran, -a, -o posinovljen

- adrésa ž. naslov, spomenica; adresirati nasloviti kaj na koga (komu)
- Adrija ž.; adrijanske ribe; Adrijansko morje = Jádran, -a; Jadransko morje
- Adrianópolis, -a m. Odrin; adrianópski, -a, -o
- advént, -énta m.; advéntna nedéjja
- advérb m. prislov; adverbialen, -lna, -o
- aeroplán, -a m. letalo, zrakoplov; aeronávtika, zrakoplovstvo; áeroklub
- afékt, -a m. čustvo, strast
- afektíran, -a, -o, nenaraven, prisiljen, izumetničen; afektácija ž. nenaravno, prisiljeno govorjenje (vedenje)
- aféra ž. dogodek, zadeva, spor
- Afgánistan, -a m.
- aficírati, -am zadeti, ganiti
- aforízem, -zma m. jedrnat izrek
- Afrika, ž. Osrednja Afrika, Južna Afrika; Afričan in Afrikánc; áfriški in afrikánski
- ága 2. áge; 3. 5. ági; 4. ágo; prid. ágin, -a, -o; ágovstvo; Čengić aga, Smail aga, rod. Čengić age, Smail age; svoj. prid. Čengićágin, -a, -o
- agént, -énta m. 1. opravnik, 2. zastopnik, potnik; agéncija = agentúra
- agílen, -lna, -o gibčen, prožen, delaven; agílnost
- agitácija ž. živahno delovanje (pos. za kako stranko), hujskanje; agitátor, -ja m.; agitírati, -am
- agoníja ž. smrtni boj, poslednji vzdihljaji
- agráren, -rna, -o, poljedelski
- Ahíl, -a m.; Ahílov, -a, -o
- Ahmet páša m., rod. Ahmet paše; prid. Ahmetpášin, -a, -o
- Ajas, Ajánta m.
- ájda, ájda; ájdinja; ájdovski
- ájda ž.; ájdov, -a, -o; ájdovec (ájdvov kruh, med); ájdovica ž.
- Ajdovščina ž.; prid. ájdovski, -a, -o
- Ajshil, -a m. (áj-)
- akácija ž.; akácijevo cvetje, drevo
- akadémik, m.; akadémičarka ž.; akadémičen, -čna, -o = akadémski; akadémíja, od tod akadémijski, n. pr. akadémijski slovar (slovar, ki ga izdaja akadémíja); akadémijska hiša (hiša akadémíje)
- akčént, -énta m. naglas; akcentuírati -am naglasiti, naglaševati; akcentuácija ž., naglaševanje
- akcidénca ž. prigodek, stranska lastnost, stranski dogodek; akcidénčen = akcidentálen prigoden, slučajen, stranski
- ákcija ž. delnica; akcionár, -ja m. delničar
- ákcija ž. delo, delovanje, dejanje, n. pr. katóliška ákcija; v ákcijo stopíti = delati, kaj narediti; ákcija za nabiranje naročnikov = nabiranje naročnikov; ak-tíven, delaven, službujoč
- ako; akorávno, akotúdi, akopráv (ne akopram, akoprem)

akórd, -a m. 1. sozvočje, 2. pogodba; akórdno delo, pogodbeno delo, plača od kosa

akreditírati, -am poveriti, pooblastiti

akribíja ž. natančnost

Akrópola ž.

akróstih, -a m.

Aksákov, -a m.; svoj. prid.

Aksákovljev, -a, -o

aksióm, -a m. osnovno načelo

ákt, -a m. 1. dejanje; 2. ákti množ. uradni spisi

áktovka ž. torba za akte

aktuálen, -lna, -o 1. dejanski; 2. (sedaj) važen, nujen;

aktuálnost, -i ž.

aktuár, -ja m.

akumulátor, -ja m.

akústika ž. zvoskoslovje; akústičen, -čna, -o

ákuzativ (-iy), -a m.

akvarél, -a m.

akvárij, -a m.; akvárijski (ne akvaričen)

akvirírati, -am pridobiti; akvizícija ž.; -zítêr, -ja m.

à la = sl. kakor, kakršen, kak itd., n. pr. gledališke burke à la Nestroy = burke, kakršne so Nestroyeve; aleksandrijski velikaši so napravljali tako razkošne pojedine, da si jih današnji človek niti predočiti ne more, četudi ga je narava obdarovala z domišljijo kak e g a Bulwerja ali Ewersa (Tavčar); ura à la Pompadour = pompadorska ura

alabáster, -stra m.; alabástrski; alabástrn, n. pr. alabástrna vaza

alárm, -a m.; alarmírati; alarmánten, -tna, -o

Albánija ž.; Albánc m.; albánski, -a, -o

álbum, -a m.

alegoríja ž.; prid. alegóricen, -čna, -o

aléja ž. drevored

alelúja ž. 1. medmet, 2. samostalnik alelúja ž.; veselo alelujó voščiti; 3. velikonočna jed iz repnih olupkov

Aleúti, -tov m. množ. otočje v Ameriki

álga ž.

álgebra ž.; algebráičen, -čna, -o

aliánsa ž. zveza; aliánsni, -a, -o zvezni

álibi, rod. -bija m. navzočnost na drugem kraju; svoj álibi je dokazal

alíirati, -am zvezati; alíiran, -a, -o zvezan, v zvezi

alínea, -ee ž. nova vrsta, odstavek

aliterácija ž.

alkimíja ž.; alkimíst m.

alkohól, -a m.; alkoholne pijače; alkoholíčen (n. pr. človek); alkoholízirati, -am álmanah, -a m. koledar, letnik

áloa ž. 2. áloe; 3. áloi; áloin, -a, -o; áloin cvet

alódij, -a m. svobodno posestvo; alodiálen, -lna, -o

Alojzijevišče (v Ljubljani) s.; alojzijeviški; alojzijeviščnik m. (gojenec Alojzijevišča)

- Alpe ž. množ. planine; álp-ski, -a, -o; álp-ska flora; alpiníst m. hribolazec; al-pínski, -a, -o hribolaski, gorski
- ált, -a m.; altíst m.; altístinja ž. = altístka
- altruízem, -zma m. ljubezen do bližnjega, nesebičnost; altruíst, -a m.
- alumínij, -a m.; alumínijev, -a, -o; alumínijeva posoda
- alumnát = lemenát, -a m.
- alúvij, -a m. najmlajša geo-logična plast, naplavina; aluviálen, -lna, -o
- Alzácija ž.; Alzáčan m.; al-záški, -a, -o
- Alžír, -a m. = Alžírija = Alžírsko; alžírski
- amalgám, -a m.; amalgamí-rati, -am
- amandmá, -ája m. izpremi-njevalni predlog
- amatêr, -ja m.; amatêrski, -a, -o; amatêrstvo, -a s.
- Amazónka ž. grško bajesl. bitje; amazónka bojevita ženska
- ambícija ž. častiljubje, časti-hlepčnost; ambiciózen, -zna, -o častihlepen, častiljuben; ambicióznost, -i ž.
- Ambrózij, -a m. (svetniško ime); ambroziánski; Am-brož, -a m.
- ambulánca ž. vojna bolniš-nica, rešilna postaja
- Amêrika ž.; Južna Amerika, Severna Amerika; Ameri-čan, Američánka in Ame-rikánc; amêriški in ame-rikánski
- amfiteáter, -tra m. amfitea-trálen in amfiteatráličen, stopnjema se v krogu dvi-gajoč in šireč
- amnestíja ž. pomilostitev
- amortizácija ž.; amortizírati, -am dolg odplačati, uničiti
- Ampère (*ampêr*) -ra fizik; Ampèrov, -a, -o; ampêr, -a m. elektrotehnična eno-ta (mera za električni tok); ampèrméter, -tra m.; mí-liampêr
- ámpula ž.
- amputírati, -am odrezati, n. pr. bolni ud telesa; ampu-tácija ž.
- Amsterdam, -a m.; ámster-damski, -a, -o
- amulét, -a m. vražni obesek (v obrambo proti zlim du-hovom, boleznim itd.)
- Ana; Anica; Ančka, Anka, prid. Anin, Aničin, Anč-kin, Ankin, -a, -o
- anahronízem, -zma m. pogre-šek zoper časovno štetje
- Anákreon, Anakreónta m.; anakreóntik m.
- analfabét, -a m. nepismen človek
- análi, -ov m. množ. letopis
- analíza ž. razčlenitev (v slov-nici), razkrojitev; analizí-rati, -am; -litičen, -čna, -o
- analógen, -gna, -o primeren, podoben, enak; analogíja ž. nalika, podobnost; ana-lógičen, -čna, -o
- ánanas, -a m.
- anarhíja ž. brezvladje; anár-hičen, -čna, -o; anarhíst; anarhístovski, -a, -o; anar-hístičen, -čna, -o
- anátéma ž. prekletstvo

- anatóm, -a m.; anatomija ž. razudba, raztelesenje; anatómičen, -čna, -o
- Andrèj, -éja m.; svoj. prid. Andréjev; Andréjec, Andréjca, svoj. prid. Andréjčev
- Andréjev, Leonid; rod. Andréjeva; Andréjeva drame ali Andréjevljeve drame
- anekdóta ž. zgodbica; anekdotičen, -čna, -o
- aneksija ž.; anektirati, -am priklopiti, prilastiti si
- anemija ž. slabokrvnost; anemičen, -čna, -o
- aneroíd, -a m.
- angažirati, -am v službo vzeti, najeti; angažmá, -ája m. najetje, služba
- ángerl, -ela m.; ángerl varuh; ángerlček, -čka m.; ángerlc, -a; ángerlov, -a, -o; ángerlski, -a, -o; ángerlovo češčenje; Angerski grad (v Rimu)
- Angléž m.; Angléžinja ž.; angléški; angléščina ž.; Angléško, na Angléškem = Anglija, v Angliji
- Anglosás, -a m.; anglosáski, -a, -o in anglosaksónski
- animáličen, -čna, -o živalski
- Anjou, -jouja m.; Anjoujevci in Anžú, -úja, Anžújevci
- ankéta ž. preiskava, poizvedba
- anomalija ž. nepravilnost
- anonímen, -mna, -o brezimen, neimenovan
- anónsa ž. oglas, naznanilo; anónsni zavod; anonsirati, -am
- ánorgáničen, -čna, -o = ánorgánski, -a, -o neživ
- ansámbel, -bla m. celoten zbor
- antagonízem, -zma m. nasprotovanje; antagonist, -a m. nasprotnik, tekmeč
- antánta ž. sporazum; Mala antánta = Mala zveza; antántin, -a, -o
- antárktičen, -čna, -o ob južnem tečaju ležeč; Antártida ž.
- ánti prisl. menda že, pač, saj
- anticipácija ž.; anticipirati, -am prej narediti, vzeti
- antíčen, -čna, -o; antika ž. grško-rimski stari vek
- antikrist, -a m. hudoben človek
- antikvár, -ja m. prodajalec starih knjig; antikvariát, -a m.; -kváričen, -čna, -o
- Antíli, -lov m. množ. otočje v Indiji
- Antiohija ž.; antiohijski, -a, -o
- antipatija ž. zoprnost, mržnja; antipátičen, -čna, -o zoprn
- antiséptičen, -čna, -o razkuževalen
- antitéza ž. nasprotje; antitétičen, -čna, -o
- antologíja ž. izbor (pesmi)
- Antón, -a m.; Antónček, -čka
- antropologíja ž. človekoslovje; antropológ, -a m.
- aórtá ž. odvodnica
- aparát, -a m. pristroj
- apartmá, -aja m. večje stanovanje, vrsta sob
- apatíja ž. brezčutje, otopelost; apátičen, -čna, -o

apél, -a m. klic, poziv; apelácija ž. priziv; apelírati, -am; apelacijsko sodišče
 Apenini, -ov m. množ.; Apeninski polotok (Italija)
 apercipírati, -am uvideti, zaznati (predstave), spoznati; apercépcija ž.
 apetít, -a m. tek
 aplavdíрати, -am ploskati, pritrjevati; aplávz, -a m.
 aplicírati, -am uporabiti, prilagoditi; aplikácija ž. uporaba, prilagoditev
 ápno, -a s.; apnén, apnénica ž.; poápniti, poápnjen; zapnéti, -im; zapnénje (žil)
 apodíktičen, -čna, -o neovržen, trden, gotov biti, v svesti si biti česa
 apokrífen, -fna, -o podtaknjen, nepristen
 apologíja ž. obramba; apológét, -a m.; apológétičen, -čna, -o
 Apólón, -a m.; apolíničen, -čna, -o, n. pr. apolínična lepota
 apostírioren, -rna, -o izkustven
 apóstol, -a m.; apostólski, n. pr. apostólska vera, cerkev; apostólstvo, n. pr. apostólstvo mož; apósteljski zadeva osebe apostolov
 apostróf, -a m. (v slovnici) opuščaj; apostrofirati koga, nagovoriti, z nagovorom se na koga obrniti
 apríl, -a m.; aprílski, n. pr. aprílsko vreme
 aprióren, -rna -o umstven; a prióri kaj dognati = z umovanjem kaj dognati; apriorizem, -zma m.

aprobírati, -am potrditi, odobriti; aprobácija ž.
 aproksimatíven, -vna, -o približen
 aprovizácija ž. preskrba z živilí, prehrana
 ápsida ž. polkrožni zaključek oltarne stene pri cerkvi
 ára ž. nadáv; zaárati, -am
 Arábec, -bca m.; arábski; Arábija
 arabéska ž. okrasek (v aráb-skem slogu)
 aranžírati, -am urediti, prirediti; aranžér, -ja m.; aranžmá, -aja m.
 arbitráža ž. razsodba; izravnavna denarnih vrednot
 Ardéni, -nov m. množ. pogorje na Francoskem
 aréna ž. torišče; pozornica
 areopág, -a m. najvišje sodišče atensko
 aretírati, -am ustaviti, prijeti, zapreti; aretácija ž. prijetje; arèst, arèsta m. zapor; arestànt, -ánta m.
 Arezzo (-ezzo iz gr -éco) rod. -zza; prid. aretínski, -a, -o
 Argo 2. -ge 3.5. -gi 4. -go 6. -go ž; Argonávti, argonávtski, -a, -o
 argumènt, -énta m. dokaz
 arhaízem, -zma m. starinski izraz; arhaizírati, -am rabiti starinske izraze; arháičen, -čna, -o starinski
 Arhángelsk, -a m.
 arheologíja ž. znanstvo o najstarejšem veku; arheológ, -a m.; arheolóški, -a, -o
 arhiepískop, -a m. nadškoj
 arhitékt, -a m. stábenik, graditelj; arhitektúra ž. stavbarstvo; arhitektónski, -a, -o

- arhív, -íva m. (*arhív, -íva*);
arhívni; arhiválen, -a, -o
Ariadna ž.
Arij, -a m.; ariánec, -nca m.;
ariánski, -a, -o
árijka ž. napev
Arijec, -jca m.; árijski, -a, -o
aristokrát, -a m. plemič; ari-
tokrátski, -a, -o = aristo-
krátičen, -čna, -o plemiški;
aristokracija ž. plemstvo
Aristótel, -a m.; Aristótelova
filozofija; aristótelška (ari-
stotélična) filozofija
arkáda ž. obokan hodnik
Arko 2. 4. -ka 3. 5. -ku 6.
-kom
armáda ž. vojaštvo, vojska;
armáden, -dna, -o
Arnávt, -a m.; arnávtski, -a,
-o
Arno, -na m. reka v Italiji
arogánca ž. ošabnost, drz-
nost; arogánten, -tna, -o
aróma, -me ž. vonj, duh; aro-
mátičen, -čna, -o
arondírati, -am zaokrožiti;
arondácija ž.
Arsen, -a m.; knez Arsen
Artaksêrks, -a m.; Artaksêrk-
sov, -a, -o
Artémida, -de ž.; Artémidin,
-a, -o
artičóka ž.
artíkel, -kla m. predmet, bla-
go, n. pr. trgovski artíkel
artikulírati, -am izrekati, iz-
govarjati; artikulácija ž. iz-
reka, izgovor
artilérija ž. topništvo; artile-
rijski, -a, -o
artístičen, -čna, -o umetno-
sten
arzenál, -a m. orožnica
arzeník, -a m. = arzen, -a
mišnica
asfált, -a m. zemeljska smo-
la; asfaltírati, -am
asimilírati, -am priličiti, pri-
enačiti, prilagoditi; asimi-
lácija ž.; asimilácijski po-
jav
Asírija ž.; Asírec, -rca m.;
asírski, -a, -o
asisténca ž. navzočnost, po-
moč; asistírati, -am navzoč
biti, pomagati; asistént,
-énta m. pomočnik
askéza ž. zatajevanje; askét,
-a m.; askétičen, -čna, -o
asociácija ž. združevanje,
zveza; asociírati, -am zdru-
žiti, zvezati; asociatívén,
-vna, -o
aspirácija ž. težnja, prizade-
tev, prizadeva, nada; aspi-
ránt, -ánta m. prosilec za
kako službo
Assísi (*Asízi*) m. rod. Assi-
sija; asíški, sv. Frančišek
Asíški
ástma, -me ž. naduha
Astrahan, -a m.; astrahánski,
-a, -o
astrológ, -a m. ki prerokuje
iz zvezd, zvezdogled, astro-
logíja ž.; astronóm, -a m.
zvezdoslovec; astronomíja
ž. zvezdoslovje; astronó-
mičen, -čna, -o = astro-
nómski
Astúrija, -je ž.; astúrski
atakírati, -am napasti koga
atašé, -éja m.; atašejev pri-
bočnik, poslaniški uradnik
ateíst, -a m. brezbožnik, bo-
gotajec; ateízem, -zma m.
brezbožje, bogotajstvo

- ateljé, -éja m. umetnikova delavnica
- atentát, -a m. napad; atentátor, -ja m. napadalec
- Aténe ž. množ.; Aténec, Aténčan, aténski
- Atlas, -a m. pogorje v Afriki; Atlas, Atlánta m. grški velikan; Atlántik = Atlantsko morje; átlas, -a m. = atlánt, -a m. zemljevidna knjiga; átlas, -a m. blago
- atlét, -a m. borilec; atlétski, -a, -o
- atmosféra ž. ozračje
- Atos, -a m. (Sveta gora); átoški, -a, -o
- Augsburg, -a m.; augsburška veroizpoved
- avanzírati, -am napredovati (v službi); avanzmá, -ája m. napredovanje
- Avár, -a m. = Ober, Obra; avárski, -a, -o = obrski
- Avaréscu (*cu* izg. *ku*) rod. Avaréscá (*ca* izg. *ka*) m.; Avaréscov (*-kou*)
- avdiénca ž. zasluh, sprejetje
- avdítor, -ja m. vojaški sodnik
- avditórij, -a m. 1. slušateljstvo; 2. dvorana
- ávemarija ž.; ávemarijo zvoní
- Avgij, -a m.; Avgijev hlev
- avgúst, -a m.; avgústovsko vreme
- Avguštín, -a m.; avguštínec, -nca m. (redovnik)
- aviátik, -a m. zrakoplovec; aviátika ž. zrakoplovstvo; aviácija ž. zrakoplovba; ávion, -a m. zrakoplov
- avízo m. 2. -za 3. 5. -zu 4. -zo 6. -zom; avíza ž. naznanilo, sporočilo, avízírati, -am naznaniti, sporočiti
- ávla ž. slavnostna dvorana (v višjih šolah)
- avréola ž. žar, žarni venec avskultánt, -a m.
- Avstrálija ž.; Avstrálec, -lca m.; avstrálski, -a, -o
- Avstrijá ž.; Avstrijec, -jca m.; avstrijski, -a, -o; Avstro-Ogrska; ávstro-ógrska monarhija
- avtétičen, -čna, -o verodostojen, pristen; avtétičnost, -i ž.
- ávto m. 2. ávta, 3. 5. ávtu, 4. ávto, 6. z ávtom; avtomobil, -a m.; avtomobilski, -a, -o = avtomobilen, -lna, -o; ávtobus, -a m. (avtomobil za potnike); prid. ávtén, -tna, -o; ávtno olje, ávtno podjetje
- avtobiografija ž. lasten življenjepís; avtobiográfičen, -čna, -o = avtobiográfski
- avtodafé, -éja m. smrtna sodba za krivoverce
- avtodidákt, -a m. samouk
- avtográf, -a m. = avtográf, -a m. lastnoročna pisava
- avtohtón, -a m. praprebivalec; avtohtón, -a, -o = avtohtónski
- avtokefálen, -lna, -o neodvisen
- avtokrát, -a m. samovladar; avtomátičen, -čna, -o = avtomatski, samogiben
- avtonomija ž. samouprava; avtonómen, -mna, -o, n. pr. avtonómna oblast

avtopsija ž. samovid, n. pr. prehodil je velik del slovanskih dežel in se jih iz samovida učil spoznavati (Jurčič)

ávtor, -ja m. započetak, pisatelj, pisec; ávtorstvo s.; avtorizirati, -am pooblastiti, poveriti; avtorizacija ž. pooblastitev; ávtorski, -a, -o avtoriteta ž. veljava, veljavnost; avtoritativen, -vna, -o z veliko veljavo
azbést, -a m.

ázbuka ž. abeceda; cerkvenoslovanska abeceda

Azija ž.; Azijec, -jca m.; ázij-ski, -a, -o; v slabem pomenu: Aziát, aziátski (barbar, barbárski); Mala Azija, máloázijski; Osrednja Azija, osrednjeázijski

azíl, -a m. zavetišče
Azóri, -rov m. množ. otočje v Atlantskem oceanu
azúr, -a m.; sinje, modro nebo; sinjina, modrina; azúren, -rna, -o

ážija ž. nadáv; tudi ážio m. 2. ážia, 3. 5. ážiu, 4. ážio, 6. z ážiom; ažiotáza ž. (borzna igra)

B

bába ž.; bábica; bábička; bábičast; bábišče; bábina; bábnica; zaničljivo: babšè; bábjí, babjevén, -rna, -o

Babenberžan, -ána m.; bábenbêrški, -a, -o

Bábilon, -a m.; bàbilónski, -a, -o n. pr. bàbilónska zmešnjava

bábjak, -a m.

bacíl, -a m.

bacníti (pog. bacnit in bácnit), bálnem; bacni, -íte; bacnil, -íla, -i (bacniy)

báčva ž.

Baffin, -a m. (bēfin) angl. pomcrščak; Baffinov zaliv; Baffinovo otočje

bagatéla ž. malenkost; bagatélen, -lna, -o; bagatelizírati, -am omalovaževati

báger, -gra m. škrlat; bagrén, -a, -o; bágrc, -a m. škrlatna barva; bagríti, -ím

bagláti, -ám beračiti

báhati, -am se s čim; baháv, -áva, -o; báhavec; báhaven; báhavka = bahúlja, bahác

bahljáti, -ám; voda, ogenj bahljá; vino iz soda bahljá
baisse (bēs) padec na borzi
bájalica ž.; šiba, s katero iščejo studencev pod zemljo

bájar, -ja m.

bájati, -am, 1. basni praviti, 2. prerokovati, 3. čarati, n. pr. rojaki onkraj Mure mislijo, da znajo bajati (Novice 1856); bájeven, -vna, -o; bajevít, -a, -o, čaroven
bajè = bojdá, prisl.

bajeslójve, -a s.; bajeslóvec, -vca m.; bajeslóven, -vna
bajonét, -a m.

bakalár, -ja m.; bakalárstvo s.; bakalavreat, -a m. prva stopnja akademskega dostojanstva

- bakanálijе ž. množ.; Bákho-
va slavnost, prenes. razuzdano popivanje; bakántinja ž., ženska v Bakhovem spremstvu, prenes. razuzdana ženska; bakántski = bakanálen, -lna, -o
- Bákar, -kra m.; bákarski, -a, -o
- Bákhus 2. Bakha, bog vinske trte
- bákla ž.; baklonósec, -sca m. = bakláč, -a m.; bakláda ž.; bakláti, -ám; luč baklá
- Bákonjski gozd
- bákrastorděč, -ěča, e
- bákšiš, -a m., napitnina
- baktêrije ž. množ., glive cepljivke; bakteriološki, n. pr. zavod
- bála ž., 1. bála = nevestina bala; 2. bála platna, bala slame
- balánsa ž., ravnotežje, nihalo; balansírati, -am, v ravnotežju držati, omahovati, opotekati se
- balást, -a m., težina, prenes. napota, breme
- balдахín, -a m. nebo, ki se v procesiji nosi
- báldrijan, -a m., kozlík; báldrijanovo olje, kozlíkovo olje
- Baleári, -rov m. množ.
- balét, -a m.; balétka ž.
- balíž, -a m. = bala, nevestino blago
- Balkán, -a m.; balkánski, -a, -o; Balkánski polotok
- balkón, -a m.
- balón, -a m., zrakoplov
- Bált, -a m.; báltski, -a, -o; Báltsko morje = Báltik, -a m.
- bálta ž. (*báŷta*), sekira; z bálto glavó odséka (Jurčič)
- Baltimore m. (*báltimor*), rodil. Baltimora; v -moru
- báltora ž. (*báŷtora*), 1. hlače na baltoro, 2. vrata, n. pr. pri svinjaku
- balustráda ž. ograja
- Balzac (*balzák*), -a m.; Balzacov (*balzákov*)
- báľzam, -a m., mazilo, hladilo; balzamírati, -am, máziliti; prid. báľzamov, -a, -o, n. pr. vonj, zrak
- báľbus, -a m.; prid. báľbusov, -a, -o, n. pr. bambusova palica, trstika
- banálen, -lna, -o, vsakdanji, obrabljen, plehek; banálnost, -i ž.
- Banát, -a m.; banátski, -a, -o; Banáčan, -a m.
- banáľz, -a m., mojster skaza; banáľzičen, -čna, -o, rokodelski (zaničljivo), omejen
- bandêro, -a s.; bandêrce, -a s.
- bánja ž., posoda; bánjica ž., majhna banja
- Bánja Lóka (v Sloveniji) Banje Loke; banjelóški, -a, -o
- Bánjaluka ž., rod. Banjaluke;
- bánjka ž.; dve banjki vina
- Bánjska planôta ž.
- bánka ž.; bánčen, -čna, -o; bánčni uradnik; bánčnik, -a, m.; bankír, -ja m.; bánkoven, -vna, -o; bánkarstvo, -a s.
- bánkovec, -vca m.
- bankét, -a m., slavnosten obed

bankrót, -a m.; bankróten, -tna, -o; bonkrótnik = bankrotêr, -ja m.; bankrotírati, -am

bár, -a m.; bárovec, -vca m., kaša iz bara

baráka ž., lesenjača

baratáti, -ám = barantáti, -ám

barbár, -a m.; barbárski, -a, -o; barbárstvo; barbarizírati, -am

bárhant, -a m.; bárhantast, -a, -o

bariêra ž., pregraja, ovira

barígla ž.; baríglica ž.

barikáda ž., ulična zagrada; zabarikadírati, -am

baríl, -a m.; barílec, -lca m.; barílček, -čka m. (*baril, -ec, -čak*)

bárje, -a s.; barjàn, barjána m.; bárjevec, -vca

barók, -a m.; vrsta umetnostnega sloga; baróčen, -čna

barométer, -tra m., vremenik

barón, -a m.; barónica ž.; barónski, -a, -o; -ónstvo s.

Barthou m. (*bartú*) rod. Barthouja; Barthoujev, -a, -o

bárva ž., rod. množ. bárv; bárven, -vna, -o, n. pr. bárvna slepôta, bárvni odklòn; bárvnik, -a m.; barvítost, -i ž. (*kolorít*), bárvenost, -i ž.

baržún, -a m. = žamet; baržúnast, -a, -o; baržúnov

básalnik (*básaynik*), -a m.

básati, básëm, nabijati (puško), natlačiti (pipo, žep, kak prostor), nadevati (klobaso), natrcati (vrečo, koš)

básen, -sni ž.; básenca (majhna basen), básenski, n. pr. básenski svét; básna = marnja; prazne básne = prazne marnje

Báski, -ov m. množ.; báskovski, n. pr. pastirji

basrelief (*bareljéf*), -a m.; nizki relief

bastárd, -a m., mešanega rodu; bastardírati, -am, križati razne vrste

bastíja ž., utrdba; Bastille, ječa v Parizu

basúlja, ž., pitana prasic; basúljec, -ljca m., pítan prašič

bàš; bàš dánes; bàš ko bi glave ne imel

bát, -a m. = bèt, betà m.; bátec, -tca in betèc, -tcà

báta ž.

bataljón, -a m., vojaška enota; bataljónski, -a, -o

bateríja ž.; strelska b.; akumulátorska b.

báti se, bojím se koga, česa (ne pred kom); bojím se, da bo jutri dež = najbrž bo dež; bojím se, da jutri ne bo dežja = najbrž ga ne bo

bátina ž. 1. palica, 2. udarci s palico

batíst, -a m., vrsta platna; batístov, n. pr. robec; batístast, -a, -o

Baudelaire (*bodlêr*), rod. Baudelaira; svoj. prid. Baudelairov; baudelairski, -a -o

Bavárec, -rca m.; Bavárska ž.; bavárski, -a, -o

Bávcis, -ide ž.

bávkati, -kam- čem; bávkniti, -nem; pes bávka; bávkanje lisjaka

báza ž., podlaga, osnova, pri stebru: podstava, podstavek; bazírati, -am, opirati se, sloneti
 bazár, -ja m., tržišče
 Bázél, -zla m.; bázelski koncil
 bazén, -a m., vodnjak, ribnjak
 bazílika ž., vrsta cerkve; bazilikálen, -lna, -o
 bazílika ž., rastlina; bazílikov, -a, -o
 báža ž., vrsta; enake baže, vsake baže
 beatificírati, -am, razglasiti za blaženega; -fikácija ž.
 Beaumarchais (*bomarsé*) Beaumarchaisa (*bomarséja*); Beaumarchaisov (*bomarséjev*)
 bébavost, -i ž.
 bébec, -bca m.; za bébca koga imeti; bébiti, zbébiti koga, zbébljen, bébast
 bebljái, -ám (*báb-*), nerazumljivo govoriti
 becái, -ám; becníti (*bacniti* in *becniti*) becnèm = bác-nem; b. koga z nogó
 bëč, -à m., vrsta sodov; bëček, -čkà (*bàč, -à, àk, -čkà*)
 bečái, -ím; bekái, -ám; békniti, -nem; otrok, ovca, jelen bečí
 béda ž.; béden, -dna, -o; bédnosten, -stna, -o
 bedák, -a m.; bedást, -a, -o; bedastóča, ž.
 bedènj, -dnjà in bèdenj, -dnja (*bədànj*)
 bedéti, -ím; bedèč, -éča, -e; bedénje, s.; bedljív, -íva, -o, n. pr. bedljívo spanje, bedéčnosť, -i ž. (*bədéti, bədét*)

bédro, -a s.; množ. bédra (in bédra; redko tudi bedrésa); 2. béder, 3. bédrom, 5. bédrih, 6. z bédri; bédrcé, -a s.; bédrn, -a, -o; bédrnat, -a, -o; bédrast; bédrník, -ica
 Beduín, -a m.; -ínski, -a, -o
 Beethoven, -vna; Beethovnov, -a, -o
 bég, -a m., plemič pri Turkih; bégov, -a, -o; bégovstvo s.; Husein bég, Husein béga, prid. Huseinbégov
 begánica ž. = gibánica, 1. potíca, 2. bútura (na cvetno nedeljo)
 bégati, -am; béganje s.; bégav, -a, -o; bégavec, -vca m.
 begúnec, -nca m.; begúnski, -a, -o; begún, -a m.
 Bégunje; bégunjski, -a, -o
 Begúnjáčica ž.
 beketái, -etám, -éčem = meketái, -etám, -éčem; ovce, koze beketajo ali meketajo
 bél (*béu*), -la, -lo; kot stalni ukrasni pridevek ima določno obliko n. pr. béli grád (v nar. pesmih), béli dán; primernik (komparativ) = bolj bél (ne belejši); bélec, -lca m. (*bélac, béuca*); belka = belša; békast (*béukast*), -a, -o; belôba, belôta
 béla ž. = bela bolezen = bledica
 belák, -áka, m., 1. bel prašič, 2. beli kamen

Béla Krájina, tudi Belokránj-sko; Béli Kránjec, rod. Bé-lega Kránjca, tudi Belokránjec, rod. Belokránjca; Belokránjca ž.; prid. belokránjinski, -a, -o in belokránjski, -a, -o

Béla péč, Béle peči; belopé-ški, -a, -o

Belcebúb, -a m., feničansko in sirsko božanstvo

beletríja ž., leposlovje; bele-tríst, -a m., leposlovec; bele-trístika ž.; beletrístičen, -čna, -o

beléžiti, -im, zapisati, zapi-sovati; beléžnica ž.; beléž-ka ž.; beléžnik, -a m., notar

Bébial, -a m.; Bébialov, -a

béliti, -im; béljenje; pobél-jen, -a, -o; zabéljen, -a, -o; bélja ž. beljáva ž., belja-vina ž.; glavo si béliti (ne glavo si ubijati); belíli so si glavé

belják, -a m.; beljakovína ž.; beljákovec, -vca m.

bélorumèn, -èna, -o; bélosiv, -a, -o; béložólt, -a, -o (*žóut*)

belúš, -a m.

bencín, -a m.; bencól, -a m.; bencoín, -a m.

Benedíkt, -a m.; benediktínec, -nca m.; -diktínski, -a, -o

benefíca ž., predstava v prid kakega igralca; benefíčna predstava

benefíciij, -a m., nadarba, do-hodek; beneficiát, -a m.; beneficiátov, -a, -o; benefi-ciátén, n. pr. beneficiátni dohodki = dohodki iz be-neficija

Benétke ž. množ., rod. Be-nétk; benéški, -a, -o; Be-nečàn, -ána m.; Benečánka ž.; Benečija ž.

Bengálija, Bengálec; Bengál-ski zaliv; bengálski tiger; bengálski = bengaličen ogenj

Béograd, Béogradčan, Béo-gradčanka; béograjski, -a béra ž., duhovniška béra = bérnja; béra besedí; ber-njáč, -a m.; bernjáti, -ám, s svojo malho b. po vaseh (Jurčič); bernjáva ž.; ber-njávs, -a m.

Béranger (*berāzé*), francoski pesnik; Bérangera (*berāže-ja*); Bérangerov (*berāžéjev*)

bérgla ž., po bérglah hoditi; bérglica ž.; bérglast

berílo, -a s., 1. branje, 2. knji-ga za branje; berívo, snov, ki se bere

Béringovo morje

berívka ž., solata

Berlioz (*berlióz*), -a, franc. skladatelj; Berliózov, -a, -o

bérsa ž., plesnoba na vinu; bérsiti se, pokvariti se (vi-no); bérsati se; bérsast, -a, -o

bés, -a m.; bás te pléntaj; bás te lópi; básen, -sna, -o; besnéti, -ím; besnénje; bes-niv človek = besnják, -a m.

beséda ž., rod. množ. besedí in beséd; besedováti, -újem; báseda ž., ples

Beskídi, -ov m. množ.

béstija ž., živina; bestiálen, -lna, -o, živinski; bestiál-nost, -i ž., živinstvo

bēštija ž., (kletvica), ti bēšti-ja ti!

bèt, -à = báy, -a (*bàt, -à*); danes z betòm, jutri s psom; betèc, -cà m. (*bàtác, -tcà*) = bátec, -tca

bétev, -ve ž. = bétva ž. = betvò, -à s.; betevcè, -à s. (*bétav, -tva, -tvo* in *betvò, betavcè*)

betéžen, -žna, -o

betíca (*bética*) ž.; 1. kol, 2. glava; betíca stori pravico; dati komu po betíci; betíčen, -čna, -o (svojejav)

betón, -a m.; betónski, -a, -o, betonírati, -am; železobetón, -a

bétva ž., deblo, veja; bétvica, ž.; bétviti, -im; razbétviti se, n. pr. Slovani so se razbétvili (razdelili na več bétev)

bévkati, -kam, -čem; bévskati, -am; bévskniti, -nem (o ovcah, psih, lisicah)

bezáti, -ám; bezálo, -a s.; bezálnik -a m. (*bəzátí, bəzálník*)

bezèg, -zgà m.; bezgòv, n. pr. bezgòvo cvetje, bezgòv izgovor, (*bəzəg, -zgà*)

bezgáti, -ám; b. pipo, cevko; bezgálca ž. = bezgálnica (*bezgálnica*)

bezgávka ž.; bezgetúl'a ž.; množ. bezgávke; bezgávkast, -a, -o

Bezják, -a m., prebivalci med Dravo in Savo; bezjáški, -a, o; bezják, -a m., tepec

bezljáti, -am (*bezljāti* in *bezljāt*); krave bezljájo; bezljánje, -a s.; bezljäv, -áva, -o; bezljávec, -vca m.; bezljávka ž.; bezljiv, -iva, -o

bezníca ž.

bežáti, -ím (*bežátí* in *béžat*); del. sed. bežé, bežèč; bežánje, -a s.; béži, -íte; béžal, -ála, -i

bibavica ž., plima in oseka
biblija ž., sv. pismo; biblijski, -a, -o; biblijski odbor

bibliofil, -a m., knjigoljub
bibliográf, -a m., knjigopis; bibliográfski, -a, -o; bibliografíja ž.

bibliotéka ž. knjižnica; bibliotekár, -ja m.; bibliotekárski, -a, -o; bibliotéški, -a, -o

bicíkel, -kla m., kolo; biciklíst, -a m., kolésar

bíčovje, -a s. = bíčje, -a s.

bíčovnik, -a m.; bíčnik, -a m.

bídermajer (ime po Biedermeyerju, nemšk.), človek predmarčne dobe (1815—1848); brezgrajen, a malce omejen meščan; bidermájerski slog (v slikarstvu med romantiko in realizmom)

bifé, -éja m., točilnica
bífstek, -a m. (angl.), dušeni goveji zrezek

bifurkácija ž. viličenje

bíglica ž., 1. iver, 2. žveplenka

Bíhač, -a m.; bíhački, -a, -o

bíl, -i ž.; bílka (*bílka*) ž.; bílast, -a, -o; bílnat, -a, -o (*bílnat*)

bilánca ž., računski zaključek
bilijón, -a m., milijon milijonov

bílja ž. (vigilija); množ. bílje, mirtvaško opravilo

biljárd, -a m.; biljárdnica ž.; biljárdski, -a, -o

bíncelj, -clja m. (pri konjski nogi)
bíngelj, -glja m., 1. kar bingljá, 2. nihalo; bíngeljč, -a m.; bingljáti, -ám
bíngola ž. (visok človek, zaničljivo); bíngole množ. (noge, zaničljivo)
bínkošti ž. množ.; bínkoštni, -a, -o; bínkoštnica ž.
binókel, -kla m., dvoočnik
binóm, -a m., dvočlenec; bínómen, -mma = binomiálen, -alna, -o
biográf, -a m.; življenjepisec; biografija ž. življenjepis; biográfski, -a, -o
biologíja ž., znanost o živih telesih; biológ, -a m.; biológíčen, -čna, -o; biolóški, -a, -o
bíra ž., vrsta; vino dobre bíre; blago je ene bíre; človek Ivaničeve bíre (Kersnik)
birét, -éta m., duhovnikovo pokrivalo
birič, -íča m.; biríški, -a, -o
bírma ž.; bírmati, -am; bírmanje, -a s.; bírmanec, -nca m.; bírmanski, -a, -o
biró, bírója m., pisarna, urad; birokrát, -a m., uradnik; birokracíja = birokrátstvo, -a s., uradništvo; birokrátski = birokrátičen
bísága ž.; tudi množ. bíságe
bíser, -a m.; bíserček, -čka m.; bíseren, -erna, -erno; bísernica ž.; bisernína ž.; bisernják, -a m.
biskvíť, -a m., piškoť, prepečenec
bísmut, -a m.; bísmutov, -a -o

bíster, -stra, -o; bístrc, -strca m., bíster um; bístríti, -ím; bístrênje, -a s.; bístromíseln, -lna, -o (-míseln, -a)
bístvo, -a s.; bístven, -a, -o; bístvenost, -i ž.
bít, -i ž.; bíten, -tna, -o; bít-nost, -í ž.
bíti, sèm (*sèm*); vel. bódi, bódiťa; prih. bóm in bódem; 2. os. dvoj.: bósta, bóta in bódetá; 2. os. množ.: bóste, bóte in bódete; 3. os. množ.: bódo in bójo; del. sed.: bodóč (= prihodnji); nedol. bítí, ne bítí, n. pr. bítí ali ne bítí — to je zdaj vprašanje; bíl, -a, -o (*biy. -lâ, -lò in -lò, -li*); bítí, bívatí, napačno: biva od dne do dne ožji (prav: postája)
bíti v pomenu toľči ima navadno naglasno znamenje, n. pr. žila mu je močno bíla; srce mu je bílo; plat zvona bítí, bítje žile; bítek, -tka, m., udarec
bítka ž.; rod. množ. bítk; bítva ž. rod. množ. bítev (*bítav*)
bivák, -a m. (angl.) prenočevanje pod mílim nebom; šotorítí
bívol, -a m.; bívolica ž.; bívolov, -a, -o; bívolški, -a, -o
Bízánc, -nca m.; Bizantíneć, -nca m., prebivalec Bizanca; bizántski = bizantínski; bizantinízem, -zma m., klečeplazna podložnost, hlapčevstvo

- bizáren**, -rna, -o, čuden, ne-
navaden
bízon, -a m., ameriški zober
blág, -a, -ó in blágo; prim.
blázji, pres. najblázji, -a,
-e; prisl. blázje
blagájna ž.; blagájnica ž.;
blagájnični, -čna, -o; bla-
gájnik, -a m.; blagájniški,
-a, -o; blagájničarka ž.
blaginja ž.; na občo blaginjo
blago- v sestavi blagodéjen,
-jna, -o, blágodiščč, -a, -e,
blagohóten, -tna, -o, bla-
gonráven, -vna, -o; blago-
vést, -i ž.
blágor, -gra m. = blaginja;
za blágor očetnjave naj
puška govori (S. Jenko)
blágor, medmet; blágor
vam! blágor si ga tistemu
blagoslòv, -óva m.; blago-
slovíti (in *blagosloviti*), bla-
goslòvim; blagoslovljèn,
-èna, -o; blagoslovljènje;
blagoslávljati, -am; blago-
slávljanje, -a s.
blagóst, -í ž.
blagóta ž.
blagovolíti (in *blagovóliti*),
-vólim; blagovóljen, -ljna,
-o; blagovóljnost, -i ž.
blagrováti, -újem; blagro-
vál, -ála, -o
blamírati, -am, (o)smešiti,
(o)sramotiti koga; blamá-
ža ž.
blánja ž. deska
blankét, -éta m., neizpolnjen
list, golica
blasfemija ž., bogokletstvo;
blasfémičen, -čna, -o, bo-
gokleten
blazína ž.; postelj na b.; hra-
stove blazine; blazinast,
-a, -o; blazinják, -a, zofa
blazíran, -a, -o, top, brezču-
ten; blazíranec, -nca m.
blaznéti, -ím; blaznènje, -a
s.; blázniti, -im; da bi nas
bláznil (= motil, mešal)
blazniv, -iva, -o; blaznívec,
-vca m.; blaznívka ž.; blaz-
nívost, -i ž.
bláznica ž., 1. blazna ženska,
2. zavod za blazne
bláženstvo, -a s.
blážílen, -lna, -o (*blážílen*,
-lna)
blážíti (in *blážiti*), blážím
blebetäv, äva, -o; blebetávec,
-vca m.; blebetávka ž.; ble-
betúlja ž.
Blèd, na Blédu; Bléjec, -jca
m.; bléjski, -a, -o; Bléjsko
jezero; bléjski letovíščarji
bléd, -a, -ó in blédo; blédi,
-é in blédi, -e
bledéti, -ím; bledénje; ble-
díti, -ím; bledènje, -a s.
blédomóder, -dra, -o, blédo-
rdeč, -a, -e, blédoorumèn,
-a, -o; blédosínji -a, -e,
blédosiv, -a, -o
blékniti in blékniti, -em
blésk, -a m.; blesketáti se,
-etám, -éčem se; blesketa-
jóče oči
blestéti, -ím = bleščáti, -ím
bleščáti, -ím (ne bliščati);
bleščí se mi; bleščèč, -éča,
-e; bleščánje, a s.; bleščá-
va ž.; bleščíca ž., n. pr. z
bleščícami in žebli obito
jermenje; bléščiti, -im,
sonce me bléšči

blisk, -ska m.; kakor blisk, po bliskovo = bliskovit, -íta, -o; po bliskovo konjič letí

bliskáti (nepreh.), -am; bliskáti se (in *bliskat se*); bliskav, -a, -o; bliskave oči, bliskava posoda; bliskavica, svit oddaljene bliskavice v oblakih

blišč, -a m.; bliščiv, -íva, -o; bliščôba ž.

bliz (prisl.), menda, pač, že, n. pr. na doto ti bliz ne bo treba gledati (Tavčar, Cvetje v jeseni); ti bom bliz (= že) pokazal

blizek, -zka, -zko, prid. = blízu, prisl.

blízu (zaznamuje prostor in čas); od blízu se vidi; od blizu in dáleč so prišli; kôncem léta je blízu; prisl. primernika: bliže; bliža, ž.; bližina ž.; bližáva ž.

blíznji, -a, -e; blíznjik, -a m.; blíznjica ž., pot; po blíznjicah hoditi; blíznjost, -i ž.; blíznjesoróden

blíznji, -a, -e; pomni: blíznja vas (blizu ležeča; 1. stopnja); bližja vas (bliže ležeča izmed dveh; 2. stopnja)

bljúšč, -a m., koren zoper bodljaje v križu; bljúščec, bljúščeca m. (-šca)

bljúvati (in *bljúvat*), bljúvam in bljújem; ogenj b.; bljuvánje, -a s.; bljúvek, -vka m.; bljúven, -vna, -o, n. pr. bljúvni prah

bljúzga ž.; bljúzgati, -am (po blatu brodíti)

blodíti (in *blódit*), -im; blójenje in blódenje; blódeč, -éča, -e; blódil, -íla; blóden, -dna; blódnómíseln, -lna, -o; blódnómíselje (*-míseln, -a, -alje*)

blódnja ž.; blódnjáva ž.; blódnják -a m., labirint

bloc; en bloc (*ã blók*) n. pr. kaj sprejeti v celoti, vse skupaj

blók, -a m., skupina, n. pr. blok hiš

blókáda ž., zapora; blókíratí, -am, zapreti, n. pr. kako lukó

blóndíneec, -nca m., plavolasec, gízdalin; blóndínka ž.

blúnkati, -am; blúnkniti, -em; kamen v vodo blunkne; blúnk (*medmet*)

blúza ž., jopica

bóa, 2. bóe, 3. 5. bói, 4. 6. bóo; bóin, -a, -o, 1. udáv, 2. kači podoben ovratnik iz kozuhovine

bóber, -bra m.; bobrovína ž.

bobljáti, -ám; voda bobljá (*šumlja*); bobljánje (oddaljeno grmenje)

bobnénje, -a s.; bobnéti, -ím

Boccaccio (*bokkáčo*) m., 2. Boccaccia (*-ča*), 3. Boccacciu (*-ču*), 6. z Boccacciom (*-čom*); svoj. prid. Boccacciov (*-čov*), -a, -o

bodálo, -a s.; bodálce (*-dál*), -a s.

bódcati, -am; trava bódcá (= bóde) izpod krtin;

bódcati, -am; bódcék, -dcka m., želó, ígla; bódcóvec, -vca m., íglasto drevje; bódcóvje, -a s.

bódelj, -dlja m. (= bódec),
jezevi bódlji
bódisi (veznik), bódisi bogàt
ali ubóg
bodljáj, -a m.; tudi množ.
bodljáji, n. pr. prsni bod-
ljáji; **bodlják**, -a m.; bod-
ljíka ž.; bodljíkov, -a, -o;
bodljíkovje, -a s.; **zbodljáj**,
-a m.; **bodílj**, -a m., pljuč-
nica; **bodljív**, -íva, -o, n.
pr. b. vol, bodljíva odeja
smreke; **bodljívec**, -vca m.;
bodljívka ž.
bodljáti, -ám, 1. vbode de-
lati, 2. nabadati
bodríti, -ím; bodrénje, -a
(rus.) = izpodbujati; **bo-
drílo** = izpodbuda; stil.
napáčno: živi brez bodrila
in izpodbude (Detela)
Bog, 8; **Bog** oče, **Bog** Sin,
Bog sv. Duh; **Bog** človek
= **Bog** in človek = **Bogo-
človek** (o Kristusu); **zbó-
gom**; **Bog** (bog) vé; **Bog**
(bog) védi; **Bog** (bog) ga
védi; **Bog** (bog) si ga védi;
Bog (bog) védi kaj; **Bog**
(bog) si ga védi kje; **Bog**
(bog) védi odkod, kakó;
védi si ga **Bog** (bog);
sám **Bog** védi, kaj bo iz te-
ga; **Bóg** pomagaj! **Bog** dàj!
Bog pláti! **Bóga** mi! **Za**
Bóga (vzklik); **bógme** (bó-
me, bómeda); **vbógajme**
dáti, prosíti; bil je sám
bógnasváruj (= hudič);
bóg (na podobi); drži se
kakor lípov **bóg**
bogabojèč, -éča, -e; **bogabo-
jéčen**, -čna, -o; **bogabojéč-
nost**, -i ž.
bogástvo, -a s.

bogàt, -áta, -o se veže z rod.
ali orod.: **bogàt** zlatá, bo-
gàt slavnih dél ali bogàt
z zlátom, **bogàt** z denar-
jem(ne: na zlatu); napač-
no v pomenu bogáta žetev,
bogáta rosa (prav: obilna)
bogatáj, -a m. = bogatin
bogatéti (in *bogatèt*). -ím
(neprehod.); **bogat** postati;
bogatíti (in *bogátit*), -ím
(preh.) = koga bogatega
narediti
bógati, -am = ubógati, -am
Bógek, -gka m. = **Bógec**,
-gca (v otročjem govoru);
bógek = **bógec** (na podobi),
n. pr. v kotu je visel
star **bógek**
bogínja ž.; **bogínja** zmago-
váлка
bógme, **bóme**
bogo- sestavljenke: **bogobó-
jen**, -jna, o; **bogobórec**,
-rca m.; **bogočástje**, -a s.;
bogohválen, -lna, -o; **bo-
goiskátelj**, -a m.; **bogoklé-
ten**, -tna, -o; **bogomíseln**,
-a, -o; **bogoljúben**, -bna,
-o; **bogomíl** (-mil), -a, -o;
bogomílec, -lca (-lca) m.;
bogomóder, -dra, -o; **bo-
goslužén**, -žna, -o; **bo-
gospráven**, -vna, -o; **bogo-
znánc**, -nca m.; **bogo-
znánstvo**, -a s.
bogomólja ž.; **bogomóljec**,
-ljca m. (pobožnjak); **bo-
gomóljka** ž.; **bogomóljen**,
-ljna, -o, n. pr. **bogomóljen**
menih
Bogoródica ž.
bogotáj, -a m. (ki Boga ta-
ji); **bogotájec** -jca m.; **bo-
gotájstvo**, -a s.

bogováti, -újem (vedeževati);
bógovec, -vca, m.; bogú-
lja ž. (vedeževalka)

bohém, -a m., nadarjen, a za-
nemarjen človek (umetnik,
dijak); bohémski, -a, -o

Böhinj, -inja m.; bohínjski,
-a, -o n. pr. Bohínjsko je-
zero; Bohínjska dolina; Bo-
hínjec, -njca m.; Bohínjka ž.

bohoríčica ž.

bohotéti, -ím; bohôta ž.; bo-
hôtén, -tna, -o; bohôtítí se,
-ím; se je bohôtílo cvetje

Boileau (*bwaló*), franc. kri-
tik; 2. Boileauja (*bwalója*)
svoj. prid. Boileaujev (*bwa-
lójev*)

bòj, bôja, m.; v bôju (in
bóju); bojévník, -a m.

bojár -ja m.

bojazljív, -íva, -o; bojazljí-
vec, -vca m.; bojazljivost,
-i ž.

bojazêljen, -ljna, -o; boja-
žêljnost, -i ž.

bojdà = bajè

bôjen, -jna, -o; bôjni krík

bojkót, -a m.; bojkotírati,
-am, zavračati kaj, ogibati
se česa

bòk, bôka m.; v bóku (in
bôku), v bókíh

bokál (-káu), -a m.; b. vina
ból, -í (*ból*) ž.; glavoból,
zoboból

boléhati, -am; boléham na
srcu, na jetrih (kraj bo-
lezni); b. za sušico, za je-
tiko (bolezen)

boléhav, -a, -o; boléhavost,
-i ž.; boléhavec, -vca m.;
boléhavka ž.; boléhen, -hna,
-o; boléhnost, -i ž.

bólen (*bólén*), bolán; bólna
(*bóuna*) mati, bólno dete,
bólni otroci (ne bolana,
bolano, bolani); bólen za
smrt, b. na smrt; pomni:
bólén na srcu, na jetrih
(= bólen ud); bólen za su-
šico, za vročinsko bolezní-
jo (= bolézen); pri bólen
se rabi nedoločnik, n. pr.
bíl je bólen prítí; bólen je
bíl v cêrkev íti

Bolgár, -a m.; Bolgársko;
bolgárski, -a, -o (*bol-*)

bólha ž. (*bóuha*). množ. ból-
he in bolhé, bólh in bolhá;
bólšji, -a, -e; bolšják, -a m.

bòlj tvori primernik in pre-
sežnik pri pridevnikih, ki
1. označujejo barvo, n. pr.
bel, primernik bolj bel;
črn, bolj črn; 2. pri pri-
devnikih na -ski in -ji, n.
pr. bolj slovenski, bolj
divji; 3. pri pridevnikih,
ki so nastali iz deležnikov
n. pr. pekoč, vroč, rdeč;
cvetoč; učen, znan, vrel,
gnil; bolj pekoč, bolj vroč
itd.

bolj in bolj

boljár, -ja m., plemič; boljár-
ski, -a, -o; boljárstvo, -a s.

bóljšati, -am; bóljšanje, -a
s.; boljšáva ž.

boljševík -a m.; boljševiski,
-a, -o; boljševisťvo, -a s.
= boljševiszem

bóljši, -a, -e; prislov bólje;
bólje gospodari, kakor sem
míslil

bólnica (*bólnica*) ž. = bol-
níšnica; bolníca (*bounica*)
ž. = bolna ženska

- bolščáti** (*bouščáti*, -át), -ím; bolščèč, -éča, -e; na bolščéce oči nastávljajo kukála (Stritar); oči mu bolščé iz glave; bolščáj, -a m.
- bómba** ž.; bombardírati, -am; bombardmá, -ja m.
- bombást**, -a m. nabuhlost; bombástičen, -čna, -o, nabuhel, našopirjen
- bombáž**, -a m.; bombážast, -a, -o; bombáževce, -vca m.
- Bonapárte**, Bonapárteja, m.; Bonapártejev -a, -o; bonapartíst, -a m.
- bonbón**, -a m.
- bór**, -a m., kemična prvina; bórova kislina
- bòr**, bóra m.; 1. drevo; boróvec, -vca, m.; boróvje, -a s.; 2. denar: niti bóra nímam
- bórba** ž.; bórbem, -a, -o(-bàn); bórbemost, -i ž.
- Bordeaux** (*bordó*) m. rod. Bordeauxa (*bordója*; bordeauxski (*bordójski*))
- bore** prisl.; bore málo; bóren, -rna -o, s čim, bóren z denárjem
- Borghese** (*borgéze*), rod. Borgheseja; svoj. prid. Borghesejev
- Borghesi** (*borgézi*) rod. Borghesija; svoj. prid. Borghesijev
- bórgis**, -a m, vrsta črk
- boríti** (in *borit*) se, -ím; borjénje, -a s.; borljiv, -íva, -o; borljivost, -i ž.; borílen, -lna, -o (*borílno*); borílska umetnost; borílec, -lca m. (-lca in -yca)
- Bórneo** m. 2. Bórnea, 3. Bórneu, sundski otok
- bórza** ž.; bórcem, -zna, -o; bórcni tečaj, bórcni papírji
- bós**, bósa, bosó; bosí, bosé (in bósi, -e); bosáč, -a m. (kdor je bos); bosúlja ž.; bosják, -a m.
- Bósna**, ž.; Bošnják, -a m.; Bosánc, -nca m.; bósen-ski, -a, -o
- Bossuet** (*bosüé*), Bossueta (*bosüéja*), Bossuetov (*bosüéjev*)
- Boštján**, -a m. (preprosto), svetniško ime: Sebastiján
- Bourdaloue** (*burdalú*) franc. pridigar; Bourdalouja (*burdalúja*), Bourdaloujev (*burdalújev*)
- Bourges** (*burž*) m. franc. kraj, rod. Bourgesa (*búrža*), v Bourgesu (*búržu*)
- bóštvo**, -a s. (od Bog)
- botánika** ž. rastlinoslovje; botánik, -a m.; botáničarka ž.; botáničen, -čna, -o; botanizírati, -am
- bóter**, -tra m.; bótrc, bótrca m.; bótrček, -čka m.; bótra, -e ž.; bótrica ž.; bótričen, -čna, -o; bótrična nedelja; botrína, v botríni smo si; botrínja tudi množ. botrínje (bótrovska gostija); bótrski, -a, -o; bótrstvo, -a s.
- božánski** -a, -o (ne božestven), božánstvo, -a s. (ne božestvo)

- Bôžič, Božiča** m. 12; o Božiču; **bôžič** m., panj, ki ga na sv. večer polože na ognjišče; **božičen, -čna, -o;** božični dan; božični praznik
- Bóžidar, -ja** m.
- božjepótnik, -a** m.; božjepótnica ž.; božjepóten, -na, o, n. pr. božjepótna cerkev
- bôžji, ves bôžji dán;** Sin bôžji, Mati bôžja, bôžja Porodnica 8; bôžja hiša; za pet ran bôžjih; ime bôžje; bôžji grób, bôžja pót
- bráda** ž. (tudi **bradé, -ó; -àh, -ámi**); **brádovec, -vca** m.; **bradovina** ž.
- bradávíca** ž.; **bradávíčen, -čna, -o;** **bradávíčast, -a, -o**
- brádelj, -dlja** m.; **brádelj** = brádljina bráda; mesaríca (sekira) ima prednji in zadnji brádelj
- bráďica** ž.
- brádlja** ž.; prid. **brádljin, -a, -o, n. pr. brádljina** blazína
- bragéše** in **bregéše** (hlače, spodnje hlače)
- brahmán, -a** m., svečenik Bráhme
- **brálec, -lca** m.; samostalniki, ki zaznamujejo delujoče osebe, se pišejo s končnico **-alec, -ilec; -alka, -ilka** (n. pr. **bralec, -lca; bralka;** poslušalec, -lca, -lka; volilec, -lca, volilka itd.) razen v primerih, v katerih je glagolski pridevnik na **-v, iz katerih** so izvedeni, še živ, n. pr. **báhav:**
- báhavec, báhavka;** drémav: **drémavec, drémavka;** délav: **délavec, délavka;** hírav: **híravec, híravka** itd. — Pri novih in zvečine le knjižno rabljenih tvorbah izgovarjamo **-l,** pri starih domačih pa **-u;** **brálec, -lca;** **prebiválec, -lca;** **pálec, -lca** govóri **-álac, -áuca;** **metalec, -lca** pa **metálac, -álca** itd. — V tej knjigi so vsi taki primeri posebej naštetí
- bralen, -lna, -o** (**brálan, -lna**); **brálno** drúštvo
- Bramánte, Bramánteja** m.; **Bramántejev**
- brámba** ž.; **brámben, -bna, -o**
- brámor, -ja** m.; množ. **brámorji** (bezgavke); **bramoràv, -áva, -o;** junec je **bramoràv** (ima **brámorja**)
- bráníti** (in **bránit**), **bránim;** **bránil, -íla, -o, -i;** **bránilec** (**-lca** in **-yca**) m.
- bránjevec, -vca** m.; **bránjevka** ž.; **bránjevski, -a, -o;** **bránjar, -ja** m.; **bránjarica** ž.; **bránjaríja** ž.
- bránša** ž., **bétev, panoga, stroka**
- brášno, -a** s.
- bráte, -eja** m., bosenski krošnjar
- bráti levíte komu, slov. kozje molítvice brati, oštevatí koga**
- brátovstvo** in **brátstvo, -a** s.; **brátovščina** ž.; **brátovski** in **brátski**
- brátranec, -nca** m.
- bravína** ž.
- bravúra** ž. pogum, hrabrost

Brazílija ž.; brazílski, -a, -o
 brazdáti, -ám; brazdàl, -ála
 brbljāti, -ám; brbljánje, -a s.;
 brbljāv, -áva, -o; brbljiv,
 -iva, -o; brbljivec, -vca m.
 břcniti, -em (in břcnit)
 břdek, -dka, -o = břhek,
 -hka, -o
 břncelj, -clja m.
 břnkelj, -klja m., kembelj
 breukljāti, -ám; breukljánje
 -a s.; breukljáč, -a m.
 Brentáno, -a m.; Brentánovi
 spisi
 břskev (-əu), -kve ž.; bř-
 skvica ž.; prid. břskov,
 -a, -o, břskov cvet; bř-
 skova koščica
 Břst Litowsk, Břsta Litow-
 skega, m.; v Břstu Litow-
 skem
 břsti, břdem, del. pret.
 břdel, břdla, -dlo
 břvir, -ja m.
 brez; -z ostane nespremenjen
 pred mehkimí soglasniki:
 brez njęga, brez nję (ne:
 brež njega)
 brez da: dobil sem, brez da
 bi prosil = slov. ne da bi
 prosil ali čeprav nisem
 prosil
 brez nadaljnjeга = slov. ta-
 kđj
 břza ž.; břzovec, -vca m.;
 břzovka ž.
 brezbárven, -vna, -o
 brezdělica, ž.
 brezimén (anonímen) in brez-
 ímen; breziména in brez-
 ímna, -éno in -ímno
 břzno, -a s. in břzen, -zna
 m.; v množ. mošk. sp.
 břzni, břznov; brezđánji,
 -a, -e

břzpôseln, -elna, -o; brez-
 poselnost, -i ž. (-səln-)
 brezsmótrn, -a, -o
 brezstrásten, -stna, -o
 brezuspěšen, -šna, -o
 břzvětrje, -a s.; břzvětrn,
 -a, -o
 břžželjén, -ljna, -o
 břžžícen, -čna, -o
 břglez, -a m.
 břhěk, břhka in břděk, -dka,
 -d; břhkóst, -i ž, in břd-
 kóst, -i ž.; = břdek
 břdkóst, -i ž.; břídek, -dka,
 -o
 břiljánten, -tna, -o, sijajen,
 bleščęc
 břiljirati, -am, odlikovati se
 břin, -ína m.; břínov, -a, -o;
 břínovec, -vca m.; břínov-
 ka ž.; břínovina ž.; břínje.
 -a s.
 Břndisi (-zi), Břndisija, v
 Břndisiju
 břinéčka ž., rjavkastih las
 břisávka ž.; břisáča ž.; břis-
 lja, ž.
 břiskírati, -am, zadirati se
 nad kom, nahruliti koga
 břítev in břítva ž.; břítven,
 -a, -o; břítevca (břítəu,
 -ca; břítvən, -a)
 břívec, -vca m.; břívčev, -a,
 -o; břívnica
 břizgálka ž. (-gál-)
 břizgálnica, břizglja, břizga-
 lica, břizgálna ž.; břizgá-
 len, -lna, -o (-gál-)
 břizgljāti, -ám
 břizínski spomeniki
 břk, -a m.; množ. břki, -ov
 in břke, břk ž.; břčice
 (brkice)

- brkelj, -klja; svinja ima na vratu brklje
brkljāti, -ám; brkljánje, -a s.; brkljaríja ž.
- brklje ž. množ. = brki (v zaničljivem pomenu)
- brléti, -ím; luč brlí; brlénje, -a s.
- brljāti, -ám; kaj brljá tod? (= stiče, išče); brljáv, -áva, -o; brljávost, -i ž.; brljávec, -vca m.; brljávka ž.
- brljúzga ž.; brljúzgati, -am; otrok po blatu b.; brljúzgniti, -em
- brlòg, brlòga m.
- brnéti, -ím; brnénje, -a s. in brnénje, -a s.
- brnja ž. in brnje, -a s., črna zemlja; množ. brnje ž., nesnaga na životu
- brnja, ž. capa, cunja; brnjav, -a, -o; brnjavec, -vca m.
- Brno, -a s.; brnski, -a, -o
- bród, -a m.; na brôdu in bródu
- brodáríti, -im; brodárjenje, -a s.
- brodíti (in bródit), bródim; bródi, -íte; bródil, -íla, -o, -i, -e
- brodolòm, -óma m.
- brokát, -a m. z zlatom ali srebrom pretkana svila; brokátén, -tna, -o, n. pr. brokátén plašek
- bròn, -óna m.; brónast, -a, -o; brónec, -nca m.; brončén, -a, -o; bronsírati, -am
- broša ž. in broška ž., napsna igla
- brošírati, -am, mehko vezati; brošúra ž., sešitek
- brstéti, -ím; brsténje, -a s.
- břšč, břšča m.; divji břšč; břšček, -ščka m.; břščíka ž.
- bršlján in bršlín, -a m.; bršljánov, -a, -o; bršljánovec, -vca m.; bršlínov, -a, -o; bršlínovec, -vca m.
- brúno, -a s.; brúnovje, -a s.
- Brúselj, -slja m.; brúseljski, -a, -o
- Brusílov, -a m.; ofenziva Brusílova (rod.) ali Brusílovljeva (prid.) ofenziva
- brusíti (in brúsit), -im; brúšenje, -a s.
- brúsnica ž.
- brutálen, -lna, -o, surov; brutálnost, -i ž.
- brúto (ital.) nesklon., n. pr. Bruttogewicht: kosmata teža; kosmati dohodki; kosmati denar; nasprotje néto, n. pr. čista teža, čisti dohodki
- břz, břza, -o; v primerniku hitrejši (ne brži), najhitrejši; prisl. břzo, prisl. primernika břže, najbřže
- břzi vlak in břzovlak; břzec, -zca m.
- brzostřelec, -lca m.
- břž (hitro), břž pójdi; břžkone, břžda, břžčas (menda); nájbrž, nájbrž níkógar ni našel, břž ko (hitro ko, kakor hitro), n. pr. břž ko bo mogóče
- bržóla ž., pražena govedina; tudi množ. bržóle, bržól
- búčíka ž.; šopek z b. pripeti
- búčen, -čna, -o (od búča): búčni sad, búčno olje
- búčen, -čna, -o (od buk-, bučáti), búčen smeh

- budálo**, -a s. in **búdalo**, -a s. (bedak); **budálast**, -a, -o; **budálost**, -i ž.
- Búdapéšta** ž.; **búdapéški**, -a, -o ali **budapeštánski**, -a, -o
- búdati**, -am; kdor le **búda** in nič ne opravi; **búdaš** (= gledaš) v tiste papirje
- Búddha**, -e m.; prid. **Buddhov**, -a, -o; **Buddhovo** sveetišče; **budízem**, -zma m.; **budíst**, -a m.; **budístičen**, -čna, -o
- budílka** ž.; ura **budílka** (-*díl*)
- budílnik**, -a m., **budilo** na uri (-*díl*)
- budíti** (in *budit*), -ím; del. trp. (z)**bujèn**, -èna, -o; **bujenje**, -a s.
- budláti**, -ám, **nadevati**; **búdla** ž. **nadev**
- budoár**, -ja m., **damska soba**
- budžét**, -a m., **proračun**; **budžéten**, -tna, -o
- Buenos Aires**, **Buenos Airesa**, v **Buenos Airesu**
- buhtéti**, -ím = **buhtáti**, -ám; ogenj, **plamen buhtí**, **buh-tá**; **búhtiti**, -im (**búkníti**), **plamen búhti** (bukne)
- bújen**, -jna, -o (**bohôten**), **bújna** rast; napačno n. pr. **bújnosvež**, **bújnolep**, **bújnopester**
- buké**, -éja m., **šopek**
- búkev**, -kve ž., **manjš. bukevca** ž.; prid. **búkov**, -a, -o; **búkov les**; **búkovina** ž.; **búkovica** ž.
- Búkovac** Vlaho; **Búkovca**; **Bukovčeve slike**
- búkve**, -kev (-*kay*) ž. množ., **knjiga**; **manjš. búkvice** množ.; prid. **búkovski**, -a, -o, n. pr. **búkovski jezik** = **latinščina**
- búla** ž., **uljé**; **búlast**, -a, -o
- búlití** (in *búlit*) -im; **živina búli** (muka); **búljenje** s.; **búlec**, -lca (vol); **búlec buli**
- búljití** (in *búljit*), -im oči = oči **izbuhniti** (napeti); **izbuhnjene oči**; **buljiti** se rabi samo v zvezi z objektom oči, oči **buljiti**. Napačno je n. pr. **Rusija** je **búljlila** proti zapadu = sl. je **strmela** v zapad. **Gašper** je **brezčuten buljil** v noč = sl. je **strmel** v noč. Tu stoji s **pobešeno glavo** ter **gleda strmo predse** v tla (**Erjavec**)
- buljvár**, -ja m.; **velika cesta** z **drevoredi** v mestu; **buljvárski**, -a, -o
- búnja** ž. (**búnka**, **képa**); **búnjast**, -a, -o; **búnjavec**, -vca m. (**búnjast človek**)
- búnka** ž.; **búnkast**, -a, -o; **búnčica** ž.
- Burbóni**, **Burbónov**, množ.; **burbónski**, -a, -o
- búrja** ž.; **búrjast**, -a, -o; **búrjavec** -vca m. (**búrjast človek**)
- búrka** ž.; **búrke** **uganjati**; **búrkast**, -a, -o; **búrkav**, -a, -o (**človek**) = **búrkež**
- búrkelj**, -klja m.; **vodni mehur**; **búrkeljc**, -eljca m.
- búrkle**, -kel ž. množ.; **búrklast**, -a, -o; **búrklež**, -a m.; **burkláti**, -ám (**nerodno hoditi**)

burkljāti, -m (búrcati); voda
burkljá iz kake posode
búrnuš, -usa m., beduinski
plašč
búrovž, -a m.
buržoazija ž., meščanstvo,
srednji stan (zaničlj.); bur-
žoá, buržoája m.; buržúj,
-a m.; buržújski, -a, -o
busóla ž., kompás

bútara ž., bútarica ž.
bútec, -tca m.
bútelj, -eljna m.
butéljka ž., butélja, stekleni-
ca; butéljsko vino
butíca ž.
búzdovan, -a m.
bzíkati, -am, -čem; bzíkniti,
-em; bzíklja = bzíkalica ž.

C

-ca manjšalna pripona za
osnove žen. sp. na -i n.
pr. stvár: stvárca, živál
(-áj): živálca (-álcá), lúč:
lúčca, dúri: dúrce
cájna ž. locánja; cájnica ž.
Calais (kalé) Calaisa (kalé-
ja), v Calaisu (kaléju); Ca-
laiski (kaléjski) rokav
Cambrai (kábřé), Cambraia
(kábřéja), v Cambraiu (káb-
řéju)
Cambridge (kémbridž) m.,
Cambridgea (kémbridža)
Campo (kámpo) Formio, ital.
mesto; Campo Formia;
campoformijski mir ali mir
v Campo Formiu
cámelj, -mlja m. (cámelj),
kembelj
cándra ž.; cándrav (-aŋ),
-ava, -o; cándravec (-vác),
-vca (-ŋca) m.
cánja ž.; cánjek (-nják),
-njka m.
Cánkar, -ja; Cánkarev, -a,
-o; cankarjánstvo, s.; can-
karjánski, -a, -o
capín, -a m.

capljāti, -ám
cár, -ja m.; cárjev (-eu), -a,
-o; cárjevič m.; carjevína
ž.; cárski, -a, -o; cárstvo s;
cárica ž.; cáričin, -a, -o;
carízem (-zam). -ízma m.;
caríst, -a m.; carjeváti,
-újem
Cár Lázar, Cárja Lázarja,
Cár Lázarjeva vójska
Cáribrod, -a m.
Cárigrad, -a m.; Cárigrájčan,
-a m.; Cárigrájčanka ž.;
cárigrájski, -a, -o
Carlyle (karláj) angl. zgo-
dovinar, Carlyla; Carly-
lov, -a, -o
-ce manjšalna pripona za
samostalnike sred. sp. n.
pr. ogledálo: ogledálce
(-álce), písmo: písemce
(písemce); če od dveh so-
glasnikov drugi ni zvoč-
nik, se pripona glasi -æce,
piši -ece: gnézdece, srčče-
ce, méstece, posés'evce, klá-
divce itd.; množ. -ca: vrá-
ta: vrátca, kóla: kólca
(kólca)

cedílce s. (-ilce); cedíľček (-ilčak in -iľček). -čka m.; cedíľnik m., cedíľnica ž. (-ilnik in -iľnik); cedíľec, -lca (-ilac, -ilca) m.

cécelj (-cəlj), -clja m. nebni jezíček

Cecíľja ž.; cecíľjáneč (-ánac), -nca m.; cecíľjáneki, -a, -o
cedíľka ž. gumi

cedíťi (pog. *cedit*), -ím; pre-
cedí! precejèn, -èna, -o;
cejènje, -a s.; cedíľ (*cediľ*),
-íla, -o

cédra ž.; cédrov les; cedro-
vína ž.

cefèdra, -e ž.; cefedrátí, -ám;
cefedráč, -a m. (*caf-*)

cèh in cèh, -a m.; cèhoven
(-vən), -vna, -o; cèhmešter
(-štar), -štra, cèhovni moj-
ster

cékar, -ja m.; cékarček (-čak),
-čka m.

cékmešter = cèhmešter, cer-
kvéni ključár

cél (*céu*), cèla, -ó in célo;
nepoškodovan n. pr. hlèb
ni več cél (je razrezan),
súknja je cèla (še ni raz-
trgana); na célem počítí
(ne da bi bilà prej že raz-
poka); ves v označbo časa
in kraja: cél dán = ves
(*vas*) dán, célo léto: vse
léto, cél čas = ves čas; iz
céle (vse) vasí so se zbrá-
li; po céli (vsí) dežèli; cé-
lo sv. písmo prebrátí; —
narazen se piše: snég v
célo gáziti, po célem gá-
ziti; po célem požirati; na
célem si izmíľliti; súknja

je iz célega (brez šiva);
do celega; skupa; se piše:
docéla, izcéla, v pomenu
popolnoma: on je docéla
(izcéla) drugáčen

celák m. = célec, -lca (-lac,
-lca) m. žrebec

célica ž. stánica; céľičen
(-čən), -čna, -o; menihi v
célicah, jetník v célici

céľiti (pog. *céľit*), -im; zacé-
ľjena rána; céľjenje s.

celják m. cél zemľják
Celjàn, -ána m., -ánka ž.

Cèľje, -a s.; cèľjski gróľje

celó prisl. tega pa že celó
ne; celó vrága se ni bál
(*báu*)

celodnéven (-vən), -vna, -o;
celoléten (-tən), -tna, -o;

celokúpen (-pən), -pna, -o

celôta ž., celôten (-tən), -tna,
-o; celôtnost, -i ž.

celuloíd m.; celuloíden (-dən),
-dna, -o

celulóza ž. staničnina
cempèr, -éra m. = cepèr,
-éra m.

cén, -a, -o = cenén, -a, -o;
cenó prisl., pocení; v cé-
no, v slépo céno prodajati,

v pústo céno; cenéjši, -a,
-e; prisl. cenéje; za vsáko

céno (nem.): po vsi síli

ceník -a m.; cenóvnik m.,
cenóvniški, -a, -o (-nóu-)

ceníľec, -lca (-lac, -lca in -uca)
m., ceníľka ž.; ceníľen,
-íľna (-íľna) -o

ceníťi (pog. *cenít*), cénim;
cénil (-iľ), -íla, -o, -i; cé-
njen, -a -o; cénjenje s.;

cenľjiv (-iľ) -íva, -o

- céntiméter, -tra m., kratica: cm
- centralízem (-*izəm*), -izma m.; centralíst, -a m.; centralističen (-*čən*), -čna, -o; centralizírati, -am; centralizácija ž.
- céntrum, 2. céntra in cénter (-*tər*), -tra m. središče, žarišče; centralen (-*lən*), -lna, -o, osrednji; centrifugálni, odsredni; centripetálni, dosredni
- cenzúra ž.; cenzurírati -am; cenzor, -ja m.
- cépec (-*pəc*), -pca m.
- cepèt, -éta m.; cepetáti, -ám; cepetál (-*táj*), -ála, -o, -i; cepetánje s.; cepêtec (-*təc*), -tca m.; cepetljívec (-*vəc*), -vca (-*ȳca*); cepetljívka (-*tljív*)- ž.
- cepí ž. množ., 2. cepí = cép, -a m.
- cepíti, -im (cepíti in cépiti, pog. cépiti); cépil (-*iȳ*), -íla, -o, -i; cépljen, -a, -o; cépljenje s.; cepílen (-*ilən*), -ílna (-*ílna*), -o; cepílnik m. (-*ílnik*); cépljenka ž., cépljenec (-*nəc*), -nca m.
- cèr, cêra m.; ceróv, -a, -o (-*óȳ*); ceróvec, -vca (-*vəc*, -*ȳca*) m.; cerovína ž.
- cercle (*sérkl*), -cla (-*kla*) m., krožek, ožja družba
- ceremónija ž. obred; ceremonialen (-*lən*), -lna, -o; ceremoniar, -ja m.; ceremoniózen (-*zən*), -zna, -o
- Cêres, 2. Cêrere, 3. -i, 4. -o, 5. -i, 6. -o ž.
- cérkev (*cérkəȳ*), cêrkve in cerkvé; 6. pod cêrkvijo; množ. cêrkve, cêrkev (-*kəȳ*) in cerkvá, cerkvàm in cêrkvam, cerkvâh in cêrkvah, cerkvámi in cêrkvami; cêrkvica, cêrkóvnik (-*kóȳ*), -a m.; cêrkvén, -a, -o = cêrkóven (-*óvən*), -óvna (-*óȳna*), -o; cêrkóven člôvek (ki rad v cerkev hodi); dol. cêrkvéni ključár; — Cêrkev v pomenu: Kristusova ustanova; zloženke: cêrkvenopráven (-*vən*), -vna (-*ȳna*), -o; cêrkvenonabóžen (-*žən*), cêrkvenozbóren (-*rən*); cêrkveníca ž.
- Cêrknica ž., cêrkniški, -a, -o; Cêrkniško jézero
- Cervantes (*servántes*), Miguel de —; 2. Cervantesa; prid. Cervantesov, -a, -o
- cêsar, -sárja m.; cesárjevič m., cesarična ž.; cesaríca ž.; cesaričin, -a, -o; cesaróst, -i ž.; cesarjeváti, cesarújem; cesarjevánje s., cesarjevína ž.; cesárstvo s.; cesárski, -a, -o; cesárstven (-*stvən*) -a, -o
- césta, -e ž.; množ. céste in cesté, 2. cést in cestá, 3. céstam in cestàm, 5. céstah in cestâh, 6. céstami; céstica ž.
- cév, -í ž. (céȳ); cêvka ž. (céȳka); céven (-*vən*), -vna (-*ȳna*), -o; cevnják m.; cêvkast, -a, -o
- Cézar Júlij, Cêzarja; Cêzarjev (-*eȳ*), -a, -o

cezúra ž. zarez; premolk
sredi stopice

Chénier (*šenjé*) franc. pesnik, Chéniera (*šenjéja*), Chénierov (*šenjéjev*, -a, -o)

ciankálj, -a m.; ciankalijev (-e \ddot{u}), -a, -o

cibórij, -a m.

Cícero, -ona m.; Cíceronov (-o \ddot{u}), -a, -o; ciceroniánc (*nac*), -nca m.

cícero, -era m. vrsta tiskarskih črk

ciceróne, -a; množ. ciceroni vodnik, razkazovalec (*čičeróne*)

cigániti, -im; cigánjenje s.

cigára, -e ž. smotka

cigaréta, -e ž. svaljčica; cigarétni, -a, -o; cigarétnica, -e ž. doza za cigarete

cigati, -am slabo gosti; cigavec (-v \acute{a} c), -vca (- \ddot{u} ca) m.

cijáziti, -im; cijázenje, -a s.

cíka, -e ž. krava z belkastim hrbtom; cíklja ž.; cíkljast, -a, -o

cikloída, -e ž. nęka kriva črta

cíklus, -kla in cíkel (-*kəl*) -kla m. zbirka, vrsta

cikórija, -e ž.

cilínder (*dər*), -dra m. valj; vrsta pokrivala; cilíndrast, -a, -o; cilíndrski, -a, -o

cílj, -a m. smoter, namen; dosežena črta

címet, -a m.; címetov (-o \ddot{u}), -va, -o; címetovec (-v \acute{a} c), -vca (\ddot{u} ca)

címbora, -e ž. = cíbora, -e ž.

cíngelj (-*gəlj*), -glja m. zvonček; cíngeljč (-*gəljc*), -eljca m.

cingljati (pog. *cingljàt*) -ám

cínik, -a m. brezobziren, nesramen človek; ciničen (-č \acute{a} n), -čna, -o; cinízem (-z \acute{a} m), -zma m.

cínk, -a m. maščobna sraga na juhi; cínkasta júha

cínk, -a m.; cínkov (-o \ddot{u}). a, -o; cínkov okis; cínkasta posóda; cínkovnat, -a, -o (-*kou-*)

Cíper (-*ər*), -pra m.; cíprski, -a, -o

Ciríl, -a m.; ciríllica; cirílski, -a, -o; Družba sv. Cirila in Metoda; Ciril - Metodova družba

církus, cirkusa m.; cíркуški

cirkulár, -ja m. okrožnica

cirkulírati, -am krožiti

cisterciján, -a m.; cistercijánc (-*nac*), -nca m.; cistercijánski, -a, -o

citadélla, -e ž. (*čitadéla*)

citát, -a m. navedek; citírati, -am, navesti, navajati

cítre, rod. cíter (*cítar*), množ.; cítrice množ.

citróna, -e ž.; citrónov (-o \ddot{u}), -ova, -o; citrónovec (-v \acute{a} c), -vca (- \ddot{u} ca); citrónast, -a, -o

civíl, -a m.; v civílu; civilen (-*lən*). -lna, -o; civilíst, -a m.; civilizírati, -am omikati, izobraziti; civilizácija ž. omika, izobraženost

cméra, -e ž.; cmérav (-*ra \ddot{u}*), -a, -o; cméravost, -i ž.; cméravec (*v \acute{a} c*), -vca (- \ddot{u} ca)

cmériti se, -im se

cókla, -e ž.; cóklica ž.; cóklar, -ja m.; cokoláti (pog. *coklât*), -ám, -ál (-àŷ), -ála, -o, -i

cóla, -e ž. dolžinska mera Comte (*kōt*) filozof; Comta; Comtov, -a, -o

copáta, -e ž.

Correggio (*koredžo*) ital. slikar; Correggia (-dža), Correggiu (-džu); prid. Correggiiov, -a, -o (*džou, -va, -o*)

Coulomb (*kulō*), Coulomba (*kulóna*), prid. Coulombov (*kulónov*) zakon; coulomb, elektrotehnična enota

créti (pog. *crèt*), crè 3. množ. cró; ocvrt, ocvrta píška; crènje s.

cúcelj (-cəlĵ), -clja m.

cucorámo = štiporámo nesti

cúker (-kər), -kra m.; cúkrac, -a m.; cúkrček (-čək), -čka m.; cukrén, -a, -o; cukreníca ž. posoda za cuker

cúla ž.; cúlica ž.; množ. rod. cúl (*cúl*)

cunja ž.; cunjar, -ja m.; cúnjast, -a, -o; cúnjav (-aŷ) -a, -o; cúnjavec (-vəc), -vca (-ŷca) m.; cúnjarski, -a, -o

cúrek (-rək), -rka m.; curéti, -ím (pog. *curét*); curénje s.; curljáti (pog. *curljât*), -ám

curriculum vitae (*kurikulum víte*) popis življenja; rod. curricula vitae, daj. -u vitae

cvesti, cvetem (*cvəsti in cvəst, cvətem*) 3. množ. cveto (*cvətó*); cvetóč, -a, -e; cvetel, -tla, -tlo (*cvətəŷ, -tlà, -ò, -i, -è*) in cvel, -a, -o (*cvəŷ, cvəlà, -ò*); cvétje, -a s.; razcvetèn, -èna, -o (*rascvətèn*); cvetéti, -ím (*cvətėti in cvətèt*); cvetna (*cvətnà*) nedélja

cvénkati, -am

cvetíca ž. = cvetlíca ž.; cvetličén (*čən*), -čna, -o; cvetličnják m. = cvetnják m. (*cvet-*)

cvíliti (pog. *cvílit*), -im; cvílež, -a m.; cvíljénje s. in cvíljenje s.

cvrček (-čək), -čka in cvrček, -čkà; cvrčáti (pog. *cvrčat*), -ím; cvrčánje s.

cvrkútati, -am

cvrtína ž. = cvrčca ž. = cvrk m. cvrtjè, -à ocvrta jed; cvrtnják, -a m. flan-cat.

Č

Čábar, -bra m.; čábrski, -a, -o

Čáčak, -čka m.

čáda, -e ž. ime za kravo; čadè, -éta m. = čádež, -a m. ime za vola

čaj, -a m.

čajánka, -e ž.

čajati, -am = čakati; čaj me! čajte!

čáka, -e ž. pokrivalo

čákati, čakam (*čakat*); čakal, -a, -o (*čakaj, čakala, -o, -i*); čakaj, -te (*čakajte*); čakati koga, česa, na koga, na kaj; čakelj (*-kelj*), -klja m., čakelj čaka, viselj visi; čakanje; čakálnica, -e ž. (*-kál-*)

čaláren, -rna, -o prevarljiv; čalaríja, -e ž.; čalárnost, -i ž.

čámer, -mra m. bik; kučma čáplja, -e ž.

čápljáti, -ám po vodi čofotati

čárati, -am

čárdaš, -a m.

čarôben, -bna, -o; čaróven, -vna, -o; čaróvnica ž., čaróvník m., čaróvníštvo s.

čas, časa m.; na času je; za krátek čas; za málo časa; pred málo časom; vsák čas bo tú; dólǵ čas mi je; od dólgega časa ne vé kaj počéti (*dóǵ čas*); ta čas = t. č. krática, n. pr. t. č. tajnik; za čas = za málo časa; skupaj se piše: kčá-si = takoj, počási, včási, včasih, táčas = takrat, začasa = zgodaj, scásoma; nimam časa (po nem.) = ne utégnem

časár, -rja m. kdor čas prodaja, se potepa; počasně, mečkáč

časník, -a m. = časopís, -a; časnikar, -rja m.; časnikarski, časnikarstvo

časoven, -vna, -o (*časovan in časován, -una, -o*); časovnost, -i ž.

častilákomen, -mna, -o; častilákornost, -i ž.

častílec, -lca m. (*-léc, -yca*); častílka, -e ž. (*-yka*)

častiljúben, -bna, -o; častiljúbje, -a s.

častítí, -ím; čaščèn, -èna, -o; čaščènje, -a s.; v cerkvenem jeziku češčènje (Maríjino, ángelovo); češčènamaríja, -e ž. (*čaščènje*); častít, -íta, -o

častítljiv, -a, -o; častítljivost, -i ž.

častivréden, -dna, -o; častivrédnost, -i ž.

častizéljen, -ljna, -o; častizéljnost, -i ž.

částnik, -a m. oficir; částniški zbòr

čávelj, -vlja m.; čáveljc, -a m.; čavljár, -rja m. kdor čavlje kuje; čavljén, -a, -o

če veznik v resničnem (realnem) in mogočem (potencialnem) pogojnem stavku; če bo dež, ne pojdem; če bi iskal, bi našel; v neresničnem (irealnem) pogojniku *ko*; v odvisnih vprašalnih stavkih: poglej, če je prišel

čebéla, -e ž. (*čábéla*); č. delavka; č. zidaríca; č. kraljica 24; čebelen, -lna, -o (*-lan, -lna*) in čebélji, -a, -e; čebelár m., čebeláriti, čebelárjenje; čebelnják, -a (*čábelnják*) m.

čebèr, -brà (*čábèr, -brà*) m.; čebřc, -brcà m.; čebřič, -íča; čebřiček, -čka m.

čebljáti, -ám (*čábljáti in čébljät*), čebljánje, -a s.; čebljáč, -a m.; čebljäv, -áva, -o

čebnrjāti, -ám = čebljati (*čebnrjāti* in *čebnrjāt*)

čebúla, -e ž.; čebúlov, -a, -o;
čebúlovec, -vca m.; čebúlar,
-rja m.; čebúlica ž.; čebúlnik
(-búl-) -a m.

čečkáti (*čəčkáti* in *čəčkāt*),
-ám

Čedád, -a m.; čedádski, -a, -o
čedálje, č. bolj, več, manj
čéditi (in *čédit*), -im; počéjen,
-a, -o; čéjenje, -a s. in
čédenje, -a

čédra, -e ž.

čéhelj, -hlja m.

čehljāti (in *čehljāt*), -ám

Čehoslovák, -a m. državlján
čéškoslováške republike;
Čéškoslováško, kratica ČSR

Čéhov (*čéhov*, -va), -a rus.
pisatelj; prid. Čéhovlji, -a,
-e, Čéhovlje črtice ali črtice
Čehova

ček, -a m.; čekóven, -vna, -o
čékelj, -klja m. = čekàn,
-ána m.

čekljāti, -ám = čeketáti, -ám
in čekécem; srake čeketajo,
kraljič čekljá

čeláren, -rna, -o čuden; čelárnost,
-i ž.

čeléšnik, -a m. = čeléšnjak,
-a m.

čeljúst, -i ž.; čeljústáti, -ám;
čeljústálo, -a m. = čeljústáč,
á- m.

čélo, -a s.; množ. čéla, *čel*;
čélmi, -a, -o; čélnik, -a;
čélnica ž. (*čel-*)

čem, češ, če; čevà, -è, četà,
-è; čemò, -tè, -jò se rabi
nepoudarjeno: káj čem s
tebój; kaj če zdaj

čeméren, -rna, -o = čméren;
čemeríkav, -a, -o; čemériti
se = čméríti se

čeméti, -ím (*čəm-*)

čemú? počemú? vprašalnica
po namenu: čemú mi bo?
= počemú ti bo

čencáti (in *čencāt*), -ám

čèp, čèpa m.

čepéti (in *čepèt*), -ím; čepèl,
-éla, -o

čèpnik, -a m.

čèprav

čéravno

čésa; napačno: ne morem si
česa, prav: ne morem si
káj

česáti (in *česat*), čéšem; čéši,
-íte; čésal, -ála, -o; česálo,
-a s.; česálnik, -a (-sáj-)
m.; čéšelj, -šlja m.

čésen, -sna m.; čésnov, -a,
-o; čésnovka ž.

česmín, -a m.; česmínov, -a,
-o; česmínovec, -vca m.;
česmínje, -a s.

česnáti (pog. *česnàt*), -ám,
neumnosti govoriti; česnáč,
-a m.; česnálo, -a s.

čestítati, -am; čestítka ž.;
čestítati komu na čem

čéstó prisl.; čéstokrat; prim.
čéšče

češ členek; za češ se vejica
ne piše, n. pr. meniyo, češ
zdaj je vse končano; vsi
berači k meni hodijo, češ
da imam vsega dôsti; pri-
jateljji so svétovali oprez-
nost, češ da tujec ne misli
tako, kakor se kaže

česárek, -rka m.

česčèn, -je gl. častiti

češčënamarija; -o zmoliti;
pët češčënamarij zmoliti
Češki les
čëšnja ž.; čëšnje, -a, -o; čëš-
njevec, -vca m.; čëšnje-
ka ž.
čëšplja ž.; čëšpljev, -a, -o;
čëšpljevec, -vca m.
čëšúlja ž.; ájdova čëšúlja
čëtt, -títi ž.; zadnja čëtt
vôla; vsako čëtt ure; pri
treh čëttih vina
čëttič prisl. = čëttikrát
čëtrtnjak -a m. kdor ima čë-
ttri del zemlje
čëtuđi, čëpráv, čërávno v do-
pústnih stavkih
čëtvér, -a, -o ločilni števnik;
rabi se: 1.) za različnost
oseb ali predmetov: čëtvé-
ro živinčët t. j. krave, voli,
teleta; čëtvéro oblačilo; 2.)
pri množinskih samostalni-
kih: čëtvére hlače; čëtvére
vilice ali čëtvéro vilic; 3.)
za označbo obsega kakih
stvari: čëtvéro poslednjih
reči; 4.) ako šteti predmet
ni imenovan: na čëtvéro
razdeliti
čëtvér, -i ž.; v čëtvér se vo-
ziti; čëtvériti, -im; čëtvér-
nik, -a m.
čëtvéroglásen, -sna, -o
čëtvéropëv, -éva m.
čëtvérovprëga ž.
čëtvórka ž. četvorica; ples
čëvelj, -vlja m.; čëveljc, -a m.;
čëveljček, -čka m.; čëvljár,
-ja m.; čëvljárski, -a, -o
čëz predl.; čëz cesto priti =
na drugo stran ceste; čëz
gozd leti ptica, skoz gozd
gre popotnik; napačno: ču-

diti se čëz kaj (č. se čëmu,
nad čim); tožiti čëz kaj,
koga (t. se na kaj, na ko-
ga); čëz dati posestvo,
prav: prepustiti, prepisati
na sina; skupaj se piše:
počëz, čëzinčëz = popol-
noma; čëzenj = čëz njëga;
čëznje; čëzme; čëzte, čëzse
čëzpolovičen, -čna, -o; čëzpo-
lovična večina
čífut, -a m.; čífutski, -a, -o
čígár rod. ozir. zaimka; čí-
gar si bódi; blágor mu,
čígár svest je Bog; čígá-
ver = čigar
čígáv, -a, -o
číhern, -a, -o; ves číhern; v
teh dveh zapovedih je vsa
číherna postáva; na vsi
číherni zëmlji
číj, -a, -e; napačno je: to je
óna gospá, číja (prav: ka-
tére) hči je nedavno umrla;
sedel sem pod hrastom, čí-
je (prav: čigar ali katere-
ga) veje so se posušile;
kupoval sem pri trgovcih.
číjih (prav: katerih) blago
vsi hvalijo
číl, -a, -o (čil)
čim bolje: ko, kakor hitro,
brž ko, n. pr. ko se pri-
vadimo kraju (ne: čim)
čim.. tëm; čim dálje... tëm
bólje; čim bliže... tëm hú-
je; čim več... tëm bólje;
čim bolj so sinovi dora-
ščali, tëm manj je bilo dela;
prisl. čimdálje = čedálje,
čimprëj = hitro
čimbřž = čimprëj
čimdálje = čedálje
čimprëj = hitro

- čin, -a m. 1. dejanje; 2. stopnja, n. pr. predsednik upravnega sodišča ima stopnjo (= čin) ministra (Tavčar)
- činiti (pog. *činit*), -im; načinjen; činjenje s.; činjenica ž. dejstvo; činitelj, -a m. faktor, n. pr. važen činitelj v javnem življenju
- činóvnik, -a m. uradnik
- čipke ž. množ., rod. čipk; čipkarstvo, -a s.
- čire čare množ. te čire čare, te čudne kljuke! (Aškerc)
- číslo, -a s.; v číslah imeti = číslati; číslani gospod (v naslovu)
- číst, -a, -o; na čísto prepísati; v čísto poméstí; tóča je pólje v čísto potolkla; dočista; do čistega; primernik: čistější, -a, -e; čísta teža Nettogewicht; čísti dobiček Nettogewinn
- čístiti, -im; izčístčen; číščenje, -a s. = číšča ž.; čístílen, -lna, -o; čístílnica ž. (-tíl-)
- čítati, -am = bráti, bêrem; čítanje, -a s.; čítanka ž.; čítljiv, -íva, -o; čítálen, -lna, -o; čítálnica (-tál-) ž.; čítálniški, -a, -o
- čízem, -žma m. = čížma ž.; čízemček, -čka m.
- člán, -a m. = ud; članarína ž. = udnina
- člén, -a m. = ud, sklep, oddelek, element, paragraf
- člének, -nka m.
- čmflj, -a m.
- čobódra ž.; čobodrátí, -ám (pog. *čobodrát*)
- čofotátí, -tám (pog. *čofotát*)
- čóhati (pog. *óhat*), -am; krava se ob deblu čóha; konja čóhati; čóhálo s. = čóhálnik m. (-áú-)
- čokoláda ž.; čokoláden, -dna, -o
- čóln -a m. (*čóun*); čolníč, -íča (*čouníč*); čolníček, -čka; čolnek, -nka; množ. čólni, čólnóvi, čolni; rod. čólnóv; čolnár, -ja m.; čólnína ž.; čólnast, -a, -o (*čouñ-*)
- čómpa ž. krompir
- čòp, čópa m.; čópa, -e ž.; čópast, -a, -o; čópka ž.
- čópič, -a m.
- čopljátí, -ám (pog. *čoplját*), po vodi čopljátí; čopljánje, -a s.
- čórav, -a, -o bebast; čóravec, -vca m. počasnež
- črčátí, -ím (pog. *črčát*); kobilice črčíjo; črčanje, -a s.
- črčkátí, -ám (pog. *črčkát*) = čečkati
- čréda ž.; črédnik, -a m.
- čréditi, -im (pog. *črédit*); č. se, vrstiti se; črédenje, -a s.
- črépa ž.
- črépati, -am, -ljem (pog. *črépat*) 1. zajemati; 2. srebati
- črepína ž.; črepínja ž.
- čréslo, -a s.; čréslen, -a, -o; čreslovína ž.; čréslati, -am = čreslo lupiti
- čréta ž. močvirnat svet; čretína ž.; čretén, -a -o

- črevó, -ésa s.; črevésen, -sna, -o; črevésce, -a s.; množ. čréva, črév (*črév*), črévom, črévih, s črévi; črévje, -a s.
- črevobólja ž. ščípanje v črevih
- čřka ž.; čřkica ž.; čřkar, -ja m.; čřkarski, -a, -o; čřkopis, -ísa m.; čřkorézec, -zca m.; čřkostávec, -vca m.; čřkováti, -újem
- čřljèn, -èna, -o rdeč; čřljénec, -nca m. rdečica; čřljénka ž. drevo; čřljenéti, -ím
- čřm, -a m. prisad; čřmast, -a, -o
- čřmlják, -a m. rumenjак; tudi čřmnjak m.
- čřn -a, -o in čřnó; množ. čřni in čřní, čřne in čřné; dol. čřni, -ega; prim. bólj čřn; čřnkast, -a, -o
- Čřna góra; čřnogórski, -a, -o
- čřnàv (*-àv*), -áva, -o; je čřnàv po čělu od udarca; čřnávka ž.; čřnávkast, -a -o
- čřnec, -nca m.; čřnček, -čka m.
- čřnílo -a s; čřnílnik, -a (*-níl-*) m.; čřnílec, -lca m. (*-níl-*) rastlinsko ime; čřnívec, -vca m. kdor koga očřni, denunciant
- čřniti -im (pog. *čřnit*); očřnjen, -a, -o; čřnjenje, -a s.
- čřnklja ž. čřna kobila, krava; čřnkljast, -a, -o
- čřno- v sestavah, čřnobél (*-bév*), čřnobléd, čřnoglàv (*-àv*), čřnokljún, čřnorjàv (*-rjàv*), čřnovijóličast; čřnošólec, -lca (*šólec, šólca*) m.; čřnoglédec, -dca m.
- čřnógelj, -glja m.
- Čřnomelj, -mlja; Čřnomáljec, -áljca m.; Čřnomáljka ž.; čřnomáljski, -a, -o in čřnomeljjski, -a, -o
- čřpati, -am (pog. *čřpat*); čřpanje, -a s.; čřpálo, -a s.; čřpálka ž. (*-pál-*)
- čřstev (*-stav*), -stva, -o = čřrst; svež; čřstvíti, -ím (pog. *čřstvit*) krepiti se
- čřta ž.; čřtati, -am (pog. *čřtat*); čřtalo, -a s. pri plugu; čřtálo -a s. = ravnílo; čřtálen, -lna, -o; čřtálnik m. (*-tál-*); čřtanje, -a s.; čřtan, -a, -o; čřtka ž.; čřtkan, -a, -o; čřtkast, -a, -o; čřtast, -a, -o
- čřtanec, -nca m. der Faulenzer
- čřtež, (rus.) -a m. načrt
- čřtílo, -a s. = čřtálo
- čřtiti, -im (pog. *čřtit*) sovražiti; čřtènje, -a s.
- čřtkati, -am šrafirati
- čřv (*čřv*), čřva m.; množ. čřvi, čřvjé; rod. čřvón; čřvec, čřvca (*čřvca*) m.; čřvavéti, -ím čřviv postati
- čřvívec, -vca m. = čřviv sad; čřvívek, -vka m.
- čřvojéd, -i ž. = čřvojédina ž.; čřvojédén, -dna, -o = čřviv
- čřvívo, -a s. berilo
- čřúd, -i ž. naravna lastnost, naráv
- čřudapóln (*-póvn*), -a, -o; čřudovít, prečúden
- čřúden, -dna, -o; čřúдно lép, — résen, — opójen, — samóten, — míren

čúdití se (pog. *čúdit se*), čúdim se komu, čemu ali nad čim; začúden, -dena, -o; čudênje, -a s.

čúdo, čúda (redko čúdesa) s.; za čúdo tího; čez čúdo lepó; prislovno: čúdo (in čúda) ljudi je biló; čúdo lépa nóč; čúda veľik človek; čúdež, -a m.; čúdežen, -žna, -o

čudodélec, -lca (-*dél-*) m., čudodélen, -lna, -o; čudodélnost, -i ž.; čudodélnik, -a m.; čudodélstvo, -a s.

čústvo, -a s.; čústven, -a, -o (-*stvan*, -a); čústvováti, -újem; čústvovánje, -a s.

čút, -a m.; čútilo s. organ za čut

čútará ž.; čútarica ž.

čúti, čújem; čujěč, -ěča, -e; čujěčnost, -i ž.; čúti nad kom, čim; čúti na kaj =

paziti; čul (*čũx* = *čũ*), čúla, -o, -i

čutíti, -im (pog. *čútit*); občúten, -a, -o; čutênje, -a s.

čutljiv (-*ij*), -íva, -o; čutljí-vost, -i ž.

čúvati, -am (pog. *čúv t*) nad kom, čim; čúvati se koga, česa (ne: pred kom); čuváj, -a m.; čuvár, -ja m.; čuvárka = čuvájka = čuvaríca ž.; čuválnica ž. (-*vál-*)

čvekáti, -ám (pog. *čvekàt*)

čvrléti, -ím (pog. *čvrlet*); čvr-lénje, -a s.; ptice so veselo čvrléle

čvrst, čvrsta, -o in -ó, množ. čvrsti in čvrstí; dol. čvrsti, -ega; prim. čvrstějši, -a, -e

čvrstítí, -ím (pog. *čvrstit* in *čvrstit*); pričvrstén, -a, -o; čvrsténje, -a s.

D

da; veznik da se sme rabiti v dvornem (deliberativnem) vprašanju, kjer vprašalec preudarja, kaj da naj stori v danem primeru, n. pr. gostje so ugibali, kaj da pomeni to razburjenje; čudil se je (t. j. je premišljal), zakaj da tako pogosto prihaja soseda v hišo; mati je bila v velikih skrbih, kaj da bi počela: ali naj spravi očeta v posteljo ali naj pošlje po

zdravnika. Napačno je: Tone je stopil na prag in pogledal, kako pozno da je že (prav: kako pozno je že); žalosten je spoznal, pri čem da je (prav: pri čem je); Tetrev mi je nočoj pravil, kako da sta ga grdila (Detela; prav: kako sta ga grdila; ali pa samo: da sta ga grdila); ko sem videl, kdo da je tam (Cankar; prav: kdo je tam)

da, (da) naj; pri glagolih zahtevati (terjati), ukazati, veleti, prositi, opominjati itd. stoji lahko železni naklon brez veznika da, n. pr. rekel mi je, naj pridem k njemu (namesto: da naj pridem); pri odhodu so oče naročali, naj se pridno učim

da li veznik v odvisnem vprašalnem stavku, n. pr. nisem mogel zvedeti, da li (= ali, če, ako) misli na kaj takega; pogledal je po cesti gori in doli, da li ni nikogar blizu

dahníti (pog. *dahnit*), dáhnem; dáhni in dahni; dáhníl in dahníl, -íla, -o

dajálnik (-jál-) -a m.

dajátev, -tve ž.

dajáti (pog. *daját*), dájem (in dajëm) in dájam; v dvojini in množ. se rabijo le končnice z -je-: dájeva, dájeve, dájeta, dájete; dájemo, dájete, dajó, dájejo (in dájëva, -te, -jo)

dáleč; od dáleč je prišël; od dáleč koga spoznáti; dáleč od tod; doma je ne dáleč od tod

dáleko = sl. daljno, n. pr. daljnovíden, -dna, -o; daljnovídna polítika; daljnóstrélen (-lan), -lna, -o; daljnóséžen, -žna, -o; daljnóglëd, -éda m.; 2. dáleko bóljši; dáleko véčji (po nem.), prav: mnógo bóljši, mnógo véčji

dálj; v pomenu primernika od dolgo se piše lahko: dljè, dálje; dáj čása = dálje čása = dljè čása

dálja ž., táko dáljo iti; se vidi na vso dáljo; daljica ž.; daljína ž.; daljáva ž.

dálje prislov primernika od dáleč; čím dálje, tem bólje; in tako dálje; dálje vržem kamen kakor ti; v pomenu primernika od dolgo se poleg dálje lahko piše dáj, dljè; dalje čása = dalj čása = dlje čása

dáljen, dáljna, dáljno (= oddáljen, dáleč ležëč); iz dáljnih dežël; iz dáljnega; dáljna pot

dáljnji (= kar nadalje sledi) n. pr. kralj prosi modrega moža dáljnjih (nadáljnjih) nasvetov; ne bom vas danes izpodbujal k dáljnjemu (nadáljnjemu) delovanju

dáljši -a, -e primernik od dolgo; dáljšati, -am; dáljšanje, -a s.

damaščánka ž. sablja

dámelj (-malj), dámlja m., odmev

Damiján, -a m.

dán 1., 4.; 2. dné, dnéva; 3. 5. dné, dnévu; 6. z dném, dnévom; dvoj. 1. dnéva (dní), 4. dní, dnéva; 2. dní; 5. dnéh; 6. z dnéma, dnévoma; množ. 1. dnévi, dnóvi; 2. dní; 3. dném, dnévom; 4. dní, dnéve, dnóve; 5. dnéh, dnévih; 6. z dnémi, dnévi, dnóvi; dán na dán;

noč in dán; za dné; prej ta dán; tjavendán, tjavdán (po nem.) = navdán, navdílj; óndán (nedavno); podnévi in ponóči; dán-dánes

dán, -i ž., davek

danášnji, -a, -e, danášnji dán

dándanášnji, -a, -e

dándánes (-nəs) prisl.

dánes (*dánəs*); dánes téden

dánes (je lepa noč), prav:

nocój je lepa noč; dánes

zjútraj, dánes zvečer, prav:

dávi, drévi

Dánijel, -a m.

dánka ž.

dár, -ú m.; množ. 1. daróvi;

2. daróv; 3. daróvom; 4.

daróve, darí, 5. daróvih,

6. z daróvi; v dár dati,

dobiti

darávno = dasirávno

Dardanéle, -nél ž. množ.;

Dardanélska ožina

darežljiv, -íva, -o; darežljí-

vost, -i ž.

darílen, -lna, -o (-ril-)

daríti, -ím, (po-)dárjen, -a,

-o; darítev, -tve ž.; darí-

tven, -a, -o; darítveni ka-

men (*darítvən, -a*)

daroválec, -lca m.; darová-

lca (-vál- in -váu-) ž.

daróvnica ž., darilna listina

dasirávno = dasitúdi, dasi-

práv

dátelj, -teljna (-təl) m., dá-

teljnov, -a, -o; dáteljnova

palma

dáti, dám; 2. os. dvoj. in

množ.: dásta, dáste; 3. os.

množ.: dadó in dajó, dajò.

dájo (staro: dadé); v 3.

os. ednine se piše navadno naglas: dá; dáti se veže z namenilnikom, če pomeni: poslati, n. pr. sina je dál učit; srajco sem dal prat; predivo smo dali prest; dati izraža nem. lassen, n. pr. tebi se ne dám tepsti = von dir lasse ich mich nicht schlagen; travnike sem dal pokositi; hčeri ni dala spati materina ljubezen; uči svoje dete in mu ne dàj praznovati (Dalmatin); napačno: te je pustil pozdraviti, prav: te je dal pozdraviti, ali: te pozdravlja

dátum, -uma m.; množ. dáta, s. podatek, podatki; datirati, -am

dáven, -vna, -vno; v dávnih časih; je že dávno tegà; ni še dávno; skupaj: zdavnaj, oddávna

dávi; dávišnji, -a, -e; dávišnje mléko

dávica ž.

dáviti (in *dávit*), -im

davkopláčeválec, -lca (-vál- in -váu-) m.

debáta ž., pomenek, razgovor; debatirati, -am, razgovarjati se, obravnavati

dèbel, -éla, -o; na debélo prodajati; debéli četrtek;

debelína ž.; debelúh, -a m.;

debelják, -a m. (debel človek)

dèbelce (-bəl-), -a s.

debeléti, -ím debeliti se; debelénje, -a s.

debelíti, -ím, (o)debeljèn, -èna, -o; debeljènje, -a s.

- debélkast, -a, -o (-béj-)
- deber, debri ž., soteska (*dəbār, -brī*)
- dēblo, -a s., rod. množ. dēbel (-bəl); dēbelce, -a s.; dēbeln, -lna, -o (-bəl, -a)
- debut (*debi*), -a m., (prvi) nastop; debutirati, -am (prvič) nastopiti
- déca ž.
- decēمبر, -bra m.; decēمبرski, -a, -o
- decimálka ž.; decimálen, -lna, -o (-mál-)
- déčla ž.
- déd, déda m.
- dédek, -dka m.; dédej, -a m.
- dédič, -a m.; dédična ž.; dédina ž., dédiščina ž.
- dédovati, dédujem
- deducirati, -am, izvajati, izvesti; dedúkcija ž.
- defékt, -a m., hiba, napaka; defékten, -tna, -o, hiben, pomanjkljiv
- defenzíva ž., obramba; defenzíven, -vna, -o, obramben
- definitíven, -vna, -o, opredeljen, ustaljen, stalen; definícija ž., opredelitev; definirati, -am opredeliti
- dehtéti, -ím; dehtèč, -éča, -e; dehtēnje, -a s.; dehtiv, -íva, -o (*dəh-*)
- deíst, -a m., bogoverec; deízem, -zma m.
- dejálen, -lna, -o in dejáven, -vna, -o; dejálmnost, -i ž. in dejávnost, -i ž. (aktivnost)
- dejánje, -a s.; v besédi in dejánju
- dejánski, -a, -o; dejánstvo, -a s. (dējstvo); dejánstven, -a, -o (-stván, -a); dejánstvenost, -i ž.
- dejáti; sed.: 1. dējem (delam, pravim); 2. dém; to mi dobro dé; nič ne dé; vel. dēj, dējva, dējte, n. pr. dēj ga vzdigniti = dāj ga vzdigniti; 3. dénem (položim, dam) iz kože dénem, pod ključ dénem; kam naj denem?
- dējstvo, -a s.; udējstviti, -im, udejstvovati, udejstvujem se, uresničiti, uveljaviti, uveljavljati se
- dejstvovati (pog. *dejstvovat*), -ujem = sl. delovati, n. pr. naslikan prizor dejstvuje neposredno na nas (Aškerc), sl. delúje
- dekáda ž., desetka
- dekadénca ž.; dekadénčen, -čna, -o; dekadént, -énta m.; dekadéntstvo, -a s.; dekadétski, -a, o
- dékagram, -a m.; kratica dkg
- dékla ž.; dékelski, -a, -o (-kəl-), n. pr. dékelska izba; déklica ž.; deklíški, -a, -o; deklíč, -íča m.; deklína ž.; deklínji, -a, -e; deklíštvo, -a s.
- deklamácija ž.; deklamirati, -am; deklamátor, -ja m.; deklamatóričen, -čna, -o
- deklè, -éta s. in ž.; deklétce, -a s.; deklíčji, -a, -e
- dekorácija ž., ukras, ukrasje; dekorirati, -am; dekoratív, -vna, -o; dekoratér, -ja m.
- dekrét, -a m., odlok

- dél, -a m. (*déu* in *dél. déla*); véčidél (*-dél*); délce, -a s.; dékček, -čka m.; délen, -lna, -o (*dél*)
- délati (pog. *délati*), -am; délaven, -vna, -o; délavnost, -i ž.; délavec, -vca m.; délavka ž.; délavnica in délávnic a ž.; délavnik, -a m.
- délati na čem (po nem.) = sl. delati na kaj, n. pr. nemška vlada dela na tem (= na to), da bi katoličane razcepila
- Délfi, Délfov m. množ.; délfski, -a, -o; délfsko preročišče
- delfín, -a m., pliskavka
- delikátén, -tna, -o, rahločuten, občutljiv; kočljiv, n. pr. kočljiva zadeva
- delílen, -lna, -o (*-ilna* in *-ilna*)
- delírij, -a m., delírium trémens je nesklonljivo
- delíti (pog. *deliti*), -ím; (pre)deljèn, -èna, -o; deljív, -íva, -o, deliti mnenje s kom (po nem.) = sl. biti istega mnenja, skladati se v mnenju; deljènje, -a s.; deljè nec, -nca m.
- délnica ž.; délničen, -čna, -o; délnični odrezek (*dél*-)
- délo, -a s.; déloven, -vna, -o; délovni čas; délovna ura; délovno vodstvo
- delokróg, -a m. (po nem.), območje, obsežje, področje
- déloma = nékaj, nekóliko; déloma — déloma = nékaj — nékaj; nekóliko — nekóliko
- delomírzen, -zna, -o; delomírznež, -a m.; delomírznja ž.
- delopúst, -ústa m.; delopústén, -stna, -o; delopústni zvón
- delozmóžen, -žna, -o; delozmóžnost, -i ž.; deložèljen, -žèljna, -o; deložèljnost, -i ž.
- délta ž., pri ustju rek; grška črka
- demagóg, -a m. hujskač; demagóginja ž.; demagóški, -a, -o
- démant, -a m. (diamant); démantén, -tna, -o; démantna maša; démantov, -a, -o; démantovec, -vca m.
- demantírati, -am, preklicati, zanikati; demánti, -ija m., preklic
- demisija ž., ostavka; demisionírati, -am, ostavko podati
- demokrát, -a m. pristaš ljudske stranke; demokrátski, -a, -o = demokrátičen, -čna, -o; demokracija ž., demokratično vladanje; demokrátija ž., vlada ljudskih zastopnikov
- démon, -a m.; demónski, -a, -o
- demonstrírati, -am, očitovati; demonstrácija ž.
- Demósten, -a m.
- denunciácija ž., ovadba; denunciírati, -am, ovaditi; denunciánt, -ánta m. ovadnik, ovaduh; denunciántka ž., ovaduhinja
- departmá, -ja m., oddelek, okraj
- depěša ž. brzojavka

- depót (*depó*) rod. depóta (*depója*) m., zaloga; depónirati, -am, shraniti, položiti
- depresija ž., 1. nizek zračni tlak; 2. kraj, ležeč niže od morske vršine; 3. potrtoost; deprimirati, -am, (po)tlačiti
- deputácija ž., (od)poslanstvo
- deráč, -a m.; dérec, -rca m.; dérež, -a m., kdor dere
- deréze, -réz ž. množ.
- dêrviš, -a m.
- Descartes (*dekárt*), Descartesa (*dekárta*), Descartesov (*dekártov*)
- desêrt, -a m., posladek; desêrten, -tna, -o; desêrtno vino
- desét; desét tisoč, desétkrat, desétkraten; desetér (gl. pod četvér); desétodstóten, -tna, -o; deséti, -a, -o (in deséti)
- desetêrec, -rca m.
- deskà (*dèskà*), -è, -i ž., množ.: deské, dèsk (*dèsk*) in desák; manj. deščíca ž.; prid. deščén, -a, -o; deščéna stréha
- dèskriptíven, -vna, -o, opisen
- despót, -a m., samovladar; despotizem, -zma m., samovladje, samosilstvo; despotovína ž.
- destilírati, -am, prekapati; destilácija ž., prekàp
- dèstruktíven, -vna, -o, razdiralen
- detáj, -a m., podrobnost, posameznost; detajlírati, -am, na drobno razložiti, povedati
- déte, déteta s.; détece, -a s.; détečji, -a, -e; détečen, -čna, -o; detínji, -a, -e; detínski, -a, -o
- detektív (-íu), -a m., tajen policist; detektívski, -a, -o
- détel (-tey), dévla m.
- Détela, -a, -u m.; Dételov, -a, -o
- dételja ž.; dételjen, -ljna, -o; dételjni cvet; dételjno seme; dételjica ž.; dételjišce, -a s.
- déti gl. dejáti; to mi dobro dé
- dévati (pog. *dévat*), -am in -ljem, nedovršnik od dejati, deti
- devét; devêta dežêla; v devéti dežêli; devéti in devéti
- devétdeset; devétdesetkrat; devétdesetlétnik, -a m.
- devíza ž., 1. geslo; 2. meníca s tujo valúto
- dezavúirati, -am, preklicati, na cedilu pustiti
- dezertêr, -ja m. (vojaški) begun; dezertírati, -am
- dezinficírati, -am, razkužiti; dezinfékcija ž., razkuženje, razkuževanje
- dezoláten, -tna, -o, brezupen, obupen
- dèzorganizácija ž. razkroj; dèzorganizíran, -a, -o
- dèzorientíran, -a, -o, zmeden
- dèž (*dàž*), -jà m.; dežêk, -žkà m.; dežéven, -vna, -o; dežník, -a m.; dežên, -žnà, -ò; dèžni plašč (*dàžni*); dežníca ž.; dežévnica ž.

- dežela ž.; grem na deželo (na kméte); prihajam z dežele (s kmétov); rod. množ. dežel in deželá; deželni poslanec; deželški, -a, -o (-žel-); deželjan, -ána m.; deželjanstvo, -a s.
- dežuren, -rna, -o; dežurni oficir
- diadém, -a m., načelek
- diagnóza ž., spoznanje bolezni
- diagonála ž., prekotnica
- diagram, -a m.
- diákon, -a m., diakonisa ž.
- dialékt, -a m., narečje; dialéktika ž.; dialéktičen, -čna, -o; dialektologija ž.; dialektolóški, -a, -o
- dialóg, -a m., dvogovor, razgovor
- diamánt, -a m.
- Diána ž.; Diánin, -a, -o
- Diderot (*didró*), Diderota (*didroja*); Diderotov (*dídrojev*)
- Dído, Dídóne ž.
- diecéza ž. škofija
- dielektričen, -čna, -o
- dieréza ž. premolk med dvema stopicama
- Diesel (*dízal*), -sla; Dieslov motor (*dizlov*)
- diéta ž., 1. zdržnost v jedi; 2. dnevna
- diferéncia ž., razloček; diferenciacija ž., razločevanje; diferencíálen, -lna, -o
- dihálo, -a s.; dihálen, -lna, -o; dihálnik, -a m.; dihálka ž. (-hal-)
- dihati (pog. *dihat*), -am; dihal, -ala, -o
- dihljaj, -a m.; dihljati, -ám
- dihtéti (pog. *dihšet*), -ím težko dihati
- dihúr, -ja m.
- diják, -a m.; dijákinja ž.; dijáški, -a, -o; dijakováti, -újem
- díkcija ž., izražanje
- dikcionár, -ja m. besednjak
- diktátor, -ja m.; diktírati, -am; diktátorski, -a, -o; diktatúra ž.
- diléma ž., izbira med dvema predmetoma
- diletánt, -ánta m., kdor se iz veselja s kako rečjo ukvarja, samouk, nestrokovnjak; diletantízem, -zma m.; diletántski, -a, -o; diletántstvo, -a s.
- dilúvij, -a m., ledena doba; diluviálen, -lna, -o
- dím, díma m.; dimnik, -a m.; dímnikar, -ja m.; dímnikarski, -a, -o
- dimenzíja ž., izmera, obseg, razsežnost; dimenzionálen, -lna, -o
- dímlje, -melj ž. množ.; dímeljski, -a, -o
- dínar, -ja m.; kratica din, n. pr. 5 din; dínarski dan, dínarska zbirka
- dínarski, -a, -o; dinárski sklop, -o plemo; -o pogorje
- dinastíja ž.; dinástičen, -čna
- diner (*diné*), dínera (*dinéja*) m., obed, večerja
- Diógen, Diógena m.
- Diokleciján, -ána m.
- Dioníz, -a m.; dionízičen, -čna, -o, n. pr. dionízična narava
- diplóma ž., listina
- dirati, -am, sl. dotikati se

diréktor, -ja m., ravnatelj;
 diréktorica ž., ravnateljica
 direndaj, -ája m.
 dirigirati, -am, ravnati, voditi
 dirjati, -am; dirjánje, -a s.;
 dirjáč, -a m.; dír, v díru
 jezdit; v dír iti; dirjálec,
 -lca m. (-jál-)
 dirkati, -am; dirkáč, -a m.;
 dirkálen, -lna, -o (-kál-)
 dirniti, -nem = sl. ganiti,
 zadeti, dotakniti se; njego-
 va usoda ga je močno dir-
 nila = sl. ga je ganila; to
 ga je neprijetno dirnilo =
 sl. neprijetno zadelo
 disciplína ž., strog red; dis-
 ciplínski, -a, -o; discipli-
 níran, -a, -o
 disékcija ž., raztelesenje, raz-
 udenje; disecirati, -am, raz-
 telesiti, razuditi
 disertácija ž., znanstvena raz-
 prava
 disharmoníja ž., nesoglasje
 diskalceát, -a m., redovnik
 bosonogih
 diskreditirati, -am, ob zaupa-
 nje pripraviti
 diskreten, -tna, -o, obziren
 diskusíja ž., obravnava; dis-
 kutirati, -am, obravnavati
 disonánca ž., nesoglasje, ne-
 ubranost
 disponirati, -am, urediti, raz-
 polagati; dispozícija ž.;
 dispozicijski, -a, -o; dis-
 pozicionálen, -lna, -o
 distánca ž., razdalja
 distingvíran, -a, -o, izbran,
 imeniten
 dišátí (pog. dišat), -ím, del.
 sed. dišěč, -ěča, -e; dišáva
 ž.; Dišávski otóki

ditirámb, -a m., slavospev
 diurníst, -a m., dnevničar
 díván, -a m.
 divizíja ž., vojni oddelek; di-
 vizíjski, -a, -o; divizionár,
 -ja m.
 divjáčina ž.
 dívji, -a, -e; prim. bolj dívji;
 divják, -a m.; divjína ž.
 divjóst, -i ž.
 dlán, -í ž.; 6. dlanjó; množ.:
 1. 4. dlaní; 2. dlaní; 3.
 dlaném; 5. dlanéh; 6. dlan-
 mí
 dlésna ž.; navadno množ.
 dlésne, dlésen; vrh zoba
 gleda iz dlesen
 dljè = dalje, dalj
 Dnjéper, -pra m.; dnjéprski,
 -a, -o; dnjeprostròj, -òja m.
 Dnjéster, -stra m.; dnjéstr-
 ski, -a, -o
 dnò, dnà s.; dníka ž., sotes-
 ka; dnjáča ž., globel; prid.
 -dánji: brezdánji, nadánji,
 -a, -e
 do; n. pr. do tega mi je (ne:
 na tem mi je ležeče); do
 zdravja nam je; napačno:
 priti iz enega kraja do
 drugega, prav: v drugega;
 pisava: 1. narazen se piše:
 do tod; do živega komu
 priti; do krvavega so se
 stepli; do golega sleči; do
 sitega se najesti; do kraja
 vse pokončati; do zdaj; do
 takrat; 2. skupaj: dodóbra,
 docéla, dočístá v pomenu
 p o p o l n o m a ; domála
 (domálega) = skoro; do-
 sihmál (-màj in -màl). do-
 segamál (-mál), dosihdòb

- dôba ž.; do té dôbe, po ti dôbi; dosihdôb
- dobávljati**, -am; dobavítelj, -a m., zalagati koga, založnik
- dôber**, dôbra, -o; dol. dôbri. -ega; dôber biti, stati (po nem.) = porok biti; za poroka biti; jamčiti; do dôbrega (zelo)
- dobičkažêljen**, -ljna, -o = dobička žêljen; dobičkažêljnost, -i ž.
- dobičkonôsen**, -sna, -o
- dobiti**, sed. dobím; vel. dobôdi in dôbi, dobíte; dobil in dôbil, -íla, dôbilo in dobilo
- dobívati**, -am; dobíval, -ála, -o
- Dobráč**, -a m.
- dobráva** ž.
- Dobrépolje**, -a s.; dobrépoljski, -a, -o
- dobríčnik**, -a m., človek z zlato dušo
- dobríkav**, -a, -o, n. pr. d. človek; dobríkavec, -vca; dobríkati se, -am se
- dobrobít**, -i ž = sl. blaginja, blagor
- dobrodélen**, -lna, -o; dobrodélnost, -i ž.; dobrodélnik, -a m. (-dél-)
- dobrodôšel**, -šla, -šlo (-šêy); dobrodôšlica ž.; dobrodôšlico piti
- dobróta** ž.; dobrótljiv in dobrotljiv, -íva, -o; dobrotljívnost, -i ž.
- dobrovóljec**, -ljca m.; dobrovóljen, -ljna, -o; dobrovóljski, -a, -o
- dôbršen**, -šna, -o, precej velik
- docéla**
- docènt**, -ênta m., univerzitetni učítelj; docírati, -am
- dočim** = medtem ko (časovno); pa, a, ali (protivno)
- dočista** = popolnoma
- dodekaéder**, -dra m., dvanajestérec
- Dodekanéz**, -a m.
- dodelíti**, (pog. *dodelit*), -ím; imper. dodéli, -íte; dodélil, -íla, -o
- dodôbra** prisl.
- doglêd**, kolikor daleč se vidi; nêdoglêd; v nêdoglêd
- dógma** ž., rod. množ. dógem, člen vere; dógemski, -a, -o; dogmátika ž.; dogmátíčen, -čna, -o
- dogódek**, -dka m.
- dogodíti se**, dogodí se, dogódilo in dogodílo se je
- dogovóren**, -rna, -o, n. pr. dogovórno (s kom) = po dogóvoru s kom
- dohódek**, -dka m.
- doíti**, doídem in dójdem; došêl (*došêy*) in dôšel, došlà, došlò in došlò
- dôjem**, -jma m., vtis
- dojílja** ž.
- dójmiti**, dójmiti se koga = sl. zadeti, ganiti, n. pr. smrt kralja Aleksandra se ga je globòko dójmila = sl. smrt ga je pretrésla, ganíla; te besede so se ga mílo dojmile = so ga ganíle
- dokaj** in dôkaj; dokájšnji, -a, -e

dokazáti in dokázati (pog. *dokázat*), -žem; dokáži, -íte!; dokazováti, -újem; dokazílen, -ílna, -o (-zil-); dokazovalen, -lna, -o (-vál-)

doklėj

doklèr in dókler

doklèr (in dókler) ne (z dovršnimi glagoli), n. pr. ostanem pri tebi, dokler ne zaspiš; dokler ne dodelamo; tekel je, dokler se ni utrudil

dokolénka ž.

dóktor, -ja m. okrajšano: dr.; dr. Tavčar, rod. dr. Tavčarja, đaj. dr. Tavčarju

dól (*dóu*), dóla m.; v dólu in dólu; dólski (*dóuski*), -a, -o

dól prisl. na vprašanje kam?; gòr in dól

dólar, -ja m., ameriška denarna enota; dolárski, -a, -o

dólbsti (*dóubsti*), -bem; izdólben, -bena, -eno; dólbenje, -a s.; dolbína ž.; dolbnják, -a m., dleto za dolbenje (*dóub-*)

dolénji, -a, -e; dóljni; Dolénjec, -njca m.; Dolénjka ž.; Dolénjsko; dolénjski, -a, -o; Dolénja vas, dolénjeváški, -a, -o

dólg, -a, -o; na dólgo razkládati; po dólgem pásti; dólgi, dólgega, dólgemu; množ. dólgi in dólgi, -e in -é itd. (*dóug-*); primernik dáljši, -a, -e

dólg (*dóug*), dólga m., množ. dólgovi; dólgováti, -újem, biti dolžan

dólg čas in dólgčas, -a m. (*dóughčas*); dólg čas mi je; od dólgega časa zéhati; dolgočasen, -sna, -o; dolgočasnost, -i ž.

dolgotrájen, -jna, -o; dolgotrájnost, -i ž. (*doug-*)

dóli na vprašanje kje?

dolján, -ána m.; doljánec, -nca m.; doljánka ž.

dóljni, -a, -e = dolénji

dolóčba ž. 2. množ. dolóčb
dolóčen, -čna, -o; dolóčni
naklòn

dolóčiti (pog. *dolóčit*), -im
dolžán in dólžen (*douž-*), -žna, -o; dolžnóst, -i ž.; dolžíti, -ím; obdolžèn, -èna, -o

dolžína ž. (*douž-*)

dóm, -a m.; od dóma iti; z dóma, z dómu iti; zdóma biti; oče je zdóma; domá; očeta ni domá; na Kranjskem domá, s Kranjskega domá; po dómu se mu tóži

domála; domála pól (*póu*) úre
dominikánec, -nca m.

domínion, -a m.

dominírati, -am, prevladovati

Dóm in svét (list), rod. Dóma in svéta; Dóminsvétov, -a, -o; Dóminsvétovec, -vca m.

domíslek, -a (*-slak-*) m.; domíselnost, -i ž. (*-sáln-*)

domišljati, -am; domišljáv, -áva, -o; domišljávec, -vca m.; domišljávost, -i ž.; domišljív, -a, -o; domišljívec, -vca m.; domišljívost, -i ž.

- domišljija ž.
domóv prisl.; domóv gredé,
Dónava ž.; dónavski, -a, -o;
ustje Dónave
donéti, -ím; donênje, -a s.
Don Juan (*don huán*), m.
rod. Don Juana, donjuan-
ski, -a, -o, (*donhuánski*);
donjuanščina ž. (*donhuán-
ščina*)
dopádati (se), dopásti se (po
nem.), sl. = ugájati, všeč
biti, pogódu ali po vólji
biti; godíti, -ím; ta jed mi
godí
dopadénje, -a s.; (ne: dopa-
dajenje)
dopóldan, rod. dopóldne in
dopoldnéva m.; ves dopól-
dan; dopóldne, rod. do-
poldnéva s.; tisto dopól-
dne; na vprašanje kdaj? je
prislov: dopóldne (*-póǵ-*)
dopolnítí, -ím (pog. *dopóunit*);
dopolnilen, -lna, -o (*-nít-*);
dopolnjênje, -a s.; dopol-
njeváti, -njújem; dopolnje-
vánje, -a s. (*-pog-*)
dopustítí (pog. *dopustit*), -ím;
dopuščen, -êna, -o; dopu-
ščênje, -a s.; dopúščati,
-am; dopúščanje, -a s.
dorástel (po nem.) = sl. kós
biti komu ali čemu; nisi
dorástel temu delu = nisi
kos takemu delu
dorásti, -stem; del. pret. do-
rástel (*-staj*) = dorásel
(*-saj*), -sla, -o; doráščen,
-a, -o, n. pr. doráščen lés;
doráščati, -am
dosedánji, -a, -e
dosézati, -am
dosihmàl (*-màǵ*), doségamál
(*-mál*)
doslédén, -dna, -o; dosléd-
nost, -i ž.
doslèj prisl.
dosmréten, -tna, -o; dosmrétno
zavaróvanje (ne: doživ-
ljenjsko)
dostájati, -jam, -jem
dòstikrát prisl.
dostojánstvo, -a s.; dosto-
jánstvenik, -a m.
Dostojévski, -skega m.; Do-
stojévskega (ne: Dostojev-
skijev) roman
dostópen, -pna, -o
dòšlec, -šleca m. (*dòšlac, -a*)
dotaknítí se (pog. *dotaknit*
in *dotáknit*), dotáknem se;
dotakni, -íte!; dotaknil, -íla,
-o; dotakljív, -íva, -o; do-
takljívost, -i ž.; dotíkljaj, -a
m
dotedánji, -a, -e
dotehmàl (*-màǵ*) prisl.
dotíčník, -a m.; dotíčni, -a,
-o, = sl. on, tisti; dotíčni,
ki je dežnik pozabil = sl.
tisti, ki je pozabil
dotíkàlen, -lna, -o (*-kál-*)
dotístihmàl (*-màǵ*) prisl.
dotlèj prisl.; dotléjšnji, -a, -e
douméti, doumem; doumel in
doumèl, -éla, -o
dovéren, -rna, -o (zanesljív);
dovérnik, -a m., dovéreje,
-a s.
dovolítí (pog. *dovòlit*), -ím;
dovóljen, -ena, -o; dovo-
ljênje, -a s.
dovòlj; dovóljen, -ljna, -o;
dovóljnost, -i ž.

- dovršiti (pog. *dovršit*), -ím; dovršen, -ěna, -o; prim. bolj dovršen
- dovtíp, -a m.; dovtipen, -pna, -o; dovtipnost, -i ž.
- dozdánji = dosedánji, dozďájsnji, -a, -e
- dozorěti, -ím; dozorel (-*rey*) móż; dozoreła, -o
- dozoriti, -ím; dozorjen, -ěna, -o; trta je grozdje dozoríla
- dóž, -a m.; dóževa palača (v Benetkah)
- doživěti, -ím; doživel, -ěla, -o doživljáj, -a m.; doživětje, -a s.
- drág, -a, -o in -ó; drágega, drágemu, množ. drági in dragí, dráge in dragé itd.; drážji, -a, -e; prisl. prim. dráže; drágec, -gca m.; drágica ž.
- dragína ž. = dragotína ž. dragocene stvari
- dragínja ž.
- dragocén, -a, -o
- dragolětnik, -a m., verižnik
- Drágotin, -a m.
- dragúl, -a m., drag kamen; dragúljar, -ja m.
- drájna ž.; drájmati, -am; pléše in drájna
- dráma ž.; drámski, -a, -o; dramátik, -a m.; dramátičen, -čna, -o; dramátski, -a, -o; dramtizirati, -am
- dramítii (pog. *drámit*), -ím; (z)drámljen, -a, -o; drámljenje, -a s.
- drapírati, -am, v gube nabrati; draperíja ž., zastor, zavesa
- dráska ž., praska na koži; dráskav, -a, -o
- Dráva ž., drávski, -a, -o; drávská banovína
- drážben, -a, -o (*drážban*, -a)
- Dražďáni m. množ., Draždánov, Draždánom, draždánski, -a, -o
- drážesten, -stna, -o, mičen, mikaven
- dražiti (pog. *drážit*), -ím; drážil, -íla, -o, -i; dražilo, -a s.; draživec, -vca m.; draživ = dražljív, -íva, -o; dražljívec, -vca m.
- dražiti (pog. *dražit*), -ím; dražil, -a, -o; drážba ž.; dražitelj, -a m.
- dreadnought (*drédnot*), -a m., velikanska vojna ladja
- dremáti (pog. *drémat*), -mam, -mljem; drémal, -ála, -o; dremáv, -áva, -o; dremávica ž.; dremávec, -vca (zaspanost) m.; dremljív, -íva, -o; dremljívost, -i ž.; dremôta ž.; dremôten, -tna, -o
- drèn, dréna m.; drénov, -a, -o; drénovec, -vca m.; drenovína ž.
- drènj, -ěnja m., v drénju (nem.) = sl. gneča; drénjati se, prerivati se
- dresírati, -am, (živali) navaditi; dresúra ž., vaja
- dréti (*drèt*), dërem; vel. dri, -íte; del. sed. deroč, -a, -e; dñl (*dñu*), dñla, -o
- drévi prisl.; drévišnji, -a, -e
- drevíti (pog. *drevit*), -ím; drevíl je
- drvěti (pog. *drvět*), -ím; drvěl, -ěla, -o

- drevó, -ésa s.; drevésce, -a s.; drevéšček, -čka m.; drevníca ž., gozdna sekira
- drevorèd, -réda m.
- drežnjáti (pog. *drežnjàt*), -ám, drežnjálo -a s., siten človek
- drgetáti -etám, -éčem (drh-téti); d. od mraza
- drǵniti, -em; (ob)drǵnjen, -a, -o; drǵnjenje, -a s.
- drhál -áli ž. (*drhál* in *drháu*)
- drístlja ž.; drístljáti, -ám, drístljäv, -áva, -o, drístljávec, -vca m.
- drkelj, -klja m., krepelo
- dřn, dřna m.; čez dřn in střn; dřnje, -a s.
- drńóselj, -slja m.
- drób, -a m.; v dróbu in dróbu
- drobán, dróbná, -ó; množ. drobní in dróbní; dróben, -bna, -o in drobèn, -bnà, -ó; na dróbnó in na debélo prodájati; drobnjáva ž.; drobnjarija ž.; drobnják, -a m.; dróbec, -bca m.; dróbnica ž., čreda; drobníca ž., drevo
- dróbcen, -cena, -ceno (-cən, -a, -o); dróbcen, -čkena, -o (-kəno)
- drobíti (pog. *drobit*), -ím, (z)drobljèn, -èna, -o; drobljènje, -a s.; drobljäv, -a, -o; drobljívost, -i ž.; drobljáti, -ám; drobljánec, -nca m.; dróbelj, -blja m.; dróbeljc, -beljca m.
- drobtína ž.; juha iz drobtín (ne: drobtinova juha)
- dróg, -a m.
- drogeríja ž.; drogíst, -a m.; drogeríst, -a m.
- drózd, -a = drózg, -a m.
- drožjé, 2. -žjá, 3. -žjam, 5. -žjah, 6. -žjámi, ž. množ. drožén, -éna, -o; drožnàt, -áta, -o
- drúg, -a, -o; kot števník ima določno obliko, n. pr. drúgi (ne tretji ali četrti) teden; v drúgo; nedoločna oblika drúg, n. pr. kdó drúg?; drúg veter je potegnili; ves drúg si; drúg drúgemu (= eden drugemu); drúgo k drúgemu (= eno k drugemu); drúgega, drúgemu
- drugáče prisl.; molči, drugače boš tepen
- drugàm prisl.
- drúgec -gca m. = drúžec, -žca m.; drugi roj
- drúgič prisl. = vdrúgič (= drugič); v drúgo (= drugič)
- drúgikrat = drugi krat; množ. oblika: drúge kráti; drugokrátén, -tna, -o
- drugjé prisl.
- drugód prisl. od drugód biti; odkód drugód priti
- drugóten, -tna, -o
- drúščina ž.
- drúštvo, -a s.; drúštevce, -a s.; drúštven, -tvena, -tveno; družtveni dom; drúštvenik, -a m. (-štven)
- drúžba ž., rod. množ. drúžb; drúžben, -a, -o (-bən, -a) = družáben, -bna, -o; drúžbenik, -a m.

drúže, -eta s. = drúžej, -a m.
 drúžiti, -im; drúžil, -íla, -ílo;
 družljiv, -íva, -o; družljivost, -i ž.; družílnik, -a m. (-žil-)

drvà s. množ., 2. dfv; 3. drvòm; 4. drvà; 5. pri drvéh; 6. z drvímí

drvár, -ja m.; drváriti, -árim;
 drvárjenje, -a s.; drvárski, -a, -o

drvíti in drevíti, -ím koga (poditi); d. se; del. sed. drvèč, -éča, -e, drevèč, -éča, -e; drvénje, -a s.; drevénje, -a s.

drvosèk, -éka m. = drvošec, -šca m.

dfzek, -zka, -o; dfzkost, -i ž.; (rus.) = sl. dfzen, -zna, -o; dfznost, -i ž.

držáti (pog. držat), -ím besedo, zapoved; pot drží (ne: pelje); góvor držáti (po nem.) = sl. govor imeti; dfzal, -ála, -o

državlján, -ána m.; državljánski, -a, -o; državljánstvo, -a s.; držávník, -a m.; držávníški, -a, -o

dualízem, -zma m.

Dúbrovnik, -a m.; Dúbrovčan, -a m.; Dúbrovčanka ž.; dúbrovniški, -a, -o

dúcat, -a m.

duél, -a m. dvoboj; duelírati, -am se

duét, -a m., dvospev

dúh, tož. duhá (v pomenu duša), duh (v pomenu vonj); množ. duhóvi; dúh slovenskega jezika (po nem.) = lastnóst sloven-

skega jezika; duhóven, -vna, -o; duhóvno opráviló

Dúh, sv. Duh, Bog sv. Dúh 8; Dúhovo, -ega (binkósti); o Dúhovem

duhomóren, -rna, -o

duhóvni, duhóvnega, duhóvnemu = duhóvník, -a m. = duhóven, -vna m.

duhtéti, -ím = dehtéti, -ím; roža duhtí = roža dehtí (ima lep duh); duhténje, -a s.; dehténje, -a s.

dúktus, -usa m., potèz, -éza
 dúlec, -lca; dúlčast, -a, -o (dút-)

Dumas (dūmá), Dumasa (dūmájá); Dumasov (dūmájev)

duplikát, -a m., dvojník, dvojnica

dúplja ž. (votlina); dupljén, -a, -o; dupljéne čebele; dúpelj, -plja, -e, votel; dúpljast, -a, -o

dúplo, -a s.; rod. množ. dúpel (-pəl); duplína ž.

dúri ž. množ.; 2. 4. dúri; 3. dúrim; 5. dúrih; 6. dúrimi; dúrce, 2. dúric; 3. dúrcami; 5. dúrcah; 6. dúrcami

dúša ž.; pri moji duši; priméjdúševéc, -vca m.; priméjdúnaj, méjdúnaj (-dúnaj evfemistično nam. -duša); — dušéven, -vna, -o; dušévnost, -i ž.; dušemóren, -rna, -o; dušeslójve, -a s; dušeslóven, -vna, -o; dúšek, -ška m.

dúšica ž.; dúšica mója; máterina dúšica; dušica ž., naduha

dvá m., dvě ž. in s.; obadvá, obadvé in obádva; onádva, onédve (rod. njíju, daj. njíma); toda: tá dva, tista dva; téh dvéh itd. dvákrat, dvakráten, -tna, -o; dvánajst, dvájset; dvě sto, dvě tisoč; v sestavi dvo-: dvomésečen, -čna, -o; dvo-délen, -lna, -o; dvocéven, -vna, -o itd.

dvájset; êden, êna, êno in dvájset; dvě, dvě in dvájset; trí in dvájset, pét in dvájset; ênoindvájseti, -ega, -emu; dváindvájseti, tríindvájseti; dvájsetič; dvájsetkrat, dvájsetkrátén, dvájsetlétnik, -a m.

dvánajst; dvanajstér (gl. pod četver); dvanajstéren, -rna, -o; dvanajstérka ž.; dvánajstdnéven, -vna, -o; dvánajstkrat

dvígati, -am, vzdigováti (ne: dvigovati)

dvígniti, -nem; dvígnjen, -a, -o; dvígniti denar (po nem.) = sl. vzéti denar

dvój (gl. pod četver), dvóje vilice ali dvóje vilic; dvóje grablje (grabelj); dvója vrata; dvóje naziranj

dvójček, -čka m.; dvójčica ž.; dvójka ž.

dvojica ž.

dvokólnica ž. (-kol-)

dvòm, -óma m.; dvómíti, -im; dvomljénje, -a s.; d. o čem (ne: v kaj)

dvòr, dvòra m.; na dvòru in dvòru; dvòrec, -rca m.; dvòren, -rna, -o; dvòrski, -a, -o in dvòrski

dvoríšče, -a s.; dvoríščen, -ščna, -ščno

dvóriti, -im; dvórjenje, -a s. dvorjàn, -ána m.; dvorjánik, -a m.; dvórník, -a m.; pridvórník, -a m.

džáur, -a m., nevernik

džúngla ž.

E

ében, -ena m.; ébenov, -a, -o; ébenovec, -vca m.; ebenovína ž.

éden, édena m., raj

éden (pred samostalniki: ên), êna, êno; rod. ênega, êne itd.; eden izmed vzrokov, eden (od) vzrokov; vas eden; dvoje škornje imam, pa le en klobuk; množ. ení in êni, ené in êne, êna; eni pravijo tako, drugi tako; ene škarje, ena vrata; ena dvě = kaka dva; enih pét = kakih pet; pri-di z brano, mi boš ene tri

kraje povlekel = kake tri. Eden, en se rabi, kadar je govor o številu, n. pr. Dve lodrîci je en tovor vina. Kjer je bogastvo, je en hudič; kjer je uboštvo, jih je pa sedem. — Namesto nedoločnega člana (števnika) se rabi nedoločni zaimek neki, kak, kateri itd. Ali bi hotel priti kak večer k meni na prejo? In kaj je Tonček zadnjič neki večer naredil? Pa naj kdo kaj reče! Nekdo je v hiši

eden (êna, êno) in dvájset;
 dvá (dvé) in dvájset; trí
 in dvájset; ênoindvájseti,
 dváindvájseti, tríindvájseti
 edícija ž. izdaja (knjig)
 edikt, -a m., razglas
 edín, -a, -o; edíni sín; edíno
 število = ednína; edíнец,
 -nca m.; edinica ž.; edín-
 ka ž.
 edíniti, -ínim; (z)edínjen, -a,
 -o; edínjenje, -a s.
 edínokrat prisl.
 edinole prisl.
 edínomóžen, -žna, -o
 edínorôjen in -rojèn, -êna,
 -o; edínorojênc, -nca m.
 edínost, -i ž.; edínstvo, -a s.;
 edínstven, -ena, -o (*stven*,
 -a, -o)
 edínozveličáven, -vna, -o
 ednína ž.; ednínski, -a, -o
 efékt, -a m., učinek; efektí-
 ven, -vna, -o; efékten,
 -tna, -o
 efemêren, -rna, -o, enodneven
 éfez, -a m.; éfeški, -a, o-
 Efiált, -a m.
 Egéjsko morje
 egída ž., zaščita
 Egípt, -a m.; Egipčân, -ána
 m., -ánka ž.; egíptovski,
 -a, -o; egipčánski, -a, -o
 egoíst, -a m., sebičen človek,
 sebičnež; egoízem, -zma
 m., sebičnost; egoístičen,
 -čna, -o
 ekléktik, -a m.; eklekticízem,
 -zma m.; ekléktičen, -čna,
 -o
 ekonóm, -a m. gospodar;
 ekonomíja ž., gospodar-
 stvo; ekonómški, -a, -o;
 ekonómičen, -čna, -o

eksákten, -tna, -o, natančen;
 eksáktno znanosti
 eksaltírán, -a, -o, prenapet;
 eksaltíránost, -i ž.
 ekscelénca ž., vzvišeni (na-
 slov)
 eksêrpt, -a m. izpisek; eks-
 cerpírati, -am, izpisati iz
 česa
 eksekúcija ž., izvršitev; ekse-
 kutíva ž.; eksekutíven,
 -vna, -o; eksekucijski, -a,
 -o; eksekútor, -ja m.
 eksemplár, -a m., izvod;
 eksemplárichen, -čna, -o,
 drugim v zgled
 eksisténca ž., bivanje; eksis-
 tírati, -am, biti, živeti;
 eksisténčen, -čna, -o
 ekskurzíja ž., izlet; ekskur-
 zíjski, -a, -o
 eksótičen, -čna, -o tuj, nena-
 vaden
 ekspedírati, -am, odpraviti
 ekspêrt, -a m., izvedenec
 eksploatírati, -am, izkorišča-
 ti, izžemati; eksploatácija
 ž.
 eksplozíja ž.; eksplodíрати,
 -am; eksplozíven, -vna, -o
 ekspresioníst, -a m.; ekspre-
 sionízem, -zma m.; eks-
 presionístičen, -čna, -o
 ekstáza ž., zanos
 ekstrém, -a m. skrajnost;
 ekstrémen, -mna, -o, skra-
 jen
 ekvinókcij, -a m., enakonočje
 ekvipáža ž., oprema (voz in
 konji)
 ekvivalénten, -tna, -o, enako-
 vreden; ekvivalénca ž.
 ekuménski, -a, -o, vesoljen
 elaborát, -a m., izdelek

- elástičen, -čna, -o, prožen; elasticiteta ž. = elástičnost, -i ž.
- eldorado, -a m., obljubljeni (blažena) dežela
- eleganten, -tna, -o, zal, odličen; zalo napravljen; eleganca ž.
- elegija ž.; elégičen, -čna, -o = elegijski, -a, -o
- elektrika ž.; eléktričen, -čna, -o; elektrarna ž.
- eléktrkemija ž.; eléktromagnét, -a m.; eléktromotór, -ja m.; eléktrostátika ž.; eléktrotéhniká ž.
- element, -ênta m., prvina; elementáren, -rna, -o, prvoten, osnoven, pošten, n. pr. početna šola, početni nauk
- eliminirati, -am, izločiti
- elípsa ž., pakrog; elíptičen, -čna, -o, pakrožen; elipsoíd, -a m., pakrožno telo
- Élis, Élide ž. (*élis, -de*)
- elíta ž. izbrana družba; élitna družba
- elízij, -a m., bajeslovno podzemlje pri Grkih; elízijski, -a, -o
- elízija ž., izpah
- emájl, -a m., posteklina; emajlirati, -am, postekliti; emajliran, -a, -o, postekljen
- emancipácija ž., osamosvojitelj; emancipirati se, osamosvojiti se
- Emánuel, -a m.
- emblém, -a m., znamenje, podoba
- émbrij, -a m., zarodek, plod; embrionálen, -lna, -o
- emfáza ž., zanos, pretiravanje, poudarjanje; emfátičen, -čna, -o
- eminéncá ž., prevzvišeni (naslov)
- emócija ž., čustvena razgibanost, vznemirjenost; emocionálen, -lna, -o
- empírija ž., izkustvo; empíríčen, -čna, -o, izkustven
- enáčiti, -im; zenáčen, -a, -o; enáčba ž.; enáčben, -bena, o (*bán, -a*); enáčáj, -a m.
- enájst, enájstič, enájstér, enájstkrat, enajstlétén; enajstérec, -rca m.
- enáč, -a, -o; enáčnost, -i ž.; enáčšen, -šna, -o; enáčšnost, -i ž.
- enakobárven, -vna, -o (*bárvan, -vna*) enakočúten, -tna, -o; enakokrák, -a, -o; enakolíčen, -čna, -o; enakoméren, -rna -o; enakomíseln, (*-sáln*) -elna, -o; enakostráničen, -čna, -o
- enciján, -ána m.; encijánov, -a, -o
- enciklopedija ž., pregledno delo iz vseh znanosti; enciklopédičen, -čna, -o = enciklopédijski, -a, -o; enciklopedíst -a m.
- en čas = slov. nekaj časa
- endívija ž.
- energija ž., sila, krepkost; enérgičen, -čna, -o, krepek, odločen
- ênkrat in enkrát se rabi, kadar govorimo o številu, n. pr. ênkrat sem že bil vaš bebec, ali drugo pot ne bom več; za nedoločni čas

- rabimo kdà j, nékdà j, nekóč; za enkrát (= sedaj) še ne
- enobárven, -vna, -o (-rən); enodnéven, -vna, -o; enoglásen, -sna, -o; enoimén, -a, -o; enoličen, -čna, -o; enostránski, -a, -o; enorazréden, -dna, -o; enoróden, -dna, -o itd.
- enobóžec, -žca m.; enobóštvo, a- s.
- enostáven (= nesestavljen); izba je opravljena zelo enostávnó (po nem.) = sl. preprósto; to ti enostávnó prepovem = sl. kratko in malo prepovem
- enostremén, -a, -o
- enotér, -a, -o
- entuziázem, -zma m., navdušenje; entuziást, -a m., kdor se za kaj navdušuje; entuziástičen, -čna, -o
- epidemíja ž.; epidémíčen, -čna, -o
- epigrám, -a m., pesniški napis, puščica; epigramátičen, -čna, -o; epigrámski, -a, -o
- épika ž., épíčen, -čna, -o = épski, -a, -o; épik, -a m.
- episkopát, -a m., škofje, zbor škofov
- epítheton, rod. epítheta m., pridevek; epítheton órnans, ukrasni pridevek
- epizóda ž., vstavka; vmesno dejanje, postranski dogodek
- epóha ž. (velika) doba; razdobje; epohálen, -lna, -o (-hál-)
- epoléta ž., naramnik
- epopéja ž., junaški ep
- épos, épa in ép, épa m.
- erár, -ja m., državna blagajna; eráričen, -čna, -o
- Erdéljsko, -ega s.; erdéljski, -a, -o
- Eros (éros -a), Érosa m., bog ljubezni; éros, -a m., ljubezen; erótika ž., erótičen, -čna, -o, ljubaven
- eséj -a m.; esejíst, -a m.; esejístika ž.
- eskádra ž., oddelek vojnega brodovja
- eskórta ž., (vojaško) spremstvo, straža; eskortíratí, -am
- estét, -a m.; estétika ž.; estétičen -čna, -o = estétski, -a, -o
- estráda ž., podstenje
- éter, étra m.; etèričen, -čna, -o = étrski, -a, -o
- étika ž. nravoslovje; étíčen, -čna, -o
- etikéta ž., 1. listek z napisom; 2. običaj, strogi predpisi za obnašanje
- etnográf, -a m., narodopisec; etnografíja ž., narodopisje; etnográfíčen, -čna, -o = etnográfski, -a, -o, narodopisni
- étos, étosa m. nravnost
- etuí, etuíja m., tok, pribor
- evangélij, -a m.; evangelíst, -a m.; evangéljski, -a, -o; evangeličàn, -ána m.; evangeličánski, -a, -o

eventuálen, -lna, -o morebiten; eventuálnost, -i ž.
 evfonija ž., lepoglasje, ubranost; evfóničen, -čna, -o
 evharistíja ž., sv. Rešnje Telo; evharističen, -čna, -o
 evidénca ž., razvid; imeti kaj v razvidu; evidenten, -tna, -o, razviden; evidénčen, -čna, -o, kar je v razvidu

evolúcija ž., razvoj; evolucionízem, -zma m.; evolucioníst, -a m.
 Evrázija ž.; evrázijski, -a, -o
 Evrópa ž.; Evropéjlec, -jca m.; Evropéjka ž.; evrópski, -a, -o; Indoevropéjlec, -jca m.; indoevrópski, -a, -o
 evropeizácia ž.
 Ezóp, -a m.; Ezópov, -a, -o

F

Fabiján, -a m., svetniško ime
 fábrica ž., tovarna; fábričan, -a m., tovarniški delavec; fábričanka ž.; fábriški, -a, -o, tovarniški; fabrikánt, -a m., tovarnar; fabrikát, -a, izdelek; fabrikácia ž., izdelovanje
 fábula ž., basen; fabulíst, -a m., pripovedovalec; fabulístika ž.
 Fáeton, -a m.
 fafljáti, -ám; voda, plamen
 fafljá
 fájmošter, -štra m.; fájmoštrski, -a, -o
 fákcija ž., (opozicionalna) stranka; fakciózen, -zna, -o, (opozicionalno) strankarski
 faksímile m.; 2. -la; 3. 5. -lu; 4. -le; 6. -lom, snimek, odliček; faksimilírati, -am
 fáktor, -ja m., 1. opravnik, poslovodja; 2. činitelj
 faktótum, -a m., vsetvor, desna roka
 fáktum, -kta m. in fákt, -a m., dejstvo; fáktičen, -čna, -o, dejanski

fakultativen -vna, -o, mogoč, prost
 fakultéta ž., oddelek vseučiliških študij; fakultéten, -tna, -o
 falánga ž., težko oboroženo vojaško krdelo pri Grkih
 falzificírati, -am, ponarediti, popačiti; falzifikát, -a m., ponarejena stvar
 famílija ž., družina, rodbina; familiáren, -rna, -o, družinski; familiárno zaupno, neprisiljeno
 fanátik, -a m., strasten privrženec; fanátičen, -čna, -o; fanatízem, -zma m.
 fánt, fánta m.; fantič, -iča m.; fantè, -éta m.; fántek, -tka m. in fantèk (-tæk), -tkà m.
 fantóm, -a m., prikazen, privid, slepilo
 fárna ž., kmetija (ameriška); fármár, -ja m., kmetovalec (ameriški); fármarski, -a, -o
 farmacévt, -a m.; farmacévtka ž.; farmacija ž.

fársa ž., gluma, burka
 fasáda ž., odspredje
 fascíkel, -kla m., sveženj,
 zavoj
 fascinírati, -am, očarati, oma-
 miti
 fasíja ž., napoved
 fasóna ž., oblika, kraj
 fašíst, -a m.; fašízem, -zma
 m.; fašístičen, -čna, -o
 fáta morgána, rod. fáte mor-
 gáne ž., zračno slepilo
 fatalízem, -zma m., vera v
 usodo; fatalístičen, -čna,
 -o; fatálen, -lna, -o, usod-
 en, nesrečen
 fávna ž., živalstvo določene-
 ga kraja
 fáza ž., 1. lunina mena; 2.
 stopnja (razvoja)
 fébruar, -ja m.; fébruarski,
 -a, -o
 Fébus, -ba m., Apolon
 federácija ž.; federalíst, -a
 m.; federatíven, -vna, -o
 fèj, medmet; fèj te bódi!
 feljtón, -a m., podlistek; felj-
 toníst, -a m., podlistkar;
 feljtonístičen, -čna, -o
 féniks, -a m., bajesloven ptič
 fenomén, -a m., nenavadna
 prikazen; fenomenálen,
 -lna, -o (-nál-)
 feríálen, -lna, -o (-ál), počit-
 niški
 fés, -a m.
 févd, -a m.; fevdálen, -lna, -o
 (-dál-); fevdalízem, -zma
 m.; févdnik, -a m.
 fiásko nesklonlj., neuspeh
 fidejkomís, -a m., rodbinsko
 posestvo, ki se ne sme pro-
 dati; fidejkomísen, -sna, -o

fíga ž., smokev; fígov, -a -o;
 fígovec, -vca m.
 fíga móž
 fígúra ž., podoba, postava;
 figurálen, -álna, -o (-rál-);
 figurírati, -am
 fijákar, -ja m.; fijákarski, -a,
 -o; fijákati, -am, konje vo-
 diti
 fíkcija ž., izmišljaj
 fíkšen, -sna, -o, stalen, nepre-
 mičen; fiksírati, -am, usta-
 liti, določiti
 filiála ž.; filiálka ž. (-ál-) po-
 družnica; filiálen, -lna, -o,
 podružen, -žna -o
 filíster, -stra m., ozkosrčen
 človek; filístrski, -a, -o
 fílm, -a m.; fílmski, -a, -o
 filológ, -a m.; filológija ž.;
 filológíčen, -čna, -o = fil-
 lolóški, -a, -o
 filozóf, -a m., modroslovec;
 filozofíja ž., modroslovje;
 filozófski, -a, -o = filo-
 zófičen, -čna, -o; filozofí-
 rati, -am
 filtrírati, -am, precditi, oce-
 diti
 fín, -a, -o tenek (nos, sluh,
 okus); dober (dobro uho);
 droben (prah, živ prah);
 drobna pila; rahel (čut);
 olikan (olikano vedenje);
 umeten (umetno delo)
 fináncce, -nc ž. množ., denar-
 no gospodarstvo, denar-
 stvo; finánčen, -čna, -o;
 finánčnik, -a m.; finansí-
 rati, -am
 fingírati, -am, izmisliti; fin-
 gíran, -a, -o, izmišljen, na-
 mišljen
 fírkelj, -klja in -keljna m.

firnež, -a m.
 fiskus, -usa m. državno premoženje; državna blagajna; fiskálen, -lna, -o (-kál-)
 fizik, -a m.; fizičen, -čna, -o; fizikálen, -lna, -o (-kál-)
 fiziológ, -a m.; fiziologíja ž.; fiziológičen, -čna, -o = fiziolóški, -a, -o
 fižól (*fižòg*), fižóla m.; fižólov, -a, -o; fižólovec, -vca m.; fižólovka ž.
 fjórd, -a m.
 fláncat, -a m., gibánica
 flanéla ž.; flanélast, -a, -o
 flávta ž.; flávten, -tna, -o; flavtíst, -a m.
 flegmátik, -a m., hladnokrven človek; flegmátičen, -čna, -o, hladnokrven; flégma ž., hladnokrvnost
 fléten, -tna, -o = ljubek, čeden
 Florénca ž.; florentínski, -a, -o
 Floriján, -ána m.
 flóskula ž., besedno lepotičje
 flotílja ž., majhno ladjevje
 flúid, -a m.
 fofotáti, -ám, -óčem (o velikih pticah)
 fólij, -a m, list, (cela) pola; foliánt, -a m., velika knjiga
 fonétika ž., nauk o glasoslovju; fonétičen, -čna, -o, glasosloven
 fóрма ž., rod. množ. fórm, oblika; formálen, -lna, -o ne: formelen), določen, izrecen; formálnost, -i ž., vnanja oblika; formalízem, -zma, m., pretiravanje v vnanji obliki
 formácija ž., tvorba; formácijski, -a, -o

fórmula ž., obrazec, besedilo; formulár, -ja m., vzorec, zbirka obrazcev; formulírati, -am, dati obliko, izraziti
 forsírati, -am, (pri)siliti, izsiliti
 fórum, -uma m., pristojno sodišče, javno sodišče
 fósfor, -a m.; fósforov, -a, -o; fósforen, -rna, -o
 fotélj, -a m., naslanjač
 fotográf, -a m.; fotografíja ž.; fotográfski, -a, -o = fotográfičen, -čna, -o; fotografírati, -am
 fráča ž.; zafráčiti, -im; fračkáti, -ám, zafráčkáti, -ám, (potratiti)
 frájzinski spomeniki = brižinski spomeniki
 frákar, -ja m.; frakaríja ž.
 frákelj, -klja in -keljna m.; frákeljc, -eljca m.
 framasón, -a m., prostozidar; framasónstvo, -a s.
 Fránc; Francè, -éta; Frán-celj, -eljna; Francíšek, -ška; žen. Fránca, Fráncka, Francíška
 France Anatole (*fräs anatól*), rod. Francea (*fräsa*) Anatola, ali Anatola Francea, svoj. prid. Anatole Franceov (*fräsov*)
 Francóz, -a m.; francóski, -a, -o; francóščina ž.; Frán-cija, Francósko
 francíškán, -a m.; francíškán-ski -a, -o
 fránek, -a m.
 fránža ž., resa, resica
 frapírati, -am, iznenaditi, presenetiti

fráter, -tra m.; frátrček, -čka m.; frátrski, -a, -o
 fráza ž., rečenica; frazeologija ž., nauk o rečenicah; fráza, prazna beseda, pühlica; frazêr, -ja m.; frazárstvo, -a s.; frazárski, -a, -o
 fréska ž., na presno slikane podobe
 frfljâti, -âm; frfljast, -a, -o; frfljâč, -a m.
 frfôtiniti, -em
 frfra ž.; frfrâv, -áva, -o; frfrâvec, -vca m.; frfrâvka m.; frfúlja ž.
 frigelj, -glja m.; frigeljc, -eljca m.
 frivólen, -lna, -o (-vól-), lahkomiseln v svetih rečeh, nesramen
 frizêr, -ja m., brivec; frizêrski, -a, -o, brivski; frizírati, -am; frizúra ž.

frkavec, -vca m.
 frklja ž., frfrasto dekle
 frliti, -im; frljenje, -a s.; frljâv, -áva, -o; frljâvi lasje
 fróna ž., pročelje kakega poslopja; bojna črta
 frúla ž., piščal; frúliti, -im; fruljênje, -a s.
 fudlâti, -âm vihravo govoriti, ravnati
 fúflja ž.; fufljâč, -a m.; fufljâti, -âm
 fúnkcija ž., delovanje, opravilo; funkcionár, -ja m. funkcionálen, -lna, -o (-nâl-), funkcionírati, -am; fúnkcijski, -a, -o
 fúrija ž.; fúrijast, -a, -o
 furnír, -ja m., oplatica; furnírati, -am, oplatiti
 fužína ž.

G

gáber, -bra m.; gábrov, -a, -o; gábrovec, -vca m.; gábrc, -a m.; gabrček, -čka m.
 Gábrijel, -a m.; Gabrijéla ž.
 gagljâti, -âm, (pog. *gagljât*); gos, kokoš gaglja
 gájba ž. (ne: kajba) = kletka
 galánten, -tna, -o, vljuden, udvorljiv
 galéb, -a m.
 Gálec, -lca m.; Gálja ž.; gálski, -a, -o (*gâl-*)
 galéja ž., bojna ladja v srednjem veku
 galeót = galijót, -a m.
 galerija ž.; galerijski, -a, -o
 galijót, -a m., suženj (veslač) na galeji = galeót

Galiléja ž.; Galiléjec, -jca m.; galiléjski, -a, -o
 Galiléo Galiléi, rod. Galiléa Galiléija; svoj. prid. Galiléo Galiléijev, -a, -o
 galòp, -òpa m., v galópu, skok; galopírati, -am, v skok jahati, dirjati; skokoma jezdit
 galóša ž.
 galún, -a m.; galúnov, -a, -o
 Galváni, -ija, fiziolog; galvánski, -a, -o; galvanízem, -zma m.; galvanizírati, -am; galvanómeter, m.; galvanoplástika ž.

Gama Vasco da (*vásko*); rod.

Game (in Gama), prid.

Gamov, -a, -o

gamáša ž. = sl. golenica

Ganiméd, -a m.

ganíti, gánem, ganil, -íla, -o;

gánjen, -a, -o; gánjenje,

-a s.; gánjenost, -i, ž.;

ganljiv, -íva, -o

garancíja ž., poroštvo, jam-

stvo; garantírati, -am, po-

rok biti, jamčiti

garáti, -ám (pog. *garàt*); zga-

rán, -a, -o

garáža ž.

garderóba ž., shramba za

obleko; garderobêr, -êrja

m.; garderobêrka ž.

gárje ž. množ., rod. gárij;

gárjav, -a, -o; gárjavec,

-vca m.; gárjavica ž.; gár-

javka ž.

garnírati, -am, 1. opremiti;

2. obložiti; garnitúra ž.,

oprema, priklada

garnizíja ž., posadka; garni-

zíjski, -a, -o

gasílec, -lca (*-yca*) m.; gasí-

len, -lna, -o, n. pr. gasílno

društvo; gasílnik, -a m.;

gasílnica ž.; gasílski, -a,

-o, n. pr. gasílski dom

(*-sil-*)

gasíti (pog. *gasit*), -ím; uga-

šen, -êna, -o; gašenje, -a s.

Gaskónjec, -njca m.

gásniti (pog. *gásnit*), gásnem

(neprehodno); del. sed. gas-

nóč, -a, -e; lúči gásnejo

gásčerica ž.

Gášper, -ja m.; gášperček,

-čka m. (železna pečica)

gátiti, -im, (na)gáčen, -ena,

-o; gáčenje, -a s.

gáz, -í ž.

gáziti (pog. *gázit*), -im, (iz)-

gážen, -ena, -o; gáženje,

-a s.; gáznja ž.

gáža ž., plača; gažíst, -a m.,

nameščenec s stalno plačo

géjzir -a m., gorek vrec

generál, -a m.; generálski

(*-rál-*), -a, -o, generala se

tičoč; generálen (ne: gene-

relen), -lna, -o, splošen, n.

pr. generalni ravnatelj; ge-

neralizirati, -am, posploši-

ti; generalizácija ž.; gene-

ralísimus, vrhovni general

génétič (*-iú*), -a m.

génij, -a m., veleum; geni-

álen, -lna, -o; geniálnost,

-i ž. (*-ál-*)

génre (*žánr*) rod. genra, daj.

genru m. 1. vrsta, slog;

2. slika iz življenja; génr-

ski, n. pr. genrska slika =

žánr, rod. žánra, žánrski,

-a, -o

gentleman (*džéntlmen*), -na

m., človek z veliko izo-

brazbo in odličnega ve-

denja

geodét -a m., zemljemerec;

geodezíja ž., zemljemerstvo

geologíja ž., zemljėslovje;

geológ, -a m.; geolóški,

-a, -o

George (*Žórž*), franc. osebno

ime; rod. Georgea (*Žór-*

ža); svoj. prid. Georgeov

(*Žóržov*)

George Lloyd (*džórdž*), angl.

osebno ime; rod. Georgea

(*džórdža*); svoj. prid. Lloyd

Georgeov (*džórdžov*)

gépelj, -eljna m., vitel, -tla

Germán, -a m.; Germánija ž.; germánstvo -a s.; germánski, -a, -o; germanizem, -zma m.; germanizirati, -am

gèslo, -a s.

gèsta ž. kretnja; gestikulácija ž., kretanje ob govorenju; gestikulírati, -am

gibáti in gíbati (pog. *gíbat*), -bljem, -bam; gíbljaj, -ja m.; gíbljiv, -íva, -o; gibálo, -a s.; gibálen, -lna, -o (-*bál-*); gibálnica ž.; gíbčen, -čna, -o; gíbčnost, -i ž.; gíbek, -bka -o

gigánt, -a m., velikan, gígántski, -a, -o, n. pr. gígántska prikazen

giljotína ž., orodje za obglavljanje

gimnázija ž.; gimnazijec, -jca m.; gimnazijka ž.; gimnazijski, -a, -o; gimnaziálec, -lca m.; gimnaziálka ž.; gimnaziálen, -lna, -o (-*ál-*)

gínévati, -évam = gíniti (pog. *gínit*), -nem

gíniti, -nem; 1. od žeje gíniti; g. za čim; 2. gíniti, -nem (= ganíti); gínjen, -a, -o; gínjenje, -a s.; gínjenost, -i ž. (ne: ganotje); gínljiv, -íva, -o

gírlánda ž., cvetna kita

gizdalín, -a m.; gizdalínka ž.

gízdati, -am (se); gízdáv, -áva, -o; gízdáven, -vna, -o; gízdávec, -vca m.; gízdávka ž.; gízdávnost, -i

glacérokavice (*glasé-*) v glacerokavicah

gládek, -dka, -o; prim. glájši, -a, -e in gladkéjši, -a, -e; prisl. prim. gláje; glád-kost, -i ž.

gladiátor, -ja m.

gláđiti (pog. *gláđit*); -im; (iz)glájen, -ena, -o; glájenje, -a s.; glája ž.; gládilen, -lna, -o (-*díl-*); gládílnik (-*díj-*), -a m.

Gladstone (*gladston*), angleški državnik, rod. Gladstona; svoj. prid. Gladstonov, -a, -o

glágol, -a m.; glágolski, -a, -o; glágolen, -lna, -o; glágolnik (-*gol-*) a m.

glagólica ž.; glagóliški, -a, -o; glagoljš, -a m.

glás, glasú in glása m.; na glás (glasno); na glas govoriti; na ves glas vpiti; na glasu biti; hiša je na glasu

glásba ž.; glásben (-*bən*), -sbena, -o; glásbenik, -a m.; glasbilo, -a s.

glásen in glasèn (*glasèn*) glasán; glásna in -à, glásno in glasno, -í, -é; prisl. glasno

glasílka ž. (-*síl-*)

glasíti (pog. *glasit*), -ím; uglašèn, -èna, -o; glašènje, -a s.; glasílen, -lna, -o (-*síl-*)

gláska ž., nota

glasník, -a m.

glásom predl. (po nem.) = sl. n. pr. glasom zadnjih uradnih poročil = po zadnjih uradnih poročilih; glasom uradnega ukaza = po uradnem ukazu ali: z uradnim ukazom

- gláva ž.; iz gláve znati; manjš. 1. glávica, dobro glávico imeti; 2. glavica, zelnata, lanena glavica itd.
- glávnja ž., živ ogorek
- glavoból (-ból), -a m.
- glazúra ž., lošč, -a m.; glazírati, -am; lóščati, -am
- gledálec, -lca (-lác, -úca) m.; gledálka (-áuka) ž.
- glédati (pog. *glédati*), glédam; sed. del. gledajóč, -a, -e; vel. gléj, gléjva in glédaj, glédajva itd.; gledé česa; gledé na kaj; ne gledé na kaj
- gledišče, -a s. = gledališče, -a s.; gledališčen, -ščna, -o, n. pr. gledališčna igra
- glén, -a m. der Schleim (pri živalih); glénav, -a, -o; glénavica ž.
- glézenj, -žnja m.
- glína ž.; glínén, -a, -o; glínast, -a, -o; glínov, -a, -o; glínovina ž.
- glísta ž.; glístav, -a, -o; glístavec, -vca m. (glístav človek); glíščav, -a, -o
- glíva, glívica ž.
- glóbatí, -bam, -bljem; voda globa
- globél (-béu), globéli ž.; globélnik (-béu-), -a m.
- globòk, -òka, -o; prim. globljí, -a, -e; globóčji, -a, -e; globokéjši, -a, -e; prisl. prim. globlje, globóče, globokéje; dol. globòki, -ega
- globòko v sestavi: globòko občúten, -tna, -o; globokomíseln, -lna, -o; globokoséžen, -žna, -o; globokóúmen, -mna, -o
- glóbus, -usa m., zemeljska krogla
- glódati (pog. *glódat*), -dam, -jem; glodávec, -vca m.; glodávka ž.
- glórija ž.
- glorióla ž.
- glósa ž.; glosírati, -am; glosátor, -ja m.
- glúh, -a, glúho in gluhó; dol.: glúhi, -ega
- gluhoném, -a, -o; prid.: glu-honémec, -mca m.; gluho-némnica ž.
- glúmiti, -im; glúmljenje, -a s.
- glúmpec, -pca m. = gúmpec, -pca m.
- glúp, -a, -o; glúpost, -i ž.
- gmóta ž.
- gmóten, -tna, -o; tvaren, -rna, -o
- gnéca ž.
- gnèsti (pog. *gnèsti*), gnètem; del. sed. gnetóč, -a, -e; ugnètèn, -èna, -o; gnetènje, -a s.; gnétati, -am; gnetílo, -a s.
- gnév, -a m.; gnéviti se; gnéven, -vna, o;
- gnézdece, -a s. (-dáce)
- gnézdití (pog. *gnézdit*), -im; gnézdenje, -a s.
- gnída ž., gnídav, -a, -o; gnídavec, -vca m.
- gníti, gníjem; gníl (*gníu*), -a, -o; gnílád, -i ž.; gníloba ž.; gnílec, -lca (-úca) m.; gnítje, -a s.
- gnját, -í ž.; gnjátén, -tna, -o; gnjátnica ž.
- gnjáviti (pog. *gnjáviti*), -im; gnjávljenje, -a s.; gnjávjež, -a m.

gnjécati, -am, (počasi in okorno se vesti); gnjécalo, -a s., okoren človek; gnjéc-
cast, -a, -o

gnócati, -am; kaj se gnócaš (obotavljaš)?

gnój, gnója in gnojá m.; zmesni gnoj; na gnóju; gnójnica ž.; gnojíti (pog. *gnojít*), -ím; gnojíl, -íla, -o

gnúsiti (pog. *gnúsit*), -im; (o)gnúšen, -ena, -o; gnú-
šenje, -a s.

góba ž.; góbov, -a, -o; gó-
bova juha; góbav, -a, -o;
góbavec, -vca m.; góbav-
ka ž.; góbavost, -i ž.

gobezdáti (pog. *gobezdàt*),
-am; gobezdáv, -áva, -o;
gobezdúlja ž.

gód, -ú in góda m.; za góda
(zarana) priti; pogódu biti;
pogódu storiti

godálen, -alna, -o (-*dál*-)

gódba ž., rod. množ. gódb;
gódben, -dbena, -o (-*bæn*,
-a); gódbeno društvo; gód-
benik, -a m.

gódec, -dca m.; gódčev, -a,
-o; gódčevski, -a, -o

gódlja ž.; gódljast, -a, -o

godljáti (pog. *godljàt*), -ám
godovnják, -a m., kdor ima
god; godovnjáča ž.

godrnjáti (pog. *godrnjàt*),
-am; godrnjánje, -a s.; go-
drnjáč, -a m.; godrnjáv,
áva, -o; godrnjávec, -vca
m.; godrnjávka ž.

Goethe, rod. -theja, prid. Goe-
thejev, -a, -o

góflja ž. (nem.) = gobezdač,
širokoustnež; gofljáti (pog.
gofljàt), -am, = sl. gobez-
dati, ustiti se

gòl (*gòu*), gòla, goló, golí,
-é; gòli, -ega; do gòlega
koga sleči

gól (*gòu*), golí ž.

golčáti (pog. *goučàt*), -ím;
del. sed. golččč, -a, -e; gol-
čánje, -a s.; gólč, -a m.
(*gòuč*)

goldínar, -ja m.

goleníca ž.

golíti (pog. *gòlit*), -ím; (o-)
goljèn, -èna, -o; goljènje,
-a s.; goljáva ž.

goljuf, -úfa m.; goljufáti (pog.
goljufàt), -ám; goljufiv,
-íva, -o; goljufivec, -vca
m.; goljufivost, -i ž.

golóbček, -bčka m.; golob-
nják, -a m.

gólsniti, -em (pog. *gòusnit*)
gólša ž. (*gòuša*); golšáv,
-áva, -o

gólšec, -šca (*gòuš-*) m.; neki
plevel

gólt, -a m.; goltánec, -nca m.
(*gòut-*)

gomezéti, -ím; gomezènje,
-a s.

gomíla ž.

gomizljáti, -ám; mravljinci
gomizljajo

gomoléti, -ím (= gomezéti);
gomolénje, -a s.; gomolé-
ča svetloba

gomòlj, -mólja m.; gomólja
ž.; gomolja sira; gomòl-
ljast, -a, -o; gomoljíka ž.;
gomoljíti se; gomóljnica ž.

gòn, góna m.

góndola ž.; gondoljêr, -ja m.
goníti (pog. *gônít*), -im; gón-
njenje, -a s.; gonílen, -lna,
-o; gonílec, -lca m. (*-nít*-)

gónja ž.; gonjáč, -a m.; go-
njáj, -a m.

gôra, goré in gôre, 4. goró,
na góro; množ. goré in
gôre, gorá in gôr; gorám
in gôram; goráh in gô-
rah; gorámi; gôrski, -a,
-o; pogórje, -a s.; vino-
górski, -a -o; gorník, -a
m.; gôrščina ž.

Gorčakov, ruski državnik;
rod. Gorčakova, daj. Gor-
čakovu; svoj. prid. Gor-
čakóvlji, -lja, -lje, n. pr.
okrožnica Gorčakova (rod.
samostalnika) ali Gorča-
kóvlja

gorčica ž.; gorčičen, -čna, -o,
n. pr. gorčično zrno

gôrek, -rka, -o; na górkem
biti

gorénji, górnji; górnjica (gor-
nja izba), gornják, kdor je
zgoraj; Gorénjec,, -njca
m.; Gorénjsko, na Go-
rénjskem; gorénjski, -a, -o
gorést, -i ž.

goréti (pog. *gôret*), -ím; go-
rêč, -éča, -e; gorênje, -a s.;
gorljiv, -íva, -o; gorljivost,
-i ž.

gôri na vprašanje kje?; gôr
na vprašanje kam?

gôri in dôli = gôr in dôl
gorjánec, -nca m.; gorjánka
ž.; gorjánski, -a, -o

gorjúp, -a, -o (= grenek);
gorjúpo maslo, gorjúpo
komu biti

Górki Máksim, rus. pripo-
vednik; 2. Górkoga; 3.
Górkemu; črtice Maksima
Górkoga

górši in górji, primernik k
zál, sláb (hud)

gós, -í ž.; v gósjem redu;
góska ž.

gósli ž. množ.; góslati, -am
(na gosli gosti), goslár, -ja
m.; góseln, -lna, -o = gó-
selski, -a, -o; góselnik
(*-sál*-), -a m., tok za gosli

gospá ž., 2. gospé, 3. in 5.
gospé, 4. gospó, 6. z go-
spó; dvoj. 1., 2., 4. gospé;
3., 6. gospéma; 5. pri go-
spéh; množ. 1., 4. gospé;
2. gospé in gospá; 3. go-
spém; 5. pri gospéh; 6. z
gospémi; gospénji, -a, -e

gospá zdravnica; gospá pro-
fésorica; gospá odvénica
(poklic), toda: gospa zdrav-
níkova itd. = žena zdrav-
níkova

Gospá Svéta; Gosposvétčan,
-a m.; gosposvétski, -a, -o;
Gosposvétsko pólje

gospód, -a m.; množ. -ódje;
prid. gospódov, -a, -o; go-
spôski, -a, -o; gospodová-
ti, -újem, nad kom ali čez
koga; gospodoválen, -lna,
-o (*-vál*-); gospodoválec,
-lca (*-yca*)

gospodáriti, -im; gospodárje-
nje, -a s.; gospodáren,
-rna, -o; gospodárna žena;
gospodárstvo, -a s.; go-
spodárstven, -stvena, -o
(*-stvan, -a*)

gospodična ž.; prid. gospo-
dičin, -a, -o

gospodinja ž.; gospodinjski, -a, -o; gospodinjstvo, -a s.; gospodinjiti, -im; gospodinjenje, -a s.

Gospójnica ž.; Vélika, Mála
Gospójnica = Véliki, Máli
Šmaren

gospóska ž., oblast = gospóstvo, gospóščina

gospostvažêljen, -ljna, -o = gospostva željen; gospostvožêljnost, -i ž.

gospóšček, -ščka m., der Hochstapler

góst, -a, -o in -ó; prim. gostéjši, -a, -e; na góstu posejati; pogóstu = večkrat, često; pogóstoma; v sestavi: gostobeséden, -dna, -o; gostocvéten, -tna, -o; gostokrven, -vna, -o itd.

gòst, gòsta m.; množ. gòstje; v gòsti iti; v gòstih biti = v gostéh biti; gostoljúbje, -a s.

gostáč, -a m.; gostáčka ž.; prid. gostáckin, -ina, -o

góstba ž. = pogostitev

gósti, gódem; gódenje, -a s.

gostílna ž., rod. množ. -íln; gostílnica ž.; gostílniški, -a, -o; gostilničar, -ja m. (-stíl-)

gòstinja ž. = gòstja ž. = ženska, ki gostuje

gostínski, -a, -o, kar pripada gostom; gostínska soba; gostínska zveza; gostínski koga počastiti

gostíti (pog. *gostit*), -ím, pogostíti koga; pogoščên, -êna, -o; goščênje, -a s.

gostíti (pog. *gostit*), -ím = gosto narediti; zgoščên, -êna, -o; zgoščênje, -a s.

gostoléti (pog. *gostolêt*), -ím; gostolênje, -a s. = ptičje petje

gostolévek, -vka m.

gostosévci, -ev m. množ., plejade

góšča ž.; goščáva ž.; goščáv, -i ž.; goščávje, -a s.

Gót, -a m.; 1. množ. Gótje; gótski, -a, -o, n. pr. jezik; gótščina ž.; gótica ž. gótsko pismo; gótika ž., gótska umetnost; gótičen, -čna, -o = gótski, -a, -o, n. pr. gótski slog

gotòv, -óva, -o; za gotóvo vedeti; dogodek na gotovo postaviti; gotov sem z delom, (po nem.) = sl. končal sem delo, naredil sem; gotov sem s pisanjem = sl. spisal sem; gotov (po roman.-nem.) = sl. neki, nekaj, nekak, nekateri, določen itd., n. pr. prišle so neke (ne: gotove) stvari vmes ali: nekaj je vmes prišlo; nekateri (ne: gotovi) ljudje se zlahka sprijaznijo z nepriilikami življenja; nove smeri v umetnosti zadnjih let niso ugajale vsem, ampak le nekaterim (ne: gotovim) slovstveno izobraženim bralcem

govédo, -a s. (posamezna žival): eno, dvoje, troje govédo; množ. govéda = govéd, -i ž. (skupno ime); govéji, -a, -e; govéji jêzik, govéje mesó; govédina ž.

- govédar, -ja m.
 góvno, -a s.; govnač, -a m.
 góvor, -a m.
 govóren, -rna -o; govorilen, -lna, -o; govoriľnica ž. (-rit-)
 govóriti (pog. govórit), -im; govóril, -íla, -ílo in govóriľo; govorjénje, -a s.; govóriti o čem, tudi od česa; g. zoper koga ali kaj, čez koga; govóriti po francosko ali francoski (ne: po francoski)
 gòzd, gòzda m.; v gózdu; gózdje s. skupno ime; gòzden, -dna, -o; gòzdni čuvaj; gozdár, -ja m.; gozdáríti, -im; gozdárjenje, -a s.
 gozdíti, -im, zagózdo zabiti; (za)gožèn, -èna, -o; gožénje, -a s.
 góž, -i ž.; pet goži
 grábiti (pog. grábit), -im: (po)grábljen, -a, -o; grábljenje, -a s.; grábiľec, -lca m. (-yca in -lca); grabljív, -íva -o; grabljívost, -i ž.; grábež, -a m.; grabúlja ž.; grabljáti, -ám, grabljác, -a m.; grabljíca ž.
 gráblje ž. množ., rod. grábelj; manjš. grábljice ž.; grábeljnik, -a m.; grábljišče, -a s.
 grácijsa ž., milina; grációzen, -zna, -o; grációznost, -i ž.
 grád, -ú in gráda m.; množ. -dóvi; grájski, -a, -o
 Gradáščica ž., potok v Ljubljani; gradáški, -a, -o
 grádben, -a, -o; grádbenik, -a m.; grádbenost, -i ž. (-ban, -a)
 Grádec, -dca m.; Nemški Grádec; Grádcán, -a m.; Grádcánka ž.; prid. gráški, -a, -o
 gradíti (pog. gradit), -im; (z)grajèn, -èna, -o; grajénje, -a s.
 grádnja ž.
 graduácija ž., delitev na stopnje; graduálen, -lna, -o (ne: graduelen) postopen, po stopnjah
 gráfika ž., risalna in pisalna umetnost; gráfičen, -čna, -o
 gráh, gráha m.; gráhov, n. pr. gráhova juha; gráhovec, -vca m.; gráhovica ž.
 gráhor, -a m.; gráhorka ž.
 grájati, -jam; grája se mi kaj (gnusi se mi); grajálén, -lna, -o; grajálec, -lca m. (-jál-); grajljív, -íva, -o
 gramòz, -óza in grámoz, -a m., grušč
 grámpa ž.; grámpast, -a, -o; grámpav, -a, -o
 granát, -a m.; granátov, -a, -o in granáten, -tna -o, n. pr. granátovo ali granátno jabolko; granátnordèč
 grandiózen, -zna, -o, veličasten
 gráničar, -ja m.
 graščák, -a m.; graščákinja ž.; graščína ž.; graščínski, -a, -o
 grášica ž., grahor, grahor-ka; grášičen, -čna, o, n. pr. grášična moka

gravírati, -am, vrezati; vrezovati; gravêr, -êrja m., vrezovalec

gravitácija ž., težnost; gravitírati, -am

gr̂ba ž.; gr̂bav, -a, -o; gr̂bavec, -vca m.; gr̂bavka ž.

gr̂ča ž.; gr̂čav, -a, -o; gr̂čavka ž., gr̂čava palica; gr̂čavína ž.

gr̂d, -a, -o in -ó, n. pr. če ne gre z lepo, pa z gr̂do (= na gr̂d način); v sestavi gr̂doglêd, -a, -o; gr̂doglédnost, -a ž.

gr̂dávš, -i ž.

gr̂díti (pog. *gr̂dit*), -ím; trp. del. pret. oĝrden, -a, -o; gr̂dênje, -a s.; gr̂dílen, -lna, -o; gr̂dílnica ž. (-dí-), pamflét

gr̂blja ž.; gr̂bljica ž.; grebljái (pog. *grebljât*), -ám, z grebljo čistiti

gr̂bsti, gr̂bem; grebóč, -a, -e; zagrebên, -êna, -o; gr̂bel, gr̂bla, -o; grebênje, -a s.

gr̂eda ž.; tópla greda

gr̂edelj, -dlja m.; gr̂edeljnica ž.

Gr̂êgor, Gregôrja m.; gregorijánski, -a, -o

gr̂em, íti; 2. in 3. os. dvoj. gr̂esta in gr̂está; 1. množ. gr̂émo, gr̂émo in gr̂emò; 2. os. množ. gr̂este, gr̂estè in gr̂éste; 3. os. množ. gr̂edó, gr̂ejó in gr̂êjo; stara rečenica: kar léze ino gr̂éde; gr̂e za kaj (ne: gre se za kaj)

gr̂emij, -a m., zbor; gr̂emíalen, -lna, -o

gr̂enák in gr̂enèk (*gr̂enèk*), gr̂enek; gr̂enka in gr̂enkà, gr̂enkó; množ. gr̂enkí; dol. gr̂ênki, -ega

gr̂eníti (pog. *gr̂enit*), -ím; gr̂enèč, -éča, -e; (za)gr̂enjèn, -êna, -o; gr̂enjênje, -a s.; gr̂enjáva ž.

gr̂és, -a m. = zdròb, -óba m. gr̂éznica ž.

gr̂gútati, -am

gr̂ičevje, -a s.

gr̂ičevnat, -a, -o = gr̂ičast, -a, -o = gr̂ičnat, -a, -o, gr̂ičât, -áta, -o

gr̂ínta ž.; gr̂íntav, -a, -o; gr̂íntavec, -vca m., gr̂íntav človek

Gr̂íntovec, -vca m.; Gr̂íntovci množ.

gr̂ísti, gr̂ízem; gr̂ízóč, -a, -e; ugr̂ízen, -a, -o; gr̂ízenje, -a s.; gr̂ízavica ž.; gr̂ízljáv, -a, -o

gr̂íža ž.; gr̂ížav, -a, -o; gr̂ížavi otroci

gr̂ížljaj, -a m.; gr̂ížljaj kruha; ugr̂ížljaj, -a m.

gr̂llica ž.; gr̂ličji, -a, -e; gr̂ličin, -ina, -o

gr̂ljevíca ž., borovina

gr̂flo, -a s.; gr̂lce, -a s. (*gr̂lce*); gr̂flen, -lena, -o (-lên-a); gr̂leni glas; gr̂lena žila; gr̂lovka ž., davica; gr̂lski, -a, -o (*gr̂l-*)

gr̂m, -a m.; gr̂mek, gr̂mka m.

gr̂máda ž.; gr̂mádit, -im; nagrmáden, -ena, -eno; gr̂mádenje, -a s.

gr̂mášča ž.

gr̂mėti (pog. *gr̂mêt*), gr̂mím; gr̂mênje, -a s.; gr̂mjláva ž.

- grobiján, -a m.; grobijánski, -a, -o
- gróblja ž.; grobljíšče, -a s.
- gródelj, -dlja m., taljeno železo
- grôf, grôfa m.; množ. -ôfje; grôfinja in grofica ž.; prid. grofičin, -a, -o; grofóvski, -a, -o
- grohòt in krohòt, -òta m.; grohotáti se (pog. *grohotát*) = krohotáti se
- gròm, grôma m.; grómski, -a, -o
- Grosúplje, rod. Grosúpljega, mest. na Grosúpljem
- grotéska ž.; grotésken, -skna, -o, nenavaden, čuden, smešen
- gròzd, gròzda m.; gròzden, -dna, -o; gròzdje, -a s.; gròzdjiče s.; suho grozdje
- gròzen in grozán, gròzna, gròzno; množ. grozní in gròzni
- gròzepól (po nem.) = sl. grozen
- grozít (pog. *grozit*), -im; grozèč, -éča, -e; (o)grožèn, -èna, -o; grožènje, -a s.; grozljiv, -íva, -o; gròznja ž.
- grúdi ž. množ. = prsi, nedra, nedrije
- grúlit (pog. *grúlit*), -im; grulèč; grúljenje, -a s.
- grúnt, grúnta m. (nem.) = zemljišče, kmetija, zemlja; graščina ima sedem zemelj; grúntar, -ja m., zemlják, kmet
- grúpa ž., skupina; grupirati, -am; grupácija ž.
- grúšč, -a m.; gruščevít, -a, -o
- gúba ž. in gubà, -è; dvé gúbí in dvé gubé; množ. gúbé in gubé, 2. gúb in gubá
- gubernátor, -ja m.
- gubèrnij, -a m., vlada, oblast; gubèrnijski, -a, -o; gubèrniálen, -álna, -o (-ál-)
- guerilla, -e ž. (izg. *gerilja*), četniško, hajduško vojskovanje; guerillski, -a, -o
- gúncati (se) = gúgati se; gúncalica ž.; gúncalnik, -a (-cau-)
- gúgati (pog. *gúgat*), -am; gúgav, -a, -o; gúgavec, -vca m.; gúgavka ž.; gúgálnica ž. (-gáu-); gúgálen, -lna, -o (-gál-); gúgljati (pog. *gúgljät*), -ám; gúglja ž.; gúgljav, -a, -o; gúgljavec, -vca m.
- gúlit (pog. *gúlit*), -im; ogúljen, -ena, -o; gúljenje, -a s.
- gúljaž, -a m., jed
- gúmb, -a m.; gúmbnica ž.
- gúmi, -ja m. = sl. cedíka; gúmijev, -a, -o; gúmiast in gúmast, -a, -o; gúmijevka ž.
- gusár, -ja m., morski ropar
- gubernánta ž., vzgojiteljica
- gubernêr, -ja m., vladarjev namestnik v deželi
- gutapêrča ž.
- gvardiján, -a m.
- gváš, -a m. vrsta slikanja z vodenimi barvami

H

h predlog pred g in k, n. pr.
h glavarju, h kovaču

Haag, -a m.; haaški, -a, -o

habát, -a m.; habátov, -a, -o;

habátovje, -a s. = hebát

hábatí, -am, suvati; hábanje,

-a s.; hábniti, -nem; háb-

njenje, -a s.

habituálen, -álna, -o, nava-

den, vaje

Hádrian, -a m., rimski cesar

hadriján, -a m., koper

hágiografija ž., življenjepís

svetnikov

hahljáti (pog. *hahljät*), -ám;

vino iz soda hahljá; hah-

ljánje, -a s.; hahljáv, -áva,

-o; hahljávec, -vca m.;

hahljávka ž.

hàjdi medmet; hàjdiva, -dita,

-dimo, -dite

Hájduk Véljko; rod. Hájdu-

ka Véljka; svoj. prid. Háj-

duk Véljkov, -a, -o

hádra (*hádra*) ž., 1. plevel,

2. psovka človeku

hálja ž., háljica ž.

Háloze ž. množ.

halóžje, -a s.

halucinácija ž., zmota čutov,

utvor

hamedráti, -ám, ohlapna

obleka hamedrá

hámlla ž., trapast človek;

hámlljast, -a, -o; hámlljati,

-ám

hándžar, -ja m., velik nož

hárem, -ema m.

hárfá ž., plunka; harfeníst,

-a m.; harfenístinja in har-

fenístka ž.

hármónij, -a m.

hármónija ž., soglasje, sklad-

nost; hármóničen, -čna, -o,

skladen, ubran

hármónika ž., tudi množ.

hármónike

hárpíja ž., požrešna baje-

slovna ptica

hárpúna ž.; hárpúnar, -ja m.

hásek, -ska m.; hásniti, -em

(madž.) = korist, koristiti

hausse (*ós*), dvig vrednost-

nih papirjev na borzi

hávbíca ž., vrsta topov

hávelok, -a m., vrsta plašča

Havre (*ávur*); rod. Havra; v

Havru

házárd, -a m., igra na slepo

srečo; házárden, -dna, -o;

házárdna igra; házárdíra-

tí, -am

házéna ž.; házenášica ž.

hčí ž.; 2. hčére; 3. 5. hčéri;

4. hčér; 6. s hčérjo; dvoj.

1. 4. hčéri; 2. hčerí; 3. 5.

6. hčérama; množ. hčére,

2. hčér, hčerá, hčerí; hčé-

ram, -ah, -ami; manjš.

hčérka; v otroškem govo-

ru: hčérkica; prid. hčérin,

-a, -o; hčérinji, -a, -e; hčér-

stvo, a- s.

hebát (*habát*) = habát

hegemoníja ž., prevlada, nad-

vlada; gospodovanje

hehetáti (pog. *hehetät*), -ám

se

Heine (*hájne*), -neja; Heine-

jev, -a, -o

Heláda ž.

helioskóp, -a m., daljnogled za

sonce; heliostát, -a m.; he-

liotróp, -a m.; helioterapi-

ja ž.; heliocéntričen, -čna, -o

- helót, -a m., suženj v Šparti
 hemeroídi, -ov m. množ.,
 zlata žila (bolezen)
 heráldika ž., grboslovje; he-
 ráldičen, -čna, -o
 herbárij, -a m.
 herétik, -a m., krivoverec;
 herezija ž., krivoverstvo
 Hêrkul, -a m.; Hêrkulov, -a,
 -o
 hermelín, -a m.; hermelínast,
 -a, -o
 Hêrmes, -esa m., pri Rim-
 ljanih: Merkúr, -ja
 hermétičen, -čna, -o, nepro-
 pusten; hermétično zaprt,
 nepropustno zaprt
 herój, -a m., junak; herój-
 stvo -a s. = heroízem,
 -zma m., junaštvo; herój-
 ski, -a, -o = heróičen,
 -čna, -o, junaški
 Herriot (*erjó*), rod. Herrio-
 ta (*erjója*); svoj. prid.
 Herriotov (*erjójev*)
 heterogén, -a, -o, raznovr-
 sten, raznoter
 hiát, -a m., zev
 hidrávlika ž., nauk o vodni
 sili; hidrávličén, -čna, -o
 hierarhija ž., duhovniška
 oblast, duhovništvo, hier-
 árhičen, -čna, -o
 hieroglíf, -a m., egipčanska
 pisava
 higiéna ž., zdravoslovje; hi-
 giénski, -a, -o = higiéni-
 čén, -čna, -o
 hijacint, -a m., vrtni hijacint
 hijéna ž.
 hílja ž., krava s hilimi (na-
 zaj zavitimi) rogovi; hí-
 ljec, -ljca m. vol s hilimi
 rogovi
 hímna ž., rod. množ. himen
 hinávec, -vca m.; hinávka ž.;
 hinávski, -a, -o; hinávstvo,
 -a s.
 híniti -im; hinèč, -éča, -e;
 hínjen, -a, -o; hínjenje, -a s.;
 hinjáva ž.; hinljív, -a, -o
 híp, -a m.; na híp = takoj;
 hip na hip
 hipnóza ž., umetno uspava-
 nje; hipnótičen, -čna, -o;
 hipnotizirati, -am; hipno-
 tizêr, -ja m.
 hipotéka ž., zastava; hipote-
 káren, -rna, -o
 hipotéza ž., domneva, po-
 skusna razlaga; hipotéti-
 čén, -čna, -o
 hírati (pog. *hírat*), -am; hí-
 rav -a, -o; híravec, -vca
 m.; híravka ž.; hírálnica
 (-*rál-*) ž.
 histórija ž., zgodovina; hi-
 stórik, -a m., zgodovinar;
 históričen, -čna -o, zgado-
 vinski; historiát, -a m.;
 zgodovina; históriografí-
 ja ž., zgodovinopisje
 híšna ž.
 híštrna ž.
 híter, -tra, -tro; prim. hitréj-
 ši, -a, -e; prisl. hitréje
 hitéti (pog. *hitêt*), -ím; hi-
 ténje, -a s.
 hítrc, -trca m., kdor hitro
 dela
 hkrátu, hkráti; hkráten, -tna,
 -o = istočasen
 hláče ž. množ.; ene, dvoje,
 troje hlače ali dvoje, troje
 hlač

- hláden**, -dna in hladèn (-dàn), -dnà; hladán; hladno in -ó; na hladnem sedeti; hladnokrven, -vna, -o; hladnodúšen, -šna, -o
- hladétina** ž.
- hladíti** (pog. *hladit*), -im; hladèč, -éča, -e; (o)hlajèn, -èna, -o; hlajènje, -a s.; hladílnica ž.; hladílnik, -a m. (-díj- in -díl-); hladílen, -lna, -o (-díl-)
- hlamudráti**, -ám = hamedrati; obleka hlamudrá, kadar je preširoka in se opleta
- hlastáti** (pog. *hlastat*), -ám; hlastäv, -áva, -o; hlastávec, -vca m.; hlastávka ž. = hvastáti, hvastäv, hvastávec
- hlèb**, hléba m.
- hlébec**, -bca m.; hlébček, -čka m.
- hlepéti** (pog. *hlepet*), -ím; hlepèč, -éča, -e; hlepénje, -a s.
- hlíniti** (pog. *hlinit*), -im; hlínèč, -éča, -e; hlínjen, -a, -o; hlínjenje, -a s.; hlímba ž.; hlinäv, -áva, -o in hlinjäv, -a, -o
- hlód**, -a m.
- hmélj**, -élja m.; hméljen, -ljna, -o = hméljev, -a, -o; hméljavec, -vca m.; hméljiti, -im; hméljnik, -a m.; hmeljár, -ja m.
- Hobbes** (*hòbz*) angl. filozof; rod. Hobbesa (*hòbza*) Hobbesov (*hòbzov*)
- hobòten**, -tna, -o = bohòten, -tna, -o; hobotáti, -ám = bohотно rasti; hobòtnost, -i ž.
- hodíti** (pog. *hòdit*), hódim, hodèč, -éča, -e; hòdil, -íla, -o; (iz)hójjen, -a, -o; hójènje, -a s.
- hodník**, -a m., srajca iz hodnika; hodníčen, -čna, -o, n. pr. hodníčna srajca
- hodúlje** ž. množ. = hodálje ž. množ.; po h. hoditi
- hohnjáti** (pog. *hohnjät*), -ám, nosljati; hohnjäv, -áva, -o; hohnjávec, -vca m.; hohnjávka ž.; hohnjáč, -a m.; hohniv, -íva, -o = hohnjäv, -a, -o
- hója** ž., jelka; hójjen, -jna, -o; hójevje, -a s.; manjš. hójka ž.; hójkov, -a, -o; hójkovje, -a s.
- Holándske** in Holándija; holándske, -a, -o
- hólm**, -a m.; hólmeč, -mca m.; hólmeč, -čka m.; hólmečast, -a, -o (*hóm*, -ac, -čak, -čast)
- homatíja** ž., nav. množ. homatíje
- homeopatíja** ž., način zdravljenja; homeopát, -a m.; homeopátičen, -čna, -o; homeopátiski, -a, -o
- Homêr**, -ja m.; Homêrjev, -a, -o, n. pr. Homêrjeve pesmi; homêrski, -a, -o = homêričen, -čna, -o, n. pr. homerski krohot
- homogén**, -a, -o, istoroden, istovrsten, enak
- homoním**, -a m., beseda, ki ima več pomenov

honéten, -tna, -o, pošten, dostojen, spodoben
honorár, -ja m., nagrada, darilo
Horáciij, -a m.; svoj. prid. Horácijev, -a, -o
horizont, -a m., obzorje; horizontalen, -lna, -o, vodovod
Horjúlj, -a m.; horjúljski, -a, -o
hóstiija ž.
hotél, -a m.; hotelír, -ja m.; hotélski, -a, -o (-tél-)
hotéti (pog. *hótet*), hóčem; 3. množ. hóčejo, redko hoté; del. sed. hoté, hotěč; vel. hóti; del. hótél, -éla, -o, -i; nikalno: nêčem in nóčem, 3. množ. nêčejo, nóčejo; v pomenu: če hóčeš ali nóčeš rabimo lahko naklone: hóti ali ne hóti; hótél ali ne hótél; hoté ali nehoté; hóčeš nóčeš, n. pr.: Vsak človek ima trenotja, ko ga, hoti ali ne hoti, obidejo misli, prijetne ali neprijetne. Hočeš nočeš, moraš poslušati. Moral je, hotel ali ne hotel, govoriti
hotljív, -íva, -o; hotljívec, -vca m.; hotljívka ž.; hotljívost, -i ž.
hrabriti (pog. *hrabrit*), -ím; del. sed. hrabrěč, -éča, -e; (o)hrabrěn, -éna, -o; hrabrěnje, -a s.
hrákati, -kam, -čem; hrákelj, -klja m., (pljunek ob hrakanju) = hřkati, -kam, -čem; hřkelj, -klja m.
hrámba ž. 1. hranilo, kaj v hrambo dati; 2. shramba, 3. kamra, jedilna hramba, cerkvena hramba

hranílnica ž.; prid. hranílničen, -čna, -o; hranílnična knjižica (-níč-)
hraníti (pog. *hránit*), -ím; hraněč, -éča, -e; hránjen, -a, -o; hránjenje, -a s.; hranílec, -lca (*-íjca*) m.; hranílka ž.; hranljív, -a, -o; hranljívost, -i ž.
hrápa ž.; hrápav, -ava, -o; hrápavost, -i ž.
hrást, -a m.; hrástov, -a, -o; hrástovec, -vca m.; hrástovka ž.; hrastovína ž.; hrástovje, -a s.
hrášča ž.; hráščje, -a s.
hrbět (-bět), -btà m.; za hrbtóm (od zadaj); hrbtánc, -nca m.; hrbteníca ž.; hrbtenjáča ž.; hrbtník, -a m., n. pr. h. starega fotelja; hrbtíca ž.; hrbtíšče, -a s.
hrékati, -am = hrécati, -am (pokašljevati)
hrepeněti (pog. *hrepenět*), -ím; hrepenljív, -íva, -o; hrepenljívost, -i ž.; hrepeněnje, -a m.
hrěst, -ésta m.; hrěstati, -am; hrěstniti, -nem; hrestljáti, -ám; hrestáč, -a m.
hrěščáti (pog. *hrěščat*), -ím (ne: hršcati), hřěščěč, -éča, -e; hřěščánje, -a s.
hríb, -a m.; hríbec, -bca m.; hríbček, -čka m.; hríbovec, -vca; hríbovski, -a, -; hribóvjje, -a s.
hribolázec, -zca m.; hribolástvo, -a s.; hriboláski, -a, -o

hrípa ž.; hrípav, -a, -o; hrípavec, -vca m.; hrípavica ž.; hrípavost, -i ž.; hrípati, -am; hrípanje, -a s.; hrípelj, -plja m.
 hrípelj, -plja m., hrustanec med nosnicama
 hríkati, -am, -čem; hríkav, -a, -o; hríkavec, -vca m.; hríkavka ž.; hríkavica ž.; hríkelj, -klja m.
 hrínjati, -am; hrínjóliti, -im (hrkati)
 hromátičen, -čna, -o, barven; hromátični odklon, barvni odklon
 hrómeč, -mca m.
 hropéti (pog. *hrôpet*), -ím; hropěč, -ěča, -e; hropénje, -a s.; hropljáti, -ám
 hrôšč, -a m.; hrôščec, -ščeca (-ščac-); hrôšček, -ščka m.
 hrstéti (pog. *hrstět*), -ím; hrstljáti (= hrestati)
 hrúlití, -im; hrúljenje, -a s.
 hrústati, -am; hrústav, -áva, -o; hrústavec, -vca m.; hrústávka ž. (češnja); hrustljáti, -ám; hrustljánje, -a s.; hrustljávka ž.; hrustljív, -a, -o; hrústljast, -a, -o
 hrúška ž., rod. množ. hrúšk; prid. hrúšev, -a, -o in hrúškov, -a, -o; hrúševac, -vca m.; hrúševka ž.; hrúševje, -a s.; hrúševina ž. in hrúškovec, -vca m., hrúškovka ž., hrúškovina ž., hrúškovje, -a s.
 Hrvát, -áta m., množ. -átje; Hrvásko, hrvátski, -a, -o; (pog. *Hrváška*, *hrváški*)
 hřzati, -am, -žem; hřzanje, -a s.; hřzniti, -nem

htéti, sed. čem (gl. čem)
 húd, -a -o in hudó, množ. húdi in hudí, húde in hudé; prim. hújši, -a, -e; prisl. hudó; prim. húje; hudó ali húda mu gre; hudó ali húda je za vodo; do húdega bolen; v sestavi: hudogľad, hudomúšen, hudouřen; hudovóljen, -ljna, -o; hudovóljnost, -i itd.
 hudíca ž., udnica, skrnina
 hudír, -ja m.
 hudodélec, -lca m.; hudodělstvo, -a s. (-děl-)
 hugenót, -a m.; 1. množ. -tje
 Hughes (*hjuž*), rod. Hughesa (*hjuza*), Hughesov (*hjuzov*)
 Hugo Viktor (*ügó*), rod. Hugoja; svoj. prid. Hugojev, -a, -o
 hújskati, -am; hujskáč, -a m.
 húliti, -im; hulěč, -ěča, -e; húljenje, -a s.; húlež, -a m.
 húmbug, -a m., sleparstvo
 Hume (*hjum*), angl. filozof; rod. Huma; Humov, -a, -o
 humór -ja m., šaljivost, dobra volja; humoríst, -a m., šaljivec; humorístičen, -čna, -o, šaljív, dobrovoljen
 húmus, -usa m., prst (zemlja) črnica (črna prsti)
 husít, -a m., množ. -tje; husítski, -a, -o
 Huxley (*höksli*); Huxleya (*hökslija*); Huxleyov (*hökslijev*)
 huzár, -ja m.; huzárski, -a, -o
 hvála ž.; hvala! hvala lepa!; hvala (bodi) Bogú!; na hvalo priti; za hvalo priti; na hvalo mi je (to želim); napačno je n. pr.: Na hvalo

prizadevanju v.-škega župana so razdelili kosilo (prav: po prizadevanju ali: na prizadevanje). Noga se mu na hvalo širokim čevljem (prav: zaradi širokih čevljev) res ni razbolela; hválen, hválna, -o (*hvál-*) hvalevréden, -dna, -o = hvale vreden; hvalevrédnost, -í ž.

hvaležéljen = hvale željen, -ljna, -o; hvaležéljnost, -i ž.
hvalísati, -am, nezmerno hváliti; hvalísanje, -a s.; hválísav, -a, -o
hvalíti (pog. *hválit*), -im; hválěč, -ěča, -e; hváljen, -ena, -o; hváljenje, -a s.
hválnica ž. (*hvál-*)

I

-ica manjšalna pripona za osnove na -a: lípa: lípica; kráva: krávica; gláva: glávica itd.

íca ž., mlada kravica; ícika; bôžja ícika = bôžji volěk (*voläk*)

ideál, -a m., vzor; ideálen, -lna, -o, vzoren; idealizírati, -am, lepše pokazati kot je v resnici

idéja ž., misel, pojem; fixe Idee: uprta misel (*mísaŷ*)

idéntičen, -čna, -o, istoveten, isti; identificírati, -am, istovetiti

idíla ž., idíličén, -čna, -o

idióm, -a m., narečje, posebnost govora

idiót, -a m., bébec; idiótski, -a, -o; idiótsstvo, -a s.

ígelj, íglja m.; ígeljc, -eljca m.; jarmič (*igaljc*)

ígla ž.; íglavec, -vca m.; iglasto drevo; ígelnica (*-gal-*) ž. = iglenják, -a m., tok za igle; íglén, -a, -o; ígléna ušesa

íglíčovje, -a s., igle iglastih dreves; iglasto drevje

ignoránt, -ánta m., nevednež; ignoránca ž.

igó, izésa m., jarem

ígra ž.; ígrski, -a, -o; ígrske hiše; ígrožéljen, -ljna, -o; ígrožéljnost, -i ž.

igráti (pog. *igrat*), -ám; ígrálski, -a, -o; ígrálen, -lna, -o; ígrálnica (*-áŷn-* in (*-aln-*) ž.; ígrálec, -lca (*-áŷca-*) m.; ígráti na klavir

igrěc, -rcà m. = ígrálec

íhta ž.; íhtav, -a, -o, n. pr. íhtave narave; ihtéti (pog. *ihřet*), -ím; ihténje, -a s.

ikóna ž.

íkra ž., nav. množ. íkre; íkrav, -a, -o; íkrast, -a, -o; íkrn, -a, -o; íkrnat, -a, -o; íkrnica ž.; íkrnik, -a m.

íl, -a m. (*il*) in ílo s.; ílov, -a, -o; ílovec, -vca m.; ílovica ž.; ílovina ž.

ílegálen, -lna, -o, nezakonit ílegítímen, -mna, -o, nezakoniski

Iliáda, -e ž.

- Ilirija** ž.; Ilirec, -rca m., prebivalec v Iliriji; ilirec, -rca m., pripadnik ilirske struje; ilirstvo, -a s. = ilirizem, -zma m.; ilirski, -a, -o
- iluzija** ž., slepljenje čutov, slepilo; iluzoren, -rna, -o = iluzoričen, -čna, -o, slepilen; iluzije si delati (franc.-nem.) = sl. slepiti; n. pr. ne delajmo si nikakih iluzij = sl. ne dajmo se slepiti, ne slepimo se, ne gojimo praznih nad
- imagináren**, -rna, -o, dozdeven, neresničen, umišljen
- imenják**, -a m.; midva sva imenjaka = sva enakega imena
- iménje**, -a s. = imétje, -a s.
- imenováti** (pog. *imenovàt*), -újem; imenoválnik, -a (-vál-) m.
- iméti** (pog. *imët*), imám; del. sed. imajóč, -a, -e; del. pret. imèl (*imèx*), -éla, -o, -i; zap. imèj (*imèi*, -va, -te), iméjva, -te
- iméti**, imám; nikalno nè iméti, nimam; imeti koga za poštenjaka, imeti kaj za resnico; govor imeti (ne: držati); v pomenu *m o r a t i*: n. pr. da je resnično prerok, ki ima na svet priti; ne godi se vse tako, kakor bi se imelo goditi; imel bi pridnejši biti; pri vas nima tako biti; v pomenu *m o č i*, n. pr. ti mu nimaš kaj očitati; ali mi imaš dva dinarja posoditi? Jaz ti nimam kaj povedati
- imétnik**, -a m. (ne: imejitelj)
- imitácija** ž., posnemanje, posnetek; imitirati, -am, posnemam
- imobilén**, -lna, -o, nepremakljiv, nepremičen
- impertinénca** ž., predrznost; impertinénten, -tna, -o, predrzen
- implicite**, vštevši
- imponderabilija** s. množ.; ne-tehtno, netežno (kar nič ne tehta); nedoločne stvari
- imponírati**, -am, spoštovanje zbuditi
- impozánten**, -tna, -o, spoštovanje zbujač, veličasten
- impregnírati**, -am, prepojit
- impresíja** ž.
- impresionízem**, -zma m.; impresioníst, -a m.; impresionístičen, -čna, -o
- improvizírati**, -am, govoriti brez priprave, neutegoma (z mesta) govoriti; izpod pazduhe jemati; improvizácija ž.; improvizátor, -a m.
- impúlz**, -a m. podnet, podbuda; izpodbuda; impulzíven, -vna, -o, podnetljiv, podbuden
- imputírati**, -am, prisoditi, prišteti; tega bi mu ne prisodil
- imún**, -a, -o 1. svoboden, nikomur odgovoren; 2. zavarovan zoper nalezljive bolezni; imunitéta ž.
- in**, -ina, -ino (pripona) se pritika ženskimi samostalnikom živih bitij, n. pr. žena: ženin, -ina, -ino; máti: máterin, -ina, -ino; kraljica: kraljčin; rejénka: rejénkin. Od neživih stvari ne tvorimo pridevnikov

- s to pripono; prav: državna moč ali moč države (ne: državina moč); žep pri suknji (ne: suknjin žep); krma ladje ali pri ladji; sobno okno ali okno v sobi; breg Ljubljanice (ne: Ljubljaničin breg); stena žoge; oklep za na prsi; ključ od hišnih vrat; vrč iz čila; -in imajo le samostalniki na -ha, -ka in -na, n. pr. puškino kopito; soseskino imetje; šivankino uho; lunin svit; juha: juhina konzerva
- ináče** = drugače
- ináčica** ž., varianta
- ináko** = drugače; inako se mi je storilo
- incidént**, -a m., pripetljaj
- indeks**, -a m.; na indeksu; seznam, kazalo
- indiferénten**, -tna, -o, nobenostran; (pren.) mlačen, nemaren, vnémaren
- Indija**, Zahodna, Vzhodna Indija; Indijec, -jca m.; indijski, -a, -o; Indijski ocean (Indijsko morje)
- Indijánc**, -nca m.; indijánski, -á, -o
- índika** ž.; indigo; índikast, -a, -o
- indirékten**, -tna, -o posreden
- indiskréten**, -tna, -o, nemolčeč, preradoveden; indiskreten je: ne zna molčati; indiskrecíja ž.
- indivídium**, -dua m. posameznik; individuálen, -lna, -o, posamezen, oseben; individuálnost, -i ž. lastnosti posameznega bitja ali osebe; osebnost
- Indoevrópec**, -pca m.; indoevrópski, -a, -o
- índolénten**, -tna, -o, nemaren, malomaren
- indúkcijska** ž. navod (v fiziki); sklepanje iz posameznih primerov na splošnost (v filozofiji); induktívien, -vna, -o, po indukciji se ravna-joč
- indústrija** ž., obrt; indústrijski, -a, -o; indústriálen, -lna, -o, obrten
- infámija** ž., nečast, sramota; infámien, -mna, -o, brezčasten; infámnost, -i ž.
- infékcija** ž., okuženje; infécíjski, -a, -o; inficírán, -a, -o, okužen; inficírati, -am, okužiti
- inferiórén**, -rna, -o, manj vreden, podrejen; inferiórnost, -i ž.
- informírati**, -am, poučiti, obvestiti koga; i. se, poizvedeti; informácija ž.; informatívien, -vna, -o
- ingerénca** ž., vtikanje, vmešavanje
- iniciatíva** ž., podnet, izpodbuda, pobuda; iniciatívien, -vna, -o
- inkluzíve** = inkluzivno, vštevši, n. pr. do l. 1848. inkluzive, vštevši l. 1848. ali do vštetega 1848. leta
- inkógnito**, nepoznan, pod tujim (izmišljenim) imenom
- inkonsekvénca** ž., nedoslednost; inkonsekvénten, -tna, -o, nedosleden
- ínje**, -a s. = ívje, -a s.; ínjast, -a, -o; ínjavica ž.

- inkunábule ž. množ., prve (najstarejše) tiskane knjige; prvotiski
- inostràn, -ána, -o; inostránec, -nca m.; inostránski, -a, -o
- inozémec, -mca m.; inozém-ski, -a, -o
- ínsérát, -a m., oglas, naznani-lo (v časniku); insérirati, -am
- insinuácija ž., namigovanje, podtikanje; insinuírati, -am, namigovati, podtikati
- insistírati, -am, vztrajati na čem, siliti na kaj
- instánca ž., stopnja, n. pr. oblastvo prve, druge, tretje stopnje
- instínt, -a m., gon, nagon; instíntíven, -vna, -o
- institúcija ž., naprava, ustanova
- insultírati, -am, napadati, psovati, grditi; insult, -a m., napad, psovanje
- inštitút, -a m.
- integrálen, -lna, -o, docelen, -lna, -o, celovit; nerazde-len, -lna; integrálnost, -i ž.
- intelektuálen, -lna, -o, umstven; intelektuálec, -lca m., umstvenik, duševni delavec
- inteligént, -a m., izobraženec; inteligénca ž. (skupno ime), izobraženstvo; inteligénten, -tna, -o, izobražen, razborit
- intenzíven, -vna, -o, jak; intenzívnost, -i ž. = intenzitéta ž., jakost, napetost
- interès, -ésa m., prid, korist; državi je v prid, na korist (v državnem interesu je; ne: v interesu države je); v mojem interesu je = je v moj prid, meni v korist
- interesánten, -tna, -o, mikaven, zanimiv
- interesírati, -am, mikati, zanimati koga, marati za kaj, deležen biti česa. Ljudem je do tega (ne: so na tem interesirani)
- interím-ski, -a, -o, začasen; interím-sko ministrstvo
- interkaláren, -rna, -o, vmesen
- intermézzo (-médzo) m., vmesna igra; 2. -a; 3., 5. -u; 4. -o; 6. -om
- interpelácija ž., vprašanje, vmesno vprašanje; interpelírati, -am, vprašanje staviti
- interégnum, -gna m., medvladje
- intervjú, -úja m.; intervjúva-ti, -am
- intímen, -mna, -o, presrčen, prisrčen, iskren, zaupen
- invazíja ž.
- inventár, -ja m., popis imovine; inventárski, -a, -o; inventarizácija ž.; inventarizírati, -am
- inženir, -ja m.; inženírski, -a, -o
- ipak = sl. vendar, vendarle
- iracionálen, -lna, -o, nerazložen, -žna, -o, protirazum-ski
- ireálen, -lna, -o, neresničen, nestvaren
- Irec, -rca m.; Irka ž.; Irsko, na Irskem; írski, -a, -o

írhi, -a m.; írhar, -ja m.; írharski, -a, -o; írharstvo, -a s.; írhast, -a, -o; írhovec, -vca m. (kdor nosi irhaste hlače); írhovina ž.

ironija ž., skrit podsmeh; iróničen, -čna, -o, podsmehljiv; ironizírati, -am, podsmehniti se; podsmehovati se komu

iskálec, -lca (-lca) m.; iskálski, -a, -o (-kál-) n. pr. iskalska vnema

iskáti (pog. *iskàt*), íščem; iskati česa in kaj od koga

ísker, -kra, -o; ísker konj, ískre oči; ískrast, -a, -o; ískrn, -a, o

iskrén, -a, -o, 1. isker, 2. (po rus.) odkritosrčen; iskrénost, -i ž.

íslam, -a m.; íslamstvo, -a s.. íslamski, -a, -o

istéje ž. množ. = ístje, -a s.

ísti, -a, -o; neslov. je n. pr.: Podpisani prosi bansko upravo, da bi mu ista dovolila... (da bi mu dovolila). Zadel je v desko in ista je pala z ropotom na tla. Pod klancem se je vil potoček in preko istega (= tega ali njega) je držal lesen most. Rastlo je robidovje in iz istega (= tega) so molele smreke

ítak, tudi tako, že tako, brez tega

ítálec, -lca m.; ítálski, -a, -o v starem veku

ítálija ž.; Italiján, -a m.; Itálíjanka ž.; italijánski, -a, -o

íti (pog. *ít*), grèm in grém; ídem; del. sed. gredé, gredóč; vel. pójdi, ídi; šél (-šèy). šlà, šlò in šló; gre za kaj (ne: gre se za kaj); pô zlu, pod zlò iti; grem počivat (ne: k počitku)

Ívan, Ívana m.; Ivánka ž.

ivánjščica m., kresnica

ivér, -a m. in ivér, -i ž.; ivérje, -a s.

ívje, -a s.; ívnat, -a, -o

iz (predlog) se rabi o kraju tedaj, kadar se rabi predlog v; bil sem v hiši, v Ljubljani itd.; prišel sem iz hiše, iz Ljubljane; s (z) se nanaša na predlog na, bil sem na Češkem, na Pohorju, na mizi; prišel sem s Češkega, s Pohorja; padel sem z mize

iz- v glagolskih zloženkah pomeni 1. premikanje, ki je namerjeno iz kake stvari, n. pr. izpeljati kaj iz česa; izbiti si kaj iz glave; 2. izvršitev dejanja, n. pr. izgotoviti; izbliskalo se je; 3. dosego kakega namena: izprositi si kaj, izmisliti si, izgovoriti si kaj. Predlog iz pa je po večini izgubil svoj jasni pomen in je i onemel; zato pišemo povečini brez razločka iz ali s (z), n. pr. izboljšati in zboljšati itd. Polna oblika (iz) se piše pri novejših tvorbah (n. pr. izvestje, izraz) in pa tedaj, kadar je prvotni pomen

- predloga še razviden, n. pr. izdihniti dušo, izpisati kaj iz knjig itd.
- izba ž.
- izbáviti, -im; izbávljen, -a, -o; izbávljati, -am; izbávljanje, -a s.
- izbegávati, -am kaj = sl. ubežati čemu, ogibati se česa
- izbér, -i ž.; na izbér je dano izbíra ž.; izbírek, -rka m.
- izbíti, -íjem; i. si kaj iz glave; zob komu i.; toda: zbíti, zbíjati, n. pr. klobuk z glave
- izblebetáti, -ám
- izblékniti (pog. *izbléknit*), -nem
- izbljuváti, -bljúvam, -jem; izbljúviti; izbljúvek, -vka
- izbóčiti, -im; izbóčen, -a, -o; izbókel (-*kaj*), -kla, -o, konvex; izbókati, -am
- izbóljšati in zbóljšati, -am
- izbòr, -òra; na izbòr mu je dano; izbóren, -rna, -o; izbórní knez = knez izbórník; izbórnost, -i ž.
- izbráti, izbêrem; izbírati, -am; izbírčen, -čna, -o; toda: zbráti, zbírati, zusammenlesen
- izbrísati; vino se izbríše (= ubriše); izbrísati in zbrísati, n. pr. (i)zbrísati madež, dolg, greh; (i)zbrísana glava
- izbrúhniti, -nem; jed, kri izbruhniti (ne: izbruhne vojna, upor = sl. vname se, nastane
- izbúljiti, -im oči; izbúljene oči
- izcedíti (pog. *izcedit*), -im; izcejèn, -èna, -o; izcéjati, -am; izcédek, -dka m.
- izcéla in scéla (popolnoma)
- izcélití (pog. *izcélit*), -im rano
- izcímiti (pog. *izcímit*), -im se; iz tega se je pravda izcimila; repa, krompir se izcimi; izcímek, -mka m.
- izčákati (se), -am
- izčísta in sčísta, sčístoma
- izčístiti (pog. *izčístit*), -im; vino se je izčístilo
- izčrpati, -am; izčrepáti, -pám, -črépljem
- izdáhnniti (pog. *izdahnit* in *izdáhnit*), -dáhнем dušo; izdíhniti, -em
- izdajíca m.
- izdájati, -am; izdátí, izdám; izdajátelj, -a m.; izdajálec, -lca (-*yca*-) m.; izdajálski, -a, -o (-*jáj*-); izdájstvo, -a
- izdátí, to ni dosti izdalo (po nem.) = sl. ni zaleglo, ne zaleže
- izdélati, -am šolo, delo
- izdélek, -lka (-*lka*) m., proizvod; izdelováti, -újem, proizvajati
- izdíratí, -am; izdréti meč, zob
- izdólbsti (pog. *izdóubsti*), -bem; izdólben, -a, -o (*dóub*-)
- izenáčiti, -im; izenáčenje, -a
- izgánjati, -am; izgnátí koga iz česa; izgnánec, -nca m.; izgnánstvo, -a s.; izgòn, -òna m.
- izgíniti in zgíniti, -em; del. pret. izgínil, -a, -o; pridevn. izgínul (-*ul*), -úla, -o, n. pr. čete izgínulih vojakov

izgléd, -éda m. = razgled; nima izgleda na kaj (po nem.) = sl. slabo kaže; nič ne kaže na to; se mu ne obeta

izglédati, -am (po nem.); dobro izgledaš = sl. zdrav si videti; na oči si zdrav; kažeš, da si zdrav; zdiš se zdrav; izgleda, da = sl. kakor vse kaže

izgóvor, -a m.; izgovoríti (pog. *izgovóriti*); izgovárjati se; izgovorílo, -a s.

izgotovíti, -ím kako delo

izgubíti in zgubíti (pog. *zgubiti*), -ím denar, službo; izgubljati (ne: izgubívati), -am

izhájati, -am; časniki izhájajo; to izhaja iz tega; izhajati dobro, slabo, s čim (po nem.) = sl. prebiti, prebijem, prebom; ob vodi in kruhu prebiti, z malim prebiti

izhlapína ž.

izhòd, -óda m.; izhodišče, -a s.; izhóden, -dna, -o; izhódna točka

izhodíti in shoditi (pog. *shoditi*); izhójena = shójena pot

izhúda in shúda (na hud način), tudi s hudo, n. pr. s hudo pri njem nič ne opraviš

izíd, -a m., 1. konec, 2. uspeh

iziskáti, -iščem

izíti, izídem, izšël (*izšëu*), izšlà, izšlò in izšlò

izjalóviti se, -im se

izjáva ž.; izjavíti, -im; izjavljati, -am

izjéd, -i ž., nav. množ. izjédi; izjédati, -am, n. pr. črv izjeda zrno; voda travnik izjeda; izjésti, -jém; od črvov izjéden

izjéma ž.; izjémen, -mna, -o
izjókati se 1. najokati se, 2. nehati jokati; toda: zjókati se = zajokati

izkáz, -áza m.; izkáznica ž.
izkázati, -žem; izkazati se, postaviti se; skázati moč, milost

izkídati in skídati gnoj, sneg; toda: skídaj se odtod

izklapóuhati, -am

izklesáti (pog. *-klésat*), -kléšem in sklesáti kamen, luknjo v živo skalo

izkljúčiti, -im iz društva; toda: skljúčena starka, skljúčen hoditi

izkljuváti (pog. *skljuvati*) -újem

izkobacáti, -cám, -cál, -cála, -o
izkopáti (pog. *skó at*), -kópljem, oči, zaklad; izkopanina

izkoreníniti, -im; izkorenínjen, -a, -o

izkrécati, -am

izkričán, -a, -o; izkričán biti; izkričán glas

izkústiti in skústiti; izkúšen in skúšen, -a, -o; skušnjáva ž.; skúsnja ž.

izkústvo, -a s. (empiriija); izkústven, -a, -o (*-stven*); izkús, -a m.; izkúsen, -sna

izkúsnja ž., izpit; skúsnja ž., die Erfahrung

izláhka in zláhka

izléči, izléžem; ptica mlade izleže

izlépa in zlépa, tudi z lépo, n. pr. z lepo ga pouči; če ne gre z lepo, pa z grdo; izlepa (zlepa) ni bilo človeka, ki bi mu bil enak
 izlésti, -zem iz česa
 izlíkati = zlikati, -am sukno, perilo
 izlíti, -jem kaj iz česa
 izlizati (se) in zlizati (se); med iz skodele izlizati
 izlóciti, -im, izlócati, -am iz sebe
 izložiti, -ím; izlágati, -am; izlózba ž.
 izlúščiti, -im kaj iz česa
 izmakniti, -nem, stol izpod nog; toda: zmakniti = vzeti, ukrasti
 izmed predlog
 izména ž.; po izméni = izménoma (vrsté se)
 izmetáti (pog. *izmétat*) kaj iz česa; toda: zmetáti kaj s česa, seno z voza; vse je zmetáno
 izmísliti si kaj; izmíšljaj, -a m.; toda: zmísliti se na kaj
 izmišljótina ž.
 izmodríti, to me je izmodrílo
 izmótati, -am in zmótati v klobček
 izmrcváriti, -im in zmrcváriti, -im
 izmúzniti, -nem se iz hiše
 iznad predlog
 iznájti, iznájdem; iznašél, -šla, -o; iznajdítelj, -a m.; iznájdba ž.; iznajdljív, -íva, -o; iznajdljívost, -i ž.
 iznemógel, -ôgla, -o (*iznemógau*)
 iznenáda = nenadoma

iznenádití koga; iznenáden, -dena, -o
 iznêsti, -êsem; 1. iznesti kaj iz česa; 2. raznašati, ljudje so iznesli; 3. to iznese toliko (po nem.) = sl. to dá; 4. iznesti, n. pr. predlog, glas (shr.) = sl. predlagati, razglasiti
 iznevéríti se, -im se
 iznóva in znóva
 izobára ž., kraji z enakim zračnim tlakom
 izóbčiti, -im; izóbčen, -a, -o; izóbčenje, -a s.
 izobráziti (ne naobraziti), -im; izobrážen, -a, -o; izobráženec, -nca m.; izobrázba ž., izobrazéválen, -lna, -o (*-vál-*)
 izogíbatí se; izógnem se
 izolírati, -am, osamiti; Avstrija se je osamila; izolácija ž. osamitev; izolátor, -ja m., osammik
 izostáti (po nem.) = sl. ne priti, ne biti; je izostal = ni prišel, ni ga bilo
 izpahníti, -em koga iz česa; toda: spahníti = zvariti, zvezati
 izpeljáti kaj iz česa
 izpísati, -šem kaj iz česa; izpis, -ísa m.; izpísek, -ska m.
 izpít, -a m.
 izpítí (se); izpít obraz
 izplácati, -am, n. pr. delavce; izplačílo, -a s.; se ne izplača = se ne spleča
 izplátí, izpóljem vodo iz čolna
 izpljúniti, -em kaj; izpljuváti, -pljúvam, -pljújem

- izpod predlog, n. pr. izpod skale voda teče
- izpodbíti, -bijem komu kaj
- izpodbôsti, -bôdem in spodbôsti (ne: vzpodbosti) koga k čemu; izpodbádati in spodbádati, -am
- izpodbúda in spodbúda ž.; izpodbúden, -dna, -o in spodbúden, -dna, -o
- izpodrkniti, -drknem in spodrkniti, -drknem; spodrknilo mi je
- izpodrsniti, -drsnem in spodrsniti
- izpodjédati in spodjédati, -am; izpodjésti, -jém in spodjésti, -jém
- izpodkopáti, -kópljem in spodkopáti
- izpodletéti, -ím in spodletéti
- izpodmakníti, -nem in spodmakníti
- izpodnêsti, -nêsem in spodnêsti
- izpodrécati, -am se in spodrécati se
- izpodrêpiti, -im
- izpodrêzati, -rêžem in spodrêzati
- izpodriniti, -rínem in spodríniti
- izpolníti, -pólnim in spolníti; izpolnjevánje, -a s. in spolnjevánje, -a s. (*-pogn-*)
- izposlováti, -slújem
- izposójenka ž.
- izpóved, -i ž. (= izjava); spóved, -i ž. (grehov); spovedník, -a m.; spovedáti se — spovém se
- izprašati, -am; izpraševáti, -šújem; izpraševálen, -lna, -o (*-vál-*)
- izprázniiti, -práznim in sprázniiti
- izpréči, -žem in spréči, -žem konje
- izpred predl.; pojdi mi izpred oči
- izpreglédati, -glédam in spre-glédati; izpreglèd in spre-glèd, -éda m.
- izprehòd in sprehòd, -òda m.; izprehájati, -hájam se in sprehájati se
- izpremeníti, -mením in spre-meníti; izpremémba in spremémba ž.
- izpreminjeválen, -lna, -o (*-vál-*)
- izpreobrúti, -nem in spreobrúti, -nem
- izprevídeti, -dim in sprevídeti, -dim
- izprícati, -čam in sprícati, -čam
- izpríditi, -prídím in spríditi; izprijen, -a, -o in spríjen, -ena, -o
- izprosíti, -prósím in sprosíti (pog. *sprôsiti*)
- izprva in sprva
- izpúh, -a m.; izpúhniiti, izpúhnem
- izpúst, -a m.; izpústen, -stna, -o; izpústnica ž.
- izpustíti, -pustím in spustíti kaj (pog. *spustiti*); izpuščaj, -a in spuščáj, -a m.
- izračúnati, -am in zračúnati
- izrahljáti, -hljáam in zrahljáti, (pog. *zrahljät*) n. pr. zemljo
- izrásti, -stem iz česa; izrásčen, -ščena, -o; izráslek, -leka m. (*-slök, -a*)

- izravnáti, -ám in zravnáti
 izràz, áza m.; izráziti, -zim
 se; izrážati, -am (ne: iz-
 razovati); izrazít, -a, -o
 izréčen, -cna, -o
 izréčen, -čna, -o = izrecen,
 -cna, -o
 izréden, -dna, -o (ne: izvan-
 reden)
 izrèk, -éka m.; izréka ž. =
 izrekovánje, -a s.; izrek-
 ljiv, -íva, -o; izrékati, -am
 izrézati, -réžem kaj iz česa
 izriniti (se), -rínem; mehur-
 ci so se izrinili
 izročíti, -čím, izročénje, -a s.;
 izročèn, -čèna, -o; izročè-
 nec, -nca m.; izročílo, -a s.
 izrodíti, -ím se; izródek,
 -dka m.; izródèn, -dna, -o;
 izród, -óda m.
 izropotáti, -ám koga iz raz-
 reda (Jurčič) stampfen
 izrúžiti, -im fižol, koruzo
 izrváti, -rújem zob, drevo s
 koreninami
 izsehèl, -hlà, -ò (*izsehàŷ,*
-hlà); izsehè grúdi
 izsékati, -am; izsèk, -éka m.;
 i. podobo iz kamna
 izselíti (pog. *izsélit*), -sélím
 se; izséljenec, -nca m.; iz-
 sélnik, -a m. (-sél-)
 izsíliti, -sílím komu kaj; iz
 koga izsiliti
 izsledíti (pog. *izsledit*), -ím;
 izsledováti, -újem; izslé-
 dek, -dka m.
 izstáviti, -stávím kaj iz česa;
 izstaviti n. pr. izpričevalo,
 potrdilo (po nem.) = sl.
 izdati: izpričevalo, potrd-
 dilo
 izstopíti (pog. *izstópit*), -ím
 iz društva
 izstreliti (pog. *izstrelit*), -ím
 kroglo; izstreljèn, -èna, -o;
 izstreljáti, -ám in izstrélja-
 ti, -am; izstrélek, -lka m.
 (-lak, -lka)
 izsušíti (pog. *izsušit*), -ím;
 izsuševáti, -újem
 izsúti (pog. *izsút*), -spèm;
 svoje srce izspè
 izšólati, -am (se)
 iztahníti (pog. *iztahnit* in *iz-
 táknit*), -táknem in stahníti
 oči
 iztèči, -tèčem iz česa
 iztégniti (pog. *iztégnit*), -tég-
 nem in stégniti, stégnem
 roko, jezik
 izteptáti, -ám koga, jeman-
 den stampfen
 iztérjati, -am
 iztézka in stéžka
 iztírati, -am koga iz česa
 iztíriti, -im, n. pr. voz iz ti-
 ra; iztíriti se, n. pr. vlak
 se je iztíril (je skočil iz
 tira)
 iztís, -tísa m.; iztískati, -am;
 iztísniti kaj iz česa
 iztláčiti, -im kaj iz česa
 iztóčen, -čna, -o
 iztočíti (pog. *iztôčit*) kaj iz
 česa
 iztrgati, -am kaj iz česa, n.
 pr. palico iz rok; toda:
 strgati (= raztrgati) oble-
 ko
 izučíti (pog. *izučit*), -ím; iz-
 učèn, -èna, -o
 izúmiti, -im; izumítelj, -telja
 izumréti, izumrèm
 izúriti, -im; izúrjen, -a, -o;
 izúrjenec, -nca m.

izústiti, -ím; ne more besede izustiti; izustílo, -a s., izrek, izjava; izúst, -a m.; na izúst se naučiti
 izúti, -újem = sezuti, n. pr. čevlje
 izvábíti koga od doma; komu solze, denar iz koga
 izvalíti (pog. *izvalít*), -ím, kaj iz česa; izvaljèn, -èna, -o; izváljati, -am
 izvalíti (pog. *izvalít*), -ím; ptiči so se izvalíli
 izvárek, -rka m. (žlindra)
 izvédenec, -nca m.; izvédeti, -vém in zvédeti, zvém; del. pret. izvédevši (ko je izvedel), ne: izvedši; poizvédeti in pozvédeti
 izven; napak: izvanreden = sl. izrèden, -dna, -o
 izvenuráden, -dna, -o
 izvésten, -stna, -o = gotov; izvéstnost, -i ž.
 izvèsti, -vèdem; izvájati, -am; izvájanje, -a s.
 izvéstje, -a s. = poročilo
 izvíd, -a m.
 izvír, -a m.; izvírati, -am; izvíranje, -a s.; voda izvira; izvíren, -rna, -o, n. pr. izvírni greh

izvíti komu kaj iz rok
 izvléček, -čka m.; izvléči, -čem kaj iz česa, izpod česa
 izvòd, -vóda m.; izvodíti, -vódim
 izvolíti (pog. *izvólít*), -vólim; izvóljen, -ena, -o; izvolítev, -tve ž.; izvóljenec, -nca m.; izvóljenka ž.
 izvòr, izvóra m.; izvóren, -rna, -o
 izvóšček, -ščka m.
 izvréči, -vřzem; izvřžek, -žka m.; krava je (i)zvršla; sad se je (i)zvršel
 izvršíti, -ím in zvršíti (pog. *zvršít*), -ím; (i)zvršílina oblast (-šíl-); izvršévální organ (-vál-); izvršèno je
 izvzèti, izvzámem; izvzémši
 izza predl.; izza mize vstati
 izzváti (pog. *izzvát*), izzvóvem; izzívati, -am; izziválen, -lna, -o (-vál-)
 izžaréti, -ím; izžarjeváti; izžarjevánje, -a s.
 izžéti (pog. *izžèt*), izžmèm
 izžgáti, izžgèm; izžígati, -am, n. pr. rano

J

já (nem.) = 1. dà, 2. vèndar, n. pr. pa já ne = sl. pa vendar ne
 jáblana ž. in jáblan, -i ž. (drevo); jáblanov, -a, -o; jáblanovina ž.
 jábolko, -a s. (sad); prid. jábolčen, -čna, -o, n. pr. jábolčen mòšt = jábolčnik,

-a m.; manjš. jábolček, -čka m.; jábolcece, -a s. (-čace); jábolkast, -a, -o (*jáboŭko, -boŭ-*)
 jáčiti (pog. *jáčít*), -im (ne: jačati, -am), krepiti
 jadikováti (pog. *jadikovát*). -újem = sl. tožiti, tarnati, javkati

jáditi, -im (se); jaděč, -ěča, -e; jádenje, -a s.
 Jadránsko morje in Adrijánsko m.
 jádrati, -am; jádranje, -a s.; jádrár, -ja m.; jádrálec, -lca m. (-lca); jádrálen, -lna, -o; jádrálstvo, -a s. (-drál-)
 jádrn, -a, -o, hiter; jádrn človek, jádrno hoditi; jádrnost, -i ž.
 jádro, -a s.; množ 1. 4. jadra; 2. jader; 3. jadrom; 5. jadrin; 6. z jadrin; z odprtím jadrom se voziti; jádrnik, -a m. (jambora); jádrnica ž., 1. drog za jádro, 2. ladja z jadrom; jádrovje, -a s.
 jágelc, -lca (-gəlc, -a) m., trobentica = jaglič, -a m.
 jáglič, -a m., trobentica = jeglič; jegělc, -lca m. (jəgəlc, -à)
 jáglo, -a s., 1. proseno zrno; 2. debelo zmleto žito; láško jáglo (riž); jaglič, -iča m., nav. množ. proseni jagličiči
 jágned, -a m. = jágned, -i ž.; jágnedov, -a, -o; jágnedovina ž.
 jágnje, -eta s.; jágnjetov, -a, -o; jágnječji, -a, -e; jágnječevina ž. = jágnječma; jágnjica ž. (samica); jágnjič, -a m., mlado jágnje = jágnjiček, -čka m. = jágnjiče, -a s.
 jáhati (pog. jáhat), -am, -šem, jáhác, -a m.; jáhácica ž.; jáhálen, -lna, -o; jáhálnica ž. (-hál-)

Jáhve, -eta m. = Jehóva, -ve, -i (Bog); Jáhvetov, -a, -o; Jehóvin, -a, -o
 jájce, -a s.; množ. 1. jájca; 2. jájc; 3. jájcem; manjš. jájcece, -a s., jájček, -čka m.; prid. jájčen, -čna, -o; jájčna jed; jájčnat, -a, -o; jájčnata juha; jájčnik, -a m.; jájčast, -a, -o
 ják, -a, -o; prim. jáčji, prisl. prim. jáče
 Jákač (osebno lastno ime), Jákač m.; Jákačev, -a, -o
 Jákob, -a m.; jákobka ž., hruška, zrela o sv. Jakobu; jákobščak, -a m.
 jálov, -a, -o; jálovica ž., krava, junica = jálovka ž.; jálovost, -i ž.; jálov izgovor
 Jáma (osebno lastno ime), 2. Jama in Jame, 3. Jamu in Jami; prid. Jámov, -a, -o
 jáma ž.; jámica ž.; jámič, -a m.; jámljica ž.; jámljič, -a m.; jámski, -a, -o; jámsčica ž. = jámsčarica ž. = jámska svetilka
 jámb, a- m.; jámbski, a-, -o = jámbičen, -čna, -o
 jámbor, -a m. in jambora ž., jádrnik
 jánež, -a m.; jánežev, -a, -o; jáneževo olje
 jáničar, -ja m.; jáničarski, -a, -o
 jánje, -eta s. = jágnje; jánjec, -njca m.; jánjka ž. (samica); jánjčar, -ja m.; jánjčji, -a, -e; janjetina ž.
 jánka ž., jopič

- jántar, -ja m.; jántarjev, -a, -o; jántarjast, -a, -o; jántarski, -a, -o
- jánuar, -ja m., prosinec; jánuarski, -a, -o
- Japónec, -nca m.; Japónka ž.; Japónsko, na Japónskem; japónski, -a, -o
- jár, -a, -o; járo žito
- járbol (-bol), -a m. in járbola ž., jadrník
- járec, -rca m.; járček, -čka m.; járčica ž.; prid. járčji, -a, -e; járčka ž. = jára kokoš
- járem, -rma m.; jármov, -a, -o, n. pr. jarmova kamba; jármovec, -vca m., vol za jarem; jármnik, -a m., íglica na jarmu; (pod)jármiti, -im; (pod)jármljen, -a, -o; jármljenje, -a s.
- jarína ž., pomladna setev; pridelki
- jásen, -sna, -o; prim. jasnější, -a, -e; prisl. prim. jasnéje; biti si na jasnem s čim; priti si na jasno s čim; jásnovíden, -dna, -o; jáсноок, -a, -o; toda jáсно začrtan
- jásli ž. množ.; 1. 4. jásli; 2. jásli; 3. jáslim; 5. v jáslih; 6. z jáslimi
- jáslice ž. množ.; 2. jáslíc; 3. jáslícám
- jasmín, -a m.; jasminov, -a, -o; jasmínovec, -vca m.
- jasniti (pog. *jasnit*), -ím (se); (raz)jásnjen, -a, -o; jásnjênje, -a s.
- jástreb, -a m.; jástrebji, -a, -e
- jáščerica ž. in gáščerica
- jávalne (nem.) = sl. težko da, menda ne, komaj
- jáven, -vna, -o, očiten
- jáviti, -im (se); jávljen, -a, -o; jávljati, -am; jávljanje, -a s.
- jávor, -a m.; jávorov, -a, -o; jávorina ž. = jávorovina ž. (les); jávorje, -a s. = jávorov gozd
- jáz; 6. edn.: z menój in máno; dvoj.: 1. mídva, mídve (médve); 2. 4. náju; 3. 5. 6. náma; pri predlogih se krajše oblike os. zaimka v tožilniku pišejo skupaj: náme, záme, prédme, nádme
- jázbec, -beca m. (-bac, -a); jázbečar, -ja m.; jázbečev, -a, -o; jázbečevina ž.; jázbina ž., jazbečeva luknja
- jazz, -a m. (*džec*); jazz godba
- jécati, -am; jécav, -a, -o; jécavec, -vca m.; jécavka ž.; jecljāti (pog. *jecljät*), -ám; jecljánje, -a s.; jecljäv, -áva, -o; jecljávec, -vca m.; jecljávka ž.
- ječāti (pog. *ječät*), -ím; jéčav, -a, -o; jéčavec, -vca m.; jéčavka ž.
- jěčmen, -éna m.; ječménov, -a, -o; ječmenják, -a m.; (ječmenov kruh); ječménček, -čka m.; ječménka ž., ječmenova kaša, ne: ješ-prenj
- jéd, -í ž.; jédec, -dca m.; jedilen, -lna, -o; jedílني list; jedílnica ž., obednica (-díl-)
- jédek, -dka, -o; jédkati, -am; jédkost -i ž.; ujedkovína ž., radiranka

jédro, -a s.; jédrn, -rna, -o = jedrén, -éna, -o = jedrnát, -áta, -o; jédrnost, -i ž.; jedrnátost, -i ž.; jedrina ž.; manjš. jédrcé, -a s.; jédrcén, -čna, -o; jédrcást, -a, -o; jédrcát, -a, -o; jédrcéje, -a s., skupno ime
 jédva prisl., komaj
 jegúlja ž.; jegúljica ž.; jegúljiti, -im; jegúljast, -a, -o
 jèj, jèh, jèha; jèhata, jèjhata (medmet)
 jèklo, -a s.; jèklast, -a, -o; jèklár, -ja m.; jèklén, -a, -o; jèklénc, -nca m.; jèklítiti (pog. *jeklit*), -ím; jèkljénje, -a s.
 jél (*jél*) -í ž., jelka
 jéla ž., jelka; jelóv, -a, -o; jelóvec, -vca m.; jelóvje, -a s.; jelovina ž.
 jèlen, jeléna m.; jelénji, -a, -e
 jèli 1. vprašalni veznik = ali; jeli veš? = ali veš?; 2. = ne res; jeli (brez ve-jice) da to ni prav? jeli da je res?; imeti more tudi dvojinsko in množinsko končnico jelita, jelite, n. pr.: Grdo je, jelite, če nam to očitajo
 jélka ž. (*jéyka* in *jélka*); jélkov, -a, -o
 jélša ž. (*jéyša*); jélšev, -a, -o; jélševéc, -vca m.; jélševje, -a s.; jélšje, -a s. (*jey-*)
 jénjati (pog. *jénjat*), -am; jénjavati, -am
 Jénko, Jénka; Jénkov, -a, -o
 jérbas, -a m.; jérbašček, -ščka m.
 jeréb, -a m.; jerébji in jerébov, -a, -o

jerebica ž.; jerebíčji, -a, -e
 jeremiáda ž., tarnanje, žalovanje
 jèrmen, -éna m.; jerménar, -ja m.; jerménje, -a s.
 Jèrnej, -éja m.; šentjernéjska noč
 jèsen, -éna m.; jesénov, -a, -o; jesénovec, -vca m.; jesénovina ž.
 jesén, -éni ž.; na jesén
 jésti (pog. *jèst*), jém; 2. 3. dvoj. jésta, jéste; 2. množ. jéste; 3. množ. jedó; del. sed. jedóč; del. pret. jédel, -dla, -o; v 3. os. edn. se navadno piše naglas: jé, n. pr. kako rad jé
 jestvína ž.
 jéšč, -a, -e (kdor rad jé); jéščén, -ščna, -o (= ješč); jéščost, -i ž. in jéščnost, -i ž.
 jéšprenj, -a m., sl. ječménka
 jéti, jámem, začeti, začnem; jèl, jéla, jélo; jèl se je trestí (*jèy, jéla*)
 jétika ž.; jétičén, -čna, -o; jétičnost, -i ž.; jétičnik, -a m.
 jetníšnica ž.
 jétra s. množ. (1. 4.); 2. jéter; 3. jétrom; 5. na jétrih; 6. z jétrí; jétrn, -a, -o; jétrnica ž.; jétrnik, -a m.; manjš. jétrca s. množ. (1. 4.); 2. jétrc; 3. jétrcem; 5. jétrcih; 6. z jétrci
 jétrva ž.; jétrvica ž., žene bratov se med seboj imenujejo jetrve
 jézav, -a, -o; jézavec, -vca m.; jézavka ž.

jézdec, -deca m. (-*daca*); jézditi, -im; jezděč, -ěča, -e; jézdenje, -a s. in jéženje, -a s.; jezdáriti, -im; jezdárjenje, -a s.; jézdén, -dna, -o; jézdni kònj

jézero, -a s.; jézeren, -rna, -o = jezérski, -a, -o; jezérnica ž., jezerska voda; Sedméra jézera

Jezérsko, -ega s.; na Jezérskem

jézik, -íka m.; prid. jezičen, -čna, -o, n. pr. jezična konica, jezična ploskev (= konica, ploskev jezika, ne: jezikova konica); jezikóven, -vna, -o, n. pr. jezikóvnozgodovinski, jezikóvno pomemben

jezikati (*jezikàt*), -am; jezikav, -a, -o; jezikavec, -vca m.; jezikavost, -i ž.

jezítì (pog. *jezìt*), -ím, jez narediti; zajéžen, -a, -o; jezèenje, -a s.

jezítì (pog. *jezìt*), jezím; jézen, -zna, -o; jéza ž.; (raz)-jezèn, -èna, -o

jezljáti (pog. *jezljàt*), -ám; jezljàv, -áva, -o; jezljávec, -vca m.; jezljív, -íva, -o; jezljívost, -i ž.

jezuít, -a m.; jezuítski, -a, -o; jezuítizem, -zma m.

Jézus, -a; Jézušček, -ščka

jéž, -a m.; prid. jéžev, -a, -o; jéževka ž.; jéževac, -vca m.

jód, -a m.; jódov, -a, -o; jódovec, -vca m.

jòj, medmet; o jòj; jòj mèni = jójmene

jókati (pog. *jókat*), -kam, -čem (se); j. (se) nad kom ali čim, po kom ali čem; jókal (-*ay*), -ála, -o, -i, -e; jókav, -a, -o; jókavec, -vca m.; jókavka ž.; jokljív, -íva, -o; jokljívec, -vca m. jópa ž.; jópica ž.; jópič, -a joviálen, -lna, -o, vesel, dobroljen

Jóžek, -žka m.; Jóžko, -a m. jubiléj, -a m.; jubiléjen, -jna, -o, n. pr. jubiléjni dar; jubilánt, -a m.

Jùd, Júda m.; Júdinja ž. (po narodnosti); jùd, júdinja (po veri); júdovski, -a, -o; júdovstvo, -a s.; júdovščina ž.

Jugosláviya ž.; Jugoslóvan, -a m.; jugoslóvanski, -a, -o júgovzhòd, -óda m.; júgozahòd, -óda m.; júgozahòden, -dna, -o; júgozahòdnik, -a

júha ž.; prid. júhin, júhina, -o, n. pr. júhina konserva júlij, -a m. (mesec); júlijski, -a, -o, n. pr. júlijska vročina

Júlij, -a m. (lastno ime); júlijánski koledar; Júlijske planine (Júlijske Alpe)

Júlka ž.

júnij, -a m.; júnijski, -a, -o júnior, mlajši; kratica jun., n. pr. Scipio jun. = Scipio ml.

Júno, Júnóne ž.

Júpiter, -tra m.; Júpitrov, -a, -o

Júrij, Júrija m., n. pr. angl. kralj Júrij V.; Júr, Júrja (preprosto); Júrček, -čka m.; Júrjevo, -ega s.; júrjev-

ka ž. (ime rastline, ki raste o sv. Juriju); júr, júreja m., bankovec za 1000 din
 juríst, -a m., pravoznanec, pravoslovec; jurístičen, -čna, -o, praven, po pravu se ravnaoč
 júrski, -a, -o, n. pr. júrska tvorba; júrski apnenec
 jury (*žüri*) ž., razsodišče
 Justiniján, -a m. (bizantinski cesar)
 jútri, do jútri, jútri zjútraj; jútrišnji, -a, -e; po jútrišnjem, pojútrišnji, -a, -e

jútro, -a s.; jútranji, -a, -e in jútrnji, -a, -e (= zjutranji, t. j. čas od jutra do poldne); jútranjica ž.; Jútrovo, -ega; v Jútrovi deželi, na Jútrovem (= Vzhod)
 juvelír, -ja m., dragotinar
 júžen, -žna, -o; južen sneg; južni veter; južni tečaj; júžnotečajni; južni Slovani: júžnoslovánski; Južna Amerika: júžnoamériške države
 júžina ž., opoldansko kosilo; júžinati, -am

K

k predl.; pred k in g se piše h: h kovaču, h glavarju; napačno je: iti k počitku, leči k pokoju = grem počivat; ležem spat, počivat; na srečo (ne: k sreči). k se v govoru vedno veže z začetnim zlogom naslednje besede in se pri tem izpreminja v g in h (pred samoglasniki vedno k)
 kabaret, -a m.
 kábel (*kábel*), -bla m., prekmorska brzozjavna žica
 kábel, -bla m. škaf (*kábey, -bla*)
 kabinét, -a m., 1. soba, 2. vlada, 3. zbirka, n. pr. naravoslovna zbirka; kabinéten, -tna, -o, n. pr. kabinétno pismo, t. j. pismo iz vladarske sobe
 káča ž.; prid. káčji, -a, -e; káčjak, -a m. (kačji pastir)

kád, -í ž.; v kádi
 kádar veznik; kadar koli, kadar si bodi
 kadénca ž.; kadénčen, -čna, -o
 kadét, -a m. vojaški gojenec; prid. kadéten, -tna, -o; kadétski, -a, -o
 kádi, -ija m. turški sodnik
 kadílec, -lca m. (*kadilac, kadilyca*) kadilka ž. (*kadilka*)
 kadílen, -lna, -o (*kadilén, -lna*); kadílnica ž. (*kadilynica*); kadílnik, -a m. (*kadilnik*)
 kadílo, -a s.
 kadíti, -ím (*kaditi in kadit*)
 kadrílja ž., četvorka
 kadúlja ž. (rastlina)
 kadúnja ž. (nečke); nav. množ.; manjš. kadúnjice; kadúnjast, -a, -o
 káfra ž.; prid. káfrn, -a, -o, n. pr. káfrni cvet; káfrovec, -vca m. (káfrni cvet)

kahljati se, -ám se (pog. *kahljät*), smejati se; kahljati se od veselja

káj 1. vpraš. zaim., 2. česa, 3. čemu; 4. káj; 5. pri čém, 6. s čím; káj še; káj bi; káj bi tisto; za kaj stoji vejica, kadar je treba v mislih nekaj dopolniti, n. pr. káj, ko bi zdaj prišel (dopolniti je: kaj bi bilo, ko bi...); svarim ga, ali káj, ker me ne posluša (ali kaj pomaga, ker...); 2. nedoločni zaim.; on je za káj; kako je káj? ne morem si káj, da ne bi; peli smo, da je bilo káj; nimam s čim plačati; čim-tëm; čim več — tem boljše

kájfež, -a m., utrinjač

kajnè, kajnèda (= ne res?) prisl.; kajne, da ga ni bilo; kajne, da ne; toda káj nè? (= ali ne?); kaj ní prišel?

kajõn, -a m.

kájpa, kájpak, kájpada (seve, seveda), prisl.

kájsi prisl. (= kaj nedol. zaim.); hči ni bila kájsi pripravna za njegovo hišo

kájti (ker, zakaj) veznik

kák, -a, -o, 1. vpraš. zaim., kák prizor?; po kákem?; 2. nedol. zaim., kako úro še ostanem, kak dínar bi si prihranil (vpraš. kák, -a, -o; nedol. kák, kaka, -o)

Kákanj, 2. Káknja, m.; prid. kákanjski, -a, -o

kakáo m. 2. -káu, 3. 5. -káu, 4. -káu, 6. -káuom; prid. kakáov, -a, -o; kakáovec, -vca m.; kakáovina ž.

kakópa, kakópak, kakópada (= seve, seveda) prisl.

kàkor prisl.; kakor si bodi; kakor koli; kakor hitro (= brž ko); kakor da, n. pr. kakor da bi ne vedel; kakor — tako

kakóvost, -i ž.; kakóvosten, -stna, -o

kàkršen, -šna, -o; kakršen je bil, tak je še zdaj; ljubav, kakršno je gojilo srce; kakršen koli, kakršen (si) bodi

kákšen, -šna, -o = kak, -a, -o; kákšni ste? (= kaki ste); kakšen dinar že prihranim (= kak dinar)

kákšnost, -i ž. = kakóvost

kaktéja ž.

káktus, -a m. in kákt, -a m.; káktica ž. kaktéja

kál, -a m., luža, mlaka; kalíž, -a m. = kalíš, -a m. (mlaka); kalíšče, -a s.; kalovína ž. (*káy, kála*)

kál, -í ž. (*kál, kali*), klica; kalív, -íva, -o; kalívost, -i ž.; seme je kalívo = bo vzkalilo

kalán, -lnà, -ó prid. = kálen (*kalán, kálnega*)

kálati, -am (cépiti), kálanje, -a s.; kálanica ž. (poleno); kálavec, -vca m.

kaláti, -ám, zajemati vodo; kalánje, -a s.; voda kalá (pada)

kálcij, -a m.

kaldrmína ž. = sl. tlakovina; káldrma = tlak

kalejdoskop, -a m., krasogled

kálén, -lnà, -ó prid. (*kálén* in *kalèn*; *kalnà*, *kálna* in *kaḡnà*, *káḡna*; *kalnó* in *kaḡnó*; dol. *kální*, -*ega*)
ká-li n. pr. ali gorí, ka-li?
 Ali smo razbojniki, ka-li?
Kalifórnija ž.; kalifórnijski, -a, -o
kálíj, -a m., kemična prvina
kalína ž. (rastl.); kalínov, -a, -o; kalínovec, -vca m.; kalínovina ž.
Kalípso, -se ž.; Kalípsin, -a, -o (nimfa)
kálnast, -a, -o prid.
kalnéti, -ím (*kalnéti*), postajati kalén
kálo m.; 2. -la, 3. 5. -lu, 4. -lo, 6. -lom, unesek, obraba
kalúp, -a m. (model)
kalvín, -a m.; kalvínc, -nca m.; kalvínski, -a, -o; kalvínstvo, -a s.
kám prisl. kam greš? kam li? pare nima, kam li dinar
kamaríla ž., dvorna stranka
kaméla ž.; prid. kamélji, -a, -e; kamélja dlaka, kamélar, -ja m.
kaméleon, -a m.
kamélija ž. (roža)
kámen, -mna m.; kamnosèk, -séka m.; kamnòdm, -lòma m.; kamnotísk, -a m.; kamnár, -ja m.; kamnáti, -ám; kamníten, -tna, -o; kámnat, -a, -o; okamnéti, -ím; kámenček, -čka m.; kámenčkati, -am; kámnje in kámenje s.
kámen, -a, -o; kámena sol, kameni ogelj, kameno olje
kamerád, -a m.
kamílca ž.; kamíličén, -čna, -o

kamižóla ž.
kámor prisl.; kámor si bódi; kámor kóli
kampánja ž. = sl. gonja, boj; proti slovanskim voditeljem se je začela velika kampánja (= sl. gonja); po nemških listih se je vzdignila divja gonja zoper slovanske terjatve; ob priliki poostrene kampánje (= boj) med italijanskimi in francoskimi listi
kámra ž., izba; kámrica ž.
kamrík, -a m., vrsta blaga; kamríkasta cunjá
kanál, -a (*kanál*) m., prekop, preliv, vodotok; kanalizirati, -am; kanalizácija ž.
kanálja ž.
kanárec, -rca m.; kanárček, -čka m.
Kanárski otóki
káncler, -ja m.
kandeláber, -bra m., svetilnik
kandidát, -a m.; kandidátinja ž.; kandidátski, -a, -o; kandidirati, -am
kángla, kánglica ž.
kániti, -em; na srce mu je kánilo; nekaj kapljic olja kániti
kániti, -im; kaj kániš (nameravaš)
kánja ž.; kánjec, -njca m.; kanjúh, -a m.
kánon, -a m. vrsta, postava, zakon; kánonsko pravo
kanón, -a m. top
káos, -a m. nered; kaótičen, -čna, -o

- kápati, kápam in kápljem;
malo je dež kápal (*kápaγ*),
kápalo je
kápavica ž.
- kapéla ž.; kapélen, -lna, -o
(*kapélan, -élna*); kapélica ž.
- kápelj, -plja in kápeljna m.
- kapétan, -a m. stotnik
- kapitál, -a m.; kapitalíst, -a
m.; kapitalizírati, -am; ka-
pítálen, -lna, -o (*-álan, -álna*)
- kapitán, -ána m. pomorski
častnik, ladijski poveljnik
- kapitél, -éla m. (pri stebru)
(*kapitél*)
- kapítelj, -tlja m. (*kapítelj,*
-ski); stolni kapitelj; kapí-
teljski, -a, -o
- kapitulírati, -am, podati se,
vdati se, n. pr. po dve uri
trajajočem boju se je trd-
njava vdala (je kapitulírala)
- kaplán, -a m.; kaplánski, -a,
-o; kaplanija ž.; kaplanij-
ski, -a, -o
- káplja, kápljica ž.; kápljast,
-a, -o; kápljičast, -a, -o
- kápljati, -am; kápljanje, -a s.
in kapljáti, -ám, -ánje (pog.
kápljat in *kapljàt*)
- kapljív, -íva, -o; kapljívo te-
kóč; kapljívost, -í ž.
- kápnik, -a m.
- kaprícá ž., trma, samogla-
vost; kapriciózen, -zna, -o,
muhasť, trmast
- kápus, -a m., zelje (dokler je
v zemlji); kápusov, -a, -o;
kápusen, -sna, -o
- kàr oziralni zaimek; 2. česar,
3. čémur, 4. kàr, 5. pri
čémer, 6. s čímer; kar nàj-
prej; kàr si bódi; kar večji,
tem boljši
- kàr veznik; kar ga poznam;
odkàr; rávnokar; kar nič;
nikár
- Karadórđe, rod. Karadórda;
svoj. prid. Karadórdev, -a,
-o; Karadórdeviči, -ev,
množ.
- karákteř, -ja m., značaj; ka-
raktéřen, -rna, -o; karak-
terístika ž., označba; ka-
rakterístičen, -čna, -o, zna-
čilen; karakterizírati, -am,
označiti
- karamból, -a m.
- karavána ž. potujoče krdelo
- karból, -a m.; karbólen, -lna,
-o; karbólna kislina
- kardinál, -a m.; kardinálski,
-a, -o; kardinálstvo, -a s.;
kardinálen, -lna, -o, po-
glaviten
- Kárel, -rla m.; Kárlček, -čka m.
- kariatída ž., ženski kip kot
steber
- Karíbda ž.; Scíla in Karíbda
- kariêra ž., tek, napredovanje
v službi, življenjska pot
- karfijóla ž.; karfijólen, -lna, -o
- karikírati, -am, pretiravati,
spáčiti; karikatúra ž. spaka
- karírati, -am; karírane hlače
- Kárlovac, Kárlovca; kárlov-
ški, -a, -o
- Kárlovi Vári m. množ., rod.
Kárlovih Várov
- karmeličàn, -a m.; karmeli-
čánka ž.; karmeličánski,
-a, -o
- Kárnske Alpe
- kàřp, kárpa m.; kàřpov, -a,
-o; karpovína ž.
- Karpáti m. množ.; rod. Kar-
pátov; karpátski, -a, -o;
Véliki Karpáti, Máli Kar-
páti

Kartágina ž.; Kartagíneec (Kartažan), -nca m.; kartagínski, -a, -o
 kartón, -a m. lepenka
 Kartúzija ž.; kartuzijáneec, -nca m.; kartuzijánski, -a, -o
 kasárna ž., vojašnica; kasárnski, -a, -o
 kasèn, -à, -ó; prim. kasnéjši, -a, -e; kášnji, -a, -e; prisl. prim. kasnéje, kášnje; prekásen in prekasèn, -snà, -ó; kasnéti, -im; zakasníti se, -im se (*kasèn, -snà, -egà; del. kásni, -ega; kasán; kasnó je; zakásniy, zakásnila*)
 kásta ž., stan z rodno pravico
 Kástav, -stva m.; kástavski, -a, -o
 kášča ž.
 kášelj, -šlja m.; kášljati, -am; kášljanje, -a s.; kášljav, -a, -o; kášljavec, -vca m.; pokašljeváti, -ljújem; kašljív, -íva, -o
 katalóg, -a m., imenik, seznam; katalogizírati, -am; katalóški, -a, -o
 katár, -ja m.; prid. katáren, -rna, -o
 katarákt, -a m., slap, prag; nilski slapovi, pragovi (slapovi reke Nila)
 Katarína ž. (svetniško ime); Kátra ž.; Kátrin, -a, -o; Kátrica ž.; Kátričin, -a, -o
 katáster, -stra m.; katastrálen, -lna, -o = katástrski
 katastrofa ž., prevrat, poguba; katastrofálen, -lna, -o
 katédec, -dra m., učiteljska stolica; katédrski, -a, -o
 kátedra ž., stolica (učiteljsko mesto) na visoki šoli

katedrála ž., stolnica; katedrálen, -lna, -o; stolen, -lna, -o, stolna cerkev
 kategóričen, -čna, -o, določèn, odločen
 kategoríja ž., razpol, vrsta
 katehét, -a m. veroučitelj; katehétski, -a, -o; katehétika ž.; katehétičen, -čna, -o, h katehétiki spadajoč
 katéri, -a, -o; katéri kóli; katéri si bódi; kot oziralni zaimek se rabi, kadar nam oseba ali reč ni znana ali če mislimo na eno ali več izmed mnogih oseb ali reči (hipotetični stavek) n. pr. kateri ste zadovoljni, vzdignite roke; vsaka pšenica, katero kupujem, je snetjava
 katérikrat prisl.
 katoličan, -ána m.; katoličánka ž.; katoličánstvo, -a s.; katolík, -a m.; katóliški, -a, -o
 katún, -a m.; katúnast, -a, -o
 káva ž.; prid. kávin, -a, -o; káвина primes; kavárna ž.; kavárniški, -a, -o
 kavaleríja ž., konjenica; kavalkáda ž., krdele jezdec; jáhanje
 kavalír, -ja m., plemič; kavalírski, -a, -o, plemenit
 kávcija ž., varščina, jamščina
 kávcuk, -a m.; kávcukov, -a, -o; kávcukovec, -vca m.; kávcukast, -a, -o
 kávelj, -veljna in -vlja m.; káveljc, -ljca m.; káveljček, -čka m.
 kávjar, -ja m.

kávka ž.; prid. kávcji, -a, -e
in kávkín, -a, -o, kávkino
gnezdo

Kavkáz, -a m.; kavkáški, -a, -o
kávkelj, -klja m. (kávelj);
kávkeljč, -ljca m.; kavkljati,
-ám

kavzálen, -lna, -o, vzročén;
vzročna zveza; kavzálnost,
-i ž., vzročnost

kazálec, -álca m.; kazálček,
-čka m. (na uri); kazálni,
-a, -o; (*kazáuca, -álni*)

kazáti, kážem (*kázau, kazála,*
-o, -i)

kazávec, -vca m., ime prsta
na roki; eksponent

kazemáta ž., pred bombami
varen prostor v trdnjavi;
ječa

kázen, -zni ž.; kázenski, -a,
-o; kázensko pravo, ká-
zenskopraven, -vna, -o

Kázimir, -ja m.

kazíno m.; 2. -na, 3. 5. -nu,
4. no, 6. -nom, društveni
dom = kazína ž.

kaznílnica ž.; kaznílniški, -a,
-o (*kaznílnica*)

kaznováti, -újem; kázniiti,
im; káznjenec, -nca m.;
káznjenje, -a s.; kázniv,
-íva, -o; káznívnost, -i ž.;
káznílen, -lna, -o, (*kazní-*
lan, -lna)

kazuíst, -a m.; kazuístika ž.
kážipot, -a m.

kdáj prisl., od kdáj, do kdáj
kdàj, nedol. prislov, kdàj pa
kdàj (= včasih)

kdó; kdo ve kje; kdo ve kam;
prišel je od kdo ve kod;
kdo ve kako; kdo ve ka-
teri

kdór, kógar in čigar, 3. kó-
mur, 4. kógar, 5. pri kó-
mer, 6. s kómer; kdór si
bódi; kdór kóli

kebèl, -blà in kábel, -bla m.
škař; keblíca ž. (*kabàu,*
kablà, -íca)

kègelj, -glja m.; kegljati,
-ám; kegljánje, -a s.; keg-
ljáč, -a m.; kegljíšče, -a s.;
kegljávec, -vca m.

kekljati, -ám (jecljati)

kémik, -a m.; kémičarka ž.;
kémičen, -čna, -o; kemiija
ž.; kémijski, -a, -o; kemi-
kálíja ž.

kéla (nem.) ž. = sl. ometica,
(zidarska) žlica, ometáča

kémbelj, -beljna (-blja) m.;
bàt pri zvonu

kèr veznik; zato ker

kêrub, -a m.

Kerzonéz, -a m.

kès, kesà = kesánje; kesáti
se, kesám se (*kàs, kasà, -áti*)

ki oziralni zaimék; rabi se,
kadar govorimo o znani,
določeni osebi ali reči n.
pr.: Tista pšenica, ki jo
zdaj kupuješ, je snetjava.
To ni za velikana, ki se
mu pravi Brdavs, pa tudi
zame ne, ki mi pravite
Krpán

kíhati, -ham; kíhanje, -a s.;
kíhálén (-lna, -o), kíhav, -a,
-o; kíhavec, -vca m.; kí-
havka ž.; kíhavica ž.

kíj, -a m.; kíjast, -a, -o; kíjec,
kíjca m.; kíjček, -čka m.

kíkla (krílo) ž.

kíla ž.; kílen, -lna, -o (*kilni*
pas); kílav, -a, -o; kílavec,
-vca m.; kílavka ž.

- kilogram, -a m. = kila ž.;
 dve kili, tri kile, pet kíl
 kilométer, -tra m.; kilomé-
 ski, -a, -o; kilometrína ž.
 kilovát, -a m.; kilovátna ura
 kímati, -am; kímanje, -a s.;
 kímav, -a, -o; kímavec, -vca
 m. (kdor samo kima);
 kímnniti, -em
 kímavec, -vca m., september
 kínc, -a m. = sl. okras, lišp,
 nakit; kíncati = (o)krasiti,
 zaljšati, lišpati, okítiti
 kinematográf, -a m. in (okraj-
 šava) kíno m.; 2. -na, 3. 5.
 -nu, 4. -no, 6. -nom; kíno-
 gledališče, -a s.
 kipéti, -ím; (*kipèu, -éla*); ki-
 pénje, -a s.; kípnniti, -nem;
 kípnnjenje, -a s.; kípnnjenec,
 -nca m.; kípnnjak, -a m.
 kirasír, -ja m. oklepnik
 kirúrg, -a m., ranocelnik; ki-
 rúrghičen, -čna, -o; kirur-
 gija ž.
 kíś, -a m.; kísen, -sna, -o;
 kísovár, -a m.
 kísavec, -vca m.
 kísel (*kíśay*), -sla, -o; kíslína
 ž.; kíślec, -a m.; kíślica ž.;
 kíśik, -a m.
 kíśt, -a m. = sl. čopič
 kíť, -a m.; kíťov, -a, -o; kí-
 tovec, -vca m.; kíťovina ž.;
 kíťolòv, -òva m.
 kíť, -a m., lepilo, zamazka
 kíťára ž.
 kjé prisl.; ne vem, kjé tíči
 otrok; ne vem kjé
 kjèr prisl.; kjèr kóli, kjèr si
 bódi
 kláda ž.; kláden, -dna, -o;
 kládaśt, -a, -o; kládje, -a s.
 kládivo, -a m., rod. množ.
 kládiv; manjš.: kládivce, -a
 s.; kládivar, -ja m.
 kláftra ž. = sl. séženj, -žnja
 kláma ž.; (klámast človek);
 klamáti, -ám; klamotériti
 -im
 klámfa ž. = sl. pénja, pe-
 njáča, skóba
 klánec, -nca m.; klánček, -čka
 m.; klánčen, -čna, -o; klan-
 čína ž.
 klánjati se, -am se; klánja-
 nje, -a s.
 klápa ž.
 klapouh, -úha, -o; klapoušen,
 -šna, -o; klapoušnica ž.
 (zaušnica)
 klarinét, -a m.
 klasifikácija ž. razredba; kla-
 sificírati, -am, (po)razré-
 diti, oceniti
 klásik, -a m., zgleden pisatelj
 (posebno grški in rimski);
 klásičen, -čna, -o, zgleden;
 klásičnost, -i ž.; klasicí-
 zem, -zma m.
 klásje, -a in klasjè, -à s.
 klátež, -a m.; kláteški, -a, -o;
 kláteško življenje
 kláti, kóljem; kláven, -vna,
 -o; klávní dar; klávná ži-
 vina; klávnica ž.; klávec,
 -vca m.
 klatíti, -im
 klátivítez, -a m.
 klavír, -ja m.; klaviatúra ž.
 klávrn, -a, -o; klávrnost, -i
 ž.; klávrnež, -a m.
 klávzula ž., utesnitev, pri-
 stavek
 klavzúra ž., zaprtje; klavzú-
 ren, -rna, -o; klavzúrni pro-
 stor, izpit

- klécati, -am; klécav, -a, -o; klécava noga; klécavec, -vca m.; (klécav človek)
- klečáti, -ím (pog. *klěčat*): 3. množ. klečijo in klečé; zap. klěči, -íte; klěčal, -ála; klečánje, -a s.; klečálnik, -a m. (*klečauník*)
- klečepláz, -áza m.; klečeplázec, -zca m.; klečeplázen, -zna, -o; klečeplástvo, -a s.
- klěj, -a m.; klějast, -a, -o; klějati, -am; klejítí, -jím
- klěkljati, -am; klěkljarica ž.
- klèn, -èna m. (maklèn); prid. klènov, -a, -o; klènovec, -vca m.; klènovina
- klèn, -éna = klěj = belica (riba)
- klén, -a, -o; kléno žito, klén slog
- klénkati, -am; klénkanje, -a, s.
- klèp, klèpa, m., po klépu; moka po klépu diši; množ. klèpi
- klepáti, klépljem, (pog. *klěpat*); klepánje, -a s.; klepálo, -a s.; klepálnik (*klepálník*); klepálen, -lna, (*klepálna*) -o; klepávec, -vca m.
- klepetáti, -etám, -éčem; klepetánje, -a s.; klepetáv, -áva, -o; klepetávec, -vca m.; klepetúlja ž.
- klèrik, -a m., duhovnik, duhovski pripravnik; klerikálen, -lna, -o (*klerikálno*); klerikalizem, -zma m.
- klesáti, klěšem, klěsal, -áli (pog. *klěsat*)
- klěšče ž. množ.; manjš. klěščice; klěščar, -ja m; klěščnik, -a m.; klěščman, -a m.
- klét, -í ž.; prid. kléten, -tna, -o; klétni ključ
- kletár, -ja m.
- kléti (pog. *klět*), kólnem (*kóunem*); sed. del. kolnóč (*kounoč*); klétje, -a s.; klétev, -tve ž.; klétvlca ž.
- klévéta ž., obrekovanje
- klicati (pog. *klícat*), klíčem; klícal, -ála, -áli (in klícali); klíčoč, -a, -e
- klíent, -a m., varovanec, odjemalec; klientéla ž., varstvo, odjemalci
- klíka ž., svojat
- klíma ž., podnebje; klimátičen, -čna, -o, podnebja se tičoč
- klín, -ína m.; prid. klínov, -a, -o; klínje, -a s. (skupno ime)
- klínika ž., zavod, v katerem se uči zdravljenje; klíničen, -čna, -o, h kliniki spadajoč; klínični zdravnik
- klínja ž., rezilo
- Klíó, Klíe, Klíi ž., modrica zgodovine
- klíšé, -éja m.; klíširati, -am; klíšárna ž.
- kljùb, vkljùb, nakljùb predl. z daj. kljùb tému; kljùb prepóvedi
- kljùb prisl.; kljùb delati komu = kljubováti, -újem; kljuboválen, -lna, -o (*kljuboválno*); kljuboválec, -lca m.; kljuboválnost, -i ž. (*-vál-*)
- ključ, -a m.; prid. ključén, -čna, -o; ključár, -ja m.; ključárstvo, -a s.

- ključavnica ž.; ključavničar, -ja m.
- kljúka ž.; manjš. kljúkica ž.; kljúkast, -a, -o; kljúkast (orlovski) nos; kljúkasti križ
- kljúkati, -am (trkati); kljúkavec, -vca m.
- kljúkec, -kca m. der Dietrich
- kljún, -a m.; kljunáč, -a m.; kljunáš, -a m.
- kljúsa ž.; kljúse, -eta s. in kljusè, -éta s.
- kljuvátí (pog. *kljuvát*) kljújem, kljúvam; kljuvánje, -a s.
- kloáka ž., greznica
- klôbčič, -a m.; klobkó, -á s.; manjš. klôbčece, -a s.; klôbčast, -a, -o
- klobúk, -a m.; manjš. klobúček, -čka m.; klobučár, -ja m.; klobučína in klobučevína ž.
- klobúštra ž.; klobuštráč -a m.; klobuštráti, -ám
- klofúta ž. zaušnica
- klofutáti (*klofutát*), -ám; klofútniti (*klofútnit*), -em
- klóka ž. (kóklja); klókati, -am, -čem; klokotáti, -otám, -óčem
- klómpati, -am = klónkati, -am; voda v (nepolni) posodi klómpa, klónka
- klómpniti, -em
- klónica ž., veža, remiza
- klóníti (pog. *klónit*), klónem; vel. klóni, -íte; klónil, -íla, -o, -i
- klôp, klôpa m.
- klôp, -í ž.; manjš. klôpca ž.
- klór, -a; klórov, -a, -o; klórovec, -vca m.; klórovodík, -a m.; kloríd, -a m.
- klôšter, -tra m.; klôštrski, -a, -o
- Klóto, -te ž.; prid. Klótin, -a, -o (ena od treh Park)
- klóvn, -a m.; klóvnski obraz
- klozét, -a m.; klozétni papir
- klúb, -a m.; prid. klúbski, -a, -o; klúbška seja; klúbski načelnik, klúbška knjižnica
- kmálu prisl.; kmálu potem
- kméčki, -a, -o
- kmèt, -éta m.; íti na kméte; s kmétov priti; po kmétih hoditi; kmetávs, -a m. (zaničlj.); kmetávslja ž.; kmetíja ž.; kmetíjski, -a, -o; kmetovati (in kmetováti, pog. *kmetovát*), -újem; kmetoválec, -lca m. (*kmetovályca*)
- Kneipp (*knajp*); knájpati se, -am se
- knéz, -a m.; kneginja ž. (knezova žena) in knéginja ž.; knéžna ž. (knezova hči); knézov, -a, -o (če zadeva enega kneza); knéžji, -a, -e (splošno); knéštvo, -a s.; knezováti, -újem; kneževína ž.
- knézoškôf, -a m.; knézoškofíja ž.; knezoškofijski, -a, -o
- knjíga ž.; prid. knjížen, -žna, -o; knjížni jezik; manjš. knjížica ž.; knjížéven, -vna, -o; knjížévnost, -i ž.; knjížévník, -a m.; knjížnica ž.; knjížničen, -čna, -o; knjížničar, -ja m.
- knjigár, -ja m.; knjigárski, -a, -o; knjigárstvo, -a s.; knjigárna ž

knjigotřzec, -žca m.; knjigo-
třstvo, -a s.; knjigovéz, -a
m.; knjigovéstvo, -a s.;
knjigovéški, -a, -o; knjigo-
vódja, -e m.; knjigovód-
stvo, -a s.

knockout (izg. *nokaut*), -a
m., odločilni udarec za
zmago v boksarskem bo-
ju; uničenje; knockoutíra-
ti, -am uničiti, razbíti, n.
pr. s tem paktom je An-
glija knockoutírala versaj-
sko mirovno pogodbo

ko veznik (= kot, kakor),
n. pr. ko bi trenil = ka-
kor bi trénil; jaz sem moč-
nejši ko ti (= kot, kakor);
2. hitro ko, brž ko; vtem
ko, medtem ko; bolj ko;
dalj ko, n. pr. bolj ko je
tekla kri, več je bilo kri-
stjanov; dalj ko je pravil,
bolj ga je brat zavidal

koalícija ž. zveza; prid. koa-
licíjski, -a, -o, n. pr. koa-
licíjska vlada; koalíran,
-a, -o, zvezen, -zna, -o

kobacáti (pog. *kobacát*), -ám
kobáliti (pog. *kobálit*), -im;
kobálj, -a m.; za dober ko-
balj se pomakniti; kobálj
prisl.; kobálja, -e ž.

Kobarid, -ída m.

kóber, -bra m. (kocka); kó-
brati, am; z lešniki kóbrati

kobíla ž.; prid. kobíliji, -a,
-e; kobílje mleko

kobíllica ž.; prid. kobíličji,
-a, -e; kobíličar, -ja m.

kóblji, -a, -e (konjski); kób-
lja muha; Kóblja glava
(ime kraja)

kobúl (-búl) -a m. = ko-
búla ž.; kobúlček, -čka
(-búl-) m., n. pr. kobúlček
češenj; kobúllica ž.; kobú-
last, a-, -o; kobúlnat, -a, -o
kócelj, -clja m.; kócasta ose-
ba ali reč; kócnjat, -a, -o;
koconòg, -óga, -o

kocén, -a m., zelmati štor; ko-
cénje, -a s.

kočemájka ž.

kočija ž.; manjš. kočijica ž.;
prid. kočijen, -jna, -o; ko-
číjski, -a, -o

kočijáz, -a m.; kočijáški, -a, -o
kočljiv, -íva, -o; kočljívec,
-vca m.; kočljivost, -i ž.

kóčnik, -a m. (zob)

kócnjak, -a m.

kód prisl. odkód, dokód; ne
ve ne kód ne kám

kódeks, -a m., rokopisni za-
konik; kodificírati, -am, za-
kone spisati; kodifikácija ž.

kodélja ž.; skodéljkati se,
-am se

kóder prisl.; kóder kóli;
kóder si bódi; od kóder,
do kóder

kóder, -dra m.; kódrč, -a m.;
kódrati, -am; kódrav, -a,
-o; kódravec, -vca m.; kó-
dravka ž.; kódrcati se; ko-
drcija ž.; kodrolàs, -ása,
-o; kódrnat, -a, -o

koeficiént, -a m.

kohezija ž., zlepnost

kokárda ž., znak

kokéta ž., spogledljivka; ko-
kéten, -tna, -o, spogledljiv;
koketírati -am, spogledo-
vati se

kókolj, -a m.; kókoljen,
-ljna, -o; kókoljast, -a, -o
kokón, a- m., zapredek

kokóš, -i ž.; množ. kokóši,
2. kokoši (in kokóši), 6.
kokošmi (in kokóšmi);
prid. kokóšji, -a, -e; koko-
šarstvo, -a s.

kòl (*kòg*), kòla, 5. kòlu (in
kòlu), 6. kòlom; manjš.
kolec (*kòlac*), kolca (*kòyca*);
kòlast, a, -o

kòla množ. voz; 2. kól (*kól*);
3. kólom, 5. kólíh, 6. kóli

kolacionírati, -am, primerja-
ti (prepis z izvornikom)

koláč, -a m.

kólca množ., 2. kólc, 3. -em,
5. -ih, 6. -i (*kólca*), vozi-
ček, voz pri plugu

kólcati (*kòycati*, pog. *kóu-
cat*), -am, -čem; kólca, kól-
če se mu; kólcanje, -a s.

koléga, 2. -ga in -ge m.; prid.
kolégov, a, -o, tovariš,
drug; koléginja ž.; kolegi-
álen, -lna, -o; kolegiálnost,
-i ž.

kolégij, -a m. zbor; kolegiá-
ten, -tna, -o; kolegiátni
kapítelj

kòlek, -lka (*kòlak*, *kòlka*) m.;
kolkováti, -újem; kolkó-
ven, -vna, -o; kolkovína ž.

koléktiv, -va m. (*kolektiv*,
-íva)

koléno, -a s.; prid. kolénji,
-a, -e; kolénji upogib; ko-
lénce, -a s.; kolénček, -čka m.

kóléra ž. kužna bolezen; kó-
leren, -rna, -o

koléřičen, -čna, -o, vročekr-
ven

koléselj, -slja m.

kólíkanj zaimék = kólíko(r)
kolíkéř prisl.; kolíkéřen, -rna,
-o

kólíko; kólíčína ž.; kólíčín-
ski, -a, -o

kólíkokrat prisl.; kólíkokrá-
ten, -tna, -o

kólíkor zaim.; kólíkor tóli-
ko; kólíkor si bódi; kólí-
kor kóli

kólíkokrat prisl.; kólíkor-
krat kóli

kólíkršen, -šna, -o; tólik (tó-
likšen) je, kólíkršen mora
biti

kolízija ž., strnjenje naspro-
tij; spor; kolídírati, -am,
nasprotovati

kólk (*kòyk -a*), -a m.; prid.
kólkov, -a, -o; kólkov sklep

kolníca ž. (*kolníca*), vozar-
na, kolarna

kolník, -a m. (*kolník*), kolo-
voz

kólo, -a s., ples

koló, -éša s.; manjš. kolésece,
-a s.; kolésček, -ščka m.;
kolésčast, -a, -o

kolobár, -ja m.; kolobáriti,
-im; kolobárjenje, -a s.

kolókvij, -a m.; izkušnja v
obliki razgovora; kolokví-
rati, -am; kolókvijski, -a, -o

kolofón, -a m. in kolofónij,
-a m.

kolóna ž., razpredelek, stol-
pec

kolónáda ž., stebrenik

kolónija ž., naselbina; kolo-
niálen, -lna, -o; kolonizí-
rati, -am, naseliti; kolo-
níst, -a, naselnik

kolòp, -òpa m., v kolópu;
teči v kolop

kolorít, -a m., barvitost

kolós, -a m., velikanski kip;
kolosálen, -lna, -o, veli-
kanski, ogromen

- kolovòz, -òza m.
 kolóvrat, -a m.
 kolovrátiti, -im; kolovrátenje, -a s.
 Kólpa (*Kólpa*) ž.
 kólpec, -pca m. (*kólpec*), južni veter
 kolportírati, -am, raznašati; kolportêr, -ja m., raznašalec; kolportáža ž., raznašanje, razpečavanje na drobno
 komád, -a m.
 kómaj prisl.
 komát, -a m.
 kombinácija ž., sestava, ugi-banje; kombinírati, -am, po sklepanju kaj najti; kombinacijski, -a, -o
 kombinéža ž.
 komedijánt, -a m.
 komediográf, -a m.
 komentár, -ja m., razlaga; komentírati, -am, razlagati
 komerciálen, -lna, -o, trgovski
 komfórt, -a m., udobje; komfórten -tna, -o; komfórt-nost, -i ž.
 komí, komíja m., prodajalec
 komisariát, -a m.
 komisíja ž., navod, poverjenstvo; komisijski, -a, -o, h komisiji spadajoč
 komisionár, -ja m.
 komité, -éja m., odbor
 komóden, -dna, -o, lagoden, zložen; komódnost, -i ž., lagoda, lagodnost
 komólec, -lca m. (*komólac, komóuca*)
 kómora ž., zbornica; kómorni pevec, koncert; kómornik, -a m.
 kompákten, -tna, -o, strnjen, jedrnat
 kompás, -a m., severnica; kompásnik, -a m.
 kompéndij, -a m.
 kompenzácija ž.; kompenzírati, -am, nadomestiti, izravnati, odškodovati
 kompeténen, -tna, -o, pristojen; kompeténca ž., pristojnost, pristojna oblast
 kompilácija ž.; kompilírati, -am, sestaviti (iz raznih knjig)
 komplicíran, -a, -o, zapleten, zamotan; komplikácija ž.
 kompromís, -a m., poravnava, sporazum
 kompromitírati, -am, v sramoto, zadrego spraviti
 komuniké, -éja m., službeno poročilo; poslano
 koncedírati, -am, dovolim, prepustim
 kòncem n. pr. leta = sl. kò-nec leta; ob kòncu leta
 koncentrírati, -am, usrediti, sosrediti, osredotočiti; koncéntričen, -čna, -o, sosreden; koncentrácija ž., so-sredba
 koncépt, -a m., zamisel, -sla m., osnutek; koncéptni papir
 koncesíja ž., dovoljenje
 koncipiént, -a m.
 koncizen, -zna, -o, jedrnat, zgoščen
 konduktêr, -ja m., sprevodnik
 kòniec, -nca m.; brez kòнца in krája; od kòнца do krája; s kòнца; od kòнца; pokòncu prisl., pokòncu biti, pokòncu se držati; pokònčen, -čna, -o

- kôniec predl. z rod. kôniec vasi, leta
- končáti (pog. *končât*), -ám; v nepreh. pomenu končáti se, n. pr. tu se končá tretja stran (ne: tu konča); s tem se končá odlomek
- kônčnen, -čna, -o; kônčno; dokônčnen, -čna, -o
- konferénca ž., posvet, posvetovanje
- konfesija ž., veroizpoved; konfesionálen, -lna, -o
- konfinácia ž.; konfinírati, -am
- konfiscírati, -am, zapleniti, zaseči; konfiskácia ž., zaplemba, zasega
- konflikt, -a m., spor, navzkrižje; do konfliktá priti: navzkriž priti
- konfrontírati, -am, soočiti, predstaviti iz oči v oči; konfrontácia ž.
- konfúzen, -zna, -o, zmeden
- kongrés, -a m., shod; kongrésni, -a, -o
- kônj, kônja m.; na kônju (zdaj sem pa na kônju), množ.: kônji, kónj, na kônjih (kónjih); s kônji (kónji); kónjski, -a, -o; konjik, -a m.; konjica ž.; konjeník, -a m.; konjeníca ž.; konjáč, -ár, -ák m.; konjedérec, -rca m.
- kónjak, -a m., liker
- konjektúra ž., domneva, dozdevka popolnjen tekst
- konjunktúra ž., cenovne, tržne razmere in njihova izraba
- konkrétan, -tna, -o, stvaren
- konkúrz, -a m., stečaj; konkúrzen, -zna, -o; konkúrzní pogoji
- konôpec, -pca m.
- konôplja ž.; prid. konopljén, -a, -o; konopljéno zrno; konopljénka ž.
- konsérva ž.; konservírati, -am, ohraniti
- konservatívnen, -vna, -o, kdor pri starem ostane
- konservátor, -ja m, ohranjevalec
- konservatórij, -a m., glasbeno učilišče
- konsolidírati, -am, utrditi, urediti; konsolidácia ž.
- konstatírati, -am, ugotoviti, dognati; konstatácia ž., ugotovitev
- konstelácia ž., stanje (zvezd); stanje, razmere
- konsterníran, -a, -o, osupnjen (osupel), prepaden, pobit; konsternácia ž., osupnjenje (osuplost), prepadenje, pobitost
- konstitúcija ž., ustava; konstitucionálen, -lna, -o; konstitúanta ž., ustavodajna skupščina; konstituírati se, sestaviti se
- konstrúkcija ž. (z)gradba, sestava, gradnja; konstruírati, -am, (z)graditi, sestaviti; konstruktér, -ja m.; konstruktívnen, -vna, -o
- konsúm, -a m.; konsúmno društvo
- kontékt, -a m., besedna, miselna zveza
- kontinuitéta ž., nepretrgana zveza; kontinuírati, -am, nadaljevati, trajati (brez presledka)

- kontrást, -a m., nasprotje
- kontoár, -ja m., trgovska pisarna
- kontróla ž., prigled; kontrolór, -ja m., priglednik; kontrolirati, -am
- kontrovêrza ž., spor
- konvêncija ž., dogovor; konvencionálen, -lna, -o, dogovorjen, običajen
- konverzácija ž., pogovor, razgovor
- konvêrzija ž., spreobrnjenje; konvertít, -a m., spreobrnjenec
- konzistórij, -a m., duhovno (škofovo, papeževo) svetovalstvo; konzistoriálen, -lna, -o
- konzóla ž., podstavka
- konzórcij, -a m., združba (za kako podjetje)
- kónzul, -a m.; konzulát, -a m.; konzulátski, -a, -o; konzulárni, -a, o; kónzulski, -a, -o
- koopťirati, -am v odbor, imenovati koga v odbor (brez volitve); koopťacija ž.
- kôpa ž. 4. kôpo, množ. kôpe, kôp in kopá
- kopalíšče, -a s.; kopalíščen, -ščna, -o; kopalíščna sobana; kopalíščar, -ja m.
- kopáti se (pog. *kôpat se*, *kópat se*) kópljem se in kópam se; del. sed. kopljóč in kopájóč; kopánje, -a s; kópálen, -lna, -o (*kopálna*); kópálnica ž.; okopáti (pog. *okópat*)
- kopáti (*kôpat*), kópljem in kópám; kopáč, -a m.; kópánja ž.
- kopél (*kopél*), -éli ž.
- kôper, kôpra m.; kôpre, -ra m.; kôprčev, -a, -o
- kopica ž.
- kópija ž., prepis, snimek; kopirati, -am, prepisati, posneti, (sliko) preslikati
- kopína ž. (malina); kopínje (skupno ime)
- kópje, -a s.; manjš. kópjice, -a s.; kopjemêt; kopjíšče, -a s. (ratišče); kopjaník m.
- kopnéti, -ím; kopnénje, -a s.
- kôpno, -ega s.; na kópno zapelji; na kópnem
- koprnéti, -ím; del. sed. koprñèč; koprñénje, -a s.; k. od strahu; od žeje; po čem koprñéti
- kopún, -a m.; kopúniti, -im; kopúnjenje, -a s.
- koracáti, -ám; koracánje, -a s.
- korájža ž., srčnost; korájžen, -žna, -o
- korálkoma prisl.
- korál (*korál*), -a m.; korálno petje
- koralda ž. (*korálda*), korálden, -dna, -o
- kórbica ž.; kórbico dobiti = sl. pelin dobiti (Jurčič)
- Kordiljêri m. množ., ameriško gorstvo; kordiljêrski, -a, -o
- korékten, -tna, -o, pravilen, brezhíben
- korektúra ž., poprava, popravek; korektúren, -rna, -o, popraven, n. pr. korektúrna pola, popravna pola
- korelatíven, -vna, -o, soodnosen

korén, -éna m.; korênje (skupno ime); korenják, -a m.; korenjáški, -a, -o
 korêta ž.
 Korínt, -a m.; list do Korinčanov
 korobáč, -a m.
 korporácija ž., zadruga, stanovsko društvo; korporacijski, -a, -o
 korumpírati, -am, pokvariti; korúpcija ž.; prid. korupcijski, -a, -o
 korúšelj, -šlja m. (kopuča, kopa); koruselj češenj, lešnikov
 korúza ž.; prid. korúzen, -zna, -o; korúznik, -a m.
 korvéta ž., manjša vojna ladja
 Kórzika ž.; Korzičan, -ána m.; kórziški, -a, -o
 kórzo m.; 2. -za; 3. 5. -zu; 4. -zo; 6. -zom, šetališče
 kós, -a m.; na kóse zrezati
 kós, -a m.; vódni kós, črni kós
 kós biti komu, čemu
 kôsa ž., 4. kôso in kosó, 6. s kosó in s kôso; množ. kôse in kosé, kosá, -ám, -áh, -ámi
 kósati (pog. *kósat*) se, -am se; kósal (-*ay*,) kóšala, -i, -e
 kôsec, -sca m.; kôščev, -a, -o
 kôsem, -sma m.; kôsem prediva; manjš. kôsemček, -čka m.; kosmič, -íča m.; kosmúlja ž.
 Koséski, rod. -skega; Koséskega pesmi; koseskízem = kosesčina
 kosíter, -tra m.; kositrén, -a, -o in kosítrn, a-, -o; kosítriti, -im; kosítrenje, -a s.; kosítrnína ž.; kosítrnik, -a m.

kosíti (pog. *kosit*), -ím; kosíl (-*siŭ*), kosíla, kosíli; (po)košen, -éna, -o; košenje, -a s.; kôšnja ž.; kosílní (-*sil-*) stroj
 kósiti, -im (pog. *kósit*), kósil (-*iŭ*), kosíla, -i, -e; kósílo, -a s.; kósílce, -a s. (-*sil-*)
 kosmàt in kôsmat, kosmáta, -o
 kosmína ž.; kosmínje, -a s. (skupno ime)
 kóst, -í ž.; v kôsti; kôsten, -tna, -o; kostenják = kostnják, -a m.; manjš. koščíca ž.
 kôstanj, -ánja m.; kostánjev, -a, -o; kostánjevec, -vca m.; kostánjevica ž.
 kostén -a, -o = koščén, -a, -o
 kosteníčna (živa) mēja
 kostúm, -a m., narodu, času lastna obleka
 košár, -ja m.; košárstvo, -a s.
 košàt, -áta, -o; košáto drevo; košátiti se, -im se
 kôšava ž., veter od Črnega morja
 kôšček, -ščka m.
 košèk (*košèk*), koškà in kôšek, -ška m.
 košenílja ž.; košeníljka ž.
 kôšnja ž.
 kòt veznik = kò, kakor
 kòt; veljati kot izvedenec, za izvedenca; preoblečen kot menih, v meniha; kot darilo = v dar
 kotalítí, -ím (pog. *kotalit*)
 kotánja ž.; kotánjast, -a, -o
 kòtel (*kòtay*), -tla m.; kòtelček (*kòtayček*), -čka m.; kotlánja = kotlína ž.; kotlár, -ja m.; kotlovína ž.

kotiljón, -a m., družbeni ples
kotljáti se (pog. *kotljàt*), -ám
se; kotáti se, váljati se
kótva ž., sidro; kótvice ž.;
kotvíšče, -a s.

Kotzebue (*Kócebu*) Avgust,
dramatik; Kotzebuja, prid.
Kotzebujev

kováč, -a m., bankovec ali
srebrnjak za 10 din; tož.
kováča; dal sem mu ko-
váča

kóvčeg, kóvčega m.

kôza, kozé in kôze ž.; 3. 5.
kôzi, 4. 6. kozó in kôzo;
množ. kozé in kôze, 2. ko-
zá in kóz, kóz; -ám, -áh,
-ámi

kozàv, -áva, -o

kôzel (*kôzau*), kôzla m.

kozerija ž., kramljanje; ko-
zër, -ja m., kramljavec
kozica ž.

kozják, -a m., kozji hlev, sta-
ja; kozják, -a m., kozje
govno; Kózjak Jurij; Koz-
ják, -áka, ime kraja

kózji, -a, -e

kozláti (pog. *kozlàt*), -ám;
kozlánje, -a s.

kózmos, -a m., vesoljstvo,
vsemir; kózmičen, -čna, -o;
kozmologíja ž., nauk o za-
konih, ki vladajo svet; ko-
zmpolít, -a m., svetovljan
kozólec, -lca m. (*kozólac, ko-
zóuca*); vezani kozólec; sa-
mec

kóžuh, -úha m.; prid. kožú-
šen, -šna, -o; kožúšček,
-ščka m.

kradljív, -íva, -o; kradljívec,
-vca m.; kradljívka ž.;
kradljívost, -i ž.

krádoma prisl.

kragúlj, -a m.

kragúljec, -ljca m.; kragúlj-
ček, -čka m.; kragúljati,
-am; kragúljkati, -am

kràj, krája m.; delo je pri
kráju (= končano); od
krája (od začetka) vse;
pravda še ni v kráju (pri
kráju); s krája (skraja) za-
četi; v kràj (vkràj) dejati;
na dva krája biti; prid.
krájen, krájna, -o in krá-
jeven, -vna, -o; krajepísje,
-a s.

kràj, pokràj predl. z rod.

krájcar, -ja m.; krájcarski,
-a, -o

krájina ž.; Slovenska, Suha,
Julijska krajina (toda: Be-
la Krajina); krajínski, -a,
-o; krajínščan, -a m.; kra-
jíšnik, -a m.

Krákov, -a m. (Kraków), me-
sto v Galiciji

Krákovo, Krákovega s.:
predmestje ljublj.; Krákov-
čan, -a m.; Krákovčanka
ž.; krákovski, -a, -o

králj, -a m.; prid. králjev
(osebno) -a, -o; kraljév, -a,
-o = kraljévski; kraljéstvo,
-a s.; kraljič, -íča m.; krá-
ljevič, -a m.; kraljična ž.;
kraljeváti -ljújem; ràzkrálj,
pròtikrálj

Králj Matjáž, Králja Matjá-
ža, Kralj Matjáževa vòjska

Králjevič Márko; rod. Krá-
ljeviča Márka; prid. Krá-
ljevič Márkov

králji: sv. Trije králji (praz-
nik); Sv. Trije králji (kraj)

- kraljica ž.; prid. kraljičin, -a, -o; kraljičeváti (za kraljico biti); kraljica vdova; kraljica mati
- Kraljičin Grádec; rod. Kraljičinega Grádca (na Češkem)
- kramljáti (pog. *kramljät*), -ám; kramljánje, -a s.; kramelj, -mlja m. (kramljanje)
- krámp, krámpa m. = sl. rovača
- krámpež, -a m.
- Kránjec, -njca m.; Kranjica ž.; Kránjsko s., rod. -skega ali Kránjska ž., rod. -ske; kránjski, -a, -o
- krásta ž.; krástav, -a, -o; krástavec, -vca m. (krástav človek); krástavka ž.; krástavost, -i ž.
- krát se piše z drugimi besedami skupaj, prvikrat, desétkrat; takrát, tólikokrat; v ostalih oblikah se piše posebej, n. pr. neke kráti; nekaj krátov; druge kráti; toliko krátov
- krátek, -tka, -o; na krátko koga prijeti; ob krátkem kaj povedati; krátko in málo ne; ni krátko ni málo ni bil zadovoljen; krátko nikár; v krátkem, pred krátkim; skrátka; prim. krájši, -a, -e; kráčji, -a, -e; prisl. prim. krájše; kráčje; kratica, kratkóba, kratkóča, kračina
- krátkega potegníti (po nem.) = sl. izgubo imeti; na škodi biti; krátkega je potegníl = sl. to je izguba
- kratko- v sestavi: kratkobe-séden, kratkočasen, kratkočasiti se; kratkolàs; kratkotrájen, kratkovíden itd.
- kratkóst, -i ž.
- krátiti (pog. *krátit*), -im; (o)kráčen, -čena, -o; krátenje, -a s.; kratílec, -lca (-lca)
- kratívec, -vca m. (poudarek)
- kráva ž.; prid. krávji, -a, -e
- krácelj, -clja m. (hlod)
- krčítiti (pog. *krčítit*), -im; krčljív, -íva, -o
- krčéma ž.; krčémski, -a, -o; krčémsko vpitje
- krčnica, -e ž.; žila krčnica; krčna zél
- krdélo, -a s.; krdélo vojakov, ljudi, vran, konj; manjš. krdélce, -a s.; prid. krdélen, -lna, -o (-lna); krdélni vodja
- krebúljica ž. (dišava)
- kredénca ž. = sl. láva
- kredit, -a m., zaup; kredití-rati -am, na (v) zaup dati
- kréhati (pog. *kréhat*), -am in kréhatí (*kréhat*), -am; kréhav, -a, -o; kréhavec, -vca m.; kréhavka ž. (krehav človek)
- krejljút, -i ž., perut
- krémen, -éna m.
- krémpelj, -plja m.; krémpeljč, -a m.; krémpeljček, -čka m.; krémpljar, -ja m. (žival s k.)
- kreniti (pog. *krénit*), krénem; vel. krèni, -íte; krènil, kreníla, -o, -i, -e

krepèk (*krepàk*) in krepák, -pkà in krèpka, -ó in krèpko; krepčáti, -ám; krepčánje, -a s.
krepélo, -a s. in krepél, -i ž.; krepélce, -lca (*-lca*) m.; k. zagnati komu pod noge
krepílen, -lna, -o; krepílina pijáča (*-pil-*)
kresáti (pog. *krésat*), kréšem, krésal, -ála; sed. del. kresšóč; kresánje, -a s.; kresílo, -a s.; kresálo, -a s.; kresílnik, -a m.; kresílni kamen (*kresilni*)
krestomatija ž., čitanka
krétati, -am; krétanje, -a s.; krétnja ž.
krétničar, -ja m.
krêvelj, -vlja m., kavelj
krévlja ž.; krévljast, -a, -o; krevljáč, -a m.; krevljáti (*krevljät*), -ám; krevljánje, -a s.
Kréz, -a m.; Krézov, -a, -o
krežúlja ž., odlomljena vejica
krhélj, -hlja m.; krlhljáti, -ám; krlhljánka ž.
krhlíka ž.; krlhlíkov, -a, -o; krlhlíkovec, -vca m.; krlhlíkovina ž.
krí, krví ž., v kfví; prid. kfvén, -vna, -o, kfvni udòr (kri se udere); kfvni obtòk; krvomóčen, -čna, -o; krvomóčnica ž.; krvotèk, -a m.; krvožéjen, -jna, -o; krvožéljen, -ljna, -o
kričáti (pog. *kričat*), -čím; sed. del. kričèč, -éča; kričáv, -áva, -o; kričávec, -vca m. (*kričav* človek); kričávka ž.; kričánje, -a s.

krilática ž.

krílo, -a s.; prid. krílen, -lna (*-lna*), -o; krílna peresa; manjš. krílce, -a s.; kríliti, -im; z rokami kríliti; kríljenje, -a s.; kríljáti, -ám; krílnat, -a, -o (*kríl-*)

kriminálen, -lna, -o, kazenski

krínka ž.; pod krínko prijateljstva

kríplje; na vse kríplje prisl.

kristál (*kristál*), -a m.; kristálen, -lna, -o; kristalizírati, -am; kristalizácija ž.

kristján, -a m.; kristjána ž. (*kristjánka*); pokristjániti, -im; krščánski, -a, -o; krščánstvo, -a s.

Kríšč bôžji; za Kríščevo vóljo

kritèrij, -a m., sodilo

kríti, kríjem; krítje, -a s.; stroške pokríti (po nem.) = sl. poravnati; ni krítja = sl. ni plačila, ni nakazila; krít sem = sl. zavárován sem; kríti se (po nem.) = sl. ujemati se, n. pr. v umetnini se izraz in doživljaj kríjeta = sl. strínjata, se ujémata

krítik, -a m.; krítičarka ž., presojevalec, ocenjevalec; kritizírati, -am; kritikízem, -zma m.

kritika ž., ocena, pretres, presoja; krítičen, -čna, -o, 1. presoden, natančen; 2. nevaren, usoden, odločilen; krítičnost, -i ž.

krív, -a, -o; krív biti česa; po krívem priseči; krívi prerok; kríva raba (zloraba); krívó rabiti (zlorábiti); za krívega spoznáti koga; krívica ž.; krívina ž.; krívíti, -ím; (u)krívljen, -a, -o; krívljênje, -a s. krívúlja ž.

kríž, -a m.; prid. krížen, -žna, -o; krížni rez; krížna kost; toda vzkrížni (ne: križni) ogenj; kríževec, -a, -o; kríževec, -vca m.; kríževať, -áta, -o; Sv. Križ (ime kraju, cerkvi); prid. svetokríški, -a, -o

krížanka ž.

krížec, -žca m.; krížček, -žčka m.

krížem 1. prisl.; krížem glédati; vse krížem govori; krížem svét; 2. predl. z rod. krížem svetá iti; krížem morjá se vozíti

krížem krážem prisl.; kríže (in) kraže delati

krížema prisl. = krížem

krížpot, križpóta m. = križpótje, -a s. = križišče, -a s.

Krkonóši, -šev, -šem m. množ.

krlj, -a m., hlod

krmežljáv, -áva, -o; krmežljávec, -vca m.; krmežljávka ž. (krmežljav človek)

krmíti, -im; (na)krmljen, -a, -o; krmljenje, -a s.; krmljenka ž.

křn, křna m., konec ladje; prvi, zadnji křn

křn, křna, -o, (okrnjen); křn zbõr

křníca ž., tolmun

křnja ž., škrta; křnjav, -a, -o; křnjavec, -vca m.; křnjavka ž.

króg = okrog; 1. prisl. króg in króg; 2. predl. z rod. krog česa se vrteti

krógla ž.; manjš. króglica ž.; krógličast, -a, -o

krohótáti, -ám, -óčem se

krokodíl, -a m.; prid. krokodíli, -a, -e; krokodílove solze točítí

króm, -a m.; krómov, -a, -o; krómovec, -vca m.; krómáti, -am

kromátíčen, -čna, -o, 1. barven, 2. poltonski

krompír, -ja m.; krompírjev, -a, -o; krompírjevec, -vca m.; krompíríšče, -a s. (njiva, kjer k. raste)

krónika ž., letopis, dnevne novice; króničen, -čna, -o, dolgo trajen, počasen

kronológija ž., časovni red; kronológíčen, -čna, -o, po časovnem redu, po času

kropíti (pog. *kropit*), -ím; (po)kropljên, -êna, -o; kropljênje, -a s.; kropílo, -a s.; kropílen, -lna, -o; kropílnica (-íř-) ž.; kropílnik, -a m. (*kropířnik*)

krõšnja ž.; krõšnjár, -ja m.; krõšnjárstvo, -a s.; krõšnjáriti, -im; krõšnjárjenje, -a s.

krôték, -tka, -o in kroták; krotké in krôtke ovce; množ. krotkí in krôtki; krotkóst, -i ž.; krotkóta ž.

krotíti (pog. *krotít*), -ím (u)-
 kročèn, -èna, -o; krotènje,
 -a s.; krotílec, -lca m.
 (-ilca); krotílnica ž.; vel.
 króti!
krozúlja ž.; ajda nima kla-
 sovja, ampak krozúlje
króžec, -žca m.; króžček,
 -žčka m.; króžčast, -a, -o
krožíti (pog. *króžit*), króžim
křpatí -am; křpavec, -vca m.
 křpelj, -ělja m.
křplja ž.; křplje navézati na
 nóge
křst, křsta m.; prid. křsten,
 -tna, -o; křstni list; křstni
 oče (boter); křtíti (*křstit*),
 -im; křščen, -a, -o; křšče-
 nje, -a s.; křščevánje, -a s.;
 křščenec, -nca m.
křščánski, -a, -o; křščánstvo,
 -a s.
křščenica ž., dekla, služkinja
křt, křta m.; křtov, -a, -o; v
 křtovi deželi; křtovka ž.
 (křtíca, samica); křtína ž.
křuh, křúha m.; dva kósa
 křúha (ne dva kruha); po-
 sodi mi tri hlébe (ne: tri
 kruhe); prid. křúšen, -šna,
 -o in křúhov, -a, -o, n. pr.
 křúšna péč; křúšni oče;
 křúhova skorja; křúhovec
 (meh za kruh); kruhobór-
 stvo, -a s.; kruholóvne laži
křúhek, -hka m.; máli křú-
 hek; bôžji křúhek
křúlití, -im; křúljenje, -a s.;
 křúlba ž. (*křúlba*)
křúljav, -a, -o; křúljavec, -vca
 m.; křúljavost, -i ž.
křúncelj, -clja m., led, ledena
 sveča

Křúševac, -vca m.; křúše-
 vački, -a, -o
křúšíti (*křúšit*), křúšim
krváv, -a, -o; krvávec, -vca
 m.; krvavíca ž.; krvávka
 ž.; krváva sodba; krvavo-
 sódni; krvávordèč
krvník, -a m., rabelj; krvní-
 ški, -a, -o
krvolítje, -a s. = klanje
krvožéjen, -jna, -o; krvožè-
 ljen, -ljna, -o
křzuo, -a s.; manjš. křzence,
 -a s.; křznár, -ja m.; kř-
 znárski, -a, -o; křznína ž.
ksèben, -bna, -o; ksèbni konj
 (na levi strani)
kúb, -a m.; kúbičen, -čna, -o;
 kubíрати, -am
kúhati, -am; kúhanje, -a s.;
 kúhalnica ž. (*kúhálnica*)
kúhinja ž.; kúhinjski, -a, -o
kújati se, -am se; del. sed.
 kújajóč se; kújav, -a, -o;
 kújavec, -vca m. (kújav
 človek); kújavka ž.; kúja-
 vost, -i ž.
kukáva ž., pustinja
kúkavica ž., prid. kúkavičji,
 -a, -e
kulánten, -tna, -o, ustrezljiv,
 vljuden, uslužen
kúljav, -a, -o; kúljav vol (s
 pokvečenimi rogovi)
kulminírati, -am, vrhovati;
 do vrha priti
kuloár, -ja m., ozek hodnik
kultúra ž., omika, prosveta,
 izobrazba; kultúren, -rna, -o
kúmara ž.; manjš. kúmarica
 ž.; prid. kúmaríčen, -čna, -o
kúmina ž.; prid. kúminov,
 -a, -o; kúminovec, -vca m.;
 kúminovka ž.

- kúna ž.; prid. kúnji, -a, -e;
kúnína ž. (kunje krzno)
- kúnec, -nca m.; kuncerêja ž.;
kunčevína (kunčevo krzno);
kúnčji, -a, -e
- kupé, -éja m., oddelek v va-
gonu
- kúpec, -pca m. (in *kupàc*,
kupcà); kupčeváti, -újem;
kupčija ž.; kupčijski, -a,
-o; kupčijstvo, -a s.
- kupíti (*kúpit*). -im; kúpljen,
-a, -o; kupljiv, -a, -o; ku-
pílo, -a s.; na kupílu žive-
ti; kupílen, -lna, -o (*-píl-*)
kupílno blago (ki ni doma-
čega pridelka)
- kuplét, -a m.
- kúpola ž.; kúpolast, -i ž.
- kupón, -a m., odrezek
- kupováti, -újem; kupoválec,
-lca m. (*-lác*, *-yca*); kupo-
válka ž. (*-áyka*)
- kúretina ž.
- kúrija ž., papeška vlada
- kurílnica ž. (*-ílnica*)
- kuriózen, -zna, -o, radove-
den, čuden; kuriozitéta ž.;
kuriózum, -a m., poseb-
nost, znamenitost, redka
stvar
- kurír, -ja m., hitri sel
- kúrz, -a m., smer, potek;
vrednost; višina, cena vred-
nostnih papirjev; moda;
predavanje; tečaj
- kurziva ž., ležeča pisava
- kurtoazija ž. vljudnost
- kústos, -a m. varuh
- kúščar, -ja m.; kúščarica ž.
- kúštrav, -a, -o; kúštravec,
-vca m. (kuštrav človek)
- kútina ž.; kútinov, -a, -o,
kútinovec, -vca m.
- kuvêrta ž., ovojnica
- kúzla ž.
- kváčkati, -am; kváčkanje, -a s.
- kvadrilijón, -a m.
- kvalifikácia ž., sposobnost,
usposobljenost, ocena
- kvalitéta ž., kakovost, last-
nost, vrednost; kvalitati-
ven, -vna, -o, po kakovo-
sti, po vrednosti
- kvantitéta ž., kolikost, mno-
žina, število, velikost;
kvantitatíven, -vna, -o, po
kolikosti, po številu
- kvánta ž.; kvantáti (*kvantàt*),
-ám; kvantánje, -a s.;
kvantáč, -a m.
- kvárt, -a m., četverka; kvár-
ten, -tna, -o; kvártni papir
- kvartopíríti, -im; kvartopí-
rec, -rca m.
- kvaseníca ž.
- kvásiti, -im; testó se kvasi
= testo shaja; kvášena re-
pa (okisana); neumno kvá-
siti (neslano govoriti, ne-
umne klatiti)
- kvátre ž. množ.; kvátrn, -a,
-o; kvátrni teden; kvátrni
post; kvátrnica ž.
- kvécemu prisl.; vsega ne
dam, kvécemu tó
- kvéder, -dra m.; čevlji na k.;
kvédrovec, -vca m.; kvé-
drski, -a, -o
- kvíšku prisl.; na kvíšku
- kvócient, -a m., količnik
- kvóčka ž., koklja
- kvíga, -e ž. grča

L

- labiálen, -lna, -o, ustničen; labiodentálen, -lna, -o, ustničozoben
- labílen, -lna, -o, nestanoviten, omahljiv
- labirínt, -a m., blodnjak
- labód, -a m.; prid. labódji, -a, -e; labódnica ž., labodja pesem
- lábora ž.; lábora mléka; láborašt, -a, -o
- laboratórij, -a m., delávnica
- Lábot, Láбота m. ime kraja na Koroškem; Lábotska dolina; Lábošnica ž., ime reke
- Lacedemónec, -nca m.; lacedemónski, -a, -o
- láčen, -čna, o; l. biti česa
- ládja ž.; ládja oklópnica; ládjevlák, a m.; ládjica ž.; ládjišče, -a s. luka; ládjevje, -a s.; prid. ládjin, -a, -o in ládijen, -jna, -o; ládijski, -a, -o; ladjedelec, -lca m.; ladjedelnica ž. (-dél-)
- lagátí (pog. *lagàt*), lážem; lagàl, -ála, -o
- lágév, -gva m.; lágva ž. (sod)
- lágoden, -dna, -o
- lagôta ž., zložnost; lágoten, -tna, -o; lágotnost, -i ž.
- Làh, Láha; Láhinja ž.; láški, -a, -o
- láhek, -hka, -o in lahèk (-hàk), -à, -ó; na láhko potrkati; poláhko, poláhkoma; izláhka = zláhka; dol. láhki, -hka, -hko, n. pr. lahki kamen (lahnják); prim. lážji, -a, -e; prisl. prim. láže, láglje; lahkomíseln, -lna, -o; lahkovéren, -rna, -o; lahkoživ, -a, -o; lahkoživec, -vca m.
- láhen, -hna, -o in lahèn, -hnà, -ó; lahnó stopati
- lahkátí (pog. *lahkàt*), -ám; lahkóča ž.
- lahkomíseln, -lna, -o in lahkomíšljen, -a, -o; lahkomíselnost, -i ž. (-sàln-)
- lahkoživ, -a, -o; lahkoživec, -vca m.; lahkoživka ž.
- láik, -a m., 1. svetni človek (nasproti duhovniku); 2. nestrokovnjak; láiški, -a, -o; láičen, -čna, -o
- lájati, -jam, -jem; lájav, -a, -o; lájavec, -vca m.; lájavka ž.; lájavt, -a m.
- lájna ž.; lájnati, -am; lájnanje, -a s.; lájnar, -ja m.; lájnarica ž.
- lájtnant, -a m., poročnik
- lák, -a m., lošč; lákast, -a, -o
- lakáj, -a m., strežnik
- lákét, -kta m.; dva lákta, trije lákti; dvoj. in množ. tudi lahtí, dve lahtí, tri lahtí; nadlahtí, podlahtí ž. množ.
- lákmuš, -usa m., modro barvilo; lákmušov, -a, -o; lakmušov papír
- lakóničen, -čna, -o, kratek, jedrnat
- lákota ž.; lákoten, -tna, -o; lákotnik, -a m.; lákotnica ž.
- lákšen, -sna, -o, širokovesten; laksízem, -zma m., širokovestnost
- lampijónček, -čka m.
- lán, lanú in lána m.; prid. lanén, -a, -o; lanéna glávica

- láni prisl.; lánski, -a, -o; lánščak, -a m.; lánščina ž., kar je iz lanskega leta
- lansíratí, -am, n. pr. vest = sl. raztrositi, n. pr. v zadnjem času je dunajsko časopisje raztrosilo v svet toliko neresničnih vesti
- Laókoón, -oonta m.
- lápati, -am; lápav, -a, -o; lápavec, -vca m.
- lapidáren, -rna, -o, kratek (kakor napisi na spomenikih), jedrnat, klen
- Laplace (*laplás*), rod. Laplacea (*laplasa*), svoj. prid. Laplaceov (*laplásov*)
- lápor, -ja m.; láporjev, -a, -o; láporast, -a, -o
- larpurlartízem, -zma m. = l'art pour l'art
- lás, lasú in lása m.; množ. lasjé; za láse; v laséh, z lasmí; lásec, -sca m.; lášček, -ščka m.; láščast, -a, -o
- lascíven, -vna, -o, opolzel, polten; lascívnost, -i ž., opolzlost, poltenost
- láskati, -am se komu = dobríkatí se komu; láskav, -a, -o; láskavec, -vca m.; láskavost, -i ž.; láskanje, -a s.
- lást, -í ž.; lásten, -stna, -o; lastnína ž.; lastník, -a m.; lastnoróčen, -čna, -o; lastnovóljen, -ljna, -o
- lastítí (pog. *lastit*), -ím; lastíl, -íla, -o; polástil, -íla, -o
- lástovica ž.; prid. lástovíči, -a, -e; lástovka ž.; prid. lástovkin, -a, -o
- lasúlja ž.
- laščéc, laščecà (*laščec, -ecà*) in loščec, -ščecà m., klòp
- lát, -í ž. in láta m.; latjè, -à s.
- laténten, -tna, -o, zvezan, skrit, skriven
- Latíнец, -nca m., ud latinskega naroda; latíнец, -nca m., kdor se bavi z latin. jezikom
- látvica ž., skodela za mleko
- lávör, -ja m.; lávörjev, -a, -o; n. pr. lávörjev vènc; lávöríka ž. = lávör; lávöríkov, -a, -o
- lazarét, -a m., bolnišnica
- láziti (pog. *lázit*), lázim
- láž, -í ž.; láž beseda; lážen, -žna, -o; lážna pobožnost; láži- v sestavah, n. pr. lážimodriján = lažni modrijan; lážiznanstvo, -a s.; lážnost, -i ž.; lažník, -a m.; lažníca ž.
- lažnív, -íva, -o; lažnívec, -vca m.; lažnívka ž.; lažnívost, -i ž.
- le veznik; ne le — ampak tudi; le eden; je pa le dobro
- le členek; le-tá, le-tó, le-tegà; le-tí, le-óni, le-ónega; le-tód, toda: tále, tóle, tákle, tákale, tákole, támle, sèmle, vèndarle
- lécet, -cta m., sl. strdenje; léctar, -ja m.
- léči (pog. *lèč*, léžem vel. lézi, lézita, -te; sup. hòdi léč
- léd, ledú in léda m.; prid. ledén, -a, -o; ledeníca ž.; ledeník, -a m.
- Ledeno morje; Južno Ledeno morje, Severno Ledeno morje

- lédje, -a s.; nav. množ. lédja; 2. lédij; 3. lédjem; 5. lédjih; 6. z lédji; prid. lédven (-*dvæn*), -dvena, -o; lédvena odvádnic
- ledvíca ž., nav. množ. ledvíce; prid. ledvíčen, -čna, -o; ledvíčni pesek
- legálen, -lna, -o, postaven, zakonit
- legijón, -a m.; légija ž.; legionár, -ja m.
- legitimirati se, -am se, izkazati se; legitimácija ž.; izkaznica
- léha ž.; manjš. léhica ž.; prid. léhin, -a, -o
- Leibniz (*lájbnic*), rod. Leibniza; svoj. prid. Leibnizov, -a, -o
- lékcija ž., učenje, učna ura, učna snov
- léksikon, -a m., besednjak, slovar; leksikálen, -lna, -o, slovarski; léksikografija ž. slovaropisje
- lemenát, -a m., alumnat; lemenátar, -ja m.
- lêmež, -a m.; lêmežen, -žna, -o; lêmežnica ž.; lemežna kost
- lén, -a, -o; lenív, -íva, -o; lenívec, -vca m.; lenívka ž.; lenokíven, -vna, -o; lenáriti, -im; lenárjenje, -a s.; lenuharjenje, -a s.
- Lenau (*lénau*), nem. pesnik; rod. Lenaua, svoj. prid. Lenauov
- Leonardo da Vinci (*vinči*), rod. Leonarda da Vinci, svoj. prid. Leonardov da Vinci
- lép, -a, -o in lepó; množ. lepí, -é in lépi, lépe; na lépem; zlépa = z lépo; z lepo ali z grdo (na lep način)
- Lepanto, rod. Lepanta; bitka pri Lepantu; lepántska bitka
- lépek, -pka, -o; po lépkih tléh
- lepénka ž.
- lepéti (pog. *lepèt*), -ím; lepénje, -a s.; lepílo, -a s.; lepljív, -a, -o; lepljívost, -i ž.
- lépiti, -im
- Lérmontov, rod. Lermontova; Lermontova ali Lermontovlje pesmi
- Le Sage ali Lesage (*la-sáž*), rod. Le Sagea (*la-sáža*), svoj. prid. Le Sageov (*la-sážov*)
- lés, lesá in lésa m.; lesén, -a, -o
- Lesbos, -osa m., grški otok; lésbíčen, -čna, -o
- Lescè, Lèsc, Lescàm, Lescàh
- lèsk, -a (*lèsk*) m.
- léska ž.; prid. léskov, -a, -o; léskovec, -vca m.; léskovina ž.; léskovka ž.
- lesketáti (*lèskət-*) se; -etám, -éčem; del. sed. lesketajóč, -a, -e; lesketánje, -a s.
- lesníka ž.; prid. lesníkov, -a, -o; lesníkovec, -vca m. = lesnikov mošt, grm; lesníkovina ž.
- lesóvje, -a s.
- lèst, lestí (*lèst*, -i) ž.
- lesténc, -nca m. (*lèst-*)
- lésti, lézem; lézenje, -a s.

léstva ž.; prid. léstven, -ena, -o (-stvan); léstvica ž.; prid. léstvičen, -čna, -o; léstvični klin; léstvenik, -a m. (vsaka lestva ima dva léstvenika) = léstvenica ž.

leščáti (pog. *laščāt*), -ím, sve-titi se; del. sed. lešččč, -éča, -e; leščáva ž.; leščiti, -im kaj, n. pr. čevlje; léš-šeni čevlji

leščerba ž.

leščevje, -a s. = leskovo gr-movje

lešník, -a m.

letargíja ž. mrtvica; letárgi-čen, -čna, -o, mrtvičen, -čna, -o

letéti (pog. *lētet*), -ím; leténje, -a s.; létati (pog. *lētat*) -am; létanje, -a s.; letálo, -a s.; letálen, -lna, -o; letálnost, -i ž.; letálka ž. (perut); le-tálec, -lca m.; letálski, -a, -o (-tál-)

létina ž.

léto, -a s.; leto in dan; leto na leto; od leta do leta; k letu, ob letu; poléti; na-vadno leto, novo (Novo) leto; staro leto, na starega leta dan; leta 350. (= tri sto petdesetega)

léto, -a s., poletje; létenski, -a, -o; létenska obleka (-tan-)

le-tód, tódle prisl.

létoš prisl.; létošnji, -a, -e; létošnjik, -a m.

letováti, -újem; letovánje, -a s.; letovišče, -a s.; leto-viščar, -ja m.; letoviščen, -ščna, -o

létva ž.; létvica ž.

lév, -a, -o; na lévo; v lévo; na lévi; levíčar, -ja m.; le-vičen, -čna, -o

lèv, léva m.; levínja ž.; prid. lèvji, -a, -e; lèvov, -a, -o

lév, -a m.; lév, -í ž.; káčji lév; levíti se; levítev, -tve ž.

Lévkra s. množ.; 2. -ter; 3. -trom; 5. pri -trih

ležáti (pog. *ležat*), -ím; ležá-nje, -a s.; ležíšče, -a s.

ležèren, -rna, -o, neprisiljen, lahkomiseln, nemaren

li vprašalni veznik, n. pr.: Je li (ne: je-li) res? Ni li to dokaz? Sem li jaz? Hočem se malo okrog ozreti, je li še kakor pred toliko leti

libréto m.; 2. -ta; 3., 5. -tu; 4. -to; 6. -tom, besedilo opere

líce, -a s.; licemér, -a m.; lí-ceméren, -rna, -o; prid. líčen, -čna, -o; manjš. líce-ce (-čace), -a s.

licéj, -a m.; liceálen, -lna, -o; licéjski, -a, -o

licitácija ž., dražba; licitírati, -am, dražiti, na dražbi gnati

líčiti, -im, schminken

líft, -a m., dvigalo

lij, -a m. = liják; lijávica ž. = ploha

lík, -a m.; líkoven, -vna, -o; líkovna umetnost

líkati, -am; líkanje, -a s.; lí-kálo, -a s.; líkálnik, -a m. (-kál-); líkavec, -vca m.; lí-kavka ž.

likèr, -ja m.

- liki veznik (= kakor); letí liki ptič; napačno z daj.: sodrga je navalila liki oblakom kobilic (prav: liki oblaki) na hišo
- líktor, -ja m., služabnik starorimskih oblastnikov
- likvidírati, -am, ugotoviti, poravnati; likvidácija ž., ugotovitev
- lílija ž.; prid. lílijev, -a, -o; lílijen, -jna, -o
- límanice ž.; na límanico (-e) uloviti
- limóna ž.; prid. limónov, -a, -o; limónovec, -vca m.
- lineál, -a m., ravnilo; lineáren, -rna, -o, črtast
- língvíst, -a m., jezikoslovec; língvístika ž., jezikoslovje
- líniija ž., ravna črta; línírati, -am, črtati, črte delati
- Linné, rod. Linnéja; svoj. prid. Linnéjev, -a, -o
- líntvern, -a m.
- lípa ž.; lípov, -a, -o; drži se kakor lípov bog; lípovec, -vca m.; lípovina ž.; lípovka ž.
- Líptov, -a m.; líptovski sir
- líra ž.; lírik, -a m.; lírika ž.; líričen, -čna, -o = lírski, -a, -o; lírično-épičen; líričnost, -i ž.
- lísec, -sca m.; líšček, -ščka m.
- lisíca ž.; prid. lisíčji, -a, -e; lisíčje zvít; manj. lisička ž.; lisják, -a m.
- Lisieux (*lizjō*), rod. Lisieuxa (*lizjōja*); lisieuxski (*lizjōjski*)
- lísta ž., pola, izkaz, seznam
- líšp, -a m.; líšpati, -am; líšpanje, -a s.; líšpav, -a, -o; líšpavec, -vca m.; líšpavka (líšpav človek); líšpálen, -lna, -o, n. pr. líšpáлно blago, orodje itd (*-pál-*)
- líter, -tra m.; lítrski, -a, -o; lítrska stekleníca
- literatúra ž., slovstvo, književnost; literáren, -rna, -o, slovstven, književen; literát, -a m., slovstvenik, književnik
- liturgíja ž., cerkveni obredi; litúrgika ž., nauk o liturgiji; litúrgičen, -čna, -o, kar zadeva liturgiko
- Lítva ž.; lítovski, -a, -o
- lív, -a m.; lívek, -vka m.; lívnik, -a m. = lij, lijak
- Lívij, -a m.; Lívijev, -a, -o
- livréja ž., služabniška uniforma; livríran, -a, -o
- lízati (pog. *lizat*), -žem; lizánje, -a s.; lizav, -a, -o; lizavec, -vca m.; lizavka ž.; lizavt, -a m.; lizún, -a m.; lizúnski, -a, -o
- Lizbóna ž.
- ljúb, -a, -o in ljubó; ljubosúmen, -mna, -o; ljubosúmnost, -i ž.; ljúbek, -bka, -o; ljúbkati, -am
- ljubáv, -i ž.; ljubáven, -vna, -o
- Ljubèlj, -èlja m.; na Ljubèlju, pod Ljubèljem
- ljubézen, -zni ž.; ljubézenski, -a, -o; ljubeznív, -íva, -o; ljubeznívost, -i ž.
- ljubíti (pog. *ljúbit*), -im; ljúbljen, -ena, -o; ljúbljenec, -nca m.; ljúbljenka ž.; ljúbec, -bca m.; ljubítelj, -elja m.

- Ljubljána ž.; ljubljánski, -a, -o, n. pr. ljubljánsko mesto, ljubljanska občina; ljubljanske ulice; Ljubljansko polje
- Ljubljánica ž.; Ljubljáničin, -ina, -ò, n. pr. Ljubljáničini pritoki
- Ljúdevit, -a m.
- ljudjé rod. ljudí m. množ.; ljudém, ljudi, ljudéh, ljudmí
- ljudo- v sestavi, n. pr. ljudomíl (-mil) (samost. in prid.); ljudomízen, -zna, -o; ljudomíznost, -i ž.; ljudožérec, -rca m.; ljudožérski, -a, -o
- ljúdski, -a, -o; ljúdski strah, ljúdska drhal
- ljúdstvo, -a s.; manjš. ljúdstevce (-stevce), -a s.; ljúdstven, -ena, -o (-stven); množ. ljúdstva, rod. -stev
- ljúljka ž.; prid. ljúljčen, -čna, -o
- ljút, -a, -o; ljut na koga; prim. ljútejši, -a, -e; ljútoost, -i ž.; ljútiti, -im; (raz)ljúčen, -ena, -o; ljútenje, -a s.
- lobánja ž.
- lobôda ž., rastlina
- locánja ž., košarica; locnjáča ž.
- lócen, -cna m., lok, krivina; lócnat, -a, -o
- Locke (tok), angl. filozof; rod. Locka, svoj. prid. Lockov, -a, -o
- ločíka ž.
- ločina ž., verska sekta
- ločiti (pog. lóčit), -im; lóčenje, -a s.; ločilen, -lna, -o; ločilec, -lca (-il-) m.; ločljiv, -íva, o; ločljivost, -i ž.
- lóčnica ž.
- lodrícica ž., sod
- lóg, lóga m.; lógar, -ja m.; Lógarska dolina
- logarítem, -tma m.; logarítmíčen, -čna, -o = logarítemski, -a, -o
- lógika ž., nauk o mišljenju; lógičen, -čna, -o, zakonom logike primeren; lógik, -a m., kdor se ukvarja z logiko
- lój, lója in lojá, v lôju in lôju; lojén, -a, -o; lójnat, -a, -o; lojénka ž.
- lojálén, -lna, -o, zvest zakonom, dolžnostim; lojálnost, -i ž.
- lójtre ž. množ. (sl. rebrnice); lójtrnica ž. = lójtrnik, -a m., voz na lojtre; lójtrski voz
- lók, lóka m.; lokostrelc, -lca m (-élca)
- Lóka; Škófja Lóka; Vélíka Lóka; Mála Lóka
- lokál, -a m., kraj, prostor; lokálen, -lna -o, krajeven; lokalízirati, -am, omejiti na eno mesto, en kraj; kakemu kraju primerno prirediti
- lokáv, -áva, -o; lokávost, -i ž.
- lókev, -kve in lókva ž.; manjš. lókvica ž.; prid. lokvén, -a, -o
- lókvanj, -ánja m.
- lomíti (pog. lómit), -im kopje za kako stvar (po nem.) = sl. boriti se, zavzeti se za kako stvar

- lomíti (*lômit*), lómim; (u)lóm-ljen, -ena, -o; lomljênje, -a s.; lomljiv, -íva, -o; lomílec, -lca (*-lca* in *-yca*) m.
- lônc, -nca m.; lončén, -a, -o; loncevéz, -a m.; lončár, -ja m.; lončárski, -a, -o; lončárstvo, -a s.
- lôpa ž.
- lôpniti, lôpnem
- lopotáti (*lopotát*), -otám, -óčem; lopotáv, -áva, -o; lopotávec, -vca m.
- lópov, -a m.; lópovski, -a, -o; lópovščina ž.; lópovstvo, -a s.
- lóščiti, -im; čevlje loščiti
- loteríja ž.; loteríjski, -a, -o
- lotíti (*lotít*) se, lotím se
- Louvre (*lúvr*); rod. Louvra; louverški, -a, -o
- lovíti (pog. *lovít*), -ím; (u)lov-ljên, -êna, -o; lovljênje, -a s.
- Lovrènc, -ênca m.
- lôza ž.
- lôziuka ž. (po nem.) = geslo
- ložirati, -am, 1. stanovati; 2. nastaniti koga
- lúb, -a m.; lúbje, -a s.; lúb-nat, -a, -o (iz lúbja); lúbád, -i ž.; lúbádar, -ja m.
- lúč, -i ž., manjš. lúčca, lúčka ž.
- lúcati, -am, n. pr. kamenje; lučávec, -vca m.; lučávka ž.
- Lúdivik, Lúdvik
- lúg, -a m.; jedki lug; lúgast, -a, -o; lúžiti, -im; lúženje, -a s.; lužnína ž.; lužnosolen, -lna, -o (*-sol-*)
- lúk, -a m., čebula; prid. lúkov, -a, -o; lúkovišče, -a s.; lúkovnica ž.
- lúkati, -am, kukati; lúkav, -a, -o (kdor rad luka); lúkavec, -vca m.; lúkavka ž.
- lúknja ž.; lúknjast, -a, -o; lúknjičav, -a, -o; luknjáti, -ám
- lúksus, -usa m., gizda, razkoš, potrata; luksuriózen, -zna, -o, razkošen, potraten
- lúna ž.; prid. lúnin, -ina, -o
- lúnj, -a m., vrsta orlov
- lupína ž.; lupínast, -a, -o; lupínje s. (skupno ime)
- lupíti (*lúpiti* in *lúpit*) -im; (o)lúpljen, -ena, -o; lúp-ljenje, -a s.
- lúska ž.; ribje luske; lúskav, -a, -o; lúskavec, -vca m. (luskava žival); lúskavost, -i ž.; luskína ž.; luskínast, -a, -o
- lúskati, -am, pokati, ploskati; lúskanje, -a s.; lúskniti, -nem
- luščína ž.; luščínast, -a, -o; luščínje s. (skupno ime); lúščiti, -im; lúščenje, -a s.; luščílnica ž. (*-ščíl-*)
- Lúter, Lútra, Lútrov, -a, -o; lútrski, -a, -o; lútrstvo, -a s.; luteránec, -nca m.; luteránka ž.; luteránstvo, -a s.; luteránski, -a, -o
- lútká ž.; lútkovno gledališče
- Lvòv, Lvóva; lvóvski, -a, -o (polj. Lwów)

M

m. p. (mánu própria), lastno-ročno

Macaulay (*mekôli*), angl. zgodovinar; Macaulaya (*mekôlija*); Macaulayov (*mekôlijev*)

Macbeth (*mêkbet*), Macbetha
Macedónija in Makedónija ž.; Macedónc, -nca in Makedónc, -nca m.; macedónski, -a, -o

mácej, -clja m., bat; mác-ljast, -a, -o

macêsen, -sna m.; macêsnov, -a, -o; macêsnovec, -vca

Macchiavelli, -ija (*makiaveli*) m.; florentinski politik in zgodovinar; makiavelizem, -zma m.; makiavelističen, -čna, -o

mácheha ž.; máčehin, -ina, -o; máčehinski, -a, -o; máčehica ž.

máček, -čka m.; máčkov, -a, -o; máčkovec, -vca m.; mačè, -éta s.

máčevje, -a s.

máčka ž.; rod. množ. máčk; prid. máčji, -a, -e in máčkin, -a, -o; máčkine solzé; manjš. máčica ž.

Madeira (*madéra*) ž.; madeirski, -a, -o; madeirsko vino

madíti (pog. *madit*), -ím; sadje madíti, v mado dejati = medíti, -ím = mladíti, -ím

Madžár, -a m.; Madžársko, na Madžárskem; madžárski, -a, -o

máfija ž.

mág, -a m., magi so bili duhovniki Medov in Perzov
magári, zaradi mene; magá-ri če, čeprav

magazín, -a m., skladišče; magazínski, -a, -o

mágija ž., čarovanje; mági-čen, -čna, -o, čaróven

magnát, -a m., (ogrski) velikaš

magnét, -a m.; magnéten, -tna, -o = magnétičen,

-čna, -o; magnétnica ž., magnetna igla; magnetí-zem, -zma m.; magnétiti

= magnetizírati

magnézij, -a m., kemična pr-
vina

magnézija ž.

màh, máha m.; na màh (ta-
koj); v en mah (z enim udarcem); mah na mah; máhoma prist.

máh, -ú in máha m.; máhov, -a, -o; máhovec, -vca m.;

mahovina ž.; mahóvje, -a s.; mahóvnica ž.; mahov-
nát, -áta, -o = máhast, -a,

-o = máhovnast, -a, -o

mahagón, -a m.; mahagóno-
vec, -vca m. (mahagonov-
les); mahagónovina ž.

mahálo, -a s.; mahálnik, -a
m.; mahálnica ž. (*-háu-*)

máhati (pog. *máhat*), -am;
máhal, -ála, -o

mahedrátí (pog. *mahedrät*),
-ám; mahedräv, -áva, -o

mahljátí (pog. *mahljät*), -ám;
mahljánje, -a s.; máhljaj,

-a m.

máhniti, -nem; máhnil, -ila,
-o in máhnila, -o

- máj, -a m., veliki traven; prid. májski, -a, -o; májnik, -a m. = máj; prid. májniški, -a, -o
- májati (pog. *májat* in *majät*), -jam, -jem; del. sed. majáje; del. pret. majál, -a, -o; majàv, -áva, -o; majávost, -i ž.
- májcen, -a, -o (-cən, -a); májcken, -ckena, -ckeno (-ckən, -a)
- májcken, čkena, -o; májckčnost, -i ž. (-čkən-)
- majerón, -a m.; majerónov, -a, -o
- majestétičen, -čna, -o, veličasten
- májhen, -hna, -o ima le nedoločno obliko, n. pr. majhen človek, za majhen denar; májhnič, -a m.; májhčnost, -i ž.
- majólíka ž.; majólikast, -a, -o = majoliki podoben
- majonéza ž., vrsta omake
- majór, -ja m.; majórka ž., prid. majórkin, -a, -o
- majoritéta ž., večina
- majúskula ž., vélika črka
- màk, máka m.; manjš. mákec, -kca m.; prid. mákov, -a, -o; mákovec, -vca m.; mákovica ž.; mákovišče, -as.
- makáo m. (papíga); 2. 4. makáa; 3. 5. makáu; 6. z makáom
- makaróni, -ov m. množ., testenine
- maklèn, -éna m.; maklénovina ž.
- máksíma ž., geslo, življenjsko načelo
- Maksimílijan, -a m.
- máksimum, rod. máksima m.; največja množina; máksímálen, -lna, -o; máksímíratí, -am
- makulatúra ž., nepotrebna tiskovina; tiskan papir, ki se rabi le za zavijanje
- mal; odsihmàl, dosihmàl (-màv in -màl)
- mála ž., samostalniško rabljeni pridevnik, 1. ime za živali; 2. naziv za otroke, n. pr. naša mála
- málce (málce) = malo; daj mi malce kruha; še malce
- málček, -čka m. (mál-)
- malénkost, -i ž.; malénkostén, -stna, -o
- málha ž.; málhar, -ja m.; málhast, -a, -o (màv-)
- máli, -a, -o ima samo določno obliko, n. pr. mali hlapec (= nižji h.), mala dekla (nižja d.); male duri (stranske duri); male šole (nižje šole); za nedoločno obliko se rabi majhen, n. pr. mali hlapec je majhen; prisl. málo; malo časa; v malo dneh; z malo besedami; za malo se mi zdi; vino je že na málem (= ga je malo); po málem (= malo) piti; malo po malo; z malim zadovoljen biti; z malimi izjemami; kratko in malo ne; malo da ni umrl; malo da ga niso ujeli; skupaj: domála (domálega) v pontenu: skoraj; málone (v pomenu: skoraj); bil je málone mrtev; málokđaj, málokje itd.

máli, -ega, -emu samostalniško rabljeni pridevnik; 1. ime za živali; 2. naziv za otroke: naš máli; uganka za naše male; tudi málej, -a m.

málica ž., mala južina; málicati, -am

máliček, -čka, -o = májčken, -čkena, -o; máličko; máličkaj

malik, -íka m.

malikováti, -újem; malikovánje, -a s.; malikoválec, -lca m.; malikoválstvo, -a s. (-váj-)

málin, -a m. = mlín, -a m.; málinar, -ja m. = mlínar, -ja m.; málinski -a, -o = mlínski, -a, -o; málinsko kolo, málinski hlapec; málinica ž.

malína ž.; málinica ž.; prid. malínov, -a, -o; malinov grm; malínovec, -vca m.; malínje s.

Málka ž. = Amalija

malo- v sestavi: malobeséden, -dna, -o; malodóbrn, -a, -o (malopríden); malojéden, -dna, -o; malomáren, -rna, -o; malovéden, -dna, -o; malovéren, rna, -o; malovréden, -dna, -o

malo v sestavljenih prislovih, n. pr.: kratko (in) malo; kratko (in) malo ne; ni kratko ni malo ni bil zadovoljen; Gregor ni pri-tegnil malo in dosti ne (Levstik); ne mislim ne malo ne dosti ne (Levst.)

málokateri, -a, -o

málokdo, málokje, málokdej
málokje, málokód, málokàm

málokrát

Málta ž. otok; málteški red; maltežàn, -ána m. ud malteškega reda

málta ž. (májta); máltar, -ja m.

maltretírati, -am, trpinčiti, grdo ravnati s kom

mámiti, -im

mandát, -a m., pooblastilo, polnomočje, naročilo

mánelj, -eljna m.; máneljnov, -a, -o; máneljnovec, -vca m.; máneljnast, -a, -o

mandríl, -a m.

manéver, -vra m., 1. vélike vojaške vaje; 2. zvižáča, n. pr. volilni manéver; manevrírati -am, voditi

manifést, -a m., slovesen razglas (političen); manifestírati, -am, javno pokazati; manifestácija ž.

maníja ž., besnost, strast

manipulírati, -am, ravnati, opravljati; manipulácija ž., ravnanje, opravljanje

maníra ž., 1. navada, prislíjenost; 2. oliká, olikano vedenje; ne ve manire

Maniu rum. državnik; rod. Mania; prid. Maniov, -a, -o

mànj prisl. od malo; nič manj, tem manj; čim več — tem manj; najmanj, n. pr. najmanj toliko

mánjkati, -am; kruha jim manjka; m. se, n. pr. manjka se ljudi; pomanjkljiv, -íva, -o; pomanjkljívost, -i ž.

mànjkrat

mánjši prim. od majhen (ma-
 li); manjšina ž.; mánjšati,
 -am; mánjšanje, -a s.
 manjúh, -a m., zanikrn člo-
 vek; manjúha ž., zanikrna
 ženska
 manjvréden, -dna, -o = manj
 vreden
 mansárda ž., podstrešna so-
 ba; mansárden, -dna, -o,
 podstrešen, -šna, -o
 manšéta ž., zapestnik, roka-
 vec
 mantíla ž., ženski plašč
 Mántova ž.; mántovski, -a, -o
 manuálen, -lna, -o, ročen;
 manualno delo, m. dela-
 vec; ročno delo, ročni de-
 lavec
 már prisl.; mar mi je kaj;
 dela mu ni bilo mar; na
 mar mi pride; v mar mu
 je kaj; igrače so mu v mar;
 v mar jemati (upoštevati)
 màr veznik; kaj bi se učil,
 mar se igram; mar bi bil
 šel; vprašalni veznik = ali;
 mar ne veš? se mar grozdje
 po trnju bere?
 márec, -rca m., sušec; prid.
 márcen, -a, -o; márcna re-
 volucija l. 1848.; márcne
 ide; márcna številka kake-
 ga časopisa
 marélica ž.; maréličen, -čna, -o
 márenj, -rnja m.; prazni már-
 nji
 Maríja ž.; prid. Maríjin, -a,
 -o; Maríjin praznik; Marí-
 jino ime; Marijo zvoní
 Márijan, -a m.
 Marijána (svetniško ime);
 Marjána, Marjánica ž. (pre-
 prosto)

Marijaníšče, -a s.; marijani-
 ški gojenec
 marionéta ž., lutka; mario-
 nétno gledíšče, lútkovno
 gledíšče
 marjáš, -a m.; marjášati, -am
 (marjaš igrati)
 marjética ž., cvetica
 markánten, -tna, -o, izrazit,
 pomemben; markírati, -am,
 zaznamovati; markácija ž.,
 zaznamovanje, znamenje
 markêr, -ja m., kavarniški na-
 takar
 marketéendar, -ja m., vojaški
 branjevec; marketéendarica
 ž.
 markíz, -a m.; markízov, -a,
 -o; markíza ž.
 Márko, -a m.; Márka, -a, -u
 (preprosto); Márkov, -a, -o
 marljív, -íva, -o; marljívec,
 -vca m.; marljívost, -í ž.
 marmeláda ž., mezgà
 mármor, -ora m.; marmorí-
 rati, -am; mármorov, -a,
 -o; mármoren, -rna, -o
 márnjati, -am, govoriti; mar-
 njeváti, -újem; marnjevá-
 nje, -a s.
 Maróko, -a m.; marokánski,
 -a, -o in maróški, -a, -o
 Márs, Márta m., bojni bog;
 prid. Márto, -a, -o; Mars,
 Márša m., planet; na Már-
 su; prid. Mársov, -a, -o
 Marseille m. (*marséj*), rod.
 -seilla, daj. -seillu (*-séja*,
-séju) itd.; marseillski (*-séj-
 ski*) in marséjski, n. pr.
 marsejski atentat
 marseljéza ž., francoska nar.
 himna
 màrsikaj, màrsikdo, màrsikje,
 màrsikak, màrsikatéri

màrsikdaj

màrš, mârša m., hod; marširati, -am, stopati, hoditi

maršál, -a m.; maršálstvo, -a s.; maršálski, -a, -o

marfínček, -čka m., gaščerica

mártra ž.; bridka martra, božja martra; mártrati -am, mučiti; mártrnik, -a m., mártrnica ž., mučenec, mučenka

màrveč

mása ž.; 1. snov, tvar; 2. množica (ljudi), sila (snega); masiven, -vna, -o, 1. iz celega; 2. težak in gost; masív (-sív), -a m., gorski sklop, grmada

masáza ž., drgnjenje; masirati, -am; masêr, -ja m.; masêrka ž.

máseljč, -a m., četrt bokala; máseljčki kozarec

máska ž., krinka; máškara ž., šema; maskirati, -am, našemiti, skriti; maškaráda ž.

máslo -a s.; prid. maslén, -a, -o; maslénik, -a m.; máslar, -ja m.; maslaríca ž.

másten, -stna, -o in mastèn, -stná, -ó

maščeváti, -újem (se); maščeválec, -lca m.; maščeválka ž. (-vág-), maščeválen, -lna, -o; maščeválnost, -i ž. (-vál-)

maševáti (pog. maševàt), -újem, mašo opraviti

matadór, -ja m., 1. bikoborec, 2. prvak

matemátika ž., računstvo; matemátik, -a m.; matemátičarka ž.; matemátičen, -čna, -o

materialíst, -a m.; materialístičen, -čna, -o; materialízem, -zma m.

matêrija ž., tvar, snov; materiálen, -lna, -o, tvaren, snoven; materiál, -a m., gradivo

máterin, -a, -o; materin jezik; materino srce; materínji, -a, -e; materínstvo, -a s.; máternica ž.; materínski, -a, -o; materínsčina ž.

máti, mátere ž.; máterski, -a, -o; máterstvo, -a s.

Máti bôžja, sv. Mati (o Mariji)

Matíja m., rod. Matija in Matíje; daj. Matiju in Matíji; prid. Matíjev, -a, -o; Matíjec, Matíjca; Matíjče, -eta m.

matinéja ž., 1. dopoldanska prireditve; 2. jutranja obleka

Matjáž, -a m.; Králj Matjáž; Králj Matjáževa vójska

matór, -a, -o, priletan; matórost, -i ž.

matríca ž., matica

matríka ž., imenik, matica; matrikulírati, -am, vpisati v imenik

mávec, -vca m., sadra; mávčev, -a, -o

mávrah, -a m. = smrček, -čka m.

Mávri, -ov m. množ.; máverski, -a, -o

mávrica ž.; mávričen, -čna, -o; mavrične barve

mavzoléj, -a m., nagrobna kapelica

mázati, mážem; mázal, -ala, -o
mazílce, -a s. (-zil-)

mazíliti, -im; mazíljen, -a, -o;
 mazíljenje, -a s.
 mazúrka ž., poljski nar. ples
 meblírati, -am; meblírana
 soba
 mecén, -a m., podpornik
 umetnikov in učenjakov
 mèč, mèča m.; prid. mèčev,
 -a, -o; mèčeva glavíca; me-
 čeva nožníca
 mèča, mèč s. množ.; mèčem,
 -ih, -i
 mečkáti (pog. *mæčkàt*), -ám;
 mečkáč, -a m.; mečkàv,
 -áva, -o; mečkàvost, -i ž.
 mèd predl. med tednom; med
 potom; medtem, medtem ko
 mèd, -í ž.; mèden, -dna, -o in
 medén, -a, -o; medenína ž.
 mèd, -ú m.; medénobárven,
 medénorumèn, medénoslá-
 dek; medén, -a, -o; medèn,
 -dnà, -ó
 medálja ž., svetinja; meda-
 ljêr, -ja m., izdelovalec sve-
 tinj; medaljón, -a m.
 medèl, medlà, medlò (*mædæy*,
 -dlà, -ò, in -ó; množ. *mæ-
 dlí, -é, -à*); dol. medlí, -ega
 (*mædlí* in *mædli, mædlegà* in
mædlega)
 medicína ž., 1. zdravništvo,
 2. zdravilo; medicínec, -ńca
 m.; medicínalen, -lna, -o
 medléti (pog. *mædlêt*), -ím od
 lakote; od žalosti; m. po
 kom (čem)
 medlóst, -i ž.
 medpótoma prisl.
 medtém; medtem se je kralj
 bližal Ljubljani; sovražniki
 so si medtem osvojili vas
 medtém ko
 meeting (*mítng*), -a m., shod

Mefísto, -a m.; mefístovski,
 -a, -o
 meglà, -é in -è ž.; v megli;
 množ. meglé, meglá, me-
 glàm, -àh, -ámi; meglén,
 -a, -o; meglíca ž.; meglí
 se; meglénost, -i ž. (*mæg-*)
 mehánika ž., nauk o gibanju
 in ravnotežju teles; mehá-
 ník, -a m.; meháníčen, -čna,
 -o, kar se z neživimi sila-
 mi in stroji vrši; mehani-
 zem, -zma m., strojasta na-
 prava
 mèhek, -hka, -o in mehèk
 (*-hæk*), -hkà, -ó; mehák,
 mèhka, -ó; dol. mèhki, -ega;
 jajce v mèhko skuhati;
 prim. méčji, mehkéjši, -a,
 -e; prisl. prim. méče, mehké-
 kéje; mehkúž, -a m.; mehkúž-
 nóst, -i ž.; mehkóba ž.;
 mehkočúten, -tna, -o; mehk-
 osřčen -čna, -o; mehk-
 vóljen, -ljna, -o ítd.
 Mèhika ž.; Mehikáneec, -ńca
 m.; mehikáński, -a, -o
 Mehóvo, Mehóvega s.; me-
 hóvski, -a, -o
 mehúr, -ja m.
 méja ž.; množ. méje in mejé,
 mejá, mejàm, mejàh, -ámi
 mektáti (pog. *mæktàt*), -ám,
 tresti; mrzlica ga mektá
 mèl (*méy*), -la m. = mèlja
 ž. = meljáva ž. 1. mletev,
 2. mlevno žito
 mèl (*méy*), -lí ž. = melína
 ž. = melíšce, -a s.; melí-
 niti se = meliti = drobiti
 melanholíja ž., otožnost; me-
 lanhólik, -a m., otožen člo-
 vek; melanhóličen, -čna, -o,
 otožen

meliorácija ž., zboljšanje
 melisa ž., medenika (cvetica);
 melisni cvet
 meljúsien, -šna, -o; meljúšnik,
 -a m.
 melodíja ž., napev; melódi-
 čen, -čna, -o, napeven; me-
 lodiózen, -zna, -o, peven,
 speven
 melodráam, -a m., deklamacija
 z godbenim spremljevanjem
 memoári, -ov m. množ., spo-
 mini; memoársko slovstvo
 memorándum, -uma m., spo-
 menica
 ména ž. = ménja ž. = me-
 njáva ž.; pogodba o meni;
 mena glasov, topline, pre-
 bivalstva; lunine mene; po
 mnogih menah
 menáža ž., vojaški obed
 menazeríja ž., zverinjak
 mencáti (pog. *mancàt*), -ám
 mendà in ménda prisl.
 mendráti (pog. *mèndràt*), -ám;
 mendránje, -a s.
 meníca ž.; meníčen, -čna, -o;
 meníchnopráven, -vna, -o
 menih, -íha m.; meníški, -a,
 -o (*mən-*)
 méniti (pog. *ménit*), -im; mé-
 nil, meníla, -o, -i
 ménjati (pog. *ménjat*), -am;
 menjálen, -lna, -o; menjál-
 nica ž.; menjálec, -lca m.
 (-njá- in -njál-)
 Méntor, -ja m., Telemahov
 vodnik; méntor, -ja m., sve-
 tovalec, vodnik
 mér, -í ž. = smer; venoméer
 méra ž.; čez mero; z mero
 piti; po meri, po nobeni
 meri; v polni meri = sl.
 docela, popolnoma, povsem

meridián, -a m., poldnevnik;
 meridionálen, -lna, -o
 méríti (pog. *mérit*), -im; sed.
 del. merèč; (iz)mérjen, -a,
 -o; mérjenje, -a s.; meri-
 len, -lna, -o (*-rll-*)
 merjásec, -sca m.; merjášcev,
 -a, -o
 mérjavec, -vca m. = merílec,
 -lca m. (*-ril-*)
 mesáriti, -im; razmesárjen,
 -a, -o; mesárjenje, -a s.
 mésec, -sca m.; v izvedenkah
 meseca: mésečen, -čna, -o;
 mésečev, -a, -o; mesečina
 ž.; mésečnik, -a m.
 Mesíja m. 2. -íja in -íje; prid.
 Mesíjev, -a, -o; mesijánski,
 -a, -o; mesijánstvo, -a s.
 mésiti (pog. *mésit*), -im;
 (u)méšen, -a, -o
 mesó, -á s.; v mésu; mēsen,
 -sna, -o; mesén, -a, -o; me-
 sóvje s.
 mēsti (pog. *mést*), mētem;
 sneg mete; mésti (pog.
mést), métem (médem)
 mleko; méteno (médeno)
 mleko
 mésto, -a s.; z mesta govo-
 riti (= neutegoma govo-
 riti; na obrat govoriti, aus
 dem Stegreif sprechen); ne
 more z mesta = ne more
 s torišča; na mestu (= ta-
 koj)
 mésto, predl. = namésto
 méšanica ž.
 méšati (pog. *méšat*), -am; mé-
 šal, -a, -o in mešála, -o;
 méšanje, -a s.
 meščan, -ána m.; meščánka
 ž.; meščánstvo, -a s.

mešetar, -ja m.; mešetáriti, -im; mešetárjenje, -a s.; mešetarija ž.
 metafizika ž., nauk o nad-
 tvarnem; metafizičen, -čna, -o
 metáti (pog. *métat*), méčem;
 metál, -ála, -o, -i; metánje,
 -a s.; metálec, -lca m.; me-
 tálno orožje (-tál-)
 metélcica ž.
 metéljka ž., lucerna
 meteór, -ja m., izpodnebna
 prikazen
 meteorológ, -a m., vremeno-
 slovec; meteorologíja ž.,
 vremenoslovje; meteoroló-
 gičen, -čna, -o, vremeno-
 sloven
 méter, -tra m.; métrski, -a, -o
 metér, -êrja m., stavec
 métež, -a m.
 méti (pog. *mét*), mánem;
 mèl (*mèy*) -éla, -élo; umét,
 -a, -o; menèc, -ncà (*mənəc*)
 m.
 metilj, -ilja m. = metljáj, -a
 m., ovčja bolezen; metíljav,
 -a, -o; metíljavica ž.
 mêtla, -e in metlé ž.; množ.
 mêtle in metlé, mêtel (-təl)
 in metlá; metlíca ž.; metlí-
 šče s.; metlár, -ja m.; mêt-
 llast, -a, -o
 metlíka ž.; metlíčen, -čna, -o;
 metlíkovina ž.
 metháj, -a m. = metílj, -ilja;
 metljáv, -a, -o; metljávec,
 -vca m.
 Metód, -a in Metódij, -a m.
 metóda ž., učben način; me-
 tódika ž., nauk o metodi;
 metódičen, -čna, -o, učben
 Metóhija ž.

metropóla ž., prestolnica
 metropolít, -a m., nadškof
 métrum, -uma m., mera ver-
 za
 metúlj, -a m.; prid. metúlji,
 -a, -e; metulje krilo
 mezdà in mèzda ž.; mèzden,
 -dna, -o; mèzdnik, -a m.
 (*məzd-*)
 mezèg, -zgà m., mula; mezigí-
 ca ž. (*məzq-*)
 mezéti, mezím; iz breze me-
 zí; mezína ž., nav. množ.,
 močvirnat svet (*məz-*)
 mezíneec, -nca m.
 mežáti (pog. *məžət*), -ím; me-
 žèč, -éča, -e; mežàv, -áva,
 -o; mežíkati, -am; mežík-
 niti, -nem; mežíkàv, -áva,
 -o; mežíkávec, -vca m.
 (*məž-*)
 mežéven, -vna, -o in mužé-
 ven, -vna, -o; drevo je
 spomladi mežéveno
 Michelangelo (*mikelándželo*),
 -gela; -gelov, -a, -o
 Mícka ž.
 míčen, -čna, -o
 míčken, -čkena, -čkeno (-čkan,
 -a)
 mídva, midve (medve), dvoj.
 od jaz
 migetáti (pog. *migetət*), -etám,
 -éčem; migetá mi pred
 očmi
 mígljaj, -a in migljáj, -a m.
 migotánje s. = migetanje
 migljáti (pog. *migtjət*), -ám;
 mígljaj, -a m.; na mígljaj;
 migljáč, -a m.
 migréna ž., glavobol po eni
 strani glave; preglávica
 mijávkati, -am, -čem; mijáv-
 kanje, -a s.

- mikádo**, -da, -du m., naslov japonskega cesarja
- mikáven**, -vna, -o; mikáv-nost, -i ž.
- mikrokózmos**, -osa m., svet v malem
- mikroskóp**, -a m.; daljnogled; mikroskópičen, -čna, -o
- míl** (*mil*), -a, -o; držati se kakor mila Jera; mili Bog!; prim. miléjši, -a, -e; prisl. prim. miléje; v sestavi miloglásen, milosřčen itd.
- mílati**, -am; namílati, -am; seifen, einseifen; namílan, -a, -o
- milijárda** ž., tisoč milijonov
- milijón**, -a m.; milijonár, -ja m.; milijónski, -a, -o
- mílit** se, -im se; miljen, -a, -o; míljenec, -nca m.; míljenka ž.
- mílja** ž., mera; miljekáz, -áza m.; míljnik, -a m.
- miljé**, -éja m., okolje, osredje
- mílo**, -a s.; mílen, -lna, -lno; milni klej; mílnica ž. (*mil-*)
- milodár**, -a m. = míloščina ž.
- mílosten**, -stna, -o = mílostiv, -íva, -o = mílostljiv, -íva, -o; mílostipóln, -lna, -o (po nem.) = mílostiv, poln mílosti
- míloščina** ž.; míloščinar, -ja m.
- mímo** predl.; mimo iti; del. sed. mimo gredóč (idóč); tvoja hiša je lepša mimo moje; mimohòd, -óda m., defilé
- mímogredé** prisl. (brez pomude); mímogredé kaj omeniti
- Mína** ž.; svoj. prid. Mínin, -a, -o; Mínica ž.
- miniatúra** ž., drobna slika; miniatúren, -rna, -o
- mínimum**, mínima m., najmanjša množina; tudi prisl. najmanj; minimálen, -lna, -o
- miníster**, -stra m.; minístróvka (žena ministra); minístrski, -a, -o; minístrstvo, -a s.
- míniti**, -nem; del. pret. minil in minul (*miniŭ, -ùŭ*); maša je miníla = minúla; pridevno: minúl (*-núl*), -a, -o; minúli teden, minúli časi; minljív, -íva, -o; minljí-vost, -i ž.
- minorít**, -a m., množ. -ítje (redovnik)
- minuciózen**, -zna, -o, nadroben, natančen; malenkosten
- minúskula** ž., male črke
- mír**, -ú in míra m.; na míru, pri míru pustiti; z mírom (= v miru) pustiti
- míriaméter**, -tra m. = 10.000 metrov
- mirijáda** ž., deset tisoč
- miríti** (pog. *mirít*), -ím; (po-)mírjen, -a, -o; mírjenje, -a s.
- mirozòd**, -zóva m.
- mírta** ž.; mírtov, -a, -o; mírtov grm
- mísel** (*míseŭ*), -sli ž.; míseln, -selna, -o; míselnost, -i ž. (*-səlŋ-*); míselec, míseleca m. (*mísləc, -a*)
- mísija** ž.

- misijón**, -a m.; misijónski, -a, -o; misijonár, -ja m.; misijonáriti, -im; misijónstvo, -a s.
míslec, -sleca m. (-slac)
mísliti (pog. *míslit*), -im; míslèč, -éča, -e; mísljen, -a, -o; mísljénje, -a s.
místêrij, -a m., skrivnost; místeriózen, -zna, -o, skrivnosten
mistificírati, -am, prevariti koga; mistifikácija ž., prevara
místika ž., verske skrivnosti; místik, -a m., kdor se z místiko peča; místičen, -čna, -o, skrivnosten
míš, míši ž.; pol (*поу*) míš pol tíč = netopir; prid. míšji, -a, -e; míšnjak, -a m.
míšica ž. (tudi: nadlahti); míšičen, -čna, -o; míšičast, -a, -o; míšičje s.; míšičevje s.
míšjica ž., arzenikov prah
míšljénje s.; míšljénjski, -a, -o
mít, -a m. (mythos), bajka; mitológ, -a m., bajeslovec; mitologija ž., bajeslovje; mítičen, -čna, -o, bajen; mitológíčen, -čna, -o = mitolóški, -a, -o, bajesloven
mitraljéza ž., brzostrelka
mívka ž., droben pesek
mizantróp, -a m., ljudomrzec, odljudnik
mížáti, -im, mížati (pog. *mížat*); mížal, -ála, -o, -i
mlád, -a, -ó in mládo; dol. mládi, -ega; izmláda in iz mládega; prim. mlájši, -a, -e, prisl. prim. mláje
mládec, mládca m.
mladéníč, -íča m.
mladíč, -íča m.
mladíti (pog. *mladit*), -ím; (po)mlajèn, -êna, -o; mlajénje s.
Mládoslovénc, -nca m.; mládoslovénski, -a, -o; mládoslovénstvo s.
mláhav, -a, -o; mláhavost, -i ž.
mláj, -a m.; mlaje postavljati
mlámol, -a m., prepad
mláskati, -am; mláskav, -a, -o; mláskniti, -nem
mlatíti (pog. *mlátit*), -im; mlatèč, -éča, -e; (o)mláčen, -a, -o; mláčenje s.; mlátev, -tve ž. = mláčev, -čve ž.; mlatílen, -lna, -o; mlatílnica ž. (-tíl-)
mlésti = mólsti, mólzem (*móu-*)
mléti (pog. *mlèt*), méljem; meljóč, -a, -e; mlétev, -tve ž.; mlév, -í ž.; mléven, -vna, -o; mlévka ž. = mívka ž.
mlínec -nca m. (ne: blíнец); nav. množ.: mlínci; poparjeni mlínci
mnênje, -a s.
mnóg, -a, -o = mnógi, -a, -o; v Egiptu je postal velik, močen in mnog narod (Dalm.); Ljubljaniča pije mnoge potoke in studence (Levst.); prisl. mnogo; na mnógo mestih = na mnógih mestih
mnogotér, -a, -o
mnóžica ž.
mobílija ž., pohištvo
moč, -í; na moč je mraz; na vso moč tepsti; nima močí (= vpliva) do njega; svéte močí = relikvije

močán in močén, môčen;
môčna, môčno in močnó;
množ. moční, močné, môč-
na; dol. môčni, -ega

močerád, -áda m.

močeril (-riy), -íla m., člove-
ška ribica

môči, mórem; del. mogòč,
-óča, -óče; vel. môzi, mozí-
ta, mozíte; mógel (mógay),
môgla, -o, -i, -e

môči, mórem; môči je, ni mô-
či (po obliki nedoločnik)
= je (ni) mogóče, n. pr.:
vse je môči (in: mðč) sto-
riti; ni môči (mðč) do nje-
ga priti; vsem se je bralo
z obrazov hrepenenje, kar
môči (mðč) dobro se zaba-
vati; kolikor môči, kar mô-
či (in: kar mðč)

močvír, -ja m.; močvírnat, -a,
-o; močvírski, -a, -o; mo-
čvirje s.

modél, -a m., kalup, vzorec;
modelírati, -am, modele de-
lati; módel (-dáy), -dla m.
(preprosto); módelnica ž.
(-dáy-)

modèren, -rna, -o

modístka ž. = modístinja ž.

modràs, -ása m.

módrč, -a m., životnik, ne-
drjak

modriján, -a m.; modrijániti,
-im

mogòč, -óča, -e = móžen,
-žna, -o; mogóčnost, -i ž.
= móžnost, -i ž.

mogótec, -tca m.

Móhamed, -a m.; mohame-
dánec, -nca m.

mój, môja, môje; množ. môji

mójster, -stra m.; mójster
skáza; mójstrica ž. = mój-
strinja ž.; mójstrski, -a, -o;
mójstrovina ž. = mojstri-
na ž.

Mójstrana ž.

mójškra ž., šivilja; mójškri-
ca ž.

mòk, môka m., die Beize; v
mok dejati, v móku biti,
beizen

mókka, kava mokka

mókrč, -a m., deževni veter

móker, môkra, mokró in mô-
kro; množ. mokrí in môkri;
dol. obl. môkri, -ega

mokrôta ž.; mokrôten, -tna, -o

molčáti in mólčati (pog. mój-
čat), molčím; vel. mólči,
-íte; mólčal, -ála, -o, -i;
molčèč, -éča, -e; molčéčnost,
-i ž.; molčljív, -íva, -o
(mójč-)

molédovati, molédujem; molé-
dovanje s.

mòlek, -lka (mólak, -lka) m.
róžni vènc

molekúl, -a m., delček tvarine;
molekuláren, -rna, -o

moléti (pog. mójèt), -ím (ne-
prehodn.), n. pr. zvoniki so

moleli visoko k nebu; mo-

lítani (pog. molit in mólit),

-ím (prehodno); molil, -a,

-o, -i; n. pr. molíl je noge

Molière (mójêr), rod. Moliè-

ra; svoj. prid. Molièrov,

-a, -o

molíti (pog. mólit), mólím;

vel. mólí, molíte; mólil,

-íla, -o, -i; móljen, -a, -o;

móljenje s.; molílec, -lca

(yca) m.; molílnica ž.; mo-

lílnik, -a (-lly-) m.

- molítev**, -tve ž.; molítevca ž. (-*taŭ-*); molítven, -a, -o (-*tvæn*, -a); molítvene bukvice, molítvenik, -a m.
- mòlj**, môlja m.; obleko so môlji snedli; moljàv, -áva, -o; moljáva léča; moljávó žito
- mólk** (*móuk*), -a m.
- mólsti** in mlésti; sed. mólzem (*móuz-*)
- mólža** ž. (*móuža*)
- momènt**, -ènta m., hip, trenutek; važna stvar, razlog; momentán, -a, -o, trenuten
- momljáti**, -ám (pog. *momlját*)
- móngati**, -am
- Mongól**, -a m.; mongólski, -a, -o
- monográm**, -a m., začetne črke imena
- monókel**, monókla m.
- monopól**, -a m., samotrštvo
- monoteíst**, -a m., enobožec; monoteízem, -zma m., enoboštvo
- monotón**, -a, -o, enoličen, enakomeren; monotónost, -i ž.
- Monroe** (*manró*), Monroea (-*rója*); Monroeov (-*rójev*)
- monsignor** (*monsinjór*), -ja; kratica mgr.
- monštránca** ž.
- montêr**, -ja m.; montírati, -am; montíranje s.; montáža ž.
- Montesquieu** (*mōteskjō*) m.; Montesquieuja (*mōteskjōja*); Montesquieujev (*mōteskjōjev*)
- Montpellier** (*mōpeljé*), Montpellierera (*mōpeljéja*)
- monumènt**, -ènta m., spomenik; monumentálen, -lna, -o, spomeniški
- môra** ž.; môra ga tlačí
- morála** ž.; morálen, -lna, -o, nraven; morálka (-*rál-*) ž., knjiga o morali; moralíst, -a m., kdor uči moralo; moralizírati, -am
- mordà** = morebíti
- morebíti** (ne: znabiti) = morda; morebíten, -tna, -o, eventualen; morebítna poznejša doplačila
- mórfij**, -a m.
- moríja** ž.
- morílec**, -lca (-*uca*) m.; morílka ž.; morílen, -lna, -o (-*riŭ-*)
- moríti** (pog. *morít*), -ím; morèč, -éča, -e; (u)morjèn, -èna, -o; morjènje s.; morítev, -tve ž.
- morjé** in mórje s.; rod. morjá in mórja; na mórje; množ. rod. móriij; môrski, -a, -o
- mornár**, -ja m.; mornaríca ž.
- Morse** (*mōrs*), ameriški tehnik; Morsa; Morsov telegraf
- Móskva** ž.; móskovski, -a, -o
- móst**, mósta in mostú m.; na móstu; mostníca ž.; mostovína ž. = mostnína ž.; môsten, -stna, -o
- Móstar**, -ja m.; móstarski, -a, -o
- Móste**, Móst (pri Ljubljani) ž. množ.; Moščán, -ána m.; moščánski, -a, -o
- móstovž**, -a m.
- mošéja** ž.

môšnja ž.; mošnjica ž.; moš-
njicek, -čka m.
moštvo, -a s. = moštvo, -à s.
môšus, -usa m.; môšusov,
-a, -o
mótek, -tka m., die Spule
môten, -tna, -o
motika ž.
motiti (pog. *mótit*), -im; mo-
tèč, -éča, -e; (z)móten, -ena,
-o; motenje, -a s.; motljiv,
-íva, -o; mótnja ž.
motív (-íu), -íva m., 1. na-
gib; iz lastnega nagiba;
2. snov, motiv te povesti;
3. razlog; motivirati, z
razlogi podkrepiti, uteme-
ljiti; 4. zamisel (koncep-
cija)
móto (in motto), -a m., geslo
motocíkel, -kla m.
motór, -ja m.
motoróge ž. množ. (pri mlin-
skem kolesu)
motovílec, -lca (-yca) m.,
solata
motovílti (se), -im; motoví-
ljenje, -a s.; motovílnica
ž.; motovílka ž. (-víl-)
motrítí (pog. *motrit*), -ím,
gledati, opazovati; motrèč,
-éča, -e; motrénje, -a s.
motvòz, -óza m.
mozaík, -a m.; mozaíčen,
-čna, -o
mózeg, -zga m.; mózgov, -a,
-o; mózgatí, -am, premiš-
ljevatí, sí glavo belítí
mozólj, -a m.; mozóljast, -a,
-o; mozóljčast, -a, -o
móž, možá; rod. množ. móž;
manjš. móžek, -žka m.;
príd. môški, -a, -o; mô-
škost, -i ž.; moštvo; móž
beséda

móžen, -žna, -o = mogòč,
-a, -e; móžnost, -i ž. =
mogočost, -i ž.
možgáni m. množ.; rod. mož-
gán in možgánov; príd.
možgánski -a, -o; n. pr.
možgánska juha
možícelj, -celjna in -clja =
možíc, -a m.
móžnar, -ja m. = dróčnik
mrámor, -a m.; m. ga jé;
množ. mrámori (bezgav-
ke)
mrámor, -a in -ja m. = már-
mor, -a m.; mrámoren,
-rna, -o; mrámornast, -a,
-o = mrámornat, -a, -o
mrávlja ž., 2. množ. mravelj;
mravljíнец, -nca m.; mrav-
ljínčar, -ja m.; príd. mráv-
jí, -a, -e; mravljínji, -a, -e;
mravljínčji, -a, -e; mrav-
ljíšče, -a s.
mrázítí, -im; (pre)mrážen,
-a, -o; mráženje s.
mrcína ž.
mrcvárítí, -árim; (z)mrcvár-
jen, -a, -o; mrcvárjenje, -a
s.
mrčès, -ésa m.; mrčésni pra-
šek
mřdatí se (ne: delatí grima-
se); namřdnítí se komu;
mrgódítí se, namrgódítí
obraz, usta, čelo
mřétí (pog. *mřét* in *mřèt*),
mřèm in mřjèm, sed. del.
mřóč, -a, -e, mřjóč, -a, -e;
m. za čim (ne: na čem);
otroci so jeli mřeti za ko-
zami
mrgolénje, -a s.
mřha ž.; príd. mřšji, -a, -e
mřk, mřka m.; mřknítí, -nem;
mřknjenje, -a s.

- mrkel (*mřkag*), -kla, -o, mračen, temen
- mřkev, -kve ž., korenje; mřkvica ž.
- mřšav, -ava, -o; mřšavost, -i ž.; mřšavéti, -ím
- mřščálica ž., mřzlica
- mřščiti, -im; čelo m.; m. se; namřščiti, -im
- mřtev (*-təg*), -tva, -o in mřtèv, -tvà, -ó; do mřtvega pobiti koga; ves mřtev biti na kaj
- mřtvák, -áka m.; mřtváški, -a, -o; mřtváščina ž.
- mřtvášnica ž.
- mřtvec (*-tvəc*), mřtveca in mřtvèc, -à m.; mřtvečev, -a, -o
- mřtvílo, -a s. = mřtvica ž.; mřtvíčen, -čna, -o; mřtvílen, -lna, -o (*-tvít-*)
- mřtvíti (pog. *mřtvít*), -ím; mřtvênje, -a s.
- mřtvôben, -bna -o
- mřtvouđ, -a m.; mřtvouđen, -dna, -o
- mřva ž., manjš. mřvica ž.
- mřzek, -zka, -o; mřzko mi je nad čim; mřzkost, -i ž.
- mřzel (*-zəg*), mřzla, -o
- mřzítí (*mřzít* in *mřzit*), -ím koga, sovražiti koga; mřzétí (*mřzèt*), -ím; mřzí mi kaj; mřzí se mi kaj; mřzétí na kaj; mřzétí koga, kaj
- mřžnja ž.
- mučilo, -a s.; mučilén, -lna, -o; mučilnica ž. (*-čil-*)
- múčiti (pog. *múčit*), múčim; múčil, -íla, -o in múčila, -o, -í, -e
- mudítí (pog. *mudit*), -ím; (za)mujèn, -èna, -o; mujènje, -a s.; mudljív, -íva, -o; mudljívec, -vca m.; mudljívka ž.
- múf, -a m.
- múha ž.; prid. múšji, -a, -e; múhav, -a, -o; múhavec, -vca m., muhav človek, pedant
- muhálnik (*-hag-*), -a m. = múhovnik, -a m.
- múkapóln (po nem.) = múčen, -čna, -o; muke poln, poln muk(e)
- múlec, -lca m.; múlček, -čka m. (*múl-*)
- múlití, -im; (na)múljen, -a, -o; múljenje, -a s.; muljá-va ž.
- munícija ž.; municíjski, -a, -o
- múren, -rna m. = criček; múrenček, -čka m.
- Murillo (*murtljo*), rod. Murilla; svoj. prid. Murillov (*muriljov*)
- múrvá ž.; rod. množ. múrev; prid. múrvov, -a, -o in múrvín, -a, -o; murvino drevo
- Musset (*müsé*), Alfred; rod. Musseta (*müséja*); Mussetov (*müséjev*)
- muslín, -a m., tenka bombažasta tkanina
- muškát, -a m.; muškátov, -a, -o; muškátovec, -vca m.; muškátélec, -lca m.; muškátélka ž. (*-tél-*)
- mušketíř, -ja m., nekdanji vojak pešec
- mutírati, -am preglasiti se (preglašati se)
- múza ž., modríca

múzati, -am; múzanje, -a s.
muzéj, -a m.; muzéjski, -a,
-o; muzeálen, -lna, -o
múziká ž., glasba; múzičen,
-čna, -o; muzikálen, -lna,
-o; muzikáličen, -čna, -o

múzelj, -žlja m.; množ. múz-
lji, die Nudeln
muževen, -vna, -o = mežé-
ven, -vna, -o
mužik, -íka m.
múžiti se, -im se

N

na predl.; na Boga prise-
gam; na svoje poštenje kaj
obljubiti, rotiti se na kaj
(ne: pri čem)

nabáviti, -im = omisliti, n.
pr.: iz nabranih darov si
hoče društvo najprej omi-
sliti društveno zastavo

nabírati vojake; nabira ž.;
nabirálnik (-ráj-), n. pr.:
poštni

nabrékniti, -nem; žile so mu
nabrekníle (ne: so se na-
brekle), prid.: nabrékle ži-
le; nabrekla ustna, nabre-
kla pšenica

nabúhniti, -nem; nabúhnjen,
-a, -o = nabúhel (-háj),
-hla, -o; nabuhnjen, nabu-
hel obraz

nácija ž., narod; nacionálen,
-lna, -o, naroden; nacio-
nálnost, -i ž., narodnost

načélek, -lka (-lka) m., šapelj
načélnik, -a m.; načélništo,
-a s.; načélen, -lna, -o;
načélo, -a s.; rod. množ.
načél (-čel)

načékatí, -am = sl. nališpa-
ti, našopiriti; nališpano
dekle; našopirjen človek

načrt, -črta m. (ne: črtež);
načrtati, -am, osnutek na-
praviti, koncipirati, kon-
struirati

nàd predl.; n. pr. jeziti se
nad kom (ne: čez koga);
zavzeti se nad poročilom;
dvomiti nad čim

nàd predlog v sestavi s sa-
mostalniki pomeni višjo
stopnjo, n. pr. nàdpastir,
nàdpaznik, nàdškof, nàd-
priglednik (tudi: višji paz-
nik, priglednik, višji nad-
zornik itd.); napačno pri
pridevniki, n. pr. nadmo-
čen, nadkoristen itd.

nadahníti (pog. *nadahnit* in
nadahnit), -nem; nadáh-
njen, -a, -o; nadáhnjenje,
-a s.

nadálje = naprej
nadaljeváti, -újem (pog. *na-
daljevát*) nadaljeválen,
-lna, -o (-vál-)

nadáljnji (tvorjeno iz nada-
lje); nadáljnja preiskava
(= naprej traja); nadaljnje
prodiranje; glej: dáljnji

nadángel, -a m.; nadángelski,
-a, -o

nadárbina ž.

nadárjen, -ena, -o; nadárje-
nost, -i ž. (ne: darovitost)

nádeja ž. = náda ž.; náde-
jati, -dejem, -dejam se (ne:
nádati se), nadejati se česa
nàdinženír, -ja m.

nadkriliti, -im; nadkriljevati, -ujem = prekašati, prese-gati, posekati
 nadláketi, -kta m; množ. nad-lahtí ž.; nadláhten, -tna, -o; nadláhtnica ž.
 nadlégovati, nadlégujem in -áti (-át), -ujem; nadlégio-vanje, -a in -ánje s.
 nadléžen, -žna, -o; toda: pri-stojna (ne: nadležna) oblast
 nadobúden, -dna, -o; ne: na-debuden
 nadoknáđiti, -im = sl. pri-storiti, -ím; kar je bilo po-prej zamujenega, se je zdaj pristorilo; kar se tedaj ni zgodilo, se zdaj ne dá pristoriti
 nadomestíti, -im; nadoméstek, -stka m.; nadomeščén, -éna, -o
 nãdprítličeje, -a s., Hochpar-terre
 nadróben, -bna, -o; nadrob-na kritika; nadrobna kup-čija; nadróbnost, -i ž.
 nadstréšek, -ška m.
 nadúha ž.; nadúšen, -šna, -o = nadúšljiv, -iva, -o; na-dúšljivec, -vca m.; nadúš-ljivost, -i ž.
 nadúti (pog. *nadút*), nadmëm = napihniti; nadút, -a, -o
 nãdvójvodina ž., dežela
 nãdvójvodinja ž., oseba
 nadzémlje, -a s.; nadzémelj-ski, -a, -o
 nadzémna stavba (ne: nad-stavba), Oberbau
 nadzírati, -am; nadzórnik, -a m.; nadzórstvo, -a s.; nad-zórstven, -a, -o
 naenkrãt, nakrãt = hipoma, kar

nág, nága, nágo in nagó; nagí, nagé; dol. nági, -ega; množ. nági, náge
 nagájati, -am; nagájaj, -ála, -o, -i, -e
 nagajiv, -íva, -o; nagajívec, -vca m.; nagajívka ž.
 nagátiti, -im; nagáčena pti-ca; nagačena plevnica; gáčenje, -a s.
 nágel (-gəu), -gla, -o; na ná-glem se je zgodilo; náglič (naglo); nágloma; nanáglo-ma; prenanágloma je pri-šlo; nagla sodba = nágli (ne: preki) sod; náglosó-den postopek; náglojézen, -zna, -o
 nágelj, -geljna, -glja m.; ná-geljč, -a m.; nágeljček, -čka m.; nágeljnov, -a, -o; nágeljnost, -a, -o
 nagíbatí, -am; n. se, n. pr. Carigrad se je že dolgo nagibal k razkolu (ne: je nagibal)
 nagíbljaj, -a m. = nagíb
 nagízda ž. = potrata; na-gízдно blago; nagizdje, -a s., luksus
 naglãs, -ása m. poudarek; naglãsno znamenje; nagla-síti (pog. *naglasit*), -ím; naglãšen, -éna, -o; naglã-šati, -am; naglãšanje, -a s.
 naglãven, -vna, -o; naglavni greh
 náglica ž.; náglost, -i ž.
 nágłiti se; (pre)nágłjen, -a, -o; nágłjenje, -a s.
 nagnáti (pog. *nagnãt*), -žè-nem; nagnãjati, -am
 nagnéčiti, -im; nagnéčen, -a, -o; cerkev je nagnéčena (= nabito polna)

nagnêsti, -gnêtem; nagnétel
in nagnèl (*nagnétəx* in
nagnèy); nagnetèn, -êna, -êno
nâgniti (pog. *nâgnit*), -nem;
nâgnjen, -a, -o; nâgnjenje,
-a s.; dan se je nagnil
nagníti (pog. *nagnit*), -gní-
jem; nagnít, -a, -o; nagníl,
-a, -o; nagnílo sadje =
nagníto sadje
nagnúsen, -sna, -o
nagóbčnik, -a m.
nagódba ž. (shr.) = pogód-
ba, n. pr. avstro-ogrska
pogodba
nagódoma prisl., po naključju
nagòn, nagóna m.; nagón-
ski, -a, -o
nagráda ž., darilo; nagrâ-
den, -dna, -o; nagradna
plača; nagradíti (pog. *na-
gradit*), -ím; nagrajèn,
-êna, -o
nâgrlin, -a m.; divji n. =
plavica
nagubán, -a, -o
nagubánčiti, -im
nahájati, -am; po gorah na-
hajamo (najdemo) lepih
cvtic; nahajati se (franc.-
nem.), n. pr. županstvo se
nahaja pol ure od tod (=
sl.: je); svetišče boga Vul-
kana v Rimu se je nahajalo
(= sl. je stalo) daleč od
hiš; tu doli se nahaja (=
leži) prekrasno polje
nahítroma = hitro
náhod, -hóda m.; nahóden,
-dna, -o
nahódoma prisl.; nahodoma,
kakor bi bila iz tal zrasla,
stoji pred menoj ciganska
deklica

nahrbtnik, -a m, oprtnik, -a
m.
naiven, -vna, -o, preprost;
naivnost, -i ž., preproščina
nâj- dela presežnik iz pri-
mernika, n. pr. najboljši,
najbolje; najhitreje, največ
itd.; pritika se tudi bese-
dam, ki imajo komparativ-
ni pomen, n. pr. najpred,
najprej, najprvo, najnapr-
vo; nâj ima svoj naglas,
n. pr. nâjlépši
nâjbrž, nâjbrže
nâjdba ž.; rod. množ. nâjdb
najdítelj, -elja m., kdor najde
najéti (pog. *najét*), nâjmem
in najámem
nâjin, -a, -o
nâjmanj, prisl.
nâjpoprej
nâjposlej
nâjsi = čeprav; najsi bo;
najsij je bil
nâjsi túdi
nâjti, nâjdem, našèl in našèl
(ne: najdel) sem; nâjden,
-ena, -o; nâjdenje, -a s.;
nâjdenec, -nca m.; najde-
nína ž.
nâjvèčkrat
nâjzâdnjič
nakániti, -im, namerjati, na-
meravati; nakánjen, -a, -o;
nakánjenje, -a s.
nakítiti, -im; nakíčen, -ena, -o
nakljùb, kljùb predl. z daj.
(ne: navkljub)
nakljúčje, -a s., slučaj; na-
kljúčen, -čna, -o, slučajen;
nakljúčiti se
náklo, -a s. in nakoválo, -a s.

nakloníti (pog. *naklôniti*), -im;
naklônjen, -ena, -o; naklôn-
njenost, -i ž.

naknáda ž. = nadomestílo,
-a s.

nakopíčiti se (ne: nakupiči-
ti), -im se (izvedeno od
kopíca)

nakrát, naenkrát = hipoma,
kar

nakrižem, križem, križema
nakvíšku, kvíšku

nálašč in nalášč; prid. na-
láščen, zaradi naláščnega
zavijanja

nalèt, naléta m.; naletávati,
-vam; naletéti, -im; nalêtel
je

nalezljív, -íva, -o; nalezljí-
vost, -i ž.

nalíč = nalašč

nalíšp, -a m.; nalíšpati, -am;
nalíšpav, -a, -o; izbirčen

nalívno peró

nálog, náloga m.; náloga ž.

naložíti, -im (pog. *naložit* in
nalóžit); naložèn, -êna, -o;
nalóžil, -íla, -ílo in naló-
žilo, -íli in nalóžili

namázati, -žem; namázal, -a
in -ála

náme, náte, náse; nánj, ná-
njo, nánje; nánju, nánje
(ne: na-me, na-se itd.);
krajše oblike oseb. zaimka
za predlogi (glej: čézme)

namèn, -éna m.; naménoma
prisl.

naméniti, -im; naménjen, -ena,
-o; naménil, -íla, -ílo

naméra, namériti, -im se na
koga; namérjati, -am

namerávati, -am = namér-
jati, -am

namestíti (pog. *namestit*), -ím
in naméstiti; nameščèn,
-êna, -o; nameščênje, -a s.
in naméščen, -a, -o, -nje

namésto predl. z rod. n. pr.
namesto brata plačati; sto-
riti kaj namesto koga; na-
mesto (po franc.-nem.), n.
pr. namesto da bi me bil
pohvalil = sl. ne da bi
me bil pohvalil, ampak
grajal me je

namestováti, -újem koga
(= namesto koga biti);
namestovánje, -a s.

namigávati, -am

namílati, -am, einseifen

namrgóditi, -im; namrgóden,
-a, -o

namřščiti, -im obrvi

nanágloma

nanêsti, -nêsem; nanesèn,
-sêna, -sêno (ne: nanešen)

nanósnik, -a m.; der Zwicker
Nantes (*nât*), rod. Nantesa
(*nâta*); nanteski, -a, -o, n.
pr. nanteski edikt

naóčniki m. množ.

naóknica ž.; nav. množ. na-
óknice

naokóli, okóli

naokróg, okróg

naópak = nápak

nápačen, -čna, -o

napadálen, -lna, -o; napada-
lec, -lca m.; napadálka ž.
(-dál-)

napajálnik, -a m. (-jáuj-)

napásti, -pádem; napádel,
-dla, -dlo in napàl, -ála, -o;
napáden, -dena, -o

napeljáti (pog. *napéljat*),
-éljem in -eljám; napelje-
váti, -újem in napeljávati,
-am

- napénjati, -am; napénjanje, -a s.; napenjljiv, -íva, -o
 napériti, -im; napérjen, -a, -o; naperiti zajca s slanino, bespicken; napérjati, -am
 napíhniti (pog. *napíhniti*), -em; napíhnjen, -ena, -o; napíhnjenec, -nca m.
 napílití, -im; napíljen, -ena, -o
 napis, -ísa m.
 napisáti in napisati, -píšem (pog. *napísati*); napísan, -a, -o
 naplavína ž.
 napojíti (pog. *napojiti*), -ím; napójil, -íla, -ílo in napójilo
 napolníti, -pólnim; napólnjen, -ena, -o; napolnjeváti, -újem (-*poujn-*)
 napomínjati, -am
 napòr, napóra m.; napóren, -rna, -o
 napósled prisl.
 napósodo prisl.; n. dati, dobiti
 napošèv prisl.; napošéven, n. pr. napošévná lestva
 napóta ž.; v napóto
 napótek, -tka m. = instrukcija; n. dati
 napótiti (pog. *napótiti*), -im (pokazati, povzročiti); napótíl, -a, -o; napótiti se
 napótje, -a s.
 napótovati, -ujem komu = biti komu napóti
 napram = sl. do, proti, nasproti, na; n. pr. ali. pomeni to hladnost napram tebi? = sl. proti tebi; ljubezen napram domovini = do domovine; napram takim možem sem brez moči = nasproti takim možem
 napravíti, -im; naprávljen, -ena, -o; naprávljati, -am; naprávljanje, -a s.; napravljálnica ž. (-*ljál-*)
 napréči, -préžem; vel. naprézi, -zíva, -zímo; naprégel, -gla, -o; napréžen, -žena, -o
 napréden, -dna, -o; naprednják, -a m.; napredováti, -újem
 napréj prisl. (dalje); n. iti; ne vedeti ne naprej, ne nazaj; naprej plačati, za naprej (v prihodnje), n. pr. za naprej bo drugače; napréjšnji, -a, -e; naprejšnja odpoved
 napródaj prisl.; n. dati; n. postaviti
 naprosíti (pog. *naprôsit*), -prósim; napróšen, -ena, -o; napróšati, -am; napróša se = prosi se
 napróti prisl.; n. iti
 napřtiti, -im; napřčen, -ena, -o; žep je napřčen = natlačen; napřtováti, -újem
 napùh, -úha m.
 napúhniti, -em; napúhnjen, -ena, -o; napúhnjenec, -nca
 napùšç, -púšça m.
 narásti, -rástem (-rásem); rástel, -stla, -stlo in rásel, -sla, -slo; voda je narásla; narásla voda
 naráv, -i ž., čud, das Natur, = naráva ž.
 naráva ž.; naráven, -vna, -o; naravoslóvje, -a s.; naravopísje, -a s.
 naravnóç prisl. = narávnost
 narávnost prisl.; narávnosten, -stna, -o = neposreden

nárazen in narázen prisl.;
nárazen dejáti; dve uri
narázen
narcís, -a m.; narcísov, -a, -o
náred in naréd prisl. = pri-
pravljén; ladje so za boj
nared (Vodnik); naréden,
-dna, -o; naređen biti k
čemu
narédba ž.; rod. množ. na-
rédb
narédnik, -a m.
narékoma prisl.; n. pisati =
po narekovanju pisati
narekováti, -újem
naróbe prisl.; naróben, -bna,
-o; naróbe svét
naróčaj, -a m.
naróčiti (pog. *naróčit* in *na-
róčit*), -ím; naróčil, -íla,
-o; naročnik, -a m.; naroč-
níca ž.; naročnína ž.
naróčje, -a s.
národ, národa m.
nárt, -a m., zgornji del sto-
pala
nasàd, -áda m.
nasadíti (*nasadít*), -ím; na-
sajèn, -èna, -èno; nasájati,
-am
nasében, -bna, -o, sam na
sebi biti, absoluten
naséliti, -sélím (pog. *nasé-
lit*), naséljen, -ljena, -o;
naséljenec, -nca m.; nasél-
ljenski, -a, -o; naséljenik,
-a m.; naséljeniški, -a, -o;
naseljeváti, -újem
nasélnik, -a m.; nasélnost, -i
ž.; nasélbina ž. (-*sél-*)
nasésti, -sédem komu (po
nem.) = dati se zapeljati,
prevariti

nasilje, -a s.; nasílstvo, -a s.;
nasílnost, -i ž.; nasílen,
-lna, -o; nasílnik m. (-*síl-*)
nasip, -ípa m.
nasítiti, -im; nasíčen, -a, -o;
nasičeváti, -újem; ozračje
je nasičeno z elektriko (ne:
elektrike)
naskrivàj prisl., skrivaj
naskrívoma prisl.
naslédek, -dka m. = posle-
dica (ne: posledek), nasto-
pek
naslédnik, -a m.; naslédnica
ž.; naslédstvo, -a s.; na-
slédstven, -stvena, -o
naslédnji, -a, -e = sledeči
nasledováti, -újem koga ali
komu (nastopiti za kom);
nasledovati kaj, n. pr. de-
diščino; nasledoválec, -lca
m (-*lca* in -*uca*); nasléd-
nik, -a m.; naslédstvo, -a s.
naslòn, -óna in -óna m. =
naslónek, -nka m.; n. pr.
na obeh straneh stola
nasloníti (pog. *naslónit*), -sló-
nim; vel. naslóni, -íte; na-
slónil, -íla, -o; naslónjen,
-a, -o; naslónjati (se); na-
slanjálo, -a s. = naslòn,
-óna m.
naslonjáč, -a m. = naslanjáč,
m., stol
naslòv, naslóva m.; naslóven,
-vna, -o; naslovljèn, -èna,
-o, in naslóvljen, -a, -o;
naslovljènc, -nca m. in
naslóvljenec m.
nasméh, -a m.; nasméhljaj,
-a m.; nasméšek, -ška m.
(ne: usmev)
nasméhoma prisl.

naspòl (-spòu) prisl.; naspòl (= vsak pol) kaj imeti
 nasprótek, -tka m., pendant
 naspróti prisl.; nasproti meni
 stanuje
 nasprotováti, -újem
 naspróstvo, -a s.; nasprótje,
 -a s.; nasprótljiv, -a, -o;
 nasprotljívnost, -i ž.
 nasfšen, -a, -o
 nastániti, -im; nastánjen, -a,
 -o
 nastávití, -im; nastávljen,
 -ena, -o; nastávljati, -am
 nástil (-iú), -íla m. = nasté-
 lja, stelja
 nastláti (pog. *nastlât*), -sté-
 ljem; nastíljati, -am
 nastòp, nastópa m.; nastópen,
 -pna, -o
 nastópek, -pka m. = nasle-
 dek, posledica (ne: posled-
 dek)
 nastřgati, -gam, -žem; nastř-
 gana (ne: naribana) kaša
 nastroj, nastroja m.; nastro-
 jenje, -a s. = razpolože-
 nje, občutje
 nasúti (pog. *nasút*), -spèm,
 vel. naspí, -íte; pret. del.
 nasùl, -úla, -o; nasípiti,
 -am
 nasvét, nasvéta m.; nasvéto-
 vati, -ujem
 našopíríti, -im; našopírjen
 človek
 natakńíti (pog. *natakńit* in
natáknit), -táknem; naták-
 njen, -a, -o
 natánčen, -čna, -o; natánč-
 nost, -i ž. (ne: potankost);
 natánčnež, -a m.
 natánko prisl.; natánko ne
 vem = natančno ne vem

natégniti, -nem; natégnjen,
 -a, -o
 natésnoma prisl.
 natezálnica ž. (-záu-)
 natíhoma prisl.
 natís, -tísa m.; natísk, -a m.
 (ne: natisek)
 nató = potem = potlej
 natolceváti (*natoucevát*), -cú-
 jem; natolcevánje, -a s.;
 natolcljiv, -íva, -o; natolc-
 ljívnost, -i ž. (-toyc-)
 natřpati = sl. natřcati, n. pr.
 mošnjo, sena v koš, vrečo;
 nemščina je natrcana bla-
 ga vseh narodov (Levst.)
 natúra ž., narava; naturálen,
 -lna, -o, naraven, v naravi;
 naturalen davek = davek
 v blagu; naturalíst, -a m.;
 naturalízem, -zma m.
 natvēsti, -tvězem; natvēzel,
 -ězla, -zlo; n. o kom kaj
 naučítí (pog. *naučít*), -im.
 naučen, -ěna, -o
 naudáriti, -im; naudárjen, -a,
 -o; naudárjati, -am
 náuk, -a m.; náuchen, -čna, -o
 naužítí, -íjem se
 naváda ž.; po navádi; iz na-
 váde; v navadi je; navá-
 den, -dna, -o; navádnost,
 -i ž.
 navádití, -im; navájen, -ena,
 -o; navaditi se česa, čemu,
 na kaj
 navál (-vál), -a m.; naval
 krvi, n. vode
 navalítí (pog. *navalit*), -ím;
 navaljen, -ěna, -o; navalje-
 váti, -újem
 návček, -čka m.
 navdáhniti, -em; navdáhnjen,
 -ena, -o; navdáhnjenje, -a s.

navdán prisl.: 1. navdilj = tjavendán, 2. na slepo srečo
 navdáti (pog. *navdàt*), -ám; navdájati, -jam, -jem; n. koga z veseljem
 navdílj prisl. 1. dolgo, n. pr. navdilj zvoni, t. j. dolgo, ko prvič vabi k službi božji; 2. tjavendan, navdán
 navdòl (-*dòy*) = navzdol; navdólen, -lna, -o; navdolnost, -i ž. (-*dól*-)
 navdóljati, -am, koga s čim; komu kruha
 navdúšiti, -im; navdúšen, -a, -o; navdúšenje, -a s.; navduševáti (ne: oduševiti, oduševljati, oduševljen)
 návečer, -éra m., vigilija = návečerje, -a s.
 navésti (pog. *navèst*), -vêdem; navédel (-*dəy*), -vêdla, -o in navèl (-*vèy*), -êla, -êlo; navedèn, -êna, -o; navédek, -dka m., citat
 navkréber prisl.; vkréber
 navkriž, navkrižem prisl.
 navláka ž.
 navláščen, -ščna, -o = naláščen; zaradi navláščnega zavijanja
 navléči (pog. *nav'èč*), -čem; navlékati, -am
 navòd, -óda m.; 1. napotek; 2. odbor (komisija); 3. indukcija
 navpík prisl.; navpičen, -čna, -o; navpíčnost, -i ž.
 navpíti (pog. *navpìt*) se, navpíjem se
 navprék prisl., vprek; navpréčen, -čna, -o = povprék, povpréčen

navsèzádnje prisl.
 navsèzgódaj prisl.
 navšev prisl. = napošev
 navšvic prisl.; navšvic zavihane obrvi
 návtika ž., plovstvo, brodarstvo; návtičen, -čna, -o
 navzdòl (-*dòy*); n. iti; navzdólje, -a s.; navzdólnji, -a, -e
 navzdòlž prisl. = vzdòlž; navzdólžen, -žna, -o (-*dòyž*-)
 navzétí (pog. *navzèt*), navzámem (se); navzémati, -mam, -mljem; navzemljív, -íva -o
 navzgòr prisl.; navzgórnji, -a, -e; navzgornja vožnja ladje
 navzkriž prisl.; roke navzkriž dejati; sta si navzkriž; navzkrižen, -žna, -o; navzkrižnost, -i ž.
 navzlíc prisl.; vzlic = kljub
 navznóter prisl.
 navzóc, -a, -e = navzóčen, -čna, -o; navzočnost, -i ž.
 navzócí prisl.; to je navzócí = očitno
 navzpréd prisl.
 navzvèn prisl. (-*vàn*)
 nazád prisl. = nazáj; nazáden, -dna, -o; nazadnják, -a m.
 nazádnje prisl. = naposled; navsèzádnje
 nazáj prisl.; nazáj gredé; nazáj dati
 nazívati, nazívljem, nazívam (ne: nazívljam)
 naznák prisl. znák; naznak pasti, ležati
 naznaníti (pog. *naznánit*), -im; naznánjen, -ena, -o; naznánjati, -am; naznánjanje, -a s.

názor, nazôra m.; nazôren, -rna, -o
 nè členek; 1. pri glagolih, pri katerih se v sedanjiku družijo v eno besedo, se v nedoločniku piše posebej, n. pr. nêčem: ne hoteti; nisem: ne biti, nimam: ne imeti; neločljiv je tudi v trpn. del. pretekla časa, n. pr. pojasniti: nepojasnjén; poplačati: nepoplačán; 2. ne li (vprašalni členek): ne le — ampak tudi; ne samo — ampak tudi; ne bi; ne da bi; 3. neločljivo se veže s pridevniki in samostalniki in jim daje nasproten pomen, n. pr. nelep, nedolžen, nejasen; nekristjan, nepristranost; 4. v zvezi z glagolom nika predmet (objekt) v stavku, n. pr. ne pišem naloge; pomni: predmet (objekt) stoji v roditeljski le tedaj, kadar je odvisen od zanikanega glagola, n. pr. hlapec ni prišel seno kositi (predmet seno je odvisen od kositi, ne od zanikanega glagola ni prišel); če spada nikalnica *ne* k vezniku *da*, ne zanikuje predmeta, n. pr. planil je iz sobe, ne da bi bil zaprl vrata (ne: vrat) za seboj; poslovil se je, ne da bi bil črnil besedico. Napačno: da jih ni zmanjkalo nič manj kot petnajst, prav: da jih je zmanjkalo (zanikuje se pojem: manj); tu ni ničesar ostalo, prav: tu ni nič ostalo (nič je tu osebek); nič ni v življenju

tesneje združenega (prav: ni tesneje združeno, ta stavčni člen je povedek) kot duh in telo
 Neápelj, -plja; neápeljski, -a, -o
 nebésen, -sna, -o
 nebó, nebá s.; na nébu; množ. nebésa; nébce, -a s.
 nebódigatréba = neboditrea m., nesklonljiv
 nebogljén, -a, -o in nebogljén, -éna, -o; nebogljénček, -čka m.
 nečák, -a m., stričnik; nečákinja ž. stričnica
 nečas, -časa m.; v nečas priti = sl. v nepravem času priti
 nečimrn, -rna, -o; nečimrnost, -i ž. = ničémuren, ničémurnost
 nečké, nečák ž. množ. = nečvé, -čvá ž. množ. (*nač-*)
 nečúven, -ena, -o = sl. nezaslišán; neslišán, -ana, -o
 nedáven, -vna, -o; pred nedavnim; nedavno prisl.
 nedélja ž.; nedéljski, -a, -o
 nedogled (glej: dogled); v nedogled
 nedolóčen, -čna, -o
 nedostájati, -ja, -je; nedostájami česa
 nedoumljiv, -íva, -o
 nédrje, -a s.; tudi množ. nédrja (1. 4); 2. nédrjij; 3. nédrjem; 5. nédrjih; 6. z nédrji; nédrjak, -a m. modrc
 nédro, -a s.; nav. množ. nédra (1. 4); 2. néder; 3. nédrom; 5. nédrjij; 6. z nédrji; nédrje, nédrja
 negligé, -éja m. = sobna obleka; v negligéju

negnòj, -òja m. (ne: nagnoj)
 négo veznik; 1. za primernikom = kakor; večji nego on; nego li; 2. ampak, ne samo — nego i
 negòda ž.; negodè, -éta m.
 neháti in néhati, -ám in néham; dejanje in nehánje; nehováti, nehújem
 nehoté = ne da bi hotel; prisl.
 nehótoma prisl.
 neizčrpen, -pna, -o
 neizméren, -rna, -o; kar se ne dá izmeriti; neizmerno velik
 neizpodbíten, -tna, -o
 neizpolnjív, -íva, -o (-pog-)
 neizpròsen, -sna, -o
 neizrekljív, -íva -o = neizrèčen, -čna, -o
 nejéšč, -a, -e; nejéščèn, -ščna, -o; neješčljív, -íva, -o
 nejevéra ž. = nevéra ž.; nejevéren, -rna, -o; nejevérec, -rca m.
 nejevólja ž.; nejevóljen, -ljna, -o
 nékaj zaimek; 2. nečésa; 3. nečému; 4. nékaj; 5. pri nečem; 7. z nečím
 nekájkrat prisl.
 nékak, -a, -o; nékaka kužna bolezen; nekako bolan sem; nékakšen, -šna, -o
 nékakšen, -šna, -o = nékak
 nékam prisl.
 nekatêri, -a, -o in nekatéri
 nekatêrikrat prisl. in nekatêrikrat
 nekazniv, -íva, -o
 nékdaj; od nekdam; nekdanji, -a, -e; nekdanjost, -i ž.

nékdo; nekdo je potrkal (glej: eden); 2. nékoga, 3. nékomu; 4. nékoga; 5. pri nekóm; 6. z nekóm
 néki prisl.; kaj neki hoče? kako je neki bolniku? brat je neki (menda) že odšel
 néki (tudi: nék), néka, néko (glej: eden)
 nekjé
 nekóč
 nekód; od nekód
 nekólik, -a, -o
 nekólikanj, prisl. = nekóliko
 nekólikokrat
 nekrológ, -a m., osmrtnica
 nelažniv, -íva, -o; nelažnívost, -i ž.
 nemájhen, -hna, -o; nemájhna zadrega
 nemálo prisl.
 Némanja, -e m.; svoj. prid.
 Némanjin, -ina, -o; Némanjiči, -ev množ.
 némar prisl.; znémar, vnémar pustiti; vnémar živeti; nemáren, -rna, -o; nemárnost, -i ž.; nemárnež, -a
 nemára prisl. = morda; nemara da; nemara da ne
 nemáren, -rna, -o; po nemárnem
 Némec, -mca m.; Némka ž.; Némčija ž.; némški, -a, -o; Nenémec, nenémški
 nemóč, -i ž.; čez nemoč delati
 nemóški, -a, -o; nemoštvo, -à s.
 nemôta ž.
 nemškútar, -ja m.; nemškútaríti, -im; nemškútarjenje, -a s.
 nenádoma prisl. = nenádejávši prisl.

nenéhoma prisl.
 nenráven, -vna, -o; nenrávnost, -i ž.
 neodoljiv, -íva, -o = sl. neudržljiv, nepremagljiv, neustavljiv, n. pr. neudržljiva moč se srca polasti (Mencing.); z neustavljivo silo so pritisnili zdaj zaveznički, vsak upor se je takoj zadušil (Det.); vnelo se je v njem nepremagljivo nagnjenje
 neodvisen, -sna, -o (ne: nezavisen); neodvisnost, -i ž.
 neogiben, -bna, -o; neogibno (ne: neobhodno) potreben
 neokóren, -rna, -o; neokórnost, -i ž.
 neokréten, -tna, -o, neroden; neokrétnost, -i ž.
 neokúsen, -sna, -o; neokúsnost, -i ž.
 neopázen, -zna, -o = neopazljiv, -íva, -o; ali: neopážen, -žena, -ženo (ne: neopazna, -žno)
 neopravičen, -čena, -čeno; neopravičenost, -i ž.
 neoskrúnjen, -ena, -o; neoskrunljiv, -íva, -o
 nepoboljšljiv, -íva, -ívo
 nepočákaven, -vna, -o = nepočákan, -a, -o; nepočakljiv, -íva, -o
 nepojmljiv, -íva, -o
 nepókoj, -ója m.; ne delaj mi nepokója; 2. nihalo (pri uri)
 nepokolebljiv, -íva, -o = sl. neomájen, -jna, -o
 nepopísen, -sna, -o = nepopísljiv, -íva, -o
 nepopóln, -a, -o; nepopólnost, -i ž. (-póun)

Népos, -óta m.
 neposréden, -dna, -o = narávnosten
 nepotrében, -bna, -o; po nepotrébnem zapravljati
 nepotrpežljiv, -íva, -o; nepotrpežljivec, -vca m.
 nepovóljen, -ljna, -o (kar ni po volji)
 neprávi, nepráva, -o; po neprávem (po krivici); neprávršen, -šna, -o; neprávršnost, -i ž.
 neprávo, po neprávu = sl. po krivici, po krivem
 neprecenljiv, -íva, -o
 nepremagljiv, -íva, -o
 nepremakljiv, -íva, -o
 nepremenljiv, -íva, -o
 neprenehljiv, -íva, -o = neprejenljiv, -íva, -o
 neprenéhoma prisl.
 neprevídoma prisl.
 neprídiprav, -a m.; mladi neprídiprav (poreden otrok)
 nepríličen, -čna, -o; nepríličnost, -i ž.
 neprodíren, -rna, -o; neprodírnost, -i ž.
 neprodušen, -šna, -o = nepropústen, -stna, -o; zrakodržen, vododržen (ne: zrakotesen, vodotesen)
 neprosójen, -jna, -o
 nerazsodljiv, -íva, -o
 nerédkokrát prisl.
 nerésec, -sca m.; prid. neréščev, -a, -o
 nergáti (pog. nergát), -ám (nem.) = godrnjati, zabavljati; nergáč, -a m.; nerga ž.
 Néro, -ona; néronski, -a, -o; enako: Néro (ime psu)

- nervóza ž.; nervózen, -zna, -o; nervóznost, -i ž.
- neskónčen, -na, -o; neskónčnost, -i ž.
- Neslován, -a m.; neslovánski, -a, -o
- neslóžen, -žna, -o; neslóznost, -i ž.
- nesmísel (-saj), -sla m.; nesmíseln, -selna, -o (-seln-)
- nesporazúm, -a m.; nesporezumljěje, -a s.
- nespotakljív, -íva, -o; nespotalkíjivost, -i ž.
- nesramežljív, -íva, -o; nesramežljívost, -i ž.
- nestáti, nestánem; nestálo jih je; nestáne ga (zmanjka ga)
- něsti, něsem; trp. del. (pre)nesèn, -sěna, -o; (od)nesèn, -sěna, -o; (pog. *něst; je něsel, něsla, -o*)
- nestrohljív, -íva, -o; nestrohljívost, -i ž.
- nestřpen, -pna, -o; nestřpnost, -i ž.; nestřpljív, -íva, -o
- nesvésten, -stna, -o = nezavěsten, -stna, -o
- něšplja ž.; něšpljev, -a, -o; něšpljeva palica
- neštětókrát prisl.
- neték, -a m.; netéčen, -čna, -o (jed, ki ne tekne); n. človek (kateremu nič ne tekne); netéčnik, -a m.
- netopír, -ja m.
- netréska, -a m.; n. raste na strehi
- neuběžen, -žna, -o
- neubogljív, -íva, -o
- neubrán, -a, -o; neubráníglasovi; neubránínost, -i ž.
- neučákaven, -vna, -o = neučákan, -a, -o; neučakljív, -íva, -o
- neudřžen, -žna, -o; neudřljív, -íva, -o
- neugásen, -sna, -o = neugasljív, -íva, -o
- neugibčen, -čna, -o
- neuglájjen, -jena, -o (pot; človek)
- neugnán, -ána, -o; neugnánec, -nca m.; neugnánka ž.; neugnánínost, -i ž.
- neugóden, -dna, -o
- neúk, -a -o = ne(i)zvéden, -dena, -o; nevéden, -dna, -o; neumételen, -lna, -o (-elna)
- neuklonljív, -íva, -o
- neukročěn, -ěna, -o (trp. del.); neukrótěn, -tna, -o (príd.) = neukrotljív, -íva, -o
- neumésten, -stna, -o = sl. neprilíčen, nepríkladen
- neumételen, -lna, -o (-lna)
- neumrjójč, -a, -e = neumrjljív, -íva, -o
- neupéhan, -a, -o
- neupogljív, -íva, -o
- neusahljív, -íva, -o
- neuskóčen, -čna, -o m.; sukno, ki se ne uskoči, t. j. krči
- neusmíljen, -ena, -o
- neuspěh, -pěha m.; neuspěšen, -šna, -o
- neustrášen, -ena, -o (trp. del. od ustrašiti se); neustrášen, -šna, -o (príd.)
- neutájjen, -jna, -o
- neutégoma prisl.; n. govoriti
- neutemeljěn, -ěna, -o
- neutěšen, -šna, -o = neutěšljív, -íva, -o

neutolážen, -žna, -o = neutolazljiv, -íva, -o
 neutrgljiv, -íva, -o
 neutrudljiv, -íva, -o; neutrúdoma prisl.
 neužiten, -tna, -o
 nevedé prisl. (nevédoma); toda del.: vedóč, ne vedóč; šel je ne vedoč, kje je cesta
 nevédoma, ponevédoma prisl.; nevedé prisl.
 nevenljiv, -íva, -o
 nevéra ž.; nevéren, -rna, -o; nevérnik, -a m.
 neverjéten, -tna, -o; neverjétnost, -i ž.
 nevésta ž.; prid. nevéstin, -ina, -o; nevestina dota, oprava
 nevěšč, -a, -e, ne(i)zvéden; bil je v kovaških rečeh neizveden; Ladislav, docela neizveden v vladarskih stvarih (Det.)
 nevidoma prisl.
 nevljúden, -dna, -o; nevljúdnost, -i ž.
 nevoják, -a m.; civilist; vojak je ranil nekega nevojaka (Levst.)
 nevoščljiv, -íva, -o; nevoščljívec, -vca m.; nevoščljívka ž.; nevoščljivost, -i ž.
 nevólja ž. = nejevólja ž.; nevóljen, -ljna, -o = nejevóljen, -ljna, -o
 nevpríčen, -čna, -o = odsoten; nevpríčnost, -i ž.
 nevrasténija ž.; nevrasténik, -a m.; nevrasténíčen, -čna
 nevróza ž.; nevrótičen, -čna
 nevšěč prisl.; nevšěčen, -čna, -o; nevšěčnost, -i ž.
 nevštét, -a, -o; do nevštétega
 24. decembra; ne vštévši
 24. decembra

nevtrálen, -lna, -o, nobenoplaten; nevtrálnost, -i ž.; nevtralizírati, -am
 nevzdrámen, -mna, -o
 nevzdržljiv, -íva, -o; nevzdřžen, -žna, -o
 nevzporéden, -dna, -o
 New York (*njújork*); newyorški, -a, -o
 nezacéljen, -ena, -o
 nezadovóljen, -ljna, -o; nezadovóljstvo, -a s.; nezadovóljnost, -i ž.
 nezakónski, -a, -o
 nezapopadljiv, -íva, -o = nezapopáden, -dna, -o
 nezapóslen, -slena, -o in nezaposlèn, -êna, -o, trpn. del. od: zaposliti
 nezaúpen, -pna, -o; nezaúpnost, -i ž.; nezaúpanje, -a s.
 nezazelèn, -êna, -o; trp. del. od ne zaželeiti
 nezdržén, -žna, -o; nezdržljiv, -íva, -o = nevzdržén, nevzdržljiv, -íva, -o
 nezgóda ž.; nezgóden, -dna, -o
 nezglorljiv, -íva, -o; nezglorljivost, -i ž.
 nezméren, -rna, -o
 néžen, -žna, -o; néžnočúten, néžnomóder, néžnorumèn, néžnoglásen, néžnosřčen; néžica ž., droben denar; zdaj nav. novc za 50 par
 Néžka ž.; svoj. prid. Néžkin, -ina, -o
 ni veznik; ni da bi se branil (ne: se ni za braniti); ni da bi govoril (ne: ni za govoriti); ni — ni, n. pr. ni včera; ni danes; niti — ni
 Niagára ž.; niagárski, -a, -o

niánsa ž., razne stopnje iste barve; majhen razloček, odtenek; niánsirati, -am, razloček delati; oseniti; stopnjevati

Nicéja ž.; v Niceji; nicéjski, -a, -o

nič; (1. 4.); ničesar; 3. ničémur; 5. pri ničémer; 6. z ničímer; — na nič spravit; v nič iti; v nič devati; pod nič prodati; to ni za nič; za nič ne grem od doma; ne bom brez nič; nič kóliko (= veliko); ni nič prida; za prazen nič se prepírata; nič vreden; ničé, -éta m.; ničast, -a, -o; ničev, -a, -o; ničvédež, -a m.; ničvrédnež, -a m.

ničémen, -mna (nič vreden); ničémnost, -i ž.

ničémuren, -rna, -o; ničémurnost, -i ž. = nečímrn, -rna, -o; nečímrnost, -i ž. ničeven, -vna, -o; ničévnost, -i ž.

ničica ž. = ničla ž.; bogatinu je 100 dinarjev ničica ničla ž.

ničlarica ž., n. pr. moka; dvójna ničlarica

Nietzsche (*niče*), rod. Nietzscheja; svoj. prid. Nietzschejev, -a, -o; nietzschejánski, -a, -o

níhati, -am (shr.) = gugati, zibati koga (tvorno); níhati se = gugati se, zibati se; prenes. omahovati; napáčno: življenje niha iz ene skrajnosti v drugo prav: se niha med obema skrajnostima, t. j. se ziblje, omahuje med...

nihèè in nihče (= níkdo); 2. 4. níkógar; 3. níkómur; 5. pri níkómer; 6. z níkómer

níjèden, -dna, -o = nobèden níkák, -a, -o; po níkákem níkákor prisl.; níkákrsen, -šna, -o

níkámor prisl.; govori, da ni za níkamor

níkár členek; níkár ne hodi (níkárta ne hodíta, níkárte ne hodíte); níkar lagati; níkar kaplje ne; kratko níkar (= níkakor ne); še videl ga nisem, níkar z njím govoril; saj se je župnik zmotil, níkar se ne bi jaz; níkar pa, níkar pa da níkati, -am = zaníkati; níkalen, -lna, -o; níkálnica ž. (-kal-)

níkdár in níkdar; členek; tako lep, da níkdar tega (takega); níkdar níkoli; níkdar ne

níkelj, -klja; níkljev, -a, -o, n. pr. níkljev kršec; níkljati, -am; poníkljati

níkjér prisl.

níkóder; od níkoder ga ni níkógaršen, -šna, -o; níkógaršna last

níkóli; o svetem Níkóli (šaljivo), t. j. níkóli

Níl, -a (reka) m.; nílski, -a, -o; nílski pritoki (pritoki Nila); nílski krokodil

ním̃b, -a m.; žar, žarni venec nímfá ž.

Níoba ž.; svoj. prid. Níobin, -ina, -o

níštrc, -štrca m. = nič; písan níštrc

- nit, níti ž.; nítka ž.; nítkast, -a, -o
 niti členek; niti za lek ga ni; niti — niti (ni — ni)
 nivelírati, -am, izravnati, izenačiti
 nivó, rod. nivója m.; vršina, višina; n. pr. vodna vršina; višina naše izobrazbe
 niz predl. s tožilnikom; niz klanec (= s, ž) priti; vniz = nizdol
 nízati, nízam; nabira jagode ter jih niza na bilke (Erjav.)
 nizdòl (-dòu) = navzdol, prisl.
 nízek, -zka, -o; prim. nížji, -a, -e; prisl. prim. níže; nizkomíseln, -lna, -o; nizkost, -i ž.; nizkóta ž.
 nizhòd, -óda m.; nizhóden, -dna, -o
 nížati, -am; nižáva, nižína ž.
 njegóv, -a, -o svoj. zaim.
 njén, -a, -o svoj. zaim.
 njíhov, -a, -o svoj. zaim.
 njúhati, -am = nosljati; njuhálen, -lna, -o (-hól-); njuhanc, -nca m.; njuhalni tobak
 njún, -a, -o (o dveh osebah), svoj. zaim.
 nò medmet; pusti me nò! no, temu sem posvetil; no, tega so pošteno nabili
 nobèden (pred samostalniki nobèn), nobèna, nobèno; nobèden ni hotel pomagati; nobèn človek; nimam nobene pravice; nobèno-pláten, -tna, -o = nobènostránski
 Nobel, -ela m. (*nobèl*); Nobelova nagrada
 nóbel (-bəl), prid. nesklonljív; ona je jako nobel; vsi so nobel; noblésa ž.
 nobènkrať
 nocój prisl.; nocoj to noč; nocójšnji, -a, -e
 nóč, nočí ž.; noč in dan; noč na noč; sveta noč (božič); lahko noč! ponóči; manjš. nóčca; nočiti (pog. *nočit*), -ím; nočeváti (*nočevàt*), -čujem
 nôčen, -čna, -o; nočna omarica, posoda (po franc. nem.) = sl. posteljna omarica, posteljna posoda
 Nodier Charles (*nodjé šárl*), franc. pisatelj; rod. Charlesa Nodiera (*šárla nodjé-ja*); svoj. prid. Charles Nodierov (*šárl nodjéjev*)
 Nóe, Nóeta m.; Nóetov, -a, -o
 nôga; nogé in nôge; nôgi; nogó, na nógo, tudi nôgo; z nogó in z nôgo; množ. nogé — nôge, nóg — nogá, nogàm, -àh, -ámi; pred nóge
 nogálnik, -a m.; nogálnica ž. (-gáu) podnožnik pri mizi, kamor se noge denejo
 nogavíca ž.; nogavícar, -ja
 nóhet, -hta m.; nóhtec, -tca m.
 nój, -a m.; nójev, -a, -o; n. pr. nójevo pero
 noktúrno, -a m., vrsta skladbe
 nomád, -a m.; nomádski, -a, -o
 nomenklátúra ž., imenoslovje, imeník

- nominálen, -lna, -o, imenski, po imenu
- nòr, nôra; noró in nôro; pl. norí, -é in nôri, -e; dol. nôri, -ega m.
- nòrček, -čka m.
- nòrec, -rca m.; nôrca (nôrce) se delati iz koga (= norčevati se s kom); za norca imeti koga; množ. nôrci (burke), norce uganjati, briti, loviti itd.; v nôrcih kaj reči, po prazne norce iti
- noríšnica ž., blaznica
- nórma ž., pravilo; rod. množ. nórmi; normálen, -lna, -o, pravilen, navaden; normálka ž., nekdanja osnovna šola
- Norvéško, -ega s.; na Norvéškem; norvéški, -a, -o
- nós, 2. nása, nosá, nosú m.; na vrat na nós = skokoma dirjati; po nòsu (pod nós) dobiti (ne: nos dobiti, po nem.)
- nosílen, -lna, -o (-sil-); nosílnica ž. (-síly-)
- nosíti (pog. *nòsit*), nòsim; nosèč, -éča -e; (po)nóšen, -ena, -o; nóšenje, -a s.; nosílec, -lca, m. (-sílyca); nosílka (-síly-); nosílo, -a s.; nóša ž.; nóšnja ž.
- nosljáti (pog. *nosljàt*), -ám; 1. skozi nos govoriti; nosljan jezik (francosko); 2. njúhati; nosljánje, -a s.
- nóta ž., glaska (v glasbi); nóten, -tna, -o; nótni papir
- nóta ž., beležka, opazka; nótes, nótesa m., beležnica; notíca ž., kratko poročilo, zapisek
- notár, -ja m.; notárski, -a, -o; notariát, -a m. = notarstvo, -a s.
- nóter prisl. (na vprašanje kam); nótri (na vprašanje kje)
- nótranji, -a, -e; nótranjost, -i ž.; notránjščina ž. = notrína ž.; nótrišnji, -a, -e; Nótranjsko, -ega
- Notre Dame (*notr-dám*); notredámski, -a, -o; notredamska cerkev
- nóšnja = nóša; tudi nôšnja ž.
- nòv, nóva, -ó in nóvo; dol. nóvi, -ega; na nóvo, v nóvo; sneg je na nóvo padel (v novo); po nóvem = na nov način; vnóvič; (i)znóva; novodôben, -bna, -o; novošêgen, -gna, -o; novovérec, -rca m.; po nem.: novoodkrít, novopečèn, novorojèn
- novéla ž., 1. povest; 2. dodatek k zakonu; novelíst, -a m.; novelístika ž.
- novémber, -bra m.; prid. novémbrski, -a, -o
- novíc, -a m.; novílec, -nca m. (v samostanu); novíca ž.; novínka; noviciát, -a m.; noviciátski, -a, -o, n. pr. noviciátsko leto
- nóvič = na novo; vnóvič
- Novi Sad; Novega Sada; novosaški, -a, -o
- Nóvi svet = Amerika
- nóvi zakon (sv. pisma); nóvozákonski, -a, -o

Nóvo léto; novoléten, -tna, -o; novolétna pesem
 Nóvo mésto, Nóvega mesta; Novomeščan, -ánka; novomeški, -a, -o
 novóta ž.
 nozdřv, -í ž.; nav. množ. nozdřvi; 2. -ví; 3. -vém; 5. -véh; 6. -vmí; tudi nozdřva ž.
 nóž, nóža m. prid. nóžev, -a, -o; nóževa ostrína; nóževe opláti; manjš. nóžek, -žka in nožek, -žka m.; nóžič, -iča in nóžič, -a m.; nožíček, -čka m.
 nóžnica ž., nav. množ. nóžnice; meč iz nóžnic potegniti; nožnica za britev, za naočnike, za bukve (tok)

nráv, -í ž.; nráven, -vna, -o; nrávnost, -i ž.; nraavstvo, -a s.; nráavstven, -ena, -o
 nù, nùj medmet (tudi nujta, nujmo, nujte); nuj ga izpiti
 núdelj, -deljna (-dlja) m.; množ. núdeljni = múžlji
 núditi, -im; (po)nújen, -a, -o; nújenje, -a s.; prilika se je nudila (franc.-nem.) = sl. prilika je nanesla
 núja ž., sila, potreba; nújen, -jna, -o; nújnost, -i ž.
 numizmátika ž., novceslovje; numizmátik, -a m.; numizmatičen, -čna, -o
 núna ž.; prid. núnin, -a, -o; manjš. núnica ž.
 núncij, -a m., papežev poslanik; núncijev, -a, -o

O

oáza ž., zelenica v puščavi
 ob (okrajšano: o) predl.; ob noč (= čez noč); o pravem času; ob letu; ob tednu; opolnoči; ob êni (ênih); ob prvem, ob drugem, ob trétjem (prvič, drugič, trétjič); govoriti, peti, dvočiti o čem; samo ob sebi
 ob; ob (v) takih okoliščinah (ne: pod takimi okol.); ob (v) teh razmerah (ne: pod temi razmerami)
 obá m.; obé ž., s.; obadvá m.; obedvé ž., s. in obádva, -e; sklanja se navadno le drugi del obadvéh, obadvéma itd. ali obéh dvéh, obéma dvéma
 obád, -áda m., brencelj

obákraj, po obeh straneh prisl.; obakrájen, -jna, -o
 obákrat
 obál, -i ž. (obál); obálski, -a, -o
 obála ž., breg
 obalíti (pog. obalit), -ím (se); obaljèn, -ljèna, -o
 obára ž.
 obáriti, -im; obárjen, -a, -o; obárjene klobase
 obáviti, -im = opraviti; obávljati, -ljam; obávljanje, -a s.; obavljív, -íva, -o
 óbčen, -čna, -o; óbčni zbor
 óbčestvo, -a s.; óbčestven, -stvena, -o (-stven)
 občeválen, -lna, -o (-vái-)

óbči (ima le določno obliko),
-a, -e; k občemu pridu,
vobče; občeznan, -a, -o;
občečloveški, -a, -o; obče-
koristen, -stna, -o
óbčina ž.; občínski, -a, -o;
občinstvo, -a s.
občrt, -črta m., skica; občr-
tati, -am, skicirati
občudovalec, -lca m. (-lca in
-yca)
občúťje, -a s., razpoloženje
občutljiv, -íva, -o; občutljí-
vost, -i ž.
obdaríti (pog. *obdarit*), ob-
darjèn, -rjèna, -o in obdár-
jen, -a, -o; obdarjènek in
obdárjenec m.
obdelováti (pog. *obdelovàt*),
-lújem; obdelávati, -vam;
obdeláva ž.; obdeloválec,
-lca m. (-vát-)
obdolžènek, -nca m. (-dožž-)
obéčati, -am = obljubiti (do-
vršnik); obétati, -am (ne-
dovršnik)
obèd, -éda m.; obédnica ž.;
obédovati, -ujem
óbel (*óbəu*), -bla, -o, okrog-
gel, ovalen; obel les, obla
peč
obeléziti, -im, zaznámovati;
obeléžje, -a s. = zname-
nje; obeliš, -a m., zname-
nje, zasekano v drevo
obelísk, -a m.
obelodániti, -im; obelodánjen,
-a, -o
obènem prisl. = hkrati
Óber (*óbər*), -bra m.; óbr-
ski, -a, -o
obéroč prisl., z obéma roka-
ma; oberóčen, -čna, -o

obésiti, -im; obéšen, -ena, -o;
obéšenec, -nca m.; obéšati,
-am; obešenják, -a m.; obe-
šálnik (-šáy-), -a m.
obéza ž.; obezáča ž.; obé-
zati, obéžem = obvéza,
obvézati, obvezováti, -újem
obgláviti, -im; obglávljen,
-ljena, -o; obglávljenje,
-a s.
obhajílen, -lna, -o (-jíl-)
obílen, -lna, -o (-bíl-); po
obilnem imeti; obílnost, -i
ž.; obíllica ž.; obílje, -a s.;
obilováti, -lújem
obílokrat prisl.
obírati, -íram; obiráč, -a m.;
obírčen, -čna, -o, kdor lju-
di obira; obirálec, -lca
(-yca)
obiskoválec, -lca m.; obisko-
válka ž. (-váy- in -vát-)
obítelj, -i = sl. družina, rod-
bina
obíti (pog. *obit*), obídem;
obšèl (*obšəu*), obšlà, -šlò
in obšlò
objasníti (pog. *objásnit*),
-ím; objasnjeváti, -snjú-
jem; objasnjevanje, -a s.
objékt, -a m. 1. predmet,
stvar, reč; objektivén, -vna,
-o, stvarén, neoseben; 2.
zgradba, oddelek
objémati, -am, -mljem
objéti (pog. *objèt*), objámem;
vel. objèmi
obkléj
obkolíti in obkóliti (pog. *ob-
kólit*), -kólim; obkóljen,
-a, -o; obkoljeváti, -újem
obkoréj, ob kateri uri

óbla ž., krogla; oblica ž.; krompir, repa v oblicah; obličast, -a, -o

oblačilen, -lna, -o; oblačilnica ž. (-čil-)

oblačiti se, oblačim se (pog. *oblačít*): oblačil, -a, -o; proti: oblačíti (pog. *oblačít*), oblačí se, oblačílo se je, pooblačílo in pooblačílo se je

óblanice ž. množ.

oblastvo, -a s., gosposka, urad; oblást, -i ž. moč; pod oblastjo in -stjó; daj. množ. oblastém, mest. oblastéh, druž. oblastmí in oblastmi, -ih; oblásten, -stna, -o (*oblástən*) mogočen, ošaben, gospodovalen; uraden, oblastven

obléči (pog. *oblěč*), oblécem; vel. obléci, -civa, -cite; oblékel, -kla, -o

obledéti (pog. *obledět*), -ím; del. pret. obleděl (-děu), -éla, -élo; obledela barve

óblič, -a m. = sl. skóbelj, -blja m.

oblíčje, -a s.; množ. oblíčja, rod. oblíčij

obligácija ž.; 1. zadolžnica, 2. obveznica; prid. obligacijski, -a, -o

oblíka ž.; oblíkoven, -vna, -o
oblízek, -zka m.; oblízniiti, -nem; oblíznijen, -a, -o; oblíznijenec, -nca m.

oblíž, -a m., oblepek

obljúba ž.; obljúbiti, -im; obljúbljen, -a, -o; obljúbljenec, -nca m.; nam. obljúbljati, bolje: obétati

obljúditi, -im (naseliti); obljúden, -dena, -o; obljúdenje, -a s.

oblók, -a m.; oblókast, -a, -o; oblóčnica ž.

obnemôči, -mórem; obnemógel (-gəu), -môgla, -o

obnovíti (pog. *obnovít*), -ím; obnovljèn, -èna, -o; obnovljènje, -a s.

óboa (hautbois) ž.; 2. -oe; 3. 5. -oi; 4. -oo; 6. z -oo

obogatéti (pog. *obogatět*), -ím; obogatíti, -im koga (pog. *obogatít*), obogačen in obogatèn, -èna, -èno

obój, -a, -e; oboja vrata (ne: obe vrati); oboje vino; oboji se motijo (glede rabe gl. četver); obójen, -jna, -o; obojepláten, -tna, -o; obojestranski, -a, -o

obók, -a m. = oblók

oboléti (pog. *obôlet*), -ím; obolénje, -a s.

óbolos, -osa in óbol, -a m., majhen grški denar; prispevek

obotávljati se, -am se; obotávljav, -a, -o; obotavljávec, -vca m.; obotavljív, -íva, -o

oboževálec, -lca m.; oboževálka ž. (-vál-)

obrámbo ž.; obrámben, -bna, -o

obrásti, -rástem; obrástel (-stəu), -stla, -stlo in obrásel (-səu), -sla, -o; trp. del. obrástel (-sel) in privedniško: obráščen, -a, -o; obrásten, -ena, -o

obrät, -áta m.; na obrät (hipno)

- obravnáva ž.; obravnávati, -ávam; obravnávanje, -a, s.
- obraz, -áza m.; obrázek, -zka m.; obrážček (-ščak), -žčka m.; obrazováti, -újem
- obrazec, -zca (-sca) m.
- obrêci, -rêcem; vel. rêci, recíva, recíte; obrekováti, -újem; obrekljiv, -íva, -o; obrekljivec, -vca m.; obrekljivost, -i ž.
- obrézek, -zka m.; obréžček (-ščak), -žčka (-ščka) m.
- obremeníti (pog. obremenit), -ím; obremenjen, -êna, -o
- obrêsti (pog. obrèst), obrêdem; obrêdel (-deŭ), obrêdla, -o, -i
- obrêsti ž. množ.
- obrisáča ž. = obríslja ž.; obrisálka ž. (-sáŭ-)
- obrisati, obríšem; obrísal, -a, -o in obrisála, -o
- obrníti (pog. obrnit), -nem; obrnjen, -a, -o
- obrónek, -nka m., reber, po-bočje
- obrŭt, obrŭta m. in obrŭt, -i ž.; obrŭten, -tna, -o; obrŭtník, -a m.; obrŭtníški, -a, -o
- obruńek, -nka m., brazgoti-na; obrúnkast, -a, -o
- obrŭv, -i ž.; nav. množ. obrŭvi; obrŭvát, -áta, -o, kdor ima močne obrŭvi
- obscén, -a, -o, opolzeli, ne-spodoben
- obséči (pog. obsèč), -sézem; vel. obsézi, -zíva, -ímo, -zíte; obségel, -gla, -o; ob-ségati, -am; obség, -éga m.; obséžen, -žna, -o; ob-séžnost, -i ž.
- observatórij, -a m.; opazo-valnica, zvezdarna
- obsodíti (pog. obsódit), -im; obsójen, -ena, -o; obsója-ti, -am; obs. koga na smrt, v smrt; v ječo
- obsoréj prisl.
- obstáti (pog. obstát), obstojím; obstojêč, -éča, -e; po obstojécih postavah; obstájati, -am (ne: obstójati); človek obstojí (bolje: je) iz duše in telesa
- obstónj prisl. = zastónj
- obstrelíti (pog. obstrelit), -ím; obstreljen, -êna, -o; obstreljeváti, -újem
- obstréti (pog. obstrèt), -strêm, -stêrem; vel. obstri, -íte; del. obstrl, -a, -o
- obstrúkcija ž., preprečevanje dela (v zbornici); prid. obstrukcijski, -a, -o
- obširen, -rna, -o; prim. obširnejši, -a, -e; prisl. obširneje
- obtesáti (pog. obtêsat), ob-têšem; obtesán, -a, -o
- obtežèn, -êna, -o
- obtoréj prisl., ob tem času
- obučèn, -êna, -o, dresiran
- obudíti (pog. obudit), -ím; obúdil, -íla, -o; obujèn, -êna, -o; obujênje, -a s.
- obújek, -jka m., nav. množ. obújki, cunje za v čevlje
- obúpati, -am nad kom, nad čim; obúpen, -pna, -o; obupljiv, -íva, -o
- obútel (-teŭ), -eli ž. in obútev (-teŭ), -tve ž. = obu-válo, -a s.

- obúti** (pog. *obùt*), -újem; obuti nogavice, čevlje (ne: obleči, oblačiti)
obvárovati, -ujem; Bog te obváruj
obvdovéti, (*obvdovět*), -ím; obvdovèl, -éla
obvestíti (pog. *obvéstit*), -ím koga = naznaniti komu kaj; obveščèn, -èna, -o; obvéščati, -am; obvestílo, -a, s. = naznanilo; obveščevalna (*-vál-*) postaja
obvéza ž., obvézati, obvezovati, -újem (glej: obeza)
obvézen, -zna, -o, obligaten; obvéznica ž. obligacija
obviséti (pog. *obviset*), -ím; obvisel, -éla, -o
obvládati, -am
obzír, -a m. = ozir; obziren, -rna, -o, prizanesljiv
obzòr, -zòra m. in obzòrje, -a s.
ócean, -a m., morje; Tihi ocean; Indijski ocean; Atlantski ocean
océniti, -im; océnjen, -a, -o; océnjati, ocenjeváti; ocenjeválec, -lca m. (*-lca* in *-yca*); ocenjeválka ž. (*-vál-* in *-váy-*)
óčet, ócta m.; óceten, (*ocetan*), -tna, -o; očetna kislina; óctov, -a, -o; óctar, -ja m.
ocréti (pog. *ocrèt*), ocrèm; ocvrt, ocvrta, -o; ocvirati, -am; ocvrtje, -a s.
ocvesti, ocvetèm; ocvèl, ocvèlà, -ò (*cvà-*)
ocvírek, -rka m.; ocvírkov, -a, -o; ocvirkova potica = ocvírkovica ž.
očáli, -ov m. množ., bolje: naóčniki
očárati, -am; očarljiv, -íva, -o
óče, očéta m.; očétov, -a, -o (kar se tiče posamezne osebe); očéten, -ina, -o (kar se tiče več oseb, t. j. očeta, praočeta itd.); očétna hiša; očétna dežela = očétnji; očétnjáva ž.
óče; sv. óče = papež
óčenáš, -áša m.; pet óčenášev
óči ž. množ.; v óci in v óči; manjš. óčke množ., rod. óčk
óčiglèd, v óčiglèd (po nem.) = sl. spríčo; njega moramo spríčo tolike drznosti pomilovati; spríčo dejstev ni mogoče tajiti
óčim, -a m.; óčimski, -a, -o
óčistiti (pog. *očístit*), -im; očíščèn, -ena, -o; očíščenje, -a s.; o. kaj česa ali od česa
óčitati (pog. *očítat*), -am (ne: predbacivati) komu kaj
óčitováti, -újem, razodevati
óčivésten, -stna, -o, óčiten; = óčivíden, -dna, -o
óčivíden, -dna, -o, óčiten; óčivídnost, -i ž.; óčivídec, -dca m.
óčka m., manjš. za óče; 2. óčka; 3. óčku; prid. óčkov, -a, -o
óčnica ž.
óčrnéti (pog. *očrnět*), -ím, postati črn; óčrnèl, -éla, -o; óčrniti (pog. *očrnit*), -ím koga; óčrnjen, -njena, -o
óčrt, -rta m., obris, kontura

od predl. z rodilnikom; od kraja začeti; od začetka, od mladih nog; od nekdej; od lakote umreti (ne lakote umreti; od izraža vzrok); od hoje utrujen; svetiti se od veselja; srce se topi od žalosti ali v žalosti; napačno: vrže verige od sebe (prav: raz ali s sebe, ker jih nosi na sebi); kamen mi je padel od srca (prav: s srca, ker je ležal na srcu, metafora); slepar, od katerega si se dal prevariti (prav: kateremu si se dal prevariti); v roku od 24 ur (prav: v roku 24 ur, kakovostni rodilnik); starček od 70 let (prav: starček sedemdesetih let); konica od noža (prav: konica noža, svojilni rodilnik; ali noževa); v zvezi s trpnim deležnikom pomeni vzrok: opikan od komarjev, od strele vžgan; srce je presunjeno od krivice (presunjeno s krivico pomeni sredstvo); kadar izražamo sredstvo, ne more stati od, napačno: griči so obdani od vode (prav: z vodo)

od neločljiv predlog; pomeni kako oddaljenje ali ločenje, zato je nepotreben prislov, ki isto pomeni; napačno je n. pr. odskočiti nazaj (prav: odskočiti smer nazaj izraža že predlog od)

odbirati, -am (ne: odbérati); odbíra ž.; odbíranje, -a s.; odbírek, -rka m.

odbòr, -bòra m.; odbòrova seja

odcédek, -dka m.; odcedíti, -ím; odcejèn, -jèna, -o; odcéjati, -am

oddahníti (pog. *oddahnit* in *oddáhnit*), -dáhnem si; oddahníl in oddáhníl, -íla, -o

oddája ž.; oddájati, -am; oddájen, -jna, -o; oddájna postaja

oddaljíti (pog. *oddaljít*), -ím (se); oddáljen, -a, -o, prim. bolj oddaljen; oddaljeváti, -újem; oddaljènje, -a s.; oddáljenost, -i ž.

oddávna j prisl.

oddèl (*oddèl*), -éla m., sekci-ja; oddélen, -lna, -o; oddélni uradnik; oddélek, -lka m.; oddelčen, -lčna, -o; oddélni zbor (*-dél-*)

oddelíti (pog. *oddelít*), -ím; oddeljèn, -ljèna, -o; odde-ljeváti, -újem

oddíh, -a m.; oddíhljaj, -a m.

oddnéven, -vna, -o; oddnévna meníca

oddolžíti, -ím (se)

oddúšek, -ška m. = dúšek; brez oddúška

oddušník, -a m. = dušník, -a m., ventilator

oddvojíti (pog. *oddvojit*), -ím = sl. ločiti, prekositi; oddvojèno in oddvójeno mne-nje = ločeno, posebno

óder, ódra m.; ódrski, -a, -o; ódršček, -ščka m., n. pr. igralec (na odru) se je vedel kot izurjen odršček (Levst.)

- oderúh, -a m.; oderúhinja ž.;
oderúšen, -šna, -o; oderú-
ški, -a, -o
- odétel (-tel). -eli ž. = odé-
tev, -tve ž. = odéja ž.
- odévka ž., die Decke
- odgájati, -am, odgòj = sl.
vzgjajati, vzgója
- odgóditi, -im = odložiti;
skupščina je odgojena (od-
ložena)
- odgóvor, -a m.
- odgovoríti (pog. *odgovôrit*),
-im; odgovorjèn, -èna, -o;
odgovárjati; nam. odgo-
varjati bolje ustrezati, n.
pr. ne odgovarja sedanjim
zahtevam = ne ustreza; v
paleolitski dobi, ki odgo-
varja v geologiji ledeni do-
bi, so prebivali ljudje v
skalnatih duplinah = se
ujema, sklada, se da pri-
merjati z ledeno dobo
- odhòd, odhóda m.; odhóden,
-dna, -o
- odhódnja ž., odhod, slovo
- ódica ž., trnek; ódičast, -a, -o
- odigráti se (pog. *odigrát*):
odigrávati se; dejanje se
odigrava na odru; sicer se
(iz)vrši, (do)godí; umor
se je odigral v gozdu =
se je zvršil, dogodil
- odírati, -am; odiráč, -a m.;
odírek, -rka m.
- Odiséj, -a m.; Odiséja, -je
ž. (ep); odisejáda ž.
- odíti (pog. *odít*), odídem;
odšél, odšlà, odšlò in od-
šlò
- odjémati, -mam, -mljem; od-
jemálec, -lca m. (-ájca)
- odkàr veznik; odkar sem živ
odkléj prisl.
- odkód = od kod, prisl. od-
kod ste?; ne vem, odkod
so; bo že odkod kdo pri-
šel; odkod drugod
- odkóder = od koder; tja
pojdem, odkoder smo pri-
šli; odkoderkoli
- odljúden, -dna, -o; odljúd-
než, -a m.; odljúdnik, -a
m.; odljúdnost, -i ž.
- odlócba ž.; rod. množ. od-
ločb
- odločeváti, -újem o čem (ne:
nad čim)
- odločilen, -lna, -o (-čil-)
- odločiti in odlóčiti (pog. *od-
lócít*)
- odlók, odlóka m.
- odméra ž.; odmérek, -rka
m.; odméríti, -im; odmér-
jen, -a, -o
- odmèv, -éva m.; odmévati,
-am; odméven, vna, -o
- odmírati, -am; stari odmi-
rajo; odmréti, -mrèm,
mřjem
- odmókel, odmókla, -o
- odmòr, -òra m., presledek,
pavza
- odnês'i zmago (po nem.) =
sl. zmágati
- odnòs, odnòsa m.; odnòsen,
-sna, -o
- odobrilen, -lna, -o (-bril-)
- odobriti (pog. *odobrit*), -ím,
potrditi; odobrèn, -èna, -o;
odobrènje, -a s.; odobrá-
vati, -am; odobrávanje,
-a s.
- odoléti, -ím komu = sl. usta-
viti se komu, kos biti
- odondód

odpásti (pog. *odpàst*), -pádem; odpádel, -dla, -o in odpál, -ála, -o; prid. odpádel; odpadli kristjani

odpèv, -éva m., antifona

odpílek, -lka (-lka) m.; nav. množ. odpilki; odpílití, -ím; odpiljen, -a, -o

odpiráč, -a m., kljukec, der Dietrich

odpirati, -am; odpíra ž.; odpréti (pog. *odprèt*), -prèm

odplúti, -plóvem; odplútje, -a s. ladje

odpočiti (pog. *odročit*), -číjem; odpočiti se

odpòr, odpòra m.; odpóra ž.; odpóren, -rna, -o

odpórjati, -jam, -jem od odpárati, -am

odpotováti, -újem; odpotováł, -ála, -o

odprávití, -ím; odprávljen, -a, -o; odprávljati, -am; odprávljanje, -a s.

odpréči (pog. *odprèč*), -préžem; vel. odprézi, -zita, -zite; odprégel, -gla, -o

odprto n. pr. vprašanje = sl. neréšeno, nedognáno vprašanje

odpúst, -a m.; 1. vojaški odpust; vojaki gredo na odpust; 2. ostavka

odpustíti (pog. *odpustit*), -ím; odpústil, -íla, -o in odpústilo, -i in -íli

odpúščati, -am; odpúščánje, -a s.

odrájtati, -am; odrajtováti, -újem

odráslek, -sleka (-slak) m

odrásti, -rastem; odrástel, -stla, -o in odrásel, -sla, -o; odráščèn, odráščena, -eno; odráščati, -am; odraščajóč, -a, -e

odráziti (se), odrázati se, (rus.) = odbiti, odbijati se (o svetlobi); odsevati, odsvitati se. Napačno je n. pr.: žitji sv. Konstantina in Metoda (spisa) jasno odražata (prav: kaže-ta) razvoj Bizanca in srednje Evrope v tisti dobi; na njegovem licu se je odražal (bolje: kazal, bil videti) smrtni boj; ob skrivnostnih postavah Jurčičevih se čudaški berači in posebneži še ostreje odražajo (bolje: se vidijo ali: se od drugih ločijo); Rdeča hiša na Poljanskem nasisu v Ljubljani se s svojimi velikimi vhodi in nesorazmernimi oblikami ostro odraža (= odbija) od svoje okolice

ódrč, -a m., posteljnjak brez nog

odrèci se česa ali čemu

odrédba, rod. množ. odrédb

Odrešenik, -a m.

odrešílen, -lna, -o (-šíl-)

odrevenéti (pog. *odrevenët*), -ím; odrevenèl, -éla, -o; odrevenéla noga

odrézati, -réžem; dobro odrezati (gut abschneiden) = sl. odrezati se

odrézek, -zka m.

odsében, -bna, -o; odsebni konj (nasprotno: vájetni konj)

odsédati, -am se; odsedno delo (ki se odséda)
odsíhdôb prisl.
odsíhmâl (-mây in -mâl), prisl.
odsíj, -a m., odsev, odsvit; odsijáti (pog. *odsijât*); -síjem
odslèj prisl.
odsójen, -jna, -o = osójen, -jna, -o (nasprotno prisojen)
odsónčen, -čna, -o; odsónčna stran; odsónčje, -a s.
odsóten in odsôten, -tna, -o (nenavzoč); odsótnost, -i ž. (nenavzočnost, -i)
odspredje, -a s., fasada
odstótek, -tka m.; odstóten, -tna, -o
odstrániti in odstrániti se = sl. odíti
odškódba ž.; odškódití, -im; odškóden, -dna, -o
odštéti (pog. *odštêt*), -éjem; odštévati, -am; odštévek, -vka m.
odtének, -nka m., niansa
odteščáti (pog. *odtščât*) se, -ám se
odtís, -a in odtísk, -a m.
odtísiniti, -nem; odtísnijen, -a, -o; odtískati, -am
odtístihmâl (-mâl), prisl.
odtlèj prisl.
odtòč, -ôča m., kloaka
odtujíti (pog. *odtujít*), -ím (se)
odušéviti, -im; odušévljati = navdúšiti, navdušévati
odvěč; odvěč biti, imeti časa odvěč; odvěčen, -čna, -o; odvěčen denar
odvětrn, -a, -o; odvetrna stran

odvisen, -sna, -o (ne: zavisen); odvisnost, -i ž.; od mene je odvisno = sl. na meni je
odvléči (pog. *odvlèč*), -vléčem; odvláčiti, -im
odvozláti (pog. *odvozlât*), -ám; odvozlováti, -újem
odvráten, -tna, -o = sl. zóprn
odvrnítí in odvríniti, -nem; odvríjen, -ena, -o; odvríjenje, -a s.; odvrácati, -am
odvřek, -žka m., kar se odvře
odvzétí (pog. *odvzèt*), odvzámem; odvzémati, -am; odvzétje, -a s.
odzádnji, -a, -e; odzadnja vrata (ki so zadaj); odzadnja luč (pri vlaku); odzadnjáča ž. (puška)
odzdráv, -áva m.; ozdrávití, -im; ozdrávljati, -am
odzvátí (pog. *odzvât*), odzovem (se)
odzvonítí (pog. *odzvonit*), -ím; odzvonil, -íla, odzvonilo in odzvonílo
odžáliti, -im, tolažiti; odžáljati, -am; odžaljènje, -a s.
ofenzíva ž., napad; ofenzíven, -vna, -o, napadalen
oficiál, -a m.; prid. oficiálov, -a, -o; oficiálski, -a, -o
oficiálen, -lna, -o in oficiélen, -lna, -o, uraden
oficiózen, -zna, -o, posredno uraden, pol uraden
oficír, -ja m., častnik; oficírski, -a, -o, častniški; oficírstvo, -a s., častništvo

- ogáben, -bna, -o = ogáven, -vna, -o
1. ógel (*ógəu*), ógla in vógel, -gla m.; oglíšče, -a s. (mat.)
2. ógel (*ógəu*), ógla m.; črn kakor ogel; oglár, -ja m.; ógelnat (*-gal-*); ógelnica ž.; oglén, -a, -o; ogléni prah; oglénc, -nca m.; oglénčev, -a, -o; oglenéti, -ím; oglénčat, -a, -o; óglje s. skupno ime
- ógenj, -nja m.; ognjén, -a, -o; ognjeník, -a m.; ognjíšče, -a s.; ognjič, -íča m.; ognjár, -ja m.; ognjénordč, -a, -e
- Óger, Ógra m.; Ógrsko, na Ógrskem; ógrski, -a, -o
- oglav, -áva m., vrhnje usnje čevlja (*úrba*s)
- oglavnica ž., kapuca; plašč z oglavnico
- ogléd, -éda m.; iti na ogléd; ob snubitvi: na ógledé = na ógledi iti; oglédnik, -a m.; ogledoválen, -lna, -o (*-vál-*)
- ogljík, -a m.; ogljikov, -a, -o; ogljikovodík, -a m.; ogljikovokísel (*-səu*)
- ogníti in ógniti (pog. *ógnit*), ógnem se koga (česa) in komu (čemu)
- ognjegásec, -sca m. = sl. gasílec; ognjegasno društvo = gasilsko društvo
- ógnjetrdén (po nem.) = sl. trden od ognja; nepregóren, nezgorljív
- ognúsiti, -im; ognúšen, -ena, -o; ognúšati, -am
- ogoléti (pog. *ogolèt*), -ím, gol postati; ogolíti (pog. *ogólit*), -ím koga, ogoljèna glava
- ogór, -ja m., jegulja; ogórec, -rca m.
- ogórcíti, -im = razdražiti, razkačiti; ogórcen, -a, -o; ogórcenost, -i ž.
- ogoréti (pog. *ogóret*), -ím; ogórel (*-reu*), -éla, -o; ogórel človek
- ograbljína, nav. množ. ograbljíne ž. (kar se ograbi)
- ógrc, -a m.; podkožni ogrc; ogrci po obrazu; ógrčast, -a, -o; ógrčav, -a, -o; ógrčav obraz
- ogrébsti, -grébem; ogrebèn, -èna, -o; ogrebati, -grébam, -bljem; ogreníti, -grénem
- ogréblja (= gréblja), ogrebíljica ž.
- ogreválnica (*-val-*) ž. (ne: ogrejevalnica)
- ogrlják, -a m.; ogflje, -a s.; ogrlíca ž. (veriga za pse)
- ogrniti, -nem; ogrínjen, -ena, -o; ogrínjati, -am; ogrinjálo, -a s.; ogrinjáča ž.; ogrinjálka (*-njəu-*)
- ogróžati, -am; sovražnik ogroža našo mejo; ogrozíti, -ím; ogrožen, -èna, -o
- ógrščica ž., repica
- ogúliti, -im; ogúljen, -a, -o = ogolíti, -ím
- Ohio (*ohájo*); 2. -ia; 3. 5. -iu; 4. -io; 6. -iom
- ohlapéti (pog. *ohlapèt*), -ím; ohlapèl, -éla, -o; ohlapela lica
- ohlokratíja ž., vlada drhali

Ohm (*óm*), matematik; Ohmov zakon; ohm, -a enota za merjenje električnega upora

ohól, (*ohól*), -a, -o in ohòl, -òla, -o; ohólost, -i ž.

ohrabriti (pog. *ohrabrit*), -ím; ohrabrèn, -êna, -o; ohrabrênje, -a s.

ohranjevalec, -lca m. (*-vál-*)

Óhrid, -a; óhridski, -a, -o; Óhridsko jezero

ohrométi (pog. *ohromët*), -ím (hrom postati); ohromèl, -éla, -o; ohromíti (pog. *ohromit*), -ím koga; ohromljèn, -êna, -êno

óhrovť, -a m.; óhrovťova juha

ojé, -ésa, tudi oje, ója s.; ojesen, -sna, -o = ójen, ójna, ójno

ójnica ž., nav. množ. ójnice (pri ojesu); čez ojnice skočiti; ójničen, -čna, -o; ójnični konj

okamenéti (pog. *okamenët*), -ím; okamenèl, -éla, -élo; okamenele živali; okamenína ž.

okèl (*okèl*), oklà m.; nav. množ. okli; tudi ókla ž., čekàn

oklévati (shr.) = obotavljati se; napačno: nemška mladina okleva med desničarji in levíčarji, prav: omahuje

oklofutáti, -ám (pog. *oklofutát*)

ókница ž. = naókница = medókница, nav. množ.

ókno, -a s.; množ. ókna, óken, óknom, -ih, -i; prid. oknén, -a, -o in ókenski, -a, -o; manjš. ókence (*-kən-*),

-a s.; oknenica ž. = okinjak, -a m.

okó, očesa s., množ. ž. očí (človeške, živalske); s. očesa (kurja, trtna); óka (morska, rakova, drevesna, na juhi); iz očí v óči pogledati (ne: oko v oko)

okobál (*-báy*) = okobálo prisl.; o. sedeti; okobáliti, -álím konja

okólen, -lna, -o (*-kól-*): okólne vasí; okólna vóznja; okólek, -lka m., ovinek, okólnost, -i ž. (*-kól-*)

okóli (naokóli) okoli in okoli; okólen, -lna, -o = okólišnji, -a, -e; okólica ž.; okóličan, -a m. = okóljàn, -ána m.; okólje, -a s.

okoli (shr.) = sl. za pri glagolih prizadevati si, truditi se, pogajati se... za kaj; prizadevanje za mir (ne: okoli miru), vrše se pogajanja za sporazum (ne: okoli sporazuma)

okolíš, -a m. in okóliš, -a m., 1. ovinek; po okoliših pripovedovati; 2. okraj, šolski okoliš, volitveni okoliš; okolíšiti, -im; okolíšiv iti, pripovedovati

okóliščina ž., okolnost

okólje, -a s., miljé

ókom, v ókom priti (po ital.) = sl. ustaviti, odvrniti, preprečiti

okòp, okópa m.

okopéti (pog. *okopët*), -ím, okopèl, -éla, -élo (o žitu, moki); mokro snopje okopí (oprhne); okopèl in okòpel (*-ey*) kruh

okoréj = obkoréj prisl.
 okoréti, -ím; okorèl, -éla,
 -élo (tog postati); okoré-
 lost, -i ž.
 okostnják, -a m., skelet
 okòv, -óva m.; množ. okóvi,
 okóvov
 okràj, -ája m.; okrájen, -jna,
 -jno; okrájni predstojnik;
 okrájnocéstni, okrájnosód-
 ni okolíš
 okrájina ž.
 okrasíti (pog. *okrasit*). -ím;
 okrašèn, -èna, -o; okrásek,
 -ska m.; okrásje, -a s.
 okréten, -tna, -tno; okrétnost,
 -i ž.
 okrúlje, -a s., 1. predpasnik,
 2. zavetje
 okrñiti, -nem; okrñjen, -a,
 -o; okrñjenje, -a s.
 okróg = naokróg; okróg in
 okróg
 okrog česa se pogajati, po-
 svetovati itd. = sl. o; po-
 gajajo se okrog pakta
 štirih = sl. o paktu štirih
 okrógel (-gəʊ), -gla, -o;
 okróglast, -a, -o; okrogli-
 na ž.; okrogloličèn, -čna,
 -o; okróglost, -i ž.
 oktaéder, -dra m.; oktaédrn,
 -rna, -o
 Oktávian, -a m. (rimski ce-
 sar)
 október, -bra m.; októbrski,
 -a, -o
 okróirati, -am, vsiliti, po
 sili uvesti; oktroá, rod.
 -ája m.
 okús, -a m.; okúsen, -sna,
 -o; okúsiti, -im
 okvír, -a m.; okvíren, -rna,
 -o; okvírna povest

ól (*ól*) rod. óla in olú m.
 (pivo); prid. ólov, -a, -o;
 ólove droží; olár, -ja m.;
 olárnica ž.
 olajševálen, -lna, -o (-vál-)
 oleánder, -dra m.; oleándrov,
 -a, -o
 Olga (*ólga*) ž.; prid. Olgin,
 -a, -o
 oligarhíja ž.; oligárhičen,
 -čna, -o
 Olímp, -a m.; olímpski, -a,
 -o; olimpiáda ž., medna-
 rodne športne svečanosti;
 doba štirih let
 ólje, -a s.; prid. oljén, -a, -o;
 óljnat, -a, -o; oljenica ž.;
 oljénka ž.; óljiti, -im; ólj-
 natobárven, -vna, -o; óljar,
 -ja m.
 óljka ž.; prid. óljčen, -čna,
 -o; óljkov, -a, -o; óljko-
 vina ž.
 óljski, -a, -o; óljska (cvetna)
 nedelja; Oljska góra
 Ólomuc, -a m.; Ólomuški, -a,
 -o
 ólša (*óuša*) ž. = jelša ž.;
 Olšévek, -vka m.; Olšév-
 nica ž.; Ólševa ž. (*ouš-*)
 oltár, -ja m.; oltárček, -čka
 m.; oltárski, -a, -o (*olt-*)
 omahljív, -íva, -o; omahljí-
 vec, vca m.; omahljívost,
 -i ž.
 omalovážiti, -im; omalova-
 ževáti, -újem = manj ce-
 niti
 omámiti, -im; omámlien, -a,
 -o; omámlienje, -a s.;
 omamljív, -íva, -o
 omára ž.; omara za obleko
 = postávec, -vca m.

omécevatí, -ujem; oméceva-
nje, -a s., obotavljanje
omehčáti (pog. *omehčât*),
-ám; omehčán, -a, -o
omêlce, -a s. (*-mêl-*)
omêlo, -a s.; množ. omêla in
omêla, rod. omêl (*-l*)
oméniti, -im; oménjen, -a, -o;
oménjati, -am
omèt, -éta m.
omísliti, -im; omísliti si kaj,
oskrbeti, nakupiti; omíš-
ljen, -a, -o
ómišalj, -šlja m.
omlátiti, -im; omláčen, -ena,
-o
omléta ž. (jed)
óm nibus, -usa m.
omóžiti (pog. *omóžit*), -ím
se (o ženi); omóžil jo je
(ne: oženil jo je)
ón, óna, onó oseb. zaim.;
dvoj.: ona, oni (ž. in s.);
ónadva, ónidve (ž. in s.);
množ.: oní, oné, óna; za
predlogi se piše v tožilni-
ku vseh števil skupaj: 1.
ednina: m. in s. sp.: čé-
zenj (čez njega), nádenj
(nad njega), pódenj, pré-
denj, skózenj; nánj, pónj,
vánj, zánj; ž. sp.: nánjo,
pónjo, vánjo, zánjo; 2. dvoj.
za vse spole: médnju (med-
nji), nádnju (nadnji), pó-
nju (ponji), zánju (zanji)
itd. 3. množ. za vse spole:
čéznje, médnje, nádnje,
pódnje, pónje, zánje itd.
ónadva m.; ónidve ž. s.
(dvoj.)
óndan = ónkrat; ondánji,
-a, -e
óndašnji, -a, -e; tedanji

ón di, ondúkaj; óndešnji, on-
dúkajšnji
ondód; od ondód
ondóten, -tna, -o; od vseh
ondótnih mest
ondulácija ž., kódranje (lás)
onečástiti, -im; onečáščen,
-a, -o; onečáščenje, -a s.
onemóči, -mórem; onemógel,
(*-gaw*), -óгла, -o; onemó-
glost, -i ž.
onesvéstiti se, -svéstim se;
onesvéščen, -ena, -o; one-
svéščenje, -a s.
óni, óna, óno kaz. zaim.; ne
ta, ampak óni; v sestavi:
ónile, ónale, ónole ali le-
óni, le-óna, le-óno; rod.
ónegale, le-ónega itd. Na-
pačno je rabiti oni, ona,
ono v primerih kakor:
Gregorčiča mnogo bero,
najbrže zato, ker so nje-
gova dela lažja kot ona
Čankarja ali Župančiča
(prav: lažja ko Čankarje-
va ali Župančičeva); pre-
bivalstvo v deželi se je
zelo pomnožilo, posebno
ono ob vodah (prav: po-
seбно ob vodah)
oní, oná, onó kaz. zaim.
(nekdo, ki ga ne morem
ali nočem imenovati); rod.
onegá (onéga) m., s.; oné
ž.; daj. onemú (onému) m.,
s.; onéj ž.; mest. pri oném;
orod. z oném; oné, onegá
se rabi tudi kot imenoval-
nik, n. pr.: Veš, bil je oné,
tisti dolgi Janez; onegá,
Mračun ali kako že, mi je
dejal; onegáv, -a, -o; one-
gáviti, -im; onégati, -am

ónkraj predl. z rod.: onkraj
potoka
ónkrat
onód (tam, kjer); koder ti,
onód jaz; od onód; do
onód
onólik, -a, -o (tako velik,
enako velik); onóliko —
kólikor
onomatopoétičen, -čna, -o,
sličnoglasen; onomatopo-
jija ž., sličnoglasje
ónstran prisl.; ónstranski,
-a, -o; onostránstvo, -a s.
onúča ž. = obujek
opál, -a m.; opálov, -a, -o;
opálovec, -vca m.; opál-
ščina ž.; opálova matica
opálda = opálta ž., trafika
opáliti, -im; bes te opáli;
opáljen, -a, -o; opáljenka
ž. (nizek kruh)
opàs, -ása m., das Gesims
opáziti, -im; opazováti, -zú-
jem (ne: opaževati); opa-
zoválec, -lca m. (-*uca* in
-*lca*)
opázka ž., rod. množ. opázk
ópera ž.; óperen, -rna, -o;
óperni pevec; operéta ž.;
operéten, -tna, -o
operácija ž., 1. ranocelniško
delo; 2. podjetje, pos. vo-
jaško; prid. operacijski,
-a, -o; operírati, -am; ope-
ratêr, -ja m., ranorezec
opéšati, -am; opéšan, -a, -o;
opéšanje, -a s.; opéšanec,
-nca m.
ópica ž., prid. ópičji, -a, -e;
po ópičje
ópij, -a m.; ópijev, -a, -o
opílek, opílka m. (-*píl-*)

opírati, -am; opiráča ž.; opi-
rálen, -lna, -o; opirálnik,
-a m. (-*rál-*)
opís, -a m.
opisováti, -sújem; opisová-
len, -lna, -o (-*vál-*)
Óplenac, -nca m.; na Oplen-
cu; óplenski, -a, -o
opòj, opója m.; opójen, -jna,
-o; opojíti (pog. *opojit* in
opòjit), opojim; zap. opò-
ji, -íte; opójil, opojíla, -o
opókel (-*əy*), -kla, -o, 1. raz-
pokan; 2. zarobljen, neote-
san
opoldán, -dneva m. = pól-
dan, -dnéva m.; opoldán-
ski, -a, -o; opoldánji, -a,
-e; opoldnéven, -vna, -o;
opóldnica ž.; opóldničati,
-am (-*póy-*)
opóldne prisl. (-*póy-*)
opólnoči (-*póy-*), prisl.;
opolnóčen, -čna, -o
opolnomóčiti, -im, pooblasti-
ti, -ím (*poyn-*)
opólzel (*opóyzəy*), -zla, -o
= opólzek, -zka, -o =
pólzek, -zka, -o
opómniiti, -im; opómnijen, -a,
-o; opominjati, -am; opóm-
ba ž.; opómnja ž.
oponírati, -am, oporekati,
nasprotovati, izpodbijati
opórnja ž., opóra
oportún, -a, -o, prikladen,
prilichen, ugoden; oportu-
nitéta ž., prikladnost, ugod-
na prilika; oportunist, -a
m.

- opozicija ž., nasprotna stran-
ka; prid. opozicijski, -a,
-o; opozicionálen, -lna, -o;
opozicionálec, -lca m.
(-lca); oponirati, -am; opo-
nēt, -ēnta m.
- opozoriti (pog. *opozorit*),
-im; opozárjati = opom-
niti, opominjati
- opravičiti (se), -im (izgovo-
riti se); upravičiti (pravi-
co imeti)
- opravilnik, -a m. (-vil-)
- oprávljati, -am; oprávljanje,
-a s.; opravljev, -iva, -o;
opravljevec, -vca m.;
opravljevka ž.; opravljan-
je, -a s.; opravljevost, -i ž.
- opredeliti, -im, 1. odločiti;
2. določiti, definirati; opre-
deljēn, -ēna, -o; opredelī-
tev, -tve ž.; opredělba
(-dél-) ž.; opredéljati, -am
- oprézovati, -ujem
- oprostiti (pog. *oprosit*), -im;
oprosčēn, -ēna, -o; opro-
ščēnje, -a s.; ponavlj.
opraščati (ne: oproščati)
- oprostiti koga česa (ne: od
česa)
- oprt, -fta m.; 1. naramnica;
2. hlačna naramnica
- oprtati, -am = optiti, -im;
optav nesti; optav koš
= optni koš; optiv ne-
sti; opten, -tna, -o; opt-
nik, -a m.
- óptika ž., nauk o svetlobi;
óptik, -a m.; óptičen, -čna,
-o
- optimizem, -zma, m. nagnje-
nost, imeti stvari za do-
bre; optimist, -a m.; opti-
mističen, -čna, -o
- órakelj, oráklja m., preroči-
šče
- orál (*oráŷ*), oráli ž.
- oránža ž., pomaranča
- ordinariát, -a m.; škofovski
urad; ordinárij, -a m.
- ordinirati, -am, zdravilo do-
ločiti
- ordonánca ž., naredba; or-
donánčen, -čna, -o
- ôreh, -éha m.
- ôrel (*ôraŷ*), ôrla m.; prid.
ôrlov, -a, -o; ôrlovski, -a,
-o; ôrlji; ôrlje gnéздо;
orlíca ž.
- Orést, -a m.
- Órfej, -a m.
- orgán, -a m., 1. ustrojen del
celote; 2. ud; 3. človeški
glas; 4. glasilo; orgánski,
-a, -o; orgáničen, -čna, -o
- organizácija ž., ustrojba,
uredba, združba; prid. or-
ganizacijski, -a, -o; orga-
nizirati, -am, ustrojiti, ure-
diti; organizátor, -ja m.;
organizatóričen, -čna, -o
- órgle, -gel (-gal) ž. množ.;
órglati, -am; órglavec,
-vca m.; órglavka ž.; ór-
glar, -ja m.; prid. órgeln
(-galn), -lna, -lno; manjš.
órglice
- orhidéja ž.
- órient, -a m., vzhod; orien-
tálen, -lna, -o; orientálski,
-a, -o; orientálec, -lca m.;
orientálka ž.
- orientirati se, razvedeti sé,
razvedati se; orientácija
ž.; orientiranje, -a s., raz-
véd, -éda

- original, -a m., izvornik, prvopis; originálen, -lna, -o, izviren; originálnost, -i, izvinnost
- óriti se = razlegati se, odmevati
- orkéster, -stra m.; orkestrálen, -lna, -o
- ornament, -ênta m., okras; ornamentírati, -am, okrasíti; ornamentika ž., nauk o okrasju
- ornitológ, -a m., ptičeslovec; ornitologíja ž., ptičeslovje
- orosíti (pog. *orosit*), -ím; orošen, -êna, -êno; orósil, -íla, -o in orósilo
- ortodóksen, -ksna, -o, pravoveren, pravoslaven
- ortoepíja ž. pravorečje; ortoepičen, -čna, -o, pravorečen, -čna, -o
- ortografíja ž., pravopis; ortografíčen, -čna, -o, pravopisen
- orumenéti, -ím; orumenèl, -éla, -élo
- ôsa ž.; množ. ôse in osé, rod. osá; prid. osínji, -a, -e; osén, -éna, -o; ôsji in ôsji, -a, -e; osínjak, -a m. = osír, -ja m. = osje gnezdo
- osáhnniti (pog. *osahnit* in *osáhnit*), osáhnem; osáhel (-həŋ), -hla, -hlo
- osaméti (pog. *osamêt*), -ím; osamèl, -éla, -élo; osamélec, -lca (-lca) m.
- osámiti, -im; osámľjen, -a, -o
- oséba ž.; osében, -bna, -o; osébjje, -a s.
- osebénjek, -njka m. kočar; osebénjkovati, -ujem; osebénjstvo, -a s.; osebénjščina ž.
- osedláti (pog. *osedlät*), -ám oséka ž.
- ôsel (*ôsəŋ*, pog. *ôsu*), ôsla m.; oslíca ž.
- ôselnik (*səŋ-*), -a m.
- ósem, štev.; ósem sto; ósem tisoč; osem in štirideset; osemínštirideséti, -a, -o; ósemdeset; osemľeten, -tna, -o
- oséniti, -im, schattieren
- osépnice ž. množ. = óšpice = óspice
- oskúbsti, oskúbem; oskúbel (-bəŋ), -bla, -o; oskúben, -bena, -o
- oskrúmba ž.
- ôsla ž.
- oslabéti (pog. *oslabêt*), -ím; oslabèl (-bêŋ), -éla, -o
- ósman, -a m.; osmánski, -a, -o; osmánstvo, -a s.
- osmér štev. (glej: četver); osmérec, -rca m.; osmérka
- ôsmi, -a, -o; osmíca ž.
- osobít, -a, -o = sl. posében; osobito = posebno, zlasti
- osójen = odsójen
- osorèj prisl.
- ospóriti, osporávati = sl. pobíti, pobíjati; izpodbí(ja)ti; tajíti
- osramotíti, -ím; osramočèn, -êna, -o
- osrédnji, -a, -e, centralen
- osredotóčiti, -im, osréditi, zbrati
- Óssian, -a (*ósjen*), -a m.
- ostájati, -jam, -jem

- ostaréti (pog. *ostarēt*), -ím;
ostarèl, -éla, -o
- óster, ôstra, -ó in ôstro;
óstrc, -a m. = bistrc (bi-ster um); gora Ojstríca;
prim. ostréjši, -a, -e; prisl.
prim. ostréje; ostrôta ž.;
ostróst, -i ž.
- ostřgati, -gam, -žem; vel.
ostřzi, ostržíva, ostržímo
- ostrítí (pog. *ostrit*), -ím, pri-
ostrèn, -èna, -o (n. pr.
svinčnik)
- ostríž, -a m. (riba)
- ostrúica ž. = ostrív, -í ž.
- ostròg, -óga m., tabor
- ostřv, -í ž., stog brez strehe
- osúpniti, -nem; osúpel (-pəy),
-pla, -o = osúpnjen, -ena,
-o; osúplost, -i ž. = osúp-
njenost, -i ž.
- osvájati, -am; osvajálen, -lna,
-o; osvajálec, -lca (-lca) m.
- osvájlek, -ljka m.; osvájlkáti,
-ám (pog. *osvaljkát*)
- osvéta ž. = sl. maščevanje;
osvétiti = maščevati se;
osvétnik, -a m., maščevalec,
-lca m.
- osvetítí (pog. *osvétit*), -ím;
osvetljèn, -èna, -o; osvet-
ljevátí, -ljújem; osvetljáva
- osvobodítí (pog. *osvobodit*),
-ím; osvobožen, -èna, -o;
osvobója ž.; osvobojevátí,
-újem = osvobájati, -am
- osvojítí (pog. *osvojit*), -ím,
kaj, o. si kaj = usvojiti
- oščájati, -jam, -jem se, obo-
tavljati se
- oškódovati, -ujem koga (ško-
do narediti); odškódovati
(se) (škodo popraviti)
- óšpice ž. množ. = óspice
= osépnice
- otèči (pog. *otèč*), -tèčem;
otékel (-kəy), -èkla, -o; ote-
klína ž.
- otemnétí (-tam-), -ím
- otèp, -épa m.
- otéti (pog. *otèt*), otmèm ko-
ga česa (rešiti); ponavlj.
otémati, -mam, -mljem
- otežkóčiti, -im
- otírati, -am; solze si otirati
- ótka ž. (pri plugu); ótkati
-am
- ótmica ž.
- otódi (tódi) prisl. ravnokar
- otóhel (-həy), -hla, -o, sopa-
ren; otóhlica ž.
- ótok, otóka m.; otóški, -a, -o;
otóčen, -čna, -o; otóčje,
-a s.
- otopéti (pog. *otopèt*), -ím
(top postati); otopèl, -éla,
-o; otópiti koga; otopljèn,
-èna, -o
- otòr, -óra m.; dno v otore
dejati
- otórej = zatórej, n. pr. na-
ša pšenica ni otórej (ni
tako lepa) ko vaša
- otorèj = osorèj; lani otorèj
- otrétí (*otrèt*), otrèm, otárem
(obrišem); otírati, -am
- otřniti, -nem (luč, svečo) =
utrřniti, -nem (luč, svečo);
otrínjati = utrínjati
- otróbi m. množ.; otrobe ve-
zati
- otròk, -óka m.; množ. 1.
otróci; 2. otrók; 5. pri-
otrócih; 6. z otróki; prid.
otróčji, -a, -e; otróški, -a,
-o

otřpniti, -nem; otřpnjen, -a, -o = otřpel, -pla, -o; otřpnjenost, -i ž. = otřplošt, -i ž.

otwa ž., raca

otvēsti, otvēzem, privezati; otvezēn, -zēna, -zēno

-ov (ev); s tem obrazilom se delajo pridevniki iz rastlinskih, rudninskih in kemijskih imen, n. pr. lipov cvet, smrekova veja; bukovka drva; železov cvet, žveplov dioksid, metilov alkohol; vodikov sulfid; kisikov, dušikov itd.; enako snovni pridevniki, n. pr. atlasov, rašev, žameťov itd. Ne tvorimo pa s tem obrazilom pridevnikov iz imen neživih reči; rabiti je treba rodilnik ali kak sklon s predlogom, n. pr. lega gradiča (ne: gradičeva lega), oblika soneta (ne: oblika sonetova), uho pri svedru (ne: svedrovo uho); udarci z bičem ali udarci biča (ne: bičevi udarci), noge stola ali pri stolu (ne: stolove noge); upravičene so take tvorbe tedaj, kadar ni mogoča drugačna tvorba, zlasti pri končnicah na -ek, petkova jed, stavkov člen, povedkovo določilo, nedoločnikova raba. Pravilne pa so tvorbe na -oven, -even, n. pr. duh: duhóven; dež: dežéven; blago: blagóvni promet; vlak: vlákovno spremstvo; proga: prógovni delavec

oválen, -lna, -o, obel, obla, -o, n. pr. oblo lice

óvca (óuca) ž., rod. množ. óvc, ovác; prid. óvċji, -a, -e; ovċják, -a m.; ovċár, -ja; ovceréja ž.

Ovídij = Ovid m.; prid. Ovídijev, -a, -o = Ovídov, -a, -o

ovijálka ž. (-jál-)

ovínek, -nka m. (ne: stranpótica), brez ovinkov; ovínkoma prisl.

ovíra ž.; ovirati, oviram; opovíra ž.

ovòj, ovója m.; ovójċek, -ċka m.; ovójen, -jna, -o

ovóza ž., die Schleife

Ózalj, Ózlja m.; ózeljski, -a, -o

ozáljšati, -am; ozáljšán, -a, -o

ozára ž.; nav. množ. ozáre; na ozarah

ozdravéti (pog. ozdrávet), -ím; ozdravěl, -éla, -o; ozdráviti (pog. ozdrávit), -im koga; ozdrávljen, -a, -o; ozdrávljenec, -nca m.; ozdrávljati, -am

ozébsti (pog. ozébst), ozébem; ozébel, -bla, -o = ozében, -bena, -beno; ozeblína ž.

ózek, ózka, ózko; prim. óžji, -a, -e; prisl. prim. óže; óžiti, -im (ozko narediti); ožína ž.; ožáva ž.

ozémlje, -a s.; rod. množ. ozémlj

ozimina ž.

ozír, -a m.; ozirati se na kaj (ne: v ozir jemati); z ozírom na kaj = sl. gledé česa, glede na kaj
 oziroma prisl.; bolje ali in podobno, n. pr. ljudstvo je najboljši sodnik njihove vrednosti oziroma (bolje: ali) nevrednosti; lazi okoli s kožo oslovsko oziroma diplomo (bolje: se pravi z diplomo)
 ozkogruđen, -dna, -o = bolje ozkosrčen, tesnostčen
 ozlica ž. = óže s.
 ozlovóljiti, -ljim; ozlovóljen, -ena, -o
 oznáčiti, -im (karakterizirati); oznáčba, rod. množ. oznáčb
 oznániti, -im; oznánjen, -a, -o; oznánjati, -am; oznanjeváti, oznanjújem (ne: oznanovati); oznanjeválen,

-lna, -o; oznanjeválec, -lca m. (-vál- in -váj-)
 ozón, -a m.; ozonína ž.; ozonomér, -a m.
 oženíti (pog. ožénit), ožénim; oženjen, -ena, -o
 ožigósati, -am = sl. ošibati; precej je Novomeščane ošibal (Trdina)
 oživéti (pog. oživět), -ím; oživél, -éla, -o; oživiti (pog. oživít), -ím koga; oživljèn, -éna, -o; oživljati, -am
 oživotvóriti, -im; oživotvórjen, -a, -o; oživotvórjenje, -a s.; oživotvárjati, -am
 ožrélje, -a s., 1. kar je ob žrelu; 2. vizir, n. pr. vitez je potegnul izpred obraza ožrelje
 ožúlití, -im; ožúljen, -ena, -o; ožúljenec, -nca m.

P

páberek, -rka m.; páberkovati, -ujem
 paciént, -énta m., bolnik; paciéntka ž.
 pacificírati, -am, pomiriti, miriti; pacifikácija ž., pomirítev
 páčiti, -im
 Pád, -a m., reka; Pádska nížina
 pádati (pog. pádat), -am; pádav, -a, -o; pádavica ž. (pádaya bolezen), božjást; pádavičen, -čna, -o; pádavec, -vca m.
 pádati v oči (po nem.), sl. = udarjati v oči
 pádec, -dca m.

Pádova ž.; padovánski, -a, -o; sv. Anton Padovanski
 página ž., stran (v knjigi); paginírati, strani zaznamovati; paginácija ž.
 páglavec, -vca m.; páglavka
 páhavka ž., rastlina
 páhati, -am; veter paha; páhálo, -a s.; páhálce, -a s. (-hál-); páhalica ž.
 pahljáti (pog. pahljät), -ám; pahljáv, -áva, -o; pahljác, -a m.; pahljáča ž.
 pahníti (pog. pahnit in páh'nit), páhnem; páhnjen, -ena, -o; páhnjenec, -nca m. (prismojen človek)

pajác, -a m.

pájčina in pájčevina ž.; pájčinat, -a, -o; pájčevinast, -a, -o

pajčolán, -a m., tenčica, koprana

pajdaš, -a m.; pajdašica ž.; pajdašiti (se), -im (se) s kom

pájek, -jka m.; pájkov, -a, -o; pájkovec, -vca m.; pájčji, -a, -e

pakét, -a m., zavitek, omot, povezek; paketirati, -am, zlagati, zavijati, povezovati

pákfón, -a m., kovinska zmes z bakrom; pákfónast, -a, -o

páklest, -a m., oklešček

pàkróg, -a m., elipsa; pàkróžen, -žna -o, eliptičen

pákt, -a m., pogodba; paktirati, -am, pogajati se, pogoditi se

paláča ž.; prid. paláčen, -čna, -o, n. pr. palačna revolucija

paládij, -a m., zaščitna svetinja, zaščita

Pálas, -ade ž.

pálček, -čka m. (*pálček*); videl je palčke, hudičke in druge pošasti (*Mencinger*)

pálec, pálca (*páuca*) m.; prid. pálčen, -čna, -o; palčno kolo; palčna mera; palčnik, -a (*-áuč-*)

paleografija ž., staropisemstvo

paleontologija ž., nauk o okameninah

paleozóik, -a m.; paleozóičen, -čna, -o

paletó, -ója m., površnik

pálica ž.; páličast, -a, -o; manjš. páličica ž.; pálička

páliti (pog. *pálit*), -im; (o)páljen, -a, -o; páljenje, -a s.; pálež, -a m.

pálma ž.; pálmov, -a, -o; pálmovo drevo; pálmovec, -vca m.; pálmovje, -a s.

páluba ž.; pálubje, -a s.; nadpálubje, -a s.

palúd, -a m.; 1. naplavina, 2. bičje; palúdje, -a s.

pámet, -i ž.; na pamet znati; po pameti ravnati; v pamet vzeti

pámetiti, -im (= pómniti); odkar svet pameti (od póm-njenja); pámetovati, -ujem; odkar ljudje pámetujejo

pámetiva ž.; na pámetivo (praznik nedolžnih otročičev)

pamflét, -a m., sramotilen spis; pamfletist, -a m.

Pánama ž.; pánamski, -a, -o, n. pr. klobuk; Pánamska ožina

panegírik, -a m., slavospev

pánika ž.; páničen strah: prepláh

pánj, panjú in pánja m.; panjáč, -a m.; panjévje, -a s.

pánoga ž., 1. stranska noga; 2. betva, stroka

panoráma ž., razgled

panteízem, -zma m., vseboštvo; panteíst, -a m., pripadnik vseboštva; panteístičen, -čna, -o

Pánteon, -a m. (v Rimu); pánteon, -a m. (splošno)

pápež, -a m.; pápežnik, -a m.; pápeški, -a, -o; pápeštvo, -a s.

papíga ž.; prid. papížji, -a, -e in papígin, -ina, -o

papír, -ja m.

páprika ž.

pár (v pomenu dvojica), n. pr. par čevljev; toda: nekaj, nekoliko, n. pr. nekaj dni (ne: par dni), nekoliko zrn (ne: par zrn)

par excellence (*par ekselās*), v pravem pomenu besede pára ž.; dve pári, tri páre, 25 pár

parábola ž., 1. prilika, pri-spodoba, 2. vrsta krivulje; parábolski, -a, -o; parábo-len, -lna, -o

paradígma ž. in paradígma, -ata m., vzorec, zgled

paradíž, -a m.; paradížen, -žna, -o; paradížnik, -a m.; prid. paradížnikov, -a, -o; paradížnikova juha

paradóksen, -sna, -o, (na vi-dez) razumu nasproten; pa-rádokson, -a m., razumu nasprotna trditev

parafráza ž., razlaga z dru-gimi besedami; parafrází-rati, -am

paraléla ž.; paralélen, -lna, -o, vzporeden

parazít, -a m., zajedavec

parcéla ž.; prid. parcélski, -a, -o; parcelírati, -am

parentéza ž., vmesni stavek, vmetek

parfúm, -a m., vonj, vonjava, dišava; parfumírati, -am; parfumíran, -a, -o

pári; al pári, enako

parírati, -am odbiti, odbijati (udarec)

paritéta ž., enakost, enako-pravnost; paritétičen, -čna, -o

páriti, -im; perilo páriti (žeh-tati); párnja (žehta); pári-lo (žehtanje); parílnik, -a m.; parílnica ž. (*-ríq-*)

Paríz, -a m.; Parížàn, -ána m.; Parížánka ž.; paríški, -a, -o

1. párkelj, -klja m.; bolezen na parkljih; prid. párkeljn, -ljna, -o; párkeljna kuga; párkeljč, -keljca m. (*-kalj-*); párkliar, -ja m.

2. párkelj, -keljna m., hudič v spremstvu sv. Miklavža na Miklavžev večer

párkeljci, -ev m. množ. (*-kalj-*), vrsta gob

parkét, -a m., iz hrastovih ploščic zložena tla

paróbek, -bka m., trš, štor

parobród, -a m. = sl. parnik

parodíja ž., posnemanje res-nega govora ali pesmi na smešno stran; parodírati, -am

paróla ž., geslo

paromlín, -a m. = sl. párni mlín

parostròj, -òja = sl. párni stroj

partér, -ja m., pritličje (hiše ali gledališča)

parvení, -níja m.; človek, ki je brez zaslug prišel do visoke časti ali po naključju do bogastva

pasážír, -ja m., (po)potnik

pasíca ž. = pás

pasijón, -a m., trpljenje Go-spodovo; pasijónka ž.; pa-sijónska igra

pasíven, -vna, -o, zadolžen, nasprotno od aktíven; pá-síven, -vna, -o, trpen, -pna, -o (n. pr. glagolska oblika)

- pasjegláv, -áva, -o
 pásjica ž., pasji hlev
 paskvíl, -a m., sramotilen
 spis
 pastél, -a m., suha barva; pa-
 stélen, -lna, -o; pastelna
 slika
 pastéta ž., testeníca
 pásti (pog. *pàst*), pádem; pá-
 del, -dla, -o in pàl, pála,
 -o; pridevno pádel, -dla,
 -o; pádli vojaki; iz glave
 mi je pádlo; v glavo mi je
 padlo; odločitev je padla
 = sl. odločilo se je, odlo-
 čeno je bilo (kocka je
 padla)
 pásti (pog. *pàst*), pásem; del.
 sed. pasóč; del. pret. trpni
 (po)pásen, -ena, -o
 pastír, -ja m.; pastíríti, -im;
 pastírjenje, -a s.; pastirje-
 vánje, -a s. = pastirová-
 nje s.
 pastiríca ž.; pastiríčka ž.
 pástorek, -rka m.; pástorka
 ž., pástorkinja ž.
 pásus, -usa m., mesto (v knji-
 gi), odstavek
 páša, rod. páše in páša m.;
 daj. páši in pášu; prid. pá-
 šin in pášov; Kémal paša,
 Ali paša, rod. Kémal paše,
 Ali paše itd.
 páščiti se, -im se, prizadeva-
 ti si za kaj; paščljív, -íva,
 -o, prizadeven
 pášnja ž. = paša
 pátoka ž., zadnje, slabo vino,
 pivo, žganje
 pátos, -osa m., zanos, vzne-
 senost; patéičen, -čna, -o,
 vznesen, pretirano slovesen
 patriárh, -a m., očak; patri-
 arhíja ž., odtod prid. pa-
 triarhíjski, -a, -o; patriar-
 hálen, -lna, -o, starodaven
 patrícij, -a m., plemenitaš,
 *posebno starorimski; me-
 ščan; patrícijski, -a, -o
 patrimoníálen, -lna, -o; k
 dedni graščini spadajoč;
 deden
 patriót, -a m.; domoljub; pa-
 triotízem, -zma m., domo-
 ljubje; patriótičen, -čna, -o
 = patriótski, -a, -o, do-
 moljuben
 patrón, -a m., zavetnik; pa-
 tróna ž., zavetnica
 patrúlja ž.; patroljirati, -am;
 patróla ž. (preprosto)
 páv, -a m.; pavíca ž., pávi-
 nja ž.; pávji, -a, -e
 Pável, -vla m.; Pávla ž.
 pávijan, -a m., opica
 paviljón, -a m.
 pávka ž., bóbnica
 pavlíha, -e m.; pavlúha
 pávola ž.; pávolen, -lna, -o;
 pávolnat, -a, -o; -ast, -a, -o
 pavšál, -a m., odmerek, po-
 vprečnina; pavšálen, -lna,
 -o, povprečen
 pávza ž., premolk, oddih
 pazdér, -ja m.; pazdérje s.,
 skupno ime; pazdérnat,
 -a, -o
 pázduha ž., tudi podpázdu-
 ha; pod pázduho peljati
 = za podpázduho se vo-
 diti (ne: roko v roki ho-
 diti); izpod pázduhe je-
 mati (improvizirati)

páziti (pog. *pázit*), -im;
(o)pážen, -žena, -o; páze-
nje, -a s.; pazljiv, -íva, -o;
pazljivost -i, ž.; pázka,
pázko imeti na koga ali
kaj; páznja ž.

páželj, -žlja = pážnohet, -hta
m. = párkelj, -klja

pêcelj, -clja m.; pêceljnat, -a,
-o; pecljât, -áta, -o; pec-
ljáti (pog. *pecljât*), -ám,
entstengeln

pecívo, -a s.

pêč, -í ž.; na pêci; pêcca in
pečica; pêčka ž.

pečát, -a m.; pečátnik, -a m.;
pečátni vosek; pečátiti, -im;
zapečáten, -ena, -o

pečáti se (pog. *pečât*), -ám
se, baviti se, ukvarjati se
pečénja ž. = pečénje s. =
pečénka

pečenják, -a m., gibanica

pêči (pog. *pêč*), pêčem, del.
pekóč, -a, -e; vel. pêci, pe-
cíva, pecímo, pecíte; pé-
kel, pêkla, -o

pêčica ž., Netzbraten

pečica ž., Bratröhre

pečkà, -é ž.; pečkât, -áta, -o;
pečkáti (pog. *pêčkât*), -ám

pedagóg, -a m., vzgojeslovec,
vzgojitelj; pedagógičen,
-čna, -o, vzgojesloven

pedánt, -ánta m., natančnež;
pedántičen, -čna, -o = pe-
dántski, -a, -o; pedantí-
zem, -zma m.; pedanterí-
ja ž.

pédenj, -dnja m.; dva pédnja
širok; tudi pèdenj, -dnja

péga ž.; pégav, -a, -o; pé-
gavec, -vca m.; pégavka
ž.; pégavica ž.

pégaz, -a m., bajeslovni kri-
lati konj

pêhar, -árja m.

peháti (pog. *páhât*), -ám; pe-
hálnik, -a (-háŷ-)

pehóta ž.

péhtran, -a m.; péhtranov,
-a, -o

pekèl (*pækàŷ*), -klà m.; prid.
peklén, -a, -o; peklénski,
-a, -o; peklíti, -im; pek-
ljênje, -a s.; peklénsček,
-ščka m.

pekèt, -éta m.; peketáti (*pe-
ketât*), -tám, -éčem

pelerína ž., svršnica

pêlin, pelína m.; pelínkovec,
-vca m.

peljáti (pog. *pêljat*), péljem
in peljám; vel. pêlji, peljíte

péna ž.; pénav, -a, -o = pé-
nast, -a, -o; pénavka ž. =
pénovka ž. (žlica za posne-
manje); péniti se, pénim;
spénjen, -a, -o; pénjenje,
-a s.

pendánt, -a m., protivesek,
nasprotek, dopolnilo

pénja ž., penjáča ž. (ne:
klamfa)

pêntlja, pêtlja ž. (ne: mašna)

penzíja ž., pokoj, pokojnina;
prid. penzijski, -a, -o, po-
kojminski; penzioníst, -a
m., upokojenec

penzíja ž., oskrba (hrana in
stanovanje); penzionát, -a
m., zavod; penzionár(ka),
gojenec(-nka)

pepél (*pepéŷ*), -éla m.; pe-
pélmat, -a, -o; pepelnják,
-a m.; pepelnica ž.; pepel-
níčen, -čna, -o (-peŷ-); Pe-
pélčica ž. (-pél-)

- pepelíti (pog. *pepelít*), -ím; pepeljênje, -a s.
 pergament, -ênta m., koženica; pergamenten, -tna, -o
 perfiden, -dna, -o, verolomen, izdajalski
 periferija ž., obod; na periferiji ozemlja = na robu; perifêren, -rna, -o, obroben
 Périkles in Périklej, rod. Périkleja m.
 perílce, -a s.; perílen, -lna, -o (-*ril-*)
 perílja ž. = perica
 perílnik, -a (-*riú-*) m
 períóda ž., 1. doba, 2. povračaj (v mat.), 3. zloženi stavek; periódičen, -čna, -o = perióden, -dna, -o
 peripetíja ž., preobrat, obrat
 períšče in prgíšče, -a s.
 perjánica ž.
 pérnica ž.
 perón, -a m., hodnik (na postaji)
 persekúcija ž., preganjanje; prid. persekucijski, -a, -o
 persifilirati, -am, smešiti, posmehovati se komu; persifláža ž., smešenje, podsmeh
 personal, -a osebje, služabništvo; personalen, -lna, -o, oseben
 perspektíva ž., daljnogledno razmerje, razdalja; odzgoranja (ptičja) perspektíva
 Perú, rod. Perúja; perújski, -a, -o ali peruánski, -a, -o
 perút, -i ž.; perutníca ž.; perutnína ž.
 pervêrzen, -zna, -o, izprijen, pokvarjen; pervêrznost, -i ž.
- Pêrzija ž.; Pêrzijec in Pêržân; pêrzijski, -a, -o; peržánski, -a, -o
 pès (*pàs*), psà m.; pesèk (*pàsàk*), -skà m.; psica ž.; psič, psiča m.; psiček, -čka m.; psè, pséta s.; psár, -ja m.; pásji, -a, -e
 pések (*pésàk*), -ska m.; péščén, -a, -o
 pésem, -smi ž.; pésmica ž.; pésemski, -a, -o; pesmaríca ž.
 pesimízem, -zma m., nagnjenje, stvari imeti za slabe; črnoglédot; pesimíst, -a m., črnoglédec; pesimístičen, -čna, -o, črnogléden
 pesján, -a m.; peslájnar, -ja m.; pesoglávec, -vca m. (*pàs-*)
 pésnítí, -im; spésnjen, -ena, -o; pésnjenje, -a s.; pésnik, -a m.; -ica ž.; pésníški, -a, -o
 pést, -í ž.; v pésti
 péster (*péstàr*), -stra, -o, pisan; péstrost, -i ž.
 péstunja ž.; péstovati, -ujem
 péš prisl.; p. iti; péš pot; péš hoja
 pét; pétdeset; pét sto; pét tísoč; pétdeset tísoč; pét-desetlétnica ž.
 péta ž.; rod. petró in pétè; na petró, na pétè; rod. množ. petró in pét, pét; spodpétítí, -ím; spodpétíl, -íla, -o in spodpétílo
 petêlin, -ína m.; petelinov, -a, -o; petelínji, -a, -e; petelínje hlače

petér, -a, -o; (o rabi glej pod četver); petérka ž. (število pet); petérovrsten, petérokóten; petíca ž.; petína ž.; vrst. štev. pèti, -ega in pèti, -ega

Péter, Pètra in Pétra m.; Pétrček, -čka m.; Šempéter, Šempètra m., (predmestje v Ljubljani); šempéterska fára (*šam-*); Sv. Pètra cesta (v Ljubljani)

péter, -tra m., podstrešje
peteršilj, -ílja m.; peteršiljev, -a, -o

pétkrat

pètlja ž. = pèntlja ž., zanka
pètlja ž., pècelj; grozdova petlja = petljíka ž.

pétpedí medmet (posnemanje prepeličjega petja); petpedíkati, -am

Petrarca (*petrárka*), 2. 4. -ca; 3. 5. -cu; 6. -om; svoj. prid. Petrárcov (*-kou*), -a, -o

petrefákt, -a m., okamenina
petrólej, -a m., kameno olje
pévkinja ž. = pévka ž.

péza ž.

pianíno m., -na, -nu; klavir s pokončnimi strunami; pianíst, -a m.; pianístinja ž. = pianístka ž.

piaríst, -a m.; piarístovski, -a, -o

pícel (*píčau*), píčla, -o

piedestál (*pjedestál*), -a m., podstavek

pietéta ž., spoštovanje, spoštljivost; pietéten, -tna, -o, spoštljiv

pihálo, -a s.; pihálnik, -a m. (*-hau-*)

píhati, -am; píhal, -ála, -o
pihljáti (pog. *pihljät*), -ám; pihljaj, -a m.

pijan, -ána, -o; p. od veselja; pijánc, -nca m.; pijánka ž.; pijančeváti, -újem; pijančevánje, -a s.

pijávka ž. = pijavica; pijávkast, -a, -o

píka ž., manjš. píčica; vse je do píčice res

pikánten, -tna, -o, dražljiv (o jedi), dražesten, mikaven; pikírati, -am, zbsti; pikíran, -a, -o, razžaljen

píkapôka, píkapòk, medm. (posnemanje glasu pri mlatvi)

píkapolónca ž. (Marienkäfer)
píkčast, -a, -o

pikník, -a m., obed, h kateremu udeleženci prineso jedi in pijače

píkolo, -a m., natakarski učenec

píla ž., prid. pílen, -lna, -o (*-pil-*)

píla ž., položiti zadnjo pilo na kako delo (po franc. nem.) = sl. zadnjikrat opíliiti ali ugładíiti

pilót, -a m.; pilotírati, -am
pílula ž.

pincéta ž., kleščice

pingvín, -a m.

pínja ž., mleko v pinji mésti, pínjeno mleko

pionír, -ja m., rovokòp; pionírski, -a, -o

pípati, pípam, pípljem; p. se, tepsti se; pípav, -a, -o = prepírljiv; pípavec, -vca m.; pípavost, -i ž.

pípec, -pca m.

- pírav, -a, -o = trohljiv, -a, -o; píravína ž.
- Pirenéji, -jev m. množ.; Pirenéjski polotok
- pírň, -a m.; za píre komu kaj dati; pírhati, -am; jajca pírhati; pírhast, -a, -o
- píríka ž.; prid. píričen, -čna, -o; pírije, -a s.; pírnica ž.; pírnícast, -a, -o
- pírógáčica ž. = netopír
- písálec, -lca (-*uca*) m.
- písálnik, -a m.; pokončni písálnik, das Stehpult
- písálo, -a s.; písálce, -a s.; písálen, -lna, -o; písálnik, -a m.; písálnica ž. (-*sál-*)
- písan, -a, -o; písana lístina; písana ruta
- písáriti, -im; písárjenje, -a s.; písárna ž.; písárniški, -a, -o
- písati, píšem; sed. del. píšóč; písál, písála, -o, -i; písánje, -a s.; písátelj, -elja m.; písateljévati, -újem
- písec, -sca m.; píščev, -a, -o
- písen, -sna, -o = písmen (-*mən*), -ena, -o; písní jêzik = písmeni jêzik
- písk, -a m.; pískati, -skam; pískálec, -lca (-*uca*) m.
- pískav, -a, -o
- písker, -kra m.; pískrc, -a m.; pískrček, -čka m.
- písmén, -éna, -o; písménstvo, -a s.; písménka ž.; písmen, -a, -o; nepísmen (= analfabét)
- písmo, -a s.; sv. písmo; sv. písmo novega in starega zakona
- písmo, -a s.; písemce, -a s.; písemski, -a, -o; písemska pošta; písemska shramba (arhiv); písemstvo, -a s. (-*səm-*)
- písmouk, -a m.
- píšč, -a m., kukec
- píščál (-*áŭ*), -áli ž.; píščálka ž.; píščálkar, -ja m. (-*ščáŭ-*)
- píščanec, -nca m.; píščè, -éta in píščè, -ta s.
- Píšce ž. množ.; píščéki, -a, -o
- Píšenca ž.
- píška ž.; p. ocvfta, pečena píškav, -a, -o; ni píškavega oreha vreden; píškavec, -vca m.
- píškót, -a m., biskvít
- píškúr, -ja m.
- píti (pog. *pit*), píjem in píjèm; del. sed. píjóč; vel. píj, píjte
- pítjè in píjtje, -a s.
- pítoven, -vna, -o; pítozna živina; pítozni zajec; pítoznica ž. = pítozna svinja; pítovník, -a m.; pítovní prasec
- pívec, -vca m.; v krčmi je polno pívec; pívka ž.; píven, -vna, -o; vino je pívno; pívnica ž.; pívski, -a, -o
- pívnik, -a m., pívni papír
- pívo, -a s.; vrček píva
- pízem, -žma m.; pížmov, -a, -o; pížmavec, -vca m.; pížmica ž.
- pláčati, -am; pláčal, -ála, -o, -i; pláčílen, -lna, -o (-*čil-*)
- pládenj, -dnja m., krožnik
- plagiát, -a m., slovstvena tatvína

pláh, -a, -o in plahó; množ. plahí in pláhi; dol. pláhi, -ega; plahodúšen, -šna, -o; plahóst, -i ž.; plašljiv, -iva, -o; plášen, -šna, -o in plašên, -šnà, -ó
 pláhta ž.; pláhtica ž.
 plahúta ž. = plahta
 plájhati, -am; morje plajha; voda plajha v posodi, ki ni polna
 plakát, -a m., lepák
 plákati, -kam, -čem; plákal, -ala, -o
 plakéta ž., tanka knjiga, kovinska ploščica z reliefom
 plámen, -ména m.; plaménast, -a, -o; plaménček, -čka m.
 plameníca ž., bakla; plameníčar, -ja m., baklonosec
 plamtéti (pog. *plamtět*), -ím = plamenéti, -ím; plameněč pogled
 plán, -a, -o; na plánem; na pláno priti
 plán, -a m., načrt, umislek
 plán, -í ž., planjava
 planíka ž., očníca
 planírati, -am, zravhati, izglediti
 plániti, plánem; p. na (nad) koga; plánil, -íla, -o in plánilo
 planóta ž.
 plánšar, -ja m.; plánšarica ž.; plánšarstvo, -a s.
 plantáža ž., sajenje, zasad
 plasírati, -am, postaviti, namestiti
 plástika ž., kipotvorstvo; plástičen, -čna, -o, kipovit, likovit; nazoren
 plášč, -a m.; pláščar, -ja m., rokovnjač

plátforma ž., 1. ploščad, ravna streha; 2. podlaga, osnova (pri obravnavanju)
 pláti, póljem; kri mu je plála po žilah (ne: plula; pluti = plavati)
 pláti, póljem (vodo)
 plátno, -a s.; platnén, -a, -o
 plàv, -áva, -o (bele barve); plav konj, vol; plávec, -vca m. (plav vol); plavolàs, plavolásec, plavoláska
 plàv, pláva, -o (nem.) = sl. moder, višnjev, sinji
 plaválen, -lna, -o; plaváč, -a m. = plaválec, -lca m.; plaválka ž. (*-vál-*)
 plávanje, -a s.
 plavíti (pog. *plavit*), -ím; plavljèn, -êna, -o; plavljénje, -a s.
 plávž, -a m.; plávžar, -ja m.
 pláz, -a in plazú m.; plazína
 pláziti, -im (se); plazěč, -ěča -e; plázenje, -a s.; plazílec, -lca (*-yca*)
 pláža ž. (kar je malovredno), domača in tuja plaža; zlasti slabo slovstvo (Schundliteratur)
 plebiscít, -a m., ljudsko glasovanje
 plěče, -a s.; množ. 1., 4. plěča, 2. plěč; 3. plěcem, 5. pri plěcích, 6. s plěči; plěče, -éta s.; plečat, -áta, -o
 pledírati, -am, zagovarjati (pred sodiščem); pledirati za kaj = potegovati se, poganjati se za kaj; ple-doajé, -éja m., zagovor
 plêhek, -hka, -o; plêhka voda; plehkóta ž.; tudi plehák in plehèk, -hkà, -ó

plejáda ž., gostosevci, skupina sedmih zvezd
 plemenitáš, -a m. = plémič, plemenítnik
 pléniti, -im; (o)plénjen, -a, -o; plénjenje, -a s.; plénilen, -lna, -o (-*níl-*)
 plénjati, -am; žito plénja (daje mnogo zrnja); plénjav, -áva, -o
 plesáti in plésati (pog. *plésat*), pléšem; del. sed. pléšóč; plesávec, -vca m.; plesávka ž. = plesálec, -lca; plesálka (-*sál-*); plesalen, -lna, -o (-*sál-*)
 plésen, -sni ž. (plesnôba)
 pléskati, -am; pléskar, -ja m. in pleskár, -ja m.; pleskárski, -a, -o; pleskárstvo, -a s.
 plésniti, plésnim in plesnéti, -ím; plésniv, -a, -o; plésnivec, -vca m.
 plêsti (pog. *plêst*), plêtem; plétóč; plétel, plêtla, -tlo in plèl, plêla, -lo; plétilo, -a s.; plétilstvo, -a s.; plétílen, -lna, -lno (-*tíl-*)
 pléša ž.; pléšec, -šca m.; pléšast, -a, -o
 pléténka ž.
 pléti, plévem; plèl, -éla, -o
 pléva ž., nav. množ. pléve, plév
 plévek, -vka, -o = plívek = plehek, neslan, pust, slab, prazen
 plevál, -a m. (*plevéý*); pleválnat, -a, -o (-*véý-*)
 plézati (pog. *plézat*), -am; plézal, -a, -o; plézanje, -a s.; plezálec, -lca (-*ýca*) m.; plezálen, -lna, -o; plezálstvo, -a (-*zál-*) s.

plín, -a m.; plínska luč
 plískavica ž. = pliskavka ž.
 plítev, -tva, -o in plítek, -tka, -o
 pljáčkati, -am = sl. pléniti, krasti
 pljúča s. množ.: 1., 4. pljuča; 2. pljuč; 3. pljučem; 5. pljučih; 6. s pljuči; pljúčen, -čna, -o; pljúčnica ž.
 pljúniti, -nem; pljúnek, -nka m.; pljuváti (pog. *pljuvát*), pljújem; vel. pljúj, pljújte; ne pljújte po tleh! pljuválnik, -a m. (-*váý-*)
 pljúnkati, -am; voda pljunka (se giblje)
 pljúsk medmet
 pljúskati, -am; pljúskniti, -nem = pljúsniti, -nem
 plôča ž.; plôčnik, -a m., trotoár
 pločevína ž.
 plôden, -dna, -o; plódnica ž.; plódnost, -i ž.; plodíti (pog. *plodít*), -ím; plodíl, -a, -o
 plôha ž.
 plòsk medmet
 plòska, plòska m.; desko na plòsk položiti; s plòskom pasti
 plòskev, -kve ž.; prid. plòskven, -kvena, -kveno (-*kvən*) in ploskóven, -vna, -o
 plôšča ž. in plóšča = ploča; plóščica ž.; ploščát, -a, -o = pločát, -áta, -o; plóšček, -ščka m.
 ploščád, -i ž.
 ploščína ž.
 plót, plóta in -ú; na plótu; množ. plotóvi, plotóv; plotníca ž.

plúg, -a m.; plúžen, -žna, -o;
plúžiti, -im; plúžnica ž.;
plúžno, -a s., nav. množ.
plúžna, -žen, sprednji del
pluga s kolesi

plúndra ž., plódra ž.

plúnka ž., harfa

plúnkati, -am = pljúskati;
voda plunka (se zaganja v
breg)

plúšč, -a m., rastlina

plúta ž., probkovina; plútov,
-a, -o; plutovina ž.

plúti, -plóvem (ne ploviti,
-im), jadрати

pnevmátika ž., nauk o giba-
nju plinov; gumijast obroč
na avtnih kolesih; pnev-
mátičen, -čna, -o

po predl.; po slovensko go-
voriti ali slovenski (ne:
po slovenski); po domače;
vsak po svoje; po navadi;
po volji mu je kaj; po
pravici; po resnici; po
vrsti pripovedovati; samo
po sebi; po strani pogle-
dati; po dolgem; pô zlu
íti; po krivem priseči; po
sili vzeti; po prstih hodi-
ti; po naključju; po ne-
sreči; po opravkih hoditi;
po polnoči; po vsem tem;
po čem je kaj (po kaki
ceni)

poánta ž., ost, dovtip, duho-
vitost

pobírati, -bíram; pobíranje,
-a s.; pobirálec, -lca (-gca
in -lca) m.

poblíže prisl. = bliže

poboljševálnica ž. (-vál-)

pobótatí se, -am se

pobrátim, -a s.; pobrátim-
stvo, -a s.; pobratimíja ž.;
pobrátiti se

pobúiniti, -im = sl. podpiho-
vati, podščuvati

počéni prisl.; blago je po-
céni = cén, céna, cenó;
cenén, -a, -o; prisl. cenó

počésten, -stna, -o; pocestna
voznja

počasí prisl.; počásen, -sna,
-o; prim. počasnéjši, -a, -e,
prisl. prim. počasnéje; po-
časnost, -i ž.

počemú (čemu, kčemu)? pri-
slov; naznanja namen; po-
čemu hodiš? počemu si
prišel?

počéniti (pog. počénit), po-
čénem; počénil, počénila,
-o = počépniti, počépnem

počésati, počéšem; počésal,
-ála, -o

počétek, -tka m.; od početka;
iz početka; spočétká; v
početku (ne: početkom)
petega stoletja

počéz prisl., počez kaj dela-
ti; počézen, -zna, -o =
povpréčen; počézna cena,
počézni denar

počítek, -tka m. = odpočitek;
grem k počítku = sl. grem
počivat, ležem spat

počiti (pog. počít); počíjem
= počíjem se ali si

počívati, -am; počíval, -ála,
-o; počíválnik, -a m. (-váy-)

počrněti (pog. počrnět), -ím;
počrněl, -éla, -élo; počř-
niti, -im (koga); počřnjen,
-njena, -o

pod predl.; pod zlo (= po zlu) iti, zugrunde gehen; pod nič priti; pod nóč (proti nóči), pod prisego (ali: s prisego) kaj izpovedati; pod kaznijo; pod pogojem (bolje: s pogojem); v sestavi pòdpredsednik, pòdbán, pòdžupàn, pòdadmírál

pòd, pòda, na pòdu

podájati, -jam, -jem; podajálec, -lca m. (-yca); podajálnik, -a m. (-jáy-)

podáljšati, -am; podáljšek, -ška m.

podánik, -a m. = sl. podložnik

podariti, -ím; podáril, -íla, -o

podáti (pog. *podāt*) se spát = odprávití se, iti spat; podati se kam = sl. iti, napótiti se, odpraviti se; pravilno pa je: trdnjava se je podála sovražnikom; obleka se mu podá

podbòj, podbója in podbója m.

podčépinga ž.

poddèl (-dèl), -éla m., podšív; poddélati, poddélam (čevlje)

podédovati, -ujem; podédovan, -a, -o

pòdel, -dla, -o; pòdlež, -a m.; pòdlost, -i ž.

podelíti (pog. *podelit* in *podèlit*), -ím; podeljèn, -éna, -o; podeljéváti, podeljújem

pòdenj, pòdse, pòdme, pòdte (ne: pod-se, pod-me itd.)

podesetérjen, -a, -o

podežèlen, -lna, -o (-žèl-); podežèlna bolezen, podežèlne šege; podežèlski, -a, -o, n. pr. podežèlski zdravniki; podežèlje, -a s.

podgrinjálo, -a s. (pod sedlom)

podírati, -am; podíranje, -a s.; podírálen, -lna, -o (-rál-)

pòdkev, -kve ž.; s pòdkvijo; pòdkevca ž. (-kay-)

Podkóren, Podkórena m.

pòdlaka ž. = podlóga (pri obleki)

podláket, -kta m.; množ.: podlahti; podláhtnica ž.

podlásica ž.

podléči (pog. *podlèč*), -léžem ranam (po nem.) = sl. umreti za rano ali od rane

podlések, -ska m.

Pòdlog, -a m.

podlòžen, -žna, -o; podlòžnik, -a m.

podmétenica ž.

podmládek, -dka m. = naraščáj

podmléti (pog. *podmlèt*) -méljem; voda je breg podmléla; podmòl (-mòu), -òla m.; Postojnska jama je slaven podmol (M. Vilhar)

podmólkel, -kla, -o (-mòukay, -kla)

podnévi prisl.; podnévi in ponóči; podnéven, -vna, -o; podnévna luč; podnévni pavlinček

podnòs, -òsa m.

podóba ž.; časopis s podobami; podoba (videz); podoba je, da bo šel dež (videti je, da...); ni podoba, da bi šel dež; kakor je podoba; po vsej podobi

podočnják, -a m. = podóčnik, -a m.
 podôknica ž.
 4 - podôknik, -a m., Fensterbrett
 podólgast, -a, -o; podólgo-
 vát, -áta, -o (*-doug-*)
 podólgoma prisl. (*-doug-*) =
 po dolgem, n. pr. ležati
 podólžen, -žna, -o; podólž-
 nica ž. (*-dóžž-*)
 Podónavje, -a s.; podónav-
 ski, -a, -o
 podpálubje, -a s.
 podpázduha ž.; za podpázdu-
 ho držati se, prijeti se (ne:
 roko v roki hoditi)
 podpéra ž. = podpérnja ž.
 = podpora, n. pr. pri hiši
 podpihoválec, -lca m. (*-yca*)
 podplát, -áta m. (poddel);
 podplátiti, opodplátiti =
 poddelati
 podplúti, -plóvem, -plújem;
 kri podplúje; podplúta kri;
 podplúte oči; podplúdba ž.
 podpóra ž.; podpórnja ž.
 podpròg, -óga, der Bauch-
 gurt des Pferdes; podpróž-
 žen, -žna, -o; podpróžni
 jermen
 podráslek, -sleka m. (*-slak*)
 podrejen, -êna, -o
 podréti (pog. *podrèt*), -drèm,
 -dêrem; vel. podrì in po-
 déri, podríte; podríl (*po-
 drý*), -la, -o
 podřmati (shr.) = sl. stresti,
 potresti, zmajati
 podróben, -bna, -o = na-
 dróben, -bna, -o; podrób-
 nost, -i ž. = nadržóbnost,
 -i ž.
 podróčje, -a s. (ne: delokrog)

podrúznica ž., podružna cer-
 kev, trgovina itd.
 podsméh, -a m.; podsméhni-
 ti se; podsmehováti se;
 podsmehljív, -íva, -o
 podsténje, -a s.; hodnik pod
 steno pri hiši; estráda
 podstréšje, -a s.; podstréšen,
 -šna, -o
 podšív, -íva m. = poddel;
 podšíti (pog. *podšít*) čev-
 lje = podplátiti
 podtákníti, -táknem; podták-
 njen, -ena, -o; podtíkati
 komu kaj
 podtálen, -lna, -o; podtálnost,
 -i ž. (*-tát-*)
 poduhóvljenje, -a s.
 podúk = pouk, -a m.; pod-
 učíti (pog. *podučít*), -ím;
 podučeváti, -újem = po-
 učíti, poučevati
 podvéz, -a m. = podvéza ž.
 (podvéžnja)
 podvézníti, -véznem; podvéz-
 njen, -ena, -o
 podvíg, -íga m. (rus.) = de-
 janje, boj; n. pr. Nemčija
 je dosegla, da je v svetu
 zopet sama; to je sicer
 dobro za razne romantične
 podvige (= dejanja),
 toda za njen napredek je
 slabo. Francozi so dali
 svoji zaveznici dovoljenje
 za njene podvige (= boje,
 prizadevanja) proti Abesi-
 niji
 podvíg, -íga m. — povzdíga
 ž.;* za povzdigo domače
 obrti
 podvôden, -dna, -o, kar je
 pod vodó; podvôdni mah

- podvojíti** (pog. *podvojit*), -ím; podvóžil, podvojíla, -o
podvzétí (pog. *podvzèt*), -vzámem = sl. lotiti se česa; podvzeti korake = storiti korake; podvzétje (bolje: podjétje); podvzéten (bolje: podjéten, podjétnik itd.)
podzémlje, -a s.; podzémeljski, -a, -o
podzglávje, -a s.; podzgláven, -vna, -o
Poe (*pó*) Edgar; **Poea** (*pó-ja*); **Poeov** (*pójev*)
poedín, -ína, -o = posámezzen, -zna, -o; **poedíнец**, -nca m. = posámezzenik
poenáčiti, -ím
poét, -a m., pesnik; poétika ž., nauk o pesništvu; poétičen, -čna, -o, pesniški; poezíja ž., pesništvo, pesniški izdelek
pogán, -a m.; pogánka ž.; pogánski, -a, -o
pogánjati, -am; poganjáč, -a m.; poganjálec, -lca m. (-*uca*)
pogánjek, -njka m., brst
pogíbel (-*bel*), -eli ž.; pogíbeln, -lna, -o; pogíbelnost, -i ž. (-*bel*-)
pogíniti, -nem; pogínil, -ila, -o; pridevno poginul (-*nùl*), -a, -o; poginúla živina
pogínjati, -am = sl. giniti, -nem
pogled, -éda m.
póglica ž., bucika
poglobíti (pog. *poglobit*), -ím; poglobljèn, -éna, -o; poglábljati, -am
pogódba ž.; pogódben, -bena, -o (-*bən*)
pogodíti (pog. *pogodit*), -ím; pogojèn, -éna, -o
pogódu prisl.; pogodu (všeč) biti komu
pogòj, pogója m.; s tem pogojem; pogójen, -jna, -o
pogólten, -tna, -o; pogóltnost, -i ž. (-*gòut*-)
pogòn, -góna, -góna m.
pogorélec, -lca m. (-*uca*)
pogósto, pogóstoma prisl.; pogósten, -stna, -o
pógrad, -a m.
pogrénziti, -nem; pogrénznjen, -ena, -o
pogrníti, -nem; pogrnjen, -ena, -o
pogubíti (pog. *pogubit*), -ím; pogubljen, -éna, -o; pogubljenje, -a s.
Póhorje, -a s.; póhorski, -a, -o
poiskáti (pog. *poiskàt*), -iščem, poiskàl, -ála, -o
poitalijánčiti, -čim
poizkús in poskús, -a m.; poizkúsiti in poskúsiti
pojasníti, -ím in pojásniti, -ím; pojásnjen, -njena, -o; pojásnjeváti, -újem
pojáv, -áva m. = prikazen, -zni
pojáviti, -im se; pojávljati, -am se
pójem, -jma m.; pójmoven, -vna, -o; pójmiti, -ím; pojmováti, -újem; pojmljív, -íva, -o
pojútri prisl.; pojútrišnji, -a, -e gl. jútrišnji
pokáj prisl. (čemu); ako so brusí, pokaj so pa v vrečah (Levst.)

pokál (-kál), -ála m., dragocen vrč (za nagrado pri tekmah)

pôkoj in **pokòj**, **pokója** m.
pokolénje, -a s., zarod, rod
pokòlj, **pokólja** m.

pokôncu prisl., **pokoncu** biti, **pokoncu** se držati; **pokônčen**, -čna, -o; **pokônčnik**, -a m.

pokóra ž.

pokoríti (pog. *pokorit*), -ím (se); (s)**pokorjèn**, -êna, -o; **pokorjênje**, -a s.

pokosíti (pog. *pokosit*), -ím; **pokósil**, -íla, -íli in **pokósili**

pokósiti (pog. *pokosit*), -kósim; **pokósil**, -íla, -íli

pôkraj, **kràj** predl. z rod.
pokrájina ž.; **pokrájinski**, -a, -o in **pokrajínski**, -a, -o

pokreníti (pog. *pokrenit*), -krémem = sl. ganiti, začeti, sprožiti; je **pokrênil** vprašanje = je sprožil vprašanje

pokrèt, -éta m. = gibanje; pleonastično: v našem narodu se razvijajo pokreti in gibanja, ki lahko za našo usodo mnogo pomenijo

pokristjániti, -ím; **pokristjánjen**, -a, -o; **pokristjánjenje**, -a s.; **pokristjanjeváti**, -njújem; **pokristjanjevánje**, -a s.

pokrovítelj, -a m.; zavetnik; **pokrovíteljski**, -a, -o; **pokrovíteljstvo**, -a s.

pòl (*pòl*); **pol** ure, dobre **pol** ure hoda; za **pol** krajši; **čez pol** prerezati; na **pol** gosposko, na **pol** kmetsko

napravljen; na **pol** izučen; **pol** riba, **pol** človek; za **predlogi**, ki nimajo tožilnika poleg sebe, **stoji poli**: **po pòli** brat; **po pòli** sestra; **o pòli** ene, **do pòli** dvanajstih, **po pòli** treh; kjer se v sestavi piše **polu** poleg **pol**, se -l v poslednjem primeru izgovarja kot l, n. pr. **pólukrog** in **pólkrog**; **poluglásnik** in **polglásnik**, -a m. itd.

pòla ž.

polároma prisl.

polahkáti (pog. *polahkàt*), -ám

poláhko, **poláhkoma** prisl.

pólbog, -a m. (*pólbog*, -a)

póldan m. in **poldne** s. (*póud-*); rod. **poldne** in **póldneva**; **daj. póldnu** in **póldnevu**; **opóldne**, **popóldne**, **predpóldne**, **popoldánski**, **predpoldánski**, -a, -o

poldnéven, -vna, -o; **poldnévnik**, -a m.

poldrúgi, **poltrétji** (*pou-*)

póleg (*pólag*) **predlog** z rod.; **prislov**

polémika ž., **slovstveni** **prepir**; **polémičen**, -čna, -o, **prepiren**; **polemizírati**, -am

poleníti (pog. *polenit*), -ím; **polénil**, -íla, -o in **polénilo**

poléten, -tna, -o; **poletna** **vročina**; **poletna** **obleka**

poléti prisl. **pozimi** in **poletí** **polglásen**, -sna, -o; **polglásnik**, -a m. (*pol-*)

pólh (*póyh*), -a m.; **pólhov**, -a, -o; **pólhovka** ž.

Pólhov Grádec; rod. Pólhovega Grádca; Polhográjčan, -a, -i; polhográjski, -a, -o (*poŷh-*)

pólíč, políča m.

polír, -ja m.

politeízem, -zma m., mnogo-boštvo

polítika ž., državoznanstvo, državništvo; politik, -a m.; polítičen, -čna, -o

poljé in pólje s.; rod. poljá; na pólju; množ. pólja, pólj

pólje s.; póljski, -a, -o; poljána ž.; na polju našega zadružništva = sl. v našem zadružništvu; na leposlovnem polju = sl. v leposlovju; na bojnem polju = sl. na bojišču; gospodarsko, prosvetno, šolsko polje = torišče, področje

poljedélec, -lca m.; poljedél-ski, -a, -o; poljedélstvo, -a s. (*-dél-*)

poljúb, -úba m.; poljúbiti, -im; poljúbljati, -am

poljúden, -dna, -o; poljudno znanstvo; poljudnoznanstven spis

pólk, -a m.; prid. pólkoven, -vna, -o; polkóvnik, -a m. (*polk-*)

pólka ž., ples

pólkne, -ken ž. množ. = sl. naóknice ž. množ.; naóknica ž. edn.

pólkrog, -a m. (*pól-*)

pollétje, -a s. (*pollétje*); pol-léten, -tna, -o

pólliteráren, -rna, -o (*pól-*)

pólmésec, -seca m. (*pól-*)

pólmrák, -a m. (*poŷ-*)

póln (*poŷn*), -a, -o; čep gre na pólnem v sod; iz pólnega zajemati; v sestavi: polnoléten, polnopráven, polnoštevilen

polník, -a m., korec (*poŷ-*)

pólniti, pólnim (*poŷ-*)

pólnoč, -i (*poŷ-*) ž.; do pólnoci; proti pólnoci; opólnoči; pred pólnocijo; polnôčen, -čna, -o; polnôčnica ž.

polóščiti, -im (glazirati); polóščena posoda

pólotok, -óka m.

polovnják, -a m.

položáj, -a m.; v težaven položaj zaiti (po nem.) = sl. zaiti v težave

položíti (pog. *položiti* in *polóžiti*), -ím izpit (po nem.) = sl. izpit delati, napraviti, narediti; položiti pri-sego = priseči; položiti mandat = pustiti

polsèn, polsnà m. (*polsèn*) = polspánje, -a s.

pólt (*poŷt*), -í ž.; koža, barva kože; do pólti moker; do pólti koga ostríči; póltén, -tna, -o

póltemà ž. (*poltəmà*)

poltén, -a, -o, mesen, čuten; polténost, -i ž.

pólu, pol v sestavi ohraní navadno svoj naglas n. pr. póluglásnik in polglásnik; pólusèn in pólsèn; pólu-króg in pólkrog; póluotok in pólotok; navadno samo polu v: pólumér, pólumésec, póluóbla, póluptič, pólusuknò

póluráden, -dna, -o

- pólúren, -úrna, -o; po pól-
úrni hóji
- pólzek (*póuz-*), polzka, -o;
pólzel, -zla, -o; polzėti (pog.
pouzět), -ím
- pólž, -a m.; pólžek, -žka m.;
pólžev, -a, -o; pólževka ž.
(*póuzž-*)
- pomagánje, -a s.; klicati na
pomagánje
- pomágati, -am; Bog pomá-
gaj; pomagálka (*-áuka*) ž.;
sveta pomagálka!
- pomakníti, -máknem; pomák-
njen, -ena, -o
- pomáljati, -am, od pomolíti,
-ím; jezik, roke pomaljati;
p. se (prikazati se), n. pr.
zeleni vrtil se izmed hiš
pomaljajo
- pománjkati, -am; pománjka-
nje, -a s.; pomanjkljiv, -íva,
-o; pomanjkljivost, -i ž.
- pománjšati, -am; pomanjše-
vátí, -újem
- pomaránča ž.; pomaránčen,
-čna, -o
- pomèn, -éna m.; poméniti,
-im; pomenljiv, -íva, -o;
pomémben, -bna, -o
- pomencáti, -ám (pog. *pomən-
càt*)
- pomendráti (pog. *poməndrət*),
-ám; žito je pomendráno
- pomének, -nka m.; poménko-
vati se; poménkovanje, -a s.
- poménjati, -am = poméniti
- pomèsti, -mètem; pométel,
-ètla, -o in pomèl, -èla, -èlo
- pomezíkovátí (pog. *poməžiko-
vət*), -újem; pomezíková-
nje, -a s.; pomezíkniti,
-nem
- pomíje ž. množ., pomíjnik,
-a m.; pomíjnjak, -a m.
- pomikoválen, -lna, -o (*-val-*)
- pomíslek, -sleka m. (*-slək*)
- pomíšljati, -am; pomíšljanje,
-a s.; pomišljáj, -a m.
- plomád, -i ž. = spomlád, -i;
plomáden, -dna, -o; pomla-
dánji, -a, -e; pomladánski,
-a, -o
- plomádi prisl. = spomládí
prisl.
- plomljiv, -íva, -o; plomljiv
svojega poklica; plomljí-
vost, -i ž.
- pómnniti, -im; pómnnenje, -a s.;
pómnež, -a m.; od pómne-
nja, od pómneža = odkar
ljudje pómnijo
- pomôči, -mórem; vel. pomô-
zi; pomozíte; Bóg pomôzi
- pomólsti (= pomlesti), po-
mólzem (*-móuz-*); pomól-
zen, -zena, -o
- ponájveč prisl., po večini;
število kitic je odvisno po-
največ od snovi, ki jo pes-
nik oblikuje
- ponaredíti (pog. *ponaredit*),
-ím; ponarejèn, -èna, -o;
ponarejèn denar, listina
itd.; ponaréjati, -am; po-
narejeválec, -lca m. (*-vál-*)
- ponarodéti, -ím; ponarodèl,
-éla, -o
- ponatis in ponatísk, -a m.
- ponávljati, -am; ponavljálen,
-lna, -o (*-ljál-*); ponavljá-
vec, -vca m.; ponavljávka ž.
- ponazoríti, -ím; ponazorjèn,
-èna, -o; ponazárjati, -am

ponedéljek, -ljka m.; prid. ponedéljski, -a, -o in ponedéljkov, -a, -o; ponedéljkar, -ja m.; ponedéljkati, -am

ponekód prisl. nekod

ponémčiti, -im; ponémčenec, -nca m.; ponémčenka ž.; ponemčeváti, -újem; ponemčeválen, -lna, -o (-vál-); ponemčeválnica ž.

ponesréciti, -im se; ladje so se ponesrécile (ne: so ponesrečile); kolesar se je ponesrečil; ponesrečilo se je mnogo ljudi

pônev (-av), -nve ž.; pônvičica ž.

ponevédoma prisl.

póni, -ija m. (konj)

poníglav, -a, -o; poníglavec, -vca m.; poníglavka

poníkljati, -am

poníkniti, -nem; poníknjen, -a, -o; poníknjena glava

ponjáva ž., rjuha, plahta

ponóči prisl.; ponoči in ponednevi; ponóčen, -čna, -o; ponóčni čuvaj; ponóčne ptice; ponočnják, -a m.

ponòs, ponòsa m.; ponòsen, -sna, -o

ponosíti (pog. *ponòsit*), -nósim; ponòšen, -šena, -o; ponášati, -am; ponášanje, -a s.

ponovíti (pog. *ponovít*), -ím; ponovljèn, -èna, -o; ponovljènje, -a s.; ponovljív, -íva, -o

ponóvno = sl. na nóvo, iznóva

ponúda ž., oférta

ponúditi, -im; trp. del. ponúden, -dena, -o; del. pret. ponudívši (ne: ponudši); del. sed. ponujajóč, -a, -e (od ponujati)

poobédek, -dka m., desert; poobéden, -dna, -o, n. pr.: poobedno vino

pooblastíti, -ím (opolnomóčiti); pooblaščen, -èna, -o; pooblaščenje, -a s.; pooblastílen, -lna, -o (-stíl-)

poosébiti, -im; poosébljen, -ena, -o; poosébljenje, -a s.

pópelk, -pka m.; popkovína ž.

pôper, pôpra m.; pôprast, -a, -o; opôprati, -am; popôprati

popisováti, -újem; popisovánje, -a s.

popóldan m., rod. popóldne, -dnéva, daj. popóldnevu; prid. popóldánji, -a, -e; popóldánski, -a, -o (*popóld-*)

popóldne prisl. in nesklonljiv samost.; célo popóldne (*popóld-*)

popóln, -a, -o; popóln človek; popólnost, -í ž.; popólniti, -nim, popólnjeváti, -újem; popólnoma prisl. (*-poun-*)

popóten, -tna, -o; popótni list; popótnina ž.

popótnja ž., brašno; popótni denar, popótna pijača

poprášati, -am; popráševáti, -újem

poprava ž.; poprávek, -vka m.; popráven, -vna, -o, poprávna pôla, poprávni izpít; popráviti, -im; poprávljen, -a, -o; poprávljáti, -am; popravljánje, -a s.

popréd, popréj (préd, préj);
poprej (= prej) je bilo tako,
zdaj pa je drugače;
popréd ko; popréj ko; pop-
préjšnji, -a, -e (préjšnji,
-a, -e)

poprék prisl. = povprék
prisl.; poprek pogledati,
poprek (počez) kupiti; pov-
prek reči; povprek kupi-
ti; poprécen, -čna, -o =
povprécen, -čna, -o; po-
prečna cena

popr̀h, -fha m.; snežni po-
prh; po vrhu srenja je pa-
del droben popr̀h

poprijéti (pog. *poprijèt*),
-prímem; vel. poprími; p.
se česa

popríšče, -a s. (rus.) = to-
rišče, n. pr. s političnega
torišča je stopil mož
(Gladstone), na katerega
je ves svet gledal s spo-
štovanjem

poprtník, -a m. in poprtnják,
-a m.

populáren, -rna, -o, polju-
den; ljudski

porájati, -am (márati); ne
porajtam za to

porájtelj, -tlja m. = poráj-
kelj, -klja; porajtljái, -ám
(pog. *porajtjät*) = poraj-
kljái, -ám

porásti, -stem; porástel, -stla,
-stlo (porásel, -sla, -slo)
n. pr. mah je drevesa po-
rastel; prid. porastel (-sel),
porásten in poráščen; go-
sto porástel (-sel), porá-
sten, poráščen gòzd

porcelán, -a m.; porcelánov,
-a, -o; porcelánski, -a, -o;
porcelánast, -a, -o

pordečiti (pog. *pordečít*), -ím
poréči (pog. *porèč*), porèčem
porédko, porédkoma prisl.
poréklo, -a s.

Porénje, -a s., pokrajina ob
Renu; porénski, -a, -o

Pórezen, -zna m.

porfír, -a m.; porfírov, -a,
-o; porfíren, -rna, -o; por-
fírast, -a, -o; porfírít, -a m.

pôrhant, -a m.; pôrhantast,
-a, -o

porjavéti (pog. *porjavèt*),
-ím; porjavèl, -éla, -o

poročeválski, -a, -o (-vál-)

poročiti (pog. *poročít*), -ím
se s kom (ne: poročiti ko-
ga); duhovnik ga (jo) je
poročil

poróčnik, -a m.; lieutenant;
poročník, -a m. tisti, ki kaj
poroča

pôrod, poróda m.; preporòd,
-óda m.

poróga ž.

porogljiv, -íva, -o; porogijí-
vost, -i ž.

pôrok, poróka m.

portál, -a m., umetno zidan
sprednji vhod pri poslopju

portepé, -éja m.

portfèj, -éja m. listnica, por-
tefeuille

portír, -rja m., vratar

Portoríko, 2. -ka; 3. 5. -ku;
4. -ko; 6. -kom

portrét, -a m., obrazna slika;
portretíst, -a m.; portreti-
rati, -am; portretíranec,
-nca m.

porúngelj, -glja m.

poruváti, -rújem (pog. *poru-
vát*)

posádka ž.; rod. množ. posádk
 posámez prisl.
 posámezen, -zna, -o (ne: posámičen, -čna, -o); posámeznik, -a m.; posámeznost, -i ž.
 posámič prisl.
 posébej prisl.; posebej stanovati, spatí, jesti
 posében, -bna, -o; posébněž, -a m.; posébnica ž.; posébnost, -i ž.
 pôsel, -sla m., opravek, delo; poslováti, poslújem, del. sed. poslujóč, -a, -e; poslovódja ž.; pôselski, -a, -o; brezpôseln, -a, -o; brezpôselnost, -i ž. (-sál-)
 posêstrima ž.
 poséstvo, -a s.; manjš. poséstevece, -a s.
 posèt, -séta m.; posétiti, -im; posétnica ž., vizitnica
 posihmâl, posihdôb, prisl. (-mâg in -mâl)
 posílen, -lna, -o; posílstvo, -a (-síl-)
 posíliznánstvenik, -a m.
 posíliživ, -a m.
 posíniti, -im = posinóviti, -im; posínjen, -a, -o; posinóvljen, -a, -o; posínjenec, -nca m.; posinóvljenec, -nca m.
 posinjéti, -sinjím (sinji postati); posinjèl, -éla, -o
 poskús, -a m.; poskúsiti, -im; poskúsnja ž.
 poslédica ž. (ne: posledek) = nasledek, nastopek
 poslédnji, -a, -e (zadnji)
 poslédnjikrat, poslédnjíč
 poslèj

posloválnica ž. (-vál-)
 poslovíti se, -slovím se; poslóvil, -íla, -o in poslóvilo; poslovílen, -lna, -o (-víl-)
 poslúšati, -am; poslušálec, -lca m.; poslušálka ž.; poslušálstvo, -a s. (-šâg-)
 poslúžiti se česa (po nem.) = sl. rabiti, uporabiti kaj
 posnémati, -mam, -mljem; posnémanje, -a s.; posnemálec, -lca m.; posnemálka ž. (-mâg- in -mâl-) (ne: posnemovanje, posnemovalec)
 posojílnica ž. (-jíl-)
 posrebríti (pog. *posrebrít*), -ím; posrebrèn, -êna, -o; posrebrênje, -a s.
 posréden, -dna, -o; nêposréden, -dna, -o; posrédnik, -a m.; posrédnost, -i ž.; posredováti, -újem; posredoválec, -lca m.; posredoválnica ž. (-vál-)
 posrédstvom železnice = sl. po železnici, z železnico
 pôst, pôsta m.; v pôstu; pôsten, -stna, -o
 postájati, -jam, -jem
 pôstaren, -rna, -o in postáren, -rna, -o
 postát, -i ž. (stolpec) die Kolumne; vsaka stran v knjigi je razdeljena na dve postati
 postáviti, -im; postávljen, -a, -o; postávljati, -am; postávljanje, -a s.; postavím svojega moža (po nem.) = sl. se nobenega ne ustrašim, postavim se

postáti (pog. *postât*), -ánem; zardeti (ne: postanem rdeč); obledeti (ne: postanem bled); obogateti, obubóžati, postarati se itd.

póstelja ž.; prid. pósteljn, -ljna, -o; pósteljna omara, omarica (ne: nočna omara); posteljna posoda (ne: nočna p.); posteljnjak, -a m.; posteljnina ž.

postiljón, -a m., poštni voznik

postíti in póstiti se, póstim se; pôsti se, -íte se; pôstil, -íla, -o, -i; izpóščen, -a, -o in izpósten, -a, -o; poščênje, -a in postênje, -a s.; pôsten, -stna, -o

postláti (pog. *postlât*), -stéljem; postiljati, -am

Postójna ž.; postójnski, -a, -o; Postójnska jama

postópati, -am = ravnáti, -ám; s kom lepo, grdo ravnati

postópen, -pna, -o

postóvka ž.

postréči (pog. *postrêč*), -stréžem; vel. postrézi; postrežljiv, -íva, -o; postrežljivost, -i ž.

postréšček, -ščka m.

postrv, -i ž.; prid. postrvjí, -a, -e; postrvnjak, -a m., ribnik s postrvmi

posvaljkáti (pog. *posvaljkât*), -ám; posvaljkán, -a, -o

posvèt, -éta m.; posvétovati, -ujem; posvetoválen, -lna, -o (-vál-); posvetoválec, -lca (-lca in -uca) m.

posvéten, -tna, -o

posvétiti (pog. *posvétit*), -svétim; mésec je posvétil; posvétíla, -o, -i

posvetiti (pog. *posvetit*), -sveitim; posvétí, -íla, -o in posvétílo; posvečen, -êna, -o; posvečenje, -a s.

poščípati, -pam, -pljem

pošêpniti (pog. *pošêpnit*), pošêpnem; pravilno: pošepetáti (pog. *pošepetât*), -ám, pošév prisl.; pošéven, -vna, -o; pošévni kót; pošéviti (poševno narediti)

pošíljati, -am; pošíljanje, -a s.; pošíljátév, -tve ž.; pošíljátven, -ena, -o; pošíljátvec, -vca m.; pošíljátvka ž.; pošíljka ž.

poškílití, -im; p. kam, na koga (kaj)

poškódovati, -ujem; poškódoval in poškodováti, -dújem si nogó, p. se na nôgi

póšta ž.; na pósto nêsti; póšte prinêstí; póšten, -štna, -o; póštni urád; póštni vóz; poštnína ž. (ne: poštarína)

poštèn, -êna, -o; dol. pošteni, -ega; poštênje, -a s.; poštênost, -i ž.

poštèv; v poštev vzeti, jemati; poštévatí = upoštévati; štéti v kaj, v poštev priti (po nem.) = sl. iti, šteti, poštevati in pod.; tu pridejo v poštev besede kakor... = sl. sem grede besede; sem štejem besede; telovadba poštev moč duha

poštévanka ž. = naštévanka

pót, -í ž. in pót, -a m.; v množ. tudi sred. spola; na póti biti komu, na pót priiti; s póti (s póta) iti; s prave potí biti; s pótjo opraviti, med pótjo opraviti; tó pót (zdaj); s tém pótom (takoj); po tém pótu; z gladkim potom odgovoriti; gre svôjim pótém

potán in pôtén, potèn; pôtna in potná; pôtno in potnó; pôtni in potní; dol. pôtni, -ega; potníca ž. = znójnica ž.

potánkost, -i ž. = sl. tenčína ž.; potánek, -nka, -o = sl. nadróben, -bna, -o; nadróben načrt

potápljati, -am (od: potopíti); potápljanje, -a s.; potápljavec, -vca m.; potápljávski, -a, -o

potapljáti (pog. *potapljàt*), -ám; p. koga po rami

potášelj, -šlja (nem.), Pottasche = pepelík, -a m.

potèg, -éga m.

potégalice ž. množ.; zastori na potégalice

potégniti, -nem; potégnjen, -a, -o; potégljaj, -a m; potegljiv, -íva, -o; potegljivost, -i ž.

potégniti koga = sl. ponorčevati se s kom, speljati koga

potégniti nazáj = sl. umakniti (ponudbo)

potehmäl (nato, odslej) prisl. potèk, -éka m., slavnosti, seje itd. = sl. slavnost se vrši, tako se je seja vršila (ne: tak je bil potek seje)

potém (nato) prisl.; potem ko = ko

potemnèti (pog. *potamnèt*), -ím; potemnèl, -éla, -o; potemniti se in p. koga; potemnjèn, -njèna, -o

potemtákem (v pomenu: torej, tedaj), prisl.

póten, -tna, -o; pótni kovčeg; pótni = popótni ljudje = (po)pótniki; pót-nica ž. = popótnica ž.

poténca ž., vzmož, -i (matem.); potencírati, -am, vzmožiti; poténčen, -čna, -o, vzmožen, n. pr. vzmožni eksponènt (kazalec)

potépati se, -téпам se; potepèn, -èna, -o; potepénc, -nca m.

potéptáti (pog. *potéptát*), -ám

potérjati, -am; poterjávatí, -am; poterjati za denar (dolg)

potíhiniti, -nem; véter je potíhínil

potíca ž., orehova, medena potica

potíhoma = natíhoma prisl.

potikávec, -vca m., kdor se potika po svetu

potírati, -am (od: potréti)

potláčiti, -im

pôtlej prisl.; potléjšnji, -a, -e; potlénji, -a, -e

potoglàv, -áva, -o, opotekajoč se

pôtok, -óka m.

potolážití, -im

potólči (pog. *potóuč*), -čem; potólkel, -kla, -o, -i

pótom predl. = sl. po, s (z); tuberkulozni bacil se po dihalih (ne: potom dihal) prenese na človeka; to se doseže z zasebnim poukom (ne: potom zasebnega pouka); po sodišču (ne: potom sodišča) ali po pravni poti; če potom izraža način, se navadno izpušča, n. pr. mírnim potom = sl. mirno ali na miren način; kemičnim potom = sl. kemično; naravnim potom = naravno

pótoma, spótoma prisl.

potómeč, -mca m.; **potómka** ž. = potomkinja; **potómstvo, -a** s.

potónika ž.

potováti (pog. *potovàt*), **potújem**; **potovàl, -ála, -áli**; **potovánje, -a** s.

potovka ž.; prid. **potovkin, -ina, -o**

potpurí, -íja m.

potrditi, -im; **potrjen, -a, -o**; **potrjênje, -a** s.; **potrjati, -am**; **potrjeváti, -újem**

potréba ž.; po potrebi; brez potrebe; za potrebo; potreba je = tréba je

potrebováti, -újem, n. pr. ne potrebuješ priti k vaji = pravilno: ni ti treba priti k vaji

potrés, -ésa m.; **potrésna** procesija, opazovalnica

potrkljáti (pog. *potrkljât*), **-ám**

potróšiti, -im; je dosti denarja potrosíla

potróšiti (pog. *potróšit*), **-im** in tróšim; **potróšek, -ška** m.

potrpljênje, -a s.; **potrpljiv, -íva, -o** = potrpežljiv

potúhniti, -nem; **potúhnjen, -a, -o**; **potúhnjenec, -nca** m.

potvóriti, -im = popáčiti, spáčiti; **ponarediti**; **potvórejena pisava** = ponarejena pisava

poudáriti, -árim; **poudárek, -rka** m.; **poudárjati, -am**; **poudarjeválen, -lna, -o** (*-vál-*)

poúk, -a m.; **poučiti** (pog. *poučit*), **-ím**; **poučen, -čna, -o**

použíti, -žijem; **používati, -am**; **použítek, -tka** m.

povábiti, -im; **povábil, povábila, -i**; **povábílen, -lna, -o** (*-bíl-*)

povalíti, -ím; **povaljên, -êna, -o**; **pováljati, -am**; **pováljanec, -nca** m.

poválnik, -a m.; jed, der Strudel; **poválnica** ž., **potica**

povečálnik, -a m. (*-čál-*), **drobnogled**

povéčati, -am

povečérek, -rka m.; **povečérjati, -ám**

povédati, povém; vel. **povéj, povéjte**

povédek, -dka m.; prid. **povédkov, -a, -o**; **povedkovo določilo**

poveličeválec, -lca (*-lca* in *-uca*) m.

povêlje, -a s.; **poveljeváti, -újem**; **povêljstvo, -a** s.; **povêljnik, -a** m.; **povêljništvo, -a** s.

povér, -a m. = trstje

povériti, -im (potrditi, izpričati); povérjen, -ena, -o; povérjenik, -a m.; povérjati, -am; povérjenje, -a s. (ne: poverenje), zaupanje, potrdilo

povésno, -a s., n. pr. prediva, detelje itd.

povést, -i ž.; manjš. povéstica ž.

povétrje, -a s.

povézniti, -znem; povéznjen, -a, -o

povíti, -vijem; vel. povij, povíjite

povlástica ž., privilegij; povlástiti, -im; povláščen, -ena, -o = privilegiran

povòd, -òda m. in pôvod (rus.) = prilika, priložnost; napačno se rabi v pomenu vzrok, razlog, n. pr. začeli so nas brez povoda (= vzroka, razloga), po svoji samovolji, na cesto metati (Detela); žalost ima raznovrstne povode (= vzroke); čudakinje so brez pravega povoda (= vzroka) odklanjale njegovo snubitev (Detela); Gregor mu je razložil povod svojega prihoda (Detela); povódom = sl. ob priliki, ob; n. pr. ob priliki razstave, ob volitvah (ne: povodom razstave, volitev); ne: povodom tvojega pisma, prav: ob tvojem pismu, zaradi tvojega pisma

povódec, -dca m., vajeti

povòden, -dna, -o (vòda); povòdni môž; povodne stavbe; povodne živali

povódenj, -dnji ž.

povódiiti, -ím = prekadíti; povójen, -ena, -o; povójeno (prekajéno) meso; povójena (pražena) kava; povojena (prežgana) moška itd.

povóljen, -ljna, -o; povóljnost, -i ž.

povprášati, -am = poprášati, -am

povprék prisl. = poprék; povprécen = poprécen

povréslo, -a s.

povrh in povrhu prisl.; povrh(u) dati, povrh(u) (= površno) pregledati

povrhnji, -a, -e; povrhnje oblačilo; povrhnja plača; povrhnja ž., smetana

povrhoma prisl.

površen, -šna, -o; površno (slabo) kaj delati; površnost, -i ž.; površnež, -a m.; površje, -a s.; površina ž.

povsè, povsèm prisl., popolnoma

povsòd prisl.; od povsod prihajajo poročila; povsòdnji, -a, -e (tudi: povsòten, -tna, -o)

povšèci, povšèc = všèc prisl.

povzdigniti, -nem; povzdignjen, -a, -o

povzèti (pog. *povzèt*), povzámem; povzémati, -mam, -mljem; povzéma ž.; povzétje, -a s.

povzorítí (*povzorít*), -ím; idealizirati

povzpéti se (pog. *povzpèt*), povzpnèm se

povzročiti (pog. *povzročít*), -ím; povzročil, -íla, -o; povzročèn, -èna, -o; povzročeváti, -újem; povzročati, -am

pozábělšji = pozábivšji = pozábič prisl.

pozábíti (pog. *pozábít*), -im kaj, česa; na kaj, na koga; pozábljen, -bljena, -o; pozábljati, -am; pozabljiv, -íva, -o; pozabljívec, -vca m.; pozabljívka ž.; pozábljenost, -i ž.; pozabljènje, -a s.

pozávna ž.

pozdráviti, -im; pozdrávljen, -a, -o; pozdrávljati, -am; brat te lepo pozdravlja ali: te je dal pozdráviti (ne: te pusti pozdráviti)

pôzen, -zna, -o; prim. poznějši, -a, -e; prisl. prim. poznéje; pôznopoléten, pôznojésénski

pozími prisl.

póžitiven, -vna, -o, določen, dán; pozitivízem, -zma m.

pozív, -a m.; pozíven, -vna, -o; pozívnicá ž.

pozívati, pozívam in pozív-ljem (ne: pozívljam)

pozlačèn, -èna, -o

poznamováti, -újem = poznamenováti, -újem

poznaválec, -lca m. (-lca in -uca)

pozdr, pozôra m.

pozváti (pog. *pozvat*), pozôvem

pozvédeti, pozvém; pozvedováti, -újem; pozvédba ž.

pozvoníti (pog. *pozvonit* in *pozvónit*); pozvónil, -íla, -ílo in pozvónilo; pozvá-njati, -am

poželéti (pog. *požélet*), -ím; poželévati, -újem; zap. požéli, -íte; poželjènje, -a s poželjiv, -íva, -o; poželjívost, -i ž.

požéti (pog. *požět*), požan-jem; požínjati, -am; požínjanje, -a s.; požínjka ž., obed po končani žetví

požígati, -am; požigálec, -lca m. (-uca)

požírati, -am (od požréti); požirálec, -lca m.; požírál-ník, -a m. (-ráu-); požírek, -rka m.

poživíti (pog. *poživít*), -ím; poživljèn, -èna, -o; poživljati, -am; poživljív, -íva, -o

požrtvoválen, -lna, -o; požrtvoválnost, -i ž. (-vál-)

pra- predložek; v sestavljen-kah ohrani svoj poudarek, n. pr. prábábica ž.; prá-domovína ž.; prágòzd m. rod. prágòzda; prádèd, prádèda m.

práča in fráča ž.; práčar, -ja = fráčar, -ja m.

Prága ž.; Pražàn, -ána m.; Pražánka ž.; práški, -a, -o

pragmátika ž., opravilník; pragmátičen, -čna, -o, opravílen, vzročen, stvaren

práha ž., prášna njíva (po nem.) = sl. trznína, trzná njíva = trznica; tudi přè-log, -óga m.; njivo v přè-logu pustiti; v přèlog dati

práksa ž., izvrševanje poklica; vaja; praktičen, -čna, -o, izkušen; poraben; praktik, -a m.; praktičen človek; praktika ž., dejansko izvrševanje; praktikant, -a m., vajenec; praktícirati, -am

prálec, -lca m. (-*ŭca* in -*lca*); s pralcem tolčejo platno
prálen, -lna, -o; prálnica (-*ál*)
prálica ž.

prápor, -a m.; praporščák, -a m.

práprot, -i ž.; práprotov, -a, -o in práproten, -tna, -o; práprotje, -a s.

prasè, -éta s.

prásec, -sca m.; prasíca ž.; prasíček, -čka m.; prášič, -íča m.; prašiček, -čka m.; prásjí, -a, -e; prasičji, -a, -e; prasétina ž.; prašiče-réja ž.

práskati, -am; práskav, -a, -o; práskavec, -vca m.; práskavka ž.

praskèt, -éta m.; prasketáti, -etám, -éčem

prášati in vprášati, -am

prašen, prašèn in prašán; prášna in prašná; prášno in prašný; prášni in prašní množ.; dol. prášni, -ega

prátež, -a m.; prátežen, -žna, -o; prátežni voz

prátika ž.; prátikar, -ja m.; prátikarstvo, -a s.

práv prisl.; prav za prav; prav zares; suknja mi ni prav; imaš prav (ne: pravo); prav tak je = ravno tak; prav o Veliki noči = ravno o Vel. noči; čeprav (dasi)

právda ž.; právdén, -dna, -o; právdník, -a m.; državni právdník; pravdáč, -a m.

právec, -vca m., smer

právi (nima nedoločne oblike), práva, právo; sem še právi čas prišel; ta ni právi; právi brat; prava (desna) roka; právo zlato

pravicoljúben, -bna, -o; pravicoljúbnost, -i ž.

pravílen, -lna, -o; pravílnost, -i ž.; pravílnik, -a m., reglement, pravílnost, -i ž. (-*vít*-)

právkár prisl.

právljica ž.; právljičen, -čna, -o; právljiški, -a, -o

právsen, -šna, -o = právílen; pravšna oblika; ravno pravšna prilika; v pravšni razdalji

prázen, -zna, -o; prim. bolj prázen

prázniti, -im; (iz)práznjen, -a, -o; práznjenje, -a s.

prážíljka ž. = bražíljka

práznji, -a, -e 1. prazničen: práznja obleka, práznje se obleci; 2. fin: práznje predivo, práznja srajca; práznja moka

prè prisl. baje, menda

prebáviti, -im; prebávljen, -na, -o; prebávljati; -am

prebedéti (pog. *prebèdèt*), -ím

prebíрати, -am; prebiráč, -a m.; prebirálec, -lca m. (-*ŭca* in -*lca*)

prebíti (pog. *prebit*), prebóm in prebíjem; z njím ni moči prebíti

prebiválec, -lca m.; prebiválstvo, -a s. (-*váj*-)

prebledéti (pog. *prebledēt*), -ím, prebleděl, -éla, -o, prebledévati, -am

preboléti (pog. *prebôlet*), -ím; prebôlel, -éla, -o; prebolénje, -a s.; prebolévník, -a m. = rekonvalescent

prebôsti (pog. *prebôst*), prebôdem; prebôdel, -bôdla, -o; prebodèn, -êna, -o; prebodêne roke

prebróden, -dna, -o; prebrodnína ž.

prebudíti (pog. *prebudít*), -ím (se) iz spanja; prebujèn, -êna, -o; prebujênje, -a s.

prècej = takoj; precèj = zelo, n. pr. precèj močen; precèjšen, -šna, -o; je s precèjšnim krdelom prijezdil

precèp, -épa m.

preciónzen, -zna, -o, dragocen; preciónznost, -i ž.

precízen, -zna, -o, natančen; precíznost, -i, natančnost

préčanski, -a, -o; préčanski kraji, jugoslovanske pokrajine, ki leže, gledano iz stare Srbije, preko Donave in Save; préčan, -a m.

prečeščèn, -êna, -o

prèd (predlog) se rabi v sestavi večinoma po zgledu tujih jezikov; namesto tega rabimo kak pridevnik, n. pr. prédnji, poprédnji, predhóden, osnóvni, prvi in pod.; n. pr.: prédnja straža (ne predstraža); prédnje čete; poprednja priprava (ne: predpriprava); predhodno vprašanje, predhodno pogajanje; naprejšnja odpoved; osnovna

izobrazba (ne: predizobrazba); uvodna preiskava ali začetna (ne: predpreiskava), uvodna poizvedba (ne: predpoizvedba); prvi pogoji (ne: predpogoji); prvi telovadec, prvi delavec; prvoboritelj; posebna pravica (ne: predpravica); večkrat izraža isti pojem kaka nestavljena beseda ali kak drug predlog; n. pr. predležeč = sl. pričujoč, priložen; predstoječ = sl. bližnji, bliže; nepredvideno ga je napadel = sl. na lepem, iznenada; predvidevati = sl. imeti v mislih, določiti; predpraznik = sl. návečer; predplačilo = sl. naplačilo, predpodoba = sl. podoba, n. pr. daritve starega testameta so bile podoba pravih daritev (Kastelic 1688); preddoločen = sl. zadostuje določen, -a, -o

préd prisl. = prej; pred in potlej; pred ta dan; pred pomisli, potlej stori

pred ali po zločinu (raba dveh predlogov) = sl. pred zločinom in po zločinu (ali: po njem); na in pod zemljo = sl. na zemlji in pod zemljo; od čez kraj visečega drevesa = sl. od drevesa, visečega čez kraj

predál, -a m.; predálček, -čka m. (-dál-); predálen, -lna, -o; predalna omara; predalnik, -a (omara s predali)

predáleč prisl.; predaleč je šel

predáti, predám; predájati,
-jam, -jem (übergaben);
predája ž.

predaválnica ž. (-vál-)

predbacívati (po nem.) = sl.

očítati, oponašati komu kaj
preddvérje, -a s. die Vor-
halle; preddúrje, -a s. =
predhísje, -a s., hodnik
pred vežnimi vrati

preddvòr, -ôra m.

predél, -a m. (-dél) = kupé
v vlaku

predélek, -lka m. (-lka), ru-
brika

préden prisl.; oglasi se pri
nas, preden odideš

prédenica ž.

prédeno, -a s.

predestinácija ž., naprejšnja
odločba

predévati, -am

predgòvor, -a m.

predígra ž. = preludij

Predíl, -a m.; predílski, -a, -o

predílnica ž. (-díl-)

predirati, -am (od: predreti);
predirljiv, -íva, -o; predir-
ljívnost, -i ž.

predjèm, -éma m. (tudi: prèd-
ujèm, prèdujéma in pred-
újem, -újma)

prèdjésén, -i ž.; predjesénski,
-a, -o

predláni prisl. = predlán-
skim prisl.; predlánski, -a,
-o; predlansko vino

prèdlog, predlóga m.; pred-
lòžen, -žna, -o; predlóga ž.

prédme, prédte, prédse, pré-
denj, prédno (krajše obli-
ke os. zaimka za predlogi
s tož.)

predmèt, -éta in prèdmet, -éta
m.; predméten, -tna, -o

prédnica ž., (v samostanu);
prédnik, -a m., prednamec

prednjáčiti, -im

prédnji, -a, -e; prednji zobje

predočeválen, -lna, -o (-vál-)
predóčiti, -im

Prédoslje, 2. Prédoselj, 3.

Prédosljam, 5. v Prédos-
ljah; prédoseljski, -a, -o

prèdpekèl (-kèu), -klà m.

predpolágati gl. predpostav-
ljati in suponirati

predpòdan m. in predpòdne
s. (-pòu-)

predpostaviti, -im, suponirati

predstavljati, -am = do-
mnévati; predpostavka ž.
= domnéva ž.

predpòsteljník, -a m., Bett-
vorleger

prèdpredzádnji, -a, -e

predpúst, -a m.; v predpú-
stu; predpústen, -stna, -o;

predpustna nedelja

predřzniti se, -nem se

prèdsédnik, -a m.; prèdséd-
stvo, -a s.; prèsedováti,
-újem

prèdsnóčnji, -a, -e, prid.;
prèdsnóčnjim prisl.

prèdsòba ž. in prédnja sòba

predstáva ž.; predstaviti, -im;
predstávljen, -ena, -o; pred-
stávljati, -am

prèdstvo, -a s. = prednost,
-i ž.; prèdstven, -a, -o
(-stvan)

prèdúh, -a m., dušnik; na lé-
du je že vse polno prèdu-
hov

prèdújem, -jma m. gl. pred-
jèm

- preduvérjen, -a, -o, voreingenommen
- predvčérājšnji, -a, -e; predvčéranji, -a, -e
- prèdvečer, -a m.
- prèdvíce ž. množ.
- prèdvíden, -ena, -o, n. pr. predvidena kazen = sl. doložena k.
- predvsèm prisl.
- predznamováti, -újem; predznámenje, -a s.; prèdznák, -a m.
- prefékt, -a m., predstojnik
- preferánca ž.
- préga ž. die Schnalle
- pregánjati, -am; pregánjanje, -a s.; preganjálec, -lca m. (-yca in -lca)
- pregeníti (pog. *preganit*), sed. pregánem in pregnèm; pregenil, -íla, -o; pregánjen, -a, -o in prègnjen, -a, -o
- pregíbatl, -gíbam, -gíbljem; pregíbljiv, -íva, -o; prègíbljaj, -a m.
- preglušítl (pog. *preglušit*), -ím; pregluševáti, -újem; preglušljiv, -íva, -o
- pregnán, -a, -o, navihan, navit; na vse načine pregnan; pregnánost, -i ž.
- pregnánstvo, -a s.; v pregnanstvu živeti
- pregnánten, -tna, -o, jedrnat, klen, izrazit
- pregnetèn, -èna, -o
- pregráda ž. = pregrája ž.
- pregrébatl, -am; pregrébstl, -grèbem (zemljo)
- pregrinjálo, -a s.
- prehlád, -áda m.; prehláden, -dna, -o, n. pr. prehládno vreme; prehládèn, -dnà, -ó n. pr. prehladnó mi je tukaj
- prehód, -óda m.; prehóden, -dna, -o; v prehódni dóbi; prehódnica ž., prehódni list
- preináčiti, -im; preináčba ž., predrugačiti
- preiskáva ž., preiskáti (pog. *preiskat*), -iščem; preiskováti, -újem; preiskávati; preiskoválen, -lna, -o; preiskoválni sodnik (-vál-)
- preítl (pog. *preit*), prèidem ali prèjti (pog. *prèjt*), prèidem; del. pret. prešèl, prešlà, prešlò in -ó; prid. pròšli časi; pròšla léta; pròšlost, -i ž.
- preizkústitl, -im in preskústitl, -im; preizkúšati, -am in preskúšati, -am; preizkúšnja in preskúšnja
- prèj prisl.; prèj ko prèj; prèj ko slèj; prèj ali slèj; čím prej — tem bolje; prej ko; prej ko odideš; prej ko je mogoče; prèjkone (najbrž)
- prejéti (pog. *prejèt*), prèjemem; prejémati, -jémam, -jémljem; prejemálec, -lca m. (-yca in -lca); prejemljiv, -íva, -o
- prèjkone = najbrž, prisl.
- prèjle = prej prisl.
- prèjšnji, -a, -e; poprèjšnji, -a, -e
- prèk, préko in nepoudarjeno prek(o), predi. z rod.; prek (= preko) Save; prek hriba; prek potoka; prekočá-

- sen (preko določenega časa); prekoméren, -rna, -o; prekomeren verz; prekvreden, -dna, -o
- prék** (= vprék) prisl.; prék položiti; prék se peljati; vse prék léti; prék in prék
- prekániti**, -im
- prékast**, -a, -o, škilast; prékasto poglédati
- préki sod** = sl. nágli sód, nagla sódba
- prekíniti**, -nem = pretrgati; pleonastično: iz besed so nastajali stavki, prekinjeni in pretrgani, ker sta si segali nasprotnici v besedo (Detela); napačna je oblika: prekinjati
- prékla ž.**; s preklo orehe stepati; préklast, -a, -o; préklati, -am; s preklo klatiti; p. se; preklovje, -a s.; preklovina ž.
- prekléti** (pog. *preklèt*), prekólnem (-*kóu-*); preklét, -a, -o; prekléstvo, -a s.; preklinjati, -am; preklinjevalec, -lca m. (-*uca*)
- Prekmúrje**, -a s.; prekmúrski, -a, -o
- prékpot**, -a m.
- prekrámnica ž.**, bisaga
- preksónčen**, -čna, -o; prisojen; preksónče, -a s.
- prekupčeválec**, -lca m. (-*uca*)
- preláhek**, -hka, -o in prelahèk, prelahák, -hkà, -ó
- prelákomen**, -mna, -o
- preláz**, -a in preláz, -láza m.
- prélec**, -lca (-*lca*) m., vrsta vešč
- prelést, -i ž.; prelésten, -stna, -o, omamljiv, očarljiv
- prelésti**, prelézem
- prelevíti se, -ím se; prelévil, -fla, -o
- prélja ž.**, predica
- prelòm**, prelòma m.
- prelomíti** (pog. *prelòmit*), s kom, s čim (franc.-nem.) = sl. pustiti koga, opustiti kaj
- prelúknjati**, -am; prelúknjan, -a, -o
- premakníti** (pog. *premaknit* in *premáknit*), -máknem; premáknen, -ena, -o; premakljiv, -íva, -o
- prémec**, -mca m.
- premeníti** (pog. *premenit*), -ím; premenjen, -èna, -o; premémba ž.; premenjevanje, -a s.; premenljiv, -íva, -o
- premér**, -a m.; zémeljski premér; premérnik, -a m.
- premesčèn**, -èna, -o in premésčèn, -a, -o; premesčenje, -a in premésčenje, -a
- premetèn**, -èna, -o; premetènost, -i ž.
- premièra ž.**, prva uprizoritev; krstna predstava
- prémija ž.**, nagrada, darilo; prémijski, -a, -o
- preminíti** (pog. *preminít* in *premínit*), -mínem; del. pret. preminil in preminùl; prid. preminùl, -a, -o; preminúli časi
- premíslek** (-*slák*), -sleka m. s premislekom kaj delati

- premisľiti, -im; premisľjen, -ena, -o; premisľjati, -am; premisľjeváti, -újem; premisľjeválen, -lna, -o (-vál-)
- premoč, premoči ž.; v premoči biti
- prêmog, -óga m.; prid. premógov, -a, -o = premogóven, -vna, -o; premogove žile; premogóvna plast; premogóvnik, -a m.; premógar, -ja m.
- premolík, -a m.; premòr, od dih; po krátkem premólku; premólkniti, -nem; premolkováti, -újem (*možk-*)
- premotríti, -ím = sl. preudariti; premisliti, pretehtati
- premoženje, -a s.; premoženjski, -a, -o, n. pr. premoženjske razmere
- premráziti, -im; premrážen, -ena, -o
- premréti (pog. *premrèt*), -mrèm, -mrjem; pret. del. premfl, -a, -o; prid. premfl in premft, -a, -o; premfli prsti, premfle roke = premfti prsti, premfle roke
- prenágliti, -im se; prenágljen, -ena, -o; prenágljenost, -i ž.
- prenavljálen, -lna, -o (-ljál-)
- prenavljálec, -lca m. (-lca in -yca)
- preneháti, -am; preneháňe, -a s.
- prenešti, -něsem; prenesèn, -sèna, -o; prenášáti, -am; prenoš, -noša m.; prenošen, -sna, -o
- prenovíti (pog. *prenovit*), -ím; prenovljèn, -èna, -o
- preobráziti, -im
- preorientírati se (gl. orientírati se)
- preosnóva ž.
- preostájati, -jam, -jem
- prepád, -áda m.
- prepásti (pog. *prepàst*), prepádem; prepádel, -dla, -o in prepál, -ála, -o; prid. prepádel (prepál) in prepáden, -ena, -o; prepádenje, -a s.; prepádenost, -i ž.; prepádati, -am; dežela bo prepadla = propadla; obrt prepada = obrt propada; prepadajoča vas = propadajoča vas
- prepásti, prepádem koga = sl. ustrašiti, prestrašiti koga; p. se = ustrašiti se; prepáščen = prestrašen, -a, -o
- prepečéneec, -nca m.
- prepelica ž.; prepelíčji, -a, -e
- preperéti (pog. *preperèt*), -ím; preperèl, -éla, -o; preperévati, -am
- prepír, -a m.; prepírati, -am se; prepíren, -rna, -o; prepírna reč; prepírno vprašanje; prepírljiv, -íva, -o; prepírljivec, -vca m.; prepírljivka
- prepisoválec, -lca m. (-lca in -yca)
- prepočási prisl.
- prepóna ž.
- prepóren, -rna, -o
- preporòd, -óda m. = preròd, -óda m.
- prepoľíti (pog. *prepoľit'*), -ím; prepoťèn, -èna, -o
- prepoznáti, -àm
- prepréciti, -im
- prepričeválen, -a, -o (-vál-)

prepròst, -òsta, -o; preprò-
ščina ž.
prerešétati (pog. *prerešètàt*),
-ám; prerešétavati, -vam
prêrok, -óka m.; preroková-
ti, -újem; prerочиšče, -a s.;
prerókba ž.
prerómati, -am
presbiró, -ója m., tiskovni
urad
presedláti (pog. *presedlàt*),
-ám; presedljáj, -ája m.;
hiša stoji sredi presedljaja
med južnim in severnim
gričem
presehèl (-*sahàg*), presehlà, -ó
préseka ž., jasa
présen, -sna, -o = opresen;
presno maslo, zelje =
opresno maslo, zelje; na
présno slikati, al fresco
slikati (na móker omèt)
presenétiti, -im; presenéčen,
-čena, -o; presenéčenje, -a
s.; presenéčati, -am; pre-
senéčanje, -a s.; presenet-
ljiv, -íva, -o
preskrbéti (pog. *preskrbèt*),
-ím koga; preskrbljen,
-êna, -o
preskrbéti, -ím; preskrbová-
ti, -újem koga s čim =
priskrbéti komu kaj (ne:
preskrbeti komu kaj)
Préspansko jezero
presfčen in prisfčen, -čna -o
prestájati, -am (mráz) = sl.
prenášati, trpeti mráz; pre-
státi, prestánem, presto-
jím (bolezen, nezgodo,
skušnjo) = sl. prebíti, pre-
boléti, pretrpéti, prenéstí,
prestáti izpit = narediti,
prebiti, napraviti

prestavljálec, -lca m. (-lca in
-yca)
prêsti in présti (pog. *prêst*),
prêdem in prédem, prédél,
prêdla (prédla), -o; préde-
no, -a s. (ne: štréna)
prestíž, -a m., ugled
prêstol (-ol), prestóla m.;
prestólai, -a, -o; prestól-
nica ž. (-stól), glavno me-
sto
prestólonaslédnik, -a m.
prestréči (pog. *prestrêč*), pre-
stréžem; vel. prestrézi,
prestrézite; prestrégel, -gla,
-o
presvétli (gospod), v naslo-
vih
prešéren, -rna, -o; prešér-
nost, -i ž.
préšuštvó, -a s.; préšušten,
-štna, -o; préšuštnik, -a m.;
préšuštnica ž.; préšuštvó-
vátí, -újem
pretêči (pog. *pretêč*), -têčem;
vel. pretêci; pretékel,
-têkla, -o; prid. pretékel in
pretečen; pretékli čas; pre-
têklo nedéljo (pretečeno)
pretegníti (pog. *pretégnit*),
-tégnem; pretégnjen, -ena,
-o
pretèk, -téka m.; po pretéku
tréh tédnov = sl. po treh
tednih, čez tri tedne
pretemèn (-*tamèn*), -temnà,
-ó in pretámen, -mna, -o
pretenèk (-*tanèk*), -tenkà, -ó
in pretánek, -nka, -o
pretéznija ž., zahteva, terja-
tev; domišljavost
pretépati se, -am, -pljem se;
pretépávati, -am se; prete-
pác, -a m.

pretepèn, -êna, -o
 pretesèn, -snà, -ó in pretê-
 sen, -sna, -o
 pretipkoválnica ž. (-vál)
 pretíti (pog. *pretit*), -ím; pre-
 ténje, -a s.; prétnja ž.
 prétor, -ja m., starorimski
 sodnik
 pretorijánc, -nca m., telesni
 stražnik rimskih cesarjev
 pretresljiv, -íva, -o; pretres-
 ljáj, -a m.
 preudárek, -rka m.; preudá-
 ren, -rna, -o; preudáriti,
 -im; preudárjati, -am
 preuravnáti (pog. *preuravnát*),
 -ám; preuravnáva ž.
 preuredíti (pog. *preuredit*),
 -ím; preurédba ž.; rod.
 množ. preurédb
 preustrojíti (pog. *preustrôjit*),
 -strójim; preustrójtvo, -a s.
 preužítek, -tka m.; preužit-
 kar, -ja m.
 prevàl (-vál) -ála m., kraj,
 kjer se svet prevàli
 preváriti, -árim in preváratí,
 -am; prevárljiv, -íva, -o
 prevêč prisl.; kar je preveč,
 ni dobro
 prevéjan, -a, -o, navihan
 prevéríti, -im; prevérjen, -a,
 -o; prevérjenje, -a s.; pre-
 verljiv, -íva, -o
 prevêsti (pog. *prevêst*), -vê-
 dem; prevédel, -vêdla, -o
 in prevèl, -êla, -o; trp.
 prevedèn, -êna, -o
 prevláka ž. = prevléka ž.
 prevòd, prevòda in prevóda
 m.; prevóden, -dna, -o; pre-
 vodílec, -lca m. (-dít-)

prevótljen, -a, -o
 prevòz, prevòza in prevóza
 m.; prevózen, -zna, -o;
 prevóznik, -a m.
 prevpíti (pog. *prevpit*), pre-
 vpíjem
 prevrácati, -am
 prevréd prisl. = prekmalu
 prevrednótiti, -im; prevred-
 nótjenje, -a s.
 prevrníti (pog. *prevrnit*),
 -vfnem; prevrnjen, -ena, -o
 prevzvíšen, -a, -o; prevzví-
 šeni gospod (v naslovu);
 prevzvíšenost, -i ž.
 prezébsti, -zébem; prezébel,
 -bla, -o; prid. prezébel in
 prezében, -ena, -o
 prezentírati, -am (s puško
 čast izkazati pri vojaki);
 predložiti
 prezgódej prisl.; prezgódnji,
 -a, -e
 prezidènt, -ênta m., predsed-
 nik; prezídij, -a m., pred-
 sedništvo; prezidiálen, -lna,
 -o, predsedstveni
 prezírati = zaničevati; pre-
 zirljiv, -íva, -o, zaničljiv
 préža ž., Anstand der Jäger;
 na preži stati, biti; na pre-
 žo hoditi
 préžati in prežáti (pog. *pré-
 žat*), -žím
 preždéti, -ím; preždévati,
 -am
 Prežèk, na Prežéku
 prežgáti (pog. *prežgàt*),
 -žgèm = povodíti, -ím
 moko, kavo

preživéti (pog. *preživěti*), -ím; sinovi so preživeli očeta (so dalje živeli kot oče); preživíti (pog. *preživiti* in *preživiti*), -ím; preživljati koga = (pre)hraniti, vzdrževati koga; preživel, -éla, -o; preživéli stavec

prgíšče, -a s. = períšče, -a s.
prháj, -a m.; prhaj na glavi; prhájast, -a, -o

prhál (*prháj*), prháli ž.; prhálica ž. = prhávka ž.; pfhek, -hka, -o; pfhel (*-háj*), -hla, -o; prhlína ž.; prhláv, -i ž.; prhljáj, -a m.; prhliv, -íva, -o; prhati, -am; prhniti, -nem; prhnéti, -ím

pribežalíšče in pribežálíšče, -a s.

približeválen, -lna, -o (*-vál-*)
pribóljšek, -ška m.

pribòr, -bòra m. = jedilno orodje

priča ž., pri priči (takoj), pri tej priči; za pričo biti; vpričo (prisl. in predl.); vpričo biti (navzoč); vpričo ljudi, vpričo mene

pričéti (pog. *pričeti*), pričnëm; pričénjati, pričénjam; pr. se, boj se je pričel (ne: je pričel); severno od Idrije se pričénja kraška zemlja
pričujóčnosť, -i ž.; pričujóčnosť duha (po nem.) = sl. zavést, prisébnost

príd, -a m.; to je tebi v prid (ne: v prilog); na prid obračati; s pridom se učiti; nič prida človek; ni nič prida; malo prida človek je

pridáv, -áva m., nameček; menjal je konja na pridav; koliko bo pridava?

pridejáti (pog. *pridejati*), -dénem

pridélek, -lka m.; vino domačega pridelka (*-dél-*)

pridelováti, -lujem; prideluje po 100 mernikov žita; pridelovánje, -a s.; prideloválec, -lca m. (*-yca* in *-lca*)

priderija ž., pretirana sramežljivost

pridévek, -vka m., priimek; Bajda, po pridevku Lipar

prídiga, prídigovati, -ujem = prídigati, -am; prízničca ž.

pridobíti, -bóm in -bím; pridobljen, -êna, -o; pridobljiv, -íva, -o

pridrúženec, -nca m. = privrženec

pridrvíti (pog. *pridroit*), -ím (se) in pridrevíti, -ím (se)

pridržek, -žka m.; pod pridržkom, da; s tem pridržkom = vzemimo, da...; suponirati

pridušen, -êna, -o

prigóvor, -a m.; brez prigóvora = brez graje

prigrélica ž. (dnevna), sončna pripeka

prigrévati, -am; to mi prigréva = mi dela skrbí; vest mi prigréva

prigrízljaj, -a m.

prihajálec, -lca m. (*-yca* in *-lca*)

prihájati, -am; dihanje je prihájalo vedno močnejše (roman.) = sl. je bilo, je postájalo

prihódnji, -a, -e; prihodnji čas = prihódnjik, -a m.; v prihódnje bo drugače; prihódnjikrat; prihódnjič; prihódnja ž. = prihód m.; prihódnost, -i ž.

prihrániti, -im; prihránjen, -ena, -o; prihránjenje, -a s.; prihránjenec, -nca m.

prihúľiti se, -im se; prihúľjen, -a, -o; prihúľiv hodiťi, sedeti

prijátelj, -telja m. (pog. *prijátelj*); prijáteljica ž.; prijáteljski, -a, -o; prijáteljsťstvo, -a s.; prijáteljiti se s kom

prijénjati, -am; prijenľiv, -íva, -o

prijéti (pog. *prijět*), prímem; prijémati, -mam, -mljem; rja se prijéma železa; Bog te prími (zdrav bodi)

prikázen, -zni ž.

prikegljati (pog. *prikegljät*), -ám

prikljúčiti, -účim; prikljúčen, -ena, -o

prikloniti (pog. *priklónit*), -klónim; priklónjen, -a, -o; priklánjati, -am

prikrojiti (pog. *pikrojít*), -krójim

prikúpiti, -im (se); prikúpljen, -a, -o; prikúpljati, -am; prikupijevati (se); prikupľiv, -íva, -o

prilagoditi (pog. *prilagodít*), -ím; prilagojen in prilagodén, -éna, -o; prilagojenje in prilagodénje, -a s.; prilagojevati in prilagodovati

prilépti, -im; prilépljen, -a, -o

príľika ž.; po príľiki, n. pr. precenite, koliko po príľiki na teden vbogajme dajete; na príľiko (na primer); ob razstavi ali ob príľiki razstave (ne: povodom, príľikom razstave)

prilizoválec, -lca m. (-*uca*)
prílog, -oga m. = sl. prid; to govori tebi v prílog = sl. tebi v prid

primákniti (pog. *primáknit* in *primáknit*), -máknem; primáknjen, -a, -o

primánjkati, -am; primanjkovati, -újem; primánkljaj, -a m.

primáren, -rna, -o, osnoven
primárij, -a m., prvi zdravnik oddelka (bolnišnice)

prímas, -asa m., nadšľof primas (kake dežele ali države)

primejdúnaj, mejdúnaj (primejdúši); medmet, kletvica
primejdúševец, -vca m.; primejdúševski, -a, -o, kdor se rad pridúšuje

prímér, -a m.; na prímer (kratica n. pr.); v tem prímeru (slučaju); priméra ž.; brez primére; primérek, -rka m., 1. izvod, 2. prímer

príméřiti, -im; primérjen, -a, -o; primérjati, -am; primerjalen, -lna, -o (-*ál-*); primerjatev, -tve ž.

primitíven, -vna, -o, prvoten, preprost

prímož, -a m., vijak

prínc, -a m.; prid. príncov, -a, -o; princésa ž.; princésinja ž.

princíp, -a m., načelo, vodi-
lo; principiálen, -lna, -o;
načelen; principiálnost, -i
ž. načelnost

principál, -a m., gospodar,
načelnik

prióbčen, prióbčena, -o

priór, -ja m. (v samostanu);
priórica ž.

prioritéta ž., prednost (po
času)

pripetíti se (pog. *pripetit*),
-ím se; pripétilo se je

pripétljaj, -a m., dogodek

pripév, -a m., refren

pripógniti, -nem (pog. *pri-
pógnit*)

pripómba ž.; pripómniti,
-nim

priporočilen, -lna, -o (-čil-)

pripóved, -i ž.; pripóved, -i
ž.; pripóveden, -dna, -o;
pripóvednik, -a m.

priredíti (pog. *priredit*), -ím;
prirejen, -êna, -o; prire-
jati, -am

priróčen, -čna, -o; priróčnik,
-a m.

priróda ž. = narava; priro-
doslójve = naravoslovje;
priróden, -dna, -o = na-
raven; priródna sila =
naravna sila

prisád in prisad; prisáda in
prisáda m.; prisádna pika

Prisank, -a m.

priséči (pog. *prisěč*), prisé-
žem; vel. prisézi, -íte in
prisézite

priséljenec, -nca m.; prisé-
ljen, -a, -o

prisílen, -lna, -o (-sil-); pri-
sílití, -ím; prisíljen, -ena,
-o; prisíljenec, -nca m.

priskakóma prisl.

prislóniti (pog. *prislónit*),
prislónim; prislónil, -íla,
-o, -i in prislónili; prisló-
ni, prislóníva

prislúškováti (pog. *prislú-
škovát*), -újem

prislúžek, -žka m.

prismojen, -êna, -o; (pren.)
prismójen; prismojênec in
prismojênec, -nca m.

prisótnost, -i ž. = navzóč-
nost; prisóten, -tna, -o =
navzóč, navzóčen; priso-
stovováti, -újem = navzóč
biti

prisřčen, -čna, -o = presr-
čen; prisřčnost, -i ž.

pristánek, -nka m. = privo-
lítev, pritrdítev; pristáti,
-stánem na kaj = privo-
liti v kaj, pritrditi čemu

pristáš, -a m.

pristáti, pristojím; pristájati,
-jam, -jem (ne: pristojati,
pristojam); obleka mi pri-
stojí; tebi ne pristoji tako
govoríti; kakor se pristája
(pristáje)

pristáv, -áva m.

pristáva ž.

pristójbina ž.

pristoríti (pog. *pristorit* in
pristórit), -ím; kar se te-
daj ni zgodilo, se zdaj ne
dá pristoriti

príšlec, -leca m. (-šlac); prí-
šlek, -a m. (-šlek, -a)

príštediti, -ím; príšteden,
-ena, -o (prihrániti)

príštorkljáti (pog. *príštor-
kljät*), -ám

pritajíti, -ím; pritajèn, -êna,
-o; pritajênost, -i ž.

prítakljáti (pog. *prítakljät*)
se, -ám se

prítaknítí (pog. *prítaknit* in
prítáknit), -táknem; príták-
njen, -a, -o; prítákati, -kam,
-čem

príteklína ž. (-tək-)

prítepēnec, -nca m. in príte-
pēnec, -nca m.

príti k sebi (po nem.) = sl.
opomôči si, príti k zavesti

príti na kako misel = sl. do-
misliti se

prítísk, -a m.

prítlíkav, -a, -o; prítlíkavec,
-vca m.; prítlíkavka ž.

prítvēsti, prítvēzem; prítve-
zováti, -újem (navezati)

priváten, -tna, -o, zaseben,
privátnik, -a m., zasebnik

priviléгий, -a m., povlastica;
priviléгийrati, -am, opovla-
stiti; privilegíran, -a, -o,
opovlaščen

privólítí (pog. *privólit*), -vó-
lim; je privólil, -íla, -o;
privóljēnje, -a s.; privólje-
vátí, -újem

privoščítí, -im; privoščljív,
-íva, -o

prízadétí (pog. *prízadēt*),
prízadénem; prízadēl, -éla,
-o; prízadēt, -a, -o; príz-
adévati, -am; p. si, veliko
si prizadeva

prízadéven, -vna, -o (ne:
stremljív)

prízaneští, -nēsem; prízane-
sēn, -ēna, -o, n. pr. prízane-
nesena kazen; prízanesljív,
-íva, -o; prízanesljívost,
-i ž.

prízma ž.; prízmatíčen, -čna,
-o; prízmatóid, -a m.

príznažen, -lna, -o (-ál-)

prízòr, prízòra m.; prízòr-
ček, -čka m.

prízvòk, -òka m.

prízēljc, -eljca m.

prízničica ž.

pro-; ta predpona se je ohr-
nila le v malo besedah
(prodáti, napródaj, prò-
stor); po večini jo je za-
menjala predpona pre-, ki
je blizu istega pomena
(prêrok, preklet itd.); no-
vejši čas pišemo ponekod
pro- po zgedu shr. jezika
(n. pr. propásti, propáda-
ti, prodréti, prostran) in
v besedah, vzetih iz dru-
gih slovanskih jezikov

probkovína ž. = pluta; prób-
kast, -a, -o; próbkov, -a, -o

problém, -a m., naloga, vpra-
šanje; sporna zadeva; pro-
blemátíčen, -čna, -o, spo-
ren, dvomen

probúja ž., v pomenu narod-
na probuja, (narodno) pro-
budítí se; sicer: prebudítí
(se), zbudítí (se)

próčajna ž., košek; prócka ž.
procént, -a m., odstotek; pro-
centuálen, -lna, -o, odsto-
ten

procésija ž., sprevod, povor-
ka

procvít, -a m. = razcvét,
-éta m.

pròč prisl.; proč iti; vse je,
proč

pročélje, -a s.

pród, -a m.; na pròdu in
pròdu; pródnat, -a, -o

pródaj, -a m.; na prodaj biti = naprodaj biti; v prodaj iti; za prodaj pripravljen

prodájati, -jam, -jem (od: prodáti, prodám); prodája ž.; na pródajo (= napródaj, na pródaj); prodájajenje, -a s.; prodajálec, -lca (-yca in -lca); prodajálka ž.; prodajálnica ž. (-jál-)

prodréti, -drém; prodírati, -am; prodirljiv, -íva, -o; prodíren, neprodíren; v mnogo primerih predírati, predréti, n. pr. voda predre jez; led se je predrl; predrta reč = presneta reč

prodúkt, -a m., proizvod, pridelek, izdelek; prodúkcija ž., proizvajanje, proizvodnja, pridelovanje, izdelovanje; produktíven, -vna, -o; producént, -a m., proizvoznik, pridelovalec, izdelovalec

profán, -a, -o, posveten, neposvečen; profanírati, -am, onečastiti, oskruniti

profesíja ž., poklic, rokodelstvo, obrt; profesioníst, -a m.; profesionálen, -lna, -o

profésor, -ja m.; profésorica ž.

profil, -a m., pogled s strani; prerez, pročrt

profós, -a m., vojaški jetničar

próglá ž., zanka

proglás, -ása m. = razglás; proglasiti, -ím = razglasiti kaj, koga za kaj; proglášati, -am = razglášati

progóven, -vna, -o; progóvni mójster

progám, -a m., načelni načrt, spored; progámski, -a, -o = programátičen, -čna, -o

prohibicija ž., zabrana, prepoved; prohibitíven, -vna, -o, zabranilen

proizvésti, -vêdem; proizvájati, -am; proizvòd, -óda m.; proizvódnja ž.

projékcija ž., vzmet, a; projekcijski, -a, -o, vzmeten, -tna, -o; vzmetna ravnina; projicirati, -am, vzmetati, -am; (pren.) nameravati; projékt, -a m.; načrt, namera

proklamírati, -am, proglasiti, razglasiti; proklamácija ž.

Proklétije s.

prokurátor, -ja m., pooblaščenec, oskrbnik; prokuratúra ž.

proletariát, -a m.; proletárec, -rca m.; proletárski, -a, -o

promenáda ž., izprehod; promenáden, -dna, -o

promovírati, -am, povišati v akademsko čast; promócija ž.; promótor, -ja m.

pronícati, proníkati (rus.) = prodreti, prodirati kaj ali v kako stvar; napačno: pred 100 leti je pronicala na površje (rus., pronikati v kako stvar) med južnimi Slovani misel na združitve

prononsiran, -a, -o, proslul, razvpit

propád, -áda m.; propásti, propádati, pri volitvah (gl. prepásti); propálica ž., izprijenec

propedévtika ž., pripravljalni nauk; propedévtičen, -čna, -o
propéler, -ja m.

propórcija ž. = propórc, -a m., sorazmerje; proporcionalen, -lna, -o, sorazmeren; proporcionalnost, -i ž.

propóved, -i ž. pridiga; propovédnik, -a m.; propovedovati, -ujem

próračun, -a m.; proračúnski, -a, -o

prosévatí, -am; proséven, -vna, -o

prosílec, -lca m. (-uca in -lca)

prosílec, -nca m., januar; prošínčev, -a, -o, januarski

prosíti (pog. *prošit*), prósim; (na)prošén, -ena, -o; napróšati, -am; próšnja ž.; próšnji téden; prošnjík = priprošnjík, -a m.; priprošnjíca ž.; prositi koga česa; tudi: od koga; po nem.: za kaj prositi

proslavíti (pog. *proslavit*), -ím = 1. povelíčati, proslaviti; 2. praznovati, n. pr. proslaviti obletnico, god = praznováti; proslava obletnice = praznovanje obletnice

proslúl, -a, -o

prosó, -á s.; prosén, -a, -o; prosenják, -a m.; proseníca ž.

prosójen, -jna, -o, proséven
prospékt, -a m., razgled, pregled

prospéti, -spém, -spéjem; prospévati, -am; prospèh, -éha

pròst, pròsta, -o in próstó; dol. pròsti, -ega; prim. próstéjši, -a, -e; prisl. prim. próstéje; na próstem

pròstor, -óra m.; próstóren, -rna, -o; próstor vzeti (franc.-nem.) = sl. sestí, usestí se

próstovóljen, -ljna; próstovóljec, -ljca m.; próstovóljstvo, -a s.

prostrán, -a, -o; prostránost, -i ž.; prostránstvo, -a s.

prostréti (pog. *prostrèt*), -strém; próstírati, -am

prosvéta ž., omika; prosvéti-ti, -im, omikati; prosvetljèn, -éna, -o; prosvetljénec, -nca m.; prosvetljénstvo, -a s.

pròšlost, -i ž.

pròšt, pròšta m.; prošjíja ž.

protéktor, -ja m., zavetnik, zaščitnik, pokrovitelj; protékcija ž., zaščíta; protektorát, -a m., pokroviteljstvo, -a s.

protést, -a m., ugovor

protestánt, -ánta m.; protestántinja ž.; protestántski, -a, -o; protestántstvo, -a s.

próti predpona; nam. proti nam rabi večkrat nasproten, protíven; nasprotni razlog (ne: protirazlog); nasprotni tok; protivna utež; v sestavi navadno ohrani proti svoj naglas, n. pr. prótidokáz, prótisúnek, prótistávek, prótiutéz

prótikrálj, -a m.

protín, -a m., udnica, skrnina

protokól, -a m., zapisnik

prototíp, -a m., prálik

proučíti (pog. *proučit*), -ím; proučévati, -ujem; proučevánje, -a s.

proviánt, -a m.

provinciál, -a m. (v samostanu); provinciálka ž.
 provinciija, provinca ž., pokrajina; provinciálen, -lna, -o; pokrajinski, podeželen; provincializem, -zma m.
 provizija ž., opravnina, nagrada
 provizor, -ja m., oskrbnik; provizóren, -rna, -o = provizóričen, -čna, -o, začasen
 provokatêr, -ja m., izzivač
 próza ž.; prid. prózen, -zna, -o; prozna vrsta; prozaíst, -a m.; prozáik, -a m., pisatelj proznih spisov; prozáičen, -čna, -o
 próžiti, -im, podati, pomoliti
 prsi ž. množ. 1. 2. 4. prsi; 3. prsim; 5. na prsih, 6. s prsmi; prid. prsen, -sna, -o; prsna votlina; prsnica ž.; prsnik, -a m.; prsobrán, -a m.; prsàt, -áta, -o; prsast, -a, -o; izprsíiti se = postaviti se
 prst, -a m.; prstan, -a m.; prstanec, -nca m.
 prst, -í ž.; prstén, -a, -o; prsténa barva; prstenéti, -ím
 pršéti (pog. *pršêt*), -ím; iz meglè prší; pršiv, -íva, -o; pršljiv, -íva, -o; pršljívo vreme (kadar iz megle prši)
 pršič, -íča m., pršiv sneg
 prt, -a m.; prtíč, -íča m.; prtén, -a, -o; prténén, -a, -o
 prtljága ž.; prid.: prtljážen, -žna, -o
 prvák, -a m.; prvákinja ž.; prvakováti, -újem

prvi, -a, -o; prvíkrat; prvina ž.; prvínski, -a, -o; prvopis, -ísa m. (originál); prvorojèn, -éna, -o; prvorojènc, -nca m.; prvotísk, -a m.
 prvôten, -tna, -o; prvôtnost, -i ž.
 psálm, -a m.; psalmíst, -a m.; psaltèrij, -a m. = psálter, -erja m.
 psè, -éta s.; psíca ž.; psíček -čka m.
 psévdo- v sestavi (lážen, lažna, lažno ali láži-) n. pr. psévdokonstitúcija = lážiustávnost; psévdoklasicízem = lážni klasicízem
 psevdoním, -a m., izmišljeno (pesniško) ime
 psihológ, -a m., dušeslovec; psihologíja ž., dušeslovje; psiholóški, -a, -o = psihológičen, -na, -o; psíhičen, -čna, -o, dušen, -šna, -o
 psoglávec, -vca m.
 pšeníca ž.; pšeníčen, -čna, -o
 pšéno, -a s.
 ptíca ž.; ptíč, -íča m.; ptíček, -čka m.; v prenesenem pomenu tudi tič, tíča, tíček; zvit tíček; ptíca ujéda (brez vezaja); ptíca selívka; ptíčeslòvje, -a s.; ptíčeslòvec, -vca m.
 publicístika ž., časnikarstvo; publicíst, -a m., časnikar; publicírati, -am, priobčevati
 públikum, rod. -ka m., občinstvo
 púč, -a m., prevrat

púhel (-həg), -hla, -o; púhlo-
gláv, -a, -o; puhlôba ž.;
puhlát, -i ž.; puhlica ž.
(prazna beseda), fraza
puhtéti, -ím; puhténje, -a s.;
vročina od peči puhti; pu-
htíti, -ím; lep duh v koga
puhtíti
púlití, -ím; (iz)púljen, -a, -o;
púljenje, -a s.; puljáva ž.
(kjer se pulijo)
Púlji, -a m. (Pola); púljski,
-a, -o
púlt, -a m., pisalnik; pokonč-
ni pult
púnca ž.; púnčka ž.
púnčica ž., zenica
púnkelj, -klja m., zveženj;
púnkeljc, -a m.; púnkelj-
ček, -čka m.
purítánc, -nca m.; purítánka
ž., vrsta angleških prote-
stantov
púst, -a, -o; pústo in pustó;
pustí in pústi; dol. pústi,
-ega
pustínja ž.
pustítí (pog. *pustit*), -ím; z
nedoločnikom se rabi v po-
menu dopustiti, dovolíti,
ne brániti, n. pr. pustím

iti (= dovolim, da greš);
ne pustí vam v slabo dru-
ščino (íti); po nem. je: pu-
stil te je pozdraviti = sl.
dal, rekel, velel, ukazal te
je pozdraviti; ne pustim
se zapeljati = ne dam se
zapeljati
pustolóvec, -vca m., avantu-
ríst, -a m.; pustolóvsčina
ž., avantúra
pustóta ž., pustótnik, -a m.
pustótež, -a m., pustótnik,
-a m.
púšča ž., puščáva ž.; puščáv-
nik, -a m.
puščica (na loku); epigram
puščôba ž.
púšica ž. (cerkvena); v pu-
šico pobirati; frater je z
veliko pušico prežal pred
vhodom (Tavčar)
púška ž.; manjš. púškica ž.;
prid. púškin, -ina, -o; pú-
škino kopíto
púšpan, -a m., zelenika; pú-
španka ž.; pušpanovína ž.
púta ž., kokoš; pútká ž.; po-
vôdna pútká
pútika ž., udnica, skrnina
pútrh, -a m., rôčni sódček

R

rabát, -a m., popust
Rabelais (*rablé*) franc. sati-
rik; rod. Rabelaisa (*rablé-
ja*); svoj. prid. Rabelaisov
(*rabléjev*)
rábelj, -blja in -eljna m.;
prid. rábljev in rábeljnov,
-a, -o
rabiátén, -tna, -o, besen, ste-
kel

rabín, -a m., judovski duhov-
nik
rábiti, -ím; del. sed. rabèč,
-éča, -e; rábljen, -a, -o;
rabljív, -íva, -o
rábiti, -ím (v rábi imeti), n.
pr. ta dežnik rabim (upo-
rabljam) že štiri leta; na-
pačno: ne rabim pomaga-
ča (prav: ne potrebujem)

rabôta ž.; rabóten, -tna, -o;
rabótati (pog. *rabotát* in
rabôtat, *rabótat*); rabótnik,
-a m.

ráca ž., prid. ráčji, -a, -e;
ráčje meso

Racine (*rasín*) franc. drama-
tik; rod. Racina, svoj. prid.
Racinov

raciónálen, -lna, -o, umen,
razumen, umóven; racio-
nalizem, -zma m., filozof-
ska smer; racionalist, -a
m.; racionalističen, -čna, -o
račúnati, -am; račúnanje, -a
s.

ràd, ráda, -o in radó, radí in
rádi; radá se imata; prim.
rájši, -a, -e; prisl. prim.
ráje; prim. rajši se rabi
navadno v obliki mošk.
spola, n. pr. sestra rajši
(ali: raje) šiva; dete rado
jé, pa še rajši (ali: raje)
spi; učenke rajši (raje) be-
ró; ráde vólje; iz rade vo-
lje

Rádgoná ž.; rádgonski, -a, -o
ràdi predl. = sl. zarádi, za-
ràd

rádij, -a m., polumer; radiá-
len, -lna, -o; radiátor, -ja
m.; radiácija ž.

rádij, -a m., kemična prvina;
rádioaktivitéta ž.; rádio-
aktíven, -vna, -o; prid.
rádijev, -a, -o

radikálen, -lna, -o, korenit,
odločen; radikalizem, -zma
m.; radikálec, -lca m.

rádio m. 2. -dia; 3. 5. -diu;
4. -dio; 6. -diom; rádio-
prejem, rádioprejémna po-
staja; rádiooddája, rádio-
oddájna postaja; rádiote-

lefón, radiotelefóničen; prid.
rádijski, rádijski program,
rádijski orkéster; rádijska
téhnika; rádijska postája

radiográm, -a m.

radiométer, -tra m.

radírati, -am, strugati; (o)str-
gati; razúra ž., strugotina;
radirka ž.

rado- v sestavi, n. pr. ra-
dodáren, -rna, -o; radové-
den, -dna, -o; radovóljen,
-ljna, -o; radovóljnost, -i
ž.; radovóljec, -ljca m.

Rádoha ž.; Rádohova vas
radóst, -i ž.; radósten, -stna, -o
rafinírati, -am, čistiti; rafi-
niran, -a, -o, prečiščen;
(prenes.) premeten, pre-
tkan, zvit

rágla ž., prekla

ráglja ž., ropotulja; ragljáti,
-ám in rágljati, -am

ragú (ragout), rod. ragúja
(jed)

ráhel (-həy), -hla, -o; nará-
hlo, n. pr. stopati, potrkati;
rahlíti, -ím; ráhlost, -i
ž.; ráhlica ž., rahla zem-
lja; rahločúten, rahlosččen

rahljáti (pog. *rahljàt*), -ám;
zrahljáti, -ám

Raiffeisen, -sna (*raifajzen*),
nemški zadrugar; rájfájz-
novka, rájfájzenska poso-
jílница

rájda ž. 1. ovinek, cesta je
v rajde delana; 2. vrsta;
rajda gorá; rájdati

rájni (ima samo določno
obliko), -a, -o; rájnik, -a
m.; rájnica ž.; rájnki, -a,
-o; rod. rájnkega, daj.
rájnkemu (staro: rájnik
óče, rájnica máti)

rájniš, -a m., goldinar
 rajón, -a m., okoliš
 rájtelj, -tlja in -teljna m.;
 rajtjláti, -ám
 rájželjc, -željca m. (jed)
 ràk, ráka m. (bolezen); to
 je rak ali rakova rana (ne:
 rak-rana) na našem narod-
 nem telesu; velika rana,
 pokazal je na veliko rano
 našega notranjega življe-
 nja (Jurčič)
 ràk, ráka m.; rakúlja in rák-
 lja ž. (samica); prid. rá-
 kov, -a, -o; (rákove škar-
 je; gre rákovo pot ali: po
 rákovo); ráčji, -a, -e (ráčja
 kuga)
 rakéta ž.; rakéten, -tna, -o
 rákev, -kve ž., krsta
 rakíta ž.; rakítov, -a, -o; ra-
 kítóvec, -vca m.; rakító-
 vína ž.
 rál (*ráy* in *rál*), -í ž. (ora-
 nje; izorana zemlja); rá-
 len, -lna, -o; rálni svet,
 rálnik (črtalo), -a m. (*rál*-)
 ráma ž. = ráme, -ena s.; ne:
 ramo ob rami ali z ramo
 ob rami se borita = sl.
 slóžno; prid. rámen, -mna,
 -o; rámná žila
 rán, -a, -o; ráno sonce; za-
 rána; za ránega jutra
 ráng, -a m. = sl. čin, stop-
 nja
 rániti (pog. *rániti*), -im; rá-
 njen, -a, -o; ránjenec, -nca
 m.; ranljív, -íva, -o
 ranocélnik, -a m.; ranocélni-
 ški, -a, -o (*-cél-*)
 rántaha ž., plahta

Rapallo m.; 2. -lla; 3. 5. -llu;
 4. -llo; 6. -llom; rapálski,
 -a, -o; rapálska pogódba
 rapíden, -dna, -o = deroč,
 hiter, nagel
 rapír, -ja m.; rapírjev držáj
 rapórt, -a m., poročilo
 rapsód, -a m.; rapsódičen,
 -čna, -o; rapsodíja ž.
 rása ž., pasma, pleme
 ráskav, -a, -o
 rásti (pog. *ràst*), rástem;
 sed. del. rastóč, -a, -e; rá-
 stel, -stla, -o in rásel, -sla,
 -o; pridevno rástel (rásel)
 in ráščen; rastljív, -íva, -o
 rástje, -a s.
 rastlína ž.; rastlinje, -a s.,
 skupno ime; rastlinják, -a
 m.; rastlínski, -a, -o; ra-
 stlínstvo, -a s.
 ráš, -a m.; rášev, -a, -o, iz
 raša narejen; ráševnik, -a
 m.; ráševína ž.
 rášč, -a, -e = rastljív; rášča
 in rášč, -í ž. = rást, -í
 ž.; ráščav, -a, -o
 ratificírati, -am, odobriti
 ratíšče, -a s.
 raván, ravni ž. = ravnina;
 v rávni, na rávnéh
 ráven in raván, -vna, -o; na
 rávnem; ráven kakor sve-
 ča; ravnodúšen, -šna, -o;
 ravnoležén; ravnoležje s.
 ravnátelj, -telja m.; ravnáte-
 ljica ž.; ravnáteljstvo, -a
 ravnílo, -a s., lineál
 rávno prisl.; rávno ob de-
 sètih; rávno práv; rávno
 ták; rávno tám; rávno
 zdaj; čerávno, akorávno,
 dasírávno
 rávnokàr prisl.

ravnovésje = ravnótéžje, -a
rávs, -a m.; rávsati se; ráv-
sanje, -a s.

raz predl. s tožilnikom; raz
mízo vzeti = z mize vze-
ti; raz drevo pasti = z
drevesa pasti

razbéliti, -im; razbéljen, -a,
-o; razbéljenost, -i ž.

razbírati, -am; razbírhanje, -a s.

razblíniti, -im (pomeni: raz-
váljati kako stvar, n. pr.
testo, da je tanjše in širše;
napačno: razblinilo se je
v nič); razblínjen, -a, -o

razboléti se, -ím se; rana se
razboli; razbolèl, -éla, -o

razbòr, -bòra m.; razborít,
-a, -o; razborítost, -i ž.

razbráti (pog. *razbràt*, -bè-
rem = ubrati

razbremenílen, -lna, -o (-*nil*-)

razbrzdán, -a, -o; razbrzdá-
nec, -nca m.

razbúríti, -im; razbúrjen, -a,
-o; razbúrjenje, -a s.

razcapán, -a, -o

razcefráti, -ám (pog. *razce-
frát*)

razcèp, -cépa m.; razcèpiti,
-im; razcèpljen, -a, -o; raz-
cèpljenost, -i ž.; razcèp-

ljati, -am

razcvèt, -éta m. (ne: razcvít);

razcvèsti (pog. *razcvèst*),
razcvètèm; del. razcvètèn,
-èna, -o (*cvèt*-)

razčepériti se, -im; razčepér-
jen, -a, -o = razšopíriti
se

razčésati, -čèšem; r. si lase

razčésniti, -čésnem in -čés-
nem; razčésnil, -a, -o in
razčésnila, -o

razčístiti, -im; razčíščen, -a,
-o

razčléniti, -im; razčlénjen,
-a, -o; razčlenitev, -tve ž.;
razčlémba ž.

razdálja ž.

razdejáti (pog. *razdejàt*),
-déjem, -dénem; razdeján,
-a, -o

razdél (-*dél*), -a m.; razdè-
lek, -lka m.; razdèlen, -lna,
-o; razdélba ž.; razdelíti,
-ím; razdeljèn, -èna, -o;
razdeljevánje, -a s.; razde-
ljiv, -íva, -o

razdíрати, -am (od: razdre-
ti); razdiràv, -áva, -o; raz-
dirávec, -vca m.; razdirá-
len, -lna, -o (-*rát*-)

razdóbje, -a s.

razdòr, razdòra m.; razdó-
ren, -rna, -o; razdirálen,
-lna, -o (-*rát*-)

razdrápati, -am; razdrápan,
-a, -o; razdrápanost, -i ž.

razdražljív, -íva, -o

razdvojèn, -èna, -o; razdvo-
jènost, -i ž.

rázen (ne: razven, razun)
predl. z rod.; razen tega

razgáliti, -im; razgáljen, -a,
-o; razgáljati, -am

razglèd, -éda m.; iti na ráz-
gled (o nevesti)

razgòn, -òna m.; razpokan
razgon v poletni vročini

razgóvor, -a m.; razgóvorni
(konverzacijski) jezik =
pogóvorni jezik

razgríniti, -em; razgrínjen, -a,
-o; razgrínjati, -am

razhòd, -òda m., ločitev, slo-
vo; razhódnja ž., valeta

razhúditi se, -im se = shú-
diti se

- raziskáti (pog. *raziskàt*),
-iščem; raziskováti, -újem;
raziskávati, -am; raziskáva
va ž.
- raziskoválnica ž.; razisková-
lec, -lca m.; raziskoválen,
-lna, -o (*-vâl-*)
- razíti se (pog. *razit*), raz-
ídem se; razšël, -šlà, -ì
(*razšëu, razšlà, -ó in -ò*)
(ne: razstati se)
- ráziti, -im; z nožem razo
narediti
- razjáriti, -im, razjárjen, -a,
-o = razkáčiti, -im; raz-
káčen, -a, -o
- razjasniti (pog. *razjasnit in*
razjásnit), -im; razjásnjen,
-a, -o; razjasnjeváti, -újem
- razjókati se = zjókati se
- razkázati, -žem; razkàz, -áza
m.
- razkljuváti (pog. *razkljuvât*),
-kljúvam, -kljújem
- razkòl (*-kòl*), -òla m.; raz-
kòlen, -lna, -o (*-kòl-*); raz-
kòlnik, -a m.
- razkosáti in razkósati (pog.
razkósat), -ám in -kósam;
razkosán, -a, -o (in razkó-
san, -a, -o;) razkosánost
(in razkósanost), -i ž.
- razkóšen, -šna, -o, potraten;
razkóšnost, -i ž., potrat-
nost; razkóšje, -a s.
- razkrálj, -a m., bivši kralj,
odstavljeni kralj
- razkríže, -a s. = razpótje
- razkrojíti (pog. *razkrojit*),
-im; razkrájati, -am
- razkúštrati, -am; razkúštran,
-a, -o; razkúštranec, -nca
- razkúžiti, -im; razkúženje,
-a s.; razkuževálen, -lna,
-o (*-vâl-*)
- razlágati, -am; razlagálec,
-lca m. (*-gca in -lca*)
- razlíka ž. = razloček; raz-
likovati, -újem = razloče-
váti, -újem
- razljútiti, -im; razljúčen,
-ena, -o
- rázlog in razlòg, razlòga m.
- razmájati (pog. *razmajât*),
-májem
- razmagníti (pog. *razmaknit*
in *razmáknit*), -máknem;
razmáknjen, -a, -o
- razmériiti, -im; razmérjen, -a,
-o; razmérje, -a s. = raz-
mera
- razmiríti (pog. *razmirit*), -im
- razmíselek, -sleka m. (*-sløk*)
- razmísliti, -im; razmíšljen,
-a, -o; razmíšljati, -am;
razmíšljeváti, -újem
- razmotriváti, -am = premiš-
ljeváti, pretéhtati, preudár-
jati, preresetávati
- razmíšiti, -im; razmíšen, -a, -o
- raznášati, -am; raznašálec,
-lca m.; raznašálka ž.
(*-lca, -lka in -gca in -gka*)
- raznétiti, -im; raznéčen, -ena
- raznéžiti, -im; raznéžen, -a,
-o; raznéženost, -i ž.
- raznotêr in raznotér, -a, -o
- razòr, -óra in rázor, -óra m.
- razpáliti, -im; razpáljen, -a,
-o; razpaljeváti, -újem
- razpásti (pog. *razpàst*), -pá-
dem; razpádel, -dla, -o in
razpál, -ála, -o; razpádlí
in razpáli domóvi
- razpélo, -a s.

- razpéti (pog. *razpét*), -pnèm;
 razpénjati, -am
 razpis, -písa m.
 razpòl (*-pòl*), -pòla m., vrsta
 razpolága ž.; to ti je na raz-
 polago = uporabo, v ra-
 bo; na voljo
 razpoložen, -êna, -o; dobro,
 slabo r. = dobre, slabe
 volje biti; pri volji biti
 (ne biti); razpoloženje, -a
 s. = ubranost, volja
 razpòr, -òra m.
 razporèd, -éda m.
 razpóreka, -rka m.
 razporóka ž.
 razposajèn, -êna, -o; razpo-
 sajènek, -nca m.; razposa-
 jènka ž.; razposajènost, -i ž.
 razpótje, -a s.
 razpráti, razpórjem; mreža
 je razprána
 razpráva ž., študija, obrav-
 nava pred sodiščem; raz-
 právljati, -am
 razpredelíti, -ím; razpredèl
 (*-dèl*), -éla m.; razpredél-
 ba ž.; razpredélnica ž.
 (*dél*-)
 razprostréti, -strèm; razpro-
 stír; razprostírati, -am
 rázred, -éda m.; razréden,
 -dna, -o; razrédnik, -a m.;
 razrédnica ž.
 razrédčiti, -im
 razsájati, -am; razsajálec,
 -lca m. (*-uca*)
 razséžen, -žna, -o; razséž-
 nost, -i ž.
 razsípati, -sípam, -sípljem;
 razsipálen, -lna, -o (*-pál*-);
 razsípen, -pna, -o; razsíp-
 nik, -a m.
 razsódití, -im; razsójen, -ena,
 -o; razsodljiv, -íva, -o;
 razsódba ž.
 razstánek (shr.) = 1. razhod,
 2. slovo, n. pr. razstanek
 (= slovo) na železniški
 postaji je bil tako prisr-
 čen kakor prejšnji dan
 sprejem
 razstáti se (shr.) = razíti
 se, n. pr. živeli smo sku-
 paj nekaj let in smo se
 razstali (= razšli) eden v
 Francijo, eden v Kakanj,
 eden v Ljubljano
 razstáva ž.; razstáviti, -im;
 razstávljen, -a, -o; raz-
 stávljati, -am
 razstláti (pog. *razstlàt*), -sté-
 ljem; razstlán, -a, -o; raz-
 stíljeti, -am
 razstrelíti (pog. *razstrelít*),
 -ím; razstreljèn, -êna, -o;
 razstréljati, -am; razstre-
 lívo, -a s.; razstrélen, -lna,
 -o (*-strél*-)
 razsúlo, -a s.
 razsúti (pog. *razsút* in *raz-
 sút*), razspèm (-sújem);
 razsút, -a, -o
 razsvetlíti (pog. *razsvetlít*),
 -ím; razsvetljèn, -êna, -o;
 razsvetljènje, -a s.; raz-
 svetljeváti, -ljújem; raz-
 svetljáva ž.
 razšíriti, -im; razšírjen, -a,
 -o; razšírjati, -am; razšír-
 jálec, -lca m. (*-uca* in *-lca*)
 razšopíriti se, -írim se; raz-
 šopírjen, -a, -o
 raztégniti, -nem; raztégnjen,
 -a, -o; raztézati se, razteg-
 ljív, -íva, -o

- raztelésiti, -sim; raztelésen, -a, -o
- raztogatiti (pog. *raztogatit*), -ím (se); raztogatèn, -èna, -o
- raztolmáčiti, -im (-tol-)
- raztopíti (pog. *raztopit*), -ím; raztopljen, -èna, -o; raztopljeváti, -ljújem in raztápljati, -am; raztopína ž.
- raztrésti (pog. *raztrést*), -trésem; raztrésen, -ena, -o
- raztrfgati, -am
- raztrósti, -im; raztróšen, -ena, -o; raztróšati, -am; raztróšek, -ška m.
- razuméti (pog. *razumèt* in *razumét*), razúmем; razumèl in razúmel, -éla, -o; to se razúme samo po (ob) sebi; razumeti se na kaj (po nem.) = sl. umeti kaj, izveden biti v čem
- razuzdáti, -ám; razuzdán, -a, -o; razuzdánec, -nca m.
- razvádiiti, -im; razvájen, -a, -o; razvájati, -am
- razvál (-vál), -ála m.; razválína ž.; razvalíti (pog. *razvalit*), -ím; razvaljen, -èna, -o; razváljati, -am
- razvedríti (pog. *razvedrit*), -ím; razvedren, -èna, -o; razvedrílo, -a s.
- razveljáviti, -im; razveljavljen, -a, -o; razveljavljenje, -a s.; razveljavljati, -am
- razveselíti (pog. *razveselit* in *razvesélit*), -ím; razvesélil, -íla, -o; razveseljèn, -èna, -o; razveseljeváti, -ljújem; razveseljív, -íva, -o
- razvíti (pog. *razvit*), -víjem; razvíj, razvíjte
- razvléči (pog. *razvlèč*), -vléčem; vel. razvléci; razvleka ž.; razvláčiti, -im
- razvnéti (pog. *razvnèt*), -vnámем; razvnémati, -am; razvnétje, -a s.
- razvódje, -a s.; razvóden, -dna, -o
- razvòj, razvòja m.; razvójen, -jna, -o
- razvozláti (pog. *razvozlàt*), -ám; razvozlán, -a, -o; razvozlánje, -a s.; razvozláj, -a m.
- razvpíti (pog. *razvpit*), -vpíjem; razvpít, -a, -o
- razvrát, -áta m.; razvráten, -tna, -o
- razvréti (pog. *razvrèt*), -vrèм; razvrét, -a, -o, razložèn, razdeján, razposajèn
- razvrstíti (pog. *razvrstit*), -ím; razvrščen, -èna, -o; razvrščati, -am
- razzlogováti, -újem
- razžáliti, -im; razžáljen, -a, -o; razžaljènje, -a s.; razžalítev, -tve ž.; razžaljív, -íva, -o
- razžaríti, -ím; razžarjèn, -èna, -o
- ráženj, -žnja m.
- rdèč, -éča, -e; dol. rdéči, -ega; rdečebrádec; rdečecvétèn; rdéčkast, -a, -o; rdečica ž.; rdéti, rdím; zardèl, (*zardèu*), -éla, -o
- rdéselj, -slja m.; ajda gre v rdéselj = v cvét
- reagírati, -am, odpor kazati.
- reakcija ž., protidelovanje; reakcionár, -ja m., nazadnjak; reakcionáren, -rna, -o, nazadnjaški

reálen, -lna, -o, stvaren; realizem, -zma m., nagnjenje, ravnati se po stvarnih razmerah; realíst, -a m.; realístičen, -čna, -o

realizírati, -am, udejstviti, udejstvovati; uveljaviti, ostvariti

reálka ž., prid. reálčen, -čna, -o; reálec, -lca m., učenec na realki

Reaumur (*réomür*), -ja m.

réber, -bri ž., breg, obronek; nad rébrijo; na strmi rébri

rébro s., množ. rébra (1. 4.); 2. réber; 3. rébrom; 5. rébrih; 6. z rébri; rébrce s.; rébrn, -a, -o; rebrníca ž.

rebúla ž., trta in vino

rébus, -usa m.

rêcelj, -clja m.; rêceljček, -eljčka m.

recenzija ž., ocena, presoja; recenzírati, -am, oceniti, presoditi; recenzént, -a m., ocenjevalec, presojevalec

recèpt, -cèpta m., zdravniški zapis

recipróčen, -čna, -o, medsebojen, vzajemen; recipróčnost, -i ž. = reciprocitéta, medsebojnost, vzajemnost

recitírati, -am, predavati, pripovedovati (na pamet); recitácija ž., predavanje, pripovedovanje

rêci (pog. *rêč*), rêčem; vel. rêci, recíva, recímo; rekóč; takó rekóč; rékši; rékel (*rékay*), rêkla, -o; rêčen, -êna, -o; rêcljiv, -íva, -o; rêcljivost, -i ž., zgovornost

rédčiti, -im (se)

rédek, -dka, -o, porédko; porédkem; rédkokdó, rédkokjé, rédkokdàj; prim. redkèjši, -a, -e; prisl. prim. redkéje; rédkost, -i ž.

redigírati, urediti, urejevati; redákciya ž., uredništvo; redaktêr, -ja m., urednik

redíti (pog. *redit*), -ím; rejèn, -êna, -o; redílen, -lna, -o (*-díl-*); rédili (= vrstili) so se znanci

rédkev, -kve ž.; rédkvica ž. rédkokdó = malokdo; rédkokàj = malokaj; rédkokdàj

rédkokrát

redóvnik, -a m.; redóvniški, -a, -o; redóvnica ž.

reducírati, -am, zmanjšati, prevesti (v drugo vrsto); redúkcija ž., zmanjšanje; preved

redúta ž., 1. utrdba, 2. zaba-višče

refektórij, -a m., obednica

referírati, -am, poročati; referát, -a m., poročilo; referènt, -ênta m., poročevallec

refléks, -a m., odsev

refleksija ž., 1. odsev, odboj; 2. premišljanje

reflektírati, -am, odbijati se, odsvitati se; računati na kaj

refórma ž., preosnova; rod. množ. reform; reformírati, -am; reformátor, -ja m.

refrén, -a m., pripev; ponavljanje

regésti m. množ.; posnetki iz listin

regionálen, -lna, -o, pokrajinski

- regíster**, -stra m., seznam, vpisnik; registrírati, -am, vpisati
reglemá, -ája m., predpisi; pravilnik
regljáti (pog. *regljàt*), -ám; regljánje, -a s.
regulírati, -am, ravnati, regulátor, -ja m., ravvalo; reguláren, -rna, -o, pravi-len, reden
rehabilitírati se, -am se, ugled nazaj dobiti; rehabilitáci-ja ž.
reisírati, -am, uspeti, uspe-vati
rekapitulírati, -am, ponoviti, povzeti; rekapitulácija ž., ponovítev, povzetek
rekláma ž., naznanjevanje, priporočanje; reklámen, -mna, -o
reklamácija ž., pritožba, prid. reklamácijski, -a, -o
reklamírati, -am, 1. pritožiti se; ugovarjati; 2. zahteva-ti, terjati
rèklo, -a s., rečenica, fraza
rekognoscírati, -am, pozve-deti, razgledovati se
rekomandírati, -am, priporo-čiti
rekonstruirati, -am, obnoviti; rekonstrúkcija ž., obnova
rekórd, -a m., prvenstvo; naj-večja hitrost; rekórden, -dna, -o
rekreácija ž., oddih
rekrút, -a, novinec (vojaški); rekrutírati, -am, novačiti, nabirati (vojake); r. se, dopolnjevati se
rektificírati, -am, popraviti; rektifikácija ž., poprava
rekúrz, -a m., priziv; reku-rírati, -am, pritožiti se, priziv narediti
rékviem, -ema m., mrtvaško opravilo, črna maša, za-dušnica
rekvirírati, -am, zahtevati; rekvizícija ž., zahteva
relé, -éja m., posrednik, das Relais; časovni relé, to-plótni r.
reliéf, -a m., pridvig; relié-fen, -fna, -o, pridvižen
relígija ž., verstvo; religió-zen, -zna, -o; religióznost, -i ž.
relikvija ž., svetinja; svetni-ški ostanek; nav. v množ., relikvije svéte močí; reli-kviárij, -a m., posoda za relikvije
rémek délo = sl. veledelo, mojstrovina
reminiscéncia ž., spomin
remíza ž., kolníca, vozarna
rendezvous, -a (*randevú*, -ja) m., zmenek, snidenje, se-stanek; imeti r., sniti se, shajati se
renegát, -a m., odpadnik; renegátstvo, -a s., odpad-nišтво
renesánsa ž., prerod, prid. renesánčen, -čna, -o in re-nesánski, -a, -o
renomé, -éja m., sloves, ugled; renomíran, -a, -o, sloveč, slaven
rénta ž., prihodek; rentírati se, izplačati se
rèp in **rép**; **répa** in **rèpa** m.; **répek** in **repèk** m. (*repàk*, -pkà)

- repertoár, -ja m., vzpored
(spored)
- repertórij, -a m., seznam, ³
iskalnik
- repetnica ž. = perotnica ž.
- repíncelj, -clja m.
- replika ž., protiodgovor, ugo-
vor; replicirati, ugovarjati
- repórter, -ja m., poročevalec
(časnikarski), novičar
- represálie ž. množ., prisilna
sredstva
- reprezentánt, -a m., zastop-
nik; reprezentácija ž., za-
stop, zastopstvo; reprezen-
tirati, -am, zastopati, pred-
staviti; r. se, (po)kazati
se; reprezentatívne, -vna, -o
- repriza ž., ponovitev (igre)
- reproducirati, -am, zopet pro-
izvesti, obnoviti; repro-
dúkcija ž., obnova
- repúblika ž., republikánc,
-nca m.; republikánski, -a, -o
- repúlja ž.
- reputácija ž., sloves, ime
- rés prisl.; zarés; résda (v
pomenu: rés), toda: rés da
ni (= res je, da ni) dosti
vredno, pa vendar se da
še porabiti
- résa ž.; résica ž., die Franse
- reséda ž.
- résen, -sna, -o; resnéjši, -a,
-e; resnôba ž.; resnôta ž.
- resignácija ž., odpoved, vda-
nost; resigníran, -a, -o
- resjê, -à s.
- reskrípt, -a m.; odpis (vla-
darjev), ukaz, odlok
- resnicoljúben, -bna, -o; res-
nicoljúbnost, -i ž.; resni-
coljúbje, -a s.
- resolúcija ž., sklep
- resonánca ž., odzvok, odmev;
resonánčen, -čna, -o
- resór, -a m., področje, ob-
močje; opravilo, posel,
urad; resóren, -rna, -o
- respektirati, -am, čislati, spo-
štovati; respèkt, -èkta m.,
čislanje, spoštovanje
- restavrácija ž., gostilna; re-
stavránt, -a m.; restavra-
têr, -ja m., gostilničar
- restavrírati, -am, obnoviti,
vzpostaviti
- restringirati, -am, omejiti,
utesniti; restrikcija ž., ome-
jitev, utesnitev
- résen, -šna, -o in résnji, -a,
-e; sv. Résnje Teló
- rešêtká ž.
- rešêto s. množ.: rešêta in
rešêta
- reševálec, -lca m. (-yca in
-lca)
- rešítelj, -elja m.
- rešiti (pog. *rešit*), -ím; re-
šílen, -lna, -o (-šíl-)
- rešljiv, -íva, -o
- rešník, -a m.
- rétor, -ja m., govornik; re-
tórika ž., govorništvo; re-
tóričen, -čna, -o, govorni-
ški
- revanširati (se), maščevati
se; povrniti; revánša ž.,
maščevanje, povračilo
- réven, -vna, -o; révež, -a m.;
révček, -ôka m.; réva, ré-
vica ž.; révščina ž.; revšê,
-éta s.
- revêrz, -a m., pismena obve-
za
- revidirati, -am, pregledati,
preskusiti, premeniti; re-
vizija ž., pregled, spreme-
nitev; revizionizem, -zma

revija ž., časopis, obzornik
 révkati, -am; révkčiti, -nem
 = révskati, révskam
 révma ž. = revmatizem,
 -zma m., trganje (bolezen);
 revmátičen, -čna, -o
 revolúcija ž., vstaja; revolu-
 cionár, -ja m., vstajnik;
 revolucionáren, -rna, -o;
 revolúcijski, -a, -o
 revólver, -ja m.; revólverski
 list
 rézanci, -ev m. množ. (jed)
 rézati (pog. *rézat*), režem,
 del. sed. režóč
 rezàv, -áva, -o
 rézek, -zka, -o; rézkost, -i ž.;
 rézkega okúsa; rézko od-
 govárjati
 rézen, -zna, -o = rezán, -znà,
 -ó; reznóst, -i ž.
 rezervát, -a m., pridržek;
 tajni list
 rezervíran, -a, -o, oprezen,
 nepristopen; ta je zelo re-
 zervíran v tem vprašanju
 rezervírati, -am, pridržati,
 prihraniti; rezérva ž., pri-
 držek, zaloga
 rezervoár, -ja m., zbiralnik,
 hranilnik (ne: vodohram)
 rezgetáti, -ám, -géčem; rez-
 gét, -éta m. (*razg-*)
 rezidénca ž., prestolnica; re-
 zidírati, -am, stolovati,
 prebivati
 rezimírati, -am, povzeti, po-
 sneti; rezimé, -éja m., po-
 vzetek, posnetek
 rezisténca ž., odpor, upiranje
 rezljáti (pog. *rezlját*), -ám;
 rezljánje, -a s.; rezljána ž.,
 delo rezljačevo
 rezolúten, -tna, -o, odločen

rezonírati, -am, 1. modrova-
 ti, umovati; 2. ugovarjati;
 rezonêr, -ja m., modrova-
 lec, ugovarjalec
 rezultánta ž., poslédnica
 rezultát, -a m., izsleditev, iz-
 sledek, izid; uspeh
 réželj, -žlja m., die Schmitte
 = réženj, -žnja; réželj,
 (réženj) kruha; režljáti (v
 režnje rezati)
 režíja ž., uprava, prid. re-
 žijski, -a, -o
 režím, -a m., vladavina (obli-
 ka vladanja); režímski, -a,
 -o; režímovec, -vca m.
 režísêr, -rja m., upravnik
 ríbez, -a m. = ríbezelj, -zlja
 m.; ríbezov = ríbezljev,
 -a, -o
 ríbežen, -žna m. = sl. strgá-
 ča, strgálo
 Richelieu (*rišljö*) franc. dr-
 žavnik; Richelieuja (*rišljö-
 ja*); Richelieujev (*rišljöjev*)
 rígeljc, -ljca m. (marjetica)
 rílec, -lca m. (*rilac, ríjca*);
 rílcást, -a, -o; rílcêk, -čka
 m.; rílcêkar, -ja m. (*riç-*)
 Rím, -a m.; rímski, -a, -o;
 rímskokatolíski (ne: rimo-
 katolíski)
 rima ž., stik; rímati se
 risálo, -a s.; risálni papír;
 risálnik, -a m.; risálnica
 ž. (*-sál-*)
 rísati, -šem; del. sed. rišóč
 rísba ž.; rísbarski, -a, -o
 riskírati, -am, tvegati; v ne-
 varnost postaviti; riskán-
 ten, -tna, -o, tvegan, neva-
 ren; ríziko m. 2. -ka, 3.
 5. -ku, 4. -ko; 6. -kom,
 tveganje, nevarnost

rítém, -tma m., umerjenost, ubranost; rítmičen, -čna, -o = rítemski, -a, -o; rítmika ž.

rítensko in rítenski prisl.

rituál, -a m., obrednik; rituálen, -lna, -o, obreden; rituálnost, -i ž.

rivál, -a m., tekmeč

riviêra ž.

ríž, -a m.; rížev, -a, -o; rížen, -žna, -o; ríževa juha; rížno polje

rižóta ž.

rjâ, rjê ž.; rjast, -a, -o (*rjâ* in *ørjâ*; *ørjast*)

rjâv, -áva, -o; rjâvkast, -a, -o; rjavéti (pog. *rjavèt*), rjavím; rjavénje, -a s.; rjâvec, -vca m.; rjâvček, -čka m.; rjavína ž.; rjavíca ž.

rjúha ž.

rjúti (pog. *rjút*), rjövem; rjútje, -a s. = rjovénje, -a

rkêlj, -kljâ m., hlod

rmán, -a m.

roajalíst, -a m., kraljevski pristaš

rób, -a m.; po róbu se postaviti; robník, -a m., vrsta opeke; robni hlod; trotoar

rób, -a m. = suženj; róbski, -a, -o; róbstvo, -a s.

róbcati, -am (turščico, lešnike itd.); robkovína ž.

róbot, -a m.

rócelj, -clja m. = róča ž., ročáj, -a m.

ročíca ž.

ročník, -a m. (pri sablji)

róčnost, -i ž.

ród, -ú in róda m.; v rôdu

rodbína ž.; rodbinski, -a, -o

rodíti (pog. *rodit*), -ím (se); rodíl se je = rôjen je bil; rodítelj, -elja m.; množ. rodítelji = starši; rôden, -dna, -o; rodilník, -a (*-díl-*)

rododéndron, -a m., pljuvâ-nec, -nca m., búrja ž.

ródom prisl. = po rôdu, doma, n. pr. po rôdu Čeh; domá iz Ribnice

rôgelj, -glja m.; vilice s tremi roglji; rôgljast, -a, -o; rogljât, -áta, -o

rogljič, -íča m., das Kipfel

rogovíla ž.; rogovílast, -a, -o; rogovílež, -a m.; rogovílec, -lca m. (*-lca*)

rogovíliti, -im; rogovíljenje, -a s.

rogúlja ž. = rôgelj; rogúljast, -a, -o

rohnéti (pog. *rohnèt*), -ím; rohnénje, -a s.

ròj, rôja m.; rojítí (pog. *rojít* in *rôjít*), -ím

rôjstvo, -a s.; prid. rôjsten, -stna, -o; rôjstni list, rôjstni dan, rôjstno mesto

ròk, róka m.; prid. rokóven, -vna, -o; rokóvni račún; rokóvni zapísnik

Rók, -a m.

rôka ž.; na róko; z rokó in z rôko; množ. roké, rók, rokâm, -âh, -ámi in rôke, rók, rôkam, -ah, -ámi; za róko (róke) se voditi (ne: rokó v rôki hoditi) alí za podpázduho se držati; manjš. ročíca ž. in rôkica

rokávec, -vca m.; tudi množ. rokávci (telovnik)

- rokavica ž., svetlé rokavice
 = glacé rokavice
 rokodélec, -lca m.; rokodél-
 stvo, -a s.; rokodélski, -a,
 -o (-dél-)
 rokokó, kitni slog, rod. ro-
 kokója; prid. rokokójski,
 -a, -o
 rokomávň, -a m. = rokomáv-
 har, -ja m. = rokovnjač
 rokopis, -a m.
 rokovét, -i ž.; r. cvetlic; r.
 prediva
 rokóvnik, -a m., der Muff
 rokovnjáč, -a m.; rokovnjá-
 ški, -a, -o
 román, -a m.; romanopísec,
 -sca m.
 románika ž. (struja); román-
 tik, -a m. (pristaš struje);
 romántičen, -čna, -o
 Rómeo (in Julija, drama);
 rod. Romea, z Romeom;
 svoj. prid. Romeov, -a, -o
 Romún, -a m.; Romúnija ž.;
 Romúnsko; romúnski, -a, -o
 róp, rópa m.; rópar, -ja m.;
 róparski, -a, -o
 ropotárnica ž., brložnica, die
 Rumpelkammer
 rôsa ž.
 rôsen, rosán in rosèn, rôsna
 in rosna, rôsno in rosno,
 rôsni in rosni; dol. rôsni,
 -ega
 rosíti (pog. *rosit*), -ím; (po)-
 rôšen; rošénje, -a s.
 róstbif, -a m. (jed)
 rótovž, -a m.; rótovški, -a, -o
 Rousseau (*rusó*); Rousseauja
 (*rusója*); Rousseaujev (*ru-
 sójev*)
 ròv, rôva in róva
 rováča ž., kramp
 rováriti, -im; rovárjenje, -a s.
 rováš, -a m., zarez na pa-
 lici); imava še nekaj na
 rovášu (na dolgu); gre na
 rováš (na račun)
 róvnica ž.
 rozéta ž.
 rozína ž., rozinova potica
 rožljáti (pog. *rožljät*), -ám;
 rožljánje, -a s.
 róžmarin, -a m.
 róžni venec; rožnovênski, -a,
 -o; rožnovênska nedelja
 řt, řta (*řrt. -a*) m., konica,
 vrh; prvi, zadnji řt (pří-
 ladji); řtič; řtast, -a, -o
 Řt (Řtič) dobře náde
 rúbiti, -im; rúbljen, -a, -o;
 rúbljenje, -a s.; rúbež, -a
 m., rubéžen, -žni ž.; prid.
 rúbežen, -žna, -o; rubéžnik,
 -a m.
 rubrika ž., predelek
 rudár, -ja m.; rudáriti, -im;
 rudárjenje, -a s.; rúdnik,
 -a m.; rúdniški, -a, -o
 rumèn, -êna, -o; dol. rumèni,
 -ega; rumenják, -a m. (v
 jajcu); ruménica ž. (rume-
 na zemlja); ruménkast, -a,
 -o; rumènardèč; rumèno-
 prógast, -a, -o
 rúnja ž., kosem, kušter (ko-
 der); rúnjast, -a, -o; množ.
 rúnje (koze, osepnice)
 rús, -a, -o, rdeč
 Rúš, -a m.; rúški, -a, -o; Rú-
 sko s. = Rúšija ž.
 rusálka ž. (-sál-)

rúša ž. = rúšina ž.; rúšine
 rézati
 rúšati, -am (ruše rezati), ste-
 chen
 rušilec, -lca m. (-šil-)
 rutina ž., spretnost, umetel-
 nost, navada; rutiníran, -a,
 -o, vajen

ruvátí in rvátí (pog. *ruvát* in
rvát), -rújem; ruváč, -a m.;
 ruvánje, -a in rvánje, -a s.
 rzátí (pog. *rzát*), rzám, fžem;
 konji rzájo
 řž (*ârž*), rží ž.; ržén, -a, -o;
 ržéni cvet

S

s (pred samoglasniki in zve-
 nečimi soglasniki: z) pred-
 log; z rod. se veže, kadar
 bi na vprašanje kje stal
 predlog na a, n. pr. s kónja
 pásti (biti na kónju); seno
 z voza zmetati (seno je na
 vozu); s Koroškega priti
 (biti na Koroškem); često
 se rabi predlog od ali
 rod., kjer mora stati s, z,
 ki pomeni sredstvo, n. pr.
 griči, obdani od vode
 (prav: z vodo); ves prostor
 je bil zastavljen samega
 dijaštva (prav: s samim
 dijaštvom); cerkev je bila
 nabita pobožnega ljudstva
 (prav: z ljudstvom ali:
 polna pobožnega ljudstva)
 sáblja ž.; prid. sábeljn, -a,
 -o in sábeljski, -a, -o; sab-
 ljáti (pog. *sabljàt*), -ám;
 sabljánje s.
 sabotírati, -am, razbijati, mo-
 titi (delo)
 sádje in sadjè s.; sádjevec,
 -vca m., sadno vino
 sadonósen, -sna, -o (ne: sadu-
 nosen); sadoróden, -dna, -o
 sádra ž., mavec; prid. sá-
 drov, -a, -o ali sadrén, -a,
 -o; sádrovec in sadrénc m.

sáfian, -a m., vrsta usnja;
 safiánast, -a, -o
 safír, -ja m.; safíren, -rna,
 -o; safírast, -a, -o; safirno-
 víšnjev, -a, -o in -víšnjév
 ságo m.; 2. -ga; 3., 5. -gu;
 4. -go; 6. -gom, moka iz
 palmovega stržena; ságov,
 -a, -o; ságoval palma; sá-
 govo drevo
 Sahára ž.; sahárski, -a, -o
 sahníti (pog. *sáhnit* in *sahnit*),
 sáhnem; usáhnjen, -a, -o
 sáj ja, doch; saj te ne bo
 konec, če se malo zmóčiš;
 saj sem se dosti trudil;
 toda: vsáj wenigstens; vsáj
 to mi povej, če že drugega
 nečeš
 sája ž.; sáje nav. množ.; sá-
 jav léšnik; sájavec, -vca m.;
 sájavka ž.; sajavína ž.
 sáldo m., prebitek, ostanek;
 saldírati, -am sklepati, skle-
 niti račun; poravnati, pla-
 čati
 sálo s.; sálast, -a, -o; sálo-
 vec, -vca m. das Feder-
 weiß
 salón m. vélika, sprejemna
 soba, dvorana; salonják m.
 salonski človek; salónska
 súknja

saláma ž.

sálmiaĥ, -a m.; salmiákovec, -vca m.

sám, -a, -ó; sám záse; sám s seboj je govóril (ne: sam seboj); to se samó ob sêbi (po sêbi) razume

samó prisl.; ne samó — am-pak túdi; samó da, n. pr. pojdemo vsi, samo da ne bi šel dež; samó če

samóča ž. = samôta ž.

samodřzec, -žca m.; samodřštvo s.

samogóltec, -tca m.; samogólten, -tna, -o (-gout-)

samokólnica ž. (-kól-)

samokrés, -a m.

samomòr, -òra m.; samomòrilec, -lca m.; samomòrilka ž.; samomòrílen, -lna, -o (-yca; -yka; -ril-)

samoníkel (-kəy), -kla, -o

samoobsében, -bna, -o; samoobsébnost, -i ž.

samoobsòdba ž.

samopríden, -dna, -o; samoprídnost, -i ž.

samorásel (-səy), -sla, -o; sarášč, -a, -e

samosílnik, -a m. (-síl-)

samostálen, -lna, -o; samostálnik, -a m.; samostálnost, -i ž. (-stál-)

samóstrel (-strel), -a m.; samostrélec, -lca m. (-lea)

samosvój, -svòja, -e; samosvój gospód, samosvòja hvála

šamotáriti, -im; šamotárjenje s.

samótež prisl.

samotéžen, -žna, -o

samotřzec, -žca m.; samotřštvo s.

sàmoupráva ž.; sàmoupráven, -vna, -o

samovár, -a m.

samovólja ž.; samovóljen, -ljna, -o

sàmozavést, -i ž.; sàmozavésten, -stna, -o

sandála ž.; nav. množ. sandále, sandál

sandwich (izg. séndvič), -a m.

sangvínik, -a m.; sangvíníčen, -čna, -o

saní ž. množ.; na sanéh; sanílec m. = sanélec m. = sanínek m.; sánke ž. množ.; sánkati se

sanitéta ž., zdravstvo; sanitéten, -tna, -o, zdravstven; sanitéjec, -téjca m.; sanitáren, -rna, -o

sánja ž.; nav. množ. sánje; sanjàv, -áva, -o; sanjáč m.; sánjati, -am, sánjal, -a, -o in sanjáló; sanjáríti, -im; sanjárjenje s.; sánjski, -a, -o

sankcionírati, -am potrditi, odobriti; sánkcija ž., potrdítev, odobritev

sanskřt, sanskřta m.; sanskřtski jezik

sápa ž.; sápic a ž.

Sápfo ž., 2. -pfe, 3. -pfi, 4. -pfo; svoj. prid. Sápfin, -a, -o; sápfíčen, -čna, -o

Sárajevo s.; sárajevski, -a, -o

sardéla ž.; sardélji, -a, -e

Sardou (izg. sardú), Sardouja (izg. sardújev), Sardoujev (izg. sardújev)

sarkázem, -zma m., zbadljív zasmeh; sarkástíčen, -čna, -o, zbadljivo zasmehovalen

sarkofág m., kamenita rakev
 sátan, -a m.; sátanski, -a, -o
 satén, -a m., na pol svilena
 tkanina; saténast, -a, -o
 satíričen, -čna, -o, zbadljivo
 zasmehljiv; satírik, -a m.
 sátje in satjè, -à s.; satóvje s.
 scéla in izcéla prisl.; scélo-
 ma prisl.

scéna ž., prizor; scéničen, -
 čna, -o

Scíla ž.; Scíla in Karílda;
 priti med Scílo in Karíldo
 = sl. priti med krníce in
 pečine

Scípio, -ona m.

sčakováti se, -újem se; ljudjé
 se tú sčakújejo

sčasoma prisl.

sčéniti, sčénem se; pod bre-
 menom sčéniti (pog. *sčé-
 nit*) se

sčésati (pog. *sčésat*), sčéšem;
 prah z glave sčésati

sčístá in izčístá prisl.; sčí-
 stoma prisl.

sčútití se = zavédati se

se; s povratnim zaimkom s e
 tvorimo srednjik (medij),
 ki navadno nadomešča trp-
 nik (pasiv) drugih jezikov;
 pravilno ga rabimo tedaj,
 če se dejanje povrača na
 osebek istega stavka, t. j.
 če se samó kaj dela, n. pr.
 povózil se je; hiša se po-
 díra (če se sama podíra);
 noč se dela; po tujih jezi-
 kih pišemo n. pr. primer-
 no bi bilo, če bi se knjiga
 okrasila s pisateljevo po-
 dobo. — Povratni glagoli
 nimajo srednjika; napačno
 je n. pr. na take reči se ni
 oziralo (prav: se ljudje ni-

so ozirali); lahko bi se
 branilo (prav: bi se bra-
 nili); kjer se prepira in
 pravda, tam gine ljubezen
 (prav: kjer se prepirajo in
 pravdajo); po italijanskem
 je n. pr. primerno bi bilo,
 če bi se knjigo okrasilo s
 pisateljevo podobo (sl.
 prav: če bi knjigo okrasili
 ali: če bi se knjiga okra-
 sila); treba bi bilo, da se ga
 prestavi drugam (prav: da
 se prestavi, da ga presta-
 vijo, da bi bil prestavljen).
 — Kadar je od povratne-
 ga glagola odvisen drug
 povratni glagol, se pri
 drugem s e izpušča, n. pr.:
 dečku se ni hotelo učiti
 (ne: učiti se); se je drznil
 izraziti (ne: izraziti se) o
 sebi tako

sebíčen, -čna, -o; sebíčnost,
 -i ž.

secesíja ž.; secesioníst, -a
 m.; secesionístičen, -čna, -o

sèč, -í ž., 1. posekani del
 gozda; košnja; živa meja;
 2. urín, sèč m.

sèč, -à m. (*sèč, sèčà*) = scál-
 nica (*-áj-*)

séči (pog. *sèč*), -žem; vel. sé-
 zi, -íva, -íte

sedàj (*sədàj*) in zdàj prisl.;
 sedánji, -a, -e; sedánjost,
 -i ž.; sedánjik, -a m.; zdáj-
 ci = takoj; sedàje, zdàje

sédem; sédmí, -a, -o in sèd-
 mí; sédemnajst, sédemde-
 set, sédem sto; sedmér,
 -a, -o (gl. četver); sédem-
 desetlétnica ž.

sédemkràt ·

sêdlo s.; prid. sedlén, -a, -o
in sêdeln, -a, -o (-dôln-);
sedlár, -ja m.; sedláti (pog.
sedlàt), -ám

segníti (pog. *səgnít*), segní-
jem in zgníti, zgníjem

sejáti (pog. *sejət*), séjem; se-
jálnica ž. = sejálnik, -a m.
(-jáu-). priprava za seja-
nje; sejálec, -lca m. (-yca)

sêjem, sêjma m. in semènj,
semnjà (*səmənʃ*) m.; sej-
már, -ja m.; sejmárski, -a,
-o; sejmíšče s.; séjmski, -a,
-o in semánji, -a, -e; sej-
mováti, -újem; sejmúlja ž.

sékati, -am; sekálec, -lca m.
(-yca)

sékcija ž., oddelek; prid. sek-
cíjski, -a, -o

sekíra ž.; sekírca ž.; sekíri-
šče s.

sekljáti (pog. *sekljət*), -ám;
sekljác, -a m.; sekljiv, -íva,
-o

seksuálen, -lna, -o, spólen;
seksuálnost, -i ž., spólnost;
séksus, -usa m., spól

séktor, -ja m., krožni izsek,
oddelek

sekuláren, -rna, -o, stoléten
sekvéster, -stra m. (oblastve-
na) zasega; sekvestrírati,
-am, zaseči

sèl (*səy* in *səl*), slà m.; brzi
sel, hítri sel; selstvdò (*səl-
stvdò*), -à s., poslanstvo, po-
slanica

Sélca, Sélc (*séyca*) s. množ.;
sélški, -a, -o (*séyški*)

selékcija ž., izbor; selektíven,
-vna, -o

selíšče s.

selíti (pog. *səlít*), sélím; (na)-
séljen, -a, -o; seljénje s.;
selívec, -vca m.; selívka ž.,
ptíca selívka; selílen, -lna,
-o (-lil-) selílmi stroški =
selitveni

sélnica ž. = sejálnica, sejál-
nik (*séylica*)

sêlo s.; množ. sêla (in sêla),
sél, -om, -ih, -i; sélski, -a,
-o (*séyški*); seljàn, -ána m.;
selják, -a m.; seljánka ž.;
seljánstvo s.; krajevna ime-
na: Golóbje sêlo; Ráčje sê-
lo; množ. Uršna sêla, rod.
Uršnih sél; Sêla; Sélnica
= Sévnica; Sélšček (*séy-
ščək*), -ščka m.

sèm prisl.; sèm ter tjà; sèm
ter tà; sèm pa tjà; do
sèm, sèmle, sèmkaj (*səm*)

semafór, -a m., optični tele-
graf

séme, -ena s.; množ. sémena
in seména; sémenski, -a,
-o; seménje s.

semeníšče s.; semeníščnik, -a
m.; semeníški, -a, -o

seméster, -stra m.; seméstr-
ski, -a, -o

seminár, -ja m.; seminárski,
-a, -o

Semíramis, -ide ž.

sèmkaj = sèm

sèn (*sən*), snà m., spanje;
sanje

sencè, -à s. (*səncè*) = senèc,
-ncà m. (*sənc*); mnž. 1.,
4. sencà, 2. senèc (*sənc*)
in sènc (*sənc*), 3. sencèm,
5. sencéh in sèncih, 6. s
sencí; moška sklanja: sen-
ci, -cèv, -cèm, -cè, -cih, -cí

- sénčnica ž.; sénčnik, -a m.
 sénior, -ja m., starejši; seni-
 orát, -a m.
 senó, -á s.; prid. senén, -a,
 -o; senéni vóz, senéne ví-
 le; sénska kôšnja; senják
 = seník, -a m. (senena ko-
 píca; shramba za seno);
 senôžet, senožéti ž.
 sentimentálen, -lna, -o, ču-
 stven, osladen; sentimen-
 tálnost, -i ž., čustvenost,
 osladnost
 senzácija ž., kar zbuja veli-
 ko pozornost; senzacijski,
 -a, -o = senzacionálen,
 -lna, -o
 senzál, -a m., posrednik (na
 borzi)
 senzítiven, -vna, -o, zelo ob-
 čutljiv
 senzualízem, -zma m., razla-
 ganje duševnega življenja
 iz občutkov; senzualíst, -a
 m.; senzualístičen, -čna, -o
 septémber, -bra m.; septém-
 brski, -a, -o
 sér, -a, -o = siv; séra gla-
 va; sérec, -rca m., belec,
 bel konj; sérka ž., sera
 raca; sérost, -i ž.; sér, -a
 m., brkáti sér (jástreb)
 seráil, -a m., sultanova pa-
 lača
 serenáda ž., podôknica
 sêrija ž., vrsta
 sêrum, -uma m.
 serviéta ž. (preprosto: ser-
 vét, -a m.), prtíč
 servis, -a m., pribor
 sesáti (pog. *sasât*), sesám;
 sesávka ž., cev; sesálec,
 -lca m., sesálka ž. (-*uca*,
 -*uka*)
 sestánek, -nka m., snidenje,
 shòd
 sestáti se (pog. *sastât*), -stá-
 nem se = sl. sníti, snídem
 se; sešel (*sasâu*), sešlà, -ò
 in -ó; sestájati se = shá-
 jati se
 sestáti (pog. *sastât*), -stojím;
 človek sestóji iz duše in
 telesa; sestájati, -jam, -jem
 (ne: sestojati)
 sestáviti, -im; sestávljen, -a,
 -o; sestávljenec, -nca m.;
 sestávljenka ž.; sestávljati,
 -am; sestávek, -vka m.; se-
 stáv, -áva m.; sestavína ž.
 (*sastav-*)
 sésti (pog. *sêst*), sédem; sé-
 del, -dla, -o in sèl (*sêu*),
 séla, -o
 sêstra ž.; po pôli sêstra;
 prid. sêstrin, -a, -o; sê-
 strski, -a, -o; sestrinji, -a,
 -e; manjš. sêstrica in se-
 stríca ž.
 sestrádati, -am (*sâ-*) = iz-
 strádati, -am
 sestrič, -íča m., sestrin sin
 sestrična ž.
 sesúti, sesújem in sespèm
 (*sâ-*)
 sesutína ž. (*sâ-*)
 sesvedráti, -ám (*sâ-*); sesve-
 drán, -a, -o; sesvedráni
 lasjé
 sešíti, sešíjem (*sâ-*); sešít,
 -a, -o
 seštévek, -vka m. (*sâ-*), vsota
 sévec, -vca m.; sévka ž. =
 sejalec, sejalka
 sevéda

- séver**, -a m.; séveren, -rna, -o; sévernica ž.; séverno-tečajen; severnják = sévernik, -a m.; séverozahòd, séverovzhòd, séverozahòden; Séverna Amérika, sévernoamèriški, -a, -o
 séverno od Celóvca (ne: se-verno Celovca)
sezídati, -am (*sə-*)
seznam, -áma m. (*sə-*)
sezóna ž., letni čas, priličen čas; sezónski, -a, -o
sezúti (pog. *səzút* in *səzút*), -zújem; sezúvati = izúti, izújem, izúvati (čevlje)
séženj, -žnja m.; séženjski, -a, -o
sféra ž., kroglja, okrožje; sfé-ričen, -čna, -o = sférski, -a, -o; sferóid, -a m.
sfínga ž., staroegiptovska ka-menita podoba, na pol človek, na pol lev; zago-netna oseba
Shakespeare (izg. *šékspir*), rod. Shakespeara, svoj. prid. Shakespearov, -a, -o
shéma ž., pregled, očrt, vzorec; shemátičen, -čna, -o, pregleden, v glavnih potezah; shematizírati, -am, pregledno podati, v glavnih potezah orisati
shírati, -am
shízma ž., razkol; shizmá-tik, -a m., razkólnik; shi-zmátičen, -čna, -o, razkól-niški (*-kól-*)
shladíti (pog. *shladit*), -ím = izhladiti
shlapéti, -ím (pog. *shlapët*); vóda je shlapéla
shodíti (pog. *shòdit*), shó-dim; shójena pót; shòdil sem se; otròk je shòdil
sholástika ž.; sholástik, -a m.; sholástičen, -čna, -o
shólíja ž., opomnja
shrániti, -im; shránjen, -a, -o; shrámba ž.
shudíti se (pog. *shudít* in *shúdit*), -ím se; se je shú-dil
shújšati, -am; shújšan, -a, -o; shújšanje s.
shvátiti = sl. razuméti, do-uméti; shváčati = uméti, umévati, doumévati
Sibíla ž.; sibílski, -a, -o
 sicèr prisl.; sicèršnji, -a, -e; sicèršnja določila
Sicílija ž.; sicílski, -a, -o
sídro, -a s.; prid. sídrn, -a, -o
síga ž. (dihanje); síga mu v prsih cvíli; sígav, -a, -o; sígavica ž.; sígavost, -i ž.; sígavec, -vca m.
signál, -a m., znamenje; sig-nalizírati, -am, znamenje dati
sijájen, -jna, -o; sijájnost, -i ž.
síkati, -am; síkav, -a, -o; sí-kavec, -vca m.
síla ž.; po síli; v síli; za sí-lo; po vsi síli hóče tó imé-ti (ne: za vsako ceno); od síle bogàt; síla (množica) ljudi, tudi: sílo ljudi; sílo vèlik
silák, -a m., silen človek
sílen, -lna, -o (*silən, silna, -o*)
silhuéta ž. (senčni) obris; črtica
silícij, -a m.

- siliti, -im; síljen, -a, -o; síljenje s.
- silogízem, -zma m., sklep; silogístika ž.
- simból, -a m., podoba, znamenje; simbólén, -lna, -o = simbólíčen, -čna, -o; simbólíka ž.; simbolízem, -zma m.
- simetrija ž., somernost; simétríčen, -čna, -o, soméren, -rna, -o
- simfoníja ž., (glasbena) skladba; simfóníčen, -čna, -o
- simpatíja ž., sočutje, nagnjenje; simpátíčen, -čna, -o, prikupljiv, sočuten; simpatízirati, -am, sočutje, nagnjenje imeti
- simptóm, -a m., priznak (bolezní); simptomátíčen, -čna, -o
- simultán, -a, -o in simultánski, -a, -o, istočasen, skupen; simultánka ž., skupna šahovska igra
- sindikát, -a m., zveza posameznih strok (trgovcev, delavcev itd.)
- siníca ž.; siníčji, -a, -e
- sinjéti, -njím, postati sinji; (po)sinjèl (-èŷ), -éla, -o
- sínji, -a, -e, víšnjev; sínji kámen, -e nebó; sinjína ž.; sínjiti se, -im se; sínjost, -i ž.; sínjkast, -a, -o
- sinóči prisl.; sinóčnji = snóči, snóčnji
- sinóda ž., cerkveni zbor; sinodálen, -lna, -o = sinódski, -a, -o
- sinonímen, -mna, -o, soznačen; sinonímíja ž., sinonímika ž., nauk o soznačnih besedah
- sintéza ž., sestáva, sestáv; sintétičen, -čna, -o, sestáven, -vna, -o
- sínus, -a m.
- sípati, sípam in sípljem
- sír, síra m.; sírár, -ja m.; sírárstvo s.; síriti, -im; (za)sírjen, -a, -o; sírjenje s.; sírišče s.; sírotka ž., sírna voda
- sírek, -rka m., kóruza
- síréna ž., píščal (na ladji, v tovarni)
- Síríja ž.; Sírec, -rca m.; sírski, -a, -o; síríjski, -a, -o
- síríšče s., posušeni telečji želodec; síriščnik, -a m.; síriščen, -ščna, -o
- siromák, -a m.; siromáški, -a, -o; siromáščina ž.; siromáštvo s.; siromášen, -šna, -o
- síróta ž.; sírótica ž.; síróški, -a, -o; síróštvo s. = sírotína; sírotínski, -a, -o; sírotínstvo s.; sírotíšče s.; sírotíšnica ž.
- Sísek, -ska m.; sísački, -a, -o
- sistém, -a m., sestáv, sostáv; sistemátika ž., nauk o sestavih; sistemátíčen, -čna, -o, znanstveno urejen
- sitnáríti, -im; sitnárjenje s.
- situácíja ž., položaj, stanje, razmere; situácijski, -a, -o
- sív, síva, -o in -ó; v sestavi: sívomóder, sívozelèn, sívo-rjáv
- sívec, -vca m. (vol); sívka ž. (kráva)
- Sízif, -a m.; Sízifovo delo
- sjésta ž., počítek (opoldanski)
- Skáder, -dra m.; skádrski, -a, -o; Skádrsko jezero

skákati, -kam, -čem; skakálen, -lna, -o; skakálnica ž. (*kál-*); skakálec, -lca m. (*-yca*); skakálka ž. (*-yka*)

skákljaj, -a m.

skakljáti (pog. *skakljät*), -ám; skakljánje s.

skakóma prisl.

skála ž., lestvica

skála ž., v skalàh; skálica ž.; skálen, -lna, -o; skálnat, -a, -o (*skál-*)

skalíti (pog. *skalit*), -ím (vo-dó); skaljèn, -èna, -o

Skandinávija ž.; Skandinávec, -vca m.; skandinávski, -a, -o

skandíрати, -am, stopice meriti, zlogovati

skávt, -a m.; skávtski, -a, -o; skávstvo, -a s.; skavtíрати, -am

skáza ž.; mójster skáza; skazíti (pog. *skazit*), -ím; skazèn, -èna, -o

skázati, -žem in izkázati, -žem; skazováti, -újem in izkazováti

skedènj, -dnjà (*skedènj*) m.; prid. skednjén, -a, -o; skednjéna vráta

skelét, -a m., okostnják

skeléti (pog. *skelèt* in *skelét*), skelèč, -éča, -e

sképsa ž., dvom; sképtik, -a m., dvomljivec; sképtičen, -čna, -o, dvomljiv; skeptičem, -zma m.

skesáti se (pog. *skəsät*), -ám se; skesán, -a, -o

-ski, -a, -o; priimki na -ski se sklanjajo kot pridevniki, n. pr.: Koséski, Koséskega; Dobróvski, -skega;

Dostojévski, -skega (tako kakor drugi enakšni priimki: Máksim Górkí, M. Górkega)

-ski, -a; -o; to obrazilo daje pridevnikom pomen splošnosti izvora ali pripadnosti, medtem ko pomeni -ov, -ova, -ovo svojilnost, pripadnost k posameznim predmetom; napačno je: ravnateljstva pisarna (prav: ravnateljstva pisarna); Hudsonski zaliv (prav: Hudsonov; po Hudsonu, ki ga je l. 1610. odkril); premoženjska oddaja (prav: oddaja premoženja); bolgarski sosede (prav: sosede Bolgarov)

skáica ž., začrt (prvi načrt), črtica; skicirati, -am, začrtati, osnovati

skídati, -am (gnoj); skídati se, skídaj se odtód

skíniti, -nem = sl. snéti (pog. *snèt*), snámem

skióptikon, -a in skióptika m.; skióptičen, -čna, -o

skipéti (pog. *skipèt*), -ím; mléko je skipélo; skipljív, -íva, -o

skísati se, -am se; mléko se je skísalo

skládalnica ž. (*-day*) = skládovnica ž. = skládanica ž. (drv)

skládati, -am; sklád, -áda m.; skláden, -dna, -o; skládálec, -lca m. (*-lca* in *-yca*); skládíšče s.; skládíščnik, -a m.; skládba ž.; skládátelj, -a m.

sklánjati, -am; sklánjanje s.; sklánja ž. = sklanjátev, -tve ž.; sklanjálen, -lna, -o (-njál-)

skleníti (pog. *sklénit*), sklénem; sklénjen, -a, -o

sklèp, -épa ž.

sklícati, sklícem; skliceváti, -újem (se na kaj)

sklíti, -jem in vzklíti, -jem

sklízek, -zka, -o opolzel (*opóuzæj*)

skljúčiti, -im (se); skljúčeno hodíti

skloníti (pog. *sklónit*), sklónim se; sklónjen, -a, -o; sklóni se, -íte se; pokónci se skloníte; sklóniv (= sklónjen) hodíti

sklópnicà ž., škatla

skóbljati, -am, strúgati; skóbelj, -blja m.; skóbeljnik, -a m., stružnica; skóblja ž., strugalo; skóbljanec, nav. množ. skóbljanci ostrúžki

skodéla ž.; skodélica ž.

skódlà ž., kálanica; s skódlami kríta stréha; skódlast, -a, -o

skoléhati, -am

skomína ž.; skomínati, -am; skomína se mu ali skomína mu je

skomízgniti, -nem; skomízgati, -am

skomljáti (pog. *skomljät*), -ám; skomljánje s.

skončáti (pog. *skončät*), -ám

skóp, skópa in skôpa, skopó in skôpo; množ. skopí in skôpi; dol. skópi, -ega

skôpec, -pca m.

skopíti (pog. *skopit* in *skópit*), -ím in skópim; skópljen, -a, -o; skópljenje in skopljénje s.; skopljênc, -nca m.

Skóplje, -a s.; skopljánski, -a, -o

skopóst, -i ž.

skoprnéti (pog. *skoprnët*), -ím (od žeje)

skôraj prisl.; skôrajšnji, -a, -e; skôrajda = skôraj

skóriš, oskóriš, -a m. (drevo)

skórja ž.; skórjica ž.

skóz, skózi; skóz in skóz; skóz bólj; kot predlog: skoz, skòz(i); skoz mésto jézditi; skoz trí léta; skózenj, skóznjo, skóznje (ne: skoz-nje)

skrájà = (s kraja) prisl.; skrájà je še šló

skrájen, -jna, -o; skrájni čas; skrájnost, -i ž.; skrájnik, -a m.

skránja ž., brada, čeljust; nav. množ. skránje

skrátiti, -im; skrácen, -a, -o; skrájšati, -am

skrátkà prisl.

skřb, -í ž.; skřbstvo s.; skřbštven, -a, -o; skřben, skřbna, -o, -i in skřbnà, -ó, -í

skřčiti, -im; skřčen, -a, -o; skřčljiv, -íva, -o

skřhati, -am

skřil (-íj in -íl), -li ž. in skříla, -e ž.; skřílav, -a, -o; skřílast, -a, -o; skřílavc, -vca m.

skřínja ž.

skřivàj prisl. = naskřivàj, skřívši, skřívoma; na skřivnem

skriválnica ž. (-oáŷ-); skri-
válnico se igrátí
skrivítí (pog. *skrivít*), -ím;
skrivljen, -a, -o; skrivlje-
nje s.
skrnína ž., trganje po udih,
udnica; skrnôba ž.
skrómen, -mna, -o; skróm-
nost, -i ž.
skrpúcati, -am; skrpucálo s.
skrún, -a, -o, omadeževán;
skrúna ž., mádež; skrúiniti,
-im; (o)skrúnjen, -a, -o;
skrúnjenje s.; skrunílec,
-lca (-lca in -ŷca) m.
skrupulánt, -a m.
skržát, -áta m.
skúbsti (pog. *skúbst*), -bem;
skúbel (-baw), -bla, -o;
oskúben, -a, -o; skúbenje s.
skúhati, -am; skúha ž.
skúp, skúpaj prisl.; skúpen,
-pna, -o; skúpnost, -i ž.;
skúpščina ž.
skupína ž.; skupínski, -a, -o
skúpiti, -im; skúpil jo je;
skupíček, -čka m.; skúp-
ljen, -a, -o; skúpljati, -am;
skupljevátí, -újem
skúsiti in izkúsiti, -im; skuš-
njáva ž.; skúšnja ž. in iz-
kúšnja ž.; skúšati, -am in
izkúšati; skušnjávec, -vca
m.
skváríti, -im; skvárjen, -a, -o;
skvárjenost, -i ž.
slà, slè ž.
slàb, slába, -o, -i in slabó,
-í, -é; prim. slábši in sla-
béjši, -a, -e; prisl. prim.
slábše in slabéje; na slá-
bem, slábšem biti; v sestavi:
slaboglásen, slabovéren,
slabovíden

slabíti (pog. *slabit*), -ím
sláčiti, -im
slád, -ú m., das Malz; ječ-
ménov, ovsén slád
sládek, -dka, -o in sladák,
sladèk (-dàk), -dkà, -ó;
sladkátí (pog. *sladkàt*),
-ám; sladkáv, -áva, -o; slad-
kávec, -vca m.; sladkór, -ja
m.; sladkôba ž.; sladko-
snéd, -a, -o; prim. slájši,
-a, -e; prisl. prim. sláje
sladoléd, -a m.; sladolédar,
-ja m.
sláp, -a in slapú m.; množ.
slapóvi
slaščíca ž.; slaščičar, -ja m.;
slaščíčarna ž.
slátina ž., kislá voda; slátin-
ski, -a, -o; slátinska ste-
kleníca = zelénka ž.
slavíti (pog. *slavit*), -ím; sláv-
ljen, -a, -o; slávljenec, -nca
m.; slávljenje s.
slávje, -ja s. (ne: slavlje)
slávnosten, -stna, -o
sléči (pog. *slèč*). sléčem; slé-
ci (ne: slečem, ampak sná-
mem rokavice)
sléd, -ú m.; brez sledú; sléd,
-í ž.; sléden, -dna, -o; sléd-
ni pes; sledíti (pog. *sledít*),
-ím; sledèč, -éča, -e; sle-
dénje s.
sledíti (pog. *sledít*), -ím ko-
ga, za kóm (ne: komu);
dalje sledí (prav: bo sledí-
lo, ali pa: dálje prihodnjič)
slédnji, -a, -e, vsak; posled-
nji
slédnjič prisl., slédnjikrat
sléherni, -a, -o, vsak; sléher-
nik, -a m.

slěj prisl.; prěj ali slěj; slěj ko prěj
 sléme, -éna s. (tudi slémena); množ. slémena in sleména; slémenska blazína
 slép, -a, -o in -ó; na slépo kupíti; na pol slép; slépa céna; slepáriti, -im; slepárjenje s.; slepíti (pog. *slepít*), -ím; (za)slepljèn, -éna, -o; slepljénje s.
 slepič, -íča in slépič, -íča m.
 sléz, -a m., der Eibisch; slézovo drevo, slézov čaj
 slíčen, -čna, -o = podóben, -bna, -o
 slikár, -ja m. (in slíkar, -ja); slikárstvo s.; slikárski, -a, -o; slíkarica ž.
 slikóvnica ž.
 slína ž.; slínast, -a, -o; slínnav, -a, -o; slínavec m.; slínavka ž.; slínavost, -i ž.; slíniti, -im, (o)slínjen, -a, -o; slínjenje s.
 slíva ž.; slívov, -a, -o; slívovec m., slívovka ž., slívo-vica ž.
 sljúda ž.; sljúdovec, -vca m.
 slóg, -a m.
 slóga ž.; slóžen, -žna, -o; slóžnost, -i ž.
 slòj, slòja m.; slojíšče s.
 slók, -a, -o; slókast, -a, -o; slokáč m., slokáča ž.
 slonéti (pog. *slonět* in *slōnet*), -ím; slonèl (-ěy) in slōnel (-ey) -éla, -o; slonénje s.
 Slován, -a m.; slovánski, -a, -o; slovánstvo s.; slovánščina ž.; slovánskost, -i ž.
 Slovénc, -nca m.; Slovénska ž.; slovénski, -a, -o; slovéntvo s.; slovénsčina ž.;

slovenízem, -zma m.; slovenizírati, -am
 Slovénj Grádec, rod. Slové-njega Grádca, prid. slovenjegraški, -a, -o
 slovés, -a m.
 slovéti (pog. *slovět*), -ím; slověč, -éča, -e; slovénje s.
 slóvstvo, -a s.; slóvstven, -a, -o; slóvstvenik, -a m.
 slučáj, -a m., nakljúčje; slučájno = po nakljúču
 slučáj m., 1. primer, n. pr. primér kólere, primér nepokórščine (ne: slučaj kolere); 2. v slučaju: sl. če, ob, n. pr. v slučaju dežja = sl. če bo dež, ob dežjú; v slučaju potrebe = sl. če bo (bi bilo) tréba
 slúga, -a in -e; -u in -i, m.; prid. slúgov, -a, -o; slúginja ž.
 slušálka ž. = slušálo (*slušálka*)
 slušátelj, -a m.; slušáteljica ž.; slušáteljstvo s.
 slúti, slóvem in slújem
 slútíti (pog. *slútít*), -im; slúten, -a, -o; sluténje s.
 slúz, -a m., der Schleim; slúzen, -zna, -o; slúzav, -a, -o; slúzavec, -vca m.; slúzec, zca m., der Schleimstoff; slúznica ž.
 slúžba ž.; slúžben (-bən), -a, -o; po slúžbeni pótí, potrebi
 služinčád, -i ž.
 slúžiti (pog. *slúžit*), -im; slúžil, -íla, -o, -i
 služkinja ž. = dékla

smátrati koga za (kot), n. pr.: škodljivca = imeti (štéti) za škodljivca; smátrati, da... = meniti, misliti

smehljáti (pog. *smehljàt*), -ám se; smehljáj, -a m.

smejáti (pog. *smejàt* in *smé-jat*), sméjem, sméjam se; smeje

smél (*smél*), -a, -o; prim. smeljší, prisl. smeléje; smélec, -lca m. (-lca); smélost, -i ž.

smér, -í ž.

smétana ž.; smétanast, -a, -o; smétanasta omáka, káva

smílti se, -im se; da se Bogú smíli!

smísel (*smísəy*), -sla m.; v smíslu = po, n. pr. v smíslu predpisov = sl. po predpisih; med oménjenimi državami je sklénjen sporazúm, v smíslu katerega (= sl. po katerem) bi letálstvo teh držav prišlo na pomóč

smíseln, -a, -o; nesmíseln, -a, -o; smíselnost, -i ž. (-səln-)

smodníšnica ž.

smókva, -e ž.; prid. smókvín, -a, -o; smokóven, -vna, -o; manjš. smókvetica ž.

smóla, -e ž.; smólen, -lna, -o; smólnat, -a, -o (*smól-*)

smólnik, -a m. (*smól-*)

smóter, -tra m.; smótrn, -a, -o; smótrnost, -i ž.

smótká, -e ž.

smród, -ú m.; smróditi, -im; (o)smrajèn, -èna, -o

smrčáti (pog. *smíčat*), -ím

smrdéti (pog. *smrdět*), -ím; smrděč, -ěča, -e; smrdljiv, -íva, -o (ne: smradljiv); smrdljívec m., smrdljívka ž.

smréka, -e ž.; smrékov, -a, -o; smrékovina ž.; smréče s.

smfka, -a, -o; smfkaveč, -vca m.; smfkavka ž. = smfklja ž.; smfkavost, -i ž.

smfkelj, -klja m.

smrtonôsen, -sna, -o = smf-ten, -tna, -o

smúč, -í ž.; nav. množ. smučí, rod. -í, daj. -ém, mest. -éh, druž. -mí; smúčke ž. množ.; smúčkati se, -am se; smúčar m., smúčarka ž.; smúčkati se; smúka, -e ž.

snáha, -e ž. (ne: sinaha); prid. snáhin, -a, -o

snážilka ž. (-žil-)

snédati, -am; snédav, -a, -o; snédavec, -vca m.

Snegúlja ž.; Snegúlčica ž.

snét, -í ž.; snetjáv, -áva, -o; snetjávost, -i ž.; snetiv, -íva, -o in snetljiv; snetljívec, -vca m.; snetljivost, -i ž.; snetjè, -à s.

snéžke, snéžk ž. množ.

snídenje s. = sestanek

snímek, -mka m., faksímile

sníti se, snídem se (pog. *snít* se); del. pret. sešel (*səšəy*), sešla, -ò in -ó; sešli smo se; trajno: shájati se

snóči = sinóči; snóčnji, -a, -e

snôp, snôpa m.; snôpič, -a m.; snopjè in snopje, -a s.

snováti, snújem; snováł, -a, -o; snovánje s.

- snúbiti, -im; snúbljen, -a, -o; snúbljenje s.; snubítev, -tve ž.
- so- (predpona) se uporablja večkrat po tujih zgledih: sóvrstnik, sóroják, sóbrat, skupnost pa je že z osnovno besedo izražena: vrstnik, roják, brát
- soaréja ž., večerna zabáva
- sóba ž.; sóben, -bna, -o; sóbna vráta
- sóbar, -ja m.; sóbarica ž.
- sóbolj, -a m.; sibírski sóbolj; sóbolji, -a, -e; soboljína ž.
- sobóta ž.; vélika sobóta
- sociálen, -lna, -o, družáben; sociálnost, -i ž.; socializácija ž.; socialízem, -zma m.; sociálni demokrat, sociálnodemokrátičen; sociológ, -a m.; sociologija ž.
- sočústvo, -a s. = sočútte s.; sočústven, -a, -o = sočúten, -tna, -o; sočústvováti, -újem
- sód, -a m.; sódstvo s.; nágli sód, náglo sódstvo
- sód, -a in -ú m.; sódar, -ja m.; sódarski, -a, -o; sódarstvo s.; sódast, -a, -o
- sóda ž.; sódav, -a, -o; sódavica ž., sódava vóda
- sódba ž.; prid. sódben, -a, -o
- sóden, -dna, -o; sódni dvòr, stòl (*stòl*), dán; sódna oblást; sodník m.; sodnija ž.
- sóditì, -im (pog. *sódit*); sódil, -íla, -o, -i
- sodóben, -bna, -o; sodóbnost, -i ž.; sodóbnik, -a m.
- Sódražica ž.; sódraški, -a, -o
- sódrga ž., drhál
- sofíst, -a m., lažimodriján; sofístika ž.; sofízem, -zma m.
- Sófoklej, -a m.
- soglásje, -a s.
- sóha ž.; sóhica ž.; sóhin, -a, -o
- sókol (*sókol*), -óla m.; prid. sokólji, -a, -e; sokólje okó; Sókól, -óla; sokólski, -a, -o; sokólstvo s. (*-kól-*)
- Sókrat, -a m.; sokrátičen, -čna, -o
- sókrvica ž.; sókrvičen, -čna, -o
- sól (*sóu*), solí ž.; v sóli, s soljó; solnína ž., solníca ž. (*soy-*); sólen, sólna, -o; sólnat, -a, -o (*sol-*)
- soláta ž.
- soldát (*soydat*), -a m., vojak; soldáški, -a, -o, vojaški; soldáščina ž., vojáščina (*soy-d-*)
- solicitátor, -ja m., odvetniški uradnik
- solidáren, -rna, -o, skupen, vzajemen; solidárnost, -i ž., vzajémnost
- solíden, -dna, -o, trden, trpežen, reden; solídnost, -i ž.
- solíter, -tra m.; solítrn, -a, -o = solítrov, -a, -o; solítrovka ž.
- soljènc, -nca m., das Salzstangl
- sólopétje s.; sólopévec, sólopévka; sóloigrálec m.
- sólza, -e (*sóuza*), tudi s podarkom na končnici: solzé; 4. 6. solzó; množ. 1. 4. solzé, 2. solzá (poleg sólz), 3. solzàm, 5. solzàh,

- ó. solzámi; prid. solzán, -znà, -ó in sólzen, -zna, -o; solzàv, -áva, -o; solzèti (pog. *solzèt*), -ím; solzé-
 nje s.
 sómrak, -a m.; sómračen, -čna, -o
 sónce, -a s.; množ. sóнца, sónc, sóncem, sóncih, són-
 ci; manjš. sóncece s. (-čə-
 ce); sónčen, -čna, -o; són-
 čiti se, -im se; sónčenje s.
 sónda, -e ž.; sondirati, -am
 sonét, -a m.; sonéten, -tna, -o
 sonóren, -rna, -o, zvenc; sonórník, -a m., zvočen glas; sonórnost, -i ž., zvoč-
 nost
 sóprazník, -a m.
 sópròg, -óga m.; sópróga ž.
 sópsti (pog. *sòpst*), sópem; je sópel, sópla, -o
 soródstvo, -a s.
 sortírati, -am, izbrati
 sórzica ž.; sóržičen, -čna, -o, sóržičen krùh
 sósed, -éda m.; soséden, -dna, -o in sosédnji, -a, -e; so-
 séska ž.; sosésčina ž.; so-
 sédstvo s.
 soséska ž.; soséskin, -a, -o
 sostàv, -áva m., sestàv, si-
 stém
 sotéska ž.
 sóučènec, -nca m.; sóučèn-
 ka ž.
 sóúd, -a m.; sóúdstvo s.
 sóva, -e ž.; prid. sóvji, -a, -e
 sovpásti (pog. *sòvpàst*), -pá-
 dem, -pádati, ujemati se,
 strniti se
 sovrág, -a m.; sovrážnik, -a
 m.; sovráštvo s.
 sožálje, -a s.; sožálen, -lna,
 -o; sožálnica ž. (-žát-)
 spáka ž.; spakováti (pog. *spakovàt*) se, spáciti se;
 spáčen, -a, -o
 spakedráti (pog. *spakedràt*),
 -am; spakedrán, -a, -o
 spámetovati, -ujem (se)
 spáren, -rna, -o = sopáren,
 -rna, -o; sopáričen, -čna, -o
 spáriti, -im; spárjen, -a, -o
 spároma prisl.
 spásítelj, -a m.
 spášník, -a m., skupni trav-
 ník
 spáti (pog. *spàt*), spím; spá-
 len, -lna, -o; spálnica ž. =
 spalna sóba; spálník, -a =
 spalni voz, der Schlafwa-
 gen; spáлка ž., uspavalno
 sredstvo (-*spál-*); spávec m.,
 spávka ž.
 speciálen, -alna, -o, poseben,
 izjemen; speciálnost, -i ž.,
 posebnost, stroka; speciali-
 zírati, -am, na dróбно do-
 ločiti; specialíst, -a m., iz-
 vedenec; strokovnjak
 specífíčen, -čna, -o, vrsten,
 svójski, lasten; specificírati,
 -am, nadržóбно opisati
 spečáti (pog. *spečàt*) se, -ám
 se
 spēči (pog. *spèč*), spēčem;
 vel. spēci, -íte; spēkel (-*kəu*)
 spēkla, -o
 speditèr, -ja m., prevóznik,
 odprávník
 spēhati = upéhati (n. pr. kó-
 nja)
 speháti (pog. *spəhàt*), -ám;
 spahníti, spáhnem
 spéktrum, rod. -tra m., šár;
 spéktrálen, -lna, -o

- spekulácija** ž., razmišljanje; spekulativen, -vna, -o, razmišljevalen; špekulácija ž., preudarno, načrtno trgovanje; špekulírati, -am; špekulánt, -a m.
- speljati** (pog. *spéljat*), spēljem; spēlji, -íte; spēljal, -ála, -o
- spénjati se**, -am se; spéti (*spèt*) in vzpénjati, vzpéti se
- spésniti**, -im; spésnjen, -a, -o (pesem zložiti)
- spéšiti**, -im; pót spéšiti; spéšen, -šna, -o; spéšnost, -i ž.
- spét** = zópet
- spéti** (pog. *spét* in *spèt*), spèm in spējem
- spirála** ž., víba, kotánc; spirálen, -lna, -o, víbast
- spirituál**, -a m.; spirituálen, -lna, -o, duhóven, -vna, -o
- spláhniti**, -nem; spláhnjen, -a, -o
- splákniti**, -nem; spláknjen, -a, -o
- splášiti**, -im; konj se je splášil
- splávar**, -ja m.; splávarski, -a, -o
- spláziti se**, -im se
- splésniti**, -nim; kruh je splésnil
- splèsti** (pog. *solèst*), splètem, splétati; spléteľ (*-təy*), splétla, -o in splèl, (*splèy*), splèla, -o
- splétka** ž.; spletkáriti, -im; spletkárjenje s.
- splézati**, -am
- Splít**, -a m.; splítski, -a, -o
- spłòh** prisl.; na spłòh
- spłòšen**, -šna, -o; spłòšno veljáven, spłòšno človeški; posplòšen, -a, -o
- spočéti** (pog. *spočét*), spočnèm; spočétje, -a s.
- spočítati** (pog. *spočít*), spočím si in se
- spòd** = izpod predl. z rod.
- spòdaj** prisl.; od spòdaj; spòdnji, -a, -e; spòdnjica ž., spòdnja obléka
- spodbudíti** = izpodbudíti
- spodíti** (pog. *spodít*), -ím; je spòdil, -íla, -o in spòdilo
- spodletéti** in izpodletéti
- spodnèsti** in izpodnèsti
- spodréc**, -a m.; spodrécati, -am; spodrécán, -a, -o
- spodrivati** in izpodrivati
- spodřsniti** in izpodřsniti
- spogledáti se**, -am se; spogledováti se; spogledljiv, -íva, -o; spogledljivka ž.
- spokóren**, -rna, -o; spokorítiti se (pog. *spokorit* in *spokôrit*); spokórník, -a m.
- spòl** (*spòl*), spòla m.; spòlen, -lna, -o; spòlník, -a m. (*spòl-*)
- spól** (*spól* in *spóy*) = spóli; na spól(i) kaj imeti; na spól oráti (eden dá zrnje, drugi njivo)
- spólniti**, -im (*spoun-*); spólnjen, -a, -o; spólnjenje s.; spólnjeváti, -njújem in izpólniti
- spólzek**, -zka, -o (*-pouz-*)
- spomínek**, -nka m. = spomeník, -a m.
- spomlád**, -i = pomlád ž.; spomládánji, -a, -e; spomládánski, -a, -o

spómniiti, -nim (se); spomínjati se koga, česa, na koga, na kaj

spóna ž.

spónka ž.

spontán, -a, -o, samohôten, iz lastnega nagiba, sam od sebe; spontánost, -i ž.

spopólniti, -nim; spopólnjen, -a, -o; spopolnjeváti, -njújem in izpopólniti (-pougn-)

sporádičen, -čna, -o, raztréšen, redek

sporazuméti se, -úmem se

sporèd, -éda m., vzporèd

sporočiti, -ím; sporočilo s.

spotakníti (pog. *spotaknit* in *spotákmit*), -táknem se; spotíkati se; spotakljív, -íva, -o; spotikljív, -íva, -o; spotika ž.

spótoma prisl.

spóved, -i ž. (v cerkvi); spovedník, -a m.; spovedníca ž.; izpóved, -i ž., izjava; izpovédati kaj

spuhtéti (pog. *spuhtët*), -ím in izpuhtéti

spustíti (pog. *spustit*), -ím; spuščèn, -èna, -o; spúščati; spustiti = izpustíti koga iz ječe; toda: spustíti se na tlà, v ték; spustíti puščico

spozábiti se

spoznáti (pog. *spoznàt*), -znám; spoznánje s.; spoznaválec, -lca m., spoznaválka ž. (-vál-)

sprášati in izprášati, -am; spraševánje in izpraševánje s.

správiti, -im; správljen, -a, -o; správljati, -am; spravljív, -íva, -o; spravljívost, -i ž.

spre- = izpre-, predpona

spréd, sprédaj prisl.; od sprédaj, od spréd; sprédnji, -a, -e

spreglèd, -éda m. in izpreglèd; spreglédati in izpreglédati

spregovoríti in izpregovoríti

sprehòd, -hóda m.; sprehájati se

sprejéti (pog. *sprejët*), spréjmem; sprejémati, -am; sprejèm, -jéma m.

spremeníti in izpremeníti (pog. *spremenit*), -ím; spremljív, -íva, -o; spremémba in izpremémba; spremínjati in izpremínjati

sprémiti, -im; sprémljati, -am; sprémstvo s.; spremljeválec, -lca (-úca) m.; spremljeválka ž. (-váj-)

spreobrníti in izspreobrníti (pog. *spreobrnit*), -obfnem; spreobfnjen, -a, -o; spreobrnjénje s.

sprevòd, -óda m.

sprevódnik, -a m.

spričeváti in izpričeváti, -újem; spričeválo in izpričeválo s.

spríčo predl. z rod.; spríčo gídega vreména

spríditi, -im; spríjen, -a, -o; spríjenost, -i ž.

sprídoma prisl.

spríjázniiti, -im (se)

spríjéti (pog. *spríjët*), sprímem; Bóg te sprími

sprostíti (pog. *sprostit*), -ím (se); sproščèn, -èna, -o; sproščènje s.

sprostréti in razprostréti, -strèm

spróti prisl.

spróžiti, -im

spřva in izpřva prisl.

sráb, -a m.; srabljiv, -íva, -o; srabljivec, -vca m.; srabljívka ž.

sráka ž.; sráčji, -a, -e

srakopèr, -éra m.

sramežljiv, -íva, -o; sramežljivec, -vca m.

sramotíti (pog. *sramotit*), -ím; (o)sramočèn, -èna, -o; sramočènje in sramotènje s.; sramotílen, -lna, -o (-til-); sramotílec, -lca m. (-yca)

Sřb, -a m.; Sřbkinja ž.; sřb-ski, -a, -o; sřbstvo, -a s.

srcé, -á s.; manjš. sřcece (-čace); srcé, -éta s., iz strdi pečeno srce; sřčen, -čna, -o; sřčnost, -i ž.

sřebati, -am in sřébljem; sřebálen, -lna, -o; sřebálec, -lca (-lca in -yca) m.

sřebřn, -a, -o; sřebřník, -a m.; sřebřnína ž.; sřebřnkast, -a, -o; sřebrolàs, -ása, -o; sřebřonòsen; sřebřnosvetèl (-təy); sřebřítí (pog. *sřebřit*), -ím; posřebřèn, -èna, -o; sřebřènje, -a s.

sřečolòv, -óva m.

sřéda ž.; v sredi stati; v sredo stopiti; čez sredo prelómíti; sřéda (dan v tednu); prid. sřéden, -dna, -o

(kar zadeva sredo); sřédíca, sřédína, sřédíšče; sřédíščèn, -ščna, -o; sřédíščnica ž.; v sestavi: sředotéžen, sředobéžen, sředotóčje, sředozímci itd.

sřédi predl. z rod.

sřédník, -a m., posřédník, posředoválec

sřédnji, -a, -e (kar je v sredi); sřédnji vék, sřednjevéski, -a, -o; sřédnje vélik; sřédnje dóber; sřédnjica ž.; sřédnjik, -a m. (kdor je v sredi); sřédnjost, -i ž.

Sředozémsko mórje

sřédstvo, -a s.; sřédstven, -a, -o (-stvan, -a, -o)

sřén, -a m.; sřénc, -nca m.; sřénast, -a, -o

sřénja ž., občina; sřénjski, -a, -o

sřép, -a, -o in -ó; sřepóst, -i ž.; sřepòta ž.

sřepéti (pog. *sřepět*), -ím; je sřepèl (-èy), -éla, -o

sřéz, -a m., okraj; sřéski, -a, -o, okrajen

sřéž, -a m., ivje, sřen; sřéžnica ž.; sřéžnat, -a, -o

sřína ž.; prid. sřínji, -a, -e; sřínje mesó, sřínja kóža; sřnína ž.; sřnják, -a m.; sřnjád, -i ž. (skupno ime)

sřobót, -a m.; sřobotína ž.; sřobótje s.

sřp, -a, -o = sřép; sřpež, -a m.; sřpèč pánj (če so čebele nemirne, jezne)

sřpàn, -ána m., mali (julij), véliki (avgust)

sřšèn, -èna m.; prid. sřšénji, -a, -e, sřšénje gnezdo (tudi: sřšénov, -a, -o)

sršėti (pog. *sršět*), -im = sršėti (pog. *sršət* in *sršat*), -im; lasjé mu sršé; sfšiti se, -im se; sfšast, -a, -o = sršäv, -áva, -o

stabilen, -lna, -o, stalen, trden; stábilnost, -i ž., stálnost, tfdnost; stabilizácija ž., ustálítev, utrdítev

stacionáren, -rna, -o, stalen, mirno stoječ

stádij, -a m., stópnja (razvoja), stanje

stádion, -a m., prostor za tekme, igrišče

staknėti, stáknem (pog. *staknit* in *stáknit*), stakni, -íte; staknil, -íla, -o

stálež, -a m., osební stález, státus

stálo, -a s.; stálen, -lna, -o (-lna, -o); stálíšče s.; stáliš, -a m.

stán, -ú in stána m.; v stánu biti = zmožen biti, móči, utegniti, utrpeti; daj mi, kolikor utrpíš (móreš); ne utégnem plačáti dolgá (ne mórem)

stánica ž., célica

staniól, -a m.

stánje s.; želéznica je v dôbrem stánju

stánjšati, -am

stanováti (pog. *stanovət*), -újem; stanovánje s.; stanoválec, -lca (-lca in -yca) m.; stanovánjski, -a, -o; stanováina ž. = stanarína ž.

stanóvnik, -a m., prebivalec; stanóvništvo, -a s.

stár, stára, -o; prim. staréjši, -a, -e; stári zákon (sv. pisma), starozakónski

starešína, -e m.; starešínka ž. (žena starešine); starešínstvo s.; starešínski, -a, -o; starešíniti, -im, biti za starešino na svatbi

staríkav, -a, -o

starína ž.; děd starína; množ.

starine = starožítlosti;

starinar, -ja m., trgovec s

starino; starinoslóvec, -vca

m. = starinoznánc, -nca

stárka, -e ž.; prid. stárkin,

-a, -o; stárklja ž. (pri pti-

čih)

Staroslovénci (= Bleiwei-

sovci); staroslovénska po-

litična struja

staroslovénsčina ž. = stara

cerkvena slovanščina (je-

zik sv. bratov Cirila in Me-

toda); staroslovénski jézik

= stáročerkvénoslovánski

jézik

stárost in staróst, -i ž.; stá-

rosta, -e m.; starósten,

-stna, -o

starovérec, -rca m.; starové-

ski, -a, -o

stárši, -ev m. množ.

stárt, -a m.; stártati, -am

(zlèt, zalèt; zletéti, zale-

téti se)

státi (pog. *stát*) za koga (kaj)

= sl. pôrok biti, jámčiti;

státi na razpolago = biti

na razpolago, pripravljen

státika ž., nauk o ravnotéžju;

státičen, -čna, -o, k statiki

spadajoč

statíšt, -a m., ne govoreča

oseba na odru

statístika ž., (uradno) štetje;

popis; statístičen, -čna, -o,

k statistiki spadajoč

státua, -e ž.

- státus**, -usa m., stalež; stanje; státus quó, obstoječe stanje; rod. státusa quó
statút, -a m., zakon, pravilo
státva, -e ž.; nav. množ. stá-tve, -tev (za tkanje)
stávba ž.; stávben, -a, -o; stávbenik, -a m. (-bən-)
stáviti, -im; stávljen, -a, -o; stávljenje s.
stèbèr, -brà (stəbər) m.; prid. stèbrn, stèbrna, -o; stèbróven, -vna, -o; stèbrski, -a, -o; manjš. stèbrič, -íča m.; stèbrč, -brčà m.; stèbreník, -a m. (kolonáda) = stèbrišče s., stèbróvje s. (stəb-)
stèblo, -a s.; stèbelce (-bəl-), -a s.; stèbeln, -a, -o; stèbelnat, -a, -o (-bəl-); stèblíkovina ž.
stèči (pog. stěč), stècem; vel. stèci, -íte; stékel (-kəʊ), stékla, -o
stèčina ž., zbirališče sodrge
stégniti, stégnem in iztégniti; stégnjen, -a, -o
stègno, -a s.; prid. stègenski, -a, -o; manjš. stègence -a s. (-gən-)
stéhtati, -am
stéklo, -a s.; steklén, -a, -o; steklénka ž.; stekleníca ž.; steklenína ž.; steklíti (pog. steklit), -ím, glazírati; stekljénje s.
steláža, -e ž., políca, stojálo
stélja, -e ž.; stéljen, -ljna, -o; stéljnik, -a m.
stemníti (pog. stəmnit), -ím se
sténj, -a m., tléči sténj
stenográf, -a m.; stenografíja ž.; stenografírati, -am; stenográm, -a m.
stèpsti, stèpem; stépel (-pəʊ), stépla, -o; stépati, -am in stépljem; stéпки, -ov m. množ. sírotka
stereotíp, -a m., plošča za celotisk; stereotípírati, -am; stereotípen, -pna, -o, ustá-ljen, nespremenljiv, dognan, premlét
stezá, -é in -è, -i, -ó in -ò; množ. stezé, stezá in stèz (stəz), stezám, -àh, -ámi; stezíca ž.; stezína ž. (stəz-)
stežáj, -a m.; vráta na stežáj odpréti
stéžka in iztéžka prisl.
stísk, -a m., kompresija
stískati, -am; stískálen, -lna, -o; stískálnica ž. (-ál-); stískálec, -lca (-lca in -yca) m.; stísniti, -nem; stísnjen, -a, -o; stísnjenje s.
stláti (pog. stlát), stéljem; (na)stlál (-àʊ), -ála, -o
stó; dvé sto, pét sto; stó tísoč; stókrat; dvéstokrat, trístokrat, stóinstókrat; stoléten, -tna, -o; stolétnica ž.; stotína ž.; stotíca ž.
stóg, -a m.
stóglá, -e ž., jèrmen pri čév-ljih; stógljaj, -a m.
stóik, -a m., pristaš grškega filozofa Zenóna; neustrašen, neupogljiv, ravnodušen človek; stoicízem, -zma m.; stóičen, -čna, -o

stòl (*stòl*), stòla m.; na stòlu; množ. stòli, -òv; stòl gugalnik (*-gáŷ-*); stòlček (*stòlčək*), -čka m.; stòlen, -lna, -o; stòlnica ž.; stòlnik, -a m. (*stòln-*)
 stòlba, -e ž. (*stòlba*), stopnica; množ. stòlbe, stopnice, lestva
 stòlec, stòlca m. (*stòlca*)
 stòlp, stòlpa m.; stòlpec, -pca m.; stòlpen, -pna, -o; stòlpast, -a, -o (*stòlp-*)
 stopálnik, -a m. (*-páŷ-*)
 stopinja, -e ž., človeške stopinje; štirinajst stopinj mráza
 stopíti (pog. *stòpit*), stòpim; stòpil (*-iŷ*), -íla, -o
 stopíti (pog. *stòpit* in *stòpit*), stopím; stòpil (*-iŷ*), -íla, -o in stòpilo; stopljèn, -èna, -o; stopljènje s.; stápljati, -am
 stopnica ž.; množ. stopnice (pólzaste, zavíte); stopníšče s.
 stòpnja ž.
 stòpnjema prisl. (po stòpnjah)
 stopnjeváti (pog. *stòpnjevát*), -njújem; stopnjevít, -a, -o; stopnjevína ž.
 stòpoma prisl. korakoma
 stopràv prisl. šelè
 storíti (pog. *stòrit* in *stòrit*), storím; on je stòril (*-iŷ*), ona storíla, ono storílo in stòrilo, storíli in stòrili; storjèn, -èna, -o; storjèna obléka; storílec, -lca m. (*-lca* in *-ŷca*)
 stòrž, stòrža m.; stòržek, -žka m.; stòržast, -a, -o

stotéro gl. četvéro
 stótnik, -a m.; stotníja ž.; stotníjski, -a, -o
 stòžec, -žca m.; stòžast, -a, -o; stòžčast, -a, -o; stòžkast, -a, -o
 stožér, -a m.
 strádati, -am; strádanje s.
 strahóma prisl. = s stráhom
 strán, -í ž., na strán stopíti; vstrán = v strán, strán; koga po stráni glédati; z ène strani, z drúge strani; stránica ž.; stranišče s.
 stran; od strani koga ali česa = sl. od koga, česa ali samo rod., n. pr. ni se imel ničesar bati od strani gledalcev = od gledalcev; táko postòpanje od strani Madžarske = táko ravná-nje Madžarske; od strani delavstva se ta namera toplo pozdravlja = delavci to namero toplo pozdravljajo
 stráni, strán prisl.; Turki prazni strán gredo
 stránka ž.; prid. stránkin, -a, -o; stránkina právila
 strásten, -stna, -o; strátnost, -i ž.
 strášen, -šna, -o in strášan, strášen (*-šán*), -šná, -ó, -í; prisl. strášno
 strášiti (pog. *strášit*), -im; strášil (*-iŷ*), -íla, -o in strášilo; v gradu stráši; kaj me strášiš in strášiš
 strašljív, -íva, -o; strašljívec, -vca m.; strašljívka ž.; strašljívost, -i ž.
 stratég, -a m., vojskovódja; stratégíja ž., vojskovódstvo; stratégíčen, -čna, -o

- stráža, -e ž.; strážnik, -a m.; strážen, -žna, -o; strážni narédnik; strážnica ž.
- střd, -í ž.; prid. strdén, -a, -o; strdenica ž., koláč, pečenje iz medu; strdénje s.; strdica ž. = medica
- střditi, -im; střjen, -a, -o; střjena krí
- střči (pog. *střč*), stržem; strži, -íte; stržgel, -gla, -o
- střha ž.; stršen, -šna, -o; stršica ž.; stršina ž.; stršje s.; ostršje; stršnik, -a m.
- střl (střx in *střl*), -a m.; strelívo, strelíšče; (*střl-*): strélen, -lna, -o; strélni práh; strélnik m., top; strélnica ž. (strelna lina); strélski, -a, -o; strélski járek, strélska družina; strélica, -e ž.
- strelíti (pog. *strelit* in *střlit*), -ím; (u)streljèn, -èna, -o; stréljati (pog. *střljat*), -am; stréljanje in streljánje s.; streljáj, -a m.
- střmen, -èna m.; stremeníca ž., jěrmen pri streměnu
- střmíti (pog. *střmit*), -ím (tudi: *střmiti*, -im); strēmèl (-èx), -éla, -o, -i = sl. prizadevati si; stremljěnje s. = prizadevanje; stremljív, -íva, -o, prizadeven, -vna, -o
- střmúh, -a m., der Streber
- střpetáti (pog. *střpetát*), -tám in střpěčem
- střti (pog. *střt*), strēm in stárem; střt, střta, -o
- střzniti, -nem in iztrězniti; strěznjen, -a, -o; strěznjenje s.
- střžba ž. = stréga ž. (večkratna); postrěžba ž. (enkratna); stržáj, -a m.; stržájka ž.; stržnik m., stržnica ž.; stržec, -žca m.
- střic, -a m.; prid. stríčev, -a, -o; stríčnik, -a m.; stríčnica ž.; strína ž. (těta)
- střiči (pog. *střič*), strížem; vel. strízi
- střm, -a, -o in -ó; střmec, -mca m.; strmina ž.; strmoglavíti, -im; strmėti (pog. *střmět*), -ím; je strmèl (-èx), -éla, -o; strměnje s.
- střn, -í ž.; čez dřen in střn; strnén, -a, -o; strnéno žito; strníšče s.; strníščen, -ščna, -o; strníščina ž.
- střnád, -a m.; prid. strnádji, -a, -e
- střniti, -nem; střnjen, -a, -o; strínjati, -am (se)
- střóg, -a, -o; prim. stróžji, -a, -e; prisl. strogó, prim. stróžje
- střohněti (pog. *střohnět* in *střòhnet*), -ím; střohněnje s.; střohljív, -íva, -o
- střòj, stròja m.; stròjen, -jna, -o; stròjnik, -a m.
- střojevódja, -e m.
- střójiti (pog. *střojit* in *střòjit*), strójim; je stròjil, -íla, -o; (u)střòjen, -a, -o
- střòk, -òka m.; stróčji, -a, -e; strókast, -a, -o; stróčiti se; stróčnica ž.
- střòka ž.; střokóven, -vna, -o; střokovnják, -a m.

stròp, stròpa m.; na stròpu
 stróšek, -ška m.
 strpéti (pog. *strpèti*), -im; str-
 pen, -pna, -o; strpljiv, -íva,
 -o; strpljivost, -i ž.
 strúg, -a m.; strugálo s.;
 strúglja ž. = strgáča, str-
 gúlja ž.; strúžec, -žca m.;
 strugotína ž.
 stržek, -žka m. (-žak)
 stržén, -a m.; stržénov, -a,
 -o; stržénovec, -vca m.
 studènc, -nca m.; studèncek,
 -čka m.; studèncina = stu-
 dèncnica ž.
 stúdio m.; 2. -dia; 3. 5. -diu;
 4. -dio; 6. -diom
 stvárca ž.
 stváríti (pog. *stvárit*), -im;
 stvarílen, -lna, -o (-il-);
 stvarílina móč (ne: stvarí-
 teljna móč); stvarjénje s.;
 stvarjati, -am; stvarjálén,
 -lna, -o; stvarítelj, -a m.
 = stvárník, -a m.
 subjékt, -a m., podmet, ose-
 bek; subjektíven, -vna, -o,
 oseben; subjektivízem,
 -zma m.
 substánca ž., podstát
 substitúcija ž., zamena; sub-
 stituirati, -am, zameniti
 substrát, -a m., podlog, pod-
 laga
 subtílen, -lna, -o, tenek, dro-
 ben, nežen, fin; subtílnost,
 -i ž.
 suflér, -ja m., šepetalec; su-
 flérka ž.; suflírati, -am,
 (po)šepetati
 súh, -a, -o in -ó; na súho
 stopíti; po súhem in po
 mókrem; suhljást, -ásta, -o;
 suhljät, -áta, -o; súhelj,
 -hlja m. (suhljät človek)

suhljád, -i ž.
 suhopáren, -rna, -o, pust, ne-
 slan, netečen; suhopárnež,
 -a m.; suhopárnost, -i ž.
 sujet, -a m. (izg. *sižé, sižéja*)
 sukcesíven, -vna, -o, postó-
 pen
 sukljáti (pog. *sukljät*), -ám
 (se); plámen sukljá
 súknja ž.; súknjič, -a m.;
 suknjáč, -a m. = škríc,
 -a m.
 suknò, -à s.; manjš. súkence,
 -a s.; prid. suknén, -a, -o;
 suknár, -ja m.; suknárski,
 -a, -o
 súlec, súlca (-lca) m.
 súlica ž.; súličar, -ja m.; sú-
 ličast, -a, -o
 súltan, -a m.
 súmiti, -im = súmañti, -im;
 súmnja ž.; sumnjiv = sum-
 ljiv, -íva, -o; sumljívec
 m., sumljívka ž.; sumljí-
 vost, -i ž.
 sumníčiti, -im
 súnkoma prisl.
 superiòren, -rna, -o, močnej-
 ši, bóljši; superiòrnost, -i
 ž., premoč
 suplènt, -ènta m.; suplènti-
 nja in suplèntka ž.; suplí-
 rati, -am
 suponírati, -am, predpostav-
 ljati; slovenimo n. pr. vze-
 mimo, da; míslimo, da; s
 tem pridržkom, da
 surogát, -a m., nadomestek
 suròv, -òva, -o; suròvež, -a
 m.; surovína ž.; surovost,
 -i ž. in surovóst, -i ž.
 Sušák, -áka m.; sušácki, -a, -o
 sušica ž., jétika

sušilen, -lna, -o; sušilnica ž. (-il-); sušilec, -lca (-lca in -yca) m.
 sušítí (pog. *sušít*), -ím; sušil, -a, -o, -i
 suterén, -a m., podzémle
 suváti (pog. *suvat* in *súvat*), súvam in sújem; je suvál (-áú), -ála, -o
 suverén, -a, -o, vrhoven, neodvisen; suverén, -a m., vladar; suverenost, -i ž., vrhóvnost
 Súvobor, -a m.
 súženj, -žnja m.; súžnja, -e ž.; súženjski, -a, -o; súženjstvo, -a s.; prid. súžnji, -a, -e in súžen, -žna, -o; sužneváti, -njújem
 svák, -a m.; svákinja ž.; sváštvost s.
 sváljek, -ljka m.; svaljkáti, -ám; posvaljkán, -a, -o; sváljkast, -a, -o; sváljčica ž., cigaréta
 svarítí (pog. *svarit*), -ím; svarjèn, -èna, -o; svarjènje s.; svarljív, -íva, -o; svarilen, -lna, -o (-ril-)
 svátba ž.; svátben, -a, -o (-ban-) svátovščina ž.
 svečán, -ána m., fébruar
 svěčnica ž.
 svedòk, -òka m.; svedóčiti, -ím; svedóčba ž.
 svédrc, -a m.
 svékrva, -e ž., tášča
 svěst, -a, -o; svěst sem si česa = v svesti sem si
 svět, -a, -o; světi večer, dán; sv. križ, sv. evangélij; svetník, -a m.; svetníca ž.; Vsi světi (praznik), o Vseh světih

svět, -á m.; svetóven, svetóvna vòjska; světski, -a, -o; světen, -tna, -o; světna duhóvščina; posvěten, -tna, -o; svetovnják, -a m.
 svèt, světa m., posvět, nasvět; vprášam koga světa (ne: světa); dobře světe dajáti; šólski, národní, okrajni, céstni svèt; světník, -a m.; světovati, -ujem; svetoválec, -lca (-yca) m.
 svetèl (*svetàú*), svetlà, -ò in svetál (-áú), -tlà, -ó; dol. světli, -ega; v sestavi: svetlobél, svetlomóder, svetlorumèn; svetló líkan; svetlítí (pog. *svetlit*), -ím; (raz)svetljèn, -èna, -o; svetljènje s.; svetljív, -íva, -o; svetljáva ž.; svetlòba ž.; svetlòben, -bna, -o
 svetílka (*svetilka*) ž.
 svetílnik, -a m.; svetílnica ž. (-tíú-)
 svetobólje, -a s.
 Svétopólk, -a m. (-pólk)
 svěží, -a, -e; nam. sveží (po nem.) se rabi sl. présno zélje, sádje, mléko; présna vòda, rána; présen lés; suròv (zelèn) lés, suròva drva, suròva slanína, suròvo jèklo; nòv snég, mráz; mlád snég, krùh; oprána srájca, opráno perílo ali rjúha, srájca po perílu; zdráva, žíva, čvrsta barva lic; na nóvo ostrížen; na nóvo izorána njíva; studèna, mřzla, čvrsta vòda; dalje: gòrka (ne: svěža) kava, umíta posòda; spočít, číl človek; na-

molzeno mleko, mleko iz pod krave
 svěženj, -žnja m.
 svíba ž.; svíbov, -a, -o; svíbovje s.; svíbovec, -vca m.
 svíla ž.; svílén, -a, -o in svílen, svílina, -o, svílnat (-svíl-); svílenína ž.; svílstvo s.; svílopréjka ž.; svílárstvo s.
 svíнец, -nca m.; svinčén, -a, -o; svinčénka ž.
 svinína ž. = svinétina ž., svinjsko meso
 svínja ž.; svínjski, -a, -o; svinjár, -ja m.; svinjárski, -a, -o; svinjarija ž.; svinjeréja ž.
 svínjka ž. (igra); svínjko bíti, lovíti; svínjkati, -am; svínjkanje s.
 svítek, -tka m.
 svíter, -tra m.
 svíž, -a m.; svížec, -žca m.
 svobôda ž.; svobôden, -dna, -o; svobôščina ž.; svobodómílec, -a m.; svobodómíseln, -a, -o; svobodómíselnost, -i ž.

svój, svôja, -e; v sestavi: svojegláven, svojerôčen, svojevóljen

svój se rabi, če se nanaša na osebek istega stavka; napačno je n. pr.: kljub njegoví (= Kazanoví) utrujenosti je bil (Kazan) še silen (prav: kljub svôjji); očak, ki bi ga Indijanci v njih (prav: v svôjem) jeziku imenovali...

svôjec, -jca m. in svôjca, svôjci

svójstvo, -a s., lastnost; svójstven, -a, -o

svřha ž., namen; v svrhu (po nem.) = za, gledé; za zboljšanje travnikov (ne: v svrhu zboljšanja); skupščina imenuje poseben odsek v svrhu, da preišče zadevo (prav: zato, da preišče)

svřšnica ž., pelerina

svřž, -í ž., stržen pri drevesu; svřžast, -a, -o; svřžje, -a s.

š

šábac, -bca m.; šábački, -a, -o
 šablóna ž. (izrezan) vzorec; šablónski, -a, -o; po šablóni delati = sl. vse po enem kopitu narediti
 šagrén, -a m., vrsta usnja
 šáh, -a m.; šahírati, -am, šahigrati; šáhoven, -vna, -o; šáhovna deska = šáhovnica ž.
 šáka ž.; šákelj, -klja m., rokovet, prgišče; šákelj trave

šála ž.; šáлити (pog. šálit), -im se; šáljenje s.; šaljív, -íva, -o; šaljívec, -vca m.; šaljívka ž.; šaljívost, -i ž.

šalobárda ž.

šaloígra ž.

šámlja ž., neumen človek; šámljast, -a, -o; šámljati (pog. šámljät), -ám

šampánjec, -njca m.; šampánjski, -a, -o; šampánjka

šānse ž. množ., sreča, upanje; gl. izgled
 šāntāti (pog. *šāntāt*), -ām;
 šāntav, -a, -o; šāntavec,
 -vca m.; šāntavka ž.; šāntānje s.
 šāpelj, -plja ž., načelek
 šār, -a m., barva, barvni spektrum; šāren, -rnia, -o in šārast, -a, -o; šārec, -rca m., šarast, pisani kónj; šārenica ž., iris
 šār planína, rod. Šār planíne
 šāriti (pog. *šārit*), -im; šārjenje s.
 šārkelj, -klja m.
 šārlatán, -a m., pačúh; šārlatánski, -a, -o
 šārmánten, -tna, -o, očārljiv, ljubezniv, mikaven
 šārža ž., dostojanstvo, služba
 šātúlja ž., škatla
 ščāv, -áva m.; ščāvje s.; ščāvelj, -vlja m.
 ščebetāti (pog. *ščēbatāt*), -ām in ščebāčem; ščebetāv, -áva, -o; ščebēt, -éta m. (*ščēbēt*); ščebetúlja ž. (*ščēbatúlja*)
 ščegēt, -éta m. (*ščēgēt*); ščegētāti (*ščēgētāti*), -tām, ščegāčem = šegētāti (*šēgētāti*), -tām in šegāčem; ščegeťljiv, -iva, -o; ščegečkáti = šegečkáti = žgečkáti (pog. *žgēčkāt*), -kām; žgečkānje s.
 ščeketāti (pog. *ščekētāt*), -tām in ščekēčem (o ptičih); ščeketúlja = klepetúlja, blebetúlja
 ščemēti (pog. *ščemēt*), -im; ščemī ga (če ga kaj uščipne)

ščēnē, -éta s.; ščēnec, -nca m.
 ščēp, ščēpa m., ivér, treskà
 ščēp, ščēpà (*ščēp, ščēpà*), m., vseh pet prstov s konci stožčasto zloženih
 ščēpcē, -à s. (*ščēpcē, -à*), drobna stvar, kolikor se s tremi prsti prime; jemljáj, -a m., doza, príza; ščēpēc (*ščēpēc*), -pcà m. = ščīpec, -pca m.
 ščēpēriti, -im se = šopiriti se
 ščēpka, -e ž., treskà
 ščet, -í ž., ščetka ž.; ščetica ž.; ščetāti (pog. *ščetāt*), -ām = ščetkáti, krtáčiti
 ščetálo, -a s.; čohálo, čohálnik (*-hály-*)
 ščetína ž.; ščetíniti se, -im se; lasjé se ščetínijo
 ščínkavec, -vca m.; ščínkavka ž.; ščínklja ž.; ščínkati, -am
 ščíp, -a m., polna luna
 ščípāti (pog. *ščīpat*), -am in -pljem; ščīpávec, -vca m.; ščīpávka ž.; ščīpálnica ž., orodje, s katerim se ščīplje; ščīpálnik, -a m. (*-pál-*), nanósnik
 ščír, -a m. (rastlina)
 ščit, -à m.; ščítēn, -tna, -o; ščítnik, -a m.; ščítiti, -im
 ščřba ž. = škrba ž.; ščřbánja ž.; ščřbánjast, -a, -o; ščřbánjav, -a, -o; ščřbánjavec, -vca m.; ščřbánjavka ž.
 ščřlėti (pog. *ščřlēt*), -im (ptič ščřlí)
 ščúka ž.; prid. ščúkov, -a, -o; ščúkovína ž. (meso); ščúkast, -a, -o

ščúrek, -rka m.

ščúti (pog. *ščút*), ščújem;
ščúvati (pog. *ščúvat* in
ščúvát), ščúvam in ščú-
jem; ščuválec, -lca (-lca in
-yca) m.

šéf, -a m., poglavar, načelnik,
predstojnik

šéflja ž., sl. korčúlja

šéga, -e ž.; šegàv, -áva, -o;
šegávost, -i ž.; šegávec,
-vca m.

šegatáti (*šegatát*), gl. ščegèť
šele, šelé; šele zdaj si prišel
(*prišèu*); tám šelé bo za
vsè práv

šelést, -i ž.; šelestéti (pog.
šelestèť), -ím

šematízem, -zma m., imenik

šembílja ž., preprosto za Si-
bila; šembíljski, -a, -o

šèn, šèna in šèna, der Rot-
lauf

Šenklávž, -a m., stolna cer-
kev v Ljubljani; šenkláv-
ški, -a, -o (-šàn-)

Šénoa Avgust; 2. Šénoa ali
-noe; 3., 5. -nou in -noi;
4. -noa in -noo; 6. -noom
in -noo; svoj. prid. Šéno-
in, -a, -o

šentjánževac, -vca m.; šent-
jánževica ž.

Šentjèrnej, -éja ali Št. Jernej;
šentjèrnéjski, -a, -o

Šentjúr, -ja (kraj); šentjúr-
ski, -a, -o

Šentpéter ali Št. Peter (kraj);
šentpétrski, -a, -o; Šem-
péter, -pètra, okraj v Ljub-
ljani; šempétrski, -a, -o

Šentvid ali Št. Vid (izg. *šant-
vid*); šentvíški, -a, -o

šépati, -am; šépav, -a, -o;
šépavec, -vca m.; šépavka
šepèt, -éta m.; šepetáti (pog.
šepetát), -tám in šepécem;
šepétniti, -nem; šepetálec,
-lca m., šepetálka ž. (-tál-
in -tay-); šepetálnica ž.
(-tál-) loža za suflêrja

šèpniti, -nem (pog. *šèpnit* in
šèpnit)

šeriátski, -a, -o

šést; šèsti in šèsti, -ega; ob
šèstih; šéster, -a, -o; šést-
najst; šéstdeset; šéstdeset-
krát; šéstdesetlétnica ž.;
šést in dvájset

šestilo, -a s.; šestílnik, -a m.
(-ílnik)

šétati, -am se; šetálec, -lca;
šetálka ž. (-tál-); šetalíšče
s.; šétnja ž.

šèv, švà (*šèv*) m. = šiv, šiva
Ševčénko, -a m.; svoj. prid.
Ševčénkov, -a, -o

šibek, -bka, -o in šibák; šib-
kéjši, -a, -e; prisl. prim.
šibkéje; šibkóst, -i ž.

šibovje, -a s.

šífra ž., tajnopis; šifíratí,
-am; šifíran, -a, -o; deši-
fríratí, -am, tajno pismo
razbratí

šíht, -a m., postát, -i ž.; po-
státka ž.

šíja, -e ž., tilnik, vrat; šíjen,
-jna, -o; šíjnjak, -a m. =
šíja in šínjak, -a m.

šikána ž., nagajanje; šikaní-
ratí, -am, nagajati, sitnosti
prizadevati

šílo, -a s.; šílast, -a, -o; ší-
liti, -im; šílce, -a (*šílce*) s.

šír, -í ž. = šírjáva; v šír =
na šírjavo

- šíríti, -im; (raz)šírjen, -a, -o; šírjenje s.
- šíròk, -òka, -o; dol. šíròki, -ega; prim. šírši; prisl. prim. šírše in šírje; na dolgo in šíròko razkládáti
- šírokosrčen, -čna, -o (ne: šírokogrúden); širokosrčnost, -i ž.
- šírom, šíroma prisl., na šíròko; napačno kot predlog z rod., n. pr. širom domovine (prav: širom, šíroma po domovini)
- šíska ž.; prid. šískov, -a, -o; šískova kislína
- šívati (pog. šívat), -am; šíválen, -lna, -o (-vált-); šívánka ž.; šíválec, -lca m. (-lca in -yca), šíválka ž. (-váy-); šívílja ž.
- škandál, -a m.; škandalízírati se; škandalózen, -zna, -o
- škapulír, -ja m.
- škárje, škárij ž. množ.; manjš. škárjice
- škárpa ž., bóčje, jéža
- škárpi, -ov m., množ. in škárpe ž. množ., obrabljeni čevlji
- škátla ž., manjš. škátlica
- škílav, -a, -o; škílavec, -vca m.; škílavka ž.; škílec, -lca m. (-lca); škílja ž.; škílast, -a, -o; škílavost, -i ž.; škílití (pog. škílit), -im; škíletí (pog. škílet in škílet), -ím, je škílel (-èy), -éla, -o
- šklepetáti (pog. šklepetát), -tám in -èčem; šklefetáti, -tám; šklefedrátí, -ám, šklemfátí, -ám; šklepetánje
- škócjan, -ána m., kraj; škocjánski, -a, -o
- škóda ž.; škodljiv, -íva, -o; škodljívec, -vca m.; škodljívka ž.; škodožéljen, -ljna, -o; škodožéljnost, -i ž.; škóditi, škódim; škódovati in škodováti (pog. škódovat in škodovát), škódujem in škodújem, škódoval, -a, -o in škodovál, -ála, -o; škódovanje in škodovánje s.; škodoválec, -lca m. (-yca)
- škòf, škófa m.; škofovski, -a, -o
- škóflja Lóka ž.; škofjelóčan, -a m.; škofjelóčanka ž.; škofjelóški, -a, -o
- škóljka ž.; prid. školjčen, -čna, -o; školjčni apnenec
- škópa ž.; škópnik, -a m.; škópnica ž.
- škòrec, -rca m.; prid. škòrčji, -a, -e
- škórenj, -rnja m.; škórnje obúti, sezuti; škórnjica ž., goleníca, štíbála
- škorpijón, -a m.
- škráblja ž.
- škrátelj, -tlja m.; škráteljček, -čka m.
- škríba ž.; škríbast, -a, -o; škríbab, -a, -o; škríbavec, -vca m., škríbavka ž.; škríbína ž.; škríbljáti (pog. škríbljät), -ám; škríbljánje s.; škríbozòb, -òba, -o
- škrebljáti (pog. škrebljät), -ám
- škríc, -a m., suknja na škríce; zbadljivka za meščana
- škríl, -a m. = skríl, -a
- škrípáti, -am in -pljem; škrípav, -a, -o; škrípavec, -vca m., škrípavka ž.; škrípánje s.

- škrípec, -pca m.; biti v škrípcih; na škrípcih vleči
- škrjánec, -nca m.; prid. škrjánčji, -a, -e in škrjánčev, -a, -o
- škrlát, -a m.; škrlátén, -tna, -o; škrlátást, -a, -o; škrlátónorděč; škrlatínka ž. = škrlatíca ž.
- škrlják, -a m.
- škrnícelj, -clja in -celjna m.
- škrnjáti (pog. *škrnjät*), -ám; miš škrnjá, kadar glóda; škrnjávec, -vca m., skopuh; škrnjávka ž.
- škrób, -a m.; škróbiti, -im; (po)škróbljen, -a, -o
- škrópiti (pog. *škrópit*), -ím; (o)škrópljen, -ěna, -o; škrópljenje s.
- škrpět, -ěta in škrpět, -a m., škárpe; škrpětelj, -tlja in -teljna m.
- škrťati, -am; škrťav, -a, -o; škrťavec, -vca m.; škrťavka ž.; škrťljáti (pog. *škrťljät*), -ám; škrťljäv, -áva, -o; škrťljávec; škrťljiv, -íva, -o; škrťljívec, -vca m.
- šlabéder, -dra m., razhójen čevalj; šlabedràv, -áva, -o; šlabédra ž.
- šláger, -ja m., drajna (v slabem pomenu); gěslo (v dobrem pomenu); znáčnica
- šlátati (pog. *šlátat*), -am, šlátal (-au), -ála, -o; šlátanje
- šlěm, -ěma m., čelada
- šlěpati, šlěpljem in šlěpáti (pog. *šlěpät*; *šlěpat*), -ám; s prsti tleskati
- šléva ž.; šlévast, -a, -o
- šlězija ž.; šlězijski, -a, -o ali Šlesko, -ega; šlěski, -a, -o
- Šmáren, -rna m.; Věliki (Máli) Šmáren; prid. šmárni, dán, práznik, kríž; šmárna petíca; šmárnica ž.; množ. šmárnice, majniška pobožnost
- Šmárna góra; šmarnogórski, -a, -o
- Šmártin, -a m.; šmártinski, -a, -o
- Šmártno, -a m.; šmártenski, -a, -o
- šměnt, šměnta m.; (pre)šměntan, -a, -o
- šmígati, -am, šěpati; šmígav, -a, -o; šmígavec, -vca m.
- Šmihěl (-ěy), -ěla m.; šmihělski, -a, -o (-hěl-)
- šodó, -ója m., jajčni punč
- šofěr, -ja m.; šofirati, -am
- šója, -e ž.
- šóla, -e ž.; šólski, -a, -o; šólnik, -a m.; šólnina ž.; šólstvo s. (*šól-*)
- šólen, šólna m. (*šól-*), čevalječek; šólenček, -čka m.
- šópek, -pka m.
- šopíriti, -im se; šopírjenje s.; šopíren, -rna, -o; šopírnež, -a m.; šopírnost, -i ž.; šopírljiv, -a, -o; šopírljivost, -i ž.
- šótor, -óra in -óra m.; šótóriti (pog. *šótórit* in *šótórit*), -im; šótórišče s.; šótórovína ž.
- špága ž., motvdž, -óza
- špalír, -ja m.
- Špánija ž.; Špánsko, -ega; špánski, -a, -o; Špánc, -nca m.; Špánka ž. (in Španjólka)

- špárgelj, -glja in -geljna m.; špárgljev in špárgeljnov, -a, -o; belúš
- špecerija ž.; špeceríjski, -a, -o
- špekulácia ž., preudarno trgovanje; špekulírati, -am; špekulánt, -a m.
- špíca ž. (pri kolesu)
- špíca ž. = sl. koníca, osína, óst
- špícast, -a, -o = sl. šílast, koničast, oster
- špíjón, -a m., vohún, ogle-dúh; špíjonírati, -am; špíjónsto s., ogleďúštvo, vohúnstvo; špíjónski, -a, -o; špíjónka ž.; špíjonáza ž.
- špíla ž. (pri klobasi); klobaso zašpílití, -im
- špílja ž., jama; špíljast, -a -o
- špináča ž.
- špírít, -a m.
- špítál (-áú), -ála m., bolníšnica; špítálski, -a, -o
- špórt, -a m.; špórten, -tna, -o; špórtnik, -a m.
- špránja ž., razpóka, réza, vr-zel; špránjast, -a, -o
- špríkla ž., tenek kolec ali ozka deščica
- špúla ž. = sl. mótek, tuljáva
- šrapnél, -a m.
- šróť, -a m. = sl. jáglo s.
- štácia ž., postaja; štacijónski, -a, -o, postájni, -a, -o
- štacúna ž.; štacúnski, -a, -o; štacunár, -ja m.
- štaféta ž., sél jézdec; vrsta športnega teka
- štájerec, -rca m.; štájerka ž.; štájerski, -a, -o; Zgórnje (Spódnje) štájersko; Máli štájer
- štedílník, -a (-díl-) m.
- štédítí, -im, varčevati; šted-ljív, -íva, -o; štedljívost, -i ž., várčnosť
- štéfan, -a m., velika stekle-nica (za 2 l)
- štékkelj, -klja m.; štekkljáti (pog. štékljät), -ám; štek-ljáča ž.
- štéti (pog. štét), štéjem; je štél (štét), štéla, -o, -i; štéven, -vna, -o; štévec, -vca m.; štévník, -a m.
- štéti (v neprehodnem pome-nu) = sl. šteti se, veljati, n. pr. službena leta mu šte-jejo od dne... = sl. se mu štejejo, se vštévajo; brezglasni e v francoski pesmi šteje kot zlog = sl. se šteje za zlog
- števílo s.; števílen, -lna, -o; števílčen, -čna, -o; števílka ž.; števílník, -a m. (-víl-); števílití, -im; števíljenje s.
- štíbála ž., škornjica, golenica
- štíbla ž., steblo
- štípéndija ž.; štípendíst, -a m., ímetník ustanove
- štírje m., štírje možjé; štíri ž., s. (štíri ríbe; štíri mé-sta); štírinajst, štírideset; štíri stó, štíri tísoč; štíri-krat, štíridesetkrát; v se-stavi: štírioglät ali četvéro-ogeln; štírízób ali četvero-zób; štírívřsten ali četve-rovřsten; štírják, -a m., kvadrát; štírjáški, -a, -o
- štírka ž., štírklja ž. (štévilo štíri)
- štókavski, -a, -o
- štór, štóra in štór, -a m.; štó-rast, -a, -o; štórovje s.
- štórja ž., rogózka, rogóza, rogóznica

- štórkľja ž.; štórkľjast, -a, -o; štórkľjati (pog. štórkľjät), -ám; štórkľjáč, -a m.; štórkľjež, -a m.
- štrájk, -a m., stavka; štrájkati, -am, stávkati
- štrámlja ž., tepec; štrámljast, -a, -o; štrámljati (pog. štrámljät), -ám
- štrfcelj, -clja m.
- štrêmelj, -mlja m.
- štréna ž., pramen, prédeno
- štrfkati, -am, brizgati; štrfkanje s.; štrfkalica ž., brizgalka; štrfkľja ž.
- štrléti (pog. štrlêt), -ím; štrlénje s.
- štrúkelj, -klja m. štrúkeljc, -a
- štúča krača ž., štúčo kráčo prevrniti (kozólec, -lce prevrniti)
- študent, -énta m.; študentinja, študentka ž.; študirati, -am; štúdij, -a m.; štúdijska, -e ž., razprava
- štulkatúra ž.
- štúla ž.; štúlec, -lca (-lca) m.; štúlast, -a, -o; štúlav, -a, -o; štúlavec, -vca m.; štúlit, -im; štúljenje s.
- štúporámo nêsti, nosíti (nôsit)
- šumádija ž.; Šumadínc, -nca m.; šumadínski, -a, -o
- šumévec, -vca m.
- šúnd, -a m., plaža
- šúnka ž., gnjät
- šúpelj, -plja, -e, votel; šupljina ž.; šuplják, -a m.; šupljiti, -im
- šúst, -a m., šum; šustéti (pog. šustêt), -ím in šustéti; šústniti, -nem
- šušljati (pog. šušljät), -ám, tiho govoriti; šušljanje s.
- šušmár, -ja m.; šušmáriti, -im; šušmárjenje s.
- šušnjati (pog. šušnjät), -ám
- švedráti (pog. švedrát), -ám; švedrast, -a, -o = švedrav, -áva, -o in švédrav, -a, -o; švédravec, vca m.; švedrè, -éta m. = švédra ž.
- švíga švága, nestanoviten človek
- švígelj, -glja m.; švíglja ž., tenek, dolg človek; švígljast, -a, -o

T

- tá, tá, tó (v sestavi tále, tále, tóle; tégale, témule ali le-tá, le-tó, le-téga, le-tému in tegalè, le-tegà itd.) kaz. zaim.; daj., mest. edn. ž. tej in ti: prí tej (ti) príliki; orod. edn. m. s. s tem; tó in óno; čím — tèm; nató, potom = pôtlej; medtém (ko); v tem = medtèm; tá dva, tí trijé; temu ni tako = sl. tó ní také
- tabéla ž., razpredélnica; tabelären, -rna, -o, razpredélen, -lna, -o
- tabernákelj, -klja in -keljna m.; prid. tabernákeljski, -a, -o
- tábľa ž.; táblca ž.
- tabléta ž., ploščica, táblca
- tábor, -a m.; taborišče s.; taboriti (pog. taborit), -ím; taborjenje s.; táborski, -a, -o

táca ž., šapa; manjš. táčka, táčica
 tačas prisl., takrat; tačasen, -sna, -o
 Taine (izg. *tèn*), rod. Taina, svoj. prid. Tainov, -a, -o
 tájati, -jam in -jem
 tájen, -jna, -o, skriven; tájna ž. = tájnost, -i ž., skrivnóst; tajnopis, tajnopisen; tájnik, -a m.; tájništvo s.; tájniški, -a, -o
 tajíti (pog. *tajít*), -ím; tajívec, -vca m.; tajívka ž.; tajív, -íva, -o
 tájselj, -slja in -seljna m.
 tak prisl. = tako; tak takó; tak tiho govóri; tak níkár ne vpíj; tak káj sta vídela
 ták, -a, -o (v sestavi: tákle, tákale, tákole; tákegale itd.) kaz. zaim.; tákega, tákemu (ne: tácega); potemtákem = torej, tedaj; tako ime-nován, takó zvana (ne: takozvána), takó rekóč; takó in takó
 takísto prisl. = takó, enáko, práv takó
 takljáti (pog. *takljät*), -ám = tákati, -am
 takó prisl., práv takó, rávno takó; takó ali takó
 takòj prisl.; takòjšen, -šna, -o
 takóvosten, -stna, -o
 tákraj predl. z rod.; tákraj hríbov
 takrát prisl.; od takrát; takrátén, -tna, -o
 táksa ž., pristojbína
 táksi, -ja m.
 tákšen, -kšna, -o

tákt, -a m., udarjanje pri glasbi, obzirnost, olika; tákten, -tna, -o, obziren, olikan; táktnost, -i ž.
 táktika ž., vójna umétnost; umno poveljevanje; umno ravnanje v jávnem (političnem) življenju; táktičen, -čna, -o
 tál (*tál*), tála, -o; zémlija je tála (ko sneg kopni); tálen, -lna, -o, južen; sneg je tálen, vréme je tálnó (-ál-); talíti (pog. *talít*), -ím; (s)taljèn, -éna, -o; taljènje s.; taljív, -íva, -o; taljívost, -i ž.
 talár, -ja m.
 tálec, -lca m. (-lca), pôrok
 talènt, -ènta m., bistroumnost, nadárjenost; nadárjen člòvek; talentíran, -a, -o
 talíga ž.
 tálisman, -a m., vražno sredstvo
 tám prisl.; sèm ter tám; sèm pa tám; od tám do tú; támošnji, -a, -o
 támar, -ja m., živinska stája
 támbor, -ja m., bóbnar
 tambúrica ž.; tamburáš, -a m.; tamburášica ž.; tamburáški, -a, -o
 támkaj prisl.; támkajšnji, -a, -e
 támle prisl. = tám
 tanèk, tenèk (*tanèk*, *tenèk*), tenkà, -ó; dol. tánki, -ega; prim. tánjši, -a, -e; prisl. prim. tánje in tánjše; tenák (*tenák*), tenkà, -ó; natánko prisl.; natánčen, -čna, -o; pa saj nismo takó natánki (prav: natánko ali natánčni); tančica ž., tančina ž.

tánjšati, -am
 tankovéstnost, -i ž.; tanko-
 čútnost, -i ž.
 tantiéma ž., delež, deležnína
 tápati, tápam; je tápal (-ay),
 tápala, -o
 tapéta ž., ópna; tapéten, -tna,
 -o; tapétnik, -a m.; tapecí-
 rati, -am
 tapéta ž. = tapét, -a m.; pri-
 ti. na tapét, spraviti na ta-
 pét = sl. mèt, prim. Na-
 poleon je máhoma razú-
 mel vsako stvar, ki mu je
 prišla na mèt (Levstik)
 tapljáti (pog. *tapljät*), -ám
 (koga po rámi)
 tárča ž.; tárčestrelec, -lca =
 tárčar
 tarifa ž., ceník; tarífen, -fna,
 -o
 tárnati, -am; tárnanje s.; tár-
 nav, -a, -o; tárnavec, -vca
 m.
 Tasso (Torquato), rod. Tassa
 (Torquata); svoj. prid. Tor-
 quato Tassov, -a, -o
 tást, -a m.; tášča ž.
 tát, -ú in táta m.; tatvína ž.;
 tátbá, tatbína ž.; tatínski,
 -a, -o; tatínstvo
 Tatár, -ja in -a; množ. Ta-
 tári in Tatárji; tatárski, -a,
 -o
 Tátre, rod. Táter, daj. Tá-
 tram ž. množ.; Visóke Tá-
 tre; prid. tatránški, -a, -o
 tátrman, -a m.
 tavitólogíja ž., istoréčje
 távžentróža ž., svédrc, -a m.
 té dve ž. in s.; téle dve (ne-
 tedve)

teáter, -tra m., gledališče,
 gledíšče; teátrski, -a, -o;
 teatrálen, -lna, -o; teatrál-
 nost, -i ž.
 tēči (pog. *tēč*), tēcem; vel.
 tēci, -íte; je tēkel (-kay),
 tēkla, -o, -i
 tedaj prisl.; tedánji, -a, -e
 (*tēd-*)
 téden, -dna m.; dānes téden;
 križev téden; cvetni téden;
 véliki téden; tédenski, -a,
 -o; tédnik, -a m.
 tegôba ž., tegôta, težáva; te-
 gôben, -bna, -o
 téhnika ž.; téhnik, -a m., téh-
 ničarka ž.; téhničen, -čna,
 -o; téhniški, -a, -o
 téhtati, -am; téhten, -tna, -o;
 téhtnica ž.
 tékma ž.; tékmec, -meca
 (*-meca*) m.; tékmica ž.;
 tekmováti, -újem; tekmo-
 válen, -lna, -o; tekmoválec,
 -lca m.; tekmoválka ž.
 (*-ál-*); tékmečev, -a, -o
 tekma (*takma*) prisl., ravno;
 tekma sva si = enáka sva
 si; tekma se je izšló
 tékom = med, v; tékom léta
 = med letom; tékom štírih
 lét = v štírih letih
 tékst, -a m., besedílo
 telēbiti, -im; vel. telēbi ga!,
 telēbite; je telēbil (*-biy*),
 -la, -o
 tēlec, tēlca m.; tēlček, -čka m.
 (*-el-*)
 telége ž. množ., jarem
 telegráf, -a m., brzójav, -a m.,
 telegram = brzójávka; te-
 legráfski, -a, -o = telegrá-
 fičen, -čna, -o, brzójaven
 teleskóp, -a m., daljnogled

telétina ž., teléčje mesó
 teló, -ésa s.; sv. Réšnje Teló
 têloh, -a m.
 telováditi, -im; telovádba ž.;
 telováden, -dna, -o; telovádec, -dca m.; telovádka, -e ž.; telovádnicca ž.; telovádíšče s.
 Têlovo, -ega, o Têlovem
 têm veznik; čim — têm; têm bôlj, čim mànj
 temà (*tamà*) ž.; -è in -é; -i; -ò in -ó; v -i; s -ò in -ó;
 temen (*tamèn*), temán, temná, -ó; dl. temni, -egà;
 temnéti (pog. *tamnět*), -im;
 temnénje s.; temníti (*tamnit*), -ím, (za)temnjèn, -èna, -o; temnjénje s.; v sestavi: temnobárven, temnomóder, temnozelen; temnica ž.; temína ž.; temáčen, -čna, -o
 téma, -e ž., predmet, naloga; temátičen, -čna, -o
 téme, -ena s.; témenski, -a, -o; témenice ž. množ.
 têmelj, -a m., podstava, osnova, vklada; têmeljen, -ljna, -o; temeljiti (pog. *temeljít*), -ím; je (u)teméljil (-iŕ), -íla, -o; temeljít, -a, -o; temeljítost, -i ž.
 têmpelj, -plja in -peljna m.; têmpeljški, -a, -o; têmpljár, -ja m. (redovnik); têmpljárski réd
 temperamént, -ènta m., naráv, značaj; temperaménten, -tna, -o, živahen
 temperatúra ž., toplina
 tempo, -a m., časovna mera, hitrost; v têm tempu
 temvèč in têmveč (*tëmveč*) = ampak

tenák, tenèk gl. tanek
 tendénca ž., namera, namen, težnja; tendénčen, -čna, -o = tendenciózen, -zna, -o, z določenim namenom
 teníti, -ím in taníti, -ím (*tənit, tanit*); tenjèn, -èna, -o; testó je tenjèno; kovíne teníti; staniól je stenjèni kó-siter
 ténja ž., senca; tenjekáz, -áza
 tenór, -rja m.; tenoríst, -a m.; tenórski, -a, -o
 teológ, -a m., bogoslovec; teologija ž., bogoslóvje; teolóški in teológíčen, -čna
 teorija ž., znanstveni nazor, nauk, preiskava; teorétičen, -čna, -o, znánstven, účen (účna, -o), šólski; teorétik, -a m.
 tēp, tēpa m.; tēpec, -pca m.; tēpast, -a, -o
 tepēž, -éža in tépež, -a m.; tepéžen, -žna, -o; tepéžni dán; tepéžkati, -am; tepéžkanje s.; tepéžkar, -ja m.
 † teptáti (pog. *təptət*), -ám
 tercét, -a m., tróspev
 terciáren, -rna, -o
 tercijál (-al), -a m.; tercijálka ž.; tercijálški, -a, -o; tercijálstvo s. (-jál-)
 terén, -a m., zemlja, okoliš
 terílja ž. = teríca ž.
 teríšče s., kraj, kjer se vrši kako delo = toríšče s.
 teritórija, -a m., ózémlje; teritóriálen, -álna, -o, zemljíški
 térjati, -am = zahtévati; térjati koga za kaj, od koga kaj; terjátev, -tve ž. = zahtévà; térjavec, -vca m., térjavka ž.

termín, -a m.
 terminologija ž., izrazoslóvje
 tēminus, -a m., strokovni
 izraz (terminus technicus)
 termométer, -tra m., toplo-
 mér, -a
 termoskóp, -a m., toplokàz
 tēror, -ja m.; terorist, -a m.;
 terorizem, -zma m., nasilje,
 strahovanje; terorizirati,
 -am; terorističen, -čna, -o
 tesáti (pog. *tēsāt*), téšem; je
 tēsál (-*ay*), so tesáli
 tesèn (*tēsàn*), tesán in tēsen,
 tesná, -ó; dol. tēsni, -ega;
 na tēsno; na tēsнем biti;
 tēsneč, -neca (-*nac*, -a) m.,
 tesníca ž.; tesnína ž.; tes-
 níti (pog. *tesnit*), -ím;
 utesníti, -ím; utesnjèn, -ēna,
 -o; tesnosfēn, tesnosfē-
 nost; tesnōba, tesnōta, tes-
 nōča ž.
 tēsén (*tēsən*), tesní ž. = tes-
 nína, sotéska
 tēsla ž., tesárska sekira
 tēslo s., štōr, neróden človek
 tēsno ma prisl., na tēsno
 testó, -á s.; prid. testén, -a,
 -o; testenína ž.; testeníca
 ž. (pastéta)
 tēsč (*tēsč*) -à, -è (tudi ne-
 sklonlj. dékla je še tēsč);
 na tēsčē; tēsčē slíne plju-
 váti; tēsčnosť, -i ž.
 tēta, -e ž.; manjš. tētka, tē-
 tica; prid. tētín, -a, -o; te-
 tíčna ž., tetina hči
 téza ž., trditev, stavek
 tézati, -zam; tezálnica (-*záy*-)
 težák, težēk (*težāk*) in težek;
 težká, -ó, -í in težka, -o;
 dol. težki, -ega; prisl. težkó,

prim. téže; stēžka; prim.
 téžji, -a, -e; težek (po nem.)
 = sl. trd, hud, n. pr. za
 težke tisoče = sl. za trde
 tisoče; težek boj = trd
 boj; težek udarec = hud
 udarec, težka bolezen =
 huda bolezen; v sestavi:
 težkomiseln, težkohóden,
 težkovíden; težkati, -am;
 težkóča ž.; težkóst, -i ž.;
 težkōta ž.
 težítí (pog. *težit*), -ím =
 stremíti
 tí oseb. zaim.; tož. náte, zá-
 te, váte, prédte (ne: na-te);
 druž. s tebój in s tábo
 tíara ž., pápeževa króna
 tíč, tíča m.; tíca ž. (prene-
 seno: prekánjenec, preme-
 tēnec, zvíta glava); ti si
 pa tíč; dānes bomo tíči
 tíčáti (pog. *tíčat*), -čím; sed.
 delež. tíčēč, -éča, -e
 tíger, -gra m.; tígrski, -a, -o
 tíh, -a, -o; prisl. prim. tíše;
 na tíhem, po tíhem; tíha
 nedélja; tíhoma, natíhoma;
 Tíhi ócean
 tík prisl. tíkoma; predl. z
 rod. tík póta
 tíkati, -am, -čem; midva sva
 se tíkala
 tikati, -am, -čem; kar mene
 tíče = kar se mene tíče;
 tíkati se, sed. del. tíčōč,
 -óča, -e
 tíkva, -e ž., buča; tíkven, -a,
 -o (-*kvən*); manjš. tíkvica
 tíl (*tíl*), tíla m. = tílek, -lka
 m. (*tílak*, *tílka*); tílnik, -a
 m. (*tílnik*); tílen, -lna, -o
 (-*ílna*)
 tínjati, -am, tleti; tínjec, -njca

Tintoretto, ital. slikar; rod. Tintoretta; svoj. prid. Tintoretto

típ, -a m., značilna oblika; típičen, -čna, -o, značilen

típati, -am in -pljem; tipálnica ž. (-páj-)

tipograf, -a m., tiskar; tipografija ž., tiskarstvo; tipografski, -a, -o = tipografičen, -čna, -o, tiskarski

tír, -a m.; tíriti, -im = tír delati; tírnica ž., tráčnica; iztíriti (vlak); voz se je iztíril

tírán, -a m., trinog; tíránstvo s.; tíranija ž.; tíránski, -a, -o

tírati, -am; tíralica ž.

tísk, -a m.; tiskálen, -lna, -o (-ál-); tiskálnica ž. (-áj- in -ál-); tiskóven, -vna, -o; tiskovína ž.

tísoč nav. nesklonlj.; dvé (in dvá) tísoč; trí tísoč; stó tísoč; tísočkrat, tísočkrát, tísočléten, tísočlétnica; tísočléttje, -a s.

tísti, -a, -o, kaz. zaim.; tísti, ki; rávno tísti; tístikrat

tíščati in tíščáti (pog. tíšcat), -ščim; sed. del. tíščěč, -ěča, -e; tíščáv, -áva, -o; tíščávec, -vca m.; tíščávka ž.; tíščanje in tíščánje s.

Titulescu (izg. -lésku), rod. Titulesca (-léska); prid. Titulescov (-léskou), -a, -o

tjá prisl.; sem in tjá; sem ter tjá; tjá dól, tjá gôr

tjákaj prisl.

tjavdán prisl.; zínem tjavdán (brez pomisleka)

tjúlenj, -a m.

tkáti (pog. tkát), tkám in tkém; tkánje s.; tkálec, -lca (-yca) m.; tkálen, -lna, -o; tkálnica ž. (-áj-); tkálstvo s. (-ál-); tkanína ž.

tlà s. množ.; 1. 4. tlà; 2. tál (táj); 3. tlòm; 5. tléh; 6. tli, tlémi (in edn. pod tlòm); tálen, -lna, -o (-ál-) tálni načrt (tloris); tálna (podtálna) vóda

tláčiti, -im; tlačílen, -lna, -o; tlačílnica ž. (-ěij- in -ěil-); tláčénka ž., Preßwurst

tláka ž.; tlačán, -ána m.; tlačánka ž.; tlačánski, -a, -o; tlačániti, -im

tlápiti, -im = sl. bloditi, blesti se; tlápnja ž., blodnja

tlěsk, tlěska m.; tlěskati in tlěskati, -am; tlěskniti in tlěskniti, -nem

tléti (pog. tlět), tlím; tlěč, -ěča, -e; tlénje s.

tnálo, -a s.; tnálovina ž.

to veznik; kar dljè — to bólje

toaléta ž., obleka; toaléten, -tna, -o; toalétna mízica

toast, -a m. (izg. tóst), zdravica

tobák, -a m.; tobákov, -a, -o; tobákar, -ja m.; tobáčen, -čna, -o; tobáčnica ž., tok za tobák

tóčen, -čna, -o = natánčen; tóčnost, -i ž.

točiti (pog. tóčit), tóčim; tóči, tóčíte; je tóčil (-ij), -íla, -o, -i; tóčilen, -lna, -o; tóčilnica ž. (-ěil-)

tód prisl.; od tód in odtód; do tód (dotód); tódešnji, -a, -e = tókajšnji

- tódi prisl. = tód
- tóg, -a, -o, okorel, odrevenel, trd; togóst, -i ž.
- togôta ž.; togôten, -tna, -o; togôtnost, -i ž.; togotíti (pog. *togotit*), -ím; stogotên, -êna, -o
- tóhel (*tóhəy*). tóhla, -o; tohlína ž.; tohljád, -i ž.; tohnéti (*tohnət*), -ím; tóhniti, -ím; gl. zatóhel
- tòk, tóka m., tok za strele (túl), tok za peresa
- tokáva ž., grapa; tokávast, -a, -o
- Tókio m.; rod. Tókia; 3. 5. Tókiju; 4. Tókio; 6. Tókio; prid. tókijski, -a, -o
- tókrat = tó pót, v tém primeru
- tólar, -ja m.
- toláziti, -ím; tolažilen, -lna, -o (-žil-); tolažljiv, -íva, -o
- tólci (*tóyč*; pog. *tóuč*), tólčem (*tóučem*); vel. tólci, -íte
- toleránca ž.; toleránten, -tna, -o; tolerántnost, i-, ž., strpljivost, strpnost
- toli = sl. tólko, takó
- tólik, -a, -o (tólikšen, -šna, -o); kólikor tólko; v tólko, v kólikor; rávno tólko; toliko bôlj; toliko da, n. pr. toliko da sem se mu pokazal, me je že začel oštevat; toliko da ni umrl
- tólikanj = tólík, tólíkaj
- tóliko; prislov toliko, kóliko se ne sklanja, n. pr. vóz s tólko kolési; s kóliko ljudmi si prišel? Po toliko (ne: tolikih) letih mu je šelé zdaj prišla zavést (pomni: voz s tolikimi kolesi pomeni: voz s tólikšnimi kolesi)
- tólikokrát; tólikokrátén, -tna, -o
- tólikšen, -šna, -o = tólík
- tolíti (pog. *tólit*), tólim, tešiti; otrôka tolíti
- tolkáč, -a m.; tolkáča ž.; tolkálo s.; tólkovec, -vca m. (sadjevec); tolkálnik (-káy) m.; tokljáti (pog. *toykljät*), -ám (*toyk-*)
- tolmáč, -a m.; tolmáčiti, -ím (*tolm-*)
- tolmún, -a m. (*tolm-*)
- tólpa, -e ž. (*tólp-*) 1. drhal, 2. krdelo
- tólst, -a, -o; tolstíti (pog. *toystit*), -ím; tolstóst, -i ž.; tólšča ž. (*tóyst; tóyšča*)
- Tólstoj, -a; svoj. Tólstojev, -a, -o
- Tóne, -eta m.; Tóna ž.; Tónica, prid. Tóničin, -a, -o; Tónček, -čka m.; Tónčka ž.
- toníti (pog. *tónit*), tónem; je tónil (-iy), -íla, -o, -i
- tónja ž.; tónjav, -a, -o
- tòp, tópa m.; prid. topóvski, -a, -o; topníčar, -ja m.; topníštvo s.
- tòp in tóp, tópa, -o in topó; tópi in topí množ.; dol. tópi, -ega
- tópel (-pəy), tópla, -o; toplíca ž.; toplómér, -a m.; toplôta ž.
- topíti (pog. *topit*), -ím; topljên, -êna, -o; topljênje s.; topljiv, -íva, -o; topljivost, -i ž.; topílen, -lna, -o; topílnica ž. (-píl-)

tópogledno, prav: zadévnno,
tózadévnno
topográf, -a m., krajepisec;
topografija ž., krajepisje
tópól (-pol) -ôla m. in to-
pôla, -e ž.; topôlov, -a, -o;
topôlovina ž.
Topôlsčica ž., kraj
tôpar, -ôra m. = toporišče
topôt, -ôta m.; topotáti (pog.
topotát), -tám in -ôcem;
topotánje s.
torèj in tórej prisl.
tôrek, tórka m.; prid. tór-
kov, -a, -o; pustni tórek
torílo s., skleda; torílast, -a,
-o; torílce, -a s. (-ril-)
toríšče s., prizorišče
tórklja ž. = tórka ž.
tórništra, -e ž., telečják
torpédo m., torpéda, -du,
-do, -du, -dom; torpéden,
-dna, -o; torpedírati, -am
Torricelli, rod. Torricellija;
prid. Torricellijev, -a, -o
tórzo m., tórza, -u, -o, -u,
-om, odlomek, nedokonča-
no delo
tóstran predl. z rod., tóstran
potóka; tóstránski, -a, -o
továriš, -a m.; tovarišica ž.;
továrištvo s.; tovarišija ž.;
tovariševáti, -újem
továrna ž.; továrnar, -ja m.;
továrniški, -a, -o
tôvor, -ôra in -ôra m.; tovó-
ren, -rna, -o; tovoríti (pog.
tovórit), -ím; (na)tovorjèn,
-êna, -o in (na)tovorjen,
-a, -o; tovoánik m., tovoá-
nica ž.
tózadéven, -vna, -o, dotíčen

tôžba, -e ž.; prid. tóžben, -a,
-o; tóžbenica ž. (-bân-),
tóžno pismo; tožbáriti, -im;
tožbárjenje s.
tóžiti, -im; tóžen, -a, -o; tož-
ník, -a m.; tožítelj m.; to-
žílec, -lca m. (-lca in -yca);
tožílstvo s.; tožljívec, -vca
m.; tožljívka ž.; tožílnik,
-a, m. (-žíl-)
Tráciija ž.; Tračân, -ána m.;
trácijski, -a, -o in tráški,
-a, -o
tradícija ž., izročilo; tradici-
onálen, -lna, -o
trafika ž.; trafikánt, -ánta m.;
trafikántinja ž.
tragédija ž., žaloigra; tra-
géd, -a m. in trágik, -a m.,
pisatelj žaloiger
trágičen, -čna, -o, žalosten,
ganljiv, pretresljiv; trági-
ka ž.
tragikómičen, -čna, -o, ža-
lostnosmešen; tragikomé-
dija ž., žalostnosmešna igra
trájati, -am; trájen, -jna, -o;
trájnost, -i ž.
trákelj, -klja m.
traktát, -a m., razprava
trakúlja ž.; trakúljust, -a, -o
trámvaj, -a m.; trámvajski,
-a, -o
transcendentálen, -lna, -o,
nadčuten, čutom nedosto-
pen
transformácija ž., pretvori-
tev; transformírati, -am,
pretvoriti; transformátor,
-ja m.
Transilvánija ž.; transilvân-
ski, -a, -o
transkripcija ž.; transkribí-
rati, -am, prepisati, opisati

transmisija ž., prenos
 transparent, -enta m., prosojen napis
 transpirirati, -am, izpariti, izparjati; dihati; potiti se; transpiracija ž.; izparjanje, dihanje (kože), potenje
 transport, -a m., prenos, prevoz, odprava
 transportêr, -ja m., kotomér
 transversálen, -lna, -o, prečen, poševen; transversála ž., prečnica
 tranzít, -a m., prevoz skozi državo; tranzíten, -tna, -o; tranzíttni promèt
 tranzítíven, -vna, -o, prehóden; intranzítíven, neprehóden
 trapéz, -a m.; trapezoíd, -a m.
 trapíst, -a m.; trapístovski, -a, -o
 trápiti, -im; trápljenje s.; trapljív, -íva, -o; trápež, -a m. = trápa, -e ž.
 trasírati, -am, mériti, zaklítniti (odmeriti), n. pr. železniško progo, cesto
 trátina, -e ž.
 trátíti, -im; trátenje s.
 tráven, -vna, -o = trávnat, -a, -o; tráven, -vna m., máli, véliki tráven (april, maj)
 travêrza ž., préčnik
 travestíja ž., predelava na smešno
 travúlja ž., slaba trava
 tŕd, -a, -o in trdó, množ. tŕdi in trdí; dol. tŕdi, -ega; prim. tŕši, -a, -e; prisl. prim. tŕje; tŕden, -dna, -o; za tŕdno védeti, za tŕdno prepovédati; trdnóst, -i ž.

in tŕdnost; trdóta ž.; trdóten, -tna, -o; trdnóba ž.; trdnóča ž.
 Trdína; rod. Trdína in Trdíne; svoj. prid. Trdínov, -a, -o; Jánez Trdínova úlica
 tŕditi, im; tŕdítev, -tve ž.; tŕdílen, -lna, -o (-díl-)
 trdnjáva ž.; prid. trdnjáven, -vna, -o in trdnjávski, -a, -o
 tréba prisl., tréba je, ní tréba
 trébiti (pog. trébit), -im; (iz)trébljen, -a, -o; trébljenje s.; trébež, -a m.; treblínik, -a (-bíŕ); trebílen, -lna, -o (-bíl-)
 trébuŕ, -úŕa m.; trebúšček, -ščka m.; trebúšen, -šna, -o; trebúšnež, -a m.
 trenírati, -am, vaditi se, uriti se; trenêr, -ja m.; tréning, -a m., vaja, úrjenje
 trénniti (pog. trénnit), trénnem; je trénnil, treníla, -o, -i
 trénnje, -a s.
 trenútek, -tka m.; trenúten, -tna, -o; trenútte s.
 trépati (pog. trépat), tréпам in trépljem; z očmi tréplje; trépav, -a, -o; trépacec, -vca m.; trepálnica ž. (-páŕ-)
 trepátí (pog. trépat), tréпам in trépljem; perílo trepátí na perílniku; jajca trepátí (vrvrátí, raztêpsti)
 trepetátí (pog. trepetát), -tám in -pécem; del. sed. trepetajóč, -a, -e; trepetáv, -áva, -o; trepetávec, -vca m., trepetávka ž.
 trepetlíka ž.; prid. trepetlíkov, -a, -o; trepetlíkovina

- trepljati (pog. *trepljät*), -ám; trepljánje s.
- trésk, -a m.; trésk na trésk; ti trésk ti; tréskati, -am; tréskanje s. in treskánje; tréskav, -a, -o; tréskavec, -vca m.; tréskavica ž.
- treskà ž. = trskà ž.
- tréslica ž.; tréslíka = tréšljíka ž., mrzlica
- trésti, trésem; tresóč, -a, -e; trésenje s.; tresáj, -a m. = tresljáj, -a m.; tresúlja ž., stvar, ki se trese; tresúljec m., tresúljka ž. (trava); tresogláv, -áva, -o; tresopèt, -éta, -o; tresorëp, -épa, -o; tresorépka ž.
- tréščati, tréščím; tréščéca svetlôba
- tréti (pog. *trët*), tárem in trëm; trénje s.
- trétji, -a, -e; v trétje gre rádo; trétjič; trétjikrat; tretjína ž.; tretjica ž.; trétjec, -a (-*tjac*, -a), trétji rôj; tretjerédnik m., tretjerédnica ž.
- trézen, -zna, -o; tréznost, -i ž.; trézniti, -im; strézniti se
- trezór, -ja m., zakladnica, blagajna, skriven predál
- třg, -a m.; třški, -a, -o; tržàn, -ána m.
- třgati, -am; třganje s.; trgátev, -tve ž.
- trgóvec, -vca m.; trgóvski, -a, -o; trgovína ž.; trgovínski; trgovníca ž.
- třhel (-*hau*), -hla, -o; trhlén, -a, -o; trhlénc, -nca m.; trhlína ž.; trhléti, -im; trhljád, -i ž.
- triangulácia ž., merjenje na triogelníke; triangulírati, -am
- Trianón, -a m.; trianónski, -a, -o; trianónska pogódba
- trías, -a m.; tríasen, -sna, -o; tríasni skládi
- tríbusa ž., razdelek (die Tribus)
- tribúna ž., (govorniški) oder
- Trident, -ênta m.; tridentínski (cerkveni zbor)
- Trigláv, -áva m.; triglávski, -a, -o; triglávské róže; Triglávsko pogórze
- trijé m., trí ž. s.; trínajst, trideset, trí sto, trí tísoč; tri- v (starejših) sestavah, v novejših većinoma tro-: tródelen in tridelen, tridneven, tridnévnica ž.; tríkot, tríkóta m., trikótnik m.; trílétén, -tna, -o, trílétje s.; tríogeln, -a, -o (-*geln*); trínoga ž. = trínóžen stol; trívřsten, trítédenski, -a, -o
- trikó, -ója m., vezenína, pleténína
- trikolóra ž., trobójnica
- trikrat prisl.; trikrátén, -tna, -o
- trilijón, -a m.; trilijónski, -a, -o
- trinóg, -a m.; trinóški, -a, -o; trinóštvo s.
- tríolét, -a m., vrsta liričnih pesmi
- Trípolis, -a m.; tripolitánski, -a, -o
- triúmfi, -a m., zmagoslavje; triúmfiálen, -lna, -o; triúmfiírati, -am; triúmfiátor, -ja
- triumvirát, -a m., trivládje

triviálen, -lna, -o, vsakdánji, navaden, prostáski; triviálnost, -i ž.

třkati, -am; třkanje s.; trkálo s.; trkálce (-alce) s.

trkljati (pog. *trkljät*), -ám

třlica ž.

třma ž.; třmast, -a, -o; třmež, -a m.; trmoglav, -áva, -o; trmoglavec, -vca m.; trmoglavka ž.; trmoglavost, -i ž.

třn, -a m.; třnov, -a, -o; třnov věnec, třnova (ne: trnjeva) króna; třnovec, -vca m., třnovka ž.; třnast, -a, -o; třnén, -a, -o; třnje, -a s.; manjš. třnjiče s.

třnek, -nka m.; třnkast, -a, -o

Trnóvo, -ega, v Trnóvem; trnóvski, -a, -o; Trnóvčan, -a m.

trnúlja ž.; trnúljski, -a, -o; trnúljec, -ljca m.

Trnúljčica ž.

tro- v sestavah gl. tri: trodélén, trobójen, tróedín, tróčlen, trólist, tróvrsten, in trovřsten, troméseče s., tromóstje s.

trobélika ž.; trobelíkovec, -vca m.; trobelíkovina ž.

trobezljati (pog. *trobazljät*), -ám

tróbiti, -im; sed. del. trobèč, -éča, -e; tróbljenje s.

tróblja ž.

trófeja ž., zmagoslavno znamenje

tróha, -e ž.; tróhica ž.

tróhel (-həy), -hla, -o = trhel; trohnéti (pog. *trohnět*), -ím; trohnénje s.; trohljiv, -íva, -o; trohljivost, -i ž.; trohnóba ž.

trojica ž.; sv. Trojica; trojíški, -a, -o; trojíška nedélja

trómba ž.; trómbati, -am

tromóstje s.

trópa, -e ž.

tropína ž.; nav. množ. tropíne; tropínast, -a, -o; tropínovec, -vca m.

trópski, -a, -o; trópska vročina, malárija

tróšiti, -im; (iz)tróšen, -a, -o; tróšenje s.

tróska ž., gošča, drožje, žindra

trošiti (pog. *trošit* in *tróšit*, *tróšit*), troším in tróšim; tróšek, -ška, nav. množ. tróški = stróški; troškóvnik, -a m., proračun

trotóár, -ja m., pločnik

trózvéza ž.

trózvók m.; trózvóčen, -čna, -o

třpek, -pka, -o; třpkast, -a, -o; třpkost, -i ž.

trpéti (pog. *trpět*), -ím; sed. del. trpèč, -éča, -e; je trpèl (-èy), -éla, -o, -i; třpež, -a m.; trpéžen, -žna, -o; trpéžnost, -i ž.; (po)trpéžljiv, -íva, -o; trpljiv, -íva, trpín, -a m. = trpljeník, -a m.

trpljénje s.

trpljénka ž., pasijónka (roža)

trpótec, -tca m.; trpótcév, -a, -o

třs, -a m.; třsov in třsen, -sna, -o; třsje s.

třska in trská ž. = treskà; třščica ž. = tresčica

trst, -a m.; trstov, -a, -o in trstén, -a, -o; trstíka ž.; trstíkov, -a, -o; trstíkovina ž.; trstje in trstjè s.

Trst, -a m.; Trzáčan, -a m.; Trzáčanka ž.; trzáški, -a, -o; trzáška lúka; Trzáški zalív

trš, -a m., parobek, štor; tršav, -a, -o; tršast, -a, -o; tršät, -áta, -o; tršelj, -šlja

trúd, -a m.; trúden, -dna, -o; truda poln, poln truda (ne: trudapoln); utrudljiv, -íva, -o; trudoljuben, -bna, -o

trúmoma prisl.

trúplo, -a s.; trúpelce, -a s. (-pal-)

trúšč, -a m.; truščíti, -ím tu prisl.; tu in tam, tu pa tam, tu sem pójdi

túcat, -a m., dvanajstíca

túj, -a, -e; tújec, -jca m.; tújčiti, -im; tújina ž.; tújski, -a, -o; tujeróden, -dna, -o; tújka ž.

túl (túl), -a m.; túlec, -lca m. (-lca); túlast, -a, -o; túlav, -a, -o (vótel)

túle = tu, toda: le-tù

túlipan, -a m.; túlipanovec, -vca m.

túliti, -im; túljenje s. in túljenje s.

tuljáva ž., cev

túljka ž., cigarétna túlka = stróčnica

tún, -a m. (riba)

tunél (-él), -a m.; predòr

túnja ž., keblíca, manjš. túnjka; túnjek, -njka m.

túrban, -a m.

turbína ž.

Túrek, -rka m.; Túrkinja ž.; túrški, -a, -o; Túrško, -ega = Turčija ž. in Túrcija

Turgénjev, -a m.; povesti Turgenjeva ali Turgénjev-lje povesti

turnéja ž., potovanje (umetniško), gostovanje

turnír, -ja m., (viteška) tekma

túrnuš, -usa m., vrsta, red; po túrnušu, po vrsti (vrstíti se)

turòben, -bna, -o; turòbnost, -i ž.; turòbnež, -a m.

túrščica ž., korúza; túrščičen, -čna, -o

túskulum, -la m., mirni kot

túš, -a m.; túšati, -am (se)

Tutankámon, -a m.; Tutankámonova gróbnica

túzémeč, -mca m.; túzémstvo s. (nasproti: ínozémeč, ínozémstvo)

tváren, -rna, -o, materiálen

tvégati, -am; tvéganje, -a s.; tvégav, -a, -o; tvégavost, -i ž.

tvésti, tvézem; je tvézel (-zay), tvézla, -o; (na)tvézen, -a, -o

tvòjec, -jca m. in tvójca; nav. množ. tvójci, -ev

tvór, -a m. (ne: túr, -a); tvórast, -a, -o; tvórav, -a, -o; tvóravost, -i ž.

tvorítí, -im in tvóriti, -im (pog. tvórit, tvórit), tvorítelj, -a m.; tvórbna ž.; tvórnost, -i ž.; tvórec, -rca m.;

tvóren, -rna, -o; tvorílen, -lna, -o (-ril-); tvorjénje, -a s. in tvórnjenje

tvrdka ž., firma

U

u-; ta predpona pomeni: 1.) odmiikanje, odstranitev, umanjšanje, n. pr.: ubežati, ukrasti, uiti, ušteti se; 2.) dovršitev dejanja, n. pr.: umesiti kruh; upokojiti; učistiti se; predponi u- in v- se v pisavi razločujeta po pomenu in po prvotnem izvoru, v izreki pa med njima ni razlike, marveč se obedve izgovarjata ko kratak u (če se v govoru zveže s samoglasnikom, se glasi kot u, n. pr.: na uporábo; je utájiu; vdíhniti govorimo: udíhniti in uđíhniti) gl. še pri v

ubádati, -am = zbadati, ujédati; toda: vbádati = šivati

ubégniti, -nem; ubégati, -am; ubegljiv, -íva, -o; ubežáti (pog. *ubéžat*), -ím; ubéžen, -žna, -o; ubéžnik, -a m.; ubéžnica ž.

ubélití, -im; ubélití plátno, lasé

ubíрати, -am strúne, glasóve; ubíranje s.

ubíti (pog. *ubit*), ubíjem; ubíjati, -am (se): ubíjati se z délom = ukvárjati se; ubijálec, -lca (-*uca*) m.; ubijálski, -a, -o; ubijálstvo s. (-*jáu-*); ubòj, -òja m.; toda: vbíti, vbíjati komu kaj v glavo

ubláziti in ublázítí, -ím; ublázéváti, -žújem

ubòd, ubòda m.

ubóg, -a, -o; ubóg s čim; ubóg pri pámeti, na dúhu; ubóžen, -žna, -o; ubóžec, žca m.; ubóžček, -žčka m.; ubóžica ž.; ubóščina ž.; ubóžnica ž.; ubóštvo s.

ubógati, -am; ubogljív, -íva, -o; ubogljívost, -i ž.

ubòj, ubòja m.; ubòjnik, -a m.; ubòjstvo s.

ubòsti (pog. *ubòst*), ubòdem; se je ubòdel (-*dau*), ubòdla, -o, -i

ubránti, -nim (se)

ubrátí (pog. *ubrát*), ubêrem; ubrán, -a, -o; pót ubrátí; ni mógel prave besede ubrátí; ubránost, -i ž., harmonija, nastrojenje

ubrísati, ubríšem = zbrísati; ubrísane glavé biti; ubrísati jo kám

ubrúsiti, -im (se) = zbrúsiti

ucéniti, -im; žito se je ucénilo

učákati, -am, kaj ali česa

učéneč, -nca m.; učénka ž.; učénják, -a m.; učén, učna, -o; učben, -a, -o (-*bæn*, -a); učbenik, -a m.

učíniti, -im = storíti; učínjati, -am; učínljív, -íva, -o; učínek, -nka m.; učínkováti, -kújem; učínkovít, -íta, -o

učístiti, -im; učíščén, -a, -o

učítí (pog. *učít*), učím koga česa; učílen, -lna, -o; učílnica ž. (-*čil-*); učítelj, -a m., učíteljica ž.; učíteljski, -a, -o; učíteljstvo s.; učíteljíšče s.; učíteljíščnik, -a m.; učljív, -íva, -o; učljívost, -i ž.

učlověčiti se, -im se; učlově-
čenje s.

učvřstítí, -im; učvřščen, -a,
-o in učvřsten, -a, -o

úd, -a m.; ud Slovenske Má-
tice; úden, -dna, -o; údnica
ž. (protín); udnína ž.

udár, -a m.; udárec, -rca m.;
udáriti, -im; udárjen, -a,
-o; udárjati, -am; udárja-
nje s.

uďáv, -áva m. (boa)

udebelítí (pog. *udebélit*) se,
-im se; se je udebélil, -íla,
-o

udejstviti, -im = uresničiti,
uveljáviti, n. pr.: njegóve-
mu posredovánju se je po-
sréčilo udejstviti balkán-
sko antáto; napačno je:
udejstvovánje v pomenu
delovánje, n. pr.: vlada je
sprejela nekaj sklepov, ki
posegajo tudi v zasebno
udejstvovanje (prav: delo-
vanje) državljanov; bila je
prevérjena, da je najvišji
cilj človeškega udejstvo-
vanja (prav: delovanja) na
zemlji rodbinska sreča

udélati, -am njivo iz pušča-
ve; udélan svét; vréme se
udéla; toda: vdélati ká-
męn v zlató

udeležítí, -ím se (pog. *ude-
ležít*); vel. udeléžil, -íla, -o, -i;
udeležba ž.; udeléžnik m.,
udeléžnica ž.; udeléžen, -a,
-o in udeležęn, -ęna, -o;
udeléženec, -nca m., ude-
léženka ž.

udínjati, -am = najéti, na-
jámem; pogodítí se

udóben, -bna, -o; udóbnost,
-i ž.

udobrovóljiti, -im

udolžítí (pog. *udoužít*), -ím
se (*-douž-*) = zadolžítí se

udomáčití, -im; udomáčen,
-a, -o

udomóviti, -im; udomóvljen,
-a, -o

udréti (pog. *udrět*), udrém
in uděrem; udréti jo kám;
solzé se uderó; uděr, uděr-
ra m.; udírati, -am; kri
se je udfla (křvni uděr);
toda: vōda je vdfla v
mlín; zęmľja se mi je pod
nogámi vdfla; vdřte očí;
vdřt obráz

udríhati, -am po kóm, čém

udržátí (pog. *udřzat*), -ím;
ni ga móči (mđč) udržátí;
udržati si = pridržati si,
prihraniti zase; udržľiv,
-íva, -o; udržek, -žka m.

udušítí (pog. *udušít*), -ím =
zadušítí; udušľiv, -íva, -o

udvorľiv, -íva, -o; udvorľi-
vost, -i ž.; udvóren, -rna,
-o

ugájati, -am; ugájanje s.

ugánítí, ugánem (pog. *uganit*
in *ugánit*); ugánka ž.;
ugánkar, -ja m.; uganje-
vátí, -njújem = ugíbatí,
-am in ugíbljem

ugánítí (pog. *uganit* in *ugá-
nit*), ugánem (se) = ogní-
tí se (pog. *ognit* in *ognit*,
tudi: *ógnití*, *ógnit*), ógnem
se

ugánjati, -am (n. pr. burke)

- ugasíti (pog. *ugasit*), ugasím; ugasáti, -am luč, žej; ugasováti (neprehodno), n. pr. žerjavica ugasúje
- ugíbčen, -čna, -o; ugíbčnost = gíbčen, gíbčnost
- ugláditi, -im; uglajèn, -èna, -o in uglájen, -a, -o; uglájenost, -i ž.; uglájati, -am
- uglásbiti, -im; uglásben, -a, -o
- uglèd, -éda m.; ugléden, -dna, -o; uglédati, -am = zagledati
- uglobíti (pog. *uglobit*), ím; uglobím se v míslí, pesem, delo = vglobíti, poglobíti
- ugnáti (pog. *ugnàt*), užènem; neugnán človek; toda: vgnáti (izg. *ugnàt*), vžènem (izg. *užènem*) n. pr. živíno v stájo, hlév
- ugnèsti (pog. *ugnèst*), ugnètem; je ugnétel (-*təx*), ugnètla, -o; ugnétati, -am
- ugodíti (pog. *ugodit*), -ím; vel. ugódi, -íte; je ugódil (-*diu*), -íla, -o in ugódilo, so ugodíli; ugódje s.; ugóden, -dna, -o; ugódnost, -i ž.
- ugonobíti (pog. *ugonobit*), -ím; ugonobljèn, -èna, -o; ugonobljènje s.; ugonábljati, -am
- ugotovíti (pog. *ugotovit*), -ím; ugotóvi, -íte; je ugotóvil (-*viu*), -íla, -o, -i; ugotávljati, -am; ugotovítev, -tve ž.; ugotovljèn, -èna, -o
- ugóvor, ugóvora m., preréka, nasprótovanje, odpor, očítanje, pridržek; ugovárjati, -am
- ugrábiti, -im; ugrábljen, -a, -o; ugrábljenje s.
- ugréti (pog. *ugrèt*), ugréjem (se s hójo); ugrévati, -am
- ugrézniti, -nem; ugrézati, -am
- ugrísti, ugrízem; ugríz, -a m.; ugrízek, -zka m. (= zagrísti, odgrísti); toda: vgrízniiti (izg. *ugrizniti*) v jábolko; ugrizljív, -íva, -o; ugrizljívost, -i ž.
- uhájati, -am; uhájanje s.; uhájáč, -a m.
- úhelj, -hlja m.; úheljnik, -a m.; úhlja, -e ž.; uhljáč, -a m.; uhljàt, -áta, -o; uhljáti (pog. *uhljàt*), -ám
- uhó, ušésa s.; na úho in na uhó (povedati); za úho (udariti, počiti koga); ušésen, -sna, -o; ušésce, -a s.
- uhodíti (pog. *uhòdit*), uhódim; uhójena pót
- uíma ž., vremenska škoda
- uíti (pog. *uít* in *uit*), uídem; kónji so ušli; uhájati, -am
- ujalovíti (pog. *ujalovit*), -ím se
- ujasníti, -ím se; nebó se ujasní
- újcati, -am; újckati, újčkati (se) = gúgati (se)
- újec, újca m.; újčev, -a, -o
- ujéd, -a m.; ujéda ž.; ptíca
- ujéda; ujédati, -am; ujédanje s.; ujédav, -a, -o; ujédavec, -vca m.; ujédavka ž.; ujedljív, -íva, -o
- ujémati, -am se; ujémanje s.

- ujěsti (pog. *ujěst*), ujém; ujě-dati, -am
- ujěti (pog. *ujět*), ujámem (se); ptíca se je ujěla; ujetník, -a m.; ujetníštvo s.
- ujězditi, -im kónja (z jěze-njem pokvariti, uničiti
- újna ž., materina sestra
- úk, -a m.; ukažěljen, -ljna, -o; ukažělnost, -i ž.
- ukániti, -im; ukánjati, -am; ukána (sámega sěbe) ž.; ukanljiv, -íva, -o; ukanljí-vec, -vca m.
- ukáz, ukáza m.; ukázati, -žem; ukazováti, -zújem; ukázen, -zna, -o; ukáznik, -a m.; ukazoválec, -lca (-lca in -yca) m.
- ukíniti, -nem, rozpustiti, raz-veljaviti, ustaviti, odpra-viti
- ukísati, -am (se)
- ukláti (pog. *uklát*), ukóljem; komár me je uklál (*ukláy*); tēle se je uklálo za 15 kíl
- ukléti (pog. *uklět*), ukólnem (-koun-); uklět grád; uklí-njati, -am
- ukloníti (pog. *uklónit*), ukló-nim; je uklónil, -íla, -o; -i; uklónjen, -a, -o; uklánjati, -am; uklanljiv, -íva, -o (kdor se rad uklanja)
- ukončáti (pog. *ukončāt* in *ukónčāt*), -ám = pokončáti
- ukòr, ukòra m., grája
- ukoreníniti, -im (se); ukore-nínjen, -a, -o
- ukosíti (pog. *ukosit* in *ukósit*), -ím, s kosó raniti; zájca je ukósil
- ukràs, -ása m.; ukrásen, -sna, -o; ukrásnik, -a m. (deko-ratěr)
- ukrásti (pog. *ukràst*), ukrá-dem; je ukrádel (-dáy), -dla, -o (tudi: ukrál, ukrá-la, -o); ukrásti se kám
- ukrátiti, -im; dán se je ukrá-til
- ukreníti (pog. *ukrěnit*), ukrě-nem, zavíti, upogníti (vrát pod járem ukreníti); ali te bom ukrěnil (-iy), da se boš kár krivíl (-vly); skle-niti, določiti, odrediti; ukrěp, ukrěpa m.; ukrě-pati, -am; ukrěpanje s.
- ukrepíti (pog. *ukrepit*), -ím (se) = okrepíti
- ukréten, -tna, -o; ukrétnost, -i ž., gibčen, sposoben, okréten
- ukrivíti (pog. *ukrivit*), -ím = skrivíti; ukrívljen, -a, -o
- ukrojíti, -ím (pog. *ukrojít* in *ukrójit*) obleko; ukrójek, -jka m.
- ukrotíti (pog. *ukrotit*), -ím; ukročěn, -ěna, -o; ukrot-ljiv, neukrotljiv; ukrotítev, -tve s.
- ukúhati, -am se (nasprotno je: nakúhati se); toda vkúhati sádje
- ukvárjati, -am se s čim; ukvárjanje s.
- ulěci (pog. *ulěč*), ulězem se; ulěci se = poleči se; morje se je ulěglo; ulěgati se (povódenj se ulěga = po-jěma; svět se ulěga = pá-da); uleglína ž. der Bodensatz

ulékniti, -nem, upogníti; ulék-
njen, -a, -o
uléniti se, ulénim se = po-
léniti se
uletéti (pog. *ulétet*), -ím se;
beséda se uletí
uležáti (pog. *uležat*), -ím (se);
sádje se uleží; uležáno
sádje
úlica ž.; prid. úličén, -čna,
-o; pouličén, -čna, -o;
manjš. úličica ž.
ulíti (pog. *ulit*), ulijem; zvón
ulíti; dež (*dáž*) se je ulíl;
ulítek, -tka m.; ulítje s.;
ulivati, -am; ulívanje s.;
toda vlíti vodó v sód
úl, -a; prid. úljev, -a, -o;
úljevo žrêlo; uljnják, -a
m.; uljíšče s.
uljé, -éša s.
úljec, uljca m. der Schlauch
ulóm, -óma m.; ulómíti (pog.
ulómit), ulómim = odlo-
miti; sneg se ulómi; uló-
mek, -mka m.; ulómljenje
s.; ulámljati, -am; — vlóm,
vlóma m, vlómíti v híšo
ulovíti (pog. *ulovit*), -ím;
lovítev, tve ž.
Ulrik, -a m. (svetniško ime);
preprosta raba: Úrh, -a m.
ultravioleén, -tna, -o
úm, -a m.; umováti (pog.
umovát) umújem; umóven,
-vna, -o; umljív, -íva, -o;
umakniti (pog. *umaknit* in
umákmit), umákнем; umak-
ni, -íte; umaknil (*-iy*), -íla,
-o
umánjkati, -am = zmánjka-
ti; besede ne držati;
umánjkovati, -ujem

umánjšati, -am = zmánjšati;
umanjšáva ž.
umázati, -žem; umázan, -a,
-o; umázanec m., umázan-
ka ž.; umázanost, -i ž.;
umazanija ž.
umedíti (pog. *umedit*), -ím;
umedèn, -éna, -o; umedèno
sádje
uméríti, -ím; umérjen, -a, -o;
umérjenost, -i ž.; umérja-
ti, -am
umésíti, -ím; uméšen, -a, -o
(testó)
umésten, -stna, -o = prili-
čen, prikladen; neuméstno
bi biló
umésti (pog. *umèst*), umé-
tem; ravnokar uméteno su-
rovo máslo; umétati, -am
uméstíti, -ím, ustolíčiti; umé-
ščen, -a, -o; uméščati, -am;
uméščanje s.
uméтелен, -lna, -o (*-eln-*) =
zvéden, -a, -o; umételnost,
-i ž., zvédenost, večšina
uméten, -tna, -o; umétnost,
-i ž.; umétnik, -a m.; umé-
tnica ž.; umétniški, -a, -o;
umétníštvo s.; umetnína ž.
uméti (pog. *umèt*), umèm in
uméjem; uméven, -vna, -o;
umévnost, -i ž.
umíkati, -am in umíčem;
umíkanje s.; umik, umíka
umílití, -ím; umíljen, -a, -o;
neumíljeno lepó
umírati, -am; umíranje s.;
umíravica ž., smrtni boj,
agonija
umíríti (pog. *umírít* in *umírít*),
umírím; umírjen, -éna, -o
in umírjen, -a, -o; umír-
jati, -am

- umisel (*umlsəy*), umísli ž.; umíslek, -a (*-slək*) m.; umísliti, -im; umísljen, -a, -o; umísljati, -am; umísljáva ž.
- umíti (pog. *umit*), umíjem; umívati, -am; umiválen, -lna, -o; umiválnik, -a m.; umiválnica ž. (*-vál-*)
- umnožíti (pog. *umnožit*), -ím = zmnožíti
- umobólen, -bólna (*-bólna*), -o; umobólnost, -i ž. (*-ból-*); umobólnica ž.
- umólkniti, -nem; umólknjenje s. (*-móyk*)
- umòr, umòra m.; umoríti (pog. *umorit*), -ím; umorjèn, -èna, -o
- umréti (pog. *umrèt*), umrèm in umrjèm; umri, -íte; je umrl (*umry*), umfla; umréti od žalosti; umréti za jétiko (ne: na jetiki); umréti z náglo smrtjo; umrjóc, -a, -e; umrljiv, -íva, -o; umrljivost, -í ž.
- umrtvíti (pog. *umrtvit*), -ím; mesó, poželjènje umrtvíti; umrtvèn, -èna, -o
- úmstven, -a, -o; úmstvenik, -a m. (*-stvan-*)
- unciálen, -lna, -o
- unepokojíti (*unepokojit*), -ím
- unèsti (pog. *unèst*), unèsem = odnesti; unesèn, -èna, -o; unášati, -am; unések, -ska m.
- uničítiti, -im; uničeváti, uničujem; uničevánje s.; uničenje s.; uničeválen, -lna, -o (*-vál-*); uničeválec, -lca (*-lca* in *-yca*) m.
- úniforma ž.; uniformirati, -am
- uníja ž.; unírati, -am, zedíniti; uniját, -a m.; unijátski, -a, -o
- univerzálen, -lna, -o, splošen, vesóljen; univerzálnost, -i ž., splóšnost, vesólnost; univèrzum, -uma m., vesólni svet, vesólstvo
- uokviríti, -im; uokvirjen, -a, -o
- upàd, -áda m.; upàd vodé; upásti, upádem; upádati, -am (vôda upáda); upádel (*-dəy*), -dla, -o; upádlost, -i ž.; toda: vpásti v kaj; vpadíšče s.
- upáliti, -im; upáljen, -a, -o
- úpati, úpam; úpati si kaj (nísem si upal ugovarjati; še dlhati si nisem upal)
- upéhati, -am (se); hójga ga je upéhala
- upepelíti (pog. *upepelit*), -ím; upepeljen, -èna, -o
- upésniti, -im; upésnjen, -a, -o; upesnítev, -tve ž.
- upíhati, -am (*-píšem*); upíhniti, -nem (luč)
- upijániti, -im; upijanljiv, -íva, -o
- upírati, -am (se); upíranje s.; upírav, -a, -o; upíravec, -vca m.; upíravka ž.
- upláhniti, -nem; oteklína, vôda upláhne
- uplameníti, -ím; sv. Duh apóstole uplamení (Vodnik)
- upléniti, -im; uplénjen, -a, -o
- upodóbiti, -im; upodobljèn, -èna, -o; upodábljati, -am; upodábljanje s.

- upogibati**, -am; -bljem; upogibljiv, -íva, -o; upogibanje s.; upogibljivost, -i ž.
upogníti (pog. *upôgnít*), upógnem; upogljiv, upogljivost, -i ž.
upokojíti (pog. *upokojít*), -jím; upokojèn, -èna, -o; upokojè nec, -nca m.; upokojènka ž.
upòr, upòra m.; upóren, -rna, -o; upórnost, -i ž.; upórník m., upórnica ž.; upórnež m.
uporábiti, -im; uporábljen, -a, -o; uporába ž.; uporáben, -bna, -o; uporábnost, -i ž.; uporábljati, -am
upostáviti, -im = vzpostáviti
upoštévati, -am = poštévati, v poštèv jemáti
upótiti, -im koga (pot pokazati); upóten, -a, -o; upótenje s.
upotítiti (pog. *upotít*), -ím (se)
uprásniti, -nem (luč)
upráti (pog. *uprát*), upèrem (si roke)
upráva ž.; upráven, -vna, -o; uprávljati, -am; uprávítelj, -a m.; uprávíteljica ž.; uprávník, -a m.; uprávíteljstvo s.; uprávníštvo š.
upravíčiti, -im; upravíčen, -a, -o (pravico ímeti do česa); upravíčováti, -újem; toda: opravičiti se (izgovoriti se)
upravítelj, -a m. = oskrbník; uprávljati = oskrbováti
uprégniti, -nem in upregníti (pog. *uprégnít*), upregněm (nagniti, napogniti)
upréti (pog. *uprèt*), uprè m
úra ž.; manjš. úrica ž.; úren, úrna, -o; úrník, -a m.; úrnice ž. množ. jútranjice
urád, -áda m.; uráden, -dna, -o; urádník m., urádnica ž.; urádníštvo s.; urádníški, -a, -o; uradováti, -újem; uradová nje s.
uravnáti (pog. *uravnát*), -ám; uravnávati, -ávam; uravnáva ž.; uravnáven, -vna, -o
uráziti, -im; urazljiv, -íva, -o; urázati, -am
urbár, -ja m.
urèci (pog. *urèč*), urècem; živíno urèci
uredíti (pog. *uredít*), -ím; urejèn, -èna, -o; urejeváti, -újem; urédba ž.; urédben, -a, -o; uredník, -a m. (in urédník); uredníštvo s.
uresníčiti, -im; uresníčen, -a, -o; uresníčenje s.
urézati, -žem = odrezati; urézati se; toda: vrézati ímé v drevésno skórjo
urgírati, -am naganjati, prítiskati; urgénca ž.
úriti, -im; izúrjen, -a, -o
uróčen, -čna, -o, začaran; uróčiti, -im; uròk, uróka m. in úrok, -a m.; urokljív, -íva, -o
uršulínka ž.; uršulínski, -a, -o
usád, -áda m. = udòr; usádíti se; usadína ž.; usèd, -éda m.; usedlína ž.; usednína ž.
usahníti (pog. *usahnit* in *usáhnit*), usáh nem; usáh el (-həy), -hla, -o; usíhati, -am
usékati, -am (se)

usékniti, -nem (se); usekováti (pog. *usekovàt*), -kújem (se); usekovánje s.

uselíti (pog. *usélit*) se = naselíti se; uselíti se; uselítev, -tve ž.

usésti (pog. *usést*), usédem se; usédeno mléko (= sestesti se)

usidrati, -am

usípati, -am in -pljem; tóča se usípa; usúti se, uspèm se

uskočiti, uskóčim (pog. *uskôčit*): k sovražnikom je uskóčil (zbežal, prešel); sukno se uskóči; uskók, -óka m.; uskóštvo s.; uskóški, -a, -o

uslíšati, -im; uslíšanje s.

uslóčiti, -im; uslóčen, -a, -o

uslúga ž.; biti na uslúgo; uslúžen, -žna, -o; uslúžnost, -i ž.; uslúžiti, -im (komu uslugo storiti; prikupiti se); uslúžiti se = uđinjati se; uslužljiv, -íva, -o

usmèv (*usmèv*), -éva m. = sl. nasmeh, smehljaj

usmíliti, -im se koga, česa; usmíljeni brát; usmíljenka ž.; usmíljenje s.; usmíljenost, -i ž.

usmráđiti, -im (se); usmražen, -éna, -o; usmráđati (se)

usmrťiti (pog. *usmrťit*), -ím; usmrčèn, -éna, -o; usmrčénje s.

úsnje s.; prid. usnjén, -a, -o; usnját, -áta, -o; úsnjast, -a, -o; usnjár, -ja m.; usnjárski, -a, -o; usnjárnica ž.; usnjárstvo s.

usóda ž.; usóden, -dna, -o (ne: usodepoln)

usóđiti, -im (prisóđiti); usójen, -a, -o

usóđiti, -im se = sl. drzniti se, upati si

usopljen, -éna, -o

usòpsti (pog. *usòpst*), usòpem se

uspáti (pog. *uspát*), uspím; uspávam, uspávati; uspávalo s.; uspávanka ž.

uspèh, -éha m.; uspèšen, -šna, -o; uspèšiti se, uspèšim se

uspéti (pog. *uspét*), uspèm in uspéjem; uspévati, -am; uspévek, -vka m.

usposóbiti, -im; usposóbljen, -a, -o; usposóbljenje s.; usposóbítev, -tve ž.

ústa s. množ.; 2. úst; 3. ústom; 4. ústa; 5. ústih; 6. ústi; manjš. ústeca (-*oca*)

ustanovíti, -ím; ustanovljen, -éna, -o; ustanovítelj, -a m.; ustanovíteljica ž.; ustanóven, -vna, -o; ustanóvnik, -a m.; ustanóva ž.; ustanávljati, -am

ustáva ž.; ustáven, -vna, -o; ustavodájen, -jna, -o

ustávití, -im; ustávljen, -a, -o; ustávljati, -am; ustávljanje s.

ústna, -e ž.; ústnica ž.; ústnik, -a m.; ústen, ústna, -o (ne: ustmen)

ustópiti, -im (se pred koga)

ustrahováti (pog. *ustrahovàt*), -újem; ustrahoválen, -lna, -o (-*vál-*)

ustrášiti, -im (se)

- ustréči (pog. *ustrèč*), ustré-
žem; vel. ustrézi, -íte;
ustrézati, -am; ustrézen,
-zna, -o; ustrežljiv, -íva,
-o; ustrežljivost, -i ž.;
ustréžnost, -i ž.
- ustrelíti (pog. *ustrelít*), -ím;
ustreljèn, -èna, -o
- ustríči (pog. *ustríč*), -žem;
ustrízil; ustrízek, -žka m.
- ustròj, -òja in -ója m.; ustro-
jiti (pog. *ustròjit*), ustró-
jim; ustrójen, -jna, -o, or-
ganičen, ustrójsvo s.
- ustváriti, -ím; ustvárjen, -a,
-o; ustvarjènje s.; ustvár-
jati, -am; ustvárjanje s.
- usušíti (pog. *usušít*), -ím;
sádje se usuši
- usúti (pog. *usút* in *usút*),
uspèm; dež se je usul (*dáž
se je usù*), tóča se uspè;
toda: vsúti žito v vrečo
- usvojíti (pog. *usvojit*), -ím
(si kaj), prilastiti si; usvo-
jènje s.; usvojítev, -tve ž.;
usvájati, -am (si)
- uš, uši ž.; ušiv, -íva, -o; uší-
vec, -vca m., ušívka ž.;
ušívost, -i ž.; ušének, -nka
m., nav. množ. ušénki (mla-
de uši)
- uščeníti (pog. *uščènit*), uščé-
nem; úščep (*úščep*), úščpa
m. = ščip; uščip, -ípa m.
(prijem)
- ušíbíti (pog. *ušíbit*), -ím; uší-
bovátí, -újem (teló se uší-
búje)
- ušotóriti (in ušotóriti) se,
-ím se
- uštéti (pog. *uštèt*), se, ušté-
jem se = zmotiti se (pri
šetju); uštévek, -vka m.;
toda: vštévši, do vštétega
1935. leta
- utaboríti (pog. *utaborít*), -ím
se; utaborjèn, -èna, -o
- utajíti (pog. *utajít*), -ím; uta-
jènje s.; utajítev, -tve ž.
- utéči (pog. *utèč*), utècem;
utèci, -íte; utèkel, utèkla,
-o; utèk, -éka m.; utékati,
-am
- utéginiti, utégnem; utegovátí
(pog. *utegovàt*), -újem
- utéha ž., tolažba; utéšiti, -ím;
utešílo, -a s.
- utelésiti, -ím; utelésen, -a, -o;
utelésenje s.; utelésba ž.
- utemeljíti (pog. *utemeljit*),
-ím; utemeljèn, -èna, -o;
utemeljítev, -tve ž.; uteme-
ljevátí, -újem
- utépati, -am; utèpsti, utèpem;
njegova trma se mu bo še
utépala
- utesníti (pog. *utesnit*), -ím;
utesnjèn, -èna, -o; utesnje-
vátí; utesnítev, -tve ž.;
utesnjáva ž.
- utéž, -i ž.; utéžje s.; utéžen,
-žna, -o
- utihnuti, -nem
- utíriti, -ím, tir narediti
- utíšati, -am = utíšiti, -ím
(otroka, da utihne)
- utolážití, -ím
- utóliti (pog. *utólit*), utólim
- utólstiti (*-tóst*), -ím se, tolst
postati; utólščati, -am
- utoníti (pog. *utónit*), utónem;
je utónil, -íla, -o, -i

- utopíti (pog. *utopít*), -ím; utopljen, -ěna, -o; utopljenec, -nca m., utopljenka ž.
 utráta ž., potrata; utrátiti, -im; utráten, -tna, -o
 utrditi (pog. *utrdít*), -im; utrjen, -a, -o; utrdba ž.; utrdben, -a, -o; utrdítev, -tve ž.
 utrěti (pog. *utrět*), utrěm in utárem; utírati, -am
 utřgati, -am; utřgováti (pog. *utřgovát*), -újem; utřžek, -žka m.
 utřip, -ipa m.; utřipati, -am; utřipanje s.
 utrńiti, -nem; utrńjati, -am; utrńek, -nka m.; utrńjáč, -a m.; utrńjáo s.
 utróšek, -ška m. = trošek, strošek
 utrpěti (pog. *utřpět*), -ím
 utrúdití, -im; utrújen, -a, -o; utrudljiv, -íva, -o
 utvára = sl. prikazen, strašilo, zdelo, slepilo
 utvòr, -óra m., halucinacija, prívíd
 uvaževáti (pog. *uvaževát*), -újem = upoštěvati; uvaževánje s. = upoštěvanje, premíslek
 uveljáviti, -im; uveljávljen, -a, -o; uveljávljati, -am
 uvěnití, -nem; uvěl (*uvěy in uvěl*), -éla, -o; uvěl cvět
 uvěrití, -im; uvěrjen, -a, -o; uvěrjenost, -i ž.; uvěrjenje s.; uvěrjati, -am
 uvěrjenje s. = potrdilo, spričevalo
 uvertúra ž.
 uvěsti (pog. *uvěst*), uvědem; uvěděn, -ěna, -o
 uvídeti, -dim, spoznati, sprevideti
 uviděven, -vna, -o, razsóden
 uvíti (pog. *uvít*), uvíjem; uvíjati, -am = odvíjati
 uvòd, uvóda m.; uvóden, -dna, -o; uvódník, -a m.
 uvòz, uvóza m.; uvózen, -zna, -o; uvóznica ž.; uvozítí, uvázati, -am; uvážanje s.
 uvrstítí (pog. *uvřstít*), -ím; uvrščěn, -ěna, -o; uvrščěnje s.; uvrščěti, -am
 uzakonítí (pog. *uzakonít in uzakonít*), uzakoním; uzakonjen, -a, -o; uzakonítev, -tve ž.
 úzda ž.; úzdáti (pog. *uzdát in úzdat*), -ám (uzde natakñiti) in úzdati, úzdam; úzdnica ž.
 uznojítí (pog. *uznojit in uznójit*), -ím; klánec ga je uznóžil
 uzrěti, uzrěm (pog. *uzřět*)
 uzurpátor, -ja m., samozvaneec; uzurpácia ž., samozvánstvo
 užáliti, -im; užáljen, -ena, -o; užaljěnje s.
 užalostítí (pog. *užalostít*), -ím; užaloščěn, -ěna, -o; užaloščěnje s.
 užěti (pog. *užět*) se, užánjem se
 užgec, užgeca (-*gac*-) m., pokvarjeno vino
 užítí, užíjem; užívati, -am; užíten, -tna, -o; užítek, -tka m.; užítkar, -ja m.; užitnína ž.; užívalec, -lca (-*uca in -lca*) m.; užíválka ž. (-*vál*-); užíváč, -a m.; užítje s.
 užúgati, -am

V

v- predpona, ki izraža gibanje v kako stvar (noter), n. pr.: vdéti nit v šivánko; vstáviti záplato v rjúho; vdihávati, vtíkati se; pri tistih besedah, ki se začnajo z glasom v-, se piše predpona v s črko u-, n. pr.: vèsti s predpono v- pišemo: uvèsti, enako uvòd, uvájati, uvázati, uvòj, uvòz, uvrstíti; v izgovoru se predpona v- ne razločuje od predpone u-, obedve govorimo kot u, vezano s samoglasnikom pa tudi kot u gl. pri u-

vábíti, -im; del. sed. vabèč, -éča, -e; vábljen, -a, -o; vábljenje s.; vabljív, -íva, -o; vabílo s.; vabílec, -lca (-lca in -yca) m.

vádij, -a, várščina

váditi, -im; vájen, -a, -o; vádba; vádben, -a, -o (-bən); vádbenik, -a m.; vájenec, -nca m., vájenka ž.; vádnica ž.; vájensiški, -a, -o

vádlja ž., stáva; vádljati, -am; vadjlác, -a m.; vadjlavec, -vca m.; vadjlavka ž.

Wágnér, -ja m.; wagnerjánski, -a, -o

vájeti, -a m.; množ. vájeti = vójke; prid. vájeten, -tna, -o; vájetni kónj

vájín, -a, -o

vál (*vál*), -ú in vála m.; množ. valóvi; vòdni vál; manjš. válec, -lca m.; válček, -čka m. (-ál-); valovít, -a, -o; valóven, -vna, -o; rádijski vál

válček, -čka m., ples

valíti (pog. *valít*), -ím; (iz-) valjèn, -èna, -o; valjénje s. válj, -a, cilinder; váljast, -a, -o váljar, -ja m.

váljati, -am (se); valjávec, -vca m.; valjávka ž.; valjánje s. in váljanje s.; valjálnica ž. (-ál-)

váljček, -čka m.; mlín na váljčke; váljčni mlín

Wallace (izg. *vòles*) angl. pisatelj; rod. Wallacea (izg. *vòlesa*); prid. Wallaceov, -a, -o

valóvjé, -a s.

válpét (-lpat), válpeta m.; prid. válpétov, -a, -o (-ál-)

valúta ž., denarna vrednost, veljava; tečaj; valúten, -tna, -o

vampír, -ja m.

vanílja, -e ž. (rastl. dišava); vaníljevec, -vca m.; vaníljev, -a, -o

várati, -am; várav, -a, -o; váranje s.; váravec, -vca m., váravka ž.; varljív, -íva, -o; varljivost, -i ž.; váralica, -e ž.

varčeváti (pog. *varčevàt*), -újem; varčén, -čna, -o; varčnost, -i ž.

Várdar, -ja m.; várdarski, -a, -o; Povardárje s.

vardévati, -am (živino, otroke) varieté, -ja m.

variirati, -am, menjavati (se); variácija ž., menjava, sprememba; variánta ž., različno branje; različna oblika, ináčica

varíti (pog. *varit* in *várit*),
-ím; varjèn, -èna, -o; var-
jènje s. in várjenje s.; va-
rilec, -lca (-lca in -*uca*) m.;
vár, -a m. = varjenje; va-
rilno sredstvo

várovati, várujem koga česa
(ne: pred čim); vel. váruj,
-va, -te; vároval, -a, -o in
varovála, -o; várovanec,
-nca m. in varovánec; va-
rovánka ž. in várovanka;
varoválen, -lna, -o; varo-
válnica ž.; varováka ž.
(-*vál-*)

várstvo, -a s.; várstven, -a, -o
(-*stvan*)

Varšáva, -e ž.; varšávski,
-a, -o

várščina ž., vadij, kavcija

váruh, -a m.; váruhinja ž.;
váruška ž., péstunja; váru-
štvo s.

vás, -í ž., v vás iti = vaso-
vátí, -újem; na vási biti;
vasovánje s.; vasoválec,
-lca (-*uca*) m.; vasováka
ž. (-*uka*); manjš. vasica;
prid. váški, -a, -o; vaščàn,
-ána m., vaščánka ž.

Vasco (izg. *vásko*) da Gama;
rod. Vasco da Game; svoj.
prid. Vasco da Gamov

váta ž.

vátel (-*taŷ*), -tla m.

Watt, -a m., izumitelj parne-
ga stroja; vát, -a m., elek-
trotehnična merska enota;
kilovát, -a m. = tisoč va-
tov; kilovátna úra

vazál, -a m.; vazálstvo s.

vbádati, -am, delati vbòde;
vbádati se = ukvárjati se

vbeléziti, -im; vbelézba ž.,
vpis

vbíti (pog. *vbit*), vbijem;
vbijati, -am komu kaj v
glávo

vbógajme prisl.; vbógajme
prositi, dati; to imáš za
vbógajme

vbókel (-*kaŷ*), vbókla, -o,
konkáven; vbokníti (pog.
vbóknit), vbóknem; vboklí-
na ž.

vbòsti (pog. *vbòst*), vbòdem;
je vbódel (-*daŷ*), vbòdla,
-o; vbòd, -òda m.

vbrízgniti, -nem

vcépiti, -im; vcépip sekíro v
paróbek; kozé vcépiti; so-
vráštvo vcépiti; vcépljen,
-a, -o; vcépljenec, -nca m.;
vcépljati, -am; vcepnína ž.
(kar se vcépi)

včasih prisl. = časih, tudi
včasí, čási

včéraj prisl.; od včéraj; včé-
ranji, -a, -e; pred včéra-
njim; včérajšnji, -a, -e

včléniti, -im; včlénjen, -a, -o;
včlénjenje s.

včrtati, -am

vdáb, -a m.; prid. vdábji,
-a, -e

vdahníti, vdáhnem (pog.
vdahnit in *vdáhnit*); vdáh-
njen, -a, -o; vdáh, -a m.;
vdíhati, -am in -šem; vdi-
hovátí, -újem; vdíhljaj, -a m.

vdáti (pog. *vdát*) se, vdám se
(vesélju, lenòbi; v bòžjo
vóljo); vdán králju; vdá-
nost, -i ž.; vdánosten,
-stna, -o; deskà se je vdá-
la; vdáti se = omožíti se

vdejáti = vdéti (pog. *vdět*),
vdénem
vdélati, -am
vdílj prisl., neprenéhoma,
dolgo; vsevdílj = venomér
vdólbsti, vdólbem; vdólbem,
-a, -o; vdólbek, -bka m.;
vdolbína ž. (-*doxb-*)
vdóva ž.; vdóvec, -vca m.;
vdóvski, -a, -o; vdóvstvo
s.; vdóvščina ž.
vdréti (pog. *vdřet*), vdérem
in vdrém v kaj; móst se je
vdřl; vdřt obráz, vdřte oči;
vdírati, -am; vdrtína ž.;
vdör, -öra m.
vdrúgič = drúgič, v drúgo
vdrúžiti, -im (vtelésiti); vdru-
ževáti, -újem
več prisl., več ali mánj; nič
več, nikóli več; ve č se ne
sklanja: od več gospódo-
v se je slíšalo (ne: večih);
po več krajih; z več ljud-
mí; v sestavi: veččlénski,
-a, -o; večdélén, večstrán-
ski, večzlóžen
vécati, -am; vécanje s.; ve-
čálen, -lna, -o (stěklo); vé-
čati se
vécati, večím = vékati, -am
večer, -a m.; na večer; svéti
večer (sv. večer); za vé-
čera = zvečer; večéren,
-rna, -o; večérnica ž. (zvez-
da); množ. večérnice (ve-
černa molitev, zvonjenje,
pobožnost); večérja ž.; ve-
čérjati, -am; večeriti (*ve-
čerit*) se, večeri se
vécidél (-*dél*) prisl.
večina ž.; rabi se tudi v po-
menu ve č; po večíni =
iz večíne = večínoma

večínoma prisl.
véčji, -a, -e (prim. od vèlik);
po véčjem; k véčjemu; vé-
čidel = večínoma
véčkrat prisl.; véčkrátén,
-tna, -o; véčkrátík, -a m.
véda ž. = znánstvo s.
vedé prisl.; nevedé
véden, -dna, -o; v védnem
nasprótju; za védno se
zavézati
véden, -dna, -o = (i)zvédén,
-a, -o; v kateri reči je kdo
véden, o tej naj píše
véder, védra, vedró in véder,
-dra, -o; vedróst, -i ž.;
vedrítí (pog. *vedrit*), -ím;
vedríl (-*iy*), -íla, -o; raz-
vedrítí, -ím; je razvédril
(-*iy*), -íla, -o; vedrína ž.
védeti, véím; vel. védi, -te;
sed. del. vedóč, -a, -e; ne
vé se kdó; védi ga Bóg;
védi si ga Bóg; ni kdó vé
(in kdóvé) kakó bogàt; gré
sám ne védi kám; sevéda;
védeče mi je
védež, -a m.; vedeževáti (pog.
vedeževát), -újem; vedeže-
válec, -lca (-*yca*) m.; vede-
ževálka (-*áyka*) ž.; véde-
štvo s. = vedeževánje s.
védomec, -mca m., védomen,
-mna, -o, pámeten
vedožéljen, -ljna, -o; vedo-
žéljnost, -i ž.
védro in védro s.; množ. vé-
dra, pét véder; manjš. vé-
drce s.; prid. védrn, -a, -o;
védrnica ž.
Véga, Lope de; rod. Lope de
Vege; daj. Lope de Vegi;
prid. Lope de Vegov

végati, -am; végav, -a, -o; végavica ž.; végavost, -i ž.; vegljáti (pog. *vegljät*), -ám; vegljäv, -áva, -o; vegljína ž.

vegetácija ž., rast, rastlinstvo; vegetarijánec, -nca m.; vegetarijánski, -a, -o; vegetírati, -am, nedelavno živeti, životáriti, ždeti

véha ž., véhavec, -vca m. = véhav (omahljiv) človek; véhati, -am, omahovati; vehljäv, -áva, -o; véhljast, -asta, -o

veheménten, -tna, -o, silovit, strasten; veheménca ž., silovitost

vehíkel (-*kæl*), -kla m., vozílo
véjati, -am in -em; véjavec, -vca m.; vejáča ž. = vélnica (*véq-*) = véjalnica ž. (-*jaq-*)

vékati, -am in -čem; vékav, -a, -o; vékavec, -vca m., vékavka ž.; vékanje s.

vékomaj prisl., od vékomaj do vékomaj

velblód, -a m. (*vel-*), kaméla; prid. velblódji, -a, -e in velblódov, -a, -o

vele- (po drugih slovanskih jezikih), vedeúšen, vedeúšnost, veletòk in véletok, véleizdája, vélesíla, véletrgóvec, vélezaslúžen, véledélo (ne: remek delo)

veléti (pog. *velèt* in *vélet*), -ím; velénje s.; velélnik m.; velévati, -am

veličánstvo s.; v naslovu: Njegóvo Veličánstvo (králj), Njéno Veličánstvo (kraljica)

vêlik, velíka, -o; dol. véliki téden; véliki hlapec (proti: nížji hlápec); véliki oltár (proti: stránski); vélika máša; véliki tráven, srpàn; véliki pétek, vélikega pétká; kot priimek: Péter Véliki, Katarína Vélika; dol. ž. tudi velíka: velíka noč (toda vélika sobóta)

velikáš, -a m., velják; velikáski, -a, -o

veliko- v sestavi: velikodúšen, velíkoobéten, velikosrčén; velikonòčen, -čna, -o

velíkokrat prisl.; velíkokrátén, -tna, -o

veljáti (pog. *veljät* in *véljät*), -ám; veljánje s.; veljáva ž.; veljávén, -vna, -o; veljávnost, -i ž.; velják, -a m.; veljáštvo s.

vélnica ž. (*véq-*); vélnik, -a m. (*véq-*) = vejáča

ven (*və̀n*) prisl.; ven in ven; vènkaj (*və̀nkaj*)

vènec, -nca m.; vènčen, -čna, -o; vècenòsec, -sca m.; vènček, -čka m.

vèndar prisl. (*və̀ndar* in *vendàr*); vèndarle

véniti, vénem; vèl (*vèl* in *vèq*), véla, -o, -i = zvé-njen, -a, -o; venljiv, -íva, -o; venljívnost, -i ž.; nevenljiv, -íva, -o

venomér prisl.; venoméren, -rna, -o

ventíl, -a m., zaklópka; ventilátor, -ja m., zráčnik; ventilírati, -am, zráčiti; ventilácija ž., zráčenje

ventilírati, -am, 1. zráčiti; 2. pretresati, obravnavati

Vénus, rod. Vénere ž.; Vénerin, -a, -o

véper, -pra m.

Vérđi, -ja m.; Vêrdijev, -a, -o
veréja ž.

Vergíl, -a m.; Vergilov, -a, -o
veríga ž.; verížen, -žna, -o;
verížni račun; verížnik, -a
m.; verížití, -im; manjš.
verížica ž.

vérítí se, -im se

verjéti (pog. *verjêt*), verjá-
mem; vel. verjémi, -íte; je
verjél (-jéu), -éla, -o; ver-
jéten, -tna, -o; verjétnost,
-i ž.; verjétnosten, -tna, -o

Verne Jules (*vêrn žül*); rod.
Jules Verna (*žül vërna*);
príd. Jules Vernov (*žül
vèrnov*)

verodostójen, -jna, -o

véroizpóved, -i ž.; véroizpó-
veden, -dna, -o

verolómen, -mna, -o; veroló-
mčnost, -i ž.

Veronese Paolo, ital. slikar
(*veronéze*); rod. Veronése-
ja; príd. Veronesejev, -a, -o

verouík, -a m.; verouíčen, -čna,
-o; veroucítelj, -a m.

vérovati, vérujem; véruj, -te;
véroval (-au), -a, -o; véro-
ven, -vna, -o; vérovnost,
-i ž.

Versailles (*versáj*) m., rod.
Versaillesa (*versája*); príd.
versájski, -a, -o

vérstvo s.; vérstven, -a, -o
(-stvan)

vertikálen, -lna, -o, navpíčen

vêrz, -a m., vrstíca; vèrzen,
-zna, -o

vêrzija ž., inačica, načín

verzíran, -a, -o, izveden, -a,
-o; učén, spreten, vešč

vès (*vəs*), vsà (*usà in usà*),
vsè (*usè in usè*); vsegà
(*usegà, usegà*); daj. mest.
edn. ž. vsej in vsi (glede
na pomen gl. pri cel); vse
bolj in bolj; vse prezgó-
daj; vse naokóli; vse do-
tlèj, doklèr; skupaj se pi-
še: povsem = popolnoma;
vsèskózi; navsèzàdnje; na-
vsèzgóda;

vesél (-sèu), -a, -o; veselíti
(pog. *veselit in veselít*),
-im (se); razveseljèn, -èna,
-o; veselíca ž.; veséloígra
ž.

vesèlje, -a s.; veselják, -a m.;
veseljáčiti, -im

vésiti, vésim, vésil (-iü), -a,
-o, -i; kaj se vésiš tam po
véjah?

vèslo s.; vesláti (pog. *veslàt*),
-ám; veslánje s.; vesláč,
-a m.; veslár, -ja m.; ves-
láríti, -im; veslárjenje s.;
veslávec, -vca m., vesláv-
ka ž.; vèseln, -a, -o (-səln);
vèselnik, -a m.

vésna, -e ž.; bogínja Vésna
vesóljni (*vas-*), -ljna, -o; ve-
sóljni svét, potòp; vesólj-
nost, -i ž.; vesóljstvo s.

vést, -í; vést me pèče; ima
na vésti; novica: vestí z
dóma

vestálka ž.

vésti (pog. *vèst*), vézem; je
vézel (-zəu), -zla, -o; vé-
zen, -a, -o; vezénje s.; ve-
zenína ž.; vezílen, -lna, -o;
vezílni vzórec; vezílja ž.

věsti (pog. *věst*), vědem; je
 védel (-*dəy*), vědla, -o, -i;
 (od)vedèn, -ěna, -o
 vestibúl, -a m., věža
 věšč, -a, -e = izvéden, -a, -o;
 věšča ž., čaróvnic; nōčni
 metúlĵ; věščec, -a (-*ščac*)
 m.; manjš. věščica ž.
 veščák, -a m.; veščina ž. =
 umételnost
 věšda prisl., sāj, sevéda
 veterán, -a m., doslužen vo-
 jak; veteránski, -a, -o
 veterinárstvo, -a s., živino-
 zdrávstvo; veterinárski, -a, -o
 véti, véjem (pog. *vét* in *vět*);
 je věl (*věy*), -éla, -o
 vétrn, -a, -o; vétrni mlín;
 vétrnast, -a, -o; vétrnica ž.;
 vétrnik, -a m.; vetrnják, -a
 m.; vetrnjášto s.
 vetróven, -vna, = vétrn; ve-
 tróvje s. (skupno ime); ve-
 tróvnica, -i ž.
 véverica ž.; prid. véveričĵi,
 -a, -e
 vézati, véžem; sed. del. ve-
 žóč, -a, -e; vézanje s.; ve-
 zálen, -lna, -o (-*zál-*); ve-
 záva ž.; vezávec, vca m.,
 vezávka ž.
 vezílo, -a s.; vezílka (-*ziy-*)
 ž., potica za vezílo; vezo-
 váti (pog. *vezovát*), -újem;
 vezovávec, -vca m.; vezo-
 vávka ž.
 vezir, -ja m.
 Vezúv, -a m.
 věža, -e ž. (tudi s končnim
 poudarkom 2. iz vežé, 6.
 nad vežó; množ. 1., 4. ve-
 žé, 2. vežá, 3. vežám, 5.
 vežáh, 6. vežámi; 4. edn.

za predlogom: v věžo stó-
 pi); věžen, -žna, -o; manjš.
 věžica ž.; věžnik, -a m.
 koridór
 věžbati, -am = váditi, úriti;
 věžba ž.; věžbanje s.
 vĵlobíti (pog. *vĵlobit*), -ím
 se
 vĵnátí (pog. *vĵnát*), vžènem;
 vĵánjati, -am
 vĵnézditi, -ím se; vĵnézden,
 -a, -o; prenesen pomen: za-
 léči se, zaredíti se (n. pr.
 črvi so se vĵnézdili = za-
 lēgli; miši so se zaredíle;
 kobilice so se zakotíle; ku-
 ga se je zakotíla, zasejála)
 vĵozdíti (pog. *vĵozdit*), -ím;
 vĵožèn, -ěna, -o
 vĵrézniti, -em se
 vĵríznniti, -em (se)
 vĵòd, vĵòda m.; vĵòden, -dna,
 -o; vĵòdíšče s.
 viadúkt, -a m.
 vibrírati, -am, tresti se; vi-
 bráciĵa ž., trésenje, treslĵáj
 vídeti (pog. *videt*), vidím; je
 vídel (-*dəy*), -ela, -o; ví-
 deti je zdráv; réč je vídeti
 lépa; vídeti mu je, da ni
 zdrav
 vídez, -a m.; na vídez, po
 vídezu; (na)vídezen, -zna,
 -o; vídeznost, -i ž.
 vídík, -a m., razĵled, pogled
 Vídov dán, rod. Vídovega
 dné; prid. vídovdánski, -a,
 -o
 vídva (vidvá), vídve (védve;
 vidvé) oseb. zaim. dvoj.;
 2. 4. váju; 3. 5. 6. váma
 vígenĵ, -gnĵa m.; vígenĵc, -a
 (-*gənjc*) m.
 vigílija ž.

- vihati**, -am in -šem; je víhal (-*hay*), -ála, -o, -i
vihráti (pog. *vihrát*), -ám; vihráv, -áva, -o; vihrávec, -vca m., vihrávka ž.; víhra ž. = vihár, nevíhta; vihrav človek; vihrávosť, -i ž.
vihtéti (pog. *vihtët*), -ím; je vihtël (-*htëu*), -éla, -o
vijólica ž.; vijóličén, -čna, -o; vijóličast, -a, -o
vikár, -ja m.; vikariát, -a m.
víkati, -am in -čem; je víkal (-*ay*), -ála; sva se vikála
víla ž.; víla pogórkinja; víle povôdkinje; vilínji, -a, -e; vilínski, -a, -o; — dvorec, letoviščna hiša z vrtom; vílen, -lna, -o
vinjéta ž.; vinjéten, -tna, -o
víno s.; vínčece, -a s. (-*čece*); vínček, -čka m.; vínski, -a, -o; vínstvo s.; vínjen, -a, -o; vínjenost, -i ž.; vínjenec, -nca m.; vínce, -a s.; vínščak, -a m.; vínica ž. (klet); vínica ž. (hruška); vínika ž.; vínógrad, -a m.; vínógradski, -a, -o; vínógradnik, -a m.; vínógradstvo s.
violína ž.; violínski, -a, -o; violinist, -a m.
violončelo, -a, -u, -o, -u, -om m.
virtuóz, -a m.; virtuózen, -zna, -o; virtuóznost, -i ž., umetniška spretnost, izvrstnost
viržínka ž.; viržínkina slámica
vis-à-vis (izg. *vizavi*) prisl., nasproti
visòk, visòka, -o; dol. visòki, -ega; prim. víšji, -a, -e; prisl. prim. víše; nam. visok (po nem.) rabimo sl. često veľik, n. pr.: veľika vòda (ne: visòka vòda, Hochwasser); veľika napétost; veľika stárost, veľíko pogórje; nadprítlíče s. (ne: visòko prítlíče); prečastíti (ne: visokočastíti); zelo učén itd.; kraj. ime Visòko, -ega, na Visòkem; prid. visòški, -a, -o; Visòče ž. množ.
víš = vídiš; víš jo, víš ga
Višárje, rod. Višárij, dat. Višárjam
víšek, -ška m.; v víšek gredó lasjé; z víška (zvíška) pásti; kvíšku prisl.; na víšku biti
višina ž.; višínski, -a, -o; višínsko sónce
višnja ž. (drevo in sad); víšnjev, -a, -o (víšnjev lés, sád); víšnjév, -a, -o (barva), víšnjévkast; víšnjevec, -vca m.
Višnja gòra ž., kraj; Višnjàn, -ána m., Višnjánka ž.; višnjánski, -a, -o
vitálen, -lna, -o; vitálnost, -i ž., življenjska sila, žilavost
vitamín, -a m., nadomestilne redilne snovi
vitél (-*tëu*), -tla m.
vítez, -a m.; víteški, -a, -o; víteštvo s.; vítezovati, -ujem
vitriól, -a m., gálica; vitriólnica ž., vitriólna vòda
vítrnik, -a m., nož, s katerim režejo vitre

vívček, -čka m., kratka píptica
 vizija ž., vídenje, prikázen;
 vizionáren, -rna, -o
 vizir, -ja m., naličnik; mu-
 ha, mérek
 vizíta ž., obisk, posèt; vizít-
 ka ž., vizítница ž., posét-
 nica; vizitácija ž., oblast-
 no obiskovanje, nadzíra-
 nje; vizitátor, -ja m.
 vizuálen, -lna, -o, viden, -dna,
 -o
 vížetl (-žetl); -žla m., sledni
 pes
 vjesti (pog. *vjest*), vjem se
 vkládati, -am v kaj; tramóvi
 se na sténe vkládajo; vklá-
 da ž., to, kar se vloži; te-
 melj
 vkléniti (pog. *vklenit*), vklé-
 nem; vklénil, -ila, -o, -i;
 vklénjen, -a, -o; vklénje-
 nec, -nca m.; vklépati, -am
 vklesáti (pog. *vklesat*), vklé-
 šem; vklésal, -ála, -o, -i;
 vklesán, -a, -o
 vkljub = kljub prisl. in
 predl.; komu vkljub délati;
 vkljub obljúbam; vkljúben,
 -bna, -o; vkljubljív, -íva, -o
 vknjížiti, -im; vknjížen, -a,
 -o; vknjíževáti (pog. *vkni-
 ževàt*), vknjížba ž.
 vkopáti (pog. *vkopat*), vkóp-
 ljem; vkopán, -a, -o; stojí,
 kakor bi mu bilé nogé
 vkopáne
 vkováti (pog. *vkovàt*), vkújem
 vkràj prisl. v kràj
 vkřcati, -am (se)
 vkréber prisl., navkréber
 vkúhati, -am; vkuhávatí, -am;
 vkuhávanje s.; vkúhan,
 -a, -o

vkúp prisl.; vkúpen, -pna, -o
 = skúpen; vkúpnost, -i ž.
 vláčiti, -im; vlačílen, -lna,
 -o (-čít-), vlačílni stròj;
 vlačílec, -lca (-lca in -yca)
 m.; vláčenje s.
 vlačúlja ž., nav. mmož. =
 vláka ž.
 vláda ž.; prid. vláden, -dna,
 -o; vládné (ne: vládné)
 narédbe
 vládati, -am; vládanje s.;
 vladár, -ja m.; vladarica
 ž.; vladárski, -a, -o; vla-
 dárstvo s.; vladavína ž.
 vládjati, -am
 vladožéljen, -ljna, -o; vlado-
 željnost, -i ž.
 vlágati, -am; vlagátelj, -a m.;
 vlagálec, -lca (-lca in -yca)
 m., vlagálka ž. (-lka in
 -yka)
 Vláh, Vláhá m.; Vláhinja ž.;
 vláški, -a, -o
 vláknó s.; prid. vlaknén, -a,
 -o; manjš. vláknence s.
 (-kən-); vláknast, -a, -o
 vléči (pog. *vléč*), vléčem; sed.
 del. vlekóč, -a, -e; vel. vlé-
 ci, -íte; vléčenje s.
 vléčka ž.
 vlésti (pog. *vlèst*), vlézem
 vlíti (pog. *vlít*), vlíjem; vlítje
 s.; vlívati, -am; vlít, -a, -o;
 vliválnica ž. (-vál-)
 vljúden, -dna, -o; vljúdnost, -i ž.
 vlóga ž.; igráti vlógo = sl.
 pomèn imeti, bití velikega
 poména
 vlomíti (pog. *vlómit*), vló-
 mim v hišo; vlóm, vlóma
 m.; vlómílec, -lca (-lca in
 -yca) m.; vlómílnó oródje
 (-mít-)

vlovíti (pog. *vlovit*), vlovím; je vlóvil, -íla, -o in vlóvilo, vlovíli in vlóvili; vlovljèn, -èna, -o
 vložíti (pog. *vložit*), -ím; je vlóžil, -íla -i in vlóžili; vložen, -èna, -o; vlóžek, -žka m.; vlóžen, -žna, -o; vloznína ž.
 vmés prisl., vmés govoríti; vmésen, -sna, -o
 vmésiti, -im; vmésen, -a, -o
 vměšati, -am; vmešávati, -am (se)
 vměti (pog. *vmět*), vmánem, n. pr.: mazilo v kóžo; je vměl (*vměj*), vměla, -o
 vnánji, -a, -e; vnánjost, -i ž.; vnánjščina ž.; kraj: Vnánje goríce ž. množ.
 vnapréd prisl., vnaprédén, -dna, -o; vnaprédno določilo; vnaprédna pláča
 vnaprēj prisl., že vnaprēj določén
 vnè prisl. zunaj
 vnebóhod, -a m.; vnebóhoden, -dna, -o
 vnebóvpijóč, -a, -e
 vnebóvzetje, -a s.
 vnémár prisl.; vnémár púščati; vnémaren, -rna, -o; vnémarnost, -i ž.
 vnémati, -am, -mljem; vnémanje s.; vnéma ž.; vnémav, -a, -o; vnémavec, -vca m.; vnemljiv, -íva, -o
 vněti (pog. *vnět*), vnámem; vel. vněmi, -íte; vnětje s.; vnětek, -tka m.; vnetljiv, -íva, -o; vnetljívost, -i ž.; vnětiti, -im = zakúriti
 vníc prisl., vníc vrěči = čez glávo nazáji vrěči

vníti (pog. *vnit*), vnídem v hišo
 vnóvčiti, -im; vnóvčen, -a, -o; vnóvčenje s.
 vnóvič prisl.; vnóvičen, -čna, -o; vnóvična bolézen
 vnúk, -a m.; vnúkinja ž.; vnúček, -čka m.; vnúčič, -a m.; vnúka ž., druga otáva
 vóbče prisl.
 vočiglèd prisl. = sl. spríčo
 vòd, vòda m.; električni vòd
 vòda, -e ž.; tudi s poudarkom na končnicah: vodé, 4. vodó (za prediogram: žènem kónje na vódo; po vódo), 6. pod vodó; množ. vodé, vodá, -àm, -àh, -ámi; manjš. vodíca; prid. vòden, -dna, -o; vòdna ptíca; povòdni móž; vodén, -a, -o; vodeníca ž.; vodeněti (pog. *vodenět*), -ím
 vodík, -a m.; vodíkov, -a, -o
 vodítelj, -a m.; vodíteljica ž.; vodíteljstvo s.
 vodíti (pog. *vòdit*), vódim; vel. vòdi, vodíte; sed. del. voděč, -ěča -e; je vòdil, -íla, -o, -i; vójen, -a, -o; vodljiv, -íva, -o; vodílen, -lna, -o (*-díl-*); vodílja ž.; vodítev, -tve ž.
 vódja, rod. -ja in -je m.; prid. vódjev, -a, -o
 vodník, -a m.; vodníca ž.
 Vódnik Valentín; Vódnikov, -a, -o
 vodnják, -a m.
 vodomèr, -méra m.; vodoméren, -rna, -o; vodomérník, -a m.
 vodomèt, -éta m.
 vodopàd, -áda m. = sl. sláp

vodoráven, -vna, -o; vodorávnost, -i ž.

vodotêsen, -sna, -o (po nem.)
= sl. neprodíren, vododf-
žen

vódstvo s.; vódstven (-stven),
-a, -o

vogál (*vogáŷ*), vogála, na
vogálih in vógel (*vógəŷ*),
vógla, na vogléh in vó-
glih; prid. vógeln, -a, -o;
vógelnik, -a = vógelni ká-
men (-gəl-); vogláríti, -im;
voglárjenje s.

vóh, -a m.; vóhati, -am; vó-
hanje s.; vóhavec, -vca m.

vohún, -a m.; vohúnka ž.;
vohúnski, -a, -o; vohún-
stvo s.; vohúniti, -im

vojášnica ž.

vójka ž., vájet; nav. množ.
vójke = vájeti

vôjna ž.; svetóvna vôjna;
vôjen, -jna, -o, vôjni čas,
(po)vôjna dôba, vôjno mi-
nístrstvo; vôjna = vôjska,
-e ž., grêm na vôjsko, je
prišel iz vojské; množ.
vôjske in vojské, vôjsk in
vojská; črna vôjska; črno-
vójnik, -a m.; vôjsken,
-skna, -o, v vôjsknem čá-
su; vojščák, -a m.; vojsko-
vátí (pog. *vojskovát*), -skú-
jem (se); vojskovánje s.;
vojskoválec, -lca (-lca in
-ŷca); vojskoválen, -lna,
-o (-vál-); vojskovódja m.;
vôjnica ž., davek za one-
ga, ki ni služil v vôjski;
voják, -a m.; vojáški, -a,
-o; vojášstvo s.

vójvoda, rod. vójvoda in -e,
daj. -du in -di; prid. (oseb-
no) vójvodov, -a, -o;
(splošno) vójvodski, -a, -o;
vójvodstvo s. = vójvodi-
na ž.; vójvodinja ž. (voj-
vodova žena ali ženska v
činu vojvode)

vól (*vòŷ*), vòla m.; 4. množ.
vòle in vòli, 2. množ. vo-
lólóv in volí; 6. z volmí
(*volmí*); volóvji, -a, -e;
volóvski, -a, -o; vòlek, vòl-
ka (-lka) m.; volè, -éta s.

vokíč, -a (*voŷ-*) m., vnetje
na vímenu

vólhek (*vòŷhak*), vólhka, -o
= vlážen; volhkôta ž.

voliti (pog. *vòlit*), vólim;
vòli, volíte; je vólil, -íla,
-i; vóljen, -a, -o; volítev,
-tve ž.; volíven, -vna, -o;
volívec, -vca m.; volívski,
-a, -o

vólja ž.; na vóljo biti komu;
vólja me je kaj storíti; z
vóljo prenášati; vóljen in
volján, vóljna in voljnà,
vóljno in voljnó; vóljnost,
-i ž.

vólk (*vòŷk*), -a in volká m.;
množ. volkóvi in volcjé;
prid. vólčji, -a, -e; volkú-
lja ž.; volčíca ž.; volko-
dlák, -áka m.; volkodláštvo
vólna (*vòŷna*), -e ž.; prid.
volnén, -a, -o; volnína ž.;
vólrat, -a, -o

Vólta m. (fizik); vólt, -a m.,
enota za merjenje električ-
nega tóka

Voltaire (izg. *voltér*), rod.
Voltaira (*voltéra*), prid.
Voltaireov (*voltérov*)

vónj, -a m.; vónjati, -am;
 vonjäv, -áva, -o; vonjavec,
 -vca m., vonjávka ž.; vo-
 njáva ž.; vonjiv, -íva, -o
 vósek, -ska m.; voščén, -a,
 -o; voščéna svéča = vo-
 ščenica; voščénka (tudi vr-
 sta jabolk); voščína ž.; vo-
 ščíti (pog. *voščít*), -ím; vo-
 ščilno sredstvo = voščilo
 vóščiti (pog. *voščít*), -im; vo-
 ščilo s.; voščílec, -lca (-lca
 in -yca) m.
 vótek, -tka m.
 vótel (-təy), -tla, -o; votlíti
 (pog. *votlít*), -ím; (iz)vot-
 ljèn, -éna, -o; votlína ž.
 vóz, -á in vóza, na vózu; vo-
 zóvi, vozóv in vóz; vozí-
 ček, -čka m.; vózen, -zna,
 -o, vózni líst, réd; vozilo
 s.; voznína ž.; vozník,
 -a m.; vozítelj, -a m.
 vóza ž.
 vozáriti, -im; vozárjenje s.
 vózec (-zəy), -zla m.; vozlát,
 -áta, -o; vozláti (pog. *vo-
 zlát*), -ám; zavozláti, za-
 vozlán, -a, -o; vozlánje s.
 vozgrív, -íva, -o; vozgrívec,
 -vca m., vozgrívka ž.
 vozíti (pog. *vózt*), vózim;
 vel. vózi, vozíte; je vózil,
 vozíla, -o, -i; (po)vóžen, -a,
 -o; vóženje s.; vóžnja, -e ž.
 vóž, -í ž.
 vpàd, vpáda m.; vpáden,
 -dna, -o
 vpásti (pog. *vpàst*), vpádem
 (v deželo)
 vpeljáti (pog. *vpéljat*), vpé-
 ljem in vpeljám; vpelján,
 -a, -o; vpeljáva ž.; vpelje-
 váti, -ljújem

vpériti, -im; vpéril (vsílil) se
 je med nás
 vpíčiti, -im
 vpíhati, -am; vpíhniti, -em;
 ógenj vpíhniti = naredíti
 vpísati, -šem; vpís, -a m.;
 vpísen, -sna, -o; vpísnik,
 -a m.; vpísnína ž.
 vpíti (pog. *vpít*), vpíjem; je
 vpíl (*vpíy*), -íla, -o; vpítje
 in vpítjè s.
 vplácati, -am; vpláčilo s.
 vpléstí (pog. *vplést*), vplé-
 tem; je vplétel (-təy),
 vplétla, -o, -i; vplétati (se)
 vplív, -a m.; vplívati, -am;
 vplíven, -vna, -o; vplív-
 nost, -i ž.
 vpoglèd, -éda m.
 vprášati, -am; vprašanje s.;
 vpraševáti (pog. *vprašev-
 vát*), -újem; vprašálen, -lna,
 -o; vprašálnica ž. (-šál-);
 vprašálec, -lca (-yca in -lca)
 m.; vprašáj, -a m.
 vpràv prisl. = pràv, rávno
 vpréči (pog. *vprèč*), vpréžem;
 vel. vprézi, -íte; vprégati,
 -am; vpréga ž.
 vprék prisl. vprék (= počéz)
 kupíti; vse vprék
 vpríčo prisl. in predl.; vprí-
 čo (navzóč) bití; vpríčo
 mène
 vprvíč prisl. = prvíč; v pr-
 vo
 vrág, -a m.; vráži, -a, -e;
 vragolíje ž. množ., burke,
 nagájanje
 vrána ž.; prid. vránji, -a, -e
 vráta s. množ.; 2. vrát, 3.
 vrátom, 5. vrátih, 6. vráti;
 manjš. vrátca, vrátec, vrát-
 cem; prid. vráten, -tna, -o;

- vrátnica ž., dúri na vrát-
nice; vratár, -ja m., vrata-
rícica ž.; vratarína ž.
- vratolómen, -mna, -o; vrato-
lómnosť, -i ž.
- vražá ž.; vražzen, -žna, -o;
vraževéren, -rna, -o; vrá-
žast, -a, -o; vražár, -ja m.,
vražarícica ž.; vražárski, -a,
-o; vražárstvo s.
- vřba ž.; vřba žalújka; vřbov,
-a, -o; vřbovec, -vca m;
vřbovje s.; vřbovína ž.
- vřéci (pog. *vřec*), vřzem;
vel. vřzi, -íte; je vřgel
(-gag), -gla, -o; vřžen, -a,
-o; v obráz vřeci = v
obraz povédati
- vřed prisl., z nočjó vřed
- vředen, -dna, -o; vřednosť,
-i ž.; vřednótiti, -im; vřed-
nótjenje s.
- vřelec, -lca m. (-lca)
- vřeme, -éna s.; vřeménski,
-a, -o; vřemeník, -a m.,
barométer
- vřeščátí (pog. *vřeščat*), -ím;
vřeščáv, -áva, -o; vřeščá-
vec, -vca m.; vřeščánje s.
- vřetěno s.; vřetěnce, -a s.;
vřetěnast, -a, -o; vřetenícica
ž.; vřetěncar, -ja m.
- vřetí (pog. *vřet* in *vřet*),
vřem; del. sed. vřoč, -a,
-e (prid. vřoč, -óča, -e);
pret. del. vřel (*vřej*), vřé-
la, -o; vřetje s.
- vřézati, -žem; vřézek, -zka
m; vřezovátí (pog. *vřezo-
vat*), -újem
- vřh, vřha m.; od vřha do
tál (*táj*); do vřha napól-
niti; povřhu = povřh dáti;
- vřfhom iméti, namériti;
prid. vřhnji, -a, -e; vřhó-
ven, -vna, -o; manjš. vřšič,
-íča m.; vřšiček, -čka m.
- vřh in vřhu predl., vřh téga
- vřhnják, -a m., vřhnji mlin-
ski kamen (nasprotno:
spódnjak m.)
- vřniti, -em; vřnjen, -a, -o;
vřívati, -am
- vřísk, -a m.; vřískati, -am
- vřl (*vřl*), vřla, -o; vřlák m.,
vřl človek; vřlína ž.
- vřniti, -nem; vřnjen, -a, -o
- vřoč, vřóča, -e; vřočekřven,
-vna, -o; vřočina ž.; vřo-
čícica ž.; vřočičen, -čna, -o;
vřočnícica ž.
- vřočiti (pog. *vřočit*), -ím, v
róke dáti; vřočilo s.; vřo-
čenje s.; vřočěn, -ěna, -o
- vřsta ž.; vřsten, -stna, -o;
vřstni štěvnik; vřstícica ž.;
vřstítí (pog. *vřstit*), -ím;
zvrščěn, -ěna, -o; vřstílen,
-lna, -o (-stíl-); vřstník, -a
m.; vřstnícica ž.
- vřšéti (pog. *vřšet*), -ím =
vřšátí, -ím; je vřšélo =
vřšálo
- vřšína ž.; vřšína vodé =
_nívó, -ja _
- vřšítí (pog. *vřšit*), -ím; zvr-
šěn, -ěna, -o; vřšenje s.;
vřšítelj, -a m.; vřšílen, -lna,
-o (-šíl-); vřšílec, -lca (-lca
in -uča) m.
- vřtati, -am; (na)vřtan, -a, -o;
vřtanje s.; vřtálen, -lna, -o,
vřtální stròj; vřtálník, -a
m. (-tál-)
- vřtávka ž.

vrtéti (pog. *vrtět*), -ím; vel. vřti, -íte; je vřtel (-*těy*), -éla, -o; vřtíti (pog. *vřtit*), -ím; je vřtil, -íla, -ílo; vřtélja ž., vřtáča pri lési; vřtélj, -a m; vřtílo s.; vřtíllica ž. (-*tíu*-); vřtljáji m. množ. (bolezen); vřtúlja ž. (vřtílec); vřtúlja ž.; vřtilják, -a m.; vřtavec, -vca m.

vřtogláv, -áva, -o; vřtoglávica ž.

vřv, -í, na vřvi, z vřvjó; manjš. vřvca in vřvica ž.; vřvohódec, -dca m.; vřvohója ž.

vřvéti (pog. *vřvět*), -ím; vřvéenje s.; vřvéž, -a m.

vřvráti (pog. *vřvrát*), -ám; vřvránje s.

vřzél (-*zěy* in -*zěl*), -éli ž.; vřzélást, -a, -o; vřzel (-*zay*), -zla, -o, lúknjast; vřzniti, -nem, odpréti

vsadíti (pog. *vsadit*), -ím; vsajen, -ěna, -o; vsájati, -am (se)

vsáj, wenigstens; vsaj omejuje, vsaj pa navaja razlog; sáj sem rékel, da bi vsáj ti šel, če že drugi nóčejo

vsák, -a, -o; vsákega, -emu; vsák dán, vsák člověk

vsák za predlogom brez je po nem. = sl. kák, noben, najmánjši, n. pr. brez vsákega dvoma = brez kakega dvoma (nobenega, najmanjšega dvoma)

vsakdánji, -a, -e; vsakdánjost, -i ž.

vsákdo (se rabi samostalniško), rod. vsákogar, daj. vsákomur

vsákikrat = vsákokrat prisl.; vsákokratén, -tna, -o

vsako- v sestavi: vsakodnéven, vsakoléten, vsakouřen

vsákřšen, -šna, -o = vsakoják, -a, -o = vsakovřsten, -tna, -o

vsaksěbi prisl. = narazen vsaktéri, -a, -o (vsák posěbej)

vsebína ž.; vsebínski, -a, -o; vsebováti, -újem (imet: v sěbi)

vsěeno prisl. vsegamogóčen, -čna, -o = vsemogóčen; vsegavěden = vsevěden; vsegavíden = vsevíden

vsěkako prisl. vsěkakor in vsěkakor prisl.

vsékati, -am vsěkdar prisl.

vsělej in vsělej, vselěj prisl. vselíti (pog. *vselit*), vsělím; je vsělil, -íla, -o, -i; vsělnik, -a m. (-*ěl*-); vsěljenost, -i ž.

vsemír, -a m.; vsemírje s. = vesoljstvo

vsemogóčen, -čna, -o = vsegamogóčen

vseóbčen, -čna, -o = óbčen vsepovsód prisl.

vsesáti (pog. *vsasát*), -ám (se)

vsěskózi prisl. vsesplóšen, -šna, -o = splóšen

vsestránski, -a, -o; vsestránost, -i ž.

vseučilišče s.; vseučiliščen, -ščna, -o; vseučiliški, -a, -o; vseučiliščnik m.

vsevdilj prisl., neprenéhoma; vsevdiljen, -ljna, -o

vsevéden, -dna, -o = vsega véden; vsevédež, -a ž.; vseználec, -lca (-lca) m.

vseviden, -dna, -o = vsega víden

Vsi svétí (sveti se sklanja pridevniško ali samostalniško); rod. Vseh svétih in Vseh svétov; daj. Vsem svétim ali Vsem svétom

vsílití, -im; vsíljen, -a, -o; vsíljenec, -nca m., vsíljenka ž.; vsíljenost, -i ž.; vsiljeváti, -ljújem; vsiljív, -íva, -o; vsiljívost, -i ž.; vsiljívec, -vca m., vsiljívka ž.

vsípáti, -am in -pljem

vsled = sl. zaradi

vsóta ž., seštévek

vstája ž.; vstájnik, -a m.

vstajáč, -a m.; možícelj vstajáč

vstájati, -am, -jem; vstájanje s.; vstáti (pog. *vstát*), vstánem; vstánje s.; vstajénje s. vstáviti, -im; vstávljen, -a, -o; vstávljati, -am; vstávek, -vka m.; vstávka ž., epizóda

vstópítí, -im; vstópati, -am; vstòp, -òpa m.; vstópen, -pna, -o; vstópnica ž. (vstópní listek)

vstrán prisl. = v strán, strán vstromítí (pog. *vstrómít*). vstrómim; vstrómi, -íte; je vstrómil, -íla, -o, -i (pokonci postaviti)

všéč prisl. = povšéči; všéčen, -čna, -o; všéčnost, -i ž.

všítí, všíjem; všít, -a, -o; všív, všíva m.; všívati, -am všólati, -am; všólana déca

vštétí (pog. *vštét*), vštéjem; vštévši prisl. (inkluzíve), do vštétega 1935. leta

vštríc prisl. in predlog z rod. vštríc tēbe; vštríc sva hodíla

vtakníti (pog. *vtaknit* in *vtákniť*), vtáknem; vtakní, -íte; je vtakníl, -íla, -ílo; vtáknjen, -a, -o; vtíkati, -am (se); vtíkljaj, -a m.; vtíkljív, -íva, -o; vtíkljívost, -i ž.

vtém = medtém; vtém ko vtépsti (pog. *vtěpst*), vtépem; je vtépel (-*pəy*), vtēpla, -o, -i; vtépati, -am komu kaj v glávo

vtíhotápiti, -im (se); vtíhotápljen, -a, -o

vtís, -a m.; vtísk, -a m.; vtísniiti, -em (si kaj v glávo); vtískati, -am

vtláčítí, -im

vtřétjích prisl. = třétjích, v třétje

vulgáren, -rna, -o, navaden, splošen; vulgárno ime, domáče ime; vulgárnost, -i ž., navadnost, splošnost, prostáščina

vulgáta ž.

vúlgo prisl., po domáče

Vulkán, -a m., rimski bog; vulkán, -a m., ognjenik; vulkanizírati, -am (kávčuk prepojiti z žveplom), vulkanizácija ž.

vúzem, -zma m.; vúzemski, -a, -o; vúzemnica ž.

- vz- predpona; pomeni gibanje navzgor; polna oblika vz- se rabi le v novih tvorbah in besedah, izposojenih iz drugih slovanskih jezikov ali po njih narejenih; v domačih se je obrusila v z- (pred nezvenečimi glasovi s-); izgovarja se uz- ali uz-
- vzád prisl. = zádaj, zádi (na vprašanje kje?); vzad (na vprašanje kam?) (vzád stópi)
- vzajémen, -mma, -o; vzajémnost, -i ž.
- vzbóčiti (uzbóčiti, pog. vzbóčit; je uzbóčiti), -im; vzbókel (uzbókaj, uzbókaj), vzbókla, -o
- vzbuditi (pog. vzbudit), -ím in zbudíti; vzbújati in zbújati, -am
- vzbúriti, -im; vzbúrjen, -a, -o; vzbúrjenje s.; vzbúrjati, -am = razbúriti, -jati
- vzbúrkati, -am = razbúrkati; zbúrkati; zbúrkano mórje
- vzcvesti (izg. uscvæsti), vzcvetém (izg. uscvætém; pog. oblika inf. uscvæst); vel. vzcveti, -íte; je vzcvetěl (je uscvætaj), -tlà, -ò, -i in vzcvel, -là, -ò (uscvaaj, uscvælà, -ò)
- vzdáti (pog. vzdàt), vzdám; vzdájati, -am in -jem
- vzdéti (pog. vzdèt), vzdám in vzdénem; vzdévek, -vka m. (priimek)
- vzdígniti (pog. vzdígnit), -em; vzdígnjen, -a, -o; vzdígati, -am; vzdígováti (pog. vzdígovàt), -ujem; vzdígáč, -a m.; vzdígálo s.; vzdížen, -žna, -o
- vzdíhniti (pog. vzdíhnit), -nem in zdíhniti; vzdíhováti in zdíhováti; vzdíhljaj, -a m.; vzdíh, -a m.
- vzdòl = navzdòl (-zdòj) prisl.
- vzdòlž (vzdòjž) predl. z rod. vzdolž réke; vzdólžen, -žna, -o (vzdòjžen)
- vzdramíti (pog. vzdrámit), -im = zdramíti, zdramim; zdramljen, -a, -o
- vzdřžati, -ím in zdřžati, -ím; vzdrževáti in zdrževáti; (v)zdrževánje s.
- vzdřžnost, -i ž. = zdřžnost
- vzdúh, -a m.; vzdúšje s. = zrak, ozrácje
- vzėti (pog. vzèt), vzámem; vel. vzěmi, -íte; je vzěl (vzěj), -éla, -o; vzémati, -am in -mljem; vzémeK, -mka m., dóza; vzéten, -tna, -o; vzétje s.
- vzglávje s. = zglávje, -a; vzglávník m. = zglávník
- vzgojiti (pog. vzgojit), -ím; je vzgójil, -íla, -o, -i; vzgójen, -jna, -o; vzgója ž.; vzgojeslójve s.; vzgojítelj, -a m., vzgojíteljica ž.; vzgájati, -am
- vzgòn, vzgóna m.
- vzgòr = navzgòr prisl.
- vzhájati, -am (od vzíti, vzídem); sónce, testó vzhája (izg. vshája)
- vzhičen, -a, -o = sl. zamáknjen, navdúšen, zavzét; vzhíčenje s.

- vzhòd, vzhóda m.; vzhóden, -dna, -o; vzhódnik, -a m.; vzhodíšče s.
- vzídati, -am (plôščo v sténo)
- vzíti, vzídem; je vzšel (*je usšəu*), vzšlā, -ó in -ò
- vzkipéti, -ím = skipéti (pog. *skipét*); vzkíp, -a m.; vzkíp-ljív, -íva, -o
- vzklík, -a m.; z vzklíkom izvolíti; vzklíkoma prisl.; vzklíkniti, -em; vzklícati, vzklíčem
- vzklíti, vzklijem
- vzkloníti, -ím = skloníti (pog. *sklônit*), sklónim glavo (= glavo dvignem)
- vzkobacáti, -ám in skobacáti (pog. *skobacàt*), -ám
- vzkrátiti, -ím in skrátiti, -ím in ukrátiti, -ím
- vzkríž prisl., navzkríž; vzkríž sí biti; vzkrížema; vzkrížen, -žna, -o; vzkrížni obòk; vzkrížnost, -i ž.
- vzlèt, -éta m. = vzmàh, -áha m.
- vzletéti (pog. *vzlétet*), -ím in zletéti, -ím
- vzlíc = navzlíc predl. z daj., vzlíc tému
- vzljúbiti, -ím
- vzmét, -í ž. in zmét, -í; vzmétnica ž. (žimnica z vzmétnicami)
- vzmèt, -éta m., projekcija; vzméten, -tna, -o; vzmétna ravnína
- vzmnož, -í ž., poténca (v matematiki); vzmnožen, -žna, -o; vzmnožíti in zmnožíti, -ím (pog. *zmnožit*)
- vznák = znák prisl.
- vznemíríti, -ím; vznemírjen, -a, -o; vznemírjenje s.; vznemírjati, -am
- vzněsti, vzněsem; vzneseñ, -ěna, -o; vzneseñega srcá; vznášati, -am; to me vznáša = dvíga
- vzníkniti, -em (séme vznikne); vznik, -a m.
- vznóžje s. = znóžje
- vzóči prisl., ne upa si mi vzóči priti; vzóči kaj povédati; vzóčen, -čna, -o
- vzòr, vzòra m., ideál, zglèd; vzòren, -rna, -o; vzòrnik, -a m.; vzòrnost, -i ž.; vzòrna žena ali vzòr žene (ne: vzòr-žena); vzòren móž ali vzòr možá; vzòrec, -rca m.
- vzpenjáča ž.
- vzpéti (pog. *vzpét*), vzpnem in spéti, spnèm; spénjati se = vzpenjati se (na pfste)
- vzpétost, -i ž.; vzpetína ž.
- vzplávati, -am
- vzporèd, -éda = sporèd, -éda m.; vzporèden, -dna, -o; vzporédíti, -ím; vzporédnica ž.; vzporédnik, -a m.; vzporédnost, -i ž.
- vzpostáviti, -ím
- vzradostíti, -ím (pog. *vzradostit*); vzradoščen, -ěna, -o
- vzròk, -óka m.; vzròčen, -čna, -o; vzròčnost, -i ž.; vzrokováti, -újem; povzróčiti, -ím
- vztěči (pog. *vztěč*), vztěčem = stěči, stěčem; vztékel in stékel pes; steklína ž.

vztrájati, -am; vztrajajóč, -a, -e; vztrájanje s.; vztrájen, -jna, -o; vztrájnost, -i ž.
 vzvalováti, -lujem
 vzvíti, vzvijem (se); vzvíjati se (kvíšku)
 vzvíšati, -am; vzvíšen, -a, -o; vzvíšenost, -i ž.; vzvíšek, -ška m.
 vzvôd, vzvóda m. (navor); príd. vzvóden, -dna, -o

vzvrát, -áta m., reakcija; vzvráten, -tna, -o
 vžgáti (pog. *vžgàt*), vžgèm; vžígati, -am; vžigálen, -lna, -o (-ál-); vžigálo s.; vžigálica ž.; vžíganje s.; vžíg, -a m. = žíg, -a (znamenje)
 vživéti (pog. *vživèt* in *vživet*), vživím se

Z

z predl. (pred nezvenečimi soglasniki s); pred oseb. zaim. njím, njo, njima, njimi se lahko mehča: z njim in ž njim, ž njó
 za predl.; ne sme stati pri nedoločniku, n. pr. imam mnogo povedati (ne: za povedati); voda za pitje, pitna voda (ne: za piti); slama za klajo (ne: za poklasti)
 zabávljati, -am; zabávljanje s.; zabavljica ž.; zabavljiv, -íva, -o; zabavljivec, -vca m., zabavljívka ž.; zabavljáč, -a m.
 zabéla ž. = zábel (-*beŷ*), zábeli ž.; zabéliti, -im; zabéljen, -a, -o; zabeljeváti, -ljujem
 zabeléziti, -im; zabeleževáti, -ujem; zabeléžek, -žka m.; zabelézba ž.
 zabičiti, -im; zabičeváti, -ujem
 zablestéti (pog. *zablestèt*), -ím = zableščáti (pog. *zableščàt*), -ím
 zablóda ž.; skále zablódnice, erratische Blöcke

zabrékniti, -em; zabrékel (-*kəŷ*), -kla, -o; zabréklost, -i ž.
 zabúhniti, -em; zabúhel (-*həŷ*), -hla, -o; zabúhlost, -i ž.
 zacepetáti (pog. *zacepətət*), -tám
 začéti (pog. *začèt*), začnèm; pomni: z Vukom se je začelo (ne: je začelo) šele pravo srbsko slovstvo; severno od Idrije se začenja (ne: začenja) kráska zemlja
 začétkom = sl. v začétku; o prvem začétku svetá
 začíniti, -im = zabéliti; začínjen, -a, -o; začínjati, -am; začímba ž.
 začúdiť, -im se; začúden, -a, -o; začúdenje s.; začúdiť se komu ali nad kom
 začúdiť koga; ta okólnost me je začúdila (prav: tej okólnosti sem se začudil; ta okólnost me je osúpila)
 zád, zádi, zádaj prisi; od zád(i), od zádaj

- zadahñiti (*zadahñit* in *zadahñit*), zadahñem; bilà je lina za zràk, da ne bi jetniki zadahñili (se zaduñili)
- zadájati, -jam in -jem; stroške zadájati
- zadehèl (izg. *zadahèu*), zadehlà, -ò in zadáhel (-*hèu*), -hla, -o; zadehlà sôba
- zaderika ž., treščica, ivér; izgovor; zadírčen ÷lovek; zaderikav, -a, -o; zaderikast, -a, -o = zadírčen
- zadéva ž.; zadéven, -vna, -o, dotičen
- zadírek, -rka m.; zadírčen, -čna, -o; zadírčnost, -i ž.; zadírljiv, -a, -o; zadírati, -am (se); zadíranje s.
- zádñji, -a, -e; zádñjik, -a m. (mož pri veslu); zádñjica ž.; zádñjič prisl. = zadñjikrat
- zadobíti (pog. *zadobit*), -ím; je zadóbil, -íla, -o in zadóbito
- zadôsti prisl.; zadôsten, -stna, -o
- zadostíti (pog. *zadostit*), -ím; je zadóstil, -íla, -o; zadostílo s.; zadostílen, -lna, -o (-*til*); zadostítev, -tve ž.; zadošćenje s.; zadošćen, -èna, -o; zadostováti, -újem (to zadostíje = je zadostí); zadošćeváti, -ščújem (zadošćenje dajati)
- zadovóljen, -ljna, -o; zadovóljnost, -i ž.; zadovoljíti (pog. *zadovoljit* in *zadovoljit*), -ím; zadovoljen, -èna, -o; zadovoljenje s.; zadovoljeváti, -ljújem; zadovoljiv, -íva, -o; zadovoljstvo s.
- zadrñniti, -em; zadrñnjen, -a, -o; zadrñgati, -am; zadrñgávati, -am; zadrñga ž.; zadrñgáč, -a m.; zadrñgávka ž.; zadrñgúlja ž.
- zadrvíti (pog. *zadrvoit*), -ím = zadrevíti, -ím (se)
- zaduhel (-*hèu*), -hla, -o = zadehel
- zaduñnica ž., rékviem; mrtváško opravilo; posmrtna ustanova za blagor duše
- zafračkáti (pog. *zafračkàt*), -ám
- zagánjati, -am (se); zagánjanje s.
- zagátiti, -im; zagáčen, -a, -o; zágata ž.; zagáten, -tna, -o
- zagoréti (pog. *zagoret*), -ím; del. zagôrel (-*rey*), -éla, -o; zagorélost, -i ž.
- zagotovíti (pog. *zagotovit* in *zagotovit*), -ím; zagotovljen, -èna, -o in zagotóvljen, -a, -o; zagotovljenje s.; zagotávljati, -am komu kaj (ne: koga česa)
- zagózda ž.; zagozdíti (pog. *zagozdit*), -ím; zagozèn, -èna, -o in zagozdèn, -èna, -o
- zagradíti (pog. *zagradi*), -ím; zagrajen, -èna, -o; zagrájati, -am
- zagrenéti (pog. *zagrenet*), -ím (neprehodno); zagrenélost, -i ž.; zagreníti (pog. *zagrenit* in *zagrenit*), -ím kaj; zagrenjen, -èna, -o; zagrenjenost, -i ž.
- zagrinjáló s.
- zagrísti, -grízem se; zagrízati, -a, -o; zagrízenost, -i
- zagrljen, -èna, -o, hrípav; zagrljenost, -i ž.; zagrljenje s. (bolečina v grlu)

zagrméti (pog. *zagrmět*), -ím
zagrniti, -em; zagrnjen, -a,
-o; zagrinjati, -am; zagri-
njalen, -lna, -o (-ál-)

zagrohotáti se, -tám se in
-óčem se = zakrohotáti se
zagúhiti, -im; zagúljen, -a, -o;
zagúljenec, -nca m.; zagú-
ljenost, -i ž.

zahrbtje s. = zalédje s.

zahrzati, -am in -žem

zahtévatí, -am od koga kaj
ali česa

zahvála ž.; zahválen, -lna, -o;

zahválnost, -i ž. (-ál-); za-

hváliti koga za kaj; zahvá-

liti se komu za kaj; zahvá-

ljen, -ena, -o; zahvaljeváti

(pog. *zahvaljevät*), -ljújem

zaítí (pog. *zait* in *zait*), za-

ídem in zájtí, zájdem; za-

šél (*zasěu*), zašlà, -ò in -ó

zájec, -jca m.; prid. zájčji,

-a, -e; zájčevina ž. (meso,

koža); zajčjeréja ž.; zájklja

in zájka ž.

zajédati, -am; zajédav, -a,

-o; zajédavec, -vca m., za-

jédavka ž.

zajémati, -am in -mljem; za-

jemáča ž. = zajemálna

(-ál-) posóda; zajemálka ž.

(-yka)

zajéstí (pog. *zajěst*), -jém;

zajedljiv, -íva, -o; zajedljí-

vost, -i ž.

zajéti (pog. *zajět*), zajámem;

vel. zajémi, -íte; je zajél

(-jěu), -a, -o; tudi zájmem,

vel. zájmí, -íte

zajezíti (pog. *zaježit*), -ím;

zaježèn, -èna, -o in zaje-

žèn, -èna, -o; zaježeváti,

-újem

zájka = zájklja ž.

zájtra prisl. (jutri zjútraj)

zájtrk, -a m.; zájtrkovati,

-ujem; zajtrkoválnica ž.

(-ál-); mēsni zájtrk

zakáj; prisl. z a k a j nazna-

nja vzrok: zakaj se sme-

ješ?; veznik z a k a j =

kajti

zakasnéti (pog. *zakasnět*),

-ím ali zakasníti (-ít) se,

-ím se (ne: zakasneti se)

zakleníti (pog. *zaklěnit*), -klé-

nem; zaklénjen, -a, -o; je

zaklénil, -íla, -o

zaklínjati, -am koga; zaklí-

njati se; zaklínjanje s.; za-

klínjavec, -vca m.

zaključiti, -im; zaključeváti,

-újem; zaključek, -čka m.;

zaključen, -čna, -o

zakòl (-kòl), -òla m.; živína

za zakòl

zákon, zákóna m.; sv. pismo

stárega zákóna; zákon =

postáva ž., vláda je pri-

právila vážne izpremémbe

polítičnih zákónov; osnóv-

ni zákon: ustáva; okvírni

zákon; zakonít, -a, -o =

postáven; zakonítí dédící

= postávni dédící; New-

tonov zákon o gravitácii;

mišljénjski zákon; v zákon

stopíti, otróci prvéga za-

kóna; civilní zákon; zako-

nodávec, -vca m.; zakono-

dájen, -jna, -o; zakonodá-

ja ž.

Zákopane, rod. Zakopánega,

v Zakopánem (poljsko pod-

tatransko letovišče)

zakóvica ž.; zakováti, zakú-

jem

- zakramènt, -ènta m.; zakramentálnen, -lna, -o
zakristíja ž., žágrad; zakristán, -a m, cerkovnik
zakrivíti (pog. *zakrivít* in *zakrivít*), -ím; zakrivljen, -a, -o in zakrivljen, -èna, -o; zakrivljati, -am
zakrkniti, -em; zakrknjen, -a, -o; zakrknjenost, -i ž.
zakrohotáti (pog. *zakrohotát*), -ám, -óčem se
zakúska ž. = prigrízek m., júžina (mála júžina)
zál (*zál*), -a, -o; rod. zálega
zalésti (pog. *zalèst*), -lézem
Záli lóg, rod. Zálega lóga; mest. v Zálem lógu
zalisci m. množ., zaliscev
záljšati, -am; záljšanje; ozáljšán, -a, -o
zaljúbiti, -im se; zaljúbljen, -a, -o; zaljúbljenost, -i ž.
zamakníti (pog. *zamaknit* in *zamákmit*), zamáknem (se); zamáknjen, -a, -o; zamáknjenje s.; zamakljív, -íva, -o; poglèd na planíne je zamakljív; zamakljívost, -i ž.
zamàn prisl. zastónj
zameglíti (*zameglít*), -ím; zamegljen, -èna, -o (*-mæg-*)
zamenjati, -am; zamenjáva ž.; zamenjavati, -am in zamenjeváti, -njújem
zamériti, -ím; zamérjati, -am; zamérljív, -a, -o; zamerljívec, -vca m.; zamerljívka ž.; zamerljívost, -i ž. in zamérljívost ž.
zamésiti, -ím; zaméšen, -a, -o
zamežáti (pog. *zamežát*), -ím; zamežíkati, -am (*-mæž-*)
zamísel (*-səy*), -sli ž.; zamíslek, -a (*-slək*) m.; zamísliti, -ím; zamišljen, -a, -o; zamišljenost, -i ž.; zamišljati, -am
zamôči (pog. *zamòč*), zamórem (prav: môči, mórem)
zamólkel (*zamóukəy*), -kla, -o; zamólklost, -i ž.
zamrzniti, -em; zamrzel (*-zəy*), -zla, -o in zamrznjen, -a, -o
zanalášč in zanálašč prisl.
zanèsti (pog. *zanèst*), -nèsem; zanésel (*-səy*), -nèsla, -o; zanesèn, -èna, -o; zanesènost, -i ž.; zanesenják, -a m.; zanesljív, -íva, -o; zanesljívost, -i ž.
zaníkati, -am; zanikanje s.; zanikováti, -újem
zaníkrn, -a, -o; zaníkrnost, -i ž.; zaníkrnik m.; zaníkrnica ž.; zaníkrnež m.
zanímáti, -am (se za kaj); zanimív, -a, o; zanimívost, -i ž.
zánka ž.
1 zaobljúba ž.; zaobljúbiti, -ím (se); zaobljúbljen, -a, -o
zaóriti, -ím = razlégniti se; óriti se = razlégati se
zaostájati, -jam in -jem
zapàd, -áda m. = zahòd, -óda m.; zapáden, -dna, -o; zapádnorínsko cesárstvo
zapahníti (pog. *zapahnít* in *zapáhmit*), zapáhnem; zapáhnjen, -a, -o; zapáhnjenje s.
zapečátiti, -ím; zapečáten, -a, -o

- zapeljáti (pog. *zapêljat*), zapêljem; zapêljal, -ála, -o; zapeljeváti, -ljújem; zapeljevánje s.; zapeljív, -íva, -o; zapeljívost, -í ž.; zapeljívec, -vca m., zapeljívka ž.
- zapéti (pog. *zapêt*), zapnèm; zapénjati, -am; zapenjáča
- zapéti (pog. *zapét*), zapôjem
- zapléniti, -im; zaplénjen, -a, -o; zaplenjeváti, -újem; zaplémba ž.
- zaplétljaj, -a m. = zaplétek, -tka m.
- zapóna ž.; zapónka ž.; zapónec, -nca m.
- zapóred prisl. = zaporédoma; zaporéden, -dna, -o; zaporédnost, -í ž.
- zaposlíti (pog. *zapôsliť in zaposlit*), -ím; zaposlèn, -êna, -o; zaposlènost, -i ž. in zapôslenost, -i ž.; zaposlováti, zaposlújem (tudi: zapôsliť, -im; zapôslen)
- zapovrstjó prisl. po vrsti; zapovrsten, -stna, -o
- zapozníti (pog. *zapôznit in zapoznit*), -ím se; zapoznjenje s.; zapoznjeváti (se)
- zapráviti, -im; zaprávljen, -a, -o; zaprávljati, -am; zaprávljanje in zaprávljánje s.; zaprávljív, -íva, -o; zaprávljívec, -vca m., zaprávljívka ž.; zaprávljenec, -nca m. in zaprávljenček, -čka m. (vrsta voz)
- zaprepáščen, -a, -o = sl. osúpel (*-pəɣ*), -pla, -o; zaprepáščenje s. = osúplost, grôza
- zapustíti (pog. *zapustit*), -ím; zapuščen, -êna, -o; zapúščati, -am (se); zapuščina ž.; zapuščínski, -a, -o
- zaradi (in zarad), predl. z rod.
- zarána prisl.
- zarásti (pog. *zaràst*), -rástem; zarástel (*-stəɣ*), -stla, -o = zarásel (*-səɣ*), -sla, -o = zaráščen, -a, -o; zarástek, -stka m. = zarastlína, zaráslína ž.
- zardéti (pog. *zardét in zardêt*), -ím; je zarděl (*-dèɣ*), -éla, -o; zardénje s.; zardévati, -am
- zarébrnica ž., zarébrna pečenka
- zarés prisl.; zarésen, -sna, -o
- zarípiti, -im se; zaripljen, -a, -o; zaripéti, -ím (neprehodno); zaripel (*-pəɣ*), -pla, -o
- zarjavéti (pog. *zarjavêt*), -ím; zarjavěl (*-vèɣ*), -éla, -o; zarjavélo želézo
- zarjúti (pog. *zarjút in zarjút*), zarjövem
- zaróbiti, -im; zaróbljen, -a, -o; zaróbljenec, -nca m.; zaróbljenost, -i ž.
- zarožljáti (pog. *zarožljät*), -ám
- zarumenéti (pog. *zarumenêt*), -ím; zarumeněl (*-nèɣ*), -éla, -o; zarumenélost, -í ž.
- zasílen, -lna, -o; zasílni most, křst; zasílnost, -i ž. (*-síl-*)

- zaskrbéti** (pog. *zaskrbět*),
 -ím; zaskrbljèn -èna, -o;
 zaskrbljènost, -i ž.
- zaslékniti**, -nem (rokáve);
 zaslécati, -am; zaslèc, -éca
 m. (= zavihek)
- zaslepíti**, -ím (pog. *zaslepít*);
 zaslepljèn, -èna, -o; zaslep-
 ljènost, -i ž.
- zasloníti** (pog. *zaslônít*), -slón-
 nim; zaslónjen, -a, -o; za-
 slómba ž.; zaslôn, -óna m.;
 zaslánjati, -am; zaslánjalo s.
- zasmráditi**, -im; zasmrajèn,
 -èna, -o; zasmrájati, -am
- zasolzíti** (pog. *zasolzit*), -ím;
 zasolzèn, -èna, -o (-souz-)
- zasopíti** (pog. *zasôpit*), -ím
 koga; zasopljèn, -èna, -o in
 zasôpljen, -a, -o; zasôpsti
 (pog. *zasôpst*), zasôpem;
 zasôpen, -a, -o in zasopèn,
 -èna, -o
- zastáratí**, -am se; zastáran,
 -a, -o; zastáрана pravíca;
 zastaréti (pog. *zastarět*),
 -ím; zastarel (-rèu), -éla, -o;
 zastarévatí, -am; zastarljiv,
 -íva, -o
- zastáviti**, -im; zastávljen, -a,
 -o; zastávljati, -am; zastav-
 ljávec, -vca m.; zastavljál-
 nica ž. (-áu-)
- zastónj** prisl.; zastónjski, -a,
 -o; zastónjsko délo; za-
 stónjkar, -ja m. (kdor za-
 stonj dela)
- zástor**, zástôra m.; slikani
 zástôri
- zastran** predl. z rod.
- zastréti** (pog. *zastrět*), za-
 strèm; zastíft, -a, -o; zastí-
 ratí, -am
- zasúžnjiti**, -im; zasúžnjen,
 -a, -o; zasúžnjenje o.
- zaščítiti**, -im; zaščíten, -a, -o;
 zaščíta ž.
- zatèci** (pog. *zatèč*), -tècem;
 vel. zatèci, -íte; del. pret.
 zatékel (-kèu), zatèkla, -o
 in zatecèn, -èna, -o
- zatégadelj** prisl. (zaradi tega)
- zatégavóljo** (po nem.) = sl.
 zaradi tega
- zatégniti**, -nem; zatégnjen,
 -a, -o; zatégel (-gèu), -gla,
 -o = zategljiv, -íva, -o
- zatemnéti** (pog. *zatemnět*),
 -ím; zatemnèl (izg. *zatem-
 nèu*), -éla, -o; zatemníti, -ím
 koga; zatemnjèn, -èna, -o;
 zatemnjevatí, -újem (-tèmn-)
- zatísniti**, -em; zatísnjen, -a, -o
- zatóhel** (-hèu), zatóhla, -o;
 zatóhlica ž.; zatóhmití, -nem
- zatopíti** (pog. *zatopít*), -ím;
 zatopljèn, -èna, -o; zatáp-
 ljati, -am
- zatórej** prisl. = zató
- zatríditi** (pog. *zatrídít*), -ím;
 zatríjen, -a, -o; zatrjènje s.;
 zatrjevátí, -újem; zatrjevá-
 nje; zatrídílen, -lna, -o
 (-díl-)
- zatréti** (pog. *zatrět*), zatrèm
 in zatárem; zatrítje s.; za-
 tíratí, -am; zatíranje s.
- zavórnica** ž.; zavórníčni
 præg
- zavárjati**, -am po čem = di-
 šátí po čem
- zaukáz**, -áza m.; zaukázati,
 -žem; zaukazovátí, -újem
- zaúpati**, -am; zaúpanje s.;
 zaupljiv, -íva, -o; zaupljí-
 vost, -i ž.

- zaustáviti**, -im; zaustávljen, -a, -o; zaustávljati, -am
zaužiti (pog. *zaužit*), -žijem; zauživati, -am; zaužitje s.; zaužívanje s.
zavaliti (pog. *zavalit*), -im; zavaljen, -ěna, -o; zavaljati, -am; zavaljevati, -ijem; zavaljúh, -a m.; zavaljúšen, -šna, -o = zavaljen
zavdati (pog. *zavdat*), -ám komu; zavdanje s.; zavdanje s.
zavédati se, zavém se; zavédel (-*deŭ*), -dela, -o se je; zavéden, -dna, -o; zavédnost, -i ž.
zavétnik, -a m. = zaščitnik, patrón
zavétrje s.; zavétrn, -a, -o
zavičaj, -a m. = domači kraj, dóm, domišče
zavidati, -am; zavideti, -im; zavidljiv, -íva, -o; zavidljivec, -vca m.; zavidljivka ž.
zavihtéti, -im = zavihtíti, -ím (se)
zaviséti (pog. *zavisét*), -ím; zavisen, -sna, -o = sl. odvisen
zavóljo predl. z rod.
zavozláti (pog. *zavozlát*), -ám; zavozlán, -a, -o; zavozlánje s.
zavpíti (pog. *zavpit*), -ijem
zavrátěn, -tna, -o; zavrátěnost, -i ž.; zavrátěněž, -a m.
zavréči (pog. *zavrěč*), zavřžem; vel. zavřzi, -fte
zavřniti, -em; zavřnjen, -a, -o; zavřnjenje s.; zavřáčati, -am
završáti (pog. *završát*), -ím = završéti (pog. *završét* in *završět*), -ím; završálo je = završélo je
zavřžek, -žka m.
zavzdigniti, -em
zaznamováti (pog. *zaznamovát*), -mújem; zaznamován, -a, -o; zaznám, -áma m. = zaznámek, -mka m.
zazvončkáti (-*kát*), -kám
zaželéti (pog. *zažélet* in *zažélet*), -ím; zaželěn, -ěna, -o in zaželjen, -ěna, -o; zaželjenje s.
zbádati, -am; zbadljiv, -íva, -o; zbadljivec, -vca m.; zbadljivka ž.
zbébiti, -im; zbébljen, -a, -o
zbégati, -am; zbégan, -a, -o
zbesnéti (*zbesnět*), -ím; zbesněl (-*něŭ*), -éla, -o; zbesnělec, -lca m. (-*lca*)
zbezljáti (pog. *zbezljät*), -ám
zbéžati, zbežím; je zbežal (-*aŭ*), -ála, -o, -i
zbíрати, -am; zbíranje s.; zbírališče s.
zbíti (pog. *zbit*), zbijem
zblaznéti (pog. *zblaznět*), -ím
zblódit, -im; zblójen, -a, -o = zméšan, plašen
zboг predl. z rod.
zbógati, -am (se)
zboléti (pog. *zbólet*), -ím; je zbolel (-*leŭ*), -éla, -o, -i
zboľjšati, -am in izboľjšati, -am
zboř, -óra m.; napačno v pomenu shòd, -òda m., bil sem na shodu (ne: zboru) stranke
zbošíti (pog. *zbošit*), -ím konja; zbošěn, -ěna, -o
zbrisati, -šem

zbrúsiť, -im; zbrúšen, -a, -o
 zbudíť (pog. *zbuďit*), -ím;
 zbužen, -êna, -o; zbuženje
 s.; zbužati, -am
 zburkati, -am
 zdaj prisl.; zdaj zdaj = ta-
 kôj; zdaj tû, zdaj tãm; zdaj
 pa zdaj; do zdaj; za zdaj;
 od zdaj (naprêj); zdãjle;
 zdãnji, -a, -e = sedãnji,
 -a, -e
 zdãjci = takôj
 zdãleč prisl. = od dãleč
 zdãvnaj prisl.; zdãvnji, -a, -e
 zdãlati, -am; oblãko zdãlati
 = končãti; nalãgo zdãlati;
 bolãzen ga je zdãlala; ves
 zdãlan je
 zdãhniti, -em = vzdãhniti
 zdívãti (pog. *zdívãt*), -ãm
 zdôlaj prisl.; od zdôlaj; zdôl-
 nji, -a, -e (*-dol-*)
 zdolgočãsiť, im; zdolgočãsen,
 -a, -o (*-doug-*)
 zdóma prisl.
 zdrãha ž.; zdrãhljiv, -íva, -o;
 zdrãhljivec, -vca m.; zdrãh-
 ljívka ž.
 zdrãmiti in vzdrãmiti
 zdrãv, -ãva, -o; vzklik, po-
 zdrãv: zdrãv!, zdrãvo!;
 zdrãvi ostatíte
 zdrãvamarija, rod. zdrãvama-
 rije (molitev); pred zdra-
 vamaríjo se vñni (zvonje-
 nje)
 zdrãvica ž.
 zdrãviti, -im; (o)zdrãvljen, -a,
 -o; zdrãvljenje s.; zdrãv-
 stvo s.; zdrãvstven, -a, -o
 (*-stvan*)
 zdrãvník ranocãlník m. (*-ãl-*)
 zdrãžiti, -im; zdrãžljiv, -íva,
 -o

zdrãkniti, -nem
 zdrobíť (pog. *zdrobit*), -ím;
 zdrobljen, -êna, -o
 Zdrúžene držãve
 zdržãti (pog. *zdržat*), -ím
 (se); zdržãen, -žna, -o; zdrž-
 nost, -i ž.; zdržãma prisl.
 zdvojíť (pog. *zdvojít*, *zdvojít*),
 -ím; zdvojãen, -a, -o; zdvo-
 jãenje s.; zdvãjanje s.
 zãba ž., šãinkavec; prid. zãb-
 ji, -a, -e
 zãbra ž.
 zedíniti, -im (se); zedínjen,
 -a, -o; zedínjenje s.; kralj
 Aleksander I. Zedínitelj;
 Zedínjene držãve = Zdrú-
 žene držãve
 zefír, -a m.
 zãhati, -am in zãhãti, -am;
 zãhavec = zãhãvec m.;
 zãhavica = zãhãvica ž.
 zël (izg. *zël*), zlà, zlò; za zlò
 se mi zdí; pô zlu íti = na
 nič priti; pô zlu dáti = na
 nič spraviť; pod zlò íti =
 po zlu íti; rod. zlegã, daj.
 zlemû, mest. zlem, orod.
 zlim; množ. zli, zlè, zlà;
 rod. zlih, daj. zlim; orod.
 zlími; zli dúh
 zél (izg. *zëu*), zeli ž.; prid.
 zélen, -lna, -o; zélnat, -a,
 -o; zélnik m.; zélnica ž.
 (povsod: *zëu-*); zélišãe s.;
 zélišãen, -šãna, -o; zeljãd,
 -i ž.; zeljãr, -ja m.
 zelãn, -êna, -o (m. tudi zêlen);
 zelenãna ž.; zelãnje s.; ze-
 lenjãd, -i ž.; zelenjãden,
 -dna, -o; zelenjãva ž.; ze-
 lenjãven, -vna, -o; zelãn-
 kast, -a, -o
 zélena ž.

zelenéti (pog. *zelenèt*), -ím;
ozelenèl (-*nèj*), -éla, -o;
zeleníti se

zélje s.; zéljen, -ljna, -o; zél-
ljíšče s. (njiva); zéljar, -ja
m.; zéljarski, -a, -o; zélja-
rica ž.

zeló prisl.

zelót, -a m., prenapétnež, go-
réčnež

zêmlja, -e ž. (tudi s končnim
poudarkom: zemljé, 4.
zemljó; na zêmljo; 6. pod
zemljó; množ. zemljé, -á,
-àm, -àh, -ámi); zémeljski,
-a, -o (-*májlj-*); zêmeljn, -a,
-o; planet: Zêmlja; zem-
lják, -a m.; zemljàn, -ána
m.; zemljíšče s.; zemljepís,
-a m.; zemljevid, -a m.

zemljíšče s.; zemljíščen, -ščna,
-o; zemljíški, -a, -o; zem-
ljíška knjiga; zemljíško-
knjižen, -žna, -o

zenáčiti, -im in izenáčiti

zenít, -a m., nadglavišče, vrh
Zénon, -a m., grški modrijan
zeppelin (izg. *cépelin*), -a m.,
zračna ladja

zévgra, -e ž., vezáva (v sti-
listiki)

Zévs, -a m.; Zévsov, -a, -o
zgága ž.

zganítí (pog. *zganít*), zgánem
zgíniti, -em in izginiti

zglasítí se (pog. *zglasít*), -ím
se; zglasílen, -lna, -o; zglá-
sílnica ž. (-*ít-*)

zglávje s., zglávník m. =
vzglávje, vzglávník

zglèd, -éda m. = vzgled;
zgléden, -dna, -o; zgléd-
nost, -i ž.; zglédováti se

zglódati (pog. *zglódat* in
zglódat), zglódam

zgnáti (pog. *zgnát*), zžênem;
zgnájati, -am

zgdóaj prisl.; navsèzgdóaj;
zgdódnja, -a, -e; zgdódnjica ž.
(zgdódnja čéšnja); zgdódnjik,
-a m.

zgodítí (pog. *zgodít*), -ím se;
se je zgdóil, -íla, -o in zgdó-
dilo; zgdódba ž.; zgodóvi-
na ž.; zgodóvínski, -a, -o

zgdólj prisl.; zgdóljen, -ljna, -o
zgdóraj prisl.; od zgdóraj;
zgdórnji, -a, -e; zgdórnjica ž.

zgoréti (pog. *zgorét*), -ím;
zgorénje s.; zgorélna ž.;
zgorljív, -íva, -o; zgorljí-
vost, -i ž.

zgosítí (pog. *zgosít*), -ím;
zgosčèn, -éna, -o; zgosčè-
nje s.; zgosčéti, -am; zgo-
šcévátí, -ščújem; zgosče-
vánje s.

zgotovítí (pog. *zgotovít* in
zgotóvit), -ím in izgotoviti;
(i)zgotávljati, -am

zgovorítí (pog. *zgovórit*) se,
zgovárjati se; zgovóren,
-rna, -o; zgovórnost, -i ž.

zgrábiti, -im; zgrábljati, -am;
zgrabljív, -íva, -o; zgrab-
ljívec, -vca m.

zgradítí (pog. *zgradít*), -ím;
zgrajèn, -éna, -o; zgrád-
ba ž.

zgrbánčiti, -im; zgrbánčen,
-a, -o

zgráda prisl. = izgráda, zgrádo

zgrešítí (pog. *zgrešít*), -ím;
je zgrešíl (-*ij*), -íla, -o

zgrísti, zgrízem

- zgrniti, -nem; zgrnjeti, -am
 zgroziti (pog. *zgrozit*), -im
 se; zgrázati se
 zgrúdi, -im (se)
 zgubiti; zgúba = izgubiti;
 izguba
 zgúrati, -am; zgúrano kljúsce
 zíbati, -am in -bljem; zíbanje
 s. in zíbánje; zíbavec,
 -vca m.; zíbavka ž.
 zibel (-*bəy*), zibeli ž.; zibelka
 (-*bəy*-) ž.; zíbka ž.
 zijáti (pog. *zijät*), zijám; sed.
 del. zijajóč, -a, -e; zijánje
 s.; zijáv, -áva, -o; zijávec,
 -vca m., zijávka ž.; Potóč-
 ka zijávka (kraj); zijálo
 s.; zijálast, -a, -o; zijáliti,
 -im
 Zilja ž.; Ziljica ž.; Ziljan,
 -ána m.; Ziljánka ž.; zilj-
 ski, -a, -o; Ziljska dolína
 zíma ž.; pozími; zimováti,
 -újem; zímščak, -a m.;
 zímščica ž.; ozímina ž.
 zímzelen, -a m.
 zjasniti (pog. *zjasnit*), -im se
 zjókati, -am in -čem se
 zjútraj prisl.; zjútranji, -a, -e
 zlagati, -am
 zlagáti (pog. *zlagät*), zlážem
 se; se je zlagál (-*ày*), -ála,
 -álo
 zlagoma prisl.
 zláhka = izláhka, zláhkoma
 prisl.
 zlájšati, -am; zlájšanje s.;
 zljajševáti, -újem; zljajšáva ž.
 zlásti prisl.
 zlát, -a, -o in -ó; zlát, -a m.,
 zlatnik m.; zlatíca ž.; zla-
 títí (pog. *zlatit*), -im; (po)-
 zlačen, -éna, -o; zlatén, -a,
 -o; zlaténica ž.; zlatolàs,
 -ása, -o; zlatoláska ž.; zla-
 tózelèn
 zlékniti, -em; zléknjen, -a, -o
 zlépa, izlépa prisl. = z lépo
 zlépiti, -im; zlépljen, -a, -o;
 zlépljenec, -nca m.
 zlésti (pog. *zlèst*), zlézem
 zletéti (pog. *zlètet*), -im
 zlíkati, -am in izlíkati, -am
 zlíti (pog. *zlit* in *zlit*), zlí-
 jem; zlítek, -tka m.; zlíti-
 na ž.; zlívek, -vka m.
 zlízati, -žem se in izlizati
 (se)
 zljúbiti, -im; zljúbilo se mu
 je igráti
 zlož, rod. zlá, daj. zlá, orod.
 zlá
 zložest, -a, -o
 zločin, -a m., hudodelstvo;
 zločinec, -nca m.; zločin-
 ski, -a, -o; zločinstvo s.
 zlódej, -a m.; zlódejev, -a, -o
 zlodéjstvo s. (rus.) = sl. hu-
 dodélstvo, zločin
 zloglásen, -sna, -o = slabo-
 glásen, na slabem glasu
 zlómek, -mka m.
 zlómíti (pog. *zlómit*), zló-
 mim; zlómljen, -a, -o
 zlorába ž.; zlorábíti, -im;
 zlorábljati, -am
 zlovóljen, -ljna, -o
 zmakniti (pog. *zmaknit* in
zmačnit), zmačnem; vel.
 zmačn, -íte; je zmačnil
 (-*iy*), -íla, -o; zmačnjen, -a,
 -o; zmíkati, -am; zmíkavt,
 -a m.; zmíkavec, -vca m.
 zmalíčiti, -im
 zmámíti, -im; zmámíjen, -a, -o
 zmánjkati, -am; zmánjkanje s.
 zmánjšati, -am

zmečkáti (pog. *zmæčkàt*), -ám
 zمندراتي (pog. *zmandràt*),
 -ám
 zmenè, -éta m., bastard
 zméniti, -im se s kom; sed.
 del. ne menèč se (ne: zme-
 neč); zmének, -nka m.
 zméraj prisl.
 zmérjati, -am; zmérjanje in
 zmerjánje s.
 zméren, -rna, -o; zmérnost,
 -i ž.
 zmérom = zméraj prisl.
 zmés, -í ž; zmésen, -sna, -o;
 zmésni gnój (kompóst)
 zmèsti (pog. *zmèst*), zmè-
 dem; zméden, -a, -o; zmé-
 denost, -i ž.; zméda ž.
 zmét, -í ž. = vzmét, -í ž.
 zmétek, -tka m., présno má-
 slo
 zméti (pog. *zmèt*), zmánem;
 je zmèl (*zmèy*), -éla, -o;
 zmét, -a, -o
 zmiríti, -ím
 zmléti (pog. *zmlèt*), zmléjem;
 je zmlèl (*zmlèy*), -éla, -o;
 zmlét, -a, -o
 zmísliti, -im in izmísliti;
 toda: zmísliti se na kaj
 zmnóžek, -žka m.; zmnožíti
 in vzmnožíti, -ím
 zmôči (pog. *zmòč*), zmórem
 zmótití, -im; zmóten, -a, -o;
 zmotljív, -íva, -o; zmotljí-
 vost, -i ž.; zmótnja ž.;
 zmotnjáva ž.; zmóten,
 -tna, -o; zmótnost, -i ž.
 zmračíti (pog. *zmračít*), -ím se
 zmrazál (-áy), -áli ž.
 zmřzníti, -nem; zmřznjen, -a,
 -o in zmřzel (-zay), -zla,
 -o; zmřznjenec, -nca m.;
 zmřznjenka ž.

znáčiti, -ím, pomeniti
 značnica ž., das Schlagwort
 znájtí se, znájdem se; se je
 znašel (*znašay*), -šla, -ò,
 -í in znašel (-šay), -šla, -o
 znák prisl. = vznák
 známenje s.
 znániti, znánim; (o)znánjen,
 -a, -o; znanilec, -lca m.
 (-yca); znanilka ž., (o)zna-
 njènje s.
 znánstvo s.; znánstven, -a,
 -o; znánstvenik m.; znán-
 stvenost, -i ž. (-stven-)
 znáti (pog. *znàt*), znám; v
 pomenu mogoče je (po
 nem.) = sl. utegniti, mō-
 či, lahkó, n. pr.: sicer vas
 zná (prav: utégne, móre,
 lahkó zadéne) zadéti ne-
 sreča; znabiti = sl. more-
 býti
 znebíti (pog. *znebit*), -ím se
 znémar = vnémar (pustiti)
 prisl.
 znèsti (pog. *znèst*), znèsem
 se nad kom
 znížati, -am; znížanje s.;
 zníževáti, -újem
 znóva = iznóva prisl.
 znótraj prisl.; znótranji, -a,
 -e; znótranjost, -i ž.; znó-
 tranjščina ž. = znótrína ž.
 znóžje s. = vznóžje s.
 zób, -á m.; zobjé, zobóvi
 množ.; zoboból (-ól), -a
 m.; zobotrébec, -bca m.;
 zobozdravník, -a m., zóbni
 zdravník; zobár, -ja m.
 (dentíst); prid. zóben, -bna,
 -o
 zobáti in zóbati (pog. *zàbat*),
 zóbljem; zobánje s.

zóbec, -bca m.; zóbčast, -a, -o; zóbčati, -am
 zodiak, -a m.; zodiakálen, -lna (svetlôba), -o
 zoglenéti (pog. *zoglenët*), -ím; zoglenèl (-èu), -éla, -o
 Zola, rod. Zolaja, prid. Zolajev (izg. *zoló, -ja, -jev*)
 zóna, -e ž., grôza
 zoológ, -a m.; zoologíja ž., nauk o živalstvu; zoolóški, -a, -o
 zoperstáviti, -im se (po nem.) = sl. upreti se, upirati se, ustavljati se, zóprvati
 zópet = spét prisl.
 zóprn, -a, -o; zóprnost, -i ž.; zóprnik m.; zóprnica ž.; zóprstvo s.; zóprvati, -am
 zoréti (pog. *zorét, zorët*), -ím; zorénje s. (neprehodno); zoríti (pog. *zorit, zôrit*), -ím, n. pr.: sónce zori grózdje; zoríti se = zoréti
 zrahljáti (pog. *zrahljät*), -ám
 zrakoplòv, -óva m.; zrakoplóvec, -vca m.; zrakoplóvstvo s.
 zrakotèsen, -sna, -o = sl. neprodúšen, -šna, -o
 zráslek, -a m. (-slak)
 zrásti, zrástem; del. sed. zrástel in zrásel (-stau, -sau), -stla, -o = zrásčen, -a, -o
 zráven prisl.; predl. z rod.
 zravnáti (pog. *zravnat*), -ám; zravnávati, -am
 zrcáliti, -im se
 zrcálo s. = ogledálo; zrcálce (-ál-) s.; zrcálen, -lna, -o; zrcálnat, -a, -o; zrcáljenje s.

zredíti (pog. *zredit in zredit*), -ím; zréjati, -am; zréja ž., vzgója; zrejen, -èna, -o
 zresníti se in izresníti se, -ím se
 zrevolucionírati, -am
 zrézati -žem; zrézek, -zka m.; zreznína ž.
 Zrinjski, rod. Zrinjskega
 zrklo s. = zrkalo s.
 zřno s.; zřnce s.; zřnje s. (skupno ime); zřnat, -a, -o; zřncast, -a, -o; zřnec, -nca m., granít
 zrojíti (pog. *zrojít in zrojít*), -ím; je zrojil, -sla, -o
 zrušiti, -ím; zrušen, -a, -o
 zúbelj, -blja m.; zúbeljček, -čka m., plamen
 zúnaj prisl., od zúnaj; predl. z rod. zúnaj híše; zunánji, -a, -e; zunánjost, -i ž.; zunánjščina ž.
 zvádíti, -im se; zvájen, -a, -o
 zvalíti (pog. *zvalit*), -ím; zvaljen, -èna, -o
 zvaríti (pog. *zvarit in zvarit*), -ím; zvarjen, -èna, -o; zvarjati, -am; zvárek, -rka m.
 zváti (pog. *zvat*), zôvem; takó zván, -a, -o
 zvečer prisl.; zvečeren, -rna, -o; zvečéršnji, -a, -e
 zvečeríti (pog. *zvečerit*), -í se, zvečerilo se je
 zvedáv, -áva, -o; zvedávost, -i ž.
 zvédčen, -čna, -o; zvédčnost, -i ž.
 zvéden, -ena, -o = izvéden, -a, -o
 zvédeti = izvédeti, izvém

- zvédoma prisl.
- zveličati, -am; zveličáven, -vna, -o; Zveličar, -ja m.
- zvenčáti (pog. *zvenčät* in *zvenčät*), -ím; zvenčäl, -ála, -o, -i
- zvenéti (pog. *zvenët*), -ím; zvenénje s.; zveněč, -éča, -e = zveněčen, -čna, -o
- zvéniiti, zvénem; zvénil, -a, -o; zvéňjen, -a, -o
- zvér, -í ž.; zverjád, -i ž.; zverína ž.; zverínski, -a, -o; zverinják, -a m.; zverjáčina ž.
- zverížitii, -im
- zveselíiti, -ím = razveselíiti, -ím
- zvěsti, zvédem (pog. *zvést*), reducirati
- zvézati (pog. *zvézat*), zvéžem; zvéži, zvéžite in zvéžite; zvézal (-aŕ), -ála, -o, -i in zvézala; zvézan, -a, -o; zvézanost, -i ž.; zvézanie, -a s.
- zvézda ž.; zvézda vodníca; zvézdje, -a s. = ozvézdje, zvezdóvje; filmski zvézdnik, filmska zvézdnica
- zvézek, -zka m.; zvéžček, -žčka m.; zvéžčič, -a m.
- zvézniti (pog. *zvéznit*), zvéznem; zvéznjen, -a, -o upognjen, ukrivljen
- zvéženj, -žnja m. = svéženj
- zvéžiti, -im; zvéžen, -a, -o, zvéžena (upognjena) deška; zvéženje, -a s.
- zvéniiti, -nem (roko, nogo); zvének, -nka m.
- zvírati, -am se
- zvíšati, -am = povíšati, -am; zvíšanje s.; zvíševáti, -šújem; zvíšáva ž.; zvíšenost, -i ž.
- zvíškoma prisl. = z víška, zvíška
- zvíččen, -čna, -o, zvíččni vál; zvíččnik, -a m. sonorni so-glasnik; (rádijski) zvíččnik, der Lautsprecher; megafón
- zvodénéti (pog. *zvodénët*), -ím; zvodéněl (-něŕ), -éla, -o
- zvodník, -a m.; zvodníca ž.; zvodništvo s.
- zvón, -a in zvoná m.; množ. zvonóvi; zvónec, -nca m.; zvónček, -čka m.; zvónčnica ž.
- zvóněk, -nka, -o = zveněč, -éča, -e (sonoren)
- zvoníiti (pog. *zvonit*), -ím; zvonjěnje s.
- zvonkljáti (pog. *zvonkljät*), -ám; zvonkljájne s.
- zvrfhati, -am; zvrghan, -a, -o; zvrghana méra; zvrghoma prisl.; zvrhñji, -a, -e
- zvrñiti, -em; zvrñjen, -a, -o = prevrniti; zvráčati, -am
- zvrstíiti (pog. *zvrstit*), -ím; zvršččen, -čena, -o; zvrstoma prisl.
- zvršíiti (pog. *zvršit*), -ím in izvršíiti; zvršílen, -lna, -o (-šíl-); (i)zvršljív, -íva, -o; (i)zvrševáti, -újem; (i)zvrševálec, -lca (-lca in -ŕca) m.
- zvrťeti (pog. *zvrťët*) se, zvrťí se mi, zvrťélo se mi je

Ž

- žába ž.; žábji, -a, -e; žabovec, -vca m. (samec); žabičen, -čna, -o; žábica ž. (tudi ime žuželke in neke bolezni; živinče je žabičavo, žabično)
- žafrán, -a, m.; žafránov, -a, -o; žafránovec, -vca m.
- žága ž.; manjš. žágica; žágavec, -vca m., kdor žaga; žágovec m., hlod za žaganje; žágovina ž., odpadki pri žaganju
- žágrad, -a m., zakristíja
- žájbelj, -blja in -beljna m., kadúlja
- žakét, -a m.
- žàl (*žau*), žáli ž.; žàl mi je; žalovati (pog. *žalovat*), -ujem; žaloválen, -lna, -o (-*vál-*); žalovánje s.
- žàl (*žau*), žála, -o; kaj žálega komu storíti; žála beséda = žàl (*žau*) beséda
- žálen, -lna, -o (-*lna*); žálna igra ali žalóigra; žálnica (-*al-*) ž.
- žálibog medm. = žàl
- žálití, -ím; (raz)žáljen, -a, -o; žaljénje s.; žalívec, -vca m., žalívka ž.; žaljív, -íva, -o; žaljívost, -i ž.
- žáltav (*žau*-), -a, -o; žáltavost, -i ž.
- žalújka ž., vrba žalújka
- žaluzíja ž., zastóra ž., medóknice množ.
- žámet, -a m.; žámetov, -a, -o; žámetast, -a, -o; žámeten, -tna, -o
- žándár, -ja m., oróžnik; žándárski, -a, -o oróžniški; žándarmeríja ž. oróžništvo
- žánjec, -njca m. in ženjéc (*žanjéc*), -njcà m.; žanjíca ž.
- žánr, -nra m. = genre, -nra m.; žánrska slika
- žárele, -rka, -o; žárko sónce; žárko (žáltavo) máslo
- žaréti (pog. *žarèt*), -ím; žarèl (-*èu*), -éla, -o; žarénje s.; žarítí (pog. *žarít*), -ím; žarítí se = žaréti
- žargón, -a m., narečje preprostega ljudstva; žargónski, -a, -o
- žbíca ž., nágeljnova žbíca
- ždétí (pog. *ždèt*), -ím; je ždel (*ždèu*), -éla, -o; ždénje s.; ždévati, -am
- že prisl. (žè in žé)
- žebèlj, -blja (*žebèlj*) m.; žebíljár, -ja m.; žebíljárstvo s.; žebíjček, -čka m.
- žéga ž., sóncna pripeka
- žegetátí (*žegatàt*), -ám in žegáčem
- žéhtar, -ja m., golida
- žehtétí (pog. *žehtèt*), -ím
- žéjati (pog. *žéjat*), -am; žéjav, -a, -o; žéjavec, -vca m.
- žeknò, -a (*žeknò*, -à) m., žrelo prí peči
- želár, -ja m., gostáč, osebenjek; želaríja ž.
- žélce, -a s. (-*lce*)
- želéti (pog. *žélet* in *želet*), -ím; je žélel (-*eu*), -éla, -o; (za)želèn, -éna, -o in zaželjèn, -éna, -o; želénje s. in željénje

železo s.; prid. železen, -zna, -o (pri kemijskih imenih železov, -a, -o: železov cvét); železovec, -vca m., železovka ž.

železobetón, -a m.; železobetónski most

želja, -e ž.; prid. željen, -ljna, -o in želján, željnà, -ó; željnost, -i ž.

želo, -a s.; množ. žela, žel želod, želóda m.; želódov, -a, -o; želódovina ž.

želódec, -dca m.; želódček, -čka m.; želódčen, -čna, -o

želva (*žélva*), -e ž.; želvin, -a, -o

žemlja ž.; žemljevec, -vca m., vrsta gob

žena, -e ž. in žené, žèni, ženó in žèno; dve žèni, dve ma ženáma in ženama; množ. žené, žená, -ám, -é, -áh, -ámi in žène, žèn, -am, -ah, -ami; prid. žènin, -a, -o (kar zadeva posamezno ženo); žènski, -a, -o (splošno); žènskost, -i ž.; žènstvò, -à in žènstvo, -a s.; manjš. ženíca ž., žènka ž.; žènsčè, -éta in žènsčè, -eta s.; žènsčina ž.; žènsčák, -a m. = bábjak, -a m.

ženéva, -e ž.; ženévski, -a, -o

žénin, -a m.; žéninov, -a, -o

ženírati (se), sramováti se, bití v zadrégi

ženítba ž., ženítev, -tve

ženiti (pog. *žènit*), žénim; je žènil, sta ženíla, so ženíli; (o)žénjen; ženítev, -tve ž.; ženítven, -a, -o; ženitovánje s.; ženitovánjski, -a, -o

ženjèc (*žènjèc*), -njca m. = žánjec; žanjíca, ženjíca (*žè-*) in žnjíca ž.

žénska, -e ž.; množ. žènske, žènsk, -am; prid. žènski, -a, -o

žèp, žèpa m., v žèpu; žèpar, -ja m.; žèpen, -pna, -o; žèpni róbec

žerávec, -vca m., das Rosenkraut

žerjáv, -áva m.; prid. žerjávov, -a, -o

žerjávica ž.; žerjáviti se; nebo se žerjáví

žétev, -tve ž.; prid. žétven, -a, -o (*-tvàn-*)

žéti (pog. *žèt*), žánjem; žèl (*žèp*), žéla, žéli; (po)žét, -a, -o; hvalo žéti = sl. hvalo stéči, dobíti, prejémati, iméti

žèzlo, -a s.; žèzlonósec, -sca m.

žgánec, -nca m.; množ. žgán-ci, -cev

žganíca ž. = žgánje s.

žgánje, -a in žgánjè, -à s.; žgánjar, -ja m.; žganjaríja ž.; žganjáríti, -im; žganjárjenje s.; žganjekúha ž.; žganjevec, -vca m. (žgánjev cvet)

žgátí (pog. *žgàt*), žgèm; žgòč, -a, -e; žgálen, -lna, -o (*-ál-*)

žgèkátí gl. ščegetati

žgoléti (pog. *žgolèt*), -ím; žgolénje s. = žvrgolénje

žíca ž.; žícast, -a, -o; žíčen, -čna, -o

Žid, Žída m., Žídinja ž. (po narodnosti); žid, žídinja (po veri); žídovski, -a, -o; žídovstvo s.

- žila ž., žila křčnica; žila srkalica; žilav, -a, -o; žilavost, -i ž.; žilavec, -vca m.; žilavka ž.; žilje, -a s. (skupno ime); žilnat, -a, -o (-il-)
- žir, -a m., búkov, hrástov žir; prid. žirov, -a, -o; žirovína ž.
- Žiri množ., 2. Žiróv, 3. Žirém, 4. Žíri, 5. Žiréh, 6. Žírmi; Žiróvec, -vca m.; žiróvski, -a, -o
- žiro m., prevod menice; žiránt, -a m., prevodník; žirát, -a m., na čigar ime se žiro glasi; žirírati, -am
- živ, -a, -o; v živo čutiti; do živega priti; živočúten, -tna, -o; živórdec; živómóder
- živál (-áų), -li in -lí ž.; množ. živáli, -im, -ih, -mi in živalí, -ém, -éh, -mí; živálji, -a, -e; živálski, -a, -o; živálstvo s. (-vál-)
- živalca, -e ž. (-álca); rod množ. živalic
- živéc, -vca m.; živčén, -čna, -o; živčnost, -i ž.; živčevje s.
- živelj, -vlja m.
- živína ž.; živínski, -a, -o; manjš. živínica; živínče, -eta s.; živinoréja ž.; živínozdravník, -a m.
- živio medm.; živioklíci m. množ.
- živítí (pog. žívít), -ím in žívítí (žívít), -ím; je živíl, -íla, -o; živílo, -a s.; živílen, -lna, -o
- življénje s.; življénjski, -a, -o; življenjepis, -ísa m.
- živòt, -òta m.; živòten, -tna, -o
- životáriti, -im; životárjenje s.
- žlabudráti (-drát), -ám; žlabudráv, -áva, -o; žlabudrávec, -vca m.; žlabúdra ž.; žlabudrávost, -i ž.
- žláhta ž.; žláhten, -tna, -o; žláhtnik, -a m.; žláhtnica ž.; žláhtnič, -a m.; žláhtiti = žlahtníti, -ím; (po)žlahtnjén, -èna, -o
- žlampáti (pog. žlampát), -ám žméríti, -im, mežíkati
- žmúla ž.; žmúlav, -a, -o; žmúlast, -a, -o
- žóga ž.; žógin, -a, -o; manjš. žógica ž.
- žólč (žóųč), -a m.; žólčen, -čna, -o; žóčkévòd, -vóda m.
- žólna (žóųna) ž.
- žolnír (žognír), -ja m., vojščak
- žólt, -a, -o (žóųt) rumen; žolténica ž.; žóltkast, -a, -o
- žonglér, -ja m., glúmec, glumáč; žonglírati, -am, glumíti
- žrd, -í ž.
- žréb, -a m.; žrébati, -am; žrébanje s.
- žrebè, -éta s.; žrébec, -bca m.; žrébčar, -ja m.; žrebčárna ž.; manjš. žrebíček, -čka m.; žrebíca ž.; žrében, -bna, -o, žrébna kobila
- žrèc (žrèc), žrèca m., duhovník, žrtvoválec
- žrèlo s.; žrélnica (-él-) ž., vhodna luknja v panju; žrèlast, -a, -o

žrmlja ž., ročni mlin; žrmljá-
ti, -ám, mleti na žrmlji
žřtėv, -tve ž., daritev; žřtėven,
-a, -o; žřtėveník, a m., oltar;
žřtėvováti (pog. žřtėvovát),
-újem, darovati
žřtjė, -à s. in žřtje s.
žuboríti (pog. žuborít), -ím
= žuborėti (-ėt), -ím; žu-
borėnje s. in žuborėnje
žúgati, -am, groziti, pretiti
žúlitı, -ım; (o)žúljen, -a, -o;
žúljenje s.
žúlj, -a m.; žúljav, -a, -o
župàn, -ána m.; župánja, -e
ž.; županováti, -újem; žu-
pánski -a, -o; župánstvo s.
žurnalist, -a m., časnikar, no-
vínar; žurnalizem, -zma m.,
časnikarstvo; žurnalističen,
-čna, -o, časnikarski
žuželka, -e ž. (-žel-)

žužnjáti (pog. žužnját), -ám;
žužnjáv, -áva, -o; žužnjá-
vec, -vca m.; žužnjálo, -a s.
žvéčiti, -im; žvéčen, -čna, -o;
žvéčni tobák
žvéгла ž.; žvegláč, -a m.; žve-
gláti (pog. žveglát), -ám
žvenketáti (žvenketát), -ám in
-kéčem; žvenkėt, -éta m.
žvėplo s.; žveplėn, -a, -o;
žveplėnka ž.; žvepláti (pog.
žveplát), -ám; del. trp. žvep-
lán, -a, -o; žveplíti (pog.
žveplit), -ím; žveplánje =
žvepljenje s.
žvížg, -a m.; žvížgati, -am;
žvížgáv, -áva, -o; žvížga-
vec, -vca m.
žvrgolėti (pog. žvrgolėt in
žvrgolėt), -ím; žvrgolėnje s.
žvrkljáti (pog. žvrklját), -ám,
vrvráti

Na str. 170. pod geslom Peter popravi
šempėterska v: šempėtrska.

Popravki k Slovenskemu pravopisu

- Str. VII., čl. 1.: pri lastnih imenih črtaj zgleda *Dimka, Čada*
- „ XII., čl. 14., beri: *Kadar . . . in se ta za (ne z) vmesnim stavkom*
- „ XVI., čl. 26., beri: *Rozka (ne Rozika)*
- „ XVII., čl. 29. in 30., beri: *sem ter tja brez ozira na pomen (čas, kraj)*
- „ XVII., čl. 31., črtaj *zgleđ hkratu; enako str. 69. in piši: hkrati*
- „ XVIII., čl. 34., beri: *dalj (ne delj) ko, vtem (ne v tem) ko*
- „ XVIII., čl. 35., beri: *takale (ne takala)*
- „ XIX., čl. 39., 3., beri: *sem ter tja (ne semtertja)*
- „ XX., čl. 41., dodaj: *Pred vezniki: ali (v pomenu toda)*
- „ XXI., čl. 41., beri: *V svoji neizkušeni poštenosti si je mislila, da, če se ne briga . . . (ne: mislila da, če . . .)*
- „ XXII., čl. 44. c), beri: *Po napovednem stavku (ne napovedanem)*
- „ XXIV., čl. 48., beri: *kamna (ne kamena)*
- „ 7. in 44. pod besedama *anatomija* in *disekcija* beri *raztelešenje (ne raztelesenje)*
- „ 7. pod besedo *antanta* beri *antanten, -tna, -o (ne antantin, -a, -o)*
- „ 13. pod besedo *bankrot* beri: *bankrotnik (ne bankrotnik)*
- „ 15. pod besedo *Beograd* beri: *Beograjčan, -anka (ne Beogradčan, -anka)*
- „ 20. pod besedo *Bog* beri: *Bog Oče (ne oče)*
- „ 23. pod besedo *Božič* beri: *bóžič, -a, o božiču; v dvoumnih primerih tudi Božič*
- „ 23. pod besedo *bralec* črtaj: *volilec, -lca, -lka* in dodaj za besedo *hiravka*: in če stoji v zlogu pred to končnico *l* ali *lj*, n. pr. *volívec, ponavljavec*.
- „ 24. pod besedo *Brest* beri: *Brest Litovsk*
- „ 24. pod besedo *britev* beri: *britvica (ne britevca)*
- „ 25. pod besedo *Brusilov* beri: *Brusilovlja ofenziva (ne Brusilovljeva)*
- „ 26. pod besedo *Budapešta* beri: *Budimpešta, budimpeški in budimpeštanski (ne Budapešta)*

Str. 26.	pod besedo	<i>buljvar</i> beri: <i>bulvar</i>
„ 60.	pod besedo	<i>glace</i> beri: <i>glacé rokavice</i> (ne <i>glacérokavice</i>)
„ 61.	pod besedo	<i>globóko</i> beri: <i>globóko občuten, -tena</i> (ne <i>-tna</i>)
„ 67.	pod besedo	<i>grudi</i> beri: <i>nedrje</i> (ne <i>nedrije</i>)
„ 71.	pod besedo	<i>Horacij</i> dostavi: <i>in Horac, Horacijev in Horacov</i>
„ 90.	pod besedo	<i>kalvin</i> beri: <i>Kalvin</i> (ne <i>kalvin</i>)
„ 93.	pod besedo	<i>kazavec</i> beri: <i>kazalec</i> in črtaj <i>kazavec</i>
„ 95.	pod besedo	<i>klepati</i> beri: <i>klepalec</i> (ne <i>klepavec</i>)
„ 97.	pod besedo	<i>kod</i> beri: <i>od kod, do kod</i> (ne <i>odkod, dokod</i>); enako str. 152
„ 99.	pod besedo	<i>koncept</i> beri: <i>zamisel, -sli ž.</i> (ne <i>zamisel, -sla m.</i>)
„ 99.	pod besedo	<i>konec</i> beri: <i>pokonci</i> (ne <i>pokoncu</i>)
„ 101.	pod besedo	<i>Kordiljeri</i> beri: <i>Kordiljere ž.</i> (ne <i>Kordiljeri m.</i>)
„ 108.	pod besedo	<i>kvečemu</i> beri: <i>kvečjemu</i> (ne <i>kvečemu</i>); enako str. 270
„ 114.	pod besedo	<i>Ljubljаница</i> beri: <i>pritoki Ljubljаницe</i> (ne <i>Ljubljaničini</i>)
„ 122.	pod besedo	<i>mesec</i> beri: <i>mesec</i> , rod. <i>meseca</i> in <i>mesca</i>
„ 127.	pod besedo	<i>molitev</i> beri: <i>molitvica</i> (ne <i>molitevca</i>)
„ 127.	pod besedo	<i>Monroe</i> beri: <i>Monroeja, Monroejev</i> (ne <i>Monroea, Monroeov</i>)
„ 152.	pod besedo	<i>odgóditi</i> beri: <i>odgodèn, -éna, -o</i> (ne <i>odgojèn, -êna</i>)
„ 152.	pod besedo	<i>odkod</i> beri: <i>od kod</i> (ne <i>odkod</i>)
„ 165.	pod besedo	<i>pajčolan</i> beri: <i>tančica</i> (ne <i>tenčica</i>)
„ 170.	pod besedo	<i>pikapolonca</i> beri: <i>pikapolonica</i> (ne <i>pikapolonca</i>)
„ 170.	pod besedo	<i>Peter</i> beri: <i>šempetrska</i> (ne <i>šempeterska</i>)
„ 173.	pod besedo	<i>plesavec</i> črtaj: <i>plesavec</i> in beri <i>plesalec</i>
„ 177.	pod besedo	<i>Poe</i> beri: <i>Poe, Poeja, Poejev</i> (ne <i>Poea, Poeov</i>)
„ 178.	pod besedo	<i>pokoncu</i> črtaj <i>pokoncu</i> , beri: <i>pokonci</i>

- Str. 182. pod besedo *portfej* beri: *portfelj* (ne portfej)
 „ 188. pod besedo *poželeti* beri: *poželenje* (ne poželjenje)
 „ 192. pod besedo *preganiti* beri: *preganiti* in *prégniti*
 „ 213. pod besedo *repetnica* beri: *perutnica*
 „ 214. pod besedo *rezoluten* beri: *resoluten* (ne rezoluten)
 „ 234. pod besedo *Staroslovenci* beri: *bleiweisovci* (ne Bleiweisovci)
 „ 251. pod besedo *tod* beri: *od tod, do tod* (črtaj od-tod, dotod)
 „ 270. pod besedo *večji* beri: *kvečjemu* (ne k večjemu)
 „ 277. pod besedo *vojna* beri: *vojskin, -ina, -o* (ne vojsken, -skna, -o)
 „ 297. pod besedo *žanjec* beri: *žanjec, žanjica* (črtaj ženjec, ženjica)
 „ 297. pod besedo *želeti* črtaj: *(za)željèn, -èna, -o* in *željenje*
 „ 298. pod besedo *ženjec* črtaj vse

Sestavila A. Breznik in F. Ramovič

Novi slovenski pravopis

Težnja vsakega kulturnega jezika je, da dobi svojo splošno veljavno enotno slovnico in svoj enotni, povsod priznani pravopis. Za slovenski jezik je na vseh šolah v dravski banovini odločilna Breznikova Slovenska slovnica. Na osnovi te slovnice so sestavljene tudi Slovenske čitanke za I.—IV. razred srednjih šol, ki so jih sestavili profesorji dr. Bajec, dr. Kolarič, dr. Rupel, Sovre in Šolar in ki tvorijo poleg Breznikove slovnice najvažnejše učne knjige za pouk slovenskega jezika. Posebnega pravopisa, ki bi obsegal kolikor toliko vse slovenske besede in ki bi ga človek mogel rabiti za svetovalca ob vsakem dvomu, pa Slovenci do l. 1935. nismo imeli. To pomanjkljivost v zgradbi slovenskega književnega jezika so čutili posebno sestavljavci omenjenih čitank in iz njih srede je izšla pobuda, naj sestavi dr. Anton Breznik v zvezi z vseučiliškim profesorjem dr. Francetom Ramovšem slovenski pravopis, ki bi obsegal kar največ slovenskih besed, ki bi ostal za daljšo dobo v veljavi in ki naj ga izda Znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani.

Težko pričakovani Breznik-Ramovšev Slovenski pravopis je izšel l. 1935. in javnost ga je sprejela z velikimi nadami, da je s tem vprašanje našega pravopisa za daljšo dobo rešeno. Kritika pa je opozorila na pomanjkljivosti v SP. Zato sta sestavljavca knjigo ponovno pregledala in ji dodala seznam popravkov, kako je treba nekatere pomanjkljivosti odpraviti. Ta seznam popravkov pošilja kraljevska banska uprava vsem šolam z naročilom, naj ga vstavijo v svoj izvod Slovenskega pravopisa, če ga imajo, ali kadar si ga bodo omislile.

Da bi bil pravopis enoten tudi v šolah, odrejam na temelju § 29. in točke 4. § 39. zakona o banski upravi:

Po vseh šolah v dravski banovini naj se s šolskim letom 1937./38. uvede Breznik-Ramovšev pravopis.

Za ta odlok se je odločila kraljevska banska uprava zbog naslednjih razlogov:

I. Pisatelj odločilne slovenske slovnice dr. Anton Breznik je izjavil, da bo novi pravopis v celoti prevzel v 5. izdaji svoje Slovenske slovnice, ki bo izšla, ko bo 4. izdaja razprodana. S tem bo tudi dejansko uveden novi pravopis po vseh šolah, koder se rabi Breznikova slovnica, ki je itak odločilna za vse šolske knjige.

II. Sestavljavci čitank za nižje razrede srednjih šol so izjavili, da bodo novi pravopis uveljavili v novih izdajah slovenskih čitank, ki so odločilne za pouk slovenščine v nižjih razredih srednjih šol, zlasti ker učenci I. in II. razreda nimajo Breznikove Slovnice, ampak je slovnica kar dodana čitanki.

III. Posebno odločilna je bila za kraljevsko bansko upravo izjava avtorjev Pravopisa, gg. Breznika in Ramovša, da smatrata sedanjo obliko slovenskega pravopisa, kar se njiju tiče, za dokončno in da v novi izdaji Slov. pravopisa ne bosta ničesar spreminjala z izjemo kake manjše pomanjkljivosti, ki je pri ponovnem natančnem pregledu knjige nista zapazila. Upravičeno se more torej pričakovati, da bo dobil s Slov. pravopisom slovenski jezik za daljšo dobo potrebno trajno obliko v pravopisnem pogledu.

IV. Kraljevska banska uprava se strinja z izjavo, ki jo je glede novega pravopisa podalo Slavistično društvo v Ljubljani, ki je o stvari razpravljalo na sestanku dne 24. aprila 1936 in izjavilo,

»da sprejme Slovenski pravopis, ki sta ga sestavila profesorja Breznik in Ramovš, za osnovo slovenskemu pisanju s popravki očitnih napak in nekaterih nedoslednosti, ki so se vrinile v izdajo. To pa iz naslednjih razlogov:

1. ker je enotnost v pogledu pravopisa nujno potrebna;

2. ker osnov SP kritika ni ovrгла in niso različne od dosedanjih;

3. ker v posameznostih ne more voditi do enotnosti nikakršno znanstveno (zgodovinsko, etimološko ali fone-

tično) raziskavanje, marveč samo dogovorna praktična odločitev, ki je zadeva volje in discipline;

4. ker tistih nekaj napak, nedoslednosti in pomanjkljivosti, ki jih je kritika v posameznostih ugotovila, ne jemlje SP njegove osnovne vrednosti;

5. ker je nesoglasje z obstoječimi odobrenimi učnimi knjigami le začasno in bo odpadlo z novimi izdajami;

6. ker sta ga izdala v imenu pravopisne komisije v okviru Znanstvenega društva najboljša poznavalca našega jezika;

7. ker sicer ni upanja, da dobimo kak drug izčrpen pravopis, ki bi ga splošno vsi priznali, in bi tako stanje moralo voditi v popolno anarhijo.«

V. Odločitev glede pravopisa je postala neobhodno potrebna tudi zaradi tega, ker so se šole obračale na kraljevsko bansko upravo z vprašanji, ali naj se držijo starega ali novega pravopisa; ali naj se n. pr. kratica za besedo dinar piše z veliko začetnico po dosedanji praksi v dravski banovini (odlok višjega šolskega sveta v Ljubljani z dne 19. dec. 1921, št. 17.599) ali z malo začetnico, kot zahteva SP in kakor pišejo Srbi in Hrvatje; ali naj se šteje »dvajset pet« po dosedanji naši šolski praksi (odlok višjega šolskega sveta z dne 14. sept. 1921, št. 11.323) ali »pet in dvajset«, kakor zahteva SP. Vsa taka vprašanja so s tem rešena v smislu SP in se s tem razveljavljajo vsi zadevni odloki šolske oblasti, v kolikor niso v skladu s SP.

Zato smatra kraljevska banska uprava za potrebno, da se po vseh šolah čimprej uvede novi pravopis. V teku šolskega leta naj se sicer pravopis ne menja, pač pa naj se vse učiteljstvo vseh šol z novim pravopisom dobro seznanjajo do pričetka šolskega leta 1937./38., ko naj ga uvede v vseh šolah brez izjeme in sicer tako, da pri posameznih besedah, ki so v učbenikih pisane po dosedanjem pravopisu, opozori učence na pisavo po novem pravopisu. Posebno vestno naj se dela to po meščanskih, srednjih in učiteljskih šolah.

Da bo učiteljstvu to delo kar mogoče olajšano, dodaja kraljevska banska uprava tej okrožnici A. seznam popravkov k SP, B. seznam razlik med poslednjo (četrti) izdajo Breznikove Slov. slovnice in SP, C. seznam razlik med čitankami za I.—IV. razred srednjih šol in SP in seznam najpogostejših besed, ki se po SP drugače pišejo nego doslej.

Ban:

Dr. NATLAČEN, l. r.

A. Popravki k Slovenskemu pravopisu

- Str. VII., čl. 1.: pri lastnih imenih črtaj zgleda *Dimka, Čada*
- „ XII., čl. 14., beri: *Kadar . . . in se ta za (ne z) vmesnim stavkom*
- „ XVI., čl. 26., beri: *Rozka (ne Rozika)*
- „ XVII., čl. 29. in 30., beri: *sem ter tja brez ozira na pomen (čas, kraj)*
- „ XVII., čl. 31., črtaj *zgled hkratu; enako str. 69. in piši: hkrati*
- „ XVIII., čl. 34., beri: *dalj (ne delj) ko, vtem (ne v tem) ko*
- „ XVIII., čl. 35., beri: *takale (ne takala)*
- „ XIX., čl. 39., 3., beri: *sem ter tja (ne semtertja)*
- „ XX., čl. 41., dodaj: *Pred vezniki: ali (v pomenu toda)*
- „ XXI., čl. 41., beri: *V svoji neizkušeni poštenosti si je mislila, da, če se ne bri-ga . . . (ne: mislila da, če . . .)*
- „ XXII., čl. 44. c), beri: *Po napovednem stavku (ne napovedanem)*
- „ XXIV., čl. 48., beri: *kamna (ne kamena)*
- „ 7. in 44. pod besedama *anatomija* in *disekcija* beri *raztelešenje (ne raztelesenje)*
- „ 7. pod besedo *antanta* beri *antanten, -tna, -o (ne antantin, -a, -o)*
- „ 13. pod besedo *bankrot* beri: *bankrotnik (ne bankrotnik)*
- „ 15. pod besedo *Beograd* beri: *Beograjčan, -anka (ne Beogradčan, -anka)*
- „ 20. pod besedo *Bog* beri: *Bog Oče (ne oče)*
- „ 23. pod besedo *Božič* beri: *bôžič, -a, o božiču; v dvoumnih primerih tudi Božič*
- „ 23. pod besedo *bralec* črtaj: *volilec, -lca, -lka* in dodaj za besedo *hiravka*: in če stoji v zlogu pred to končnico *l* ali *lj*, n. pr. *volivec, ponavljavec*.
- „ 24. pod besedo *Brest* beri: *Brest Litovsk*
- „ 24. pod besedo *britev* beri: *britvica (ne britevca)*
- „ 25. pod besedo *Brusilov* beri: *Brusilovlja ofenziva (ne Brusilovljeva)*
- „ 26. pod besedo *Budapešta* beri: *Budimpešta, budimpeški in budimpeštanski (ne Budapešta)*

Str. 26.	pod besedo	<i>buljvar</i> beri: <i>bulvar</i>
„ 60.	pod besedo	<i>glace</i> beri: <i>glacé rokavice</i> (ne <i>glacérokavice</i>)
„ 61.	pod besedo	<i>globóko</i> beri: <i>globóko občuten, -tena</i> (ne <i>-tna</i>)
„ 67.	pod besedo	<i>grudi</i> beri: <i>nedrje</i> (ne <i>nedrije</i>)
„ 71.	pod besedo	<i>Horacij</i> dostavi: in <i>Horac, Horacijev</i> in <i>Horacov</i>
„ 90.	pod besedo	<i>kalvin</i> beri: <i>Kalvin</i> (ne <i>kalvin</i>)
„ 93.	pod besedo	<i>kazavec</i> beri: <i>kazalec</i> in <i>črtaj kazavec</i>
„ 95.	pod besedo	<i>klepati</i> beri: <i>klepalec</i> (ne <i>klepavec</i>)
„ 97.	pod besedo	<i>kod</i> beri: <i>od kod, do kod</i> (ne <i>odkod, dokod</i>); enako str. 152
„ 99.	pod besedo	<i>koncept</i> beri: <i>zamisel, -sli ž.</i> (ne <i>zamisel, -sla m.</i>)
„ 99.	pod besedo	<i>konec</i> beri: <i>pokonci</i> (ne <i>pokoncu</i>)
„ 101.	pod besedo	<i>Kordiljeri</i> beri: <i>Kordiljere ž.</i> (ne <i>Kordiljeri m.</i>)
„ 108.	pod besedo	<i>kvečemu</i> beri: <i>kvečjemu</i> (ne <i>kvečemu</i>); enako str. 270
„ 114.	pod besedo	<i>Ljubljana</i> beri: <i>pritoki Ljubljane</i> (ne <i>Ljubljaničini</i>)
„ 122.	pod besedo	<i>mesec</i> beri: <i>mesec, rod. meseca</i> in <i>mesca</i>
„ 127.	pod besedo	<i>molitev</i> beri: <i>molitvica</i> (ne <i>molitevca</i>)
„ 127.	pod besedo	<i>Monroe</i> beri: <i>Monroeja, Monroejev</i> (ne <i>Monroea, Monroeov</i>)
„ 152.	pod besedo	<i>odgóditi</i> beri: <i>odgodèn, -êna, -o</i> (ne <i>odgojèn, -êna</i>)
„ 152.	pod besedo	<i>odkod</i> beri: <i>od kod</i> (ne <i>odkod</i>)
„ 165.	pod besedo	<i>pajčolan</i> beri: <i>tančica</i> (ne <i>tenčica</i>)
„ 170.	pod besedo	<i>pikapolonca</i> beri: <i>pikapolonica</i> (ne <i>pikapolonca</i>)
„ 170.	pod besedo	<i>Peter</i> beri: <i>šempetrska</i> (ne <i>šempeterska</i>)
„ 173.	pod besedo	<i>plesavec</i> črtaj: <i>plesavec</i> in beri <i>plesalec</i>
„ 177.	pod besedo	<i>Poe</i> beri: <i>Poe, Poeja, Poejev</i> (ne <i>Poea, Poeov</i>)
„ 178.	pod besedo	<i>pokoncu</i> črtaj <i>pokoncu</i> , beri: <i>pokonci</i>

Str. 182. pod besedo	<i>portfej</i> beri: <i>portfelj</i> (ne portfej)
„ 188. pod besedo	<i>poželeti</i> beri: <i>poželenje</i> (ne poželjenje)
„ 192. pod besedo	<i>pregeniti</i> beri: <i>preganiti</i> in <i>prégniti</i>
„ 213. pod besedo	<i>repetnica</i> beri: <i>perutnica</i>
„ 214. pod besedo	<i>rezoluten</i> beri: <i>resoluten</i> (ne rezoluten)
„ 234. pod besedo	<i>Staroslovenci</i> beri: <i>bleiweisovci</i> (ne Bleiweisovci)
„ 251. pod besedo	<i>tod</i> beri: <i>od tod, do tod</i> (črtaj od-tod, dotod)
„ 270. pod besedo	<i>večji</i> beri: <i>kvečjemu</i> (ne k večjemu)
„ 277. pod besedo	<i>vojna</i> beri: <i>vojskin, -ina, -o</i> (ne vojsken, -skna, -o)
„ 297. pod besedo	<i>žanjec</i> beri: <i>žanjec, žanjica</i> (črtaj ženjec, ženjica)
„ 297. pod besedo	<i>želeti</i> črtaj: <i>(za)željen, -éna, -o</i> in <i>željenje</i>
„ 298. pod besedo	<i>ženjec</i> črtaj vse

Sestavila A. Breznik in F. Ramovš

B. Razlike med 4. izdajo Breznikove Slovenske slovnice in Slov. pravopisom

V smislu SP popravi pravopisna pravila v Breznikovi Slovenski slovnici takole:

§ 81. ostane v celoti neizpremenjen.

§ 82. ostane neizpremenjen, le pod točko b) odpade zadnji odstavek (»Napačno je...«), ki ga SP nima, a ta navodila držé tudi sedaj, ker niso v nasprotju s SP.

§ 83. ostane v celoti v veljavi, le da v SP manjka zadnji odstavek (»Ako se piše...«).

§§ 84. do 87. ostanejo v celoti v veljavi.

§ 88. je treba dopolniti za zgle dom *Marijin praznik* ob koncu prvega odstavka: »Enako *Zvon* (list), *Zvonov urednik*, *Dom in svet*, *Dominsvetovi sotrudniki*; dalje tudi: *Zvonovci*, *Dominsvetovci*, *Vajejci*, *čbeličarji*.«

V tem členu je tudi razširjena Breznikova podčrtna opomba 1.: »Privevnik i osebnih imen, ki niso svojilni, se pišejo z malo začetnico, n. pr. *Cankar*: *cankarski*, *cankarjanski* (n. pr. jezik, t. j. jezik, ki je podoben

Cankarjevemu); *Salomon: salomonska modrost; Drakon: drakonske postave; Danaide: danaidsko delo.*«

§ 89. ostane v celoti v veljavi,

§ 90. v SP manjka.

§§ 91. in 92. ostaneta v celoti, le zadnji odstavek § 92. je treba dopolniti: »Z malo začetnico pišemo naslove in označbe: *sv. oče* (papež), *kralj, cesar, papež, sultan, šah, minister, ban*; enako v nagovorih: *g. minister, g. ban* itd.; dalje *o. (oče)* ...« kakor v Slov. slovnici.

§ 93. ostane v celoti.

§ 94. v SP v tej obliki izpuščen.

§ 95. se v SP glasi (čl. 14.): »Z veliko začetnico se piše vsaka prva beseda v stavku, napisih, podpisih ter v premem govoru za dvopičjem. V premem govoru za dvopičjem, n. pr. *Vzdihoval sem v teh žalostnih dneh in neki gospod mi je rekel: Manj besed, gospodje, in več dela!* (Cankar.)

Kadar je stavek med narekovajema le del celotnega stavka in se ta za vmesnim stavkom ali klicajem, vprašajem itd. nadaljuje, se piše z malo začetnico, n. pr. »*Saj res,*« *pravi cesar, »precej moram poslati po Krpana.*« Gl. SP str. XXIV., 49., a), odst. ... (»).

§ 96. v SP manjka.

§ 97. je v SP poenostavljen in ga je treba v Slov. slovnici popraviti takole: I., 1. in 2. ostane v veljavi; 3. pa se glasi v SP: »Znaka *lj* in *nj* sta enotna, zato ju ne delimo, n. pr. *po-lje, ko-ljem, zna-nje, ža-njem, z dla-njo, pe-te-lj-nje, z ži-va-ljo, s so-ljo.*«

II. se v SP glasi: »V *zloženih besedah* delimo predloge od osnove, če se sestave še zavedamo: *ob-zid-je, raz-širiti, pred-lagati, od-gnati, po-znati, spo-znati, so-brat, pra-vzor*; drugače pa po zgornjih pravilih: *o-blak, ra-zum, ra-zumeti.*«

§ 98. ostane v veljavi, le izrazov »sestavljenske in sklopi« SP ne pozna.

§§ 99. in 100. ostaneta neizpremenjena v veljavi.

§ 101. ostane v veljavi, le besedilo se izpremeni v prvem stavku: »Vežaj (-) rabimo, kadar vežemo samostalnike različnega pomena, n. pr. *Wolf-Pleteršnikov slovar* ...«

§ 102. ostane v veljavi.

§ 103. je treba v smislu čl. 25. in 26. SP dopolniti takole: Dalje: *svetlosiv, svetlordeč, črnorumen, škrlatnordeč, predivastorumen.*

Opomba. Pridevniki te vrste so prave sestavljenke, v katerih je prvi del določilna, drugi pa osnovna beseda, n. pr. *svetlosiv*: *svetlo* je določilna, *siv* osnovna beseda. — Besedne zveze, ki niso prave sestavljenke, se pišejo narazen, n. pr. *čudno spačen obraz* ...«

§ 104. ostane v celoti v veljavi.

§ 105. ostane v veljavi, le za zaimek *kdorkoli* dopušča SP tudi *kdor koli*, v slovarčku samo *kdor koli*.

§§ 106. in 107. ostaneta v celoti v veljavi.

§ 108. velja v celoti, le *sem ter tja* se piše zmeraj narazen; v tem smislu je treba popraviti tudi SP, čl. 29., str. XVII., po slovarčku str. 220. in 250.

§ 109. ostane, le začetno pravilo popravi takole: »Ako imajo posamezni izrazi še svoj pomen, se pišejo n a r a z e n, n. pr.: *malo in dosti* ...«

§ 110. je treba dopolniti v drugem odstavku takole: »Če izrazi v zvezi s predlogi pomen spremené ali če se pomen predloga več jasno ne čuti, se predlog piše skupno z besedo; enako pišemo o k r n j e n e izraze n. pr. *počasi*, *pokonci*, *povprek*, *počez*, *poredko*, *pogodu*, *povšeči*, *popolnoma*, *pogostoma*, *posebej*, *potemtakem* (= *torej*), *popoldne*, *naposled*, *nalašč*, *narobe*, *naravnost*, *natanko*, *navzkriž*, *dovolj*, *docela* (= *popolnoma*), *dodobra* (*popolnoma*), *iznova* (*znova*), *obenem* (= *hkrati*), *izkratka* (*skratka*), *medtem*, *zdavnaj*, *izčista* (*sčista*), *hkrati*, *kvečjemu*, *sčasoma*, *včasih*, *včasi*, *časi*, *venomer*, *vnovič*, *vobče*, *zares*, *zmerom*, *zapored*, *zbogom*, *zapovrstjo*, *pozimi*, *poleti*, *podnevi*, *ponoči*; *obklej?* *osorej*, *otorej*; *povsem*.

Če se pomen predloga čuti ali če imajo posamezni izrazi še svoj pomen, se piše predlog posebej, n. pr. *po večini*, *iz večine*, *po navadi*, *iz navade*, *po strani pogledati*, *v kraj dejati*, *pri kraju biti s čim*, *od kraja začeti*, *na novo*, *na pol*, (n. pr. *na pol oblečen*), *na glas*, *na ves glas zajoče*, *na mah* (= *takoj*); *na moč* (*to mi na moč ugaja*), *na splošno*, *na videz*, *na zunaj*, *na pamet*, *na dolgo kaj pripovedovati*, *na čisto spisati*, *na tihem*; *na suho priti*; *iz glave kaj znati*; *pred kratkim*, *pred nedavnim*, *pred sinočnjim*, *pred včerajšnjim*, *pri priči*, *pri tej priči*, *v kratkem* (*namreč času*), *ob kratkem kaj povedati*, *po nepotrebem*, *po večjem*, *po nemarnem kaj izrekat*, *po vrsti*, *po sili*, *od daleč*, *od blizu*, *od kod si?*, *od tam si prišel*, *od začetka*, *v začetku*; *za malo se zdeti*, *za nič. za kaj* (n. pr. *Ali je ta stvar za kaj ali ni za nič?*), *v nič devati*; *zaradi tega*, *zbog tega*, *razen tega*, *kljub temu*.

§§ 111. in 112. ostaneta v celoti v veljavi.

§§ 113. in 114. a), b), c) ostanejo v veljavi, le dodati je treba točki c): »Enako se ne piše vejica, če stoji nedoločnik kot dodatek a) za glagoli nepopolnega pomena ali b) kot dodatek pridevnikov, ki merijo na kako dejanje. a) *Z enakim ti vračati mi brani dober okus.* (Detela.) *Meni se je iz srca hotelo le-to jagnje z vami jesti.* (Trubar.) b) *Prijatelji so bili pripravljeni zanj vse žrtvovati. Ne bodi len bolnika obiskati.*«

Točka č) v Slov. slov. se ujema s SP samo v prvem odstavku; drugi odstavek, ki govori o istovrstnih stavčnih veznikih *in, pa, ter, ali, kakor, i — i, tako — kakor, ni — ni (niti), ni (niti)*, je v SP izpuščen, a še zmeraj drži; isto velja za sledečo opomnjo glede *ne, ne — ne*. Naslednji odstavek je obsežen v SP v čl. 41. d); zato je pa naslednja opomba po SP nova; glasi se: »Če si sledita dva veznika (ali členek in veznik), se piše vejica pred drugim veznikom, če se z njim začenja nov stavek. N. pr. *V svoji neizkušeni poštenosti si je mislila, da, če se sama ne briga po nepotrebem za druge, jo bodo pustili tudi drugi pri miru.* (Detela.) *Skusili ste, da, kdor se iz prvega prenegli, se kmalu upeha.* (Vodnik.)«

Točka d) velja v celoti; e) v SP manjka; f) in g) pa z opomnjo vred ostaneta v veljavi.

§ 115. v SP v celoti izpuščen.

§§ 116. do 120. veljajo v celoti.

§ 121. drži v celoti, le točki č) je treba dodati: »Namesto pomišljaja stoji včasih samo vejica, n. pr. *Roke so mi omahnile, stal sem kakor od kamna, podoba vseh bridkosti* (= izpuščeno: *bil sem prava podoba...*). (Cankar.)«

Točka e) je v SP izpuščena.

§ 122. velja v celoti, le da ima SP še dodatno točko c): »Kadar je treba med besede z narekovajem pisati še kake besede, ki imajo narekovaj, se rabi znamenje: , ' ali »«, n. pr. *Levstik piše: »Cegnarju se njegov ,Pegam in Lambergar' ni posrečil.*« *Ali „... se njegov »Pegam in Lambergar« ni posrečil“.*«

§ 123. ne drži več v smislu členov 15. do 20. SP; torej odpade.

§ 124. ostane v celoti neizpremenjen.

§§ 179. do 182. v Slov. slovnici obravnavajo pisavo tujih lastnih imen; SP ima ta pravila obdelana v posebnem poglavju O pisavi in sklanji tujih lastnih imen. To poglavje je v SP postavljeno na širšo

podlago in v marsičem novo, zato naj se v celoti upošteva v smislu SP. Tu ga zaradi obširnosti ne navajamo.

SP ima posebno poglavje O rabi naglasnih znamenj v čl. 36. do 39.; Breznikova Slov. slovnica⁴ omenja to le mimogrede v §§ 3.; 8.; 10. c); 17. a). Vse, kar je tam, drži, le da je v SP določneje obdelano.

Pomni pa: ' in ^ imata različno vrednost v SP in Slovenski slovnici⁴. Z ' Slovenska slovnica⁴ zaznamuje dolgo rastoče poudarjene samoglasnike, ne glede na to, ali je samoglasnik ozek ali širok; to zaznamuje Breznik z znaki pod črko. — SP pa z ' zaznamuje samo dolga ozka e in o ter vse druge dolge samoglasnike ne glede na to, ali izgovarjamo poudarek rastoče ali padajoče. Tega SP ne loči. S ^ (včasih tudi s ^) zaznamuje Slov. slovnica dolgo padajoče poudarjene samoglasnike ne glede na to, ali je samoglasnik širok ali ozek. SP postavlja ^ le na e in o ter zaznamuje s tem, da sta samoglasnika široka.

§ 40., drugi odstavek Slov. slovnice je treba nadomestiti z naslednjim določilom SP, str. 23., pod besedo *bralec*: »Samostalniki, ki zaznamujejo delujoče osebe, se pišejo s končnico *-alec*, *-ilec*; *-alka*, *-ilka* (n. pr. *bralec*, *-lca*; *bralka*; *poslušalec*, *-alca*, *-lka* itd.) razen a) v primerih, v katerih je glagolski pridevnik na *-v*, iz katerih so izvedeni, še živ, n. pr. *báhav*: *báhavec*, *báhavka*; *drémav*: *drémavec*, *drémavka*; *jécav*: *jécavec*, *jécavka*; *hirav*: *hiravec*, *hiravka* itd. — in b) če stoji v zlogu pred to končnico *l* ali *lj*, n. pr.: *volivec*, *volivka*; *ponavljavec*, *ponavljavka*; *prenavljavec*, *-vca*; *sestavljavec*, *-vca*; *prestavljavec*, *vca*; *molivec*, *molivca*, *molivka* itd.

Pri novih in iz večine le knjižno rabljenih tvorbah izgovarjamo *-l-*, pri starih domačih pa *-ɫ-*; *bralec*, *-lca*; *prebivalec*, *-lca* govôri *-lœc*, *-aɥca*; *metalec*, *-lca* pa *me-talœc*, *-lca* itd.

V tem smislu dopolni tudi § 288., t. 44., 5. β) v Slov. slovnici⁴.

SP loči v p r a v o r e č j u zborni in pogovorni govor; Slovenska slovnica pozna samo zborni govor. Ker šolski pouk ni pogovor, marveč javno predavanje, velja za šolski izgovor zborni govor; pri pouku slovenščine naj se navaja mladina na ta izgovor, ker je pogovorni izgovor samo manj skrben zborni govor, ki se mu bo privadila z lahkoto v vsakdanjem pogovoru, če bo obvladovala

zborni govor, medtem ko se iz pogovornega govora ne more naučiti lepega zbornega govora, ki ji je potreben pri javnem nastopanju. Zato v tem pogledu veljajo v splošnem pravorečna pravila Slov. slovnice⁴ in Slovenskih čitank za nižje razrede I. do IV., ker niso v nasprotju s SP.

Zato tudi ni razlike med vrsto samoglasnikov v SP na eni, v Slov. slovnici in Čitankah na drugi strani. Kratka, ozka *ě* in *ò* se uporabljata razen v pogovornem govoru le v diftongih *ěj* in *òg*, kjer soseščina *j* in *g* povzroča vtis ozkosti; ali to so stvari, ki ne posegajo v splošna pravila.

V tem smislu naj se razlagajo pravorečna pravila v odobrenih učnih knjigah, zlasti Slov. slovnici⁴ § 12. in Slov. čitanki I. § 13., 7., in Slov. čitanki II. §§ 13. do 15. in §§ 21. do 23.

§§ 34. in 35., 37. in 38. v Slov. slovnici⁴ o izgovoru *nj* in *lj* je treba popraviti v smislu SP, str. VI.: »Glasovni skupini *lj* in *nj* govorimo razločno v obeh sestavnih delih, le na koncu zloga (besede) se drugi del (glas *i* za pisani *j*) ne izgovarja, zato pa je prvi del (*l*, *n*) mehak, jasen glas.«

Naglaševanje v samostalniških, pridevniških in glagolskih oblikah s premičnim naglasom, kakor ga določa Slovenska slovnica⁴, ni v nasprotju s SP, ki sicer dopušča precejšnjo svobodo; tudi naglasi v Slovenskih čitankah I. do IV. niso v splošnem v nasprotju s SP, le da ta dopušča poleg teh tudi korensko izenačevanje, n. pr. *gôra*, *goré* in *gôre*, *goró*, *na gôro*; množ. *goré* in *gôre*, *gorá* in *gôr* itd.

§ 169. Slov. slovnice⁴ in § 48., 2., v Slov. čit. II. je treba popraviti v toliko, da zoževanje *e* in *o* v samostalnikih kakor *pléče*, *ókno* v množini ni reden, marveč le izjemen pojav pri nekaterih samostalnikih; tako v SP: *déblo*, *débla*; *čélo*, *čéla*; *sélo*, *séla* in *séla*; a samo *pléče*, *pléča*; *ókno*, *ókna* itd.

§ 192. Slov. slovnice⁴, § 48., 3., Slov. čitanke I. in § 54. Slov. čitanke II. je treba dopolniti v toliko, da SP priznava določno pridevniško obliko *zeléni*, *ruméni*, *globóki*, *visóki*, *širóki* itd. namesto *zeléni*, *ruméni*, *globóki*, *visóki*, *širóki* itd.

C. Razlike med Slov. čitankami za nižje razrede srednjih šol in Slov. pravopisom

Z doslej omenjenimi omejitvami ostanejo vsa pravorečna pravila v veljavi. Pravopisna in pravorečna pravila v Slov. čitankah I. do IV. pa so toliko manj prizadeta, kolikor manj obsegajo teh podrobnosti. — V berilih samih je pač nujno mnogo oblik, pisanih v smislu doslej veljavnih pravil. Največkrat je treba popraviti končnice *-avec*, *-avca*, *-avka*, ki so bile doslej predpisane, v *-alec*, *-alca*, *-alka* (z izgovorom *-u-* ali *-l-*), kakor jih predpisuje SP v zgoraj navedenem pravilu (gl. § 40.). — Poleg tega se SP dosledno odloča za pisavo *a* namesto polglasnika *e* v nenaglašeni zlogih kakor: *bacniti*, *bacnem*; *dahniti*, *dahnem* (*iz-*, *od-*); *ganiti*, *ganem* (*pre-*, *z-*), *ganljiv*; *makniti*, *maknem* (*pre-*, *po-*, *iz-*, *od-*, *na-*); *pahniti*, *pahnem* (*iz-*, *od-*, *pre-*, *za-*); *takniti*, *taknem* (*iz-*, *do-*, *pre-*, *po-*, *na-*, *pri-*); *kasèn*, *kasnà*, *-ó*; *lahèk*, *lahkà*, *-ó*; *lagati*, *lažem* (*z-*, *na-*); *sahniti*, *sahnem* (*u-*, *pre-*) itd. V takih primerih imajo Slov. čitanke I. do IV. v nenaglašeni zlogih polglasni *e*, kar je bilo doslej dovoljeno in v rabi.

V posameznih primerih je način dosedanje pisave le redko različen od dosedanje; najpogostejše naj navedemo:

blagor, *blagra* (v Slov. čit. *blager*, *blagra*)

bledomoder, *-dra*, *-o* in podobne sestave v Slov. čit. *narazen*

din, ne *Din* kot okrajšava za *dinar*

dihur, *-ja* namesto dosedanjega *dehor*, *-ja*

čustvo, *-a* namesto dosedanjega *čuvstvo* (ker domača tvorba iz glagola *čutiti*)

jaslice, *-ic*, ne *jaselce* kakor v Slov. čit. I.

kamen, *kamna*, ne *kamena*; *kamniten*, *-tna*, *-o*, ne *kamenit*; *kamnati*, *kamnam*; *kamnje* in *kamenje*; *kamena sol*

kozolec, *-lca* kakor že v Slov. čitankah, ne *kozlec*
nečimrn in *ničemuren*

negnoj, *-ja* (*drevo*), ne *nagnoj*

pirh, *-a*, ne kakor doslej *piruh*

sonce, *-a*, *sončen*, *odsončen*, *osončje* kakor v Slov. čitankah, ne *solnce* itd.

surov, *-a*, *-o*, ne *sirov*

upoštevati, *poštevati*, v *poštev jemati*.